CODEX DIPLOMATICUS VIELICIENSIS.

KODEX DYPLOMATYCZNY

WIELICKI.

AKADEMIA ŚWIĘTOKRZYSKA Biblioteka Główna w Kielcach
296878
Z4

WYDANY Z POLECENIA

JEGO EXCELLENCYI HRABIEGO

AGENORA GOŁUCHOWSKIEGO.

STARANIEM i NAKŁADEM

Redakcyi „Gazety Lwowskiej".

LWÓW.
Z DRUKARNI KAROLA BUDWEISERA.
1872.

Przedmowa.

Cudze rzeczy znać, dobrze; a swoje potrzeba.
(J. M. Fredro).

Przy wydaniu dyplomataryusza Wielickiego, czyli zbioru dyplomatów, dokumentów i aktów tyczących się Wieliczki jako miasta i jego mieszkańców i jako do skarbu byłej Rzeczypospolitej Polskiej należących żup, nastręcza się sposobność zręczna, choćby kilkoma tylko słowy zwrócić uwagę na ważność tego rodzaju publikacyi, które, dzięki obudzonemu dla rzeczy swojskich interesowi, zaczynają się mnożyć.

Dyplomat każdy, czy on zawiera w sobie nadanie jakiegoś przywileju, prawa, jakiej swobody, lub wolności, czy ugody kupna, sprzedaży, zatwierdzenie bądź królewskie, bądź władzy upoważnionej do tego przez Króla, Sejm i Stany: z dwóch głównie względów bardzo cennem i ważnem jest źródłem, z którego czerpie historyk i prawnik.

Nieraz przywilej nie zawiera w sobie żadnego faktu choćby nawet partykularnej doniosłości pod względem dziejowym, a przecież badacz przeszłości znajdzie w nim zawsze przedmiot, z którego zdoła korzystać. Osoba bowiem nadająca przywilej lub wystawiająca jaki dokument, tudzież świadkowie obecni, występują tu jako na oznaczonem miejscu, w oznaczonym czasie niewątpliwie żyjący i działający w obec historyka.

Nieraz potrzeba aktora dziejowych zdarzeń odszukać pierwej w domu, w kole prywatnem przy zajęciu powszedniem, aby się z nim jako już znajomym spotkać na szerszej widowni dziejów narodu.

Publikacye zbiorów dyplomatów i aktów przynoszą między innemi także i ten pożytek, iż z nich będzie można ułożyć statystykę aktorów dziejowych.

Nadto czas i miejsce wyrażone na dawnych dokumentach, jeśli one są wydane przez Królów. Biskupów, Książąt lub główniejszych przewódców w sprawach dziejowych nieraz wielce zawiłych, a różnostronnością swoją wywołujących częstokroć wręcz sobie przeciwne zdania, ocenienia i poglądy, stanowią niezachwiane kryteryum w ocenieniu powieści dziejopisarskiej.

Wzgląd zaś drugi, wzgląd prawniczy, bogaty znachodzi dla siebie przedmiot w dawnych dyplomatach i dokumentach. Owe służebności wszelkiego rodzaju, owe układanie rozlicznych a różnorodnych stosunków bądź rodzinnych, bądź społecznych w gminie, mieście lub całej prowincyi, owe urządzenia wewnętrzne bractw, cechów, korporacyi wszelkiego rodzaju, przyczem i strona zwyczajowa także się odsłania, sądownictwo wreszcie całe i dzieje jego rozwoju, wszystko to nie gdzieindziej, tylko w dyplomatach jest zawarte.

Tuszymy, że i niniejsza publikacya w obudwu powyższych kierunkach przyczynić się zdoła do większego wyjaśnienia stosunków dziejowej przeszłości kraju.

Oddając pracę tę publiczności, winniśmy tutaj nadmienić, w jaki sposób wydawnictwo niniejszego dzieła uskutecznione zostało.

Gdy w r. 1867 Jego Exc. hr. Gołuchowski objął po raz wtóry rządy krajowe a wszystkie miasta Galicyi ostentacyjnie objawiły radość swoją z tego powodu, miasto Wieliczka, które doznało łaskawych względów Jego Exc. hr. Gołuchowskiego już wtedy, gdy Tenże po raz pierwszy objął rządy krajowe, mianowało Go swoim obywatelem honorowym. W skutek tego zjechał Jego Exc. hr. Gołuchowski do Wieliczki i wezwawszy pełną Radę miejską na uroczyste posiedzenie, oświadczył, że chcąc odwdzięczyć się miastu za wyświadczony mu zaszczyt, pragnie ogłosić drukiem znajdujące się w wielickiem archiwum cenne dyplomy i dokumenta. Wydanie tych dokumentów wraz z polskim przekładem i sporządzenie podobizn ważniejszych i cenniejszych aktów poruczył Jego Exc. hr. Gołuchowski podpisanemu redaktorowi Gazety Lwowskiej. W skutek tego polecenia rozpoczął się druk dyplomatów i dokumentów w wydawanym wówczas „Dodatku tygodniowym do Gazety Lwowskiej“. Druk postępował szybko i większa część zbioru została już ogłoszoną, gdy tymczasem po ustąpieniu Jego Exc. hr. Gołuchowskiego wydawnictwo „Dodatku tygodniowego“ a tem samem i dyplomataryusza w r. 1869 zawieszone zostało. Po dwuletniej przerwie w wydawnictwie Jego Exc. hr. Gołuchowski, obejmując w r. 1871 po raz trzeci rządy krajowe, pragnął wywiązać się z danego miastu Wieliczce przyrzeczenia i w tym celu polecił podpisanemu dokończenie rozpoczętego dzieła, które oddajemy obecnie publiczności nadmieniając przytem, że wydawnictwo niniejsze dokonane zostało najpierw przy pomocy p. Franciszka Ksaw. Wolańskiego a następnie dra fil. Władysława Skrzydylki.

Lwów 1. stycznia 1872.

Adolf Rudyński.

JEGO EXCELLENCYI

AGENOROWI HR. GOŁUCHOWSKIEMU

NAMIESTNIKOWI KRÓLESTWA GALICYI i LODOMERYI
i Wielkiego Księztwa Krakowskiego

Jego ces. i król. Apostolskiej Mości rzeczywistemu tajnemu Radcy i Podkomorzemu,
b. Ministrowi Stanu,
Kawalerowi wielkiego krzyża c. k. austryackiego orderu św. Szczepana.
Kawalerowi orderu żelaznej korony I klasy i ces. rosyjskiego orderu św. Stanisława I klasy,
Kawalerowi honorowemu orderu św. Jana Jerozolimskiego,
Posłowi na Sejm krajowy, dziedzicznemu Członkowi Izby Panów, Obywatelowi honorowemu miast: Lwowa, Krakowa, Tarnowa, Tarnopola, Rzeszowa, Halicza, Brzeżan, Jasła, Zaleszczyk, Kołomyi, Wieliczki, Sącza, Sokala, Mikołajowa, Leżajska, Lubaczowa, Śniatyna itd., Dr. praw,
Krakowskiego Towarzystwa Naukowego Członkowi itd. itd. itd.

Rok 1290.

Przemysław II. przywilej Henryka książęcia na założenie miasta Wielkiej Soli Jeskowi i Hysinboldowi potwierdzając, wyznacza im sól z żupy i przydaje posiadłość Goret, mieszkańców uwalnia od ceł, a górników poddaje pod sądownictwo miejskie.

1 In nomine domini amen Dum littera viuit et actio c(om)missa
litt(er)e cuius assertio nutrit memoriam et roborata suscipit in-
crementum Igitur Nos **secundus Premizl** Dei gr(ati)a Po-
2 lonie et Cracouie | Dux notum facimus vniu(er)sis tam presen-
tib(us) quam futuris presentem Paginam inspecturis quod J e s c h o
et H y s i n b o l d u s venientes in n(ost)ra n(ost)ror(um)q(ue) Ba-
3 ronum presentia nobis super locatione Ci|uitatis De **Magno Sa-
le** [1]) Incliti Principis F(rat)ris n(ost)ri K(arissi)mi H(enrici) Dei
gr(ti)a quondam Ducis Wrat(islauie) Cra(co)uie et Sandomirie
Priuilegium ostenderunt in hec v(er)ba.

4 Nos itaq(ue) **Henricus** [2]) Dei gratia | Dux Zl(es)ie Cra(co)uie
et Sandomirie presentib(us) p(ro)fitemur quod J e s c h o n i et Hy-
sinboldo fr(atr)ibus dedimus Ciuitatem n(ost)ram In **Magno
Sale** Jure franconico collocandam Dantes ip(s)is r(ati)one lo-
5 cationis | ibidem Quatuor Mansos magnos liberos pro pascuis
pecor(um) pret(er) fundum Ciuitatis om(n)ia Macella carnium
Scampna panum et Sutor(um) Stubas quoq(ue) Balneares quot-
6 cunq(ue) pro ip(s)orum | vtilitate poterunt edificare . . . . .
arium [3]) de Judicio et Sextam Curiam in ciuitate Carnificum
etiam siue curiam in qua pecora mactabuntur Hec o . . . a [4])
7 cu(m) suis posteris in p(er)petuum libere | possidebunt Adicien-
tes ip(s)is . . . . . [5]) quicu(n)q(ue) v(e)l

W imię Pańskie amen. Póki pismo trwa, żyje sprawa pismem objęta; przytoczenie jej zasila pamięć, a potwierdzenie dodaje ważności. Przeto My ***Przemysław Wtóry*** *z Bożej łaski Książę Polski i krakowski oznajmiamy wszystkim ninie i potem będącym, którzy tę kartę przeglądać będą: iż stając przed Nami i Radą Naszą* ***J e s k o*** *i* ***H y s i n b o l d*** *przedłożyli Nam sławnej pamięci Książęcia Brata Naszego Najmilejszego Henryka Książęcia wrocławskiego, krakowskiego i sądomirskiego na założenie Miasta u* ***Wielkiej Soli*** *przywilej obejmujący te słowa:*

My więc ***Henryk*** *z Bożej łaski Książę szląski, krakowski i sądomirski niniejszem oświadczamy: iżeśmy* ***J e s k o w i*** *i* ***H y s i n b o l d o w i*** *braciom pozwolili założyć miasto u* ***Wielkiej Soli*** *na prawie frankońskiem, dając im tam cztery wielkie łany wolne na pastwisko dla bydła koło gruntu miejskiego, wszystkie jatki mięsne, ławy chlebne i szewskie, izby też łazienne, ile dla swojego użytku będą mogli postawić; trzeci denar ze sądu i szóste dworzysko w mieście; rzeźnicę także czyli dworzysko, w którem bydło bić będą. To wszystko wieczyście posiadać będą z potomkami swoimi bez opłaty. Dodajemy im z łaski szczególnej, że gdyby kto jakiegokolwiek powołania lub stanu na przestrzeni pół mili na około odległej od*

---

[1]) Sól wielicka zapewne już w wiekach pogaństwa była znana. W dokumentach starożytnych łacińskich nazywana jest równie jak w powyższym *Magnum Sal*, t. j. wielka czyli wieliczka sól. Najdawniejsza wiadoma wzmianka o niej znajduje się na str. 139 Tinecii Szczygielskiego w dokumencie z r. 1105. czy 1120., którym Bolesław III. Krzywousty nadania przodków swoich Benedyktynom tynieckim potwierdził. Druga wzmianka jest w dokumencie z r. 1227. w tomie II. na str. 175 Staroż. Polski Balińskiego z księgi metr. 115. str. 148 przytoczonym, którym Bolesław V. Wstydliwy dawniejsze nadanie niecki soli z żupy wielickiej przez Leszka Białego (panował w księstwie krakowskiem od r. 1205. do r. 1227.) klasztorowi koprzywnickiemu potwierdził. Trzecia wzmianka także u Szczygielskiego w przywileju Leszka Czarnego danym Benedyktynom tynieckim r. 1228., tudzież na str. 143 w przywileju Grzegorza IX. papieża z r. 1229.

W pierwszych po odkryciu czasach sól w Wieliczce może tylko wywarzano z wody słonej czyli surowicy; wyraz *salifodina* przychodzący w przywileju z r. 1227. wyżej wspomnionym, wskazuje jednak, że wówczas już sól w Wieliczce kopano. W powyższym dokumencie Przemysława jest także mowa o kopaczach czyli górnikach i o zwaryczach.

[2]) Dotkliwy to zaiste dla dziejów polskich a szczególniej miasta Wieliczki uszczerbek, że Przemysław II. potwierdzając Jeskonowi i Hysinboldowi Henryka przywilej, nie przytoczył go w całości. Nie byłoby wtedy wątpliwości, który Henryk i w którym roku wydał przywilej na założenie miasta. Wyjaśniłoby się może także, czy miasto miało bydź założone na surowym korzeniu, albo też przeistoczone ze wsi; a możeby znalazło potwierdzenie co Naruszewicz w T. III. str. 223 za Adamem Szretterem mówi, że Wieliczka urosła w miasto z nędznej chałupy, s u p p a czyli szopa w starym języku polskim nazywanej, od czego znowu nazwa żupy ma pochodzić. Że z przywileju Henryka część tylko środkowa osnowy, Jeska i Hysinbolda się tycząca, przytoczona, dowodem wyraz *itaq(ue)* pomiędzy *Nos* i *Henricus* stojący, i zupełny brak daty. Henryków na dzielnicy Wrocławskiej było do r. 1290. czterech, bezpośrednio po sobie następujących: Henryk I. Brodacz. Henryk II., Henryk III. i Henryk IV. Probus. Przemysław zowie Henryka założyciela Wieliczki bratem. Biorąc rzecz dosłownie, tyczyłaby się ta nazwa Henryka III., bo obaj w piątym rodzie pochodzili od wspólnego sobie przodka Bolesława III. Krzywoustego; mniemam jednak, że nazwa ta przy dalekiem pokrewieństwie, jakie było między książętami szląskimi i wielkopolskimi, nie stanowi jeszcze dowodu, ile że inne okoliczności przeciw temu mówią, mianowicie że Henryk III. (zeszedł ze świata r. 1266.) nie miał żadnego udziału w rządzie księstw krakowskiego i sądomirskiego; gdy przeciwnie Henryk I. Brodacz i Henryk II. opiekowali się Bolesławem V. i sprawowali rządy w imię jego, pierwszy od r. 1227. aż do śmierci w r. 1238., przywłaszczając sobie nawet tytuł księcia krakowskiego, drugi od r. 1238. aż do r. 1241., w którym pod Lignicą przeciw Tatarom poległ, a Bolesław V. sam rządy objął. Henryk IV. Pobożny dopiero był prawnym panem księstw krakowskiego i sądomirskiego, powołany na nie wyborem r. 1289. po śmierci Leszka Czarnego, następcy Bolesława V., i władał niemi tylko do 24. czerwca 1290., na którym dniu ze światem się rozstał, odkazując testamentem księstwa Przemysławowi II. wielkopolskiemu. Zważywszy dalej, że Henryk I. miał sobie r. 1237. oddaną pewną część dochodów z żupy wielickiej, toć przypuścić można, że on mógł wydać przywilej na założenie miasta Wieliczki; atoli najbliższe prawdy, że wyszedł z rąk Henryka IV.

[3]) Tu wygryziony wyraz „Tertiam“ i trzy pierwsze litery wyrazu „denarium“.

[4]) Z wyrazu „om(n)ia“ pozostała tylko pierwsza i ostatnia litera.

[5]) Wygryzione wyrazy „de gratia speciali vt“. Te trzy uzupełnienia uskutecznione według dokumentu z roku 1516., w którym przywilej Przemysława w całości przytoczony.

cuiuscu(n)q(ue) c(on)dit(i)o(n)is fu(er)it siue status qui infra spatiu(m) medy Miliaris in circuitu distantis a dicta Ciuitate
8 suas locare volu(er)it uillas Jure Theutho|nico quod Dicti Jescho et Hysinboldus ius sue locat(i)o(n)is in eisdem bonis debeant optinere Insup(er) dam(us) eisdem Jeschoni et Hysinboldo ut nullus Macella Carnium Sca(m)pna panu(m) u(e)l Sutor(um) siue
9 stubas Balne|ares edificare debeat Ciuitate in pred(ic)ta absq(ue) pred(i)c(t)or(um) Jeschonis et Hysinboldi voluntate p(ar)it(er) et asensu Ut igitur ad d(i)c(t)am n(ost)ram Ciuitatem ardentius Ho(m)ines c(on)fluant ad mane(n)dum Dam(us) et c(on)cedim(us) inibi
10 con|morantib(us) ab om(n)ib(us) solut(i)o(n)ib(us) exact(i)onib(us) et s(er)uitys a data presentium q(ui)nq(ue) annor(um) plena(nm) et om(n)imodam libertatem volentes nichilomin(us) vt d(ic)ta Ciuitas Ciuitatisq(ue) incole ab om(n)ib(us) angarys et peran-
11 garys Juris polonici ui|delic(et) a naraz a pouoz a preuod a poduoroue a stroza ab opole ab oue a uacca et a castri citat(i)o(n)e u(e)l quocu(n)q(ue) no(m)i(n)e censeantur immunes p(er)maneant in p(er)petuum et exempti

Nos igitur statuta fr(atr)is n(ost)ri pio p(ro)seq(ue)ntes aff(e)c(t)u|
12 et statu(m) t(er)re n(ost)re in melius reformare cupientes D(i)c(t)am Donac(i)o(ne)m et locat(i)o(ne)m Jeschoni et Hysinboldo et eor(um) successorib(us) iure h(er)edita(r)io in p(er)-petuu(m) c(on)firmam(us) Et ut pred(i)c(t)i fr(atr)es scilicet
13 Jescho et Hysinboldus etiam p(er) nos aliqua|lit(er) c(on)solentur pensantes ipsor(um) s(er)uitia gratuita et eor(um) p(er)dit(i)o(ne)m circa p(rae)d(ic)tam Ciuitate(m) in melius reformare cupientes adicim(us) eis de gr(ati)a n(ost)ra sp(ecia)li et eor(um) posteris p(er)petuo om(n)i septimana ban-
14 cu(m) Salis de Suppa liberu(m) siue ven|dendi seu etiam quocunq(ue)lib(et) deducendi Et h(er)editatem **Goreth** [6]) vulgarit(er) nu(n)cupatam p(rae)fate Ciuitati c(on)tiguam p(ro) ag(ri)cultura cu(m) pratis et om(n)ib(us) p(er)tinentys ip(s)is et ip(s)or(um) succedaneis s(i)n(e) om(n)i exact(i)one et s(er)uitio c(on)f(er)i-
15 mus in p(er)petu|um lib(er)e possiendam Ac etiam volum(us) ut Incole pred(i)c(t)e Ciuitatis p(er) aq(uam) et t(er)ram C(ra)couie et Sandomirie t(ra)nsseuntes ab om(n)i exact(i)one thelonei penitus sint exempti Insup(er) volum(us) ut sectores saliis et
16 coctores pred(i)c(t)i loci | coram Judicibus p(rae)libate respondeant Ciuitatis Ut au(tem) n(ost)ra c(on)firmat(i)o parit(er) et donatio p(er)petuo immobilis p(er)seu(er)et presentem paginam n(ost)ri Sigilli munimine duxim(us) c(on)firmandam Presen-
17 tib(us) hys testib(us) | Comite Nycolao Palatino C(ra)couien(si) Comite Wlostone Comite Stogneo venatore Kalisien(si) Comite Alb(er)to aduocato Cracouien(si) Gerasio Ciue C(ra)couien(si)
18 et alys quam plurimus fide dignis | Datum **C(ra)couie** Anno D(omi)ni **Mo CCo Nonagesimo** p(er) man(us) Gisleri Notary C(ra)couien(sis) in die b(ea)ti Jacobi ap(osto)li

miasta przerzeczonego wsie zakładać chciał prawem niemieckiem, wspomnieni Jesko i Hysinbold prawo osadnicze w tychże dobrach otrzymać mają. Nadto stanowimy tymże Jeskowi i Hysinboldowi, iż nikt jatek mięsnych, ław chlebnych lub szewskich albo izb łaziebnych stawiać nie może w Mieście przerzeczonem bez wspomnionych Jeska i Hysinbolda woli i przyzwolenia. Aby zaś do pomienionego Miasta Naszego ludzie garnęli się na osiedlenie, dajemy i przyznajemy osiadającym tam zupełną i wszelką wolność od wszystkich opłat, poborów i służebnictw do lat pięciu od dnia dzisiejszego; chcąc również, aby przerzeczone Miasto i Miasta mieszkańcy od wszystkich powinności i ciężarów prawa polskiego, jako to: od narazu, od powozu, od przewodu, od podworowego, od stróży, od opola, od baranów, od krów i od pozwu grodzkiego lub pod jakąkolwiek nazwą znanych, wolni i wyjęci byli na zawsze.

My przeto postanowienia brata naszego w miłej czci mając, i stan ziemi naszej polepszyć pragnąc, potwierdzamy Jeskowi i Hysinboldowi przerzeczoną darowiznę i osadę prawem dziedzicznem na zawsze. Aby zaś wspomnieni bracia, mianowicie Jesko i Hysinbold, i od nas pocieszenia jakiego doznali: nagradzając ich daremne służby, i stratę przy wspomnionem mieście powetować im radzi: przydajemy ze szczególnej łaski naszej, im i potomkom ich, po wieczne czasy każdego tygodnia bałwan soli z żupy bezpłatnie na przedaż lub wywiezienie dokądkolwiek, także dziedzictwo **Goret** *pospolicie zwane, przerzeczonemu miastu przyległe, ku rolnictwu z łąkami i wszystkiemi przynależnościami nadajemy im i następcom ich bez wszelkiego poboru i służebnictwa wieczyście na wolne posiadanie. Chcemy też, aby mieszkańcy wspomnionego miasta po wodzie i ziemi krakowskiej i sądomirskiej przebywając, od wszelkiego poboru cła zupełnie byli wolni. Nadto chcemy, iżby górnicy i zwarycze soli miejsca przerzeczonego przed sędziami wspomnionego miasta odpowiadali. Aby zaś tak potwierdzenie jak i nadanie nasze wiecznie nieodmienne pozostało, postanowiliśmy kartę tę odciskiem pieczęci naszej zatwierdzić, w przytomności tych świadków: Komesa Mikołaja Wojewody krakowskiego, Komesa Włosta, Komesa Stogniewa Łowczego kaliskiego, Komesa Alberta Wójta krakowskiego, Gierazego Mieszczanina krakowskiego, i innych bardzo wielu wiarygodnych. Dano w* **Krakowie** *roku Pańskiego* **Tysiąc Dwieście Dziewięćdziesiątego** *przez ręce Gislera Pisarza krakowskiego w dzień świętego Jakóba Apostoła.*

Oryginał pergaminowany, mierzący 232 — 243 milimetrów na wysokość czyli szerokość a 465 — 471 mil. na długość, już bez pieczęci i w czterech miejscach na zgięciach dziurawy, ma na zagiętce z lewej strony wizę kanclerską, na odwrotnej stronie zaś, pominąwszy mniej ważne, ten napis:

Scriptum iam et | habetur folio primo — co znaczy: *Przepisany już i znajduje się na pierwszej karcie.*

---

6) Nazwa Gozetu poszła z czasem w zapomnienie. W roku 1597 komissya, w celu zagodzenia sporu między wójtem i miastem na miejsce zesłana, doszła, że Goret znajdował się na zachód od Wieliczki, między gościńcem krakowskim i wsią Sierczą, i zajmował tę przestrzeń, która dziś Grzybową i Wielkiem polem się zowie.

Rok 1346.

Wierzynek Mikołaj za posiadłość w Wieliczce i za siedemdziesiąt grzywien nabywa od Zajączka Piotra część Kunic, a Król Kazimierz W. tę ugodę zatwierdza.

1 (I)n nomine d(omi)ni amen. Ne res gestas coram Regum ma-
gnificentia aboleat p(ro)cessus t(em)p(oru)m. opportunum est
vt eas roboret sollempnis titulus l(ite)rar(um), Eap(ro)pt(er)
nos **Kazimirus** dei gratia, Rex Polonie n(ec)non t(er)rar(um)
2 Cracouie | Sandom(ir)ie. Syradie. Lancicie. Cuyauie Pomora-
nieq(ue) d(omi)n(u)s et heres. vniu(er)sorum notitie. tam pre-
sentium. quam futuror(um) publice profitentes declaramus, Quod
accedens ad nostram. et Baronum n(ost)rorum presentiam Dis-
3 cret(us) | vir. Petrus d(ic)tus Zayączek. heres de Wirzcho-
uiscze. sanus mente et corp(or)e existens. non c(om)pulsus. nec
coactus. neq(ue) aliq(uo) metu. aut dolo circumuent(us). sed de
bona et matura delib(er)atione sui animi. totam suam parte(m).
4 qua(m) | habuit in **Cunicz**. [1]) cum om(n)ib(us) et sing(u)lis
vtilitatibus vsibus. fructibus. redditibus cencibus. pratis. pascuis.
et vniu(er)sis p(ro)uentibus ad eandem partem spectantib(us).
p(ro)ut in suis metis et t(er)minis eadem pars circumf(er)en-
5 tial(ite)r | est distincta et limitata. cum toto iure et d(omi)nio.
nichil penitus pro se. et suis amicis. et p(ro)pinquis quibuslibet
reseruando, viro nob(i)li d(omi)no Nicolao Dapif(er)o Sando-
m(ir)ien(si). d(ic)to Werzing. ac Ciui Cracouien(si). pro Area
6 cum | domo. et Orto eidem adiacenti in **magno sale**. Ciuitate.
que **Weliczka** vulgariter nu(n)cupatur, et pro septuaginta
m(a)rcis grossorum Pragensium. Quadraginta Octo grossis. pro
7 m(a)rca qualibet co(m)putatis. vendidit | lib(er)eq(ue) coram
nobis a se. et a suis om(n)ib(us) fratribus et amicis resignauit;
eidem d(omi)no Nicolao. et per eum [2]) suis veris heredib(us).
et successoribus legittimis hereditarie in p(er)petuum tenendam.
8 habendam. donandam. venden | dam. c(om)mutandam ac possiden-
dam, pro sua. et suorum posterorum voluntate. c(on)uertendam,
Pro quo nobis preces multimodas ex utraq(ue) parte obtulerunt.
vt eandem vend(i)t(i)o(ne)m. empt(i)onem et resignat(i)onem. in-
9 ter | ips(o)s rite f(ac)tam. dignaremur confirmare, Nos itaq(ue)
ip(s)orum precibus iustis et dignis fauorab(i)lius inclinati. vendi-
t(i)onem pred(ic)tam. et emp(t)ionem. ratam et gratam habentes.
10 ip(s)am admittimus. et de mera. ac | solita nostre Regie mayesta-
tis benignitate. app(ro)bamus. ratificamus. et gratuite confirma-
mus, Dantes prefato domino Nicolao. et suis progenitis presentem
l(ite)ram. n(ost)ro Regio sigillo munitam. in robur et testimo-|
11 nium p(er)petue firmitatis, Actum aput **Cracouiam**. in Cra-
stino b(ea)ti Martini E(pisco)pi. et confess(oris). Anno domini
Millesimo Trecentesimo Quadragesimo Sexto,
12 Presentibus hys testibus. n(ost)ris fidelibus. v(idelicet) | Sbigneo
Cancellario Cracouien(si). Andrea Wislicien(si). Johanne Rado-
mien(si). Castellanis. Henrico Sub Camerario. Wilczkone Subda-
pif(er)o. Sandom(ir)ien(si)bus Petro Neorza Tribuno Cracouien(si).
13 ac alys multis | fidedignis, Datum per manus D(omi)ni Sbignei.
Cancellary prenotati. Pribislaus autem n(oste)r Notarius hoc
p(ri)vilegium scripsit,

W imię Pańskie amen. Aby spraw, wobec Dostojeństwa królewskiego załatwionych, nie zagładził bieg czasu, stósownie zatem, aby je uroczyste pisma znamię utrwaliło. Dla tego My ***Kazimierz*** *z Bożej łaski Król Polski a ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej i pomorskiej Pan i Dziedzic, do wiadomości wszystkich tak teraz jako też potem będących jawnie podając oznajmiamy: iż stanąwszy przed Nami i Radą Naszą Opatrzny Mąż Piotr nazwiskiem Zajączek, dziedzic z Wierzchowiszcza, będąc zdrowym na umyśle i ciele, nie przynaglony ani zniewolony, ani też postrachem lub podstępem jakim w błąd wprowadzony, lecz z dobrą i dojrzałą rozwagą i namysłem całą część swoją, którą miał w* ***Kunicach****, ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności korzyściami, użytecznościami, pożytkami, zbiorami, czynszami, łąkami, pastwiskami i wszelkiemi dochodami do tejże części należącemi, jako w swoich miedziach i kresach owa część dokoła jest oddzielona i odgraniczona, z całkowitem prawem i władztwem, sobie, dla przyjaciół swoich i krewnych którychkolwiek nic zgoła nie zastrzegając, Mężowi Szlachetnemu Panu Mikołajowi Stolnikowi sądomirskiemu i Mieszczaninowi krakowskiemu, nazwiskiem Wierzynek, za plac z domostwem i ogrodem doń przytykającym w* ***Wielkiej Soli*** *mieście, pospolicie* ***Wieliczką*** *zwanem, tudzież za siedemdziesiąt grzywien groszy praskich, po czterdzieści ośm groszy na każdą grzywnę licząc, przedał i dobrowolnie wobec Nas swojem, wszystkich braci i przyjaciół swoich imieniem odstąpił, tak iż ją tenże i prawdziwi spadkobiercy lub prawowici następcy dziedzicznie na zawsze dzierzyć, mieć, darować, przedać, zamienić, posiadać i nią według woli swej rozporządzić mogą, A gdy do Nas wielokrotnie z obydwóch stron o to zanoszono prośby, abyśmy onę przedaż, kupno i ustępstwo między nimi należycie zrobione potwierdzić raczyli: więc My do ich sprawiedliwych i słusznych próśb przychylając się życzliwie, wspomnioną przedaż i kupno uznajemy, a za nieodmienne i dogodne mając, z czystej i zwyczajnej Naszego Dostojeństwa królewskiego łaskawości potwierdzamy, za ważną i obowiązującą ogłaszamy; na co przerzeczonemu Panu Mikołajowi i jego potomkom niniejszy list, pieczęcią Naszą królewską opatrzony, w dowód i na świadectwo wiecznej wagi dajemy. Działo się w* ***Krakowie*** *nazajutrz po świętym Marcinie Biskupie i Wyznawcy lata Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Czterdziestego Szóstego****, w przytomności tych świadków, Nam wiernych, mianowicie: Zbigniewa Kanclerza krakowskiego, Andrzeja wiślickiego, Jana radomskiego Kasztelanów, Henryka Podkomorzego, Wilczka Podstolego sądomirskieh, Piotra Neorzy Wojskiego krakowskiego i wielu innych wiarygodnych. Dano przez ręce Pana Zbigniewa Kanclerza pomienionego. Pisał zaś ten dokument Pisarz Nasz Przybysław.*

Dokument pergaminowy ale już bez pieczęci, mierzy na długość 523 — 533, a na szerokość 190 — 196 milimetrów. Po licowej stronie wzdłuż prawego krawędzia zagiętki znajduje się napis polski: „Do Woytowstwa, Skanski“; zaś na odwrotnej stronie łaciński:

Casimirus Rex approbat | Venditionem Domus et horti | Ciui Sopito. A(nn)o 1346.

Visum et lectum.

Kazimirz Król potwierdza przedaż domowstwa i ogrodu Obywatelowi uspokojonemu roku 1346.

Widziano i czytano.

[1]) Kunice, wieś w powiecie wielickim a parafii dziekanowickiej, ma dotąd dwie części.
[2]) Tu nie dostaje wyrazu „cum“.

Rok 1363.

Król Kazimierz W. majętności Floryana z Druszkowa z prawa polskiego na prawo średzkie przenosi.

1 INn nomi(n)e Dominj Amen, Quod Mag(ni)fica regum decreuit fieri auctoritas, ratum atq(ue) stabile deb(et) p(er)petuo p(er)mane(re). Proinde nos **Kazimirus** dej gr(ati)a Rex Polonie, ac t(er)ra-
2 r(um) | Cracouie Sandomirie, Syradie. Lancicie. Cuyauie. Pomoranie, Russieq(ue) d(omi)n(u)s et heres, Notitie vniu(er)sor(um), tam p(ræse)ntium quam fut(ur)or(um) p(ræse)ntib(us) declaramus,
3 Quod c(on)sideratis | et inspectis fidelib(us) s(er)uitys, nob(is) per Nobilem virum Florianu(m), he(re)dem de Drusszcow, t(er)re Sandecen(sis), exhibitis fidel(ite)r, et inposter(um), dante d(omi)no
4 exhibendis, Hor(um) igit(ur) intui|tu, exnu(n)c heredi(ta)tes ip(s)ius ip(su)m legitti(m)e co(n)tinge(n)tes infrascriptas. vid(elicet). **Woyacovawola:** [1]) **Polom** [2]) et **Kanthy** [3]). in t(er)ra Sandecen(si) p(ræ)di(ic)ta, et **Vdamba** siue
5 **Gerasszowo** [4]) ante **We|liczcam** in t(er)ra, Cracouie, situatas, de Ju(r)e polonico alias inibi obs(er)uato, in Jus thewto(ni)cum q(uod) Sreden(se) dicit(ur), tra(n)sferim(us)
6 p(er)petuo ibidem duratur(um). Remoue(n)tes ibid(em) o(mn)ia | iura polonicalia. modos et c(on)suetudi(n)es vniu(er)sas, que ip(su)m Jus thewto(ni)cu(m). sepissime p(er)t(ur)ba(r)e co(n)sueuer(un)t Eximimus insup(er) absoluim(us) et p(er)petuo liberam(us),
7 Scoltetos et om(ne)s | Jncolas he(re)ditat(um) p(ræ)d(i)c(t)ar(um), ab om(n)ib(us) iurib(us) iuridic(ti)o(n)ib(us). citat(i)o(n)ib(us) p(otes)tatib(us) et penis om(n)iu(m) Palatinor(um). Castellanor(um). Judicum Subiudicum regni n(ost)ri et
8 mi(ni)sterialiu(m) eor(un)d(e)m | Ita. q(uo)d coram ip(s)is vel eor(um) aliquo, pro quib(us)cu(n)q(ue) ca(us)is magnis et paruis puta, furti. sa(n)g(ui)nis. homicidy. incendy. me(m)bror(um)
9 mutilat(i)o(n)ib(us) et alys quib(us)cu(n)q(ue) citati, mi(ni)me | r(espo)ndere, aut aliquas penas solue(re) tenebunt(ur), nisi Incole villar(um) p(ræ)d(i)c(t)ar(um) coram Scoltetis ip(s)or(um). Scolteti vero coram d(omi)no ip(s)or(um)' aut coram nob(is)
10 uel iudicio n(ost)ro g(e)n(er)ali | du(m) tame(n). per l(ite)ram n(ost)ram. Sigillo n(ost)ro munitam citati fu(e)r(i)nt, tu(n)c de se querula(n)tib(us), suo nich(il)omi(nus) iure. Sreden(si) r(espo)nde(re) sint ast(ri)cti, In causis aut(em) c(ri)mi(n)alib(us)
11 et capita | lib(us) sup(er)ius exp(re)ssatis, Scultetis. villar(um) p(ræ)d(i)c(t)ar(um) et Scabinis ad hoc deputatis et locatis, sin(u)andi iudica(n)di punie(n)di et c(on)dempna(n)di. plenam
12 meram et om(n)i(m)odam c(on)cedim(us) fac(u)ltatem, p(ro)ut | ip(su)m Jus thewto(ni)cu(m). in om(n)ibus suis p(u)nctis et artic(u)lis postulat et requirit, In cui(us) rej testimoniu(m). Sigill(u)m n(ost)r(u)m p(ræse)ntib(us) est appe(n)sum. Actum
13 **Cracouie** in crastino b(ea)ti Francisci | c(on)fessor(is), Anno d(omi)ni **Mill(es)i(m)o Trece(n)tesimo Sexagesimo t(er)tio.** P(ræse)ntib(us) Andrea Palatino. Andrea. Subiudice Crac(oviensibus). Floriano Lancicien(si). Mathia. Dobri-
14 nen(si). Cancellarys, Bodzatha p(ro)cu(r)a(to)re | g(e)n(er)ali. Dobeslao de Lawsszow et alys mult(is) fidedig(ni)s, dat(um) per manus hon(orabi)lis viri d(omi)nj Janussy Cancellary. n(ost)ri Crac(oviensis). Scriptu(m) aut(em) per Jacobu(m) Notariu(m) Curie n(ost)re.;

W imię Pańskie amen. Co dostojna Królów władza wykonać postanowiła, stałem i nieodmiennem zostać powinno na zawsze. Przeto My ***Kazimierz*** *z Bożej łaski Król Polski, tudzież krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, pomorskiej i ruskiej ziemi Pan i Dziedzic. Oznajmiamy niniejszem ku wiadomości wszystkich tak teraz jako też potem będących: Rozważyliśmy i zastanowili się nad wiernemi służby, które Nam Rodowity Mąż Floryan, dziedzic z Druszkowa w ziemi sądeckiej, poczciwie pełnił, i da Bóg, jeszcze pełnić będzie. Ze względu na nie więc majętności następujące, prawnie do niego należące, mianowicie:* ***Wojakowawolę, Połom i Katy*** *w przerzeczonej ziemi sądeckiej, tudzież* ***Udębę*** *czyli* ***Gieraszow*** *przed* ***Wieliczką*** *w ziemi krakowskiej położone, z prawa polskiego teraz tam zachowywanego, na prawo niemieckie średzkiem zwane, przenosimy, które tam ciągle obowiązywać ma; usuwając tamże wszystkie prawa polskie, postępowania i zwyczaje, które owemu prawu niemieckiemu bardzo często na przeszkodzie stawają. Wyjmujemy też, uwalniamy i wieczyście wyswobadzamy sołtysów i wszystkich mieszkańców majętności przerzeczonych od wszelkich praw, sądownictw, pozwów, władzy i kar wszystkich Wojewodów, Kasztelanów, Sędziów, Podsędków królestwa Naszego i woźnych ich tak, iż przed nich lub kogokolwiek z nich za jakiekolwiek winy ciężkie lub lżejsze, jako za kradzież, krew, zabójstwo, podłożenie ognia, członków okaleczenie i wszelakie insze, pozwani, odpowiadać lub grzywien płacić bynajmniej nie będą obowiązani; ale mieszkańcy wsi przerzeczonych przed sołtysami swoimi, sołtysi zaś przed panem swoim albo przed Nami lub przed zwykłym sądem Naszym, wtedy wszakże tylko, gdy listem Naszym w pieczęć Naszą opatrzonym pozwani będą, odpowiadać winni oskarzycielom, i to tylko prawem swoim średzkiem. W sprawach też zbrodniczych i gardłowych wyżej wyrażonych, sołtysom wsi przerzeczonych i ławnikom do tego zesłanym i zasiadającym, badać, sądzić, karać i skazywać, zupełną, nieograniczoną i wszelką dajemy moc, jak tego prawo niemieckie we wszystkich szczegółach i rozdziałach żąda i wymaga. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Działo się w* ***Krakowie*** *nazajutrz po świętym Franciszku Wyznawcy, roku Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Sześćdziesiątego Trzeciego.*** *W przytomności Andrzeja Wojewody, Andrzeja Podsędka krakowskich, Floryana łęczyckiego, Macieja dobrzyńskiego Kanclerzów, Bodzaty wielkorządcy. Dobiesława z Ławszowa, i innych wiarogodnych wielu. Dano przez ręce czcigodnego męża Pana Janusza Kanclerza Naszego krakowskiego. Pisał zaś Jakób Pisarz Nasz nadworny.*

[1]) Teraz Wojakowa, wieś parafialna w teraźniejszym powiecie brzeskim

[2]) Będzie to Połom mały, w parafii wojakowskiej, powiecie brzeskim.

[3]) W tejże co poprzednie, parafii i powiecie.

[4]) Jak z napisu polskiego, tu pod koniec zamieszczonego, widać, Udęba czyli Gierasów zajmował część Kłosowa, Kłosów zaś stanowi niwę miasta Wieliczki.

Z oryginału pergaminowego, mierzącego 453 — 455 milimetrów długości a 226 — 230 szerokości. Pieczęci, która na sznurku wisiała, już nie ma. Na stronie odwrotnej jest kilka napisów; najdawniejszy, równoczesny może, w dwóch wierszach, znacznie od siebie oddalonych, brzmi:

Vdaba siue Gerasow | ab alieno iure exempta | *Udaba czyli Gierasów z pod obcego prawa wyjęta.*

Między temi dwoma wierszami jest napis drugi pismem już się zaokrąglającym:

Scriptum iam | habetur in donato Folio 4to. | *Przepisane już; znajduje się na 4tej karcie pamiętnikowej.*

i trzeci ręki wcale okrągłej:

Nr. 3tio. Visum. | *L^ba 3cia. Widziano.*

Obok na prawo, napis polski, ważny:

Udęba to w Kłosowie | *kupione do Miasta.*

a pod nim dawniejszy: Nr. 58. U samego dołu zaś niedawny:

Udeba seu Gierassow empta. | *Udeba czyli Gierassów kupiony.*

Rok 1377.

Rada wielicka Marcinowi Floryanowemu za nabytą posiadłość Udębę i Gieraszów przed najwyższem sądem magdeburskim należytość składa.

Nos **Stephanus Gallicus** Ciuis Crac(oviensis) necno(n) Scultet(us) de Brunowicze Polonicali prout Judex seu | aduocat(us) sup(re)mj Judicy Jur(is) Thew(toni)ci in Castro Crac(oviensi) per magnific(um) P(ri)nc(ipem) D(omi)n(u)m Lodwigum dei gr(ati)a Regem | Polonie Vngarieq(ue) Illustrem ad hoc sp(eci)alit(er) deputatus vna cum Scabinis eiusdem Judicy infra scriptis | Notu(m)facim(us) per p(raese)ntes quib(us) expedit vniu(er)s(is) Q(uod) cum f(er)ia Sexta ip(s)o die b(ea)tj Marcelli martir(is) glo(rio)si Judiciu(m) | per Nos fuiss(et) bannitu m) et more solito ritius celebratum Cora(m) quo Judicio Consti(tu)tus [1]) prouidus vir | Martinus Floriani fassus est et pub(li)ce recognouit Per Consules de **Weliczka** pecu(n)iam qua(m) sibi tenebant(ur) | pro hereditate d(ic)ta [2]) **Wdamba** et **Geraschaw** nu(n)ccupata sita ante eand(em) Ciuitate(m) **Weliczka** et lo|cata sibi fore p(er)solutam de vno [3]) denar(io) vsq(ue) ad vlti(mu)m integralit(er) et c(om)plete Cui(us) quid(em) pecu(n)ie r(ati)one idem | Martin(us) Floriani d(ic)tos Consules cum tota vniu(er)si(ta)te de ibid(em) tu(n)c cor(am) nobis restituit liberos et solu|tos pub(li)ce et expresse resigna(n)s et assigna(n)s totalem possessi(on)e(m) in d(ic)ta he(re)di(ta)te cum Jure om(n)i et d(omi)nio | p(rae)notat(is) Consulib(us) et eor(um) Successorib(us) prout solus tenuit et possidebat hereditarie p(er)petuis t(em)p(or)ib(us) | duratur(um) Nos vero c(on)siderantes per ip(s)os Consules d(i)c(t)e pecu(n)ie solut(i)o(n)em et satisf(a)c(ti)onem Martino | p(rae)misso per ip(su)mq(ue) Martinu(m) p(rae)fate h(ær)edit(atis) d(i)c(t)is Consulib(us) r(e)signat(i)o(n)em ratas et gratas h(abe)ntes p(raese)n|tib(us) n(ost)ri Judicy c(on)firmam(us) ratifica(mus) et app(ro)bam(us) In cui(us) rei testi(moniu)m excell(e)ns Sigillu(m) Illustrissimi D(omi)nj | Regis p(ri)usd(ict)i quo vtim(ur) sp(eci)al(ite)r ex demandato ip(s)ius p(ræse)ntib(us) est app(e)nsum Actum et dat(um) **Crac(oviae)** in | Castro die quo supra Sub Anno D(omi)ni **Mill(es)imo C C Cmo Septuagesimo Septimo** P(ræse)ntibus | hys famos(is) vir(is) Stephano de Grabschaw Martino de Lubecza Stanislao de Glogoczow Petro d(ic)to | Cosarz de Slomnik Wenceslao de Istebnik Scult(etis) Dynkone et Johanne Jagerdorf Ciuib(us) | Crac(oviensibus) ac om(n)ib(us) Jurat(is) et alys m(u)lt(is) fidedignis;

My ***Szczepan Gallikus*** *Mieszczanin krakowski a Sołtys z Brunowic polskich jako Sędzia czyli Wójt najwyższego Sądu prawa niemieckiego w Grodzie krakowskim, przez Najjaśniejszego Pana Ludwika z Bożej łaski Dostojnego Króla polskiego i węgierskiego do tego szczególnie wyznaczony, wraz z Ławnikami tegoż Sądu niżej wymienionymi, wiadomo czynimy niniejszem wszystkim, których się to tyczy: Gdyśmy piątku w sam dzień świętego Marcellego Męczennika pełnego chwały sąd zagaili, i w sposób zwykły jak najnależyciej sprawowali, stanąwszy przed sądem Opatrzny mąż Marcin Floryanów, zeznał i jawnie oświadczył: iż pieniądze, które mu za posiadłość* ***Udęba*** *i* ***Gieraszow*** *zwaną, przed miastem* ***Wieliczką*** *leżącą, u Radźców* ***wielickich*** *należały się, o i tychże Radźców od jednego aż do ostatniego denara całkowicie i zupełnie otrzymał. Z powodu których pieniędzy tenże Marcin Floryanów przerzeczonych Radźców* ***wielickich*** *i całą gminę tamtejszą tedy wobec nas wolnymi uczynił jawnie i wyraźnie, odstępując i oddając całkowitą posiadłość w dziedzictwie przerzeczonem z wszelkiem prawem i zwierzchnictwem Radźcom wspomnionym i następcom ich na wieczne czasy dziedzicznie, jako ją sam dzierżył i posiadał. My zaś widząc uiszczenie się z pieniędzy i zadosyćuczynienie Marcinowi przerzeczonemu ze strony tychże Radźców, a oddanie wspomnionego dziedzictwa tymże Radźcom ze strony Marcina, uważamy je za nieodmienne i dogodne, więc niniejszem Sądu naszego potwierdzamy, uznajemy i prawomocnemi czynimy. Na świadectwo czego, świetna pieczęć Najjaśniejszego Pana i Króla przerzeczonego, której z Jego polecenia szczególnie używamy, u niniejszego zawieszona. Działo się i dano w* ***Krakowie*** *w grodzie dnia jak wyżej lata Bożego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Siedmdziesiątego Siódmego*** *w przytomności tych Sławetnych Mężów: Szczepana z Grabszowa, Marcina z Lubeczy, Stanisława z Głogoczowa, Piotra zwanego Kosarz ze Słomnik, Wacława z Izdebnika, Sołtysów, Dynka i Jana Jagerdorf Mieszczan krakowskich, tudzież wszystkich rzeczników i wielu innych wiarygodnych.*

Według dokumentu pergaminowego o 287 — 292 milimetrach długości a 117 szerokości, w trzech miejscach uszkodzonego. U dołu przez nadcięcia w zagiętce zrobione, przeciągnięty paseczek pergaminowy, na którym pieczęć wisiała. — Napisy na odwrotnej stronie się znajdujące:

Recognit(i)o solut(i)o(n)is p(ro) Gerashow. | *Zeznanie o zapłacie za Gieraszów.*

Scriptum iam | Habetur in donato | Folio 5to. | *Przepisane już; znajduje się na 5tej karcie pamiętnikowej.*

Nro. 13. Visum | *Nr. 13. Widziano.*

Recognitio satisfactionis | p(ro) poss(essi)one VDęba Gierazow. | *Zeznanie o zadosyćuczynieniu za posiadłość Udębę Gieraszów.*

Nro 2. | *Lba. 2.*

[1]) W oryginale jest „Constitus“ bez znaku skrócenia. — [2]) Między d(ic)ta a Wdamba, w oryginale stoi „et Gera“ przekreślone, bo przez pomyłkę napisane. [3]) W tem miejscu dokument uszkodzony; rozeznać można tylko końcowe litery no; mogło więc tu stać: p(ri)mo, albo co podobniejsza: vno.

Rok 1379.

Wyrok sądu ziemskiego krakowskiego w sporze między miastem Wieliczką a Janem bratem Marcina i Kachną wdową po Janie o Udębę.

1 Nos **Drogomir(us)** iudex et **Andreas** subiudex g(e)n(er)ales
t(er)re Crac(oviensis). Notum facim(us) om(n)ib(us) et sing(u)lis
2 quib(us) exped(i)t vniu(er)sis Quod cu(m) pro t(ri)|bu(n)ali se-
debam(us) v(idelicet). in Colloquio g(e)n(er)ali acced(e)ns ad
n(ost)ram n(ost)ror(um)q(ue) Assessor(um) p(raese)ntiam prouid-
3 d(us) vir Martin(us) nat(us) olim. Floriani viceprocurator(is)|
de Nepolomicz san(us) mente p(ar)it(er) et corp(or)e existens
non c(om)pulsus nec coactus sed mera sua ac spontanea voluntate
4 p(ræ)uent(us) suam p(ar)tic(u)lam. | heredit(atis). situatam an(te)
Ciui(ta)tem **Veliczca** c(ir)ca. Dab. sic nu(n)cupatam sibi
ex p(ate)rna nat(i)one c(on)ting(e)ntem p(ro)ut ip(s)a p(ar)-
5 tic(u)la heredit(atis) prefata in suis limitti|bus et g(ra)nicys
circu(m)ferential(ite)r est distincta et limitata prout ip(s)e solus
tenuit et habuit nichil pro se et suis legittimis dominij ibidem
6 res(er)|uando. cum om(n)ib(us) censib(us) qui ibide(m) sunt et
inposteru(m) possint adinueniri tam in domib(us) ort(is) pomerys
7 aquar(um) decursibus gays rubet(is) | fossat(is) et alys om(n)i-
b(us) et sing(u)lis quib(us)cu(n)q(ue) nomi(n)ib(us) vocitent(ur)
prouidis ac famosis viris.. Consulib(us) et tote comunitati ciuiu(m)
8 ibidem de **Ve|liczca** pro Centum q(ua)draginta marc(is) gros-
sor(um) in Regno Polonie decurre(n)tium nu(me)ri polonical(is)
9 quad(ra)ginta octo grossos facientiu(m) rite ac ratio|nab(i)l(ite)r
vendidit et tit(u)lo hereditat(is) p(er)petue resignauit et ni-
chilomi(nus) honestus vir Joh(an)nes heres de Raciborsco
10 nat(us) Flor(iani). p(ræ)fati frat(er) | g(er)man(us) eiusdem
Marti(ni) vendit(i)onem et emtionem eandem volens inpedire ad
quam p(ar)tic(u)lam hereditat(is) p(ræ)fatam se proximiore(m)
11 ex p(ate)rna | natione asserebat ip(s)os p(ro)uidos viros ac
honestos.. Consules et ciues de **Veliczca** citare pro eadem
12 p(ar)tic(u)la hereditat(is) procurauit | quo t(em)p(or)e et t(er)-
mino pende(n)te int(er) ip(su)m Joh(an)nem.. Consules ac ciues
p(ræ)fatos ip(s)e Joh(an)nes p(ræ)d(i)c(t)us de hoc sec(u)lo
13 d(omi)no p(er)mitte(n)te t(em)p(or)alem vita(m) | mutauit in
sempit(er)nam et demum honesta ac generosa d(omi)na. d(omi)na
Kachna relicta eiusdem Joh(an)nis cu(m) orfanis suis seu pu(e-
14 r)is Joh(an)nis | eiusdem v(idelicet) Nicolao Stanislao Michaele
et Katheri(n)a heredib(us) de Raciborsco ca(usa)m eandem pro-
15 sequi volentes ip(s)os.. Co(n)sules [1]) et ciues | de **Veliczca**
pro eadem p(ar)tic(u)la hereditat(is) p(ræ)fata iudicial(ite)r co(n)-
uenire procurarunt quo t(er)mino ip(s)is posito et asig(na)to ex
16 questione mo|ta c(on)tra ip(s)os hy idem honesti ac famosi viri..
Consules et ciues ante nominati pecu(n)iam eandem v(idelicet).
17 Centu(m) q(ua)draginta marcas | grossor(um) quas p(ro) p(ar)-
tic(u)la hereditat(is) dederant c(om)paranda ip(s)is reddi et
exsolui a heredib(us) p(ræ)fat(is) petiebant et nichilomi(nus)
18 ip(s)a d(omi)na p(ræ)fata | d(omi)na Kachna cu(m) filys suis
p(ræ)nomi(n)at(is) foru(m) factum et co(n)tractum int(er) eun-
19 dem Martinu(m) et ip(s)os famosos ac honestos viros.. | Con-
sules et ciues sepefatos pub(li)ce et manifeste et pecu(n)iam
eandem receptam recognouit [2]) Nos vero decernim(us) easdem
20 Ce(n)|tum q(ua)d(ra)ginta marcas grossor(um) p(ræ)fatas per
ip(su)m Martinu(m) receptas eisde(m) prouidis viris.. Consu-
21 lib(us) et Ciuib(us) p(ræ)fat(is) qui protunc | fuerint infra diem
et annu(m) p(ræse)ntiu(m) a date exsolu(er)e cum e(f)fec(t)u
quib(us) exsolut(is) ea(n)dem [3]) p(ar)ticulam valeant possid(er)e

My ***Drogomir*** *Sędzia i* ***Andrzej*** *Podsędek całej ziemi krakowskiej, wiadomo czynimy wszystkim w ogóle i w szczególności, których się to tyczy: Gdyśmy na krzesłach sędziowskich siedzieli, mianowicie na ogólnej rozprawie, stanąwszy przed nami i Ławnikami naszymi Opatrzny Mąż Marcin, syn nieboszczyka Floryana podrządczego niepołomskiego, zdrowym tak na umyśle jak na ciele będąc, nieprzynaglony ani zniewolony, lecz własną szczerą i dobrą wolą powodowany, czastkę swoją dziedziczną, przed Miastem* ***Wieliczka*** *położoną, u Dęba zwaną, która ze strony ojcowskiej mu przypadła, tak jako owa cząstka posiadłości krańcami i miedzami dokoła odznaczona i odgraniczona, jako ją sam dzierzył i posiadał, z władztwa tam nic ani sobie ani dla spadkobierców swoich nie zastrzegając, ze wszystkiemi czynszami, jakie tam są i w przyszłości z domostw, ogrodów, sadów, odpływów wód, gajów, krzaków, przekopów, i inszych wszelakich jakiemikolwiek nazwy oznaczonych, uzyskane być mogą należycie i rozważnie przedał i mianem wieczystego dziedzictwa ustąpił Opatrznym i Sławetnym Mężom Radźcom i całej Gminie Mieszczan z* ***Wieliczki****, za sto czterdzieści grzywien groszy w Królestwie Polskiem w obiegu będących, liczby polskiej, czterdzieści ośm groszy na grzywnę. Atoli Czcigodny Jan, dziedzic z Raciborska, syn przerzeczonego Floryana a rodzony brat tegoż Marcina, chciał tę przedaż i kupno wstrzymać, utrzymując, że bliższym jest ze strony ojczystej do wspomnionej cząstki dziedzictwa, i uzyskał pozew na Opatrznych i Czcigodnych Mężów: Radźców i Mieszczan* ***wielick****ich o tę cząstkę dziedzictwa; w którym-to czasie, przed dojściem terminu do rozprawy między tymże Janem a przerzeczonymi Radźcami i Mieszczanami, wspomniony Jan przeniósł się za wolą Bozką z tego świata do wieczności. Nakoniec Czcigodna i Rodowita Pani, Pani Kachna, wdowa po tymże Janie, z sierotami czyli dziećmi Janowemi, mianowicie: Mikołajem, Stanisławem, Michałem i Katarzyną, dziedzicami Raciborska, chcąc sprawę dalej prowadzić, zapozwali sądownie tychże Radźców i Mieszczan* ***wielick****ich o wspomnioną cząstkę dziedzictwa. Ciż Radźcy i Mieszczanie przerzeczeni, na terminie, z poruszenia przeciw nim sprawy, danym i oznaczonym, żądali, aby one pieniądze, mianowicie sto czterdzieści grzywien groszy, które za ugodzoną cząstkę dziedzictwa dali, były im zwrócone i wypłacone. Wspomniona Pani, Pani Kachna z przerzeczonemi dziećmi swojemi jawnie i otwarcie zeznała też, nie tylko, że ugoda między tymże Marcinem a wspominanymi wielokrotnie Sławetnymi i Czcigodnymi Mężami: Radźcami i Mieszczanami, uczyniona i zawarta, ale też że owe pieniądze wzięte. My zaś wyrokujemy: Owe sto czterdzieści grzywien, które Marcin otrzymał, mają (wdowa z dziećmi) przerzeczonym Opatrznym Mężom: Radźcom i Mieszczanom, pod ten czas będącym, do roku i dnia od wydania niniejszego licząc, wypłacić rzeczywiście, a wypłaciwszy mogą oną cząstkę wziąść w posiadanie; jeżeli zaś owych pieniędzy wypłacić wcale nie będą mogli, w takim razie tymże Radźcom i Mieszczanom oną cząstkę dziedzictwa z całkowitem władztwem, prawem dziedzicznem i wieczystem przysądzamy tak, iż ją przerzeczeni Radźcy i Mieszczanie jako też następcy Radźców i Mieszczan dzierzyć, posiadać i nią według upodobania swojego rozporządzać mają: a Kachnie, Mikołajowi, Sta-*

[1]) W oryginale „Cosules“ bez znaku skrócenia. [2]) W oryginale nad drugą i trzecią literą wyrazu „recognouit“ jest niepotrzebny znak skrócenia. [3]) W oryginale „eadem“ bez znaku skrócenia.

22 alias solu(er)e pecu(n)ias | easdem minime ualuerint extunc ip(s)is . . Consulib(us) et Ciuib(us) p(ræ)fat(is) p(ar)tic(u)lam
23 hereditat(is) eandem dominio cu(m) toto et iure heredita(r)io | ac p(er)petuo adiudicam(us) tenendam habendam vtifruendam p(er) ip(s)os . . Consules. et ciues p(ræ)fatos prout ip(s)is et
24 suor(um) successoru(m) | Consulum et ciuium p(ræ)d(i)c(t)or(um) libite voluntat(is) fuerit conuertendam ip(s)is vero Kachne Ni-
25 colao Stanislao Michaeli et Kathe(r)ine | p(ræ)fat(is) de questione p(ræse)nti p(er)petuu(m) sil(e)ntium inpone(n)tes In cui(us) rei testimoniu(m) n(ost)ra sigilla [4]) p(ræse)ntib(us) sunt
26 appe(n)sa Dat(um) **Crac(oviae)** f(er)ia s(e)c(un)da | in Crastino s(an)c(t)i Vythi Anno D(omi)nj **MoCCCo Septuagesimo nono** P(ræse)ntibus d(om)inis. Joh(an)ne Cast(e)ll(an)o
27 Dobeslao Palat(ino) Dobrogostio. | Decano Mszczugio Subcamerario Bodzatha Procuratore Cracouien(sibus) Joh(an)ne Palat(ino) Lancicien(si) et al(ii)s fidedig(nis) . . ,

nisławowi, Michałowi i Katarzynie przerzeczonym o sprawie niniejszej wieczyste zakładamy milczenie. Na świadectwo czego pieczęcie nasze u niniejszego zawieszone. Dano w ***Krakowie*** *w poniedziałek czyli nazajutrz po świętym Wicie roku Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Siedmdziesiątego dziewiątego****, w przytomności Panów Jana Kasztelana, Dobiesława Wojewody, Dobrogosta Dziekana, Mszczuga Podkomorzego, Bodzaty Wielkorządcy krakowskich, Jana Wojewody łęczyckiego, i inszych wiary godnych.*

Z oryginału dobrze przechowanego. Pergamin mierzy na wysokość 252 — 262, a na szerokość 319 — 323 milimetrów. Pieczęci dwie było zawieszonych, po których pozostały paseczki pergaminowe.

Napisy na odwrotnej stronie aktu:

Partis h(ær)editatis an(te) Vyelyczka a viro nob(i)li | per co(n)su... emptio.

Drogomirus Emptio.

Scriptum iam. | Habetur in donato | Folio 34.

Nro. 7mo. Visum.

V Dąbą.

1379.

Drogomirus Judex et Andreas Subiudex | Actis testant(ibus) Venditione(m) | przy Dąbie Ciuitat(i) Vielic(ensi).

Części dziedzictwa przed Wieliczką od męża rodowitego przez Radźców kupno.

Drogomir. Kupno.

Przepisane już. Znajduje się na pamiętnikowej karcie 34tej Lba. 7ma. Widziano.

Drogomir Sędzia i Andrzej Podsędek. Akta dowodzace przedaż (posiadłości) przy Dębie miastu Wieliczce.

[4]) W dokumencie nad „sigilla“ niepotrzebny znak skrócenia.

Rok 1381.

Przed sądem ziemskim krakowskim Tomsik, dziedzic z Lednicy, miastu Wieliczce dwa ogrody z polami przedaje.

1 Nos **Drogomir(us)** Judex et **Andreas** Subjudex g(e)n(e-
r)al(es) t(er)re Crac(oviensis) Notum facim(us) quib(us) expedit
2 vniu(er)sis | p(ræse)ntem l(ite)ram inspectur(is) Q(uod) cum p(ro) tribunali sedebam(us) Accedens ad n(ost)ram n(ost)ro-
3 r(um)q(ue) assessor(um) p(ræse)ntia(m) | Nob(i)lis Vir Thomsik h(ær)es de **Lednicza** no(n) c(om)pulsus nec coactus ne-
4 q(ue) aliquo dolo c(ir)cumue(n)t(us) sed | sanus me(n)te parit(er) et corpore existens duos ortos cu(m) Agris ex atergo eis
5 adiu(n)ctis cu(m) o(mn)i | iure seu dominio ac alys om(n)ib(us) p(er)tine(n)tys ad eosdem spectantib(us) quib(us)cu(n)q(ue)
6 nomi(ni)b(us) censeant(ur) | sitos c(ir)ca ciuitatem **Veliczcam** Honestis vir(is) Consulib(us) totiq(ue) comunitati in Ciui-
7 tate **Weliczca** pro | Triginta marcis grossor(um) prag(e)nsium nu(mer)i polonicalis qua(m)lib(et) marca(m) p(er) qua-
8 draginta octo grossos | computando rite et rat(i)onab(i)lit(er) vendidit et co(r)am nob(is) volunta(r)ie et iure heredita(r)io
9 p(er)petuo resig(n)a(ui)t | Nos v(er)o eandem vendit(i)o(ne)m et resignat(i)o(ne)m ratam hab(e)ntes atq(ue) firmam roboram(us)
10 ratificam(us) sigillor(um) | q(ue) n(ost)ror(um) appensione p(ræse)ntem l(ite)ram munientes Actum et datum **Crac(oviae)** f(er)ia
11 t(er)tia p(ro)xima post diem beati | Jacobi App(osto)li Anno Dom(in)i **Millesimo Trecentesimo Octungesimo**
12 **primo** p(ræse)ntib(us) hys testib(us) Andrea de | Moersko Clemente de Chotlicz Jacussio de Czichaua Thoma de Luczicz
13 heredib(us) Michaele Andrea | camerarys n(ost)ris et alys multis p(er)sonis fidedignis

My ***Drogomir*** *Sędzia i* ***Andrzej*** *Podsędek wszej ziemi krakowskiej, oznajmiamy wszystkim, którym wiedzieć należy i którzy pismo niniejsze przeglądać mają: że gdyśmy sądy sprawowali, Szlachetny Mąż* ***Tomsik*** *dziedzic z* ***Lednicy****, nie z przynaglenia lub po niewoli, ani żadnym podstępem nie uwiedziony, ale zdrowym na umyśle równie jak na ciele będąc, przed nami i przysiężnymi naszymi stanąwszy, dwa ogrody pod miastem* ***Wieliczką*** *się znajdujące, z rolami z tyłu do nich przytykającemi, z wszelkiem prawem czyli władztwem i ze wszystkiemi przynależytościami do nich należącemi, pod jakiemikolwiek nazwy znanemi, Uczciwym Mężom Radźcom i całej społeczności w Mieście* ***Wieliczce****, za trzydzieście grzywien groszy prazkich liczby polskiej, każdą grzywnę po czterdzieście ośm groszy licząc, zwyczajnym i rozumnym sposobem przedał, oraz w obecności naszej dobrowolnie i prawem dziedzicznem wieczyście oddał. My też onę przedaż i oddanie za prawomocne i stałe uważamy, więc je potwierdzamy i pochwalamy, pieczęci naszych zawieszeniem niniejsze ztwierdzając.* ***Działo*** *się i dano w* ***Krakowie*** *pierwszego wtorku po dniu św. Jakóba Apostoła lata Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Ośmdziesiątego Pierwszego*** *w przytomności tych świadków: Andrzeja z Mokrska, Klemensa z Chotlic, Jakusza z Cichawy, Tomasza z Łuczyc, dziedziców; Michała, Andrzeja, komorników naszych, i wielu innych osób wiarygodnych.*

Pergamin, na którym powyższy dokument pisany, mierzy u góry 251, u dołu 258, z lewej 107 a z prawej 103 milimetrów. U zagiętki na pergaminowych paseczkach wisi po lewej kawałek gałki woskowej koloru zielonego, po prawej cała gałka woskowa takiej samej barwy. Jaka pieczęć na pierwszej była wyciśnięta, nie można rozeznać; na gałce całej wyciśnięta pieczątka ze znamionami herbu S u l i m a, t. j. popiersie orła głową w lewo zwróconego, a pod niem trzy kamienie, w tarczy t rzykątnej.

Po licowej stronie dokumentu znajduje się na zagiętce napis:

1381. nobilis Tomsik hæres de Lednica civitati Wieliczka vendit duos hortos|pro 30 mar(cis) grossorum | marca 1 = 48 gross(is).

Napisy na odwrotnej stronie:
Thomshik de Lednicza
Duo orti empti
Scriptum iam | Habetur in donato | Folio 144.
Nro. 9no Visu(m)

Thomczyk de Lednica vendit | duos hortos Ciuitati p(ro) 30 Mar|cis

1381. Szlachetny Tomsik, dziedzic z Lednicy, miastu Wieliczce przedaje dwa ogrody za 30 grzywien groszy; 1 grzywna równa 48 groszom.

Tomsik z Lednicy.
Dwa ogrody kupione.
Przepisane już. Znajduje się na 144ej karcie pamiętnikowej.
L. 9ta Widziano.

Tomczyk z Lednicy przedaje dwa ogrody Miastu za 30 grzywien

Rok 1381.

Hanko z Zakliczyna kupuje od Mikołaja Giski dwóch otroków z prawem górnictwa, a król Ludwik tę ugodę zatwierdza.

1 IN nomine domini Amen Anxia eni(m) est humanorum conditio gestorum p(ro)pter instabilitatem p(er)t(er)rite obliuionis, nisi
2 certis litt(er)aru(m) apicibus limite(ntur) | testimonio cum fidedigno Proindo Nos ∽ **Lodouicus** Dei gratia Rex Vvngarie Polonie, Dalmatie, Crouatie etc. Ad vniu(er)sorum et singulorum |
3 p(ræse)ntium et futuroru(m) notitiam volumus deuenire. Q(uod), accedens, ad n(ost)ram n(ost)ror(um)q(ue) Baronum et Nobilium
4 p(ræse)ntiam, Honestus vir N i c o l a u s d(ic)tus G y s|k o, Ciuis de **Weliczka,** sanus mente et corp(or)e existens, non compulsus non coactus, nec aliquo motu fraudis c(ir)cumuentus, sed
5 animo delib(er)ato, habitoq(ue) | consilio Amicorum suorum maturo, Nobili viro D(omi)no ∽ H a n c o n i heredi de Zakliczino, ven-
6 didit, duos Famulos vvlgarit(er) Otroki ibid(em) in **Weliczka.** | cum Magisterio montis. in Monte Salis vvlgarit(er) d(ic)to Surouicza. et Jure bippennali [1]), sibi et suis legittimis successoribus. cum
7 om(n)i libertate Jure et domi|nio. quemadmodum solus et sui p(ræ)decessores legittimi tenuerunt et possederunt. nichil p(ro) se seu suis successoribus. Juris aut dominy. in p(ræ)dictis doubus |
8 famulis vvlgariter Otroki reseruando, pro Octuaginta marcis grossorum pragen(sium) nu(mer)i polonicalis. quadraginta octo gross
9 sos pro qualibet marca | computando. ip(s)o p(ræ)d(ic)to domi(n)o Hancone p(ræse)nte. Jure hereditario. ac tytulo venditionis. p(er)petue resignauit, ac etia(m) renuntiauit, cum om(n)ibus
10 vsibus | vtilitatibus. fructibus. redditibus. p(ro)uentibus. et obuent(i)o(n)ibus vniuersis que nu(n)c sunt. seu inposteru(m) pos-
11 sint exoriri, per ip(su)m Hanconem et suos succes|sores legittimos p(er)petuis temp(or)ibus, dictos duos famulos alias Otroki, tenendos. habendos. possidendos. regendos. vendendos. eo(m)mu-
12 tandos. alienan|dos. et quo(modo)libet pro libito sue. et suoru(m) successorum legittimorum voluntatis, conuertendos. Quam quidem
13 emptionem. venditione m et resignati(i)onem | inter p(ræ)fatos . . Nicolaum d(i)c(tu)m Gysko. et Hanconem de Zakliczino. sic habitam et factam, de solita n(ost)ra clementia Regie magestatis ,
14 ratam. gratam | habentes atq(ue) firmam, app(ro)bamus. declaramus. ratificamus. gratificamus. ac tenore p(ræse)ntium confir-
15 mamus. Harum quibus Sigillu(m) no|strum est appensum testimonio litt(er)arum, Actum **Cracouie,** ip(s)o die b(ea)ti Remigy Pontificis gloriosi Anno Domini **Millesimo. Trecen-**
16 **tesimo | Octuagesimo Primo,** P(ræse)ntibus Dominis . . Dobeslao Castellano . . Dobrogostio Decano. Jasschcone Cantore·
17 Cracouiensib(us), Dirslao Preposito | Wyslicien(si). Petro Castellano Malogostien(si). Miczcone d(ic)to Strzala. et alys multis

W imię Pańskie amen. Prze chyżość strwożonej niepamięci, smutny zaiste los czynów ludzkich, jeżeli niewątpliwemi listy i świadectwem wiarygodnem nie są utrwalone. Dla tego My ***Ludwik*** *Król Węgier, Polski, Dalmacyi, Kroacyi i t. d. chcemy, aby doszło do wiadomości wszystkich w ogóle i pojedynczych teraz i potem będących: iż przystępując do Nas w przytomności Dostojników Naszych i Szlachty Uczciwy Mąż Mikołaj nazwiskiem Gisko, Mieszczanin z* ***Wieliczki,*** *zdrów na umyśle i ciele, nie przynaglony, nie zniewolony, ani żadnym sposobem podstępnym usidłany, ale z rozwagą i po zasięgnięciu rady rozsądnej przyjaciół swoich, Szlachetnemu Mężowi Panu Hankowi dziedzicowi z Zakliczyna i jego prawowitym spadkobiercom dwóch służebnych pospolicie otrokami zwanych, tam w* ***Wieliczce,*** *z mistrzostwem górniczem w górze solnej pospolicie Surowicą zwanej i prawem toporowem z zupełną wolnością, z prawem i władztwem, jako sam i jego poprzednicy prawowici dzierzyli i posiadali, z prawa do przerzeczonych dwóch służebników czyli otroków i z władztwa nad nimi nic ani sobie ani następcom swoim nie zastrzegając, za ośmdziesiąt grzywien groszy praskich liczby polskiej, czterdzieście ośm groszy na każdą grzywnę licząc, nie tylko przedał, ale także w obecności samego Pana Hanka wspomnionego prawem dziedzicznem i mianem wieczystej przedaży ze wszystkiemi użytkami, pożytkami, zyskami, przychodami i zrywkami wszelakiemi, jakie teraz są albo w przyszłości nastać mogą, oddając ustąpił; których-to dwóch służebników czyli otroków tenże Hanko i prawowici następcy jego wiecznemi czasy dzierzyć, mieć, posiadać, niemi według woli i upodobania swojego rozporządzać albo też przedać, zamienić i ustąpić mogą. Na to więc kupno, przedaż i ustępstwo, między przerzeczonymi Mikołajem zwanym Gisko i Hankiem z Zakliczyna tym sposobem ułożone i uczynione, ze zwykłej Dostojeństwa Naszego królewskiego łaskawości zezwalając, za ważne je, miłe i nieodmienne ogłaszamy, uznajemy, tudzież osnową niniejszego potwierdzamy. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u tego listu zawieszona. Działo się w* ***Krakowie,*** *w sam dzień świętego Remigiusza Papieża pełnego chwały, lata Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Ośmdziesiątego Pierwszego,*** *w przytomności Panów: Dobiesława Kasztelana, Dobrogosta Dziekana, Jaśka Kantora, krakowskich, Dziersława Proboszcza wiślickiego, Piotra Kasztelana małogoskiego, Miczka nazwiskiem Strzała, i wielu innych, Nam wiernych, wiary godnych. Dano przez*

nostris fidelib(us) fidedignis Datum per manus Wen(er)abilis vi|-
18 ri Johannis Radlicye Cancellary sup(re)mi Regni n(ost)ri Polonie predicti

ręce Wielebnego Jana z Radlic Kanclerza wielkiego wspomnionego Królewstwa Naszego Polskiego.

Dokument pergaminowy; ma u góry 452, u dołu 450, z prawej strony 207, z lewej 214 milimetrów. Dziurki i odtłoczenia w zagiętce świadczą, że pieczęć na sznurku była zawieszona. Na odwrotnej stronie są trzy napisy. Najdawniejszy polski pismem gockim: oskrziezthvo [2]) — Najpóźniejszy także polski: Przywiley na dwuch otrokow. — Pośredni zaś łaciński:

1381 | Sup(er) Hospitale de duob(us) Fa|mulis in monte Surowicza al(ia)s | Otroki.

1381 Na szpital z dwóch służebników czyli otroków na górze Surowicy.

[1]) Bipennis (od bis i penna, t. j. ostrze) siekiera obosieczna, topór, bik, oskard, godło górnictwa. Jus bipennale, prawo przysługujące mistrzom górniczym do poboru od każdego górnika toporem czyli oskardem pracującego. To wyjaśnienie zawdzięczam WP. Ant. Zyg. Helclowi.

[2]) Oskrzestwo, podług teraźniejszej pisowni; zdaje się równie jak oskard pochodzić od słowiańskiego oskresty, skrobać, paprać, grzebać czyli grześć, i znaczyłoby także toporowe czyli oskardowe, albo prawo szukania za kruszcami, niemieckie Schurfrecht.

Rok 1384.

Ratołd z Kostczy z synami Mikołajem i Jakuszem przedają miastu Wieliczce część Lednicy za sto czterdzieści grzywien groszy prazkich i za domostwo we Wieliczce.

1 Nos **Drogomirus** Judex et **Andreas** SubJudex g(e)n(e-
r)ales t(er,re Crac(oviensis) Notu(m)facim(us) quib(us) expedit
2 uni | versis p(ræse)ntem l(ite)ram insp(ec)tur(is) Q(uod) cum
p(ro) t(ri)bunali sedebam(us) accedentes ad n(ost)ram assses-
3 sor(um)q(ue) nostror(um) | p(ræse)ntiam. Nobiles viri Ratholdus cum nicolao Jacussio filys suis heredes de Costcza to-
4 ta(m) p(ar)tem | eor(um) h(aer)editat(is) ad ip(s)os legittime devoluta(m) in **Lednicza** cu(m) om(n)i Jure seu d(omi)nio
5 vtilitatib(us) fructib(us) cen|sibus p(ro)uentib(us) obuent(i)o(n)ib(us) puta agris prat(is) pascuis Meric(is) gays rubet(is) vir-
6 gult(is) aquis piscinis | Molendinis et aq(ua)r(um) decursib(us) ac alys om(n)ib(us) p(er)tine(n)tys ad eande(m) hereditate(m)
7 sp(ec)tantib(us) quibusc(un)q(ue) no(min)ib(us) aut | vocabulis exp(ri)mant(ur) nichil p(ro) se et suis heredib(us) penit(us) res(er,uantes et p(ro)ut ip(s)a hereditas ibide(m) in |
8 **Lednicza** est c(ir)cu(m)fe(re)ntialit(er) distincta et limitata honest(is) ac c(ir)cu(m)spect(is) vir(is) Ciuib(us) de **We-**
9 **liczka** totiq(ue) | co(m)mu(n)itati ibidem in **Weliczka** p(ro) centu(m) q(ua)draginta Marc(is) grossor(um) p(ra)gen-
10 siu(m) nu(mer)i polonical(is) qua(m)l(ibet) m(a)rca(m) | p(er) q(ua)dragi(n)ta octo grossos c(om)putando et p(ro) comm(u)-
tat(i)one vni(us) dom(us) ibide(m) in **Weliczka** rite et ra-
11 t(i)onab(i)lit(er) | vendideru(n)t et cora(m) nobis voluntarie et Jure h(aer)editario ip(s)is ciuib(us) p(er)petuo resignau(er)u(n)t
12 q(ua)m quidem | h(aer)editate(m) tenebu(n)t habebu(n)t et pacifice possidebu(n)t. Etiam licitu(m) sit eis vend(er)e co(m)-
13 mutare et p(ro) eor(um) libito | volu(n)tat(is) ibide(m) in **Lednicza** qu(omod)ocu(n)q(ue) c(on)u(er)t)er)e. In quor(um)
euidentia(m) n(ost)ra sigilla p(raese)ntib(us) duxim(us) appen-|
14 denda. Actu(m) et datu(m) **Crac(oviae)** in vigilia b(ea)ti Viti. Anno D(omi)ni **Mill(es)imo trece(n)tesimo oc-**
15 **tuagesimo** | **q(ua)rto.** P(raese)ntib(us) hys testibus Imramo de Rogow. Nicolao no(ta)r(io) g(e)n(er)ali t(er)re
16 Crac(oviensis) Burchardo de | Brzezini Petro de Janouicz Theodrico de Paulicouicz Nicolao de Cossoczicz heredib(us) et alys |
17 mult(is) p(er)sonis fidedignis.

*My **Drogomir** Sędzia i **Andrzej** Podsędek wszej ziemi krakowskiej, wiadomo czynimy wszystkim, którzy pismo niniejsze przeglądać będą: Gdyśmy sądy sprawowali, stanęli przed nami i przysięgłymi naszymi Szlachetni Mężowie, Dziedzice z Kostczy: Ratołd z synami swoimi Mikołajem i Jakuszem, i przedali Uczciwym i Opatrznym Mężom Radzcom z **Wieliczki** tudzież całej gminie wielickiej całą część dziedzictwa, na nich prawowicie spadłą w **Lednicy**, z wszelkiem prawem czyli władztwem, z pożytkami, plonami, czynszami, dochodami, zrywkami, jako to: polami, łąkami, pastwiskami, debrzami, gajami, krzakami, łozami, wodami, stawami, młynami i wód odpływami, także ze wszystkiemi innemi przynależytościami, do tego dziedzictwa należącemi, jakiemikolwiek nazwy lub mianami wyrażonemi, nic zgoła sobie i spadkobiercom swoim nie zastrzegając, tak jako owo dziedzictwo tam w **Lednicy** ze wszystkich stron odznaczone i odgraniczone. A przedali rozsądnie i wedle zwyczaju za sto czterdzieście grzywien groszy prazkich liczby polskiej, każdą grzywnę po czterdzieście ośm groszy licząc, tudzież w zamian za jedno domostwo w **Wieliczce**, oddając owo dziedzictwo w przytomności naszej dobrowolnie prawem dziedzicznem w wieczyste posiadanie tymże Mieszczanom, którzy je dzierżyć, mieć i spokojnie posiadać będą. Wolno im też bydź ma, owo dziedzictwo w **Lednicy** przedać, zamienić lub niem według woli i upodobania rozrządzić. Dla większej dowodności czego postanowiliśmy pieczęcie nasze u niniejszego przywiesić. Działo się i dano w **Krakowie** w wigilią świętego Wita, roku Pańskiego **Tysiącznego Trzechsetnego Ośmdziesiątego Czwartego,** w przytomności tych świadków: Imrama z Rogowa, Mikołaja pisarza całej ziemi krakowskiej, Burcharda z Brzezin, Piotra z Janowic, Teodryka z Pawlikowic, Mikołaja z Kosocic, dziedziców, i wielu innych osób wiary godnych.*

Z dokumentu pergaminowego, mierzącego u góry 322, u dołu 326, z lewej 148, z prawej 154 milimetrów. Pieczęci było u niego zawieszonych dwie, lecz tylko paseczek pergaminowy od prawej pozostał. Napisów na odwrotnej stronie jest trzy:

Lednycza p(ar)s empt(a) | *Lednicy część kupiona.*
Septimu(s) | 1384. | *Siódmy. 1384.*

Od Sędziego Drogomira iakoby | w iego Vrzędzie kupiło Mia sto role od Lednice 1384. Ann(o).

Rok 1386.

Przed najwyższym Sądem magdeburskim, Jan wójt wielicki żonie Katarzynie za posag folwark Tur w wianie daje.

Nos **Stephanus** Johannis Czartheonis Ciuis Cracouien(sis). p(ro)ut Judex Seu Aduocatus | p(ro)uincialis supremi Judicy Jur(is) Theutu(n)ici in Castro Cracouien(si) Per magnificu(m) principem d(omi)n(u)m Wla|disslaum Regem Polonie Illustrem ad id sp(eci)alit(er) deputatus. vna cu(m) scabinis eiusdem Judicy infrasc(ri)pt(is) | Notum facim(us) vniuers(is) p(er) p(raesc)nt(es) quib(us) expedit p(ro)testant(es) Q(uod) cum fer(ia) qui(n)ta post festum b(ea)ti Jacobi ap(osto)li Judiciu(m) | p(er) nos fuiss(et) Ba(n)nitu(m) et more consueto contestatum, coram quo Judic(i)o accedens p(er)sonalit(er) famosus vir Joha(n)|nes Paulini medie p(ar)t(is) aduocac(ie) Aduocatus in Ciuitate **Weliczen**(si). non conpulsus non coactus neq(ue) aliq(u)o | dolo circumuent(us). sed sanus mente et corpore. ex certa animi sui deliberac(i)one famose d(omi)ne Katherine | consorti sue legittime Rac(i)one dotalicy. Allodium **Thur** [1]) sic nu(n)ccupatum ante **Veliczam** situatum q(uod) nup(er) | suis pecunys veris ac iustis comp(ar)auit, legauit, donauit et p(ro)ut melius potuit deputauit et resignauit | per ip(s)am tenendum habendum regendum p(er)petuis temporibus possidendum. necnon in vsus p(ro)p(ri)os conuerta(n)|dum. [2]) In cuius rei testimonium Sigillum regale quo in Judic(i)o pred(i)e(t)o ex consuetudine vtimur p(raese)ntib(us) | est appensum. Actum et datum in Castro **Cracou**ien(si) die quo supra Sub anno dom(in)j **Millessimo Trecen|tesimo octuagasimo sexto.** presentib(us) hys testibus ac Jurat(is) Dynkone et Jacobo Ciuib(us) Cracouiensibus | Janussio advocato de Wolwramow, Stanislao de Glogoczow, Miroslao de Czubrouicz, Nicolao de Czao|wicz et Swankone de Paczoltouicz Scultet(is) et alys multis fidedignis ac honestis,

My ***Szczepan*** *Jana Czartka syn, mieszczanin krakowski, jako Sędzia czyli Wójt prowincyonalny najwyższego Sądu Prawa niemieckiego w Grodzie krakowskim, przez Wspaniałego Monarchę i Pana Władysława, Dostojnego Króla polskiego do tego szczególnie zesłany, wespół z ławnikami tegoż Sądu niżej wyrażonymi, wiadomo czynimy niniejszem wszystkim, których się to tyczy, oświadczając: Gdyśmy we czwartek po uroczystości świętego Jakóba Apostoła Sąd zagaili i ogłosili, stając przed nim osobiście Sławetny Mąż Jan Paulinów, Wójt na połowie wójtowstwa w mieście* ***Wieliczce****, nie z przynaglenia, nie poniewolnie, ani podstępem jakowym uwiedzion, lecz na umyśle i ciele zdrów, z własnej woli i z rozwagą niewątpliwą, Sławetnej Pani Katharzynie, małżonce swojej prawowitej, względem posagu, folwark* ***Tur*** *zwany, pod* ***Wieliczką*** *znajdujący się, a przez niego niedawno za własne pieniądze rzeczywiste i słuszne nabyty, zapisał, darował, jak mógł najlepiej odkazał i oddał, który to folwarek dzierżyć, mieć, po wieczne czasy posiadać, nim rządzić lub na własny użytek obrócić będzie mocna. Na świadectwo czego pieczęć królewska, której w Sądzie przerzeczonym ze zwyczaju używamy, u niniejszego zawieszona. Działo się i dano w Grodzie* ***krakow****skim dnia powyższego pod latem Pańskiem* ***Tysiącznem Trzechsetnem Ośmdziesiątem Szóstem****, w przytomności tych świadków i przysiężnych: Dynka i Jakóba Mieszczan krakowskich, Janusza Wójta z Wolwramowa, Stanisława z Głogoczowa, Mirosława z Czubrowic, Mikołaja z Czałowic i Swanka z Paczołtowic Sołtysów, i wielu innych wiarygodnych i zacnych.*

Dokument pergaminowy, dobrze zachowany, mierzy u góry 298, u dołu 306, z lewej 187 a z prawej 179 milimetrów. W zagiętce przewleczony paseczek pergaminowy, na którym pieczęć była zawieszona. Napisów na odwrotnej stronie jest trzy:

Ad allodium Thur.

Donat Paulinus Molendinu(m) | Consorti suae. A(nn)o 1386.

Do folwarku Tur.

Paulin małżonce swojej młyn daje. Roku 1386.

Na Torówkę.

[1]) Teraz Turówka przedmieście. — [2]) Zamiast „conuerte(n)dum.“

Rok 1389.

Stanisław Tomsiczyk z Lednicy wszystkie pola swoje i siedm ogrodów za siedmdziesiąt grzywien groszy prazkich i za pięcioro pól Miastu Wieliczce przedaje.

Nos **Drogomirus** Judex et **Krzesslaus** Subiudex t(er)re Crac(oviensis) g(e)n(er)ales Notu(m)faci(mus) quibus | expedit vniu(er)s(is) p(raese)ntem l(ite)ram insp(e)ctur(is). Q(uod) cu(m) p(ro) tribunalj sedeba(mus) accedens ad n(ost)ram n(ost)ror(um)|q(ue) assessor(um) p(raese)nciam. nobilis vir Stanislaus Thomsicanis de **Lednicza** no(n) co(m)pulsus nec | coactus aut aliq(u)o dolo c(ir)cu(m)uent(us) sed de bona animi sui deliberac(i)ono co(n)silioq(ue) suor(um) amicor(um) | p(rae)h(ab)ito om(n)es campos suos. alias Niwj. et Sempte(m) ortos. iacentes a via d(i)c(t)a Closchona [1]) usq(ue) | ad allodiu(m) Janussy Scholdra. d(i)c(t)i penes **Weliczkam.** cu(m) om(n)ib(us) et singul(is) utilitatib(us) que ibid(em) | s(un)t u(e)l fieri quo(modo)l(ibet) poss(un)t infut(ur)o quibuscu(n)q(ue) nom(in)ib(us) vocitan(tur) s(e)c(un)d(u)m q(uo)d s(un)t p(rae)missi campi et orti | in suis met(is) longe lateq(ue) c(ir)cu(m)f(ere)ncialit(er) distincti et limitati p(ro)ut solus ex successione pat(er)na | tenuit h(ab)uit et possed(i)t Nichil p(ro) se aut suis successorib(us) Jur(is) dominy et utilitat(is) in p(rae)miss(is) | res(er)uando. Circu(m)sp(e)ct(is) p(ro)uidisq(ue) viris dom(in)is Consulib(us) totiq(ue) com(mu)nitati Ciuit(atis) in **Veliczka** | ip(s)or(um)q(ue) liber(is) et legitt(im)is successorib(us). p(ro) Septuaginta marc(is) grossor(um) pragen(sium) nu(mer)i c(on)sueti in | Regno dec(ur)rent(is) et co(m)mutac(i)one. q(ui)nq(ue) campor(um) iacenciu(m) ante **Lednicza.** inp(er)petuu(m) vendid(i)t | et Jure h(er)edita(r)io resignauit, Renu(n)cciauit om(n)i repetic(i)oni et rehabic(i)oni p(ro) p(rae)miss(is), sed p(er) ip(s)os | Consules ip(s)or(um)q(ue) legitti(m)os successor(es) p(er)petuis t(em)p(or)ib(us) tenend(is) h(abe)nd(is) vendend(is) donand(is) co(m)mutand(is) | utifruend(is) et p(ro)ut ip(s)is melius videb(i)t(ur) c(on)u(er)tend(is). In cui(us) rej testi(m)o(niu)m Sigilla n(ost)ra p(raese)ntib(us) | su(n)t appe(n)sa Act(um) et dat(um) **Cra(coviae)** die b(ea)tor(um) Petri et Pauli Ap(osto)lor(um) Anno d(omi)ni **MoCCCoLXXXo | nono** P(raese)ntib(us) hys Sulcone Judice Andrea de Rambesczicz Borcone de Csczenecz Burg(ra)bys| Castri Crac(oviensis) P(ra)ndotha de Neprzeschna Cleme(n)te de Curow Jo(hanne) de Czulicz he(re)dibus) et | alys m(u)lt(is) fidedignis t(estibus)

*My **Drogomir** Sędzia i **Krzesław** Podsędek wszystkiej ziemi krakowskiej, wiadomo czynimy wszystkim, którzy niniejsze pismo przeglądać mają: Gdyśmy na krzesłach sędziowskich siedzieli, stanął przed nami i przysiężnymi naszymi Szlachetny Mąż Stanisław Tomsiczyk z **Lednicy,** nie z przynaglenia ani przyniewolon albo podstępem jakim omylon, lecz z należytą rozwagą, po zasiągnięciu rady przyjaciół, wszystkie pola czyli niwy swoje i siedm ogrodów, ode drogi zwanej Kloszona aż do folwarku Janusza nazwiskiem Szołdra się ciągnące pod **Wieliczką**, ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności pożytkami teraz będącemi lub w przyszłości jakimbądź sposobem uzyskać się mogącemi, i jakiemikolwiek nazwy oznaczonemi, a to tak jako przerzeczone pola i ogrody wzdłuż, wszerz i ze wszystkich stron miedzami są odznaczone i odgraniczone, iako je sam w spuściźnie po ojcu odzierżył, miał i posiadał, żadnego prawa, władztwa i pożytku sobie lub spadkobiercom swoim nie zastrzegając, Opatrznym i Starobliwym Mężom Panom Radźcom i wszystkiej gminie Miasta **Wieliczki,** tudzież dzieciom ich i prawowitym następcom, za siedmdziesiat grzywien groszy prazkich liczby zwyczajnej w królestwie w obiegu będącej, i za pięcioro pól pod **Lednicą** położonych, na wieki przedał i na dziedziczną własność odstąpił. Zrzekł się także prawa do ponownego żądania lub posiadania gruntów przerzeczonych, które ciż Radźcy z prawowitymi następcami swoimi po wieczne czasy dzierżyć, mieć, przedać, darować, zamienić, z onych użytkować, albo niemi jako im najlepiej zdawać się będzie rozporządzić będą mocni. Na świadectwo czego pieczęcie nasze u niniejszego zawieszone. Działo się i dano w **Krakowie** w dzień świętych Piotra i Pawła Apostołów lata Bożego **Tysiącznego Trzechsetnego Osmdziesiątego Dziewiątego** w przytomności tych: Sułka Sędzi, Andrzeja z Rąbieszyc, Borka ze Trzcieńca Burgrabiów grodu krakowskiego, Prandoty z Nieprześny, Klemensa z Kurowa, Jana z Czulic dziedziców, i innych wielu wiarygodnych świadków.*

Oryginał na pergaminie atramentem bladym, miejscami już spełzniętym, pisany. Mierzy u góry 267, u dołu 271, z lewej 172, z prawej 171 milimetrów. Dwie pieczęcie były u niego zawieszone na pergaminowych paseczkach, których ostanki tkwią w zagiętce. Napisów na stronie odwrotnej jest kilka; niektóre z nich późniejszą ręką uzupełniane. Mieszczę je tu według starszeństwa:

Closhow p(ar)tis a uia penes Wieliczkam.
Scriptum iam | in donato Folio 70.
1389
Niwy 4. et hortus. 1.
Nro. 14. Visum. | Emptio alterius partis Kło|szowa à via.

Kłosowa część ode drogi pod Wieliczką.
Wpisane już na karcie pamiętnikowej 70.

Niwy 4 i ogród 1.
Liczba 14. Widziano. Kupno drugiej części Kłosowa ode drogi.

Nr. 15.

Liczba 15.

[1]) Możnaby czytać także „Closchoua“ a w takim razie byłaby to droga Kłosowska, czyli do Kłosowa prowadząca.

Rok 1389.

Miasto Wieliczka od Rudyców górę Homuh, pole, karczmę i ośm ogrodów za sto grzywien z dodatkiem innych posiadłości kupuje w ziemstwie krakowskiem.

Nos **Drogomirus** Judex et **Krzesslaus** Subiudex t(er)re Crac(oviensis) g(e)n(er)ales Notu(m)faci(mus) quib(us) expedit | vniu(er)s(is) p(ræse)ntem l(ite)ram insp(e)ctur(is) Q(uod) cu(m) p(ro) tribunalj sedeba(mus) accedens ad n(ost)ram n(ost)ror(um)q(ue) assessor(um) | p(ræse)nciam hono(rabi)lis vir d(omin)us Joh(an)nes Canonic(us) Crac(oviensis) et Pleban(us) Woynicen(sis) filius d(omi)ni Rudice Suc|Camerary Plocen(sis), h(er)edisq(ue) de Skrzidlna, nomi(n)e et voce p(ræ)d(i)c(t)i p(at)ris sui et alior(um) fratru(m) suor(um) | no(n) co(m)pulsus n(e)c coactus aut aliq(uo) dolo c(ir)cu(m)uent(us). sed de bona animi sui deliberac(i)one co(n)silioq(ue) | suor(um) amicor(um) p(ræ)habito vnu(m) Monte(m) Homuh an(te) Ciui(ta)te(m) **Weliczka** situatu(m). et Campu(m) c(ir)ca Thab(er)na(m) | Ponedzalek d(i)c(t)am. octo ortos et Thab(er)nam. p(ræ)d(i)c(t)am, penes p(ræ)d(i)c(t)am Ciuit(atem) cu(m) om(n)ib(us) et singulis | utilitatib(us) que ibid(em) su(n)t u(e)l fieri quo(modo) l(ibet) p(ro)uisione meliori mediante poss(un)t in fut(ur)o. s(e)c(un)d(u)m. q(uod) s(un)t | p(ræ)misa in suis met(is) longe lateq(ue) c(ir)cu(m)f(ere)ncialit(er) distincta. p(ro)ut solus c(um) patre suo a t(em)p(or)ibus | retroact(is) tenuit h(ab)uit et possed(i)t Nichil p(ro) se aut p(at)re suo p(ræ)d(ict)o u(e)l ip(s)or(um) legitt(im)is successorib(us) | Juris dominy et utilitat(is) in p(ræ)miss(is) res(er)uando.. Honest(is) et p(ro)uidis viris domi(ni)s Consulib(us) | totiq(ue) Co(m)mu(n)itati Ciuit(atis) in **Weliczka.** ip(s)or(um)q(ue) liber(is) et legitt(im)is successorib(us). p(ro) Centu(m) marc(is) g(r)ossor(um) | Pragen(sium) nu(me)ri c(on)sueti in Regno dec(ur)rent(is). Duob(us) campis. area Tyoraschconis. prato et duob(us) | gays an(te) **Ledniczam.** q(uod) pratu(m) Ratholdi di(ctum). inp(er)petuu(m) vendid(i)t et Jur(e) h(ær)editar)io resignauit Renu(n)cciatis | om(n)i repetic(i)oni et rehabic(i)oni p(ro) p(ræ)miss(is), sed p(er) ip(s)os Concordie [1]) ip(s)or(um)q(ue) co(m)muni(ta)te(m) p(er)petuis t(em)p(or)ibus | tenend(is) vendend(is) donand(is) co(m)mutand(is) utifruend(is) et p(ro)ut ip(s)is melius videbi(tur) c(on)u(er)tend(is). p(ro)mitte(n)s | eciam p(ro) p(ræ)d(i)c(t)o p(at)re suo d(omi)no Rudica. q(uod) om(n)ia p(ræ)missa ip(s)is Co(n)sulib(us) debet et tene(tur) resignare. | trade(re) et renu(n)cciare. In cui(us) rej testi(m)o(niu)m Sigilla n(ost)ra p(ræse)ntib(us) s(un)t appe(n)sa Act(um) [2]) dat(um) **Crac(oviae)** die b(ea)tor(um) | Petri et Pauli Ap(osto)lor(um) Anno D(omi)ni **Mo CCCo LXXX nono.** p(ræse)ntib(us) his Sulcone Judice Andrea | de Rambesczicz Borcone de Tsczenecz Burgrabys Castri Crac(oviensis). P(ra)ndotha de Neprzeschna | Clemente de Curow Jo(hanne) de Czulicz h(ær)edib(us) et alys m(u)lt(is) fidedignis t(estibus).

*My **Drogomir** Sędzia i **Krzesław** Podsędek całej ziemi krakowskiej, wiadomo czyniny wszystkim, którym wypada niniejsze pismo przeglądnąć: Gdyśmy sąd sprawowali, stając przed nami i przysiężnymi naszymi Czcigodny Mąż Pan Jan, Kanonik krakowski a wojnicki Pleban, syn Pana Rudycy Podkomorzego płockiego a dziedzica ze Skrzydlny, imieniem i głosem pomienionego ojca i drugich braci swoich, nie przynaglon ani przyniewolon lub podstępem jakim uwiedzion, lecz dobrze się namyśliwszy i od przyjaciół swoich zasięgnąwszy rady, górę Homuh przed **Wieliczką** się znajdującą, tudzież pole koło karczmy Poniedziałek zwanej, ośm ogrodów i karczmę wspomnioną pod miastem przerzeczonem, ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności pożytkami, z tamtąd idącemi, lub w przyszłości przy lepszej pieczy jakimkolwiekbądź sposobem uzyskać się mogącemi: tak jako powyższa posiadłość miedzami wzdłuż, wszerz i ze wszystkich stron oddzielona: jako ją sam z ojcem swoim od dawniejszego czasu dzierżył, miał i posiadał: sobie lub ojcu swojemu albo prawowitym spadkobiercom żadnej władzy ani pożytku na posiadłości tej nie zastrzegając, — Uczciwym i Opatrznym Mężom, Panom Radźcom, tudzież całej Gminie Miasta **Wieliczki**, dzieciom i prawowitym następcom ich, za sto grzywien groszy praskich liku zwyczajnego, w królestwie przyjętego, za dwoje pola, za dworzysko Tioraszka, za łąkę i dwa gaje pod **Lednicą**, która-to łąka Ratołdowa zwana, przedał na wieczność, i prawem dziedzicznem odstąpił; zrzekłszy się zarazem żądania i powrócenia przerzeczonej posiadłości, którą ciż Radźcy i Gmina ich wieczyście dzierżyć, przedać, darować, zamienić, z niej użytkować lub nią, jako im najlepiej zdawać się będzie, rozrządzić mogą. Oświadczył także za wspomnionego ojca swojego Pana Rudycę, iż winien jest i obowiązany tymże Radźcom wszystko przerzeczone zdać i wszystkiego się zrzec. Na świadectwo czego pieczęcie nasze u niniejszego zawieszone. Działo się i dano w **Krakowie** w dzień świętych Piotra i Pawła Apostołów lata Bożego **Tysiącznego Trzechsetnego Ośmdziesiątego Dziewiątego** w przytomności Sułka Sędzi, Andrzeja z Rąbieszyc, Borka ze Trzcieńca, Burgrabiów grodu krakowskiego; Prandoty z Nieprześny, Klemensa z Kurowa, Jana z Czulic, dziedziców, i wielu innych wiarygodnych świadków.*

Oryginał pergaminowy mierzy u góry 270, u dołu 267, z lewej 167, a z prawej strony 158 milimetrów. Pieczęci dwie było u niego zawieszonych, lecz od prawej tylko pozostał paseczek pergaminowy. Na odwrotnej stronie znajdują się następujące napisy:

Ponyedzyalek
Ponyedzyalek ortos octo.
Decimus
1389
Nr. 12 Visu(m)
Emptio alterius partis | Kłosowa
Nr. 65.
Nr. 12.

Poniedziałek.
Poniedziałek, ośm ogrodów.
Dziesiąty.
1389.
Liczba 12. Widziano.
Kupno drugiej części Kłosowa.
Liczba 65.
Liczba 12.

[1]) Tego wyrazu tylko dwie pierwsze litery są pierwotne; dalsze odmienną ręką, pismem drobniejszem i czarniejszym atramentem na skrobaninie później dopisane. Związek wskazuje, że tu stać powinno i pierwotnie stało „Consules". — [2]) Opuszczony spójnik „et".

Rok 1393.

Miasto Wieliczka karczmę Rozpąd w zamian za niwę Merklówkę od Jesia z Marcinkowic pod warunkami nabywa.

Nos **Consules Weliczienses.** v(idelicet). Vlman(us). Nicolaus sartor. Jenco Coq(u)us [1]) Andreas Oleschny et sartor Wences|slaus vnacu(m) Co(m)mu(n)itati [2]) totiu(s) Ciuitatis. p(ræ)d(i)c(t)e **Welicz**(i)e(nsis). Recognosci(mus) vni(ver)sis p(ræse)ntib(us) et futur(is) hor(um) noticia(m) h(ab)i|turis. Quod fecim(us) cambiu(m) seu c(om)muta(ti)o(n)e(m) cum d(omi)no Jeschone h(ær)ede de **Marczincowicze.** Itaq(u)e q(uod) nos dedim(us) p(ræ)fato | d(omi)no Jeschoni vna(m) Nywa(m) d(i)c(t)a(m) Merklowca(m) p(ro)pe **Weliczca(m)** situata(m) cu(m) om(n)i iure sicuti nos ve(r)o tenui(mus) p(ro) quada(m) tha|b(er)na Rospande d(i)c(t)a. Ecia(m) nos p(ro)mittim(us) de eade(m) Merklofa [3]) aduocato **Welicz**ien(si) censu(m) vnius f(er)ton(is) ad decima(m) [4]) | annis solu(er)e et expiare, Tali igit(ur) c(on)dit(i)one int(er)posita q(uod) sepe d|i)c(t)us d(omin)us Jescho cu(m) successorib(us) suis legittimis | no(n) h(abe)t tab(er)na(m) in d(i)c(t)a Merklofca neq(ue) i(n) gadib(us) seu i(n) granicys **Marczincowicze** nu(n)c et in evvm ulla(m) c(on)stru(er)e neq(ue) | edifica(r)e neq(ue) sui successores legittimi In cui(us) rei testimo(n)i(u)m sigilium Ciuitatis **Magni Salis** est apensum [5]) Datum | et actum p(ro)xima feria qnarta p(os)t Epyfaniam domini sub anno domini **Millesimo Trecentesimo Nonagesimo t(er)tio.**

My ***Radźcy wieliccy,*** *mianowicie: Ulman, Mikołaj krawiec, Jenko Kucharz, Andrzej Oleśny i krawiec Wacław wraz z Gminą całego Miasta przerzeczonego* ***Wieliczki,*** *oświadczamy wszystkim teraz i potem będącym, którzy o tem wiedzieć mają: żeśmy uczynili zamianę z Panem Jesiem, dziedzicem* ***Marcinkowic*** *w ten sposób, żeśmy wspomnionemu Panu Jesiowi jednę niwę, zwaną Merklówka, blizko* ***Wieliczki*** *leżącą, z zupełnem prawem, jakośmy ją sami dzierżyli, za pewną karczmę Rozpąd zwaną dali; przyrzekając także z tej Merklówki Wójtowi* ***wielic****kiemu wiardunek czynszu rocznie (do dziesięciny) dopłacać i dodawać; pod tym atoli dołożonym warunkiem, że wspominany często Pan Jesio z prawowitymi spadkobiercami swoimi nie ma na przerzeczonej Merklówce, ani w obrębie czyli w granicach* ***Marcinkowic*** *teraz i nigdy karczmy stawiać lub budować; także i jego prawowici spadkobiercy. Na świadectwo czego pieczęć Miasta* ***Wielkiej Soli*** *zawieszona. Działo się i dano we środę pierwszą po Trzech królach, pod latem Bożem* ***Tysiącznem Trzechsetnem Dziewięćdziesiątem Trzeciem.***

Pieczęć zaginęła; pozostał od niej tylko paseczek przewleczony przez nadcięcia w zagięteе pergaminu, który u góry 258, u dołu 257, z prawej 97. z lewej 98 milimetrów mierzy. Na odwrotnej stronie napis pismem łacińskim:

1393. | De Tabernis. | *1393. O karczmach.*

[1]) W oryginale „Coqus“ bez znaku skrócenia. — [2]) Zamiast „Co(m)mu(n)itate“. — [3]) Zamiast „Merklofca“ czyli „Merklowka“. — [4]) „ad decima(m)“ wypisała na skrobaninie odmienna ręka bledszym, zrudziałym atramentem; pierwotnie mogło tu stać „singulis“. — [5]) Bez znaku skrócenia.

Rok 1393.

Jaśko z Czulic karczmę Rozpąd z dziewięcią stajami pola w Marcinkowicach za 50 grzywien z dodatkiem niwy marklowskiej i za uwolnieniem od czynszu z niej przedaje Wieliczce.

Nos **Drogomirus** iudex et **Michael** subiudex t(er)re Crac(oviensis) g(e)n(er)alis notu(m)facim(us) quibus expedit vniu(er)sis | p(ræse)ntem l(ite)ram inspectu(r)is Quod acced(e)ns ad n(ost)ram assessor(um) n(ost)ror(um)q(ue) p(ræse)ntiam cum pro t(ri)b(u)nali sedebam(us) nob(il)is [1]) vir | Jasco heres de Czulicz no(n) conpulsus nec coactus neq(ue) aliquo dolo error(is) circu(m)uent(us) sed sanus mente p(ar)it(er) et corpore ex|istens cum bona ac matu(r)a animi ip(s)ius delibe(r)at(i)one ac de cons(en)su suor(um) amicor(um) prehabito coram nobis pub(li)ce se| recognouit p(ro)fite(n)do Tabernam ip(s)ius d(ic)tam Rospand in **Marcincouicz** cum nouem stadys ag(ro)r(um) que dicun(tur) Zagoni | Circu(m)spectis ac p(ro)idis viris consilibus de **Welicca** [2]) pro quinq(ua)ginta marcis grossor(um) p(ra)gens(iu)m nu(mer)i polonicalis | puta quamlib(et) marcam p(er) q(ua)draginta octo grossos c(om)putando et pro comutat(i)one vni(us) niwe d(ic)ta [3]) Marklosca vendidi|sse cum om(ni)bus adi(a)centys [4]) prout d(ic)ta taberna est in suis t(er)m(in)is longe late et circu(m)f(er)encial(ite)r distincta cum om(n)i | iure seu dom(in)io penitus nichil pro se et suis poster(is) legitt(im)is vtilitatis aliquid ab ip(s)a taberna s [5]) res(er)uando cor(am) | nobis iure heredita(r)io p(er)petuoq(ue) iam dic(t)is cons(ul)ibus [6]) resignaueru(n)t [7]) ip(s)amq(ue) taberna(m) tenendam habendam vendendam | ac co(m)mutandam s(ecun)dum quod

My ***Drogomir*** *Sędzia i* ***Michał*** *Podsędek wszystkiej ziemi krakowskiej, oznajmiamy wszystkim, którym zależy pismo niniejsze przegladnąć: jako stając przed nami i przysiężnymi naszymi, gdyśmy krzesła sędziowskie zajmowali, Szlachetny Mąż Jaśko, dziedzic z Czulic, nie przynaglon ani przyniewolon, ani też podstępem jakim uwiedzion, lecz zdrowym na umyśle równie jak na ciele będąc, z dobrą i dojrzałą rozwagą, tudzież za zgodą przyjaciół swoich, wobec nas jawnie oświadczając zeznał: iż karczmę swoją Rozpąd zwaną w* ***Marcinkowicach,*** *z dziewięcią stajami pola Zagony zwanemi, Znakomitym i Opatrznym Mężom, Radźcom z* ***Wieliczki,*** *za pięćdziesiąt grzywien groszy prazkich liku polskiego, mianowicie każdą grzywnę po czterdzieście ośm groszy licząc, i w zamian za niwę Marklowska rzeczoną, ze wszystkiemi przyległościami, tak jako owa karczma w obrębie swoim, na długość, na szerokość i ze wszystkich stron odgraniczona, z zupełnem prawem i władzą, żadnego wcale pożytku z karczmy tej sobie lub potomkom swoim prawowitym nie zastrzegając, nic tylko przedał, ale też w obecności naszej prawem dziedzicznem i wieczystem oddał wspomnionym już Radźcom, którzy onę karczmę dzierżyć, mieć, przedać lub zamieniać, albo nią według woli i upodobania ich rozrządzić będą mocni, jako im lepiej i korzystniej zdawać się będzie. Przytem obowiązali się przerzeczeni Panowie Radźcy*

d(i)c(t)is d(omi)nis consulibus melius ac vtilius pro suo libito
12 voluntat(is) videbitur co(n)uertenda(m) | Insup(er) p(ræ)fati d(omi)ni consules de p(ræ)d(i)c(t)a niwa Marclosca de solutione ce(n)sus ann(i)s [8]) p(er)petuis libe(r)are Joh(an)nem et suos |
13 posteros legitti(m)os pub(li)ce cor(am) nobis rite et rat(i)o(n)ab(i)l(ite)r se obligaueru(n)t. Hoc etiam adiecto d(ic)tus Jasco
14 et ip(s)ius liberi | in hereditate **Marcincouie** [9]) nec in Niwa Marklosca p(er)petuis annis nullam Tabernam locare et
15 edificare no(n) habeb(u)nt | p(ro)mitte(n)s v(er)o d(ic)tus [10]) Jasco cum suis poster(is) legitt(im)is d(ic)tos d(omi)nos Consules pro ead(e)m vendit(i)one ab om(n)i damp(n)o int(er)-
16 ced(er)e ac tueri | In quor(um) euid(e)ntiam n(ost)ra sigilla duxim(us) app(e)nd(e)nda Act(u)m et dat(u)m **Crac(ouiae)**
17 f(er)ia t(er)tia proxima p(os)t d(omi)nicam Oculi Anno d(omi)ni| **Millessimo T(re)centesimo nonagesimo t(er)tio**
p(ræse)ntibus hys testibus P(ra)ndotha de Nep(re)sna Clemente
18 de Curow Dzuri|sio de Preczslauicz Wirchoslao de Sedliscz heredibus Sibgneo [11]) de Mironicz Preczslao de Opatkouicz n(ost)ris
19 camerarys | et alys m(u)ltis p(er)sonis fide dig(nis)

Napisy na odwrotnej stronie:

Rospand

Nro. 20 Visum Venditio Tabernaæ et Campi per | hæredes de Culice Ciuitati pro | 50. Marcis | A(nn)o 1393tio.

otwarcie wobec nas zgodnie ze zwyczajem i zasadą, uwolnić Jana i potomstwo jego prawowite od płacenia czynszu z przerzeczonej niwy Marklowskiej po wieczne czasy; pod tym atoli warunkiem: że wspomniony Jaśko i dzieci jego ani w majętności ***Marcinkowicach*** *ani na niwie Marklowskiej nigdy karczmy zakładać i stawiać nie mają. Wspomniony Jaśko zaś przyrzekł z prawowitymi potomkami swoimi, tychże Panów Radzców z powodu tej przedaży od wszelkiej straty osłaniać i bronić. W dowód czego pieczęcie nasze (u niniejszego) zawiesić postanowiliśmy. Działo się i dano w* ***Krakowie*** *wtorku pierwszego po niedzieli głuchej czyli trzeciej postu lata Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Trzeciego*** *w przytomności tych świadków: Prandoty z Niepreśny, Klemensa z Kurowa, Dżurysława z Przeczsławic, Wierzchosława ze Siedlisk, dziedziców, Zbigniewa z Mironic, Przecława z Opatkowic, Komorników naszych, i wielu innych osób wiary godnych.*

Rospąd.

Liczba 20. Widziano. Przedaż karczmy i pola Miastu przez dziedziców z Czulic za 50 grzywien roku 1393go.

Z oryginału pergaminowego, mierzącego u góry 334 a z lewej 163 milimetrów. Ile mierzył u dołu i z prawej, oznaczyć nie można, bo sprosna ręka, przy odrywaniu pieczęci, całą prawie zagiętkę z dólną częścią właściwego dokumentu oderwała.

---

[1]) W oryginale jest „nobis“ bez znaku skrócenia. — [2]) Omyłka zamiast „Weliczca“. — [3]) Zamiast „d(i)c(t)e“ czyli „dictae“. — [4]) W oryginale „adicentys“ bez znaku skrócenia. — [5]) To samotne „s“ niepotrzebne. — [6]) W oryginale „consibus“ bez znaku skrócenia. — [7]) Zamiast „resignauisse“. — [8]) W oryginale „anns“ bez znaku skrócenia. — [9]) W oryginale tak jak tu. — [10]) Między „d(i)c(t)us“ a „Jasco“ mól nadpsuł dokument; dla tego też z wyrazu „d(i)c(t)us“ ostatnia a z wyrazu „Jasco“ dwie pierwsze głoski znikły. — [11]) Prawdopodobnie powinno być „Sbigneo“.

Rok 1398.

Król Władysław Jagiełło nabywa wieś Marcinkowice za pięćset grzywien dla miasta Wieliczki.

1 Nos **Michael** Judex et **Dobeslaus** Subiudex terre Cra-
couien(sis) gen(er)ales, Notumfacimus quibus expedit vniuersis
2 p(ræse)nti|bus et futuris p(ræse)ncium noticiam habituris, Q(uo)d cum pro tribunali sedebamus, accedentes ad n(ost)ram n(ost)ro-
3 rumq(ue) ass(ess)orum | p(ræse)nciam nobiles viri Imramus Junior Johannes f(rat)res Katerina et Hanca sorores ger-
4 mani, heredes de Czulice, Sa|ni mente p(ar)iter et corp(or)e existentes, non compulsi nec coacti neq(ue) aliquibus dolo uel
5 fraude circumducti, Sed bona | animorum suorum deliberac(i)one p(ræ)habita, fretiq(ue) maturo ip(s)orum consilio amicorum,
6 Om(ni)modam eorum villam dic|tam **Marcincouice** In terra Cracouien(si) p(ro)pe **Weliczcam** situatam, ip(s)os ex suc-
7 c(ess)ione p(ate)rna et quo(mo)dolibet concernen|tem, cum ip(s)ius ville omnibus Jure dominio utilitatibus fructib(us) reddi-
8 tibus p(ro)uentibus Incolis censib(us) domib(us) | tabernis molendinis areis edificys ortis agris campis pratis pascuis lacubus
9 piscinis aquis flum(in)ib(us) stagnis | paludibus siluis borris mellificys gagys rubetis quercetis mericis pinetis et vniuersis p(er)-
10 tinencys ac quib(us)|libet emolimentis, que Ibidem sunt et Imposterum fieri possunt, Nichil p(ro) ip(s)is et succ(ess)orib(us)
11 eorum Juris dominy | seu utilitatis Ibidem res(er)uando pro Quingentis m(ar)cis grossorum pragen(sium) num(eri) polonicalis
12 consueti, Sere|nissimo Principi Domi(n)o n(ost)ro Wladislao Regi Polonie etc. ad Ciuitatem **Welic**ien(sem) et eidem Ciui-
13 tati rite | et racionab(i)l(ite)r Intotum vendiderunt, et tytulo vendic(i)onis coram nobis Imp(er)petuu(m) Judicial(ite)r resigna-
14 ru(n)t, | p(ro)mittentes ip(su)m Dominu(m) Regem et Ciues

My ***Michał*** *Sędzia i* ***Dobiesław*** *Podsędek całej ziemi krakowskiej, oznajmiamy wszystkim teraz i potem będącym, którzy o tem wiedzieć mają: iż, gdyśmy krzesła sędziowskie zajmowali, przystąpiwszy przed nas i przysiężnych naszych Szlachetni Imram młodszy i Jan, bracia rodzeni, Katarzyna i Hanka, siostry rodzone, dziedzice Czulic, zdrowymi na umyśle równie jak i na ciele będąc, nieprzynagleni ani zniewoleni ani też podstępem lub obłędem jakim uwiedzeni, lecz po należytem rozważeniu i polegając na dojrzałej radzie przyjaciół, całą wieś swoją* ***Marcinkowice*** *zwaną, w ziemi krakowskiej blisko* ***Wieliczki*** *położoną, do nich ze spuścizny ojcowskiej i jakimkolwiek sposobem należącą, z wszelkiem prawem i władzą, ze wszystkiemi tejże wsi pożytkami, plonami, zyskami, przychodami, mieszkańcami, czynszami, domostwami, karczmami młynami, podworzyskami, budynkami, rolami, polami, łąkami, pastwiskami, jeziorami, stawami, rzekami, błotami, bagnami, lasami, borami, barciami, gajami, krzakami, dąbrowami, debrzami, cierniskami, ze wszystkiemi przynależytościami i jakiemikolwiek korzyściami już z niej idącemi lub kiedyś idź mogącemi, żadnego prawa, władzy lub pożytku sobie ani spadkobiercom swoim nie zastrzegając, za pięćset grzywien groszy prazkich liku polskiego zwyczajnego Najjaśniejszemu Panu naszemu Władysławowi Królowi polskiemu itd. dla Miasta* ***Wieliczki,*** *tudzież Miastu temu po zwyczaju i słusznie w zupełności przedali, a oraz mianem przedaży w obecności naszej sądownie w wieczyste oddali posiadanie, przyrzekając wspomnionego Najjaśniejszego Króla i Obywateli Miasta przerzeczonego*

dicte Ciuitatis occ(asi)one dicte ville ab om(n)i Impedim(en)to
15 atq(ue) | dampno ubilibet releuare, P(er) eundem Domin(um) Regem et Ciues **Welic**ien(ses) et succ(ess)ores ip(s)orum,
16 P(ræ)dic|tam villam cum Jurib(us) p(ræ)dictis Jure hereditario et p(er)petual(ite)r tenend(am) habend(am) utifruend(am) possiden-
17 d(am) | com(m)utand(am) vendend(am) et In vsus ip(s)orum b(e)n(e)placitos conuertend(am), Helena vero mater d(i)c(t)o-
18 rum venden|cium, In hui(usm)o(d)j vendicionem ville consentiens,
19 omni Juri dotis et dotalicy suo si quod In d(i)c(t)a villa | habuit Imp(er)petuum) renu(n)cciauit In Cuius rej testimonium p(ræse)n-
20 tes n(ost)ras l(ite)ras scribi et n(ost)rorum | App(e)nsione sigillorum fecimus co(m)munirj, Actum et datum **Cracouie** feria
21 tercia p(ro)xima post die(m) | sancte Trinitatis, Anno dom(in)i **Mill(es)imo CCCo Nonagesimo Octauo**, P(ræse)n-
22 tib(us) nobilib(us) viris Dominis | Clemente de Moscorzow Vicecancellrar(io) Regni Polonie Clemente Castellano Zarnouien(si)
23 Cle|mente de Lappanow Prandota de Neprzesna Prandota de
24 Przelank et Borcone de Tsczenecz | heredib(us) pl(ur)ib(us)q(ue) alys testib(us) fidedignis

z powodu tejże wsi od wszelkiej przeszkody i straty wszędzie ochraniać. Którą-to wieś Najjaśniejszy Król i Obywatele ***wieliccy*** *z przysłużnościami prawem dziedzicznem wieczyście dzierżyć, mieć, posiadać i z niej użytkować, także zamienić i przedać lub na dowolny użytek obrócić będą mogli. A Helena, matka przerzeczonych przedających, zezwalając na taką przedaż wsi, zrzekła się na zawsze wszelkiego prawa do posagu i wiana, jeżeli jakie na tej wsi miała. Na świadectwo czego niniejsze pismo nasze zdziałać i przywieszeniem pieczęci naszych stwierdzić poleciliśmy. Działo się i dano w* ***Krakowie*** *w pierwszy wtorek po dniu świętej Trójcy lata Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Osmego,*** *w przytomności Szlachetnych Mężów Panów Klemensa z Moskorzowa Podkanclerzego Królestwa polskiego, Klemensa Kasztelana żarnowieckiego, Klemensa z Łapanowa, Prandoty z Nieprześny, Prandoty z Przełęku i Borka ze Trzcieńca dziedziców, tudzież wielu innych wiarygodnych świadków.*

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Marcinkovyce emptio | p(ro) m(arcis) 500.
Emptio Marcinkowic | per Ciues Velicien(ses) de Anno | 1398.
Nro. 6to. Visum.
Nro. 69 | Nro. 17.

Marcinkowic kupno za 500 grzywien.
Kupno Marcinkowic przez Obywateli wielickich roku 1398.
Liczba 6. Widziano.
Liczba 69. Liczba 17.

Była tu także zapiska karty, na której osnowa dokumentu w księdze pamiętnikowej się znajdowała, lecz część już wypełzła, a część powyższemi napisami pokryta. — Długość dokumentu wynosi u góry 299, u dołu 296; szerokość z lewej strony 163, z prawej 160 milimetrów.

Rok 1398.

Król Władysław Jagiełło nadając Wieliczce wieś Marcinkowice, wciela ją do miasta i przenosi na prawo miejskie, a oznaczając wysokość czynszu z niej płacić się mającego, uwalnia zarazem od uiszczeń jednorocznych.

1 IN nomine Domini Amen **Wladislaus** dei gracia Rex Polonie necnon Terrarum Cracouie Sandomirie Siradie Lancicie Cuyauie Lithwanie Princeps Supremus Pomeranie Russieq(ue) D(omin)us|
2 et heres et c(etera) Ad p(er)petuam rei memoriam Significamus tam p(ræse)ntibus p(ua)m futuris quibus expedit vniu(er)sis p(ræse)ncium noticiam habituris Q(uo)d ob complacencias et
3 grata seruiciorum merita Fidelium n(ost)ror(u)m Ciuium | Incolarumq(ue) Ciuitatis n(ost)re **Velic**en(sis) quibus ydem maiestati n(ost)re prompta sollicitudine plurimu(m) complac(er)e merueru(n)t. et adhuc continuato fidelitatis studio n(ost)ris suffulti
4 munificencys ad n(ost)ra se beneplacita poterint con|tinuo reddere prompciores Quorum intuitu cupientes eosdem Ciues sp(eci)alium gr(ati)arum p(ro)sequi fauoribus. Volentesq(ue) dicte Ciuitatis n(ost)re **Velic**en(sis) condicionem et ampliacionem ex
5 eo fieri meliorem. vt temp(or)ibus felicis | n(ost)ri regiminis felicia recipiat incrementa Sup(ra)d(i)c(t)e Ciuitati n(ost)re **Velic**en(si) Villam n(ost)ram **Marczincowice** p(ro)pe eandem Ciuitatem **Velic**en(sem) Sitam. quam nuper ab Imramo de Czu-
6 lice emimus. cum om(n)ibus eiusdem | ville vtilitatibus prouentibus redditibus fructibus Agris Pratis Campis Pascuis Siluis Nemoribus Mericis Gagys Quercetis. Virgultis Rubetis Venacionibus
7 Aucupacionibus Aquis et earum decursibus. Pis|cinis piscaturis Molendinis emolimentis Stagnis Paludibus Vallibus et Montibus ac quibusuis alys obuencionibus p(er)tinencys et appendys ąc Juribus p(ro)p(ri)etatibus et dominys vniu(er)sis. ad ip(s)am villam
8 **Marczin**|**cowice** quomodolibet spectantibus quibuscu(n)q(ue) nominibus appellentur. nichil penitus excludendo. p(ro)ut eandem

W imię Boże amen. ***Władysław*** *z Bożej łaski Król Polski, tudzież ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej; zwierzchni Książę litewski; Pomorza i Rusi Pan dziedziczny itd. Na wieczną rzeczy pamiątkę Oznajmiamy wszystkim tak teraz jako też potem będącym, którym o tem wiedzieć należy: Zważywszy, iż wierni Nam Obywatele i Mieszkańcy Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *wielokrotnie ze żwawą starannością dołożyli usiłowań, aby uprzedzającą usłużnością i miłemi zasługi pozyskać względy Dostojeństwa Naszego, i że zagrzani szczodrobliwością Naszą przy niezłomnem trwaniu w wierności, mogliby skorszymi jeszcze stać się do przypodobania się Nam: pragniemy ich szczególnemi obdarzyć łaskami. Chcąc więc wspomnionego Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *stan polepszyć i obręb powiększyć, iżby w czasie pomyślnych rządów Naszych do pomyślnego doszło wzrostu, przyłączamy i wcielamy doń, przydajemy, przywłaszczamy, przypisujemy, dajemy, tudzież wieczystą i nigdy nieodwołalną darowizną oddajemy mu wieś Naszą* ***Marcinkowice****, blizko niego położoną, którą niedawno od Imrama z Czulic kupiliśmy, ze wszystkiemi tejże wsi pożytkami, dochodami, korzyściami i plonami, z rolami, łąkami, polami i pastwiskami, z lasami, borami, debrzami, gajami i dąbrowami, łozinami i krzakami, z łowiectwem zwierzyny i ptactwa, wodami i wód odpływami, stawami i rybołostwem, młynami i miarkami, jeziorami, bagnami, dolinami i górami tudzież ze wszelkiemi innemi przypożytkami, przynależytościami i przydatkami, prawami, własnością i władzą, jakimbądź sposobem do tejże wsi* ***Marcinkowic*** *patrzącemi lub jakiemikolwiek anzwy*

villam p(ræ)d(i)c(t)us Imramus tenuit habuit hactenus et posse-
9 dit. p(ro)ut eciam memorata villa in suis me|tis Granicys et Gadibus ab Antiquo longe lateq(ue) c(ir)cu(m)ferencialiter est distincta et ecia(m) limitata. Adicimus adiungimus ap(pro)p(ri)amus ascribimus incorp(or)amus damus conferimus et donamus do-
10 nacione p(er)petua et irre|uocabili p(er)petuis temp(or)ibus. remouentes(que) in eadem villa omnes modos et consuetudines vniu(er)sas libertatibus ip(s)ius Ciuitatis **Velic**en(sis) obuiantibus. ip(s)amq(ue) villam. ad p(ro)p(ri)etatem et ydemptitatem
11 Jurium Ciuitatis p(ræ)d(i)c(t)e | advnamus. Per Ciues et Incolas vniu(er)sos seped(i)c(t)e Ciuitatis **Velic**en(sis). tenendam habendam vtifruendam et pacifice p(er)petuo pissidendam Ita tamen q(uo)d ip(s)i Ciues **Velic**en(ses) in eadem villa **Marczin-**
12 **cowice.** Agros Mansos seu | laneos mensu(r)a Maydburgen(si) dimetiri debent. Ip(s)a q(ue) villa **Marczincowice** eodem Jure guadere debet et ei subiacere quo Ciuivas **Velic**en(sis) p(ræ)d(i)c(t)a modo gaudet et potitur. Ceterum decernimus.
13 q(uo)d memorati Ciues | n(ost)ri **Velic**en(ses). de quolibet Manso seu laneo Agrorum dicte ville **Marczincowice.** per vnam Marcam pro Censu in quol(ibet) festo Beati Martini Con-
14 fessoris omnibus et singulis Annis. nobis et successo|ribus n(ost)ris solu(er)e p(er)petuis temp(or)ibus tenebuntur. Racione v(er)o t(ra)nslacionis ville **Marczincowice** p(ræ)libate. pretactis Ciuibus **Velic**en(sibus). ab omnibus Censibus. quos nobis in
15 festo b(ea)ti Martini de laneis et Agris d(i)c(t)e | ville **Marczincowice** de Anno p(ræse)nti solu(er)e deb(er)ent. ad spaciu)m) du(m)taxat vnius Anni integri. videlic(et) a festo b(ea)ti Martini Confessoris p(ro)xime nunc venturo. vsq(ue) ad aliud fe-
16 stum eiusdem b(ea)ti Martini Anni | futuri. plenam damus et concedimus facultatem. Harum quibus sigillum n(ost)r(u)m est appensum testimonio litterarum Act(um) **Cracouie** Sabbato proximo
17 post diem Assumpcionis Beate Marie V(ir)g(in)is | gloriose Anno Domini **Millesimo Trecentesimo Nonagesimo Octauo** P(ræse)ntibus hys. Johanne de Thanczyn Castellano Cracouien(si). Johanne de Tharnow Sandomirien(si). Sandzywo-
18 gio Kalissien(si). | Johanne Liganza Lanciciensi. Palatinis. Cristino de Ostrow Sandomiriensi. et Petro Kmythe. Lublinen(si) Castellanis alysq(ue) m(u)ltis n(ost)ris fidelibus fidedignis. Da-
19 t(um) p(er) manus Reu(er)endi in Ch(rist)o Patris d(omi)ni | Nicolai E(pisco)pi Poznanien(sis). nobis sinc(er)e dilectj

oznaczonemi, nic wcale nie wyłączając, jako ją pomieniony Imram dzierżył, miał i dotąd posiadał, jako też miedzami i kopcami z dawna wzdłuż i wszerz ze wszystkich stron odznaczona i odzielona. Usuwamy też w tejże wsi wszystkie postępowania i wszelkie zwyczaje swobodom Miasta **Wieliczki** *na przeszkodzie stojące, a sama wieś z własnością i tożsamością praw Miasta przerzeczsnego łączymy. Którą-to wieś Obywatele i wszyscy Mieszkańcy wspomnionego Miasta* **Wieliczki** *wieczyście dzierżyć, mieć, posiadać i z niej nienaruszenie użytkować mają atoli tak, iż Obywatele* **wieliccy** *we wsi* **Marcinkowicach** *role, włoki i łany miarą magdeburską pomierzyć mogą, sama zaś wieś* **Marcinkowice** *tego samego prawa, którego przerzeczone Miasto* **Wieliczka** *używa, używać i onemu podlegać powinna. Nakoniec stanowimy, iż wspomnieni Obywatele nasi* **wieliccy** *z każdej włoki czyli łanu ról przerzeczonej wsi* **Marcinkowic** *po jednej grzywnie czynszu w każde święto świętego Marcina Wyznawcy co roku Nam i Następcom Naszym wiecznemi czasy płacić będą obowiązani. Z powodu zaś przeniesienia pomienionej wsi* **Marcinkowic,** *przerzeczonym Obywatelom* **wielickim** *od wszystkich czynszów, które we święto świętego Marcina z łanów i ról tejże wsi* **Marciokowic** *za rok teraźniejszy zapłacićby powinni, zwłokę jednoroczną wszakże, mianowicie od zbliżającej się uroczystości świętego Marcina Wyznawcy aż do drugiej uroczystości tegoż świętego Marcina roku przyszłego zupełną dajemy. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Działo się w* **Krakowie** *w sobotę pierwszą po dniu Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny lata Bożego* **Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Osmego,** *w przytomności tych: Jana z Tęczyna Kasztelana krakowskiego, Jana z Tarnowa sądomirskiego, Sędziwoja kaliskiego, Jana Ligęzy łęczyckiego, Wojewodów, Krystyna z Ostrowa sądomirskiego i Piotra Kmity lubelskiego, Kasztelanów, i wielu innych Nam wiernych, wiary godnych. Dano przez ręce Wielebnego w Chrystusie Księdza Mikołaja Biskupa poznańskiego, wiernie Nam miłego.*

Po prawej stronie pod zagiętką:

Ad R(elationem) Cleme(n)t(is) Vicecancellar(ii) | *Według sprawozdania Klemensa Podkanclerzego.*

Napisy na odwrotnej stronie:

Ad villam Marczinkovycze
Habetur in donato | Folio XVII
Acticat(um) iam
Marcinkowice Ciuitati Vielicien(si) | incorporantur
Nro. 15to | Visum.

Do wsi Marcinkowic.
Znajduje się na pamiętnikowej karcie XVII.
Wciągnięte już.
Marcinkowice do Miasta Wieliczki wcielone.
Liczba 15ta. Widziano.

Pergamin, na którym osnowa powyższa starannie spisana, ma u góry 487, u dołu 489 milm. długości, z lewej 262, z prawej 260 milim. szerokości; powierzchnia jego na nicy w wielu miejscach przez móle podobnoś ponadgryzana, zagiętka też po prawej stronie wygryziona. Pieczęci już nie ma; że zaś na sznurkach wisiała, dowodem dziurki i odtłoczenia.

Rok 1399.

Miasto Wieliczkę przedawcy z wypłaconej sobie za wieś Marcinkowice ceny kupna kwitują w grodzie krakowskim.

Nos **Johannes** de Thanczin Castellanus Cracouien(sis) Notu(m)-
facim(us) quib(us) exped(i)t | vniu(er)s(is) p(ræse)ntibus et fu-
tur(is) p(ræse)ntium noticiam habitur(is) Quod accedentes p(er)-
sona(lite)r | ad n(ost)ram p(ræse)ntiam Nobiles Viri Imramus
Junior Johannes fr(atr)es Katherina et | Hanca sorores
germane vna cum e(lena) matre ip(s)or(um) fassi sunt et pu-
b(li)ce recognoueru(n)t | a prouid(is) vir(is) Ciuibus de **We-
liczka** pro villa **Marczincouicze** in Terra Cracouien(si)|
p(ro)pe **Weliczcam** situata, totalem su(m)mam pecu(n)i-
ar(um) recepisse et habuisse rat(i)o(n)e | et occ(asi)one ven-
ditionis d(ic)te ville **Marczincouicze** nichil pro se et suis
successorib(us) | legitimis penitus Jur(is) res(er)uant(es) vnde
nos Joh(ann)es Castellanus p(ræ)d(i)c(t)us audita | dicta reco-
gnit(i)o(n)e ip(s)or(um) Imrami Joha(nn)is et soror(um) ip(s)o-
r(um) p(ræ)fatos Ciues de **Weliczka**: | a soluc(i)o(n)e
d(i)c(t)ar(um) pecu(n)iar(um) absoluim(us) et quitam(us) per
p(ræse)ntes, p(er)petue d(i)c(t)am villam | **Marczincouicze**
ip(s)is Ciuib(us) de **Weliczea** assignant(es) cum om(n)i Jur(e)
et dominio. | tenend(am) habend(am) et Jur(e) p(er)petuo pos-
sidend(am) p(ræ)dict(is) vero d(omi)nis Imramo Juniori | Jo-
hanni Katherine Hancze ac m(at)ri ip(s)or(um) necnon ip(s)o-
r(um) successorib(us) qui sua | putarent int(er)esse p(er)pe-
tuu(m) silenciu(m) inponent(es) In quor(um) o(mn)i(u)m et sin-
gulor(um) testi(monium) | et euidenciam pleniorem Sigillu(m)
n(ost)r(u)m p(ræse)ntib(us) est appensu(m) Dat(um) **Cracouie**|
Anno D(omi)ni **Mmo CCCmo nonagesimo nono** P(ræ-
se)ntibus nobilib(us) vir(is) d(omi)nis Petro | de Xanz Peregrino
de Broda Burgrauis Castri Cracouien(sis) Spithcone de | Sedlecz
Cleme(n)te de Rosprza Johanne de Vinari testibus ad p(ræ)missa
vocat(is).

*My **Jan** z Tęczyna Kasztelan krakowski, oznajmiamy wszystkim teraz i potem będącym, którym o tem wiedzieć należy: iż stając osobiście przed nami Szlachetni Mężowie: Imram młodszy i Jan bracia, tudzież Katarzyna i Hanka siostry rodzone, razem z Heleną matką swoją, zeznali i jawnie oświadczyli, jako od Opatrznych Obywateli **wielick**ich za wieś **Marcinkowice** w ziemi krakowskiej blizko **Wieliczki** położoną, całkowitą sumę pieniężną otrzymali i odebrali, z powodu i przy przedaży wspomnionej wsi **Marcinkowic** żadnego wcale prawa sobie lub spadkobiercom swoim prawowitym nie zastrzegając. Dla czego my Jan Kasztelan przerzeczony wysłuchawszy tego zeznania Imrama, Jana i sióstr ich, uwalniamy wspomnionych Obywateli **wielick**ich od wypłacenia wspomnionych pieniędzy, i kwitujemy ich niniejszem, przyznając tymże Obywatelom **wielick**im wieczyście one wieś **Marcinkowice**, którzy ją z zupełnem prawem i władzą po wieczne czasy dzierżyć, mieć i posiadać mają; wspomnionym zaś panom i paniom: Imramowi młodszemu, Janowi, Katarzynie, Hance i matce ich, tudzież ich spadkobiercom, którzyby roszczenia mieć sądzili, wieczne przykazujemy milczenie. Na świadectwo czego wszystkiego, i dla zupełniejszego dowodu pieczęć nasza u niniejszego zawieszona. Dano w **Krakowie** lata Bożego **Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Dziewiątego**, w przytomności Szlachetnych Mężów Panów: Piotra z Książa i Peregryna z Brody, Burgrabiów grodu krakowskiego, Spytka ze Siedlca, Klemensa z Rosprzy i Jana z Winiar, jako świadków do tego wezwanych.*

Napisy na odwrotnej stronie pergaminu:

Solucio Marczin|kouicze
Scriptu(m) iam | Habetur in dona|to Fol(io) 85.
Nro. 19 Visu(m)

Duo Fr(atr)es vendunt | villam Marcinkowice | Ciuitati | A(nn)o 1399.

Zapłata za Marcinkowice.
Przepisane już; znajduje się na 85. karcie pamiętnikowej.
Liczba 19. Widziano.

Dwaj bracia przedają Miastu wieś Marcinkowice, roku 1399.

Nr. 18.

Liczba 18.

Zgodnie z oryginałem mierzącym u góry 192, u dołu 199, z lewej 146, z prawej 147 milimetrów, u którego na paseczku pergaminowym, jeszcze w zagiętce tkwiącym, pieczęć niegdyś wisiała.

Rok 1409.

Wyrok ziemski w sporze o ostrzystwo między Dorotą Czacz krakowianką i Radą wielicką.

Nos **Johannes** de Oleschnicza Judex et **Dobeslaus** de Coschczice Subiudex T(er)re Crac(oviensis) g(e)n(er)ales,: | Significamus quibus expedit¦ vniu(er)s(sis) p(ræse)ntibus et futu(r)is p(ræse)nciu(m) noticiam habitu(r)is, Q(uod) cum | Honesta Dorothea Consors Georgy dicti Czacz de Crac(ovia). Prudentes Jacussium al(ia)s Kobilusch | Andream d(i)c(tu)m Pecz. Andream Oleschni Johanne(m) Beleczski Consules Antiquos. Casper(um) | Wirzbantham Andream d(i)c(tu)m Bankel et Johanne(m) Sartorem Consules Anni p(ræse)ntis p(ro) quibusd(am)| redditibus nouem cum medio g(r)ossor(um) r(ati)one cuiusd(am) Officy fabrilis vvlgarit(er) Ostrziszstwo ad | Judiciu(m) l(egi)time citatos traxiss(et) in Causam, Causaq(ue) ip(s)a in multos ac varios t(er)mi(n)os Judiciales | voluebatur, Tandem vltimo p(er)emptor(io) T(er)mi(n)o et finali p(ræ)dicti Consules Antiqui et Anni ¦ p(ræse)ntis de **Weliczka** sepefatam Dorotheam p(ro) dictis redditibus nouem cum medio grossor(um) sup(er)i(us) | exp(ræ)ssor(um) p(ro)bantes rem Judicatam p(er) litt(er)am Stre(n)nui militis d(omi)nj Petri Szaffranecz S(u)bCamer(arii) | Cracouien(sis) a septem Annis p(ro)ut querulatum est t(em)p(or)ibus p(er)petuis euas(er)unt n(ost)ra diffinitiua Sententia [1]) | mediante, [2]) Har(um) quibus Sigilla n(ost)ra appensa sunt testimonio litt(er)ar(um) Actum et datum | **Cracouie** post D(omi)nicam letare fe(r)ia s(e)c(un)da t(em)p(or)e D(omi)nj Regis Sub Anno Incarnac(i)onis D)omi)nj **Millesi(m)o| Quadringentesimo nono,** P(ræsen)tib(us) hys D(omi)nis Johanne Castellano Crac(oviensi) Petro Crac(oviensi) Cristi(n)o| Sandomir(iensi) Johanne Lanc(iciensi) Jacobo Siradien(si) Pallatiuis Michaele Lublinen(si) Castell(ano) et alys fidedig(nis).

*My **Jan** z Oleśnicy Sędzia i **Dobiesław** z Kościc Podsędek całej ziemi krakowskiej, oznajmiamy wszystkim, teraz i potem będącym, którzy o niniejszem wiedzieć mają: Uczciwa Dorota małżonka Jerzego nazwiskiem Czacz z Krakowa, Roztropnych Jakusza inaczej Kobylusza, Andrzeja nazwiskiem Piec, Andrzeja Oleśnego i Jana Bieleckiego, Radźców dawnych, tudzież Kaspra Wierzbiętę, Andrzeja nazwiskiem Bankel i Jana krawca, Radźców tegorocznych, o pewien dochód dziewięci i pół groszy z powodu pewnego zatrudnienia rzemieślniczego, pospolicie ostrzystwem zwanego, przed sąd prawnie pozwawszy, w spór wprowadziła. Sprawa ta toczyła się na wielu i różnych rokach sądowych. Nakoniec na ostatnim zawitym roku końcowym przerzeczeni Radźcy dawni i tegoroczni z **Wieliczki**, pomienioną Dorotę względem onego dochodu półdziesięta groszy wyżej wyrażonych przekonując, rzecz sądzoną pismem Mężnego Towarzysza, Pana Piotra Szafrańca, Podkomorzego krakowskiego, od siedmiu lat, jakto skarżono, po wieczne czasy wygrali, za pośrednictwem naszego rozstrzygającego orzeczenia. Na świadectwo czego pieczęcie nasze u niniejszego pisma zawieszone. Działo się i dano w **Krakowie** w poniedziałek po niedzieli środopostnej podczas bytności Jego Mości Króla, lata Wcielenia Pańskiego **Tysiącznego Czterechsetnego Dziewiątego,** w przytomności tych Panów: Jana Kasztelana krakowskiego, Piotra krakowskiego, Krystyna sądomirskiego, Jana łęczyckiego, Jakóba sieradzkiego, Wojewodów, Michała lubelskiego Kasztelana, i innych wiarygodnych.*

Z oryginału pergaminowego, mierzącego u góry 255, u dołu 221, z lewej 115, z prawej 117 milimetrów. Nadcięć w zagiętce jest dwa; w nadcięciu z lewej strony tkwi jeszcze paseczek pergaminowy od pieczęci, w lewem paseczka już nie ma.

[1]) Wątpliwe, bo wyraz kilka skróceń zawiera. — [2]) Przed „Har(um)“ stoi przekreślony wyraz „Sub“.

Rok 1429.

Wyrok ziemstwa nowomiejskiego utrzymujący Radźców wielickich przeciw wójtowi przy wolnym targu na mięso.

Nos **Johannes** de Sprowa, Judex, et **Zauissius** de Oleschicza Subiudex Terre Sandom(ir)ien(sis) g(e)n(er)ales Vniu(er)|sis cupimus fore notum quibus expedit p(ræse)nciu(m) per tenorem, Quia prouidi viri videlicet Con|sules antiqui et moderni de **Wyelyczka** quemadmod(um) fuerant citati ad p(ræse)nciam Regiemagestatis | in Nouamciuitatem per Nob(i)lem Michaelem Longum [1]) Aduocatum ip(s)or(um) ibidem de **Wyelyczka**| pro eo, Q(uod) p(er) forum liberum super vendendis carnibus ibidem in **Wyeliczka** per ip(s)or(um) institic(i)o(ne)m | effecc(i)onem et proclamac(i)o(ne)m, cont(ra) priuilegiu(m) ip(s)ius asserendo, q(uod) illa de Jure fecisse no(n) habu|issent, in Octingentis marc(is) ip(su)m dampnificassent, Tandem cum Judic(i)o Regiemagestatis | ibidem p(ræ)sidebamus cum alys d(omi)nis p(er) ip(sa)m magestatem in assessorium [2]) nob(is) adiu(n)ctis Consules me|morati contra et aduersus Michaelem iam d(i)c(tu)m coram nob(is) int(er)posuerunt se p(ri)uilegio Regali| n(ost)ri d(omi)ni Regis moderni, Q(uod) p(ræ)d(i)c(tu)m forum super vendic(i)on(e) libe(r)a carnium ibidem in **Wyelyczka**| de voluntate ip(s)ius d(omi)ni Regis instituerunt effecerunt et proclamau(eru)nt, Circaq(ue) tame(n) p(ri)uilegiu(m) | et eius

*My **Jan** ze Sprowy Sędzia i **Zawisza** z Oleśnicy Podsędek całej ziemi sądomirskiej, pragniemy, iżby osnową niniejszego wiadomem się stało wszystkim, którym na tem zależy: Opatrznych Mężów mianowicie Radźców dawnych i teraźniejszych z **Wieliczki** Szlachetny Michał Longus, [1]) Wójt ich z tejże **Wieliczki,** przed oblicze królewskiej Mości o to, iż przez ustanowienie, zaprowadzenie i ogłoszenie wolnego targu na przedaż mięsa tamże w **Wieliczce** wbrew przywilejowi jego, szkodę na ośmset grzywien mu wyrządzili, pozwał był do Nowego Miasta twierdząc, że tego z prawa czynić nie mieli. Gdyśmy więc Sądowi Króla Jego Mości z innymi Pany przez królewską Mość nam na przysiężnych przydanymi tam przewodniczyli, wspomnieni Radźcy zasłonili się przed nami przeciw przerzeczonemu Michałowi przywilejem królewskim naszego Pana Króla teraźniejszego, iż ów targ na wolną rozprzedaż mięsa tam we **Wieliczce** z woli tegoż Króla Jego Mości ustanowili, zaprowadzili i ogłosili. Zostawiliśmy zatem wspomnionych Radźców przy przywileju i jego osnowie według woli Pana naszego i Króla; jakoż zostawiamy niniejszem w moc naszego ostatecznego wyroku. Na świadectwo czego pieczęcie nasze u niej-*

tenorem ad voluntatem d(omi)ni n(ost)ri Regis Consules me(m)o-
13 ratos remansim(os) et p(ræse)nt(ibus) rema|nemus n(ost)ra
diffinitiua S(e)n(tent)ia median(te) Harum quibus in testimonium
14 n(ost)ra p(ræse)ntib(us) Sigilla | sunt appen(sa), Actum et da-
t(um) in Nouaciuitate **Coreczyn** feria S(e)c(un)da in octaua
15 Assumpc(i)onis | Marie Virginis n(ost)ro [3]) n(ost)ro Rege ibi-
d(em) p(ro)tunc existen(te), Anno d(omi)ni **Mille(si)mo**
16 **Quad(rin)gen(tesi)mo** | **vicesimonono** P(ræse)n-
tibus hys d(omi)nis Dobeslao Woyniczien(si) Stanislao Polani-
17 czyen(si) Jaschone Cze|chouien(si), Stanislao Brzez(in)en(si) [4])
18 Castellanis Paulo Judice Jacussio Subiudice Cracouien(sibus) | et
alys multis fide dignis

szego zawieszone są. Działo się i dano w Nowemmieście **Korczynie** *w poniedziałek oktawy Wniebowzięcia Maryi Panny, w obecności Jego Mości Króla naszego, lata Bożego* **Tysiącznego Czterechsetnego Dwudziestego Dziewiątego.** *Przytomni przy tem byli ci Panowie: Dobiesław wojnicki, Stanisław polaniecki, Jaśko czechowski, Stanisław brzeziński, Kasztelanowie, Paweł Sędzia, Jakusz Podsędek krakowscy, i wielu innych wiary godnych.*

Napisy na odwrotnej stronie:

Pro libero foro | carnium
Scriptum iam | Habetur in donato | Folio 145
Nro. 64

Na wolny targ mięsa.
Przepisane już. Znajduje się na 145. karcie pamiętnikowej.
Liczba 64.

Zgodnie z oryginałem pergaminowym, mierzącym u góry 256, u dołu 255, z lewej 137, z prawej 135 milimetrów, u którego na paseczkach, w zagiętce jeszcze tkwiących, dwie pieczęcie niegdyś wisiały.

[1]) Pochodził-li z rodu niemieckiego, to mógł się nazywać Lang albo Lange; był-li zaś z rodu Polakiem, to nazwisko jego mogło być Długi albo Długosz. — [2]) Zamiast „assessores“. — [3]) Zamiast „domino“. — [4]) W oryginale „Brzezen“ ze znakiem skrócenia nad dwiema ostatniemi głoskami.

Rok 1336, 1432.

Odpis grodzki przywileju, którym Kazimierz W. Mikołajowi Wierzynkowi kupno wójtostwa wielickiego zatwierdził, przychody dawne zapewnił i powiększyć dozwolił, niezależność sądownictwa miejskiego zawarował, obowiązki określił, i wyrok Władysława Łokietka wójtowstwo Gierlakowi odejmujący ponowił.

1 **Nicolaus** de Michalow Castellanus et Capitaneus Cracouien(sis).
Significamus tenore presencium quibus expedit vniuersis presen-
tes l(ite)ras nostras inspecturis Quomodo venientes Consules
2 **Velic**ienses. allegan|tes. q(uod) ipsorum Ciues et Incole. sepius
et sepius. ad p(ræse)nciam nostri. per diu(er)sas p(er)sonas.
citantur, et evocantur contra ip(s)orum Jura et priuilegia quibus
3 a fundac(i)one Ciuitatis ipsorum vtuntur. pro quor(um) | Ciui-
um et Incolarum exempcione, nominata priuilegia, et Jura Ori-
ginalia. periculosum est ad Judicia, per Incolas quoscu(n)q(ue)
se excipiendos ad Jus ipsorum ita sepe deportare, Nobis suplí-
4 caueru(n)t. quat(e)n(u)s | ipsis priuilegiu(m) ipsorum Originale,
transsimere mandaremus. Cuiusquidem priuilegy originalis tenor
de verbo ad v(er)bum sequitur et est talis

Mikołaj *z Michałowa, Kasztelan i Starosta krakowski, oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym się przyda niniejsze pismo nasze przeglądnąć: Przybywszy Radźcy* **wieliccy** *dowodzili, iż Mieszczanie i Mieszkańcy ich nader często przed nas przez różne osoby pozywani i powoływani bywają przeciw prawom i przywilejom swoim, których od założenia Miasta używają, i że z powodu tego wyjęcia Mieszczan i Mieszkańców niebezpieczną jest, owe przywileje i oryginały praw przez każdego mieszkańca, na prawo swoje się powołującego, do Sądów przesełać. Upraszali nas przeto, abyśmy z ich przywileju oryginalnego odpis sporządzić polecili. Którego-to przywileju oryginalnego osnowa słowo w słowo jest taka jak następuje:*

In nomine Domi(ni) amen Quoniam sepe ssepius cu(n)eto-|
5 rum perit memoria factorum, nisi scriptis autenticis et testimonio
fide digno fuerint roborata, Proinde nos **Cazimirus** Dei gra-
(tia) Rex Polonie Notumfacimus quibus expedit vniu(er)sis publice
6 attestantes, Q(uod) | vir discretus fidelis et honestus nomi(n)e
Nicolaus dictus Virsing Cracouien(sis) Ciuis, a prouido viro
Nicolao Gallico dicto manentis Ciue Cracouien(si) atq(ue)
7 Jamien(si), ab eiusq(ue) veris heredibus. Aduocatiam | in **Ve-**
liczka. seu in **magno Sale,** cum vniu(er)sis reditibus Ju-
ribus et vtilitatibus, nullam [1]) prorsus pro se et heredibus suis
retinendo, prout ip(s)am Aduocaciam dudum emerat. felicis re-
8 cordacionis a n(ost)ro genitore | sua iusta pecunia pro Mille
Centum m(a)rcis magnorum grossorum Pragensium coram nobis
emit et comparauit, nobis consencientibus sibi, et suis legittimis
9 heredibus, p(er)petuo) valituram,: Quiquide(m) | Nicolaus Galli-
cus cum suis liber(is), accepta p(ræ)dicta pecunia integre et
complete Jamdictam Aduocaciam sine diminuc(i)one cum singulis
Juribus et p(er)tine(n)cys eidem Nicolao et per eum ipsius he-
10 redibus | coram nobis resignauit non coactus sed sua et suorum
liberor(um) spontanea voluntate. Presentibus litteris hoc eciam

***W imię Pańskie amen. Ponieważ wszelkie czyny najczęściej w niepamięć idą, jeżeli powagę mającemi pismami i wiary godnem świadectwem nie zostaną utrwalone: przeto My* Kazimirz** *z Bożej łaski Król polski oznajmiamy wszystkim, którym się przyda, jawnie oświadczając: Opatrzny, wierny i uczciwy Mąż imieniem Mikołaj a nazwiskiem Wierzynek, Mieszczanin krakowski, w obecności Naszej i za Naszem przyzwoleniem, za własne i słuszne pieniądze w ilości tysiąca stu grzywien wielkich groszy prazkich kupił i nabył wójtostwo we* **Wieliczce,** *czyli w* **Wielkiej Soli,** *wieczyście doń i do prawowitych spadkobierców jego należeć mające, ze wszystkiemi przychodami, prawami i pożytkami, od Opatrznego Męża Mikołaja Francuza nazwiskiem Manentis, Mieszczanina krakowskiego i amieńskiego, tudzież od jego prawdziwych spadkobierców, nic zupełnie sobie niezastrzegających, tak jako tenże owo wójtostwo od szczęsnej pamięci Rodzica naszego poprzednio był kupił. Który-to Mikołaj Francuz ze swoimi potomkami, otrzymawszy wyrażone wyżej pieniądze całkowicie i zupełnie, wspomnione wójtowstwo bez ujmy, ze wszystkiemi w szczególności prawami i przynależytościami, temuż Mikołajowi a przeżeń jego*

testamur, q(uod) preter emptionem Aduocacie iam dicte pro mille
11 Centum m(a)rcis ut p(ræ)fertur | Structura molendini, empcio ortor(um), arear(um). maccellor(um) agror(um). et structura domus lapidee emptiue et constructiue. constant ad minus, mille duce(n)tas m(a)rcas Nicolaum d(i)c(tu)m Virsing anted(i)c(tu)m,
12 volentes et | in presentibus decernentes vt p(ræ)dictus Nicolaus Virsing et sui heredes p(ræ)dictam Aduocaciam cum vtilitatibus et omnibus proue(n)tibus non tantum qui nu(n)c sunt verum
13 eciam et cum vniu(er)sis vtilitatibus. red|ditibus et p(ro)ventibus quos facere et excogitare poterit in ..... [2]). videlic(e)t construendo plura Scampna Pistorum. et Sutorum. Maccella plura
14 Carnificum et sartorum. quod kuthilhof [3]) dicitur in vvlgari. Ca|meras Pannicidorum Cameras Institor(um), Stubam uel Stuba .. [4]) .. lneales. Ortos. Agros. Areas. Molendina et Piscinas cum sexto denario Census, tertio vero iudicati, et vna m(a)rca Grossorum denario-
15 rum | Pragensium. quolib(e)t die Sabbati uel singulis septimanis, que debet(ur) racione boni Banci Salis, qui bonus Bancus Salis vigore P(ri)uilegiorum p(er)tinebat Aduocacie anted(i)c(t)e ab
16 antiquo dum ipsa Ciuitas | locaretur [5]), Volentes itaq(ue). q(uod) vnusquisq(ue) Zupparius in **Veliczka**. qui zuppam nostram ibidem emerit convenerit. aut in co(m)misso ex p(ar)te nostra tenuerit. ipsi Nicolao Virsing anted(i)c(t)o, et ipsius heredibus|
17 antedictam m(a)rcam singulis septimanis soluere teneatur, Ceterum volumus in presentibus statuentes, vt ipse Nicolaus heredes sui, et vniu(er)si Ciues de **Veliczka** de se querulantibus, co-
18 ram nullo Palati|norum Castellanorum et quoru(m)libet nostrorum Judicum teneantur respondere. neq(ue) coram eisdem compar(er)e Veru(m) tamen Nicolaus, supradictus Aduocatus et here-
19 des sui. citati per litera(m) n(ost)ra(m) n(ost)ro | secreto Sigillo consignatam. coram nobis tenebuntur stare atq(ue) compar(er)e. querulantibus de se non alio Jure quam Theutunico scili-
c(e)t Nouiforen(si), quo Ciuitas eadem est locata, ad obiecta re-
20 sponsurj | Volumus eciam in p(ræ)sentibus statuentes vt in om(n i-bus et singulis Causis. capitalibus. criminalibus me(m)bror(um) mutilac(i)onibus et vniu(er)saliter magnis siue p(a)rvis Ciues
21 prescripte Ciuitatis. nullus debeat iudica(r)e | nisi tantu(m)-modo Nicolaus Virsing Aduocatus eiusdem Ciuitatis et ipsius legittimi successores, Nec volumus, ymo Inhibemus, ne aliquis se trahat ad Curiam seu Tribunal nostrum. extra Judicium iam-
22 d(i)c(t)e | Ciuitatis, nisi tunc ipsi Scabini et ipsorum Sentencia de iniusticia durante Judicio arguantur Item volumus p(ræse)n-tibus decerne(n)tes, q(uo)d sepedictus Nicolaus Aduocatus. et
23 legittimi sui successores, de p(ræ)dicta | sua Aduocatia. et ipsius Advocatie redditibus. a quolibet seruicio. taxacione. et quauis alia pensione sint liberi et penitus absoluti. quemadmo-
24 dum in hac Aduocacia primitus ab antiquo. cuius non | extat memoria. extitit obseruatum, Du(n)taxat hoc excepto, Q(uod) q(ua)n(do)cu(n)q(ue) in Terris nostris Cracouie et Sandomirie. tantu(m)modo q(uo)d absit. fore Gwerram generalem. aut in eis-
25 dem Terris nostris | municiones vallari contigerit. per fortes inimicos, extunc p(ræ)dictus Nicolaus Aduocatus et sui heredes, Duos Rinnerios in platis cum alys armis ad hoc spectantibus. in
26 defensionem iam dictar(um) | Terrarum. et municionem earumdem. Nobis et nostris successoribus pro adiutorio. mittere tenebuntur, Insuper damus et conferimus sepedicto Nicolao Virsing,
27 et eius heredibus omnimodam | facultatem. Aduocaciam h(uius)-mo(d)i antedictam vendendi co(m)mutandi donandi. et ad vsus p(ro)prios et heredum eius quomodolibet. convertendi. Prout sibi
28 et suis heredibus videbitur vtilius expedire co(m)muniter | vel diuisim. Notificamus insuper vniu(er)sis litteram per presentem,

*spadkobiercom oddał w posiadanie w obecności naszej, nieprzyniewolon lecz z własnej i potomków swoich dobrej woli. Niniejszym listem i to poświadczamy, że oprócz kupna wspomnionego wójtostwa za tysiąc sto, jako się przerzekło, grzywien, budowa młyna, kupno ogrodów, podworzysk, jatek, pól i budowa kamienicy, kupnem i budową najmniej tysiąc dwieście grzywien Mikołaja Wierzynka kosztują. Chcemy też i w niniejszem to postanawiamy, aby wspomniony Mikołaj Wierzynek i spadkobiercy jego przerzeczone wójtowstwo nie tylko z temi pożytkami i wszystkiemi przychodami, które teraz są, ale także z wszelkiemi pożytkami, korzyściami i przychodami, jakie wyprowadzić i wymyślić będzie mógł w przyszłości, jako to stawiając więcej ław piekarskich i szewskich, więccj jatek czyli budek rzeźnickich i krawieckich, co pospolicie kutelhofem [3]) zowią; dalej kramy postrzygaczy sukna, kramy tandeciarskie, jednę albo więcej izb łaziennych, ogrody, pola, podworzyska, młyny i stawy z szóstym denarem czynszu a trzecim od rossądu i z grzywną groszy denarowych prazkich każdego dnia sobotniego albo każdego tygodnia należącą się z powodu dobrego bałwana soli przeznaczonego wspomnionemu wójtostwu przywilejami niegdyś przy zakładaniu Miasta, [5]). Wolą Naszą zatem jest, iżby każdy Żupnik we **Wieliczce**, który żupę Naszą tameczną nabędzie, wydzierzawi albo od Nas w zleceniu trzymać będzie, przerzeczonemu Mikołajowi Wierzynkowi i jego spadkobiercom onę grzywnę każdego tygodnia wypłacać był obowiązany. Chcemy także, i niniejszem postanawiamy, iż tenże Mikołaj, następcy jego i wszyscy Mieszczanie **wieliccy** na żałoby powodów przed żadnym z Wojewodów, Kasztelanów i Sędziów Naszych odpowiadać ani stawać nie będą obowiązani, lecz że pomieniony Wójt Mikołaj i następcy jego, gdy listem Naszym, tajną pieczęcią Naszą zatwierdzonym, pozwani będą, przed Nami stawać i powodom nie innem prawem tylko niemieckiem to jest nowatorskiem, według którego owo Miasto założone, na zarzuty odpowiadać mają. Chcemy również i niniejszem postanawiamy, iż we wszystkich sprawach o gardło, zbrodnie, skaleczenie członków, a w powszechności w wielkich lub małych, Mieszczan Miasta przerzeczonego nikt sądzić nie ma, tylko Mikołaj Wierzynek, Wójt tego miasta i prawowici następcy jego. Nie życzymy sobie zaś, owszem zabraniamy, aby ktoś pociągał się nie do Sądu Miasta przerzeczonego ale do Dworu czyli Trybunału Naszego, chyba że sami ławnicy i wyrok ich o niesprawiedliwość sądowi będą podejrzani. Przytem chcemy niniejszem postanawiając, iż wspomniony Mikołaj Wójt i prawowici następcy jego z wójtostwa przerzeczonego i z dochodów tegoż wójtostwa, od wszelkiej służebności, oceny i wszelakiej innej opłaty wolni i zupełnie swobodni być mają tak samo jak to na onem wójtostwie pierwej zdawna, czego pamięć nie sięga, było przestrzegane. Wyjątek atoli stanowi to, iż kiedykolwiek w ziemiach Naszych krakowskiej i sądomirskiej, co jednak niech Bóg odwróci, będzie pospolite ruszenie, albo w tych ziemiach Naszych warownie przeciw silnym nieprzyjaciołom czynić wypadnie: natenczas przerzeczony Mikołaj Wójt i jego następcy dwóch jezdnych w blachach z orężem do tego należącym na obronę ziem wspomnionych i ku uzbrojeniu Nam i Następcom Naszym w posiłek wysłać będą obowiązani. Nadto dajemy temuż Mikołajowi Wierzynkowi i jego spadkobiercom zupełną moc, wójtowstwo wyżej opisane przedać, zamieniać, darować, na własny i spadkobierców swoich pożytek obrócić, ogółem lub częściowo, jako jemu i spadkobiercom jego korzystniej zdawać się będzie. Przytem oznajmiamy niniejszym listem*

---

[1]) Do liczbownika „nullam“ niedostaje rzeczownika. — [2]) Tu dziura, a mogło stać „futuro“. — [3]) Z niemieckiego „Kuttelhof“ czyli „Schlachthof“ t. j. rzeźnica, jatki. — [4]) Dziura; uzupełniwszy niedostające głoski, będzie „Stubas balneales“. — [5]) W okresie tym widocznie opuszczony wyraz „pessidebit — będzie posiadał“ lub temu odpowiedni a innemi jeszcze może, dziedziczność, wieczystość, i nienaruszalność posiadania bliżej określającemi.

Q(uod) quemadmodum pie memorie Genitor noster Rex eiusdem Regni Gerlacum olim de Culpen et heredes ipsius, sepedicta
29 Ad|uocacia. ante Triginta Duos annos priuauit ex Judicio sentencialiter. suor(um) Nobilium maturo consilio p(ræ)libato p(ro)pter crimen lese Mayestatis quod p(er)petrauerat. in predicto nostro
30 genitore. et in Nobis | contra nos veros dominos et heredes, principes extraneos. in exterminium nostrum inducendo. Milites. Ciues et quosuis pauperes nostros occidendo. spoliando. et Ter-
31 ras nostras concremando, ho|minesq(ue) nostros in eadem Terra comburendo Sic et nu(n)c n(ost)ror(um) Baronu(m) maturo consilio p(ræ)habito. et inito Jamdictam priuac(i)onem sentenciatam genitoris nostri antedicti ratificantes, ex Judicio sentencialiter |
32 presentibus ex certa sciencia confirmamus Omnia et singula Priuilegia super sepefata Aduocacia. cuiuscu(n)q(ue) Tenoris existant vel vigoris habita per quempiam de Genelogia Gerlaci antedicti
33 irrita | nunciantes. cassamus et pronu(n)ciamus in hys scriptis. nullius fore valoris seu momenti In quorum omnium euidenciam et cognicionem pleniorem. Nostrum Sigillum Regale presentibus
34 duximus | appendendum Actum **Cracouie**. Anno Domini **Millesimo Trecentesimo Tricesimo Sexto.** feria sexta ante purificac(i)onem beate Marie v(ir)ginis gloriose Presen-
35 tibus hys testibus Comite Spitiniro. | Castellano. Mstigneo Palatino Cracouien(sibus). Petro Sandomirien(si). Andrea Radomien(si) Castallanis, Dirskone Dapifero et Jeskone dicto Jura Succamera-
36 rio Cracouien(sibus), et alys pluribus fidedig|nis Datum per manus Domini Sbignei Cancellary et P(ræ)p(osi)ti Cracouien(sis),

Quo quidem priuilegio perlecto et auscultato, prenomi(n)atos Consules. et Incolas om(ne)s **Velic**en(ses). iuxta tenorem
37 ip(s)ius | in om(n)ibus punctis clausulis et distinctionibus. decreuimus. p(er)ma(n)suros. ip(s)os ad Jus eor(um) Ciuile remittendos iudicarj s(e)c(un)d(u)m contenta priuilegy sepedicti, et
38 p(ræse)ntibus decernimus,. Harum quibus Sigillum | nostrum appensum est testimonio l(ite)rar(um), Datum in Castro **Crac-ouien**(si), feria Secunda in vigilia Sancti Johannis Babtiste Anno Domini **Millesimo quadringentesimo Tricesimo Secundo.**

Napisy na odwrotnej stronie:

Transumptu(m) original(is) priuilegy | r(ati)on(e) extract(i)o-(nis) a iure quouis

Priuilegiu(m) exceptionis a quol(ibet) | iure siue Terestri siue s(e)c(u)lari

Scriptum iam | habetur in donato | Fol(io) 34.

Nr. 39 Visum A(nno) 1432 | Libertatio cum Priuilegio Ciuitati Vielicien(si) | a foro extraneo Casimiri Regis

Nr. 4to.

Nr. 44.

*wszystkim, że ponieważ świętej pamięci Rodzic nasz, Król tego królestwa, Gerlakowi z Kulpen i spadkobiercom jego przerzeczone wójtowstwo przed trzydziestu dwoma laty odjął za wyrokiem sądowym i po zasiągnięciu wytrawnej rady Szlachty, z powodu zbrodni obrazy majestatu, której tenże na wspomnionym Rodzicu Naszym i na Nas dopuścił się był, przeciw Nam, prawowitym Panom i Dziedzicom, panujących postronnych na zgubę naszą nawodząc, Naszych wojskowych, obywateli a nawet ubogich zabijając i łupiąc, ziemie Nasze ogniem niszcząc i mieszkańców w tej ziemi paląc: więc My też teraz, po zasiągnięciu i wysłuchaniu poważnych zdań Rady Naszej, wspomnione, na wyroku oparte odjęcie Rodzica Naszego zatwierdzamy, i ze sądu wyrocznie niniejszem z pewnej świadomości ustalamy; wszystkie w ogóle i w szczególności przywileje, jakiejkolwiek osnowy lub mocy są, u kogokolwiek z rodziny Gerlaka się znajdujące, za nieważne ogłaszając, znosimy i obwieszczamy niniejszem pismem, iż żadnej wagi ani znaczenia mieć nie będą. Dla uwidocznienia i zupełniejszego uznania tego wszystkiego pieczęć Naszą królewską u niniejszego zawiesić poleciliśmy. Działo się w **Krakowie** lata Pańskiego **Tysiącznego Trzechsetnego Trzydziestego Szóstego,** w piątek przed Oczyszczeniem Najświętszej Maryi Dziewicy, w przytomności tych świadków: Spicimira Kasztelana, Mścigniewa Wojewody, krakowskich, Piotra sądomirskiego, Andrzeja radomskiego Kasztelanów, Dzierżka Stolnika i Jaśka nazwiskiem Jura Podkomorzego, krakowskich, i wielu innych wiarygodnych. Dano przez ręce Pana Zbigniewa Kanclerza i Proboszcza krakowskiego.*

*Po przeczytaniu i wysłuchaniu tego przywileju orzekliśmy więc: iż przerzeczeni Radźcy i wszyscy mieszkańcy **wielic**cy przy osnowie onego we wszystkich ustępach, zastrzeżeniach i szczegółach pozostać mają; jakoż niniejszem orzekamy, że do prawa ich miejskiego odesłani, i według osnowy wspominanego przywileju sądzeni bydź powinni. Na świadectwo czego pieczęć nasza u niniejszego pisma zawieszona. Dano w Grodzie **krakowskim**, w poniedziałek to jest w wigilią świętego Jana Chrzciciela lata Pańskiego **Tysiąc Czterysta Trzydziestego Wtórego**.*

Odpis urzędowy oryginalnego przywileju z powodu wyjątku od wszelkiego prawa.

Przywilej na uwolnienie od wszelkiego prawa czy to ziemskiego czy to świeckiego.

Przepisane już, znajduje się na 34. karcie pamiętnikowej.

L. 39. Widziano. R. 1432. Uwolnienie Miasta Wieliczki od sądu zamiejskiego, z przywilejem Kazimirza Króla.

Liczba 4ta.

Liczba 44.

Wiernie według oryginału pisanego na pergaminie, mierzącego u góry 459, u dołu 469, z lewej 288, z prawej 299 milimetrów. Od pieczęci zagubionej tylko paseczek tkwi w zagiętce.

Rok 1447.

Kazimierz IV. Jagiellończyk ustanawia we Wieliczce wolnicę czyli wolną rozprzedaż mięsa.

1 **Kazimirus** Dei gr(ati)a Rex Polonie et Magnus Dux Lithwa-
nie Russie etc. Significam(us) p(ræse)ntib(us) vniu(er)s(is) |
2 Quom(od)o cupientes Ciuitatis n(ost)re **Wyeliczka** c(on)-
3 dicio(nem) facere meliorem et pro meliori ac ampliori | eiusdem
co(m)modo [1]) ad humiles et instantes peticiones Ciuium et In-
4 colarum ip(s)ius in eade(m) Ciuitate | **Wyeliczka** vbi Zuppe
Salis n(ost)ri existunt vendicione(m) liberam siue Bancos car-
5 nium liberos singulis | Diebus Sabbatiuis in qualibet septimana
habendam statuim(us) indulgemusq(ue) et admittim(us) p(ræse)n-
6 ciu(m) | per tenorem Dantes et concedentes plenam et omni(m)o-
7 dam facultatem omnib(us) hominib(us) c(ir)cum|sedentib(us)
cuiuscu(n)q(ue) Status aut c(on)dicionis fu(er)int q(uo)d sin-
gulis dieb(us) Sabb(a)t(iu)is ibide(m) ad **Wyeliczkam** |
8 cum carnib(us) venalib(us) venire poterint et eas in hui(us)-
9 mo(d)i maccellis seu Bancis carniu(m) liberis vvlgariter | Sho-
chaczky vendere libere pro ip(s)orum beneplacito voluntat(is)
10 non tamen seccare in minutas sed in | partes magnas vvlgari-
t(er) Cwyerty debent ad n(ost)re dumtaxat b(e)n(e)placitum
11 voluntat(is) Vobis igit(ur) | Cap(ita)neo Procur(atori) Eorum-
q(ue) vicesgerentib(us) Cracouien(sibus) necnon Zuppario Aduo-
12 (ca)to c(on)sulib(us) et toti | Communitati Ciuitatis **Wyeli-
czen**(sis) p(ræse)ntibus [2]) requiren(do) et qui pro temp(or)e
13 fu(er)itis n(ost)ris f(ir)mis regalib(us) | damus in mandat(is)
Quatin(us) hui(us)mo(d)i maccella seu Bancos carnium liberos
14 ibidem in **Wyelicz|ka** singulis Dieb(us) Sabb(a)t(iu)is vt
p(ræ)mittitur habend(os) prohibere et impedire nulla p(ræ)su-
15 mat(is) racione | om(n)es homi(n)es easde(m) vendere dieb(us)
p(ræ)fat(is) volentes admittentes Sub gr(ati)a n(ost)ra Harum
16 quibus | Sigillum n(ost)r(u)m est appens(um) testimonio litt(e-
r)ar(um) Dat(um) in **Pyotrcow** feria Secunda post festu(m)|
17 Sanct(i) Bartholomei p(ro)xima Anno Domini **Millesimo
Quad(ri)n(ge)n(tesi)mo xlvij°**

Pieczęć zaginęła.

R(e)l(ati)o Magnifici Petri de | Sczekocini R(egni) P(oloniæ) Vicecancellar(ii)

Napisy na odwrotnej stronie:

Libera vendicio Carniu(m) in maccell(is)
Iam scriptum | Habetur in donat(o) | Fol(i)o 51.
Nro. 29 Visum
Libera Ven|ditio Carniu(m) | in Wolnica.
A(nn)o D(omini) 1418 [3])
Nro. 10.

Kazimirz** z Bożej łaski Król polski a Wielki Książę litewski, ruski itd. Oznajmiamy niniejszem wszystkim: iż Miastu Naszemu **Wieliczce** pomyślności przysporzyć pragnąc, tudzież dla lepszej i większej onego dogodności, na unižone a usilne prośby Obywateli i Mieszkańców, w temże Mieście **Wieliczce**, gdzie nasze żupy solne są, wolną rozprzedaż mięsa czyli wolne ławy mięsne w dzień sobotni każdego tygodnia ustanawiamy, i one osnową niniejszego zaprowadzić pozwalamy. Dajemy przeto wszystkim ludziom naokoło osiadłym, jakiegokolwiekby stanu i powołania byli, zupełną i wszelaką moc, iż w każdy dzień sobotni tam do **Wieliczki** z mięsiwem przedażnem przybywać, ono w jatkach albo na wolnych ławach, pospolicie sochaczkami zwanych, bez ograniczenia przedawać, i nie tylko na małe kawałki ale także na wielkie części czyli ćwierci rozrębywać, według upodobania swego; którą-to wolność zawisłą czynimy od woli Naszej. Wam zatem Staroście, Wielkorządcy i Waszym zastępcom krakowskim, tudzież Żupnikowi, Wójtowi, Radźcom i całej Gminie miasta **Wieliczki** teraźniejszym i potem będącym stanowcze dajemy rozkazy Nasze królewskie, chcąc to mieć, abyście jatek podobnych czyli ław mięsnych wolnych tamże w **Wieliczce** w dnie, jako się przerzekło, sobotnie, nie zabraniali i nie zakazywali pod żadnym pozorem, owszem wszystkim ludziom w dnie przerzeczone mięsiwa przedawać dozwalali, pod łaską Naszą. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego pisma zawieszona. Dano w **Piotrkowie** w poniedziałek najbliższy po uroczystości świętego Bartłomieja lata Pańskiego **Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Siódmego.

Sprawozdanie Jaśnie Wielmożnego Piotra ze Szczekocin, Podkanclerzego królestwa polskiego.

Wolna przedaż mięsa w jatkach.
Przepisane już; znajduje się na 51. karcie pamiętnikowej.
Liczba 29. Widziano.
Wolna przedaż mięsa we wolnicy.
Roku Pańskiego 1418 [3]).
Liczba 10.

Z oryginału pergaminowego, mierzącego w połowie 277 milimetrów długości a 157 szerokości. Pieczęć z paseczkiem zaginęła.

[1]) W oryginale „comodo“ bez znaku skrócenia. — [2]) Niepewne, bo mól środkowe litery wygryzł. — [3]) Mylnie; właściwie 1447.

Rok 1447.

Kazimierz IV. Jagiellończyk oznacza, w których razach Wieliczczanie podwody dawać mają.

1 **Kazimirus** Dei gr(ati)a Rex Polonie et Magnus Dux Lithwanie Russie etc. Significamus tenore p(ræse)ncium quib(us) expedit
2 vniu(er)sis Quomodo | Ciues n(ost)ri **Wyeliczen(ses)** exhibitis litteris Serenissimorum Principum olim Domi(n)orum Genito(r)is et Fr(atr)is n(ost)rorum ca(r)issimor(um) celebris me-
3 (m)orie | p(ræ)decessorum super libertate dacionis podwodorum condicionali ip(s)is concessas [1]), nobis humilit(er) supplicarunt
4 vt iuxta c(on)tinencia(m) clausulas et | c(on)diciones in ip(s)is litteris expressas eosdem c(on)seruare dig(na)remur, videlicet dum ibi in **Wyeliczka** c(on)stitueremur in p(er)sona n(ost)ra
5 tunc pro | Coquina n(ost)ra tantum C(ur)rus et Equos podwodorum, more temp(or)e regis Kazimiri p(ræ)fati tento et obseruato,
6 aut incumbente aliqua | notabili et p(ræ)gnanti indigencia seu necessitate, dum scilicet hostes vastare(n)t T(er)ras n(ost)ras
7 quod deus auertat vel aliqua alia co(m)mune | bonum regni nostri necessitate seu opportunitate vrgente, ita q(uo)d sine eis
8 fieri non posset easdem dare debent et tenent(ur) | talit(er) et non aliomodo, Eciam querulati sunt q(uo)d crebris et c(on)tinuis ip(s)orum Equorum ad poduodas dacionib(us) ag(ra)uant(ur), ita
9 ut | iam aff(ir)ment non posse habere Equos in Ciuitate sua ad equitaturam valentes maxime aute(m) per hoc asserunt se g(ra)-
10 uari | quia procur(ator)es nostri Cracouien(ses) occ(ur)renti-b(us) podwodis illas podwodas quas debent mitte(re) in Bochnya
11 p(ro)ut ab antiquo tenebatur | diuertunt super **Wyeliczkam** Cum tam(en) **Wyeliczka** iaceat extra viam Bochnen(sem) et
12 sit nobis dampnosum dupplices solu(er)e pecu(n)ias | pro dictis Equis podwodorum Qui ad vnum possunt p(re)cium conueniri,
13 vnde nos attendentes tam ad humiles Supplicac(i)o(nem) | videlicet et qu(er)elam ip(s)orum vobis omnib(us) et singulis tam procur(ator)ibus g(e)n(er)alib(us) Cracouien(sibus) q(uam)
14 eciam Militibus nobilib(us) et nu(n)cys | n(ost)ris quibuslibet p(ræse)ntib(us) requirend(o) habere volentes iniu(n)gimus et mandamus Quaten(us) p(ræ)dictos Ciues n(ost)ros **Wyeliczen-**
15 (ses) pro Equis | podwodorum vltra p(ræ)missa scilicet p(ræ)-ter arduas et p(ræ)gnantes regni nostri necessitates sicut hostium
16 incursus aut pregnantes | opportunitates totum regnum c(on)tingentes nulla p(ræ)sumat(is) neq(ue) debeatis inquietare racione
17 Tu vero Generose Nicolae de | Zakrzow Castell(a)ne Wysliciensis) ac aly procu(rato)res n(ost)ri Cracouien(ses) g(e)n(er)ales pro temp(or)e existentes exquo **Wyeliczka** iacet extra
18 viam | Bochnen(sem) non debeatis neque debeat(is) [2]) podwodas diuertere super eam, sed detis et app(re)cietis more c(on)-
19 sweto et vobis statuto dir(e)cte | in Bochnya Et ita et non alit(er) facturi pro gr(ati)a n(ost)ra Harum quib(us) Sigillum n(ost)r(u)m p(ræse)ntib(us) est appens(um) testimo(n)io litt(e-
20 r)arum | Dat(um) in **Pyotrhcowo** feria Secunda post festum Sancti Bartholomei proxima Anno Domini **Mill(es)simo Quad(ringe)n(tesi)mo xlvy°** R(e)g(ati)o Magnifici Petri de | Sczekocini R(egni) P(olonie) Vicecanc(ellarii)

Napisy na odwrotnej stronie:

Nro. 2. | 1417 [3])

Habetur in donato | Fol(io) 43 | Jam scriptum L(itte)ra sup(er) poduod(is) no(n) dand(is)

Nro. 37 Visum Przywiley de Podwodis | non dandis A(nno) 1440 [4])

***Kazimirz** z Bożej łaski Król Polski a Wielki Książę Litwy, Rusi itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym na tem zależy: Mieszczanie Nasi **wieliccy**, Najjaśniejszych niegdy Panów, Rodzica i Brata Naszych najmilszych, sławnej pamięci Poprzedników, na warunkową wolność od dawania podwód sobie nadaną, listy przedłożywszy, upraszali Nas pokornie, abyśmy ich wedle brzmień, rozdziałów i zastróg w onych listach wyrażonych zachować raczyli: mianowicie że gdybyśmy osobą swoją we **Wieliczce** stanęli, natenczas tylko dla kuchni Naszej, zwyczajem za czasów pomienionego króla Kazimirza zachowywanym i przestrzeganym, albo w razie jakiej osobliwszej i naglącej konieczności, naprzykład: gdyby — co niech Bóg odwróci — nieprzyjaciel ziemie Nasze pustoszył, lub królestwa Naszego dobro powszechne albo inna jaka korzyść wymagały i nagliły tak, iżby bez tego obejść się nie mogło, mają i obowiązani będą dawać wozy i konie podwodowe w ten a nie w inny sposób. Skarżyli się też, iż częstem i nieustannem dostarczaniem koni do podwód tak są obciążeni, że jak już twierdzą, w Mieście ich koni do jazdy zdatnych mieć nie można. Utrzymują zaś, iż najbardziej przez to są uciskani, ponieważ gdy podwody się zdarzą, Wielkorządcy Nasi krakowscy, one podwody, które, jak to zdawna należało, do Bochni posełać mają, zwracają na **Wieliczkę**. Gdy zaś **Wieliczka** leży po za drogą bocheńską, a dla Nas szkodliwie, podwójne płacić pieniądze za owe konie podwodowe, które za jedną cenę mogą być zgodzone: przeto uważając na ich unižoną prośbę i skargę, wam wszystkim razem i z osobna, tak Wielkorządcom krakowskim, jako też wojskowym, szlachcie i posłańcom Naszym jakimkolwiek niniejszem zalecamy i rozkazujemy, żądając i chcąc to mieć, abyście krom tego co się przerzekło, to jest oprócz trudnych i naglących królestwa Naszego konieczności, jako to najścia nieprzyjaciela lub nagłej potrzeby całego państwa dotyczącej, nie ważyli i nie ośmielali się Mieszczan Naszych **wielickich** pod żadnym pozorem o konie podwodowe niepokoić. Ty zaś Rodowity Mikołaju z Zakrzowa Kasztelanie wiślicki, i wy inni Wielkorządcy Nasi krakowscy pod ten czas będący, dla tego że **Wieliczka** leży po za drogą bocheńską, nie macie i nie powinniście podwód zwracać na nią; lecz dawajcie i oceniajcie według przyjętego a Wam przepisanego zwyczaju wprost do Bochni. I tak a nie inaczej postępować macie dla łaski Naszej. Ku świadectwu listu niniejszego pieczęć Nasza u niego zawieszona. Dan w **Piotrkowie**, w poniedziałek po święcie świętego Bartłomieja zaraz następujący, lata Pańskiego **Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Siódmego.** Referat Wielmożnego Piotra ze Szczekocin, Podkanclerzego Królestwa Polskiego.*

Liczba 2. (Rok) 1417 [3]).

Znajduje się na 43. karcie pamiętnikowej. Już przepisane. List na niedawanie podwód.

Liczba 37. Widziano. Przywilej o podwodach niemających się dawać. Roku 1440 [4]).

Zgodnie z oryginałem pergaminowym, u góry 406 a u dołu 407, z prawej 232 a z lewej 224 milimetrów mierzącym, u którego pieczęć na sznurku zawieszona była.

[1]) W potwierdzeniu tego dokumentu z r. 1505 jest „concessa“, i tak być powinno. — [2]) W potwierdzeniu powyższem z r. 1505 jest „debetis“. — [3]) Mylnie. — [4]) Także mylnie.

Rok 1447.

Kazimirz IV. Jagiellończyk, odnośnie do dokumentów przez poprzedników swoich wydanych, wszystkie karczmy na półmilowej przestrzeni wkoło Wieliczki się znajdujące Staroście krakowskiemu znieść rozkazuje, i szynkować tam zabrania.

Kazimirus Dei gr(ati)a Rex Polonie et Magnus Dux Lithwanie Russie etc. Significamus p(ræse)ntibus vniuers(is) Quom(od)o attendentes Inopiam et desertu(m) | Ciuitatis n(ost)re **Wyeliczen**(sis) quibus dietim, per Thabernas ip(s)i Ciuitati n(ost)re vicinas eciam in spacio vnius medy [1]) et proximius miliaris [2]) in p(ræ)iudiciu(m) | et g(ra)uamen dicte Ciuitatis nostre locatas destruuntur [3]) et depaup(er)tantur [4]) prout hoc ex expositione dicte Ciuitatis Consulum querulose cora(m) | Maiestate n(ost)ra p(ræ)latisq(ue) et Baronibus nostris deductum audiuim(us), litterasq(ue) Serenissimorum principum olim d(omi)norum Kazimiri et c(on)seq(uen)t(is) | Genitoris n(ost)rorum ca(r)issimorum celebris memorie p(ræ)decessorum Inhibitorias ne in spacio vnius medy miliaris huiusmodi Thaberne | in quibus Ceruisia braxaretur aut p(ro)pinaretur in p(ræ)iudicium dicte n(ost)re Ciuitati locarentur et locate omnes destruerentur et deinceps | reedificari non admitterentur ip(s)i nostre Ciuitati et Incolis eiusdem concessas coram maiestate dict(is)q(ue) p(ræ)latis et Baronib(us) n(ost)ris exhibi|tas vidim(us) vnde nos dictis litte(r)is visis et auditis cognoscentes q(uod) ip(s)as in destructione(m) et anichilac(i)o(nem) ip(s)ius n(ost)re Ciuitat(is) locatas ex c(on)silio | dictorum p(ræ)latorum et Baronum n(ost)rorum et iuxta p(ri)orem ip(s)orum n(ost)rorum p(ræ)decessorum decretum et voluntate(m) Imittendo litteris | et decreto p(ræ)fato dictas Thabernas omnes et singulas c(ir)cumquaq(ue) ip(s)am Ciuitatem n(ost)ram **Wyeliczen**(sem) in spacio vni(us) medy miliaris | ac proximius locatas et c(on)structas p(ro)nu(n)cciauim(us) et dec(r)euim(us) ac dec(er)nimus p(er) p(ræse)ntes esse funditus euellendas anichilandas et destruendas | Deincepsq(ue) et imposterum fore non reedificandas neq(ue) construendas iuxta p(ri)orum dictorum n(ost)rorum p(ræ)decessorum litt(er)ar(um) | c(on)tinenciam et tenorem Quoc(ir)ca tibi Magnifico Johanni de Cizow Castell(a)no et Capitaneo n(ost)ro Cracouien(si) alysq(ue) n(ost)ris | Capitaneis pro temp(or)e existentib(us) et p(ræse)ntib(us) requirend(o) Comittim(us) [5]) et mandam(us) om(n)i(n)o habere volentes Quaten(us) h(ujus)modi omnes et | singulas Thabernas c(ir)cumquaq(ue) dictam Ciuitate(m) in spacio p(ræ)fato iacentes et locatas nomi(n)e n(ost)ro ut et tamq(ua)m Capit(aneus) noster | iuxta p(ræ)sens, [6]) n(ost)r(u)m decretum destruas funditus eicias in ip(s)isq(ue) amplius et imposterum Ceruisiam braxare aut p(ro)pinare non | admittas y(m)mo neq(ue) aliquem alium potum p(ro)pinare aut viceuersa easdem reedificare p(er)mittas faciens hec exequi sine dilacionib(us) | quibuscumq(ue) Et vlterius inhibendo ut sub pena n(ost)ra regali et p(ri)uacione omniu(m) bonor(um) nullus in eisdem Thabernis taliter | destruct(is) amplius C(er)uisiam vel alium potum Braxet et p(ro)pinet. Ne aute(m) de h(uius)mo(d)i n(ost)ro decreto aliquis imposterum p(ræ)tendat | Ignoranciam se habere aliquale(m) publice diebus fori in ip(s)a Ciuitate **Wyeliczen**(si) proclamare Ministeriali facias q(uo)d amplius in | eisdem C(er)uisia neq(ue) aliquis alius potus p(ro)pinetur aut Braxetur sub pena p(ræ)fata Et ita et non ali t(er) facias pro gr(ati)a nostra | Harum quibus Sigillum n(ost)r(u)m est appens(um) testimonio litt(er)arum Dat(um) in **Pyotrhcow** feria Secunda post festum Sancti | Bartholomei p(ro)xima Anno Domini **Millesimo Quad(ringe)n(tesi)mo Quadragesimo Septimo**

R(e)l(ati)o Magnifici Petri de | Sczekocini R(egni) P(oloniæ) Vicecancellar(ii)

Kazimirz *z Bożej łaski Król polski, Wielki Książę litewski, ruski itd. Oznajmiamy niniejszem wszystkim: Z żałobliwego przedstawienia, Majestatowi Naszemu w przytomności Dostojników Naszych duchownych i stanu rycerskiego, przez Radźców Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *przełożonego, dowiedzieliśmy się, że wspomnione Miasto przez karczmy pobliskie, nawet na półmilowej i mniejszej przestrzeni ze szkodą i uszczerbkiem jego popostawiane, z każdym dniem coraz bardziej upada i ubożeje. Zostały także Mości Naszej w obecności Dostojników Naszych i stanu duchownego i rycerskiego przedłożone listy Najjaśniejszych niegdy Panów, Kazimirza i następującego po nim Rodzica Naszego, najmilejszych sławnej pamięci Poprzedników, przerzeczonemu Miastu i Mieszkańcom jego dane, a przykazujące, aby na przestrzeni półmilowej karczem takich, w którychby piwo warzono albo przedawano, ku szkodzie tegoż Miasta nie stawiano, a postawione już wszystkie rozebrano, i potem odbudować ich nie dozwolono. Przejrzawszy te listy i wysłuchawszy ich osnowy, doszliśmy do przekonania, że owe karczmy ku z ubożeniu i zniszczeniu tegoż Miasta Naszego pobudowane. Za radą więc wspomnionych Dostojników Naszych ze stanu duchownego i rycerskiego, a zgodnie z poprzednim wyrokiem i wolą wymienionych wyżej Poprzedników Naszych, owszem listom i wyrokowi wspomnionemu dodając ważności, orzekliśmy i postanowili, jakoż niniejszem postanawiamy: iż wszystkie karczmy wkoło Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *na półmilowej przestrzeni i bliżej zbudowane lub wystawione należy całkowicie rozebrać, zniszczyć i zburzyć, i że następnie w przyszłości nie mają być już odbudowane lub postawione, według brzmienia i osnowy dawniejszych listów Poprzedników Naszych wyżej wspomnionych. Tobie przeto Wielmożnemu Janowi z Czyżowa, Kasztelanowi i Staroście Naszemu krakowskiemu, także innym Starostom Naszym, potem i teraz będącym polecamy i rozkazujemy, żądając i właśnie chcąc to mieć: abyś wszystkie i pojedyncze karczmy takie dokoła wspomnionego Miasta na przestrzeni wyżej wyrażonej stojące i zbudowane, imieniem Naszem i jako Starosta Nasz, wedle niniejszego wyroku Naszego do gruntu zburzył i porozwalał, w nich więcej i na przyszłość piwa warzyć lub przedawać nie dopuszczał, a nawet żadnym innym napitkiem szynkować i nanowo ich stawiać nie pozwolił; abyś to bez wszelkiej zwłoki wykonać kazał, a nadto przeszkadzał, iżby pod karą królewską i utratą wszystkiego mienia nikt w tych karczmach tak zburzonych więcej piwa lub innego napitku nie warzył i nie przedawał. Aby zaś w przyszłości nikt się nie wymawiał, że o tym wyroku Naszym nie wiedział, każ więc w temże Mieście* ***Wieliczce*** *w dnie targowe woźnemu publicznie ogłosić, iż w tychże (karczmach) nadal ani piwa ani żadnego innego napitku przedawać lub warzyć nie wolno pod winą przerzeczoną. I tak a nie inaczej masz uczynić dla łaski Naszej. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Dano w* ***Piotrkowie*** *w poniedziałek po uroczystości świętego Bartłomieja lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Siódmego.***

Referat Wielmożnego Piotra ze Szczekocin Podkanclerzego Królestwa polskiego.

Napisy na odwrotnej stronie:

Privilegium Kazimirj | ab anno d(omi)nj 102 | Secvndvm | ab annis Centum dvobvs

Pro tab(er)nis extra Ciuitate(m) in medio milia(r)is | no(n) edificandis

Scriptum iam

Habetur scriptum | in donato Folio XV

Regis Casimiri

Privilegium super | Tabernas in medio | milliaris | A(nn)o 1447

Numero 2do | Nro. 8. | Nro. 42. | Nro. 47.

Przywilej Kazimirza od roku 102. Drugi od stu dwóch lat.

Na niestawianie karczem na przestrzeni półmilowej za Miastem.

Przepisane już.

Znajduje się przepisane na 15. karcie pamiętnikowej.

Króla Kazimirza.

Przywilej tyczący się karczem na pół mili, r. 1447.

Liczba 2, L. 8., L. 42., L. 47.

Płat pergaminowy, na którym powyższa osnowa spisana, mierzy u góry 394, u dołu 393, z prawej 236, z lewej 237 milimetrów. Dólna część, od prawej dziurki począwszy, w prawo i w lewo ku dołowi z całą bezmała zagiętką wyrwana, co niezawodnie przy oddzieraniu pieczęci się stało.

[1]) i [2]) W oryginale po „medy“ i po „miliaris“ znajdują się krzyżyki na znak że „miliaris“ powinno bezpośrednio następować po „medy“. — [3]) i [4]) Zamiast „destruitur“ i „depaupertatur. — [5]) W oryginale tak jak tu z końcowem tylko skróceniem. — [6]) Wyraz „p(rae)sens“ a właściwie „psens“ ze znakiem skrócenia, odmiennym, zielonkowato-szarym atramentem pisany.

Rok 1451.

Kazimirz IV. Jagiellończyk rozstrzygając spór między Krakowianami i Wieliczczanami, orzeka, w które dnie i czasy ci w składzie krakowskim sól bałwaniastą przedawać mogą.

1 **Kazimirus** Dei gracia Rex Polonie Magnus Dux Lithwanie
2 Russie heres etc. Significamus tenore Presenciu(m) quibus | expedit vniuersis p(ræse)ntibus et futuris Qualiter discordiam et litem dudum inter Consules Ciues et Salicidas n(ost)ros Ciuitatis **Cra|-**
3 **couien**sis ab vna et Ciues seu Opidanos n(ost)ros de **Wyeliczka** partib(us) ab altera super vendicione et exposicione
4 Salis in deposi|torio **Cracouien**(si) ventillatam, que in hanc diem nulla limitacione erat extincta, tali declarac(i)one nostra et
5 decisione, habito super | hys Prelatorum et Baronum consilio, ac deliberacione matura diffiniuim(us) determi(n)auimus et p(ræ-
6 se)ntibus diffinimus et determi|namus Q(uod) Ciues seu Opidani nostri de **Wyeliczka** in **Cracouien**(si) Salis depositorio
7 Quatuor scampna que vocantur | lawy libera habeant In quib(us) feria tercia per diem integram, feria vero Quinta a Vesperor(um)
8 hora, et feria Sexta per tota(m) | diem duntaxat singulis septimanis Sal Bancatum proprium exponant et vendant In annalibus
9 vero foris Sal predictum | quolibet die qua(m)diu annale forum continuatum fuerit in prefatis scampnis liberam et plenam habeant
10 exponendi et | vendendi potestatem, qualib(e)t contradiccione Consulum et Salicidarum Cracouien(sium) non obstante Perpetuis tem-
11 poribus dura|turum In alys vero diebus seu temporibus vendicione(m) Salis ipsis Opidanis de **Wyeliczka** in Salis **Cra-**
12 **couien**(sis) depositorio | nullam licenciam aut Auctoritatem extendi sed ip(s)am presenti n(ost)ro decreto interdicimus et
13 prohibemus Harum quibus Si|gillum nostrum est appensum testimonio litterar(um) Actum et datum in **Nouaciuitate** feria
14 Quinta ipso die | beate Marie Magdalene Anno domini **Millesimo Quadringentesimo Quinquagesimo Primo**

R(e)l(ati)o Magnifici Johannis de Conyecz|polye Regni Polonie Cancellary

Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi Dziedzic i t. d. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim teraz i potem będącym, którym na tem zależy: Jako niezgodzie i sporowi dawniej między Radźcami, Mieszczany i Rębaczami soli Miasta Naszego* ***Krakowa*** *z jednej a Mieszczanami Naszymi z* ***Wieliczki*** *z drugiej strony o przedawanie i wykładanie soli w składzie* ***krakowskim****, powstałym, które do dziś dnia żadnem odroczeniem nie były uśmierzone, takiem orzeczeniem i rozstrzygnięciem, naradziwszy się nad tem z Dostojnikami ze stanu duchownego i rycerskiego i po dokładnem rozważeniu, położyliśmy i niniejszem kładziemy kres i koniec: Mieszczanie Nasi z* ***Wieliczki*** *mają w* ***krakowskim*** *składzie solnym mieć cztery ławy wolne, na których tylko we wtorek przez cały dzień, we czwartek zaś od godziny nieszpornej, a w piątek znowu cały dzień każdego tygodnia własną sól bałwaniastą wykładać i przedawać mogą. Na targach dorocznych przeciwnie każdego dnia, jak długo targ doroczny trwać będzie, mają mieć wolną i pełną moc, taką sól na wspomnionych ławach wykładać i przedawać, w czem sprzeciwianie się Radźców i Rębaczy soli* ***krakowskich*** *zaporą być nie może, a co po wieczne czasy trwać ma. Do przedawania zaś soli w* ***krakowskim*** *składzie solnym w insze dnie i czasy tymże Mieszczanom z* ***Wieliczki*** *pozwolenia lub upoważnienia żadnego nie dajemy, owszem niniejszym wyrokiem Naszym zakazujemy i zabraniamy. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niejszego zawieszona. Działo się i dano w* ***Nowemmieście*** *we czwartek, w sam dzień świętej Maryi Magdaleny lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Pięćdziesiątego Pierwszego.***

Referat Wielmożnego Jana z Koniecpola Kanclerza królestwa polskiego.

Napisy:

na lewym marginesie strony licowej:

Skład Soli | w Krakowie | Wieliczanom

na stronie odwrotnej:

Depositorium Salis Crac(oviæ) (dwa razy)

Nro 43 | Scriptum iam | Habetur Fol(io) XIII.

Pal(atinus) Crac(oviensis) | S(anctis) Ap(osto)lis. Deposit(orium) Vyeliczka | Ad Regia(m) M(ajesta)tem

Nro 30 Priuilegium na przedawa|nie Soli w Krakowie na 4 Ławach | Wieliczanom

Skład Soli w Krakowie.

L. 43. Przepisane już. Znajduje się na karcie 13.

Wojewoda krakowski. — Na św. Apoctołów. — Skład. — Wieliczka. — Do Królewskiej Mości.

Skład Soli Wieliczanom | w Krakowie.

Oryginał pergaminowy, sponiewierany, w jednem miejscu rozdarty a u dołu w trzech miejscach wybutwiały i wystrzępiony, mierzy u góry 416 u dołu 427, z lewej 198, z prawej 166 milimetrów. Zagubiona pieczęć zawieszona była na sznurku.

Rok 1443, 1454, 1463.

Rozprawa sądowa między Antonim kuśnierzem i Urszulą Banklową o domostwo.

1 Nos **Felix** advocatus. vnacum Septem Scabinis seu Juratis, Johanne Drapacz, Stanislao Pistore, Alberto Dubasz, Mathia Stigario, Gregorio Carnifice, Cristoforo. alias. Crzistan Sartore, et Petro Pyeczymucha, Ciuitatis **Vyelyczka**. Teno(r)e presenciu(m), quibus expedit vniuersis, presentibus, et futu(r)is deduce(n)tes | ad noticiam. Recognoscimus. Quomodo feria Secu(n)da, proxima. post festum Sanctorum Philipi et Jacobi app(osto)lorum, Judic(i)o Banito et legali, per nos habito et celebrato, Cui in loco consweto. secundum conswetudinem, pro ministra(n)da. vnicuiq(ue). facienda et reddenda iuxta, formam Juris meydeyburgen(sis), iusticia, | presidebamus. Coram quo Judic(i)o, partes infra descripte, videlicet, Anthonius pellifex Conciuis n(oste)r, actor, [1]) et honesta domi(n)a Vrsula, Relicta olim bone et diue memorie Johannis Bankel, Rea. parte ab altera, per ip(su)m Anthonium legittime citata et vocata, comparentes. Tunc ip(s)e Anthonius actor per | Tutorem suum Swaszek, querela et proposic(i)on(e) sua, [2]) in et contra honestam Vrsulam. Johannis Bankel Relictam. partem ream, proposuit, in hec verba dicens, Domi(n)e Advocate. et Dom(in)i Scabini. propono, Q(uod) domi(n)a Vrsula Banklowa, bona h(er)editaria videlicet domum ips(i)us Anthony penes | pretorium iacentem, ex vna, et penes domum domi(n)e Dorothee Sczythnyczka, [3]) tenet et possidet, contra deum et iusticiam, Que domus. in eum Anthoniu(m). post patruum suum do(m)i(nu)m Johannem prepositum hospitalis Ecclesie sancte Crucis in **Wyeliczka** site, spectat. et pertinet, tamq(ua)m | ad propinquiorem, secundum librum et inscripc(i)o(ne)m actorum domi(n)orum Scabinorum, Ad que pro isto me reffero et traho ad librum v(est)ri Judicy Baniti, Super quam proposic(i)o(ne)m Anthony actoris, Mathias Masznyk. tutor domi(n)e Banklowa partis ree, Stans. et inco(n)tinenti, ab ip(s)o acto(r)e | affectauit et postulauit. satisdac(i)o(ne)m. al(ia)s Gwarv [4]), quam satisdac(i)onem, ip(s)e Anthonius actor per se fecit, Super quam satisdac(i)onem, Mathias Masznyk tutor dicte domi(n)e Vrsule Banklowa Memoriale al(ia)s. Sepselink [5]). posuit, Respondendo ad proposic(i)o(ne)m, Mathias Masznyk tutor Vrsule| Banklowa partis adverse et ree respondit, dicens, Domi(n)e Advocate. et dom(in)i Scabini, Domi(n)a mea Vrsula Banklowa, domu(m) suam. penes pretoriu(m) iacentem, ex vna, et domu(m) domi(n)e Sczithnyczka parte ab altera, post maritum suum, do(m)i(nu)m Johannem Bankel. tenet et | possidet, Quam domum Magnificus do(mi)nus Nicolaus Seraphin Gladifer terre Cracouien(sis), ac vtriusq(ue) Salis Zupparius, domi(n)o et Marito suo. in certa pecuniarum Su(m)ma, inscripsit obligauit et co(m)misit, et in eandem domum intromissione(m). dedit, Et pro isto. domi(n)a| domi(n)a mea Vrsula, se refert et trahit, ad librum Scabinorum v(est)ri Judycy Baniti, Et vlterius Domi(n)e Advocate. et dom(in)i Scabini, vltra hoc, ex superhabundanti. v(est)r(u)m in Judicium Banitu(m). produco. pono. et do. iudicialiter. l(ite)ram. olim Magnifici Dom(in)i Nicolaj Seraphin | Gladiferi terre Cracouien(sis) et vtriusq(ue) Salis Zuppary, in pargameno scriptam, Sub titulo. et Sigillo suo. subappenso. Que l(ite)ra concordat se. cum notis. inscripe(i)onibus, et libro Scabinorum, et eciam in se dicta l(ite)ra, plenius. et clarius, su(m)am pecuniaru(m), c(on)tinet. nomi(n)at. explicat. | et notificat. In qua su(m)ma pecu(n)iarum, dicta domus. penes pretorium iace(n)s, Marito suo Johanni Bankel, est inscripta. obligata. et per sepefatum do(m)i-

My ***Szczęsny*** *Wójt wraz ze siedmią Ławnikami czyli Przysiężnymi Miasta* ***Wieliczki:*** *Janem Drapaczem, Stanisławem piekarzem, Wojciechem Dubasem, Maciejem stygarem, Grzegorzem rzeźnikiem, Krzystofem czyli Krzystanem krawcem i Piotrem Pieczymuchą, — osnową niniejszego wszystkim, którym należy, teraz i potem będącym, do wiadomości podając, zeznajemy: W poniedziałek po uroczystości świętych Filipa i Jakóba Apostołów najbliższy, odbywał się sprawowany przez nas Sąd zagajny i prawny, któremu w miejscu zwykłym, według zwyczaju, dla wymierzania, czynienia i oddawania każdemu sprawiedliwości stosownie do ustaw magdeburskich przewodniczyliśmy. Przed tym tedy Sądem stanęły strony niżej wyrażone, mianowicie: Antoni kuśnierz, współobywatel nasz, powód z jednej strony, z drugiej zaś uczciwa Pani Urszula, wdowa po dobrej i świętej pamięci Janie Banklu, obżałowana, przez tegoż Antoniego prawowicie pozwana i przywołana. Tedy tenże Antoni, przez zastępcę swojego Swaszka, na uczciwą Urszulę, wdowę po Janie Banklu, stronę obżałowaną, i przeciw niej żałobę i przełożenie wniósł, mówiąc temi słowy: Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! wnoszę, że Pani Urszula Banklowa posiadłość dziedziczną, mianowicie domostwo tegoż Antoniego, z jednej strony przy ratuszu a z drugiej przy domostwie pani Doroty Szczytnickiej się znajdujące, przeciw Bogu i sprawiedliwości dzierży i posiada; które domostwo do tegoż Antoniego po jego stryju, księdzu Janie, proboszczu kościoła szpitalnego świętego Krzyża we* **Wieliczce** *będącego, jako dobliższego krewnego patrzy i należy, według księgi i zapisu w aktach Panów Ławników; dla tego odwołuję się i odnoszę w tym względzie do księgi waszego Sądu zagajnego. Po tej żałobie Antoniego powoda, Maciej Maśnik, zastępca strony pozwanej, Pani Banklowej, stojąc, natychmiast od samego powoda domagał się i żądał rękojemstwa czyli gwaru [4]), które rękojemstwo sam Antoni powódca uczynił. Po tem rękojemstwie Maciej Maśnik, zastępca wspomnionej Pani Urszuli Banklowej złożył pamiętne czyli szepszeląg [5]). — W odpowiedź na przełożenie, Maciej Maśnik, zastępca Urszuli Banklowej, strony przeciwnej i pozwanej, odpowiedział mówiąc: Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! Pani moja, Urszula Banklowa, domostwo swoje, znajdujące się między ratuszem z jednej a domostwem pani Szczytnickiej z drugiej strony, dzierży i posiada po mężu swoim, panu Janie Banklu, które domostwo Wielmożny Pan Mikołaj Serafin, Miecznik ziemi krakowskiej i obojej soli Żupnik, panu i mężowi jej w pewnej sumie pieniędzy zapisał, zastawił, odkazał, i wwiązanie w toż domostwo dał. Dla tego-to pani moja Urszula odnosi się i odwołuje do księgi ławniczej Waszego Sądu zagajnego. A dalej Panie Wójcie i Panowie Ławnicy, oprócz tego nad potrzeb Waszemu Sądowi zagajnemu okazuję, przekładam i daję sądownie pismo świętej pamięci Wielmożnego Pana Mikołaja Serafina Miecznika ziemi krakowskiej a obojej soli Żupnika, na pergaminie pisane, pod jego imieniem i pieczęcią wiszącą; które pismo zgadza się z uwagami, zapisami i księgą ławników; a pismo to zupełniej i jaśniej zawiera w sobie, wymienia, wykłada i wyraża także ilość pieniędzy. W tej ilości pieniędzy domostwo wspomnione, przy ratuszu się znajdujące, mężowi jej, Janowi Banklowi, zapisane, zastawione i przez wspominanego Pana Wielmożnego Mikołaja Serafina*

[1]) Tu opuszczone „parte ab una“ co znaczy „z jednej strony.“ — [2]) Tu albo opuszczony jakiś wyraz, albo bydź powinno: „querela(m) et proposic(i)on(em) sua(m)“. — [3]) Opuszczone „exaltera parte“. — [4]) Francuzkie: „garance“, niemieckie: „Gewehrleistung“. — [5]) Z niemieckiego: „Schöppenschilling“ płaca czesna, sędziemu za skazanie składana.

(nu)m Magnificum Nicolaum Seraphin. data. Eciam domi(n)e advocate. et dom(in)j Scabini, v(est)r(u)m in Judiciu(m) Banitum | l(ite)ram, domi(n)orum Co(n)sulum. presidentis. et Sessi Consulatus. Ciuitatis **Wieliczka**. produco. do. et pono, que testificatur. et testatur, q(uod) nu(n)q(ua)m dicta domus penes pretorium fuit dom(in)i Johannis Prepositi, patrui ip(s)ius Anthony, sed spectat. et spectabat. pertinebatq(ue) ad | Magnificum, do(mi)n(u)m Nicolaum Seraphin sucession(e) paterna, Ad quam litteras, [6]) domi(n)e advocate. et dom(in)i Scabini, me referro. et traho. Post cui(u)s quidem responsio(n)is teno(r)em, Stans Swaszek tutor sepefati Anthony actoris, postulauit. ass(er)ens. et dicens, Domi(n)e advocate. et dom(in)i | Scabini, Postulamus. et affectamus, al(ia)s, szą̨damy, vt liber domi(n)orum Scabinorum v(est)ri Judicy Baniti, nobis apperiatur et inscripc(i)o, pro parte mea cane(n)s legatur, Eciem [7]) Mathia Masznyk. ip(s)ius domi(n)e Banklowa tuto(r)e. hocip(su)m ex aduerso, petente. et affectante, ut liber domi(n)orum Sca|binorum, eciam eis apperiatur. et inscrip(c)io in libro c(on)tenta, et l(ite)re in Judiciu(m) Banitum, per ip(s)am partem ream, producte. date. et posite. pro ip(s)a parte rea canentes, legi demanda(r)entur. et comitt(er)entur, Nos itaq(ue) attenden(tes), q(uod) iusta petentibus. assensus no(n) est denegandus Ea propt(er) | proposic(i)onibus. Responsionibus. et allegac(i)onibus, parciu(m) predictarum, hinc-inde Judicialiter per eos factis. et obiectis. auditis. ad instanciam predictarum parcium, om(n)es Notas. inscripc(i)ones. in actis et libro Scabinorum Judicy Baniti, c(on)tentas. et c(on)tententa Necno(n) litteras, et mu(n)ime(n)ta. | magnifici dom(in)i Nicolai Seraphin Gladiferi t(er)re Cracouien(sis), ac vtriusq ue) Salis Zuppar(ii), et domi(n)orum Consulum **Wyelic**ien(sium), per ip(s)am Banklowa partem ream, productas. datas. et in Judic(i)o Banito. oblatas, legi voce. intelligibili. alta. et sonorosa. fecim(us) et mandauim(us), | Et primo. Notam. et Inscripc(i)o(ne)m, ipsius Anthony actoris, Qua inscripc(i)on(e) dictus Anthonius. allegabat. et dicebat. post patruu(m) suum do(m)i(nu)m Johannem Prep(osi)t(u)m hospitalis in **Wieliczka**, ad dictam domum penes pretorium in Circulo iacentem, propinquitatem se habere, legi iussim(us) | Cui(u)s tenor sequitur in hunc modum Anno dom(in)i **Millessimo. Quadringentessimo. Quadragessimo. Tercio.** feria secunda proxima post c(on)ductum pasce, Judicium Banitum, per Paulum pistorem Vice Advocatum et Juratos, Nicolaum Rotificem, Benedict(u)m Maldrzik, Mathia(m) | Sartorem, Mathiam Soltisz, Nicolaum Czayka, Johannem Closzko, Nicolaum Fiolek, fuit legittime Celebratum, Mathias Sartor, Mathias Szoltisz, et Fiolek, Jurati et Scabini, Recognoueru(n)t personaliter cora(m) Judic(i)o, Quia domi(nu)s Johannes Prep(osi)tus de hospitali Eccl(es)ie | S(an)cte Crucis in **Wieliczka** site, Cum effectu et realiter satisfecit, in Septuaginta Mercis, coram advocato, et easdem Septuaginta Mercas, reddidit Nicolao Szithnyczky, pro domo sita penes pretorium, ex vna et inter domum Przekoszowycz, Et idem Nicolaus Szythnyczky eand(em) | domum, predicto domi(n)o Johanni, et eius successoribus, libere et benivole, no(n) c(on)pulsus. nec coactus. Resignauit. et c(om)misit. perpetue. et libere. possidend(am). habend(am). tenend(am). et in vsus suos c(on)uertend(am), Post cui(u)s quidem inscripc(i)onis ip(s)ius Anthony pronu(n)ciac(i)o(n)em, Eciam inscripc(i)o(ne)m ip(s)ius Banklova | partis ree iussimus promulgari, Ciui(u)s tenor talis est Venientes dom(in)i infra scripti, Consules coram Judic(i)o Banito, recognoueru(n)t. [8]) videlic(et), domi(nu)s Paulus Snopek. Nicolaus Voda. Nicolaus Cehwalibog. et Paulus Pensator. Coram Scabinis et advocato, Recognoueru(n)t. [9]) Quo(modo) dom(inu)s | Nicolaus

dane. Okazuję też, daję i składam do Waszego, Panie Wójcie i Panowie Ławnicy, Sądu zagajnego, list Panów Radźców: Prezydenta i zebranej Rady Miasta ***Wieliczki***, *który świadczy i udowadnia, że owo domostwo przy ratuszu nie było nigdy własnością Księdza Jana Proboszcza, stryja tegoż Antoniego, lecz należy i należało do Wielmożnego Pana Mikołaja Serafina spadkiem ojczystym. Do tego listu, Panie Wójcie i Panowie Ławnicy, powołuję się i odnoszę. — Po wypowiedzeniu tej odpowiedzi, stojący Swaszek, zastępca wspominanego Antoniego powoda, żądał utrzymując i mówiąc: Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! pragniemy i żądamy, aby nam księgę Panów Ławników Waszego Sądu zagajnego otworzono, i zapis dla mojej strony opiewający przeczytano. — Maciej Maśnik, zastępca Pani Banklowej, prosił i życzył sobie także z przeciwnej strony, aby i im księgę Panów Ławników otwarto, i zapis w niej zawarty, tudzież pismo Sądowi zagajnemu przez samą stronę obżałowaną okazane, dane i przedłożone, a za stroną obżałowaną przemawiające, przeczytać kazano i polecono. My przeto zważając, że słusznym prośbom przyzwolenia odmawiać nie należy, wysłuchawszy wniosków, odpowiedzi, dowodów i zarzutów stron przerzeczonych, obopólnie przez nich sądownie uczynionych: na żądanie obydwóch stron wszystkie uwagi i zapisy, w aktach i w księdze ławniczej Sądu jawnego się znajdujące, tudzież pisma i obwarowania Wielmożnego Pana Mikołaja Serafina Miecznika ziemi krakowskiej a obojej soli Żupnika, i Panów Radźców* ***wielic****kich, przez tęż Banklowę, stronę obżałowaną okazane, dane i do Sądu zagajnego podane, głosem zrozumiałym, podniesionym i donośnym kazaliśmy i polecili czytać. Najprzód tedy uwagę i zapis tegoż Antoniego powoda, którym zapisem tenże Antoni dowodził i twierdził, że po stryju swoim, księdzu Janie, Proboszczu przy szpitalu we* ***Wieliczce***, *do wspomnionego domostwa, w rynku koło ratusza położonego, bliskie prawo ma, kazaliśmy odczytać. Czego osnowa brzmi jak następuje: Lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Trzeciego***, *w poniedziałek najbliższy po świętach wielkanocnych, sprawowany był prawowicie Sąd zagajny przez Pawła piekarza, Podwójciego, tudzież Ławników: Mikołaja kołodzieja, Benedykta Małdrzyka, Macieja krawca, Macieja Sołtysa, Mikołaja Czajkę, Jana Kloskę, Mikołaja Fiołka; a Przysiężni i Ławnicy: Maciej krawiec, Maciej Sołtys i Fiołek osobiście przed Sądem zeznali: Ponieważ Ksiądz Jan Proboszcz od szpitalnego kościoła świętego Krzyża we* ***Wieliczce,*** *w przytomności Wójta ze siedemdziesięciu grzywien istotnie i rzeczywiście się uiścił, i owe siedmdziesiąt grzywien Mikołajowi Szczytnickiemu za domostwo, między ratuszem a domem Przekoszowicza się znajdujące, zwrócił, więc tenże Mikołaj Szczytnicki ono domostwo przerzeczonemu Księdzu Janowi i spadkobiercom jego po dobrej a nieprzymuszonej woli i bez przynaglenia oddał i zostawił wieczyście tak, iż je ten bez ograniczenia posiadać, mieć, dzierżyć i na swój użytek obrócić może. Po ogłoszeniu zapisu tegoż Antoniego, kazaliśmy także ogłosić zapis strony pozwanej, Banklowej; którego osnowa jest taka: Niżej wymienieni Panowie Radźcy, mianowicie: Pan Paweł Snopek, Mikołaj Woda, Mikołaj Chwalibóg i Paweł ważnik, stając przed Sądem zagajnym, oświadczyli przed Ławnikami i Wójtem, jako Pan Mikołaj Serafin, obojej soli Żupnik, zeznał, że domostwo swoje, koło ratusza się znajdujące, Szlachetnemu Panu Mikołajowi Szczytnickiemu za siedmdziesiąt grzywien był przedał, żadnego mu zrzeczenia się nie czyniąc, lecz że owe siedmdziesiąt grzywien wspomnionemu Panu Mikołajowi Szczytnickiemu przez podwładnego urzędnika, mia-*

[6]) Zamiast „litteram“. — [7]) Zamiast „Eciam“. — [8]) i [9]) Pierwsze „recognoueru(n)t“ zbyteczne.

Seraphin, Zupparius vtriusq(ue) Salis. Recognouit. Quia domum suam sitam penes pretorium, Nobili domi(n)o Nicolao Sczithnyczky, pro septuaginta Mercis vendiderat, et nullam Resignac(i)o-
(ne)m sibi fecit, quas Septuaginta Mercas viceuersa predicto do|-
26 mi(n)o Nicolao Sczithniczky, per Officialem suum, videlicet do-(m)i(nu)m Johannem prep(osi)t(u)m, Eccl(es)ie hospitalis, protu(n)c Vicezuppariu(m) sibi ec(on)uerso restituit, et n(u)llam inscripc(i)o(ne)m. a modo alteri fecit, nec prefato Nicolao Sczithniczky, et cum hoc in domu(m) suam co(m)misit introliga-
27 c(i)o(ne)m | Johanni Bankel, Sequiturq(ue) tenor l(ite)rarum, per ip(s)am partem ream Judicialiter productaru(m), Et primo tenor l(ite)re, Magnifici dom(in)i Nicolai Seraphin e(st) talis, Nos Nicolaus Seraphin Gladifer Cracouien(sis) Salis vtriusq(ue) Zuppar(ius), Recognoscimus. teno(r)e p(ræse)ncium Quomodo |
28 visa fidelitate et c(on)stancia ac beniuolencia, Nobilis Johannis Bankel, seruitoris n(ost)ri. Stigary **Wyelic**ien(sis), ac eciam suorum beneficiorum, quibus Nobis c(om)placuit et nu(n)c complaceat, pro nobis no(n)nullis hom(in)ibus. certas su(m)mas pecun(i)e fideiubendo, et signa(n)ter domi(n)o Johanni Morstin |
29 Ciui Cracouien(si), Mille. Quadringentos. Florenos vngaricales, et quamplurib(us) bonis hom(in)ibus, Ob quorum N(ost)ram ip(s)is non soluc(i)o(ne)m, predictus Johannes Bankel, damna non modica suscepit, et passus est Qua(r)e propter huiusmodi suam fide-
30 litate(m) et damna, que pro nobis susti|nuit et nu(n)c sustinet, domum N(ost)ram in **Wieliczka** in Circulo, penes pretorium, in Sexaginta Mercis. c(om)mu(ni)s pecu(n)ie, obligamus. et inscribimus, om(n)es et singulos successores n(ost)ros, ab eadem domo alienando, Prout eciam coram Consulibus in libro Ciuitatis
31 **Vielic**ien(sis) sibi ad | eandem domum intromissio(ne)m, dedimus. et assignauimus, et nu(n)c per presentes damus et assignamus In Cui(u)s rei testimoniu(m), Sigillum n(ost)rum presentibus est subimpressum, Datum in **Wyeliczka** feria sexta post pu(r)ificac(i)onis Marie virginis Gloriose Anno Dom(in)i
32 **Mill(esim)o | Quadringentessimo quinquagessimo Quarto.** Demum et postremo tenor littere Consulum est talis Nos Consules Ciuitatis **Wielic**iensis teno(r)e presencia(m) quibus expedit vniuersis et singulis Signa(n)ter prudentibus viris dom(in)is Aduocato et Juratis Juris suppremi Meideyburgen(sis) Castri Cracouien(sis) |
33 Recognoscimus. Quomodo Anthonius Pellifex coram Nobis et Judic(i)o N(ost)ro Banito, actor existens per tuto(r)em suum, legittime factum. ordinatum. ad hoc et c(on)stitutum, in et c(on)tra honestam domi(n)am Vrsulam, relictam olim Bankel, Notificac(i)o(ne)m seu Manifestac(i)o-
34 (ne)m al(ia)s Szwyavenye | fecit Asserens. et dicens q(uod) in dicta domi(n)a bona h(er)editaria, vt domu(m) penes pretorium iacentem, post patruum suum do(mi)n(u)m Johannem Prep(osi)-t(u)m hospitalis in **Wyeliczka** S(an)cte Crucis, Jure acquirere debeo, et pro isto ag(er)e volo Que bona hereditaria, nu(u)-
35 qua(m) dicti d(omi)ni | Johannis fuerunt, Sed semper Magnifici dom(in)i Nicolai Seraphin, vtriusq(ue) Salis Zuppar(ii), Ex succession(e) p(ate)rna, ad ip(su)m spectabant et pertinebant, et fuer(unt. Que. expost. ip(s)e dom(inu)s Seraphin ip(s)i Johanni Bankel intromiss(i)on(e) co(m)misit, et in eandem domum intro-
36 missio(nem) | dedit, al(ia)s wyąszanye dał, tamq(ua)m in bona propria et bona patrimonialia prout ex actis liquet Ex **Wyelyczka** feria q(ua)rta proxima post c(on)ductum pasce, anno dom(in)i **Millessimo Quadringentessimo Sexagessimo Tercio** n(ost)re Ciuitatis sub Sigillo, Post quarum quidam [10]) |
37 inscripc(i)onum. et l(ite)rarum, ip(s)arum parcium ambarum, coram nobis stancium, promulgac(i)o(ne)m, pronu(n)cciac(i)o(ne)m, et exposic(i)o(ne)m, Mathias Masznyk tutor do-

nowicie przez Księdza Jana Proboszcza od kościoła szpitalnego, ówczesnego Podżupka nazad oddał, że żadnego zapisu nikomu innemu, ani przerzeczonemu Mikołajowi Szczytnickiemu nie uczynił, i z tem w domostwo swoje dał wwiązanie Janowi Banklowi. — Następuje osnowa pism przez stronę obżałowaną sądownie okazanych; a naprzód osnowa pisma Wielmożnego Pana Mikołaja Serafina jest taka: My Mikołaj Serafin Miecznik krakowski, a obojej soli Żupnik, oświadczamy osnową niniejszego: Widząc wierność, przywiązanie i życzliwość Szlachetnego Jana Bankla, służebnika naszego, stygara **wielic***kiego, a nawet dobrodziejstwa, któremi nas sobie jednał i jeszcze jedna, poręczając za nas niektórym osobom pewne sumy pieniężne, a mianowicie Panu Janowi Morsztynowi, Mieszczaninowi krakowskiemi, tysiąc czterysta złotych węgierskich, i wielu innym dobrym ludziom, którym gdyśmy nie zapłacili, wspomniony Jan Bankel nie małe poniósł straty: dla tego za taką jego wierność i za straty dla nas poniesione i teraz ponoszone, domostwo nasze we* **Wieliczce** *w rynku przy ratuszu w sześćdziesięciu grzywnach pieniędzy zwyczajnych w zastaw mu dajemy i zapisujemy, wszystkich w ogóle i w szczególności spadkobierców naszych z tegoż domostwa wydziedziczając: jakoż mu w przytomności Radźców w księdze Miasta* **Wieliczki** *w ono domostwo wwiązanie daliśmy i przypisali, teraz też niniejszem dajemy i przypisujemy. Na świadectwo czego pieczęć nasza pod niniejszem wyciśnięta. Dano we* **Wieliczce** *w piątek po Oczyszczeniu Najświętszej Maryi Panny lata Pańskiego* **Tysiącznego Czterechsetnego Pięćdziesiątego Czwartego.** *— Nakoniec i ostatecznie osnowa pisma Radźców jest taka: My Radźcy Miasta* **Wieliczki** *wszystkim, którym wiedzieć należy, szczególnie zaś Roztropnym Mężom Panom, Wójtowi i Ławnikom najwyższego Sądu magdeburskiego grodu krakowskiego, oświadczamy, iż Antoni kuśnierz przed nami i sądem naszym zagajnym, jako powód przez zastępcę swojego, prawowicie uczynionego, przysposobionego i do tego postanowionego, przeciw Uczciwej Pani Urszuli, wdowie po nieboszczyku Banklu oznajmienie czyli doniesienie albo wyjawienie uczynił, twierdząc i mówiąc, że na wspomnionej Pani posiadłość dziedziczną to jest domostwo koło ratusza będące, po stryju moim Księdzu Janie Proboszczu od szpitala świętego Krzyża we* **Wieliczce**, *w drodze prawnej odzyskać powinien, i o to skarżyć ją chce; która-to posiadłość dziedziczna nigdy nie należała do wspomnionego Księdza Jana, ale zawsze Wielmożnego Mikołaja Serafina, obojej soli Żupnika, ze spuścizny ojcowskiej była własnością, którą potem sam Pan Serafin temuż Janowi Banklowi w posiadanie oddał, w toż domostwo wwiązanie dał, jako we własną posiadłość i ojcowiznę, czego akta dowodem.* **Z Wieliczki** *we środę po świętach wielkanocnych następującą, lata Pańskiego* **Tysiącznego Czterechsetnego Sześćdziesiątego Trzeciego**, *pod pieczęcią Miasta naszego. — Po ogłoszeniu, wysłowieniu i wyłożeniu tych zapisów i pism stron obydwóch, przed nami stojących, Maciej Maśnik, zastępca Pani Urszuli Banklowej, strony pozwanej, stojąc rzekł z naciskiem: Panie Wójcie, i Panowie Ławnicy! kładę pamiętne czyli szepszelag na to, że zapis, na którym ten-tu Antoni opierając się, do domostwa koło ratusza w rynku prawo mieć sądzi, mówi i wskazuje, iż tylko trzej Ławnicy czyli Przysiężni: Macicj krawiec, Maciej Sołtys i Mikołaj Fiołek przed Wójtem i Sądem zagajnym zeznali, Jako Ksiądz Jan, Proboszcz szpitalny, w przytomności ich, siedmdziesiąt grzywien Szlachetnemu Panu Mikołajowi Szczytnickiemu za domostwo koło ratusza oddał i*

[10]) Zamiast „quidem“

mi(n)e Vrsule Banklowa partis ree, stans. dixit asserens. domine Advocate. et domini Scabini. pono. Memoriale, al(ia)s, Sepszelynk,|
38 super hoc q(uod) inscripc(i)o. qua. ip(s)e Anthonius. ad domum penes pretorium in Circulo se dicebat hab(er)e propinquitatem, dicit et explicat, q(uod) solum tres Scabini seu Jurati Mathias Sartor Mathias Soltisz et Nicolaus Fiolek coram advocato et Ju-
39 dic(i)o banito. Recognouerunt. | Q(uod) do(mi)nus Johannes Prep(osi)tus hospitalis, coram eis septuaginta Mercas Nobili domi(n)o Nicolao Sczithnyczky pro domo penes pretorium, reddidit. et restituit, Et eandem domu(m) sibi domi(n)o preposito resignauit, vt liber Scabinorum dicit et recogn(o)scit Et dicta do-
40 mus | prout inscripc(i)o libri Scabinorum sequens, pro ip(s)a Vrsula parte rea canens. et faciens. notificat. et dicit. Q(uod) dicta domus penes pretorium, ip(s)i Nobili domi(n)o Nicolao Sczithnyczky, per do(m)i(nu)m Seraphin Zupparium, aut aliquem
41 tuto(r)em suum, aut per quempiam nu(n)q(ua)m | fuit sibi resignata, Tunc domi(n)e advocate. et dom(in)i Scabini. Que(r)o et Interrogo in iure an ista Inscripc(i)o ip(s)ius Anthony. qua. ad domu(m) post patruu(m) suu(m) do(m)i(nu)m Prep(osi)t(u)m, penes pretoriu(m) in Circulo dicebat se habere propinquitatem,
42 habet robur vigo(r)em et aliqua(m) | potestatem, Aut si causam suam ip(s)e Anthonius, a(m)misit. et perpetue perdidit. Et domi(n)a mea Vrsula, si est lucrata, al(ia)s poszyszkala, Que(r)o in Jure, quid Juris sit, Nosq(ue) ambarum parcium, visis. et diligenter c(on)sideratis inscripc(i)onib(us), et l(ite)ris, et ipsius
43 cause me(r)it(is) | et hincinde allegac(i)onibus, Matura cum deliberac(i)one. ponderatis. et recensitis. proposic(i)onibus. allegac(i)onibus. et r(ece)nsionibus. partibus predictis, videlicet Anthonio acto(r)e, et Vrsula rea, coram nobis stantibus, Sententiam-
44 q(ue) n(ost)ram hui(u)smodi diffinitiuam fieri petentib(us) | de Consilio Jurisperitoru(m), Inter ip(s)as partes pronu(n)cciauimus declarauimus diffiniendo Sentencia(m) Tulimus In hu(n)c modum Exquo Anthonius per tutorem suum Szwaszek, secundum librum Scabinorum, Judicy Baniti bona hereditaria, videlicet domu(m) |
45 penes pretoriu(m) in Circulo, post patruum suum, do(m)i(nu)m Johannem prep(osi)t(u)m hospitalis in **Wyeliczka** siti, in ip(s)a domi(n)a Vrsula Banklowa, vigo(r)e cui(u)sdam Inscripc(i)onis, Jure Meydeiburgen(si), volebat. petebat. et qu(er)ebat.
46 lucrari al(ia)s poszyszkaez, Que Inscripc(i)o | facta fuerat patruo suo, per Nicolaum Sczithnyczky, diffiniendo decernimus et Sententiamus. Q(uod) exq u)o prefata inscripcio libri Scabinorum. qua. ip(s)e Anthonius sepefata bona hereditaria videlicet domu(m) in ip(s)a Vrsula Banklowa, Jure Maydeyburgen(si). obtin(er)e
47 petebat. et lu|crari volebat. dicit sic et o(ste)ndit, q(uod) dom(in)i Scabini coram Judic(i)o Banito Recognoueru(n)t, Quod do(mi)nus Johannes Prep(osi)tus hospitalis Nobili domi(n)o Nicolao Sczithnyczky, in Septuaginta Mercis pro domo penes pretoriu(m)
48 satisfecit, easd(em). reddendo et restituendo | et idem Nobilis dom(inu)s Nicolaus Sczithnyczky, prout liber Scabinorum recognoscit absq(ue) et sine Judic(i)o Banito domi(n)o p(ræ)p(osi)to hospitalis resignac(i)o(ne)m domus pene(s) pretoriu(m) fecit, Que domus ip(s)i Nobili Nicolao Sczithnyczky, per do(m)i(nu)m
49 Nicolaum | Seraphin, Zupparium, aut aliquem suum tutorem. aut per quempiam, nu(n)q(ua)m fuit sibi resignata, Extunc dicta inscripc(i)o. qua. ip(s)e Anthonius post patruu(m) suu(m) dicebat se propinquitatem hab(er)e, ad ip(s)am domu(m), non habet robur vigorem neq(ue) aliquam potestatem, Sed inscripc(i)o-
50 (ne)m | per domi(n)os Consules, protu(n)c presidentis et sessi Consulatus, co(r)am Judic(i)o Banito, recognitam et factam, Quam Magnificus do(mi)nus Nicolaus Seraphin Gladifer Cracouien(sis), et vtriusq(ue) Salis Zupparius, coram ip(s)is do-
51 m(in)is Consulibus, vltimo disposuerat. et ordinauerat | Qua inscripc(i)on(e) in ea(n)d(em) domu(m) penes pretorium, Jo-

*zwrócił, ten zaś zrzekł się domostwa na rzecz Księdza Proboszcza, jak to księga Ławników mówi i zeznaje; a przecież na owo domostwo koło ratusza Szlachetnemu Panu Mikołajowi Szczytnickiemu Pan Serafin Zupnik ani sam, ani przez którego umocowanego lub przez kogokolwiek nigdy nie dał zrzeczenia, jak to zapis w księdze Ławników dalszy, za taż Urszulą, stroną obżałowaną, przemawiający i działający brzmi i oznajmia. Tedy, Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! zapytuję po prawie. czyli zapis, na którym tenże Antoni do domostwa w rynku koło ratusza się znajdującego bliskość swoją opiera, ma jaką wagę i moc? lub jeżeli Antoniego sprawa upadła i on na zawsze przegrał, a Pani moja Urszula wygrała czyli pozyskała, pytam się po prawie, co jest słusznością? — Rozglądnąwszy się uważnie w zapisach i pismach stron obydwóch, zastanowiwszy się nad niemi, nad właściwościami samej sprawy i nad obustronnemi dowodami, rozpoznawszy i zbadawszy ze ścisłą rozwagą wnioski, dowody i przytoczenia, gdy stojące w obec nas strony przerzeczone, mianowicie Antoni powódca i Urszula obżałowana, o wydanie wyroku stanowczego u nas dopraszali się, z porady w prawie biegłych ogłosiliśmy, oznajmili i wydali orzekający między temi stronami wyrok w ten sposób: Ponieważ Antoni, przez zastępcę swego Swaszka, opierając się na księdze Ławników Sądu zagajnego, posiadłość dziedziczną, mianowicie domostwo koło ratusza w rynku po jego stryju Księdzu Janie, Proboszczu od szpitala we **Wieliczce** będącego, na Pani Urszuli Banklowej prawem magdeburskiem pozyskać chciał, żądał i usiłował w skutek pewnego zapisu, który stryjowi jego przez Mikołaja Szczytnickiego był uczyniony, przeto ostatecznie orzekamy i wyrokujemy: że gdy wspomniony zapis w księdze ławniczej, na podstawie którego Antoni posiadłość dziedziczną, mianowicie domostwo na Urszuli Banklowej prawem magdeburskiem wygrać pragnął i pozyskać chciał, tak mówi i pokazuje, iż Panowie Radźcy przed Sądem zagajnym zeznali, jako Ksiądz Jan Proboszcz szpitalny Szlachetnemu Panu Mikołajowi Szczytnickiemu ze siedmiuset grzywien za domostwo koło ratusza się uiścił, oddając je i zwracając, a tenże Szlachetny Pan Mikołaj Szczytnicki, za świadectwem księgi ławniczej, domostwa koło ratusza na rzecz Księdza Proboszcza szpitalnego bez wiadomości i wiedzy Sądu zagajnego się zrzekł, które domostwo temuż Szlachetnemu Mikołajowi Szczytnickiemu przez Pana Mikołaja Serafina Żupnika, albo przez jego zastępcę lub kogokolwiek nie było nigdy oddane: tedy wspomniony zapis, w skutek którego tenże Antoni po stryju swoim do owego domostwa prawo sobie rości, nie ma wagi i mocy ani żadnego znaczenia: zapis zaś przez Panów Radźców, ówczesnego Burmistra i p łną Radę przed Sądem zagajnym zeznany i uczyniony, który Wielmożny Pan Mikołaj Serafin, Miecznik krakowski a obojej soli Żupnik, przed temiż Panami Radźcami ostatecznie ułożył i sporządził, a którym w domostwo koło ratusza Janowi Banklowi w pewnej sumie pieniężnej dał wwiązanie, ponieważ pismo Pana Mikołaja Serafina pod jego imieniem i przywieszoną pieczęcią toż samo potwierdza i wyszczególnia, tudzież z zapisem w księdze ławniczej przez tegoż Pana Mikołaja Serafina uczynionym, list jego przez Urszulę okazany się zgadza, zapis ten wyrokiem naszego Sądu zagajnego we wszystkich szczegółach i określeniach uznajemy i potwierdzamy, stanowiąc niniejszem, iż we wadze i mocy wiecznie obowiązującej być ma. Nadto też pismo Burmistrza i pełnej Rady do Sądu zagajnego, przez Urszulę stronę obżałowaną dane i wniesione, dowodzi i pokazuje, że ta posiadłość nie była nigdy dziedziczną stryja tegoż Antoniego t. j. Księdza Jana Proboszcza, lecz pismo owo poświadcza, że była-to posiadłość ojczyźniana Pana Mikołaja*

ha(n)ni Bankel. in certa pecuniaru(m) su(m)ma intromissio(ne)m dedit, prout et hoc l(ite)ra dom(in)i Nicolai Seraphin sub titulo et Sigillo subappenso suo hoc idem affirmat, et specificat, et cum
52 Inscripc(i)on(e) libri Scabinoru(m) | per ip(su)m do(m)i(nu)m Nicolaum Seraphin facta, l(ite)ra sua per ip(s)am Vrsulam producta se concordat, ip(s)am inscripc(i)o(ne)m Sentencia n(ost)ra Judicy Baniti c(on)firmamus approbamus ratificamus gratificamus in om(ni)bus punctis Clausulis per presentes, perpetuu(m)
53 habere et | obtinere robur vigo(r)em et p(otes)tatem, Et eciam insuper l(ite)ra presidentis et sessi Consulatus, in Judiciu(m) Banitum per eandem Vrsulam partem ream, data et portata, testificat et testatur Q(uod) nu(n)q(ua)m patrui ip(s)ius
54 Anthony videlicet domi(ni) Johannis p(ræ)p(osi)ti | dicta bona hereditaria fueru(n)t, Sed dicta l(ite)ra testatur q(uod) fueru(n)t bona patrimonialia, ip(s)ius dom(in)i Nicolai Seraphin, ip(su)m ex succession(e) paterna spectancia et c(on)cernencia. Et sic Nos decernimus declaramus et sentenciamus vigo(r)e Inscripc(i)o-
55 nu(m) in libro Scabinor(um) | contentarum, et vigo(r)e l(ite)rarum, Magnifici dom(in)i Nicolai Seraphin Gladiferi Cracouien(sis), vtriusq(ue) Salis Zuppar(ii), et domi(n)orum Consulum Ciuitatis **Wielic**ien(sis), ip(su)m Anthonium. causam suam. pro domo penes pretoriu(m) perdidisse, et perpetuo amisisse, sibi-
56 q(ue) in dicta | causa sile(n)cium imponentes, Et ip(s)am domum, penes pretoriu(m) Vrsule Banklova, perpetue et in evvm habend(am), tenend(am). possidend(am). vtifruend(am). donand(am). dand(am). alienand(am). vendend(am). et in vsus proprios prout sibi et suis successoribus vtilius videbitur expedi(r)e|
57 co(n)uertend(am), Post quarum quid(em) Sententiarum pronu(n)cciac(i)o(ne)m, Swaszek tutor Anthony Actoris, Stans dixit. domi(n)e Advocate. et dom(in)i Scabini. Sentencia(m) no(n) suscipimus pro iure, Sed pecun(i)am ad Jus suppremu(m) ponimus
58 benivolam. Et Mathias Masznyk tutor part(is) | ree. dixit. domi(n)e Advocate. et dom(in)i Scabini, Exquo hic est Ciuitas murata, et pars non e(st) persona muliebris sexus, sed e(st) vir et masculus, nec est persona sp(irit)ualis siue Clericus, Interrogo in Jure. An. et. Si. debet pecun(i)am ad Jus suppremu(m) ponere|
59 benivolam, Vel debet Sentencia(m) v(est)ram infirmare, et infirmitam meliorare Juxta formam Juris meideiburgen(sis), Et ip(s)e Anthonius et tutor eius primo. Secu(n)do. Tercio. et Quarto. per
60 nos interrogatus. Si Sentenciam suscipit, pro Jure uel non, | Si non, durante audiencia. et Judicio. fac tibi iuxta formam Juris, Et quamdiu Judiciu(m) sedet, Respondit actor per tuto(r)em, S(e)ntenciam non suscipim(us) pro Jure. domi(n)e Advocate, et ponimus pecun(i)am ad Jus suppremu(m) Benivolam, Et Math a
61 ex | adverso tuto(r)e. partis ree, ut prius interrogant(e) Exquo pars non e(st) m(u)lier nec Clericus, que(r)o domi(n)e advocate, an debet pecuniam Benivolam ad Jus suppremu(m) pon(er)e, uel fac(er)e sibi debet iuxta formam Juris maideiburgen(sis), Sen-
62 tenciauim(us) Exquo actor non | est muliebris sexus neq(ue) Clericus, sed e(st) vir et Masculus, tu(n)c Sentenciam n(ost)ram debet infirma(r)e, et infirmata(m) meliora(r)e, et non debet pecu(n)iam benivolam ad Jus suppremu(m) pone(r)e, et super hoc, Mathias Masznyk, tutor partis ree possuit memoriale al(ia)s Sep|-
63 szelynk, Et post hoc ip(s)e Anthonius actor, cum suo tuto(r)e Szwaszek, a Judic(i)o Banito, non facien(s) sibi nullam. ordinac(i)o(ne)m. et ordinem. al(ia)s vrzadv obmitte(n)s forma(m) Juris, neq(ue) habendo manu(m) aliquam adiutricem, et a Jure
64 evasit et recessit euaserunt et recesser(un)t | Demu(m)q(ue) eadem domi(n)a Vrsula Banklowa, pars rea, cum suo tuto(r)e Mathia Masznyk, proxime Judic(i)o Banito, per nos et Scabinos, feria secunda proxima infra Octauas Corporis Cristi, celebrate, veniens et c(om)pa(r)ens. co(r)am eod(em) Judic(i)o. interro-
65 gauit. in | Jure per suum tuto(r)em dicens. dom(in)e advocate. et

Serafina, patrząca i należąca do niego ze spadku ojczystego. A tak my stanowimy, oświadczamy i wyrokujemy na mocy zapisów w księdze ławniczej zawartych, tudzież na podstawie pism Wielmożnego Pana Mikołaja Serafina Miecznika krakowskiego a obojej soli Żupnika, i Panów Radźców Miasta ***Wieliczki****, że tenże Antoni sprawę swoją o domostwo koło ratusza przegrał i utracił; i nakazaliśmy mu w tej sprawie milczenie, domostwo zaś koło ratusza Urszula Banklowa zawsze i wieczyście ma mieć, dzierżyć, posiadać i z niego użytkować z mocą darowizny, dania, ustąpienia, przedaży lub obrócenia na własny pożytek, jako się jej samej i spadkobiercom jej korzystniej zdawać będzie. — Po ogłoszeniu tych wyroków, Swaszek, zastępca Antoniego powódcy, rzekł stojąc: Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! wyroku nie przyjmujemy dla prawa, lecz pieniądze składamy dobrowolnie do Sądu najwyższego. — Na to Maciej Maśnik, zastępca strony obżałowanej rzekł: Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! ponieważ tu Miasto murowane, a strona nie jest płci żeńskiej, lecz mężem i męszczyzną, nie jest też osobą duchowną czyli kościelną; pytam więc po prawie, czy mu wolno pieniądze dobrowolnie do Sądu najwyższego złożyć, albo ma wyrok wasz obalić, i obalony poprawić według określeń postępowania magdeburskiego. — Antoni i zastępca jego zapytani przez nas raz, wtóry, trzeci i czwarty, czy wyrok po prawie przyjmują czy nie; jeżeli nie przyjmują, niechaj sobie postąpia wedle przepisów prawnych w ciągu posłuchania i sądu. I za posiedzenia jeszcze sądowego odpowiedział powódca przez zastępcę swego: Wyroku, Panie Wójcie! nie przyjmujemy po prawie, i składamy z dobrej woli pieniądze do Sądu najwyższego.— A gdy z przeciwnej strony Maciej, zastępca obżałowanej, jak przedtem zapytał: Możeż, Panie Wójcie! strona składać z dobrej woli pieniądze do Sądu najwyższego, nie będąc ani kobieta ani duchownym, lub czy ma się względem niej postąpić wedle przepisów prawa magdeburskiego? my orzekliśmy: Ponieważ powódca nie jest ani płci niewieściej ani duchownym, lecz mężem i męszczyzną, więc powinien wyrok nasz obalić i obalony poprawić, a pieniędzy z dobrej woli do Sądu najwyższego składać nie może. Na to Maciej Maśnik, zastępca strony obżałowanej, położył pamiętne czyli szepszelag. Po tem Antoni powódca z zastępcą swoim Swaszkiem, nie czyniąc żadnego zastrzeżenia i zarządzenia czyli urzędu, zaniechując postępowanie sądowe, i nie mając pomocnej ręki, odstąpił od prawa i oddalił się ze Sądu zagajnego. — Nakoniec na najbliższym Sądzie zagajnym, przez nas i przez Ławników w poniedziałek oktawy Bożego Ciała sprawowanym, Pani Urszula Banklowa, strona obżałowana, ze zastępcą swoim, Maciejem Maśnikiem, stanąwszy, zapytała po prawie przez swego zastępcę, mówiąc: Panie Wójcie i Panowie Ławnicy! ponieważ Bóg i prawo, za pośrednictwem sprawiedliwości Waszej, posiadłość dziedziczną to jest domostwo koło ratusza w rynku, Pani Banklowej przyznali i przysądzili, pytam po prawie, czyli orzeczenia i wyroki, przez Was na poprzednim Sądzie ogłoszone i wydane, któremi domostwo Pani Urszuli przyznaliście i przysądzili, mają wieczystą wagę, siłę i moc? — W skutek tego orzekając i wyrok wydając, wyrok i wyroki, przez nas między Antonim powódcą z jednej a Urszulą Banklową obżałowaną z drugiej strony na poprzednim Sądzie wydane i ogłoszone, bez dodatku lub ujmy jakiejkolwiek uznajemy, pochwalamy i potwierdzamy stanowiąc niniejszem, iż wieczystą moc i wagę mieć mają. Na świadectwo czego pieczęć Miasta naszego u niniejszego jest zawieszona. Działo się i dano we* ***Wieliczce*** *w poniedziałek oktawy Bożego Ciała. Ze Sądu zagajnego lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Sześćdziesątego Trzeciego.***

dom(in)i Scabini, Exquo Deus et Jus v(est)ra mediante Justicia, bona h(er)editaria. hoc e(st) domu(m) penes pretoriu(m) in Circulo, domi(n)e Vrsule Banklowa, decreuit. et adiudicauit.
66 Que(r)o in Jure, an Sente(n)cie | et ortilegia, per vos promulgata. in priori Judic(i)o. lata. et edita, quibus domu(m) domi(n)e Vrsule, decreuistis. et adiudicastis habent perpetuu(m) robur vigo(r)em et p(otes)tatem, Nosq(ue) sentenciam(us), Sententiam-
67 q(ue) tulimus, Sentencia(m) et Sentencias, per nos | inter Anthoniu(m) ex vna actorem, et Vrsulam Banklowa, parte ab altera, ream, in Judic(i)o priori, edictas. pronu(n)cciatas. et latas. nichil addendo. uel minuendo. Confirmamus. ratificamus. approbamus. Gratificamus. robur hab(er)e perpetue firmitatis per p(ræse)ntes
68 | In C(u)ius rei testimonium Sigillum Ciuitatis nostre presentibus est subappensum Actum et datum in **Vielyczka** feria secunda proxima infra Octauas Corporis Cristi Ex Judic(i)o Banito anno Dom(in)i **Millessimo Quadringentessimo**
69 **Sexa|gessimo Tercio**

Napisy na odwrotnej stronie:

Nr. 34 | Habet(ur) in dona(to) | Fol(io) 58 et ceter(is) Scriptum iam et certissime | scriptum

Priuilegiu(m) sup(er) empc(i)on(e) dom(us) penes | pretoriu(m) site

Nr. 27. Visum. | Priuilegium seu Decretu(m) Aduocati . . . . . | super emptione Do|mus penes Prætorium Vieliciense.| A(nn)o 1463.

Nr. 11.

Licza 34. Znajduje się na karcie pamiętnikowej 58ej i dalszych. Przepisane już i najstaranniej przepisane.

Przywilej na kupno domostwa koło ratusza się znajdującego.

Liczba 27. Widziane. Dokument czyli wyrok wójtowski . . . . . na kupno domostwa koło ratusza wieliczkiego. R. 1463.

Liczba 11.

Pergamin, na którym osnowa powyższa spisana, ma długości u góry 813, u dołu 805, szerokości zaś z lewej 581 a z prawej 537 milimetrów. Pieczęć zawieszona była na pasku pergaminowym.

Rok 1464.

Kazimirz IV. Jagiellończyk potwierdzając koronie przywileje na dobra i swobody przez poprzedników wydane, potwierdza je także Miastu Wieliczce.

1 In nomi(n)e dom(in)i amen Ad perpetuam rei memoriam Nos **Kazimirus** dei gracia Rex Polonie Necnon Cracouie Sando-
2 mirie | Siradie Lancicie Cuyauie Magnus Dux Lithwanie Russie Prussieq(ue) Necnon Culmen(sis) Elbingen(sis) Konigsbergen(sis) et Pomeranie Terrarum heres, et dominus. Significamus tenore
3 p(ræse)ncium quibus expedit vniuersis p(ræse)ntibus | et futuris harum noticiam habituris. Quomodo recensen(tes) et in animo reuoluen(tes), quanta puritatis affectione, et fidei integre constancia, Prelati Comites, Barones, milites, proceres, Nobiles Bur-
4 genses, ceteriq(ue) Subditi et | Incole Regni n(ost)ri Polonie Sp(irit)uales et Seculares, personam n(ost)ram venerati sunt, atq(ue) dilexerunt, vt tandem felicis memorie Serenissimis principibus dom(in)is Wladislao genitore, et Wladislao ger-
5 mano Regibus et predecessoribus | n(ost)ris carissimis decedentibus, Nos tanq(ua)m verum heredem et legittimu(m) Successorem ip(s)is in Regem et dominu(m) voluntatibus concordibus assumpseru(n)t Sacroq(ue) Regni dyademate insignierunt. Cum
6 igitur altissimo dirigente votis | eorundem Incolarum Regni n(ost)ri, in n(ost)ram Maiestatem deliberate concurrentibus, paternum huius sacri Regni Polonie nacti sumus solium, Dignum eapropter duximus in ip(s)os Incolas oculos pietatis nostre apperire,
7 et eis hanc qua(m) | actu et opere veluti athlete fideles in nobis exhibueru(n)t sinceritatis constanciam, gratitudine vti decet compensare. Vnde ex certa n(ost)ra sciencia prehabita sufficientissima deliberacione, animo beniuolo et voluntate n(ost)ra vltronea, ip(s)is
8 | prelatis Comitibus, Baronibus, militibus, proceribus, Nobilibus, Burgensibus, ceterisq(ue) Subditis et Incolis Regni

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczy pamiątkę, My ***Kazimirz*** *z Bożej łaski Król Polski, tudzież ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, Wielki Książę Litwy, Rusi i Prus, a chełmieńskiej, elblązkiej, królewieckiej i pomorskiej ziemi Pan dziedziczny — Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, teraz i potem będącym, którzy o tem wiedzieć mają: Rozważając i pomni, że Dostojnicy duchowni, Komesowie, Rady, Rycerstwo, Możni, Szlachta, Mieszczaństwo i insi poddani i mieszkańcy duchowni czy świeccy Naszego Królestwa polskiego tak nieskazitelnem przywiązaniem i tak niezłomną wiernością Osobę Naszą uczcili i umiłowali, iż nareście po zejściu świętej pamięci Najjaśniejszych Panów i Królów Władysława Rodzica i Władysława Brata, Poprzedników Naszych najmilejszych, Nas jako prawdziwego dziedzica i prawowitego następcę na króla i pana zgodnemi głosy sobie wybrawszy, świętą królestwa koroną ozdobili; gdy więc za zrządzeniem Najwyższego, przy życzeniach tychże Mieszkańców królestwa Naszego na Naszą Mość obradnie się zgadzających, ojczysty tego świętego królestwa polskiego osiągnęliśmy tron: uważaliśmy przeto za rzecz godną, na tychże Mieszkańców oczyma miłościwemi spojrzyć, i onym ową serdeczną stałość, którą słowem i czynem jakby wierni zapaśnicy dla Nas okazali, łaskawością jak przystoi nagrodzić. Dla tego z pewnej świadomości, po rozwadze najdostateczniejszej, chętnym umysłem i z dobrej woli, tymże Dostojnikom duchownym i świeckim, Radom, Rycerstwu, Możnym, Szlachcie, Mieszczaństwu tudzież innym poddanym i mieszkańcom królestwa Naszego,*

n(ost)ri, cuiuscu(n)q(ue) Status existant, sp(irit)ualis uel Secularis, et presertim Ciuitatis n(ost)re **Wyeliczka** in Terra
9 Cracouien(si) | site, queq(ue) ip(s)ius Jura libertates et emunitates litteras ac priuilegia E(c)cl(es)iastica et Secularia, que a diue memorie prelibatis genitore ac germano, alysq(ue) Regibus, principibus, ducibus et dominis predecessoribus n(ost)ris Regni
10 polonie | veris et legittimis heredibus super quibuscu(n)q(ue) bonis et libertatibus habere dinoscuntur et habent sub quibuscunq(ue) datis in vita ip(s)orum rite et iuste emanatas, libertates et emunitates Sp(irit)uales et Seculares in se continen(tes), et
11 quas hic | volumus habere pro insertis in om(n)ibus eorum punctis posicionibus articulis et clausulis vniuersis, ratificamus, innouamus, gratificamus, approbamus, et p(ræse)ntis scripti patrocinio confirmamus, decernen(tes) ip(s)a robur obtinere perpetue firmita|-
12 tis Promittimus insuper in verbo n(ost)ro Regio p(ræse)ntibus et spondemus, eorundem Ciuium et Incolarum de **Wyeliczka** ip(s)orum hui(usm)o(d)i Jura libertates emunitates litteras et priuilegia per om(n)ia rata atq(ue) grata habere, et inconcussa
13 iugiter et | inviolabiliter obseruare perpetue ac eis satisfacere cum effectu. Harum quibus Sigillum n(ost)r(u)m p(ræse)ntibus est subappensum testimonio l(ite)rarum Actum **Cracouie** feria quinta ante festa penthecosten Anno Domini **Millesimo qua-**
14 **dringen(te)simo | sexagesimo quarto** P(ræse)ntibus, Reuerendo in Chr(ist)o patre domino Johanne Ep(iscop)o Cracouien(si) Regni Polonie Cancellario Necnon Magnificis et Generosis Johanne de Thanczin Castellano Cracouien(si) Johanne
15 de Pylcza Cracouien(si) Joh(an)ne | de Cosczelecz Juniwladislauien(si) palatinis Dobeslao Kmytha de Wysznycze Castellano Lublinens(si) Johanne de Rithwyani Marschalco Jacobo de Dambno Thezaurario Regni Polonie Johanne de Tharnow Woynicien(si)
16 Felice de eade(m) | Tharnow Beczen(si) Stanislao Wantrobka de Strzelcze Sandecen(si) Castellanis, et alys q(ua)mpluribus fidedignis ad premisa. Datum per manus prelibati Reueren(di) in Chr(ist)o patris domini Johannis Ep(iscop)i Cracouien(sis) Regni
17 polonie Cancellary | nobis sincere dilectj

Relacio eiusdem Reu(er)n(di) in Chr(ist)o p(at)ris d(omi)ni Joh(an)nis | E(pisco)pi Craeouien(sis) Regni Polonie Cancellary

któregokolwiek stanu-by byli, duchownego czy też świeckiego, a osobliwie Miasta Naszego ***Wieliczki*** *w ziemi krakowskiej położonej, wszystkie prawa, wolności, swobody, listy i przywileje kościelne i świeckie, które od świętej pamięci przerzeczonych Rodzica i Brata lub innych Królów, Książąt i Panów, Poprzedników Naszych, a prawdziwych i prawowitych królestwa polskiego dzierżycieli, na jakiekolwiek dobra i wolności mieć sądzą i mają, pod jakiemikolwiek datami w życiu ich należycie i słusznie wydane, swobody i wolności duchowne lub świeckie w sobie zawierające, a które za przytoczone tu uważać chcemy, we wszystkich szczegółach, ustępach, rozdziałach i określeniach uznajemy, ponawiamy, pochwalamy, potwierdzamy i powagą pisma niniejszego umacniamy z tem postanowieniem, iż wiecznie ważnemi i nienaruszonemi bydź mają. Nadto słowem Naszem królewskiem przyrzekamy, i niniejszem zaręczamy, iż owe prawa, wolności, swobody, listy i przywileje tychże Mieszczan i Mieszkańców* ***Wieliczki*** *w zupełności za prawomocne i stałe mieć, stale, ciągle i nienaruszenie zachowywać tudzież im skutecznie zadość czynić będziemy. Na świadectwo czego pieczęć Naszą u niniejszego listu zawieszona. Działo się w* **Krakowie** *we czwartek przed zielonemi świątkami lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Sześćdziesiątego Czwartego****, w przytomności Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Jana Biskupa Krakowskiego, Kanclerza królestwa polskiego; tudzież Wielmożnych i Rodowitych: Jana z Tęczyna Kasztelana krakowskiego, Jana z Pilczy krakowskiego, Jana z Kościelca inowłocławskiego, Wojewodów, Dobiesława Kmity z Wiśnicza Kasztelana lubelskiego, Jana z Rytwian Marszałka, Jakóba z Dębian, Podskarbiego królestwa polskiego, Jana z Tarnowa wojnickiego, Szczęsnego z tegoż Tarnowa bieckiego, Stanisława Wątróbki ze Strzelcza sądeckiego, Kasztelanów, i bardzo wielu innych przytem obecnych. Dano przez ręce wspomnionego Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Jana Biskupa krakowskiego, Kanclerza polskiego, szczerze Nam miłego.*

Referat tegoż Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Jana Biskupa krakowskiego a królestwa polskiego Kanclerza.

Napisy na odwrotnej stronie:

Confirmacio R(egiæ) M(ajestatis) super om(n)ia priuilegia | sp(irit)ualia et secularia libertates ciuitat(is) attine(n)cia
Iam scriptum | habetur in dona(to) | Fol(io) 47
Casimiri | Nr. 70.

Potwierdzenie Królewskiej Mości przywilejów duchownych i świeckich, swobód Miasta się tyczących.
Przepisane już; znajduje się na 47. karcie pamiętnikowej.
Kazimierza. Liczba 70.

Nr. 35 Confirmatio Casimiri omnium Priuilegiorum Vielicien(sium)

Liczba 35. Potwierdzenie Kazimirza wszystkich przywilejów wielickich.

Pergamin, na którym powyższa osnowa pisana, ma u góry 541, u dołu 546, z lewej 232, z prawej 237 milimetrów. Złośliwa ręka rozdarła go, jak się zdaje przy odrywaniu pieczęci, od prawej dziurki pieczęciowej aż do dołu i kawałek w lewo, a od lewej dziurki aż do dołu i w górę aż ponad pierwszy wiersz.

Rok 1465, 1466.

List pozewny, zakazowy i wydawniczy w sprawie między Miastem Wieliczką i Plebanem tamecznym względem szkół i rejenctwa, na odzew Miasta od wyroku kapituły krakowskiej przez kapitułę gnieźnieńską wydany.

1 **Petrus** De Puyewy Sedis Ap(osto)lice Subdiaconus Prepositus Wladislauien(sis) Canonicus Reverendissimiq(ue) in Chr(ist)o patris et dom(in)i Dominj Johannis [1]) Dei gracia sancte Eccl(es)ie
2 Gneznen(sis) Archiep(iscop)i et Primatis ac | Regni Polonie Cancellary Vicarius in sp(irit)ualibus et Officialis generalis, Honorabilibus et Circumspectis viris dom(in)is Ebdomadar(iis) chorj Cathedralis Cracouien(sis), necno(n) Vicarys parrochialis in **Wyeliczka** Eccl(es)iarum, Ceterisq(ue) presbiteris curat(is)
3 et | Noncuratis per et infra Ciuitatem et diocesim Cracouien(sem) vbilibet constitut(is) p(ræse)ntibus requiren(do) Salutem in domi(n)o Et p(ræse)ntibus fidem indubiam adhibere, Hodie p(ræse)ntato nobis ac p(er) nos recepto Instrumento publico Manu et
4 Signo Circumspecti Stanislaj | Johannis de Kazanow clerici Gneznen(sis) diocesis Imp(er)iali aut(orita)te publici Notary subscripto et consignato Appellac(i)onis, hic ad sanctam Sedem metropolitica(m) eccl(es)iamq(ue) Gneznen(sem) pro parte prouidorum u(irorum Preconsulis et Consulum modernorum et antiquoru(m), to-
5 ciusq(ue) | Co(m)m(un)itatis Opidi **Wyeliczka** Cracouien(sis) dioc(esis) predicte, et Discreti Stanislai Pistorek Rectoris Scolarum et Notary opidi eiusd(em) **Wyeliczien**(sis), Et contra Venerabilem D(om)i(nu)m Mathiam de Blandow Canonicu(m) Cracouien(sem) et Plebanu(m) ibid(em) in **Wyeliczka** a
6 quibusdam | processibus monitorys [2]) S(e)n(tenc)ias excom(un)icacionu(m) in se continen(tibus), Venerabilis Dom(in)i Stanislai de Swiradzicze Canonici et Officialis Cracouien(sis) generalis, ad instan(tiam) ip(s)ius D(omi)ni Mathie de Blandow aduersary, occasione Scolarum et Notariatus opidi p(ræ)fati **Wyeliczka** |
7 in preiudiciu(m) pretactorum Consulum et Com(un)itat(is) emanat(as), ac alys gravam(in)ibus in h(uius)mo(d)i app(e)ll(ati)onis Instrume(n)to lacius deduct(is) et expressat(is), Interyecte et int(er)posite, Cui(us) quid(em) app(e)lla(ti)onis vigore fuit nobis pro parte eoru(n)d(em) Preconsulis Consulu(m) et c(om)-
8 m(un)itat(is) | opidi **Wyeliczka** principaliu(m), debita cum instancia supplicatum, quat(en)us de remedio opportuno providere, ac sibi n(ost)ras citac(i)onis et Inhibic(i)onis ac Compulsoriales [3]) l(ite)ras dare et decerne(re) dignaremur, Nos vero h(ujus)-mo(d)i petic(i)onibus iustis et rac(i)oni consonis annuen(tes) |
9 Et attenden(tes), q(uo)d iusta petentibus assensus no(n) est denegandus, p(ræ)petitas n(ost)ras citac(i)onis Inhibic(i)onis et Compulsoriales l(ite)ras in forma solita et fieri consueta decreuim(us) fore dand(as) damusq(ue) et dec(er)nim(us) p(er) p(ræse)ntes, Quocirca vobis Executoribus supratact(is) et v(est)rum cuilibet |
10 auctoritate dicte Sedis metropolitice qua fungim(ur), In virtute sancte obedien(tiæ) et sub excom(mun)icacionis pena, qua(m) in vos et que(m)libet v(est)rum trina triu(m) duntaxat dierum canonica monic(i)on(e) preuia ferim(us) hys in script(is) nisi mandat(is) n(ost)ris h(ujus)mo(d)i paruerit(is) cum effectu di-
11 stricte | precipien(tes) mandamus, quat(en)us p(er)sonaliter acceden(tes) prenomi(n)atum d(om)i(nu)m Mathiam de Blandow plebanu(m) in **Wyeliczka** in hac parte aduersariu(m) si eius p(ræse)nciam comode habere poterit(is), al(ia)s in domo sue habitac(i)onis si ad eam tutus vobis pateat accessus Sin
12 aut(em), extunc in v(est)ris | eccl(es)ys publice alta sonorosa ac intelligibili voce p(ro)ponen(tes) Ita tame(n) q(uod) ad eius

***Piotr** z Pniewych, Stolicy apostolskiej Poddyakon, Proboszcz włocławski, Kanonik, Najprzewielebniejszego w Chrystusie Ojca Księdza Jana [1]), z Bożej łaski świętego kościoła gnieznieńskiego Arcybiskupa i Prymasa oraz Kanclerza królestwa polskiego, Zastępca w sprawach duchownych i Officyał generalny, Czcigodnym i Znakomitym Mężom, Księżom: Hebdomadarzom chóru katedralnego krakowskiego, tudzież Wikaryuszom kościoła parafialnego we **Wieliczce**, także innym Kapłanom dusz starownictwem zajętym i niezajętym, w mieście Krakowie i dyecezyi krakowskiej ustanowionym, pozdrowienie w Panu z żądaniem niewątpliwej wiary ku niniejszemu! Dziś przedłożony nam, i przez nas przyjęty odzew urzędownie sporządzony, ręką Wielebnego Stanisława Jana z Kazanowa, Duchownego dyecezyi gnieźnieńskiej a z upoważnienia rzymskiego publicznego Regenta podpisany i znakiem jego oznaczony, tu do świętej stolicy metropolitalnej kościoła gnieźnieńskiego na stronę Opatrznych Mężów: Burmistrza, Radźców tak teraźniejszych jako też dawniejszych i całej gminy miasteczka **Wieliczki** w dyecezyi krakowskiej, tudzież Wielebnego Stanisława Pistorka, Zarządcy szkół i Regenta tegoż miasteczka **Wieliczki** założony i wniesiony od pewnych rozpraw monitoryalnych, wyroki klątewne Wielebnego Księdza Stanisława ze Swiradzic, Kanonika i Officyała generalnego krakowskiego, na przę pomienionego Księdza Macieja z Błędowa, przeciwnika, z powodu szkół w miasteczku wspomnionem **Wieliczce** ku szkodzie przerzeczonych Radźców i Gminy wydane, w sobie zawierających, tudzież od innych uciążliwości w owym odezwie szerzej wyłuszczonych i wyrażonych. Odezwem tym proszeni byliśmy z należytą pilnością na stronę powodców: Burmistrza, Radźców i Gminy miasteczka **Wieliczki**, abyśmy stosownemi środkami zabiegając, listy pozewne, zakazowe tudzież wydawniczy [3]) orzec i wydać raczyli. My przychylając się do tej prośby słusznej i z rozsądkiem zgodnej, z uwagi iż słusznych rzeczy dopraszającym się nie należy odmawiać przyzwolenia, postanowiliśmy żądane listy pozewne, zakazowe i wydawniczy we formie zwyczajnej i w używaniu będącej wydać, jakoż uchwalamy i dajemy niniejszem. Dla tego Wam wykonawcom wyżej wyrażonym i każdemu z Was, powagą wspomnionej Stolicy metropolitalnej, imieniem której działamy, w cnocie świętej pokory i pod karą klątwy, którą na Was i na każdego z Was po trzykrotnem w ciągu trzech dni zaszłem napomnieniu kanonicznem, jeżelibyście tych rozkazów naszych istotnie nie usłuchali, tem pismem rzucamy, surowo napominając rozkazujemy: abyście przystępując osobiście do czynności, pomienionego księdza Macieja z Błędowa Plebana **wielickiego**, w tej sprawie przeciwnika, jeżeli dogodnie z nim zetknąć się będziecie mogli, albo w jego pomieszkaniu, jeżeli bezpieczny dla siebie znajdziecie doń przystęp, w przeciwnym razie zaś w kościołach swoich otwarcie podniosłym, donośnym i zrozumiałym głosem obwieszczając tak, iżby zapewne do jego wiadomości doszło, jednem ogłoszeniem zamiast trzech zawicie pozwali, jako my niniejszem pozywamy, aby przed nami w Gnieźnie w pomieszkaniu naszem dnia dwudziestego, od dnia wykonania niniejszego, jeżeli ów dwudziesty dzień będzie sądowym, inaczej zaś w pierwszy dzień sądowy bezpośred-

[1]) Jan VI. Gruszczyński herbu Poraj, nastąpił po Janie V. ze Sprowy Odrowążu umarłym r. 1464, rozstał się ze światem r. 1473 — [2]) Monitorium w łacinie średniowiecznej i kościelno-sądowej znaczy wezwanie officyała kapituły, aby każdy, kto tylko wie co względem popełnionej zbrodni, przyszedł zeznać. — [3]) Literae compulsoriales, wezwanie notaryusza do przedłożenia potrzebnych aktów dotyczących sprawy jakiej.

noticiam verisimiliter poterit p(er)venire, Vno edicto pro tribus et p(er)emptorie citet(is). Quem p(ræse)ntibus nos citamus vt cora(m) nobis Gnezne in domo habitac(i)onis n(ost)re vicesima
13 die a die execuc(i)onis | p(ræse)ncium si ip(s)a vicesima dies Juridica fuerit, al(ias) prima die Juridica extunc i(m)mediate sequenti, qua nos ad Jura reddenda et causas audiendas Judicio pro tribunali contingerit presidere, h o r a t(er) c i a r u m vnacu(m)
14 Juribus quibus in ip(s)a causa vti et se defendere | voluerit, legittime compareat, ad dicend(um) et opponend(um) quidquid verbo uel in script(is) dicere siue opponere voluerit contra dictam nobis exhibitam app(e)ll(ati)o(ne)m, n(ost)ramq(ue) Jurisdiccio(ne)m et ad impugnand(um) easd(em), necno(n) ad pro-
15 cedend(um) et p(er) nos procedi vidend(um) ad | om(n)es et singulos actus et termi(n)os Judiciarios gradatim et successiue vsq(ue) ad articuli grauam(in)is in ead(em) app(e)ll(aci)on(e) descripti cognicio(ne)m et si Jus dictauerit S(e)n(tenc)ie n(ost)re diffinitiue prolacio(ne)m inclusiue, Certifican(tes) ip(su)m
16 citand(um), q(uo)d siue in dicto citac(i)onis termi(n)o | comparuerit siue non Nos nichilomi(nus) cum parte comparen(te) ad ea que Juris fuerint dante domi(n)o procedemus ip(s)ius contumacia siue absencia in aliquo non obstante, Et insuper attendentes Q(uo)d lite et causis h(ujus)mo(d)j coram nobis pen-
17 den(tibus) indecisis | nichil sit per quempiam attemptand(um) siue innouand(um) in eisd(em), Eatenus vobis Executoribus suprascript(is) sub pena exco(municatio)nis predicta mandam(us), quat(en)us post l(eg)ittimam dicte n(ost)re citac(i)onis execucio(ne)m, Reveren(do) in Chr(i)sto patrj domi(n)o ‡‡ [4]) dei gr(a-
18 ti)a Ep(iscop)o Cracouien(si) eiusq(ue) in sp(irit)ualib(us) | Vicario et Officiali generali, ac presertim domi(n)o Mathie de Blandow exaduerso principali, alysq(ue) sp(irit)ualibus et secularibus Judicibus et p(er)sonis vobis pro parte dictorum Consulum et c(om)m(un)itat(is) opidi **Wyeliczka**, principaliu(m)
19 nomi(n)andis, auct(oritat)e n(ost)ra inhibeatis | Quibus et nos tenore p(ræse)ncium inhibemus, Ne ip(s)i sev eorum alter p(er) se vel aliu(m) sev alios aut quascumq(ue) su(b)missas p(er)sonas, directe uel indirecte publice uel occulte sev quouis alio quesito colore in causa et causis h(ujus)mo(d)j quitq(ua)m at-
20 temptare siue innouare | presuma(n)t sev eorum alter presumat In vilipendiu(m) dicte Sedis metropolitice et Jurisdicc(i)onis n(ost)re contemptum prefatoru(m)q(ue) Consulu(m) et c(om)-m(un)itat(is) preiudiciu(m) et Juris lesio(ne)m, Alioquin si secus f(a)ct(u)m p(er) que(m)pyam fuerit id totum cassare irritare
21 revocare | anullare et ad statum pristinu(m) reducere curabim(us) Justicia median(te) Ceterum pro parte sepefatorum Consulum et com(mun)itatis, principaliu(m) expositu(m) accepim(us), Quom(od)o memoratus Venerabilis domi(nus) Stanislaus
22 de Swiradzicze Officialis Cracouiensis | Judex a quo eiusq(ue) Notary et causarum coram ip(s)o Scribe, ac alie sp(irit)uales et seculares p(er)sone, acta prime instancie acticata, testiu(m) deposic(i)ones l(ite)ras Instrume(n)ta publica priuilegia et alia Jura, causam et causas h(ujus)mo(d)i tangen(tes) et tangencia,
23 et sine quibus de | meritis cause eiusd(em) ad plenu(m) cognosci no(n) poterit, in suis cistis scrinys tec(is) manualibus prothocollis act(is) tenent habent et retine(n)t, sciu(n)tq(ue) retinen(da) et haben(da), Qua(m)obrem vobis Executoribus predict(is) vt supra precipim(us), quat(en)us post citac(i)o(ne)m
24 et | Inhibicio(ne)m h(ujus)mo(d)j, p(er)sonaliter acceden(tes) ip(s)os d(om)i(nu)m Officialem Cracouien(sem), ac eius Notarios et causarum Scribas, necno(n) alias quascu(m)q(ue) sp(irit)uales et seculares p(er)sonas vobis pro p(ar)te ips(o)rum principaliu(m) nomi(n)and(as), moneat(is) et requirat(is), quos p(ræse)ntibus Nos |
25 requirim(us) et monemus, vt infra duodecem dies v(est)ram monicio(nem) h(ujus)m(od)j imediate sequen(tes), quos ip(s)is et

*nio następujący, na którym nam w celu wymiaru sprawiedliwości i słuchania spraw w sądzie przewodniczyć wypadnie, o godzinie popołudniowej z dowodami, których użyć i któremi bronić się zechce, należycie stanął do odpowiadania i czynienia zarzutów, cokolwiek słowem lub pismem wypowiedzieć albo zarzucić zechce przeciw pomienionemu odezwowi, nam przedłożonemu, i przeciw naszemu sądowi; do zbijania tychże, tudzież do postępowania i przysłuchowania się, jak do wszystkich i pojedynczych aktów i roków sadowych stopniowo i kolejno aż włącznie do rozpoznania szczegółu obciążającego, w pozwie powyższym opisanego, a w razie prawa wymagań, do ogłoszenia ostatecznego wyroku przystępować będziemy. Przytem macie pozwanemu oznajmić, że jakkolwiek stawi się na roku pozwowym lub nie, my ze stroną zgłaszającą się do tego, co prawo wskaże, za wolą Bożą przystąpimy, w czem nieobecność jego na zawadzie stać nie ma. — Zważając zaś, że jak długo podobne nierozstrzygnięte spory i sprawy u nas zalegają, nikt nic przeciw niem przedsięwziąść ani w nich odmienić nie ma, przeto Wam wykonawcom wyżej wyrażonym pod przerzeczoną karą klątwy nakazujemy, abyście po prawowitem wykonaniu niniejszego pozwu, Przewielebnemu w Chrystusie Ojcu księdzu z Bożej łaski Biskupowi krakowskiemu, także jego w sprawach duchownych Zastępcy i Officyałowi generalnemu, a osobliwie księdzu Maciejowi z Błędowa, przeciwnikowi głównemu, tudzież innym duchownym i świeckim sędziom, i osobom Wam ze strony wspomnionych Radźców i Gminy miasteczka **Wieliczki** za główne podać się mającym, powagą naszą zabronili, którym i my osnową niniejszego zabraniamy, iżby czy to razem czy pojedynczo, sami albo przez drugiego lub drugich czy przez którekolwiek osoby podwładne, bezpośrednio czy pośrednio, jawnie czy skrycie lub pod jakimbądź wyszukanym pozorem w sprawie i sprawach tych nic przedsiębrać ani wznawiać nie ważyli się ku lekceważeniu wspomnionej Stolicy metropolitalnej, na wzgardę sądownictwa naszego, ku szkodzie przerzeczonych Radźców i Gminy a z pogwałceniem prawa. Gdyby zaś ktokolwiek inaczej uczynił, my dołożymy starania, aby to wszystko zniesione, unieważnione, odwołane, zniweczone i do stanu pierwotnego przywrócone zostało w drodze sprawiedliwości. Z przełożenia wspominanych głównych powódców, Radźców i Gminy, dowiedzieliśmy się dalej, że przerzeczony Czcigodny ksiądz Stanisław ze Swiradzic, Officyał krakowski i Sędzia, tudzież jego rejenci i spraw podręczni pisarze, także inne duchowne i świeckie osoby, pisma w pierwszej instancyi sporządzone, zeznania świadków, listy, akty urzędowe, przywileje i inne prawa, sprawy i spraw onych się tyczące, bez których istoty sprawy całkowicie rozpoznać nie można, w szafach, skrzyniach, tekach, podręcznikach, protokołach, aktach swoich chowają, mają i zatrzymują albo o tem wiedzą. Uprzedzamy przeto Was wyżej wyrażonych wykonawców, abyście po dopełnieniu pozwu i zakazu osobiście się udając, tegoż księdza Oficyała krakowskiego, jego Regentów i sądowych pisarzy, tudzież, wszystkie inne duchowne i świeckie osoby, które Wam główni powódcy wymienić mają, upomnieli i wezwali, a których my niniejszem upominamy i wzywamy, aby w przeciągu dwunastu dni, po tem upomnieniu bezpośrednio następujących, które im i każdemu z nich zamiast trzykrotnego napomnienia kanonicznego, roku zawitego i wszelkich zwłok naznaczamy, owe pisma w pierwszej instancyi zdziałane, świadków zeznania, listy, dokumenty, zapiski i przywileje, w jakimkolwiek względzie do tej sprawy się odnoszące a nam doręczyć się mające, w rzeczywistych oryginałach albo w odpisach, we formie urzędowej sporządzonych i wiarygodnemi pieczęciami opatrzonych, głównym skarżącym się: Radźcom i Gminie, albo ich pełnomocnikowi zawierzytelnionemu dali, wydali i złożyli, rze-*

[4]) Jan VI. Lutecus herbu Doliwa.

eorum cuilibet pro trina monicion(e) canonica et termi(n)o p(e-
r)emptorio om(n)ibusq(ue) dilacionibus prefigim(us) et assigna-
26 mus, eadem acta prime Instancie | acticata, testiu(m) deposic(i)-
ones, l(ite)ras Instrume(n)ta publica notas et priuilegia in veris
originalibus, sev t(ra)nssumpt(is) in publicam forma(m) redac-
t(is), et sigillis autentic(is) sigillat(is), qu(omod)olibet causa(m)
eand(em) concernen(tia) nobis afferenda, eisd(em) Consulib(us)
27 et c(om)m(un)itati | principalibus dent tradant et repona(n)t,
sev eorum p(ro)cu(rato)ri l(eg)itimo, rep(ræse)ntent, reali(ter)
et cum effectu, Saluo t(ame)n salario Notarioru(m) pro laborio-
bus competen(ti), Alioquin si secus fecerint sev eoru(m) alter
secus fecerit, ip(s)os acta et alia p(ræ)dicta denegan(tes) Ex-
28 com(un)icamus Chr(ist)i | nomi(n)e invocato in hys script(is),
quos et vos sic excom(mun)icatos in v(est)ris eccl(es)ys singu-
lis diebus domi(ni)c(is) et festiuis infra missarum solempnia de-
nu(n)cciet(is) ac denu(n)cciare curet(is) tamdiu donec a nobis
aliud receperit(is) in mandat(is), De die vero execuc(i)onis
29 p(ræse)nciu(m) | et quitq(uid) in premissis et circa premissa
fecerit(is) per v(est)ras paten(tes) l(ite)ras siue Instrume(n)ta
publica nobis fidem faciat(is), In quorum om(n)i(u)m et
singuloru(m) premissorum fidem et testimoniu(m) p(ræse)ntes
n(ost)ras citac(i)onis Inhibic(i)onis et Compulsoriales l(ite)ras
30 siue pub(li)cu(m) | Instru(mentu)m per Notariu(m) n(ost)rum
causaru(m)q(ue) et facti h(ujus)mo(d)j coram nobis Scribam
infrascriptum scribi et publicarj mandauim(us), n(ost)riq(ue)
Sigilli appension(e) iussim(us) et fecim(us) com(muni)irj,
Actu(m) et dat(um) **Gnezne** in domo habitac(i)onis n(ost)re
31 Anno dom(in)i **Millesimo quadringente|simo s exa-
gesimo quinto** Indiccione Tredecima potificatus Sanc tissimi
in Chr(ist)o p(at)ris et dom(in)j n(ost)rj d(omi)nj Pauli dui(n)a
prouiden(tia) p(a)pe secundj anno ip(s)ius p(ri)mo die vero Sa-
turni sexta mens(is) July p(æse)ntibus ibid(em) honorabilibus
32 viris d(om)inis, Simone de Dzyeczina|rovycze in Zabarthovo
plebano Andrea de Wangrovyecz Nicolao Syrzaczsky Mansionarys
in Eccl(es)ia Gnezn(ensi) et Alberto de Modrzevye testibus c(ir)ca
p(ræ)missa hora t(er)ciarum uel quasi,

czywiście i rzetelnie, ze zastrzeżeniem jednak wynagrodzenia, regentom za pracę przypadającego. Gdyby zaś inaczej postąpili lub którykolwiek z nich, tedy tych, akta wydać wzbraniających się, wyklinamy wezwawszy imienia Chrystusowego w piśmie niniejszem, których tak wyklętych i Wy w swoich kościołach w dni niedzielne i świąteczne podczas mszy uroczystych ogłaszać i o głoszenie ich starać się macie tak długo, aż od nas inne zlecenia Was dójdą. O dniu wykonania poruczeń, równie jak o tem co w tym względzie uczynicie, macie nas w otwartych listach albo w pismach urzędowych uwiadomić. — W dowód i na świadectwo tego wszystkiego, wyżej wyrażonego, niniejszy list urzędowy względem pozwu, zakazu wznowień i wydania aktów kazaliśmy Regentowi naszemu a spraw spornych i tej sprawy pisarzowi napisać i ogłosić, tudzież przywieszeniem pieczęci naszej ztwierdzić. Działo się i dano w **Gnieznie,** *w pomieszkaniu naszem, lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Sześćdziesiątego Piątego,*** *indykta trzynastego, w pierwszem lecie rządów Swiętego w Chrystusie Ojca i Pana, Pana naszego Pawła Wtórego, z woli Bozkiej Papieża, na dniu sobotnim szóstego miesiąca lipca, w przytomności Czcigodnych Mężów i Księży: Szymona z Dziecinarowic w Zabartowie Plebana, Andrzeja z Wągrowca, Mikołaja Serzackiego, Mansyonarzów przy kościele gnieznieńskim, i Wojciecha z Modrzewia, świadków przy tem obecnych koło godziny trzeciej.*

Pod powyższą osnową ku lewej krawędzi wypisany znak notaryuszowski w kształcie takim: Kwiat o ośmiu listkach jednozębowych, z których cztery prawie całkiem, zaś drugie cztery w części tylko widoczne, i o czterech listkach sercowych, wsparty jednym zębem na podstawce, kończastemi stopniami ku dołowi się rozszerzającej, na której u góry w okoleniu gockie B., a pod niem znacznej wielkości kostkowatą frakturą wspak nakreślone G. — Tuż obok ku prawej stronie ciągnie się następujące potwierdzenie:

1 Et Ego Johannes Andree de Borzycze Clericus Poznanien(sis)
diocesis publicus Imp(er)iali auc(torita)te Notarius et coram me-
morato Venerabili viro domino Petro de Pnyevy Preposito| Wla-
2 dislauen(si) Canonico Vicarioq(ue) in Sp(irit)ualibus et officiali
Gnezn(ensi) generali, facti h(ujus)mo(d)j Scriba Quia p(ræ)dic-
t(æ) Ap(e)ll(ati)onis p(ræsen)tacioni Citacion(is) Inhibic(i)on(is) et
3 Compulsor(ii), peticioni, | et decreto Alysq(ue) omnibus et sin-
gulis premissis dum sic vt premittitur agerentur et fierent, vnacum
prenominatis testibus p(ræse)ns interfui Eaq(ue) omnia et singula
4 sic fierj vidi | et audiui Ideo p(ræse)ntes Citac(i)on(is) Inhibi-
c(i)on(is) et Compulsor(ii) l(ite)ras siue p(ræse)ns publicum In-
strumentum manu alterius fidelit(er) scriptum confeci et in hanc
5 publicam formam redegi Signoq(ue) | et nomine meis solit(is) et
consvet(is) vnacum appensione Sigilli memoratj dom(in)i Petrj,
consignan(s) roboraui in fidem et testimonium omnium et singu-
lorum premissorum.

Ja też Jan, syn Andrzeja z Borzyc, Duchowny dyecezyi poznańskiej, z powagi rzymskiej Regent a przy wspomnionym wyżej Wielebnym Mężu, Księdzu Piotrze z Pniewych Proboszczu włocławskim, Kanoniku, Zastępcy w rzeczach duchownych i Officyale generalnym gnieźnieńskim, utworu tego pisarz, ponieważ przy wniesieniu odezwu, przy żądaniu pozwu, zakazu i wydania aktów, tudzież przy wyroku i przy innych okolicznościach wyżej wyrażonych, gdy się odbywały i działy, wraz z pomienionymi świadkami byłem obecny, tokowi wszystkiego tak się odbywającemu przyglądałem się i przysłuchiwał: więc niniejszy pozewny, zakazowy i wydawczy list czyli dokument urzędowy ręką innego wiernie pisany sporządziłem, i ten mu kształt urzędowy nadałem, a znamionując go zwyczajnym znakiem i imieniem mojem, zawieszeniem pieczęci wspomnionego Księdza Piotra ztwierdziłem w dowód i na świadectwo wszystkiego w ogóle i w szczególności przerzeczonego.

Przypisek 1. z lewej strony, zawierający ztwierdzenie o ogłoszeniu pozwu i roku.

1 Ego Alb(er)tus p(res)bit(er) et l(e)ctor missaru(m) ad sancta(m)
2 Maria(m) in Crac(ovia) | executus sum p(ræse)ns mandat(um)
3 Sabbatho in vigilia S(an)c(t)e Marie | Magdalene introsc(ri)p-
4 tum venerab(i)lem d(om)i(nu)m Mathia(m) de Blandow | p(er)-
sonal(iter) Cracovie in domo sue h(ab)itac(i)onis app(ræ)hens-
5 sum iux(ta) | forma(m) p(ræse)ntis p(ro)cessus alta et inte(lli)-
16 gib(i)li voce citando et | t(er)minu(m) sibi p(ræ)f(in)iendo Et

Ja Wojciech Ksiądz i lektor mszy u Panny Maryi w Krakowie, niniejsze wewnątrz wyrażone zlecenie wykonałem w sobotę we wigilią świętej Maryi Magdaleny: Szanownego Księdza Macieja z Błędowa, przydybanego osobiście w pomieszkaniu jego w Krakowie, według brzmienia postępowania niniejszego, podniosłym i zrozumiałym głosem pozywając, rok czyli termin mu naznaczając i zakaz kładąc. W dowód i na świadectwo

insup(er) sibi inhibendo In cui(us) fid(em) et testi(m)oni(u)m | execuc(i)onis ma(n)v p(ro)p(ri)a hanc execuc(i)o(nem) sc(ri)psi Et sig(num) meu(m) sub|appendi

czego niniejsze wykonanie własną ręką napisałem, i znak swój przywiesiłem.

Przypisek 2. z prawej strony o dopełnieniu zakazu.

Ego Johannes altarista b(ea)torum Petri et Pauli app(osto)lorum in **Wielyczka** baccalarius arcium | exeque(n)do p(ræse)ns mandatum, Co(m)me(n)dario et viccarys Eccl(es)ie parrochialis **Vieliczien**(sis) Ve(nerabi)lis Mathie de Blandow | Plebani in **Vielyczka** et Laure(n)cio bacca(la)rio intrusori Scole inibid(em) inhibui voce alta et int(elligibi)li | iuxta teno(r)em p(ræse)ntis processus coram Hono(rabili)bus et Discret(is) viris Johanne bacc(alario) | arciu(m) de **Vieliczka** publico imperiali auctoritate notario Johanne Debylasz altarista de ibide(m) | Nicolao de Piszdri Petro de Szmarzowicze actu presbiter(ali) die Solis xxj July | in Secristia Eccl(esi)e p(ræ(dicti **Vieliczien**(sis) [5]) ne se intromitt(er)ent de vlteriori denu(n)cciac(i)one | citanciu(m) p(ro)cessuu(m) fulmi(n)ac(i)on(e) et alys imp(ræ)ssionib(us) et violencys ip(s)is Ciuib(us) [6]) | ac cor(um) r(e)ctorj scolar(um) et clericis sibi subdit(is) et honeste viue(n)tib(us) ut dici(tur) | quas faciu(n)t et ex(er)cent in loc(is) diu(er)sis.

Ja Jan altarzysta świętych Piotra i Pawła Apostołów we **Wieliczce**, *bakałarz sztuk, dopełniając niniejszego zlecenia, Komendarzowi i Wikaryuszom kościoła parafialnego* **wielickiego** *Szanownego Macieja z Błędowa, Plebana we* **Wieliczce**, *tudzież Wawrzyńcowi Bakałarzowi, wtrętowi szkoły tamże, zakaz głosem donośnym i zrozumiałym, według osnowy niniejszego postępowania, wobec Szanownych i Wielebnych Mężów: Jana bakałarza sztuk z* **Wieliczki**, *upoważnionego powagą rzymską Regenta, Jana Debylasza Altarzysty z tegoż miejsca, Mikołaja z Pyzder, Piotra ze Smarzowic, oznajmiłem aktem kapłańskim na dniu niedzielnym 21. Lipca w zakrystyi wspomnionego kościoła* **wielickiego**, *aby się nie dopuszczali dalszych przeciw pozywającym odkazywań sporami, groźb. napaści i gwałtów, które Mieszczanom i szkół ich zarządcy, tudzież duchownym jemu podległym a zacnie się prowadzącym, jako mówią, na różnych miejscach czynią i wyrządzają.*

Przypisy i napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Mill(es)imo ccclxmo qui(n)to | Die vener(is) decima nona | July Capitulum Eccle(si)e | Cracouien(sis) hunc pro|cessum ad exequen(dum) | admisit p(ræse)nte me Sta(nisla)o | Grodek Not(a)rio qui p(ræse)nte(m) | admissio(ne)m de Ma(n)dato | domi(n)or(um) p(ræ)lator(um) et Ca|nonicorum scripsi

Roku **Tysiąc Czterysta Sześćdziesiąt Piątego,** *w dzień piątkowy dziewiętnastego lipca, Kapituła kościoła krakowskiego na wykonanie tego postępowania pozwoliła w przytomności mojej Stanisława Grodka Regenta, który niniejsze zezwolenie na rozkaz Księży Prałatów i Kanoników napisałem.*

M(i)ll(es)imo ccclx qui(n)to die sat(ur)ni | xvy augusti Ego Nicola(us) | Bilina psalterista in Castro | Cracouie(si) requisit(us) c(om)puli ho|norabilem d(om)i(nu)m Johannem | Skalka notari(um) ven(erabi)lis d(omi)nj | Stanislai de Sviradzicze can(on)ici | et Off(icia)lis Crac(oviensis) iuxta | tenor(em) p(ro)ces(sus) c(om)pulso|rialis introscripti ad dand(a) | et c(on)ficiend(a) c(er)ta p(ro)testac(i)on(is) | cor(am) ip(s)o f(a)cte in eadem | causa nec(essar)ia instru(men)ta c(um)|ip(s)ius p(ro)tocollis et signant(er) | c(on)fessio(n)e [7]) ip(s)i(us) ven(erabi)lis d(omi)nj | Mathie de Bla(n)dow | contra l(ite)ram rega|lem c(uius)d(am) resignac(i)onis | scolaru(m) Wyeliczien(sium) ut | dici(tu)r in iudiciu(m) p(ro)ducte | p(er)sona(lite)r in domo | dicti d(omi)nj Off(icia)lis app(ræ)he(n)|sum p(ræ)sentib(us) | ibid(em) d(omi)nis Stanislao Lith|vosch notario Stanislao | Bothurzinsky et Petro | familiarib(us) e(ius)d(em) d(omi)nj | Off(icia)lis

Roku **Tysiąc Czterysta Sześćdziesiąt Pięć** *w sobotę XVII. sierpnia, Ja Mikołaj Bilina, psałterzysta na Zamku krakowskim, wezwany, Szanownego księdza Jana Skałkę, Regenta Wielebnego Księdza Stanisława ze Swiradzic Kanonika i Officyała krakowskiego, zastawszy go osobiście w domu tegoż Księdza Officyała, w przytomności tam obecnych Panów: Stanisława Litwosza Regenta, Stanisława Boturzyńskiego i Piotra, domowników tegoż Księdza Officyała, przynagliłem według osnowy wydawniczego postępowania wewnątrz określonego, do dania i sporządzenia pewnych, w tej sprawie potrzebnych dokumentów o proteście przed nim uczynionym, wraz z wywodami, a mianowicie oświadczeniem Wielebnego Księdza Macieja z Błędowa przeciw pismu królewskiemu względem pewnego odstąpienia szkół wielickich, przedłożonego, jako mówią, sądowi.*

In c(aus)a app(ellationis) | Citacio cu(m) Inhibic(i)on(e) p(ro)consulis Consulu(m) et tocius co(m)mu(n)itat(is) | opidi **Weliczka** Stanislai Pistorek R(e)ctoris Scole et Notary Ciuitat(is) | ei(us)d(em) c(ontra) d(o)m(in)u(um) Mathia(m) de Blandow Can(onicum) Crac(oviensem) et pl(e)ba(nu)m ibidem | in **Weliczka** oblata.

W sprawie odzewnej Burmistrza, Radźców i wszystkiej Gminy miasteczka **Wieliczki**, *Stanisława Pistorka, Zarządcy szkoły i Regenta tegoż miasta, Pozew ze zakazem przeciw Księdzu Maciejowi z Błędowa, Kanonikowi krakowskiemu a Plebanowi tamże we* **Wieliczce** *do wpisania podany.*

1465 d(ie) Mart(is) pe(n)ulti(m)a | Juny Stan(islaus) de Mogylani pl(e)b(anus) | requisit(us) p(er) Jo(hannem) de **Weliczka** | p(ri)mu(m) et s(ec)undum Ma [8]) . . . . . | pro regestro et . . . . . | regestr(is) . . . . p(ræse)ntib(us) | Math(ia) Grodzicz Stanislao Gro|dek Stanislao Lithwosz . . . . . .

L. **1465** *we wtorek przedostatniego czerwca Stanisław z Mogilan pleban, wezwany przez Jana z* **Wieliczki** [8]) . . . . . *w przytomności Macieja Grodzica, Stanisława Grodka. Stanisława Litwosza . . . . . .*

1465 die lune xxvy me(n)s(is) Augusti t(er)mi(nus) p(ar)tib(us) | c(on)tuma . . . . ad id(em) faciend(um) ad feriam sextam p(ro)xima(m)

L. **1465** *w poniedziałek 27. miesiąca sierpnia rok (termin) stronom zaoczn . . . . do czynienia tegoż na piątek najbliższy (naznaczony).*

1465 die Veneris pe(n)ultima me(n)s(is) Augusti oblat(um) [9])

L. **1465** *w piątek przedostatniego dnia miesiąca sierpnia do wpisania podane.* [9])

Nro. 44 Visum Constitutio Præpositi **Vielic**ien(sis) A(nno) 1466

Liczba 44. Widziano. Ustanowienie Proboszcza **wielickiego** *lata 1466.*

Pozew z inhibitią contra V(enerabilem) Plebanum **Vielic**ien(sem) ratione Scholæ.

Pozew ze zakazem przeciw Wielebnemu Plebanowi **wielickiemu** *z powodu szkoły.*

Pergamin mierzy u góry 467, u dołu 475, z lewej 269, z prawej 263 milimetrów. Pieczęci było zawieszonych dwie.

[5]) Od „ne se“ począwszy wszystkie dalsze słowa tego przypisku, ponieważ z czasem spełzały, późniejsza ręka poprawiła może nie zupełnie wiernie. zrudziałym już atramentem. — [6]) Dziewiąty i dziesiąty wiersz znajdują się na odwrotnej stronie dokumentu. — [7]) Wątpliwe. — [8]) Kropki oznaczają miejsca nieodczytane. — [9]) Ten napis pisany tą samą ręką co poprzedni, jest może dokończeniem tamtego.

Rok 1467.

Przed sądem ławniczym wielickim, Katarzyna Paulweglowa i Katarzyna Sokołowa przedają ostrzystwo dwudziestu otroków Janowi Białkowskiemu za siedmdziesiąt grzywien.

IN nomi(n)e D(o)m(in)i Amen Ne f(a)cta que tracta(n)tur, te(m)poraliter a memoria decida(n)t hominu(m), Dignu(m) est, vt l(ite)ris talia c(on)firma(n)tur | Nos igitur **Felix** Viceaduocatus, Johannes Drapacz Albertus Dubasz Mathias Stigar Georgius Convch Albertus Zabloszky [1]) | Nicolaus Noszalsky et Gregorius Pistor, Jurati Scabini Ciuitatis **Vyelyczka**, tenore presencium, quib(us) expedit, vniu(er)sis et sing(u)lis | presentib(us) et futu(r)is, ad noticia(m) perducim(us), pala(m)q(ue) recognoscim(us), Q(uod), nobis feria s(e)c(un)da proxima ante festum S(an)cte Marga(r)ete, | Judiciu(m) Banitum et legale celebra(n)tibus, Ad quod Circumspecte et honeste, D(omi)ne Katherina c(on)sors legittima Paulvegel [2]) de Crac(ovia), | et Katherina c(on)iux Stanislai Szokol de **Vyelyczka**, venie(n)tes, et cora(m) eodem non c(om)pulse. nec coacte. neq(ue) aliquo erro(r)e fraudis | circu(m)vente et seducte, c(on)iu(n)ctim. c(om)pare(n)tes et stantes, matura deliberac(i)on(e) habita, amicoru(m) suorum sufficientib(us) et salubrib(us) frete | c(on)sylis, sane me(n)te et corpore, bone racionis existent(es), per tuto(r)em suu(m) Nicolau(m) rotificem, l(egi)ttime ad hoc ordinatum f(a)ct(u)m et | c(on)stitutu(m), Recognou(e)r(un)t se Acuciem al(ia)s osztrzyszthwo, c(on)iu(n)ctim, viginti fam(u)lorum, diuisimq(ue) ip(s)a Katherina c(on)sors Paulvegel [3]) | c(on)sensu et voluntate filie ei(us) Katherine aserte Vyszogroczka de Crac(ovia) ad id assistente [4]) decim fam(u)loru(m) acuciem, et Katherina | Szokolova filioru(m) eius Leonardi et Michaelis c(on)sensu et voluntate asistente [5]), et ab om(n)i propinq(ui)tate recedentib(us), decim fa(mu)loru(m) | acuciem Nobili D(omi)no Johanni Byalkowszky tu(n)c Judici Monciu(m) pro Septuaginta quatuor [6]) Mercis, c(ommu)nis pecc(un)ie in regno | curren(tis) in qua(m)lib(e)t Merc(am) quadragi(n)ta octo gross(os) c(om)puta(n)do, cum om(n)i Jure domin(io) et proprietate, vti prescripte partes sole ha|buer(un)t tenuer(un)t p(ost) amicum suu(m) olim Michaelem c(ommu)nit(er) nu(n)cupatum Mylosz tamq(ua)m propinque c(on)sangwinee possederu(n)t | rite et rac(i)onabiliter fasse su(n)t vendidisse, Eosd(em)q(ue) viginti fam ulos. eorem et acuciem, per eu(n)d(em) tuto(r)em Nicolaum rotificem | ip(s)i D(omi)no Joha(n)ni Byalkowszky cum o(mn)i Jure dom(in)io proprietate ip(s)a d(omi)na Katherina Paulveglova et Katherina Szokolowa | perpetue resignaueru(nt) et de eisd(em) viginti fam(u)lis c(on)iu(n)ctim c(on)descederu(n)t, sibi ips(is) et suis c(on)sangwineis propinquis nichil | Juris dominy proprietatis in eisd(em) fam(u)lis et acucie retine(n)do et reserua(n)do dan(tes) et c(on)cedentes ip(s)i Nobili D(omi)no Johanni Byal|kowszky omnimodam p(otes)tate(m) et facultatem eosd(em) fam(u)los viginti eoru(m) acuciem, cum o(mn)i Jure domi(ni)o proprietate euiterne | et perpetue habend(os) tenend(os) possidend(os) donand(os) dand(os) co(m)mutand(os) aliena(n)d(os) et vendend(os), in vsus suos proprios prout | ip(s)i Nobili D(omi)no Johanni Byalkowszky vtilius co(m)modosius et melius videbitur expedire c(on)vertend(os), ip(s)eq(ue) D(omi)ne Katherina Paulveglova et Katherina Szokolowa per eu(n)d(em) tuto(r)em Nicolaum rotificem tu(n)c coram Judic(i)o Banito re|cognoueru(n)t plena(m) et integra(m) Septuaginta quatuor [7]) Mercarum a prefato Nobili D(omi)no Johanne Byalkovszky | Judice

W imię Pańskie amen. Aby sprawy załatwiane nie szły w niepamięć u ludzi z czasem, najstosowniej pismem je utrwalać. Dla tego My ***Szczęsny*** *Podwójci, Jan Drapacz, Wojciech Dubas, Maciej Stygar, Jerzy Konuch, Wojciech Zabłoski [1]), Mikołaj Nosalski i Grzegorz piekarz, zaprzysiężeni Ławnicy Miasta* ***Wieliczki****. osnową niniejszego wszystkim w ogóle i w szczególności, teraz i potem będącym, którym potrzeba, do wiadomości podajemy i jawnie oświadczamy: Gdyśmy w poniedziałek, uroczystość świętej Małgorzaty bezpośrednio poprzedzający, sąd zagajny i prawowity sprawowali, stanąwszy przed nim razem Rozsądne i Uczciwe Panie, Katarzyna małżonka prawowita Paulwegla z Krakowa, i Katarzyna małżonka Stanisława Sokoła z* ***Wieliczki****, nie zniewolone albo przynaglone, ani podstępem jakim omylone lub uwiedzione, lecz po należytem rozważaniu, poparte dostatecznemi i zbawiennemi przyjaciół swoich radami, będąc tak na umyśle jak na ciele zdrowemi i przy dobrych zmysłach, zeznały przez swojego zastępcę Mikołaja kołodzieja, prawnie do tego przysposobionego ustanowionego i przybranego, zgodnie ze zwyczajem i rozsądkiem zeznały: że ostrzystwo łącznie dwudziestu otroków, oddzielnie zaś Katarzyna małżonka Paulwegla. za zgodą i wolą córki swej Katarzyny nazwiskiem Wyszogrodzka z Krakowa przy tem obecnej ostrzystwo, dziesięciu otroków. a Katarzyna Sokołowa, za zgodą i wolą synów swoich Leonarda i Michała przy tem obecnych, od wszelkiego powinowactwa odstępujących, ostrzystwo dziesięciu otroków. Szlachetnemu Panu Janowi Białkowskiemu, teraźniejszemu Sędziemu górniczemu. za siedmdziesiąt [6]) grzywien pieniędzy zwyczajnych, w królestwie obiegających, po czterdzieście ośm groszy na grzywnę licząc, z zupełnem prawem, władzą i własnością, jako przerzeczone strony same po przyjacielu swoim Michale pospolicie Miłoszem zwanym z miana blizkiego pokrewieństwa miały, dzierzyły i posiadały, przedawszy, owych dwudziestu otroków z ostrzystwem przez zastępcę swego Mikołaja kołodzieja na rzez tegoż Pana Jana Białkowskiego z zupełnem prawem, władzą i własnością zrzekły się wspomnione Panie Katarzyna Pauweglowa i Katarzyna Sokołowa, i łącznie ustąpiły na wieczne czasy, nie zatrzymując ani zastrzegając sobie lub blizkim krewnym swoim do owych otroków i ostrzystwa nic z prawa, władzy i własności, owszem dając i zostawiając temuż Szlachetnemu Panu Janowi Białkowskiemu zupełną moc i możność. owych dwudziestu otroków i ostrzystwo z całkowitem prawem, władzą i własnością wieczyście i na zawsze mieć, dzierzyć i posiadać, albo darować, dać, zamienić, zbyć i przedać. słowem na własny pożytek w taki sposób obrócić, jaki Szlachetnemu Panu Janowi Białkowskiemu korzystniejszym, dogodniejszym i lepszym zdawać się będzie. Wtedy owe Panie Katarzyna Paulweglowa i Katarzyna Sokołowa zeznały także przed Sądem zagajnym przez swojego zastępcę Mikołaja kołodzieja, że przerzeczony Pan Jan Białkowski Sędzia górniczy z onych siedmdziesięciu [7]) grzywien za ostrzystwo dwudziestu otroków istotnie i rzeczywiście im się uiścił, i że one zupełną i całkowitą zapłatę otrzymały. My zaś postanowiliśmy, że owa przedaż i zdanie według przyjętego zwyczaju i z rozsądkiem uczynione i wydane*

[1]) Trzecia głoska tego nazwiska wypisana w oryginale tak, iż za b lub d uważaną być może. — [2]) i [3]) Trudno orzec, czy tu imię chrzestne z imieniem rodowem połączone, albo też samo tylko nazwisko rozumieć należy. Według Paprockiego z rodziny Wejglów byli Marcin w. r. 1411., a Melchio w r. 1512 radzcami krakowskiemi. Boczkowski Feliks w dziełku o Wieliczce w Bochni u Pisza r. 1843 wydanem, na str. 53, zowie żonę Paulwegla Pawluczkową. — [4]) i [5]) Odnosi się do „*consensu et voluntate*“. — [6]) i [7]) Wzdłuż wyrazu „*quatuor*“ u dołu znajdują się kropki na znak, że przez pomyłkę napisany, dla tego opuszczam go przekładzie.

Monciu(m) reali et eff(e)ctuali satisfact(i)one pro ip(s)a acucie viginti fam(u)lorum tulisse leuasse et cepisse soluc(i)o(ne)m | 25 Qua(m) vendic(i)o(ne)m et resignac(i)o(ne)m ritte et rac(i)onabilit(er) emanatam et f(a)ctam decreuim(us) habere robur 26 perpetue firmitat(is) | Sigillo n(ost)re Ciuitat(is) fecim(us) in testimo(niu)m c(om)mvniri et appe(n)d(i) Actu(m) et datu(m) 27 in **Vyelyczka** feria s(e)c(un)da proxima | an(te) festum S(an)cte Margarethe anno Dom(in)j **Millessimo Quadringentessimo Sexagessimo Septimo**

ma mieć wieczystą moc i wagę, na świadectwo czego pieczęć Miasta naszego wyciśnąć i u niniejszego zawiesić kazaliśmy. Działo się i dano we ***Wieliczce*** *w poniedziałek, uroczystość świętej Małgorzaty bezpośrednio poprzedzający, lata Pańskiego* ***Tysiąc Czterysta Sześdziesiątego Siódmego.***

Napis na odwrotnej stronie dokumentu:

1467 | P(er) Białkowsky Empti 20 Famulj al(ia)s | Ostrzictwo.

R. 1467. Kupno 20 otroków czyli ostrzystwa przez Białkowskiego.

1467 | Venditio 20 Famulorum y ostrzystwa per mulieries | Białkowskiemu

R. 1467. Przedaż 20 otroków i ostrzystwa Białkowskiemu przez niewiasty.

Oryginał dobrze zachowany, pergaminowy, ma u góry 396, u dołu 382, z lewej 224, z prawej 224 milimetrów. Pieczęć zawieszona była na pasku.

Rok 1473.

Król Kazimirz Jagiellończyk pogorzałą Wieliczkę od powód do lat dwóch, a od czynszów i wszelkich innych powinności do lat dziesięciu uwalnia.

1 **Kazimirus** Dei gr(ati)a Rex Polonie Magnus dux Lythwanie Russie Prussieq(ue) dominus et heres etc. Significamus tenor(e)| 2 p(ræ)s(e)ncium vniu(er)sis quibus expedit, Quo(modo) attenden-(tes) Ciuitatem Nostram **Vyelyczka** casu infausto, Voragine 3 ignis magna in parte | fuisse nouissime cons(m)ptam, Cuius exustione Incole eiusdem notabilia in bonis eorum damna susceperunt, 4 Quibus obstan(tibus), | domoru(m) suarum edificys nequeunt intendere vllatenus, Nisi nostre libe(r)alit(atis) et beneficen(ti)e 5 gr(ati)a spe(ci)ali se esse suffultos | senserint, Ipsorum igitur Ciuium p(ræ)fatorum def(e)ctui damnisq(ue) per eos talit(er) 6 susceptis compati et parte in aliqua opitula(r)i | et succurr(er)e ip(s)is volen(tes), Infra hinc seu a dat(a) presencium, a Poduodis ad duorum, a Censibus vero om(n)ibusq(ue) et sing(u)lis | 7 Prouentibus Redditibus, Laboribus, Honeribus, Cont(ri)butionibus, 8 Exactionibus quibusl(ibe)t et alys angarys, om(n)ibusq(ue) | ceteris Prouentuu(m) n(ost)rorum quoquo(modo) vocen(tur) solutionibus, ad decem annorum continue se seq(ue)ntium decursum, 9 Ipsos absolui(mus) | exemimus emisim(us) et libertavim(us), Emittimusq(ue) et absolvimus teno(r)e p(ræse)ncium median(te) 10 Tibi igitur Magnifico Jacobo | de Dambno Regni Polonie Cancella(r)io, Cracouien(si) Sandeczen(si) et Beczen(si) Capit(a)neo 11 since(re) nobis dil(e)cto, et alys Officialibus | n(ost)ris pro tempore existen(ti)bus, Co(m)mittim(us) et Mandamus om(n)i(n)o h(abe)re volen(te)s, quat(en)us, Ciues et Incolas Ciuitatis nostre| 12 p(ræ)d(i)cte, quorum dumptaxat bona vt p(ræ)missum est incendio et voragine ignis sunt absu(m)pta, in huiusmo(d)j libertatis | 13 gr(ati)a conseruan(tes), Census Cont(ri)butiones, Exactiones quasl(ibe)t, Labores, Poduodas et alias angarias non exigatis Nec | 14 per que(m)piam exigi admittat(is), Harum quibus Sigillum nostrum est subappensum testimonio l(ite)rarum, Datum 15 **Cracouie** | feria sexta post Egidy p(ro)xima Anno Dom(in)i **Millesimo quadringen(tesi)mo septuagesimo tercio.**

Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy a Rusi i Prus Pan dziedziczny itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym wiedzieć należy: Zważywszy, że wielka część Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *niedawno nieszczęśliwym przypadkiem przez pożar zniszczoną została, że przez to Mieszkańcy jego w mieniu swojem znaczne ponieśli straty, i z tej przyczyny odbudowania domostw swoich wcale przedsiębrać nie mogą, chybaby szczególną szczodrobliwości i dobroczynności Naszej łaską wspomożonymi się widzieli; litując się więc nad Mieszczan przerzeczonych niedostatkiem tudzież nad stratami w ten sposób przez nich poniesionemi, a chcąc ich jakożkolwiek poratować i wesprzyć, uwolniliśmy ich i wyłączyli odtąd to jest od wydania niniejszego licząc, do dwu lat od podwód, zaś od wszelkich czynszów, należytości, robocizn, ciężarów, danin, poborów i powinności, także od płacenia innych, jakiemikolwiek nazwy oznaczonych dochodów Naszych, do lat dziesięciu nieprzerwanie po sobie następujących, jakoż wyłączamy i uwalniamy osnową niniejszego. Tobie przeto Wielmożny Jakóbie z Dębna, Kanclerzu Królestwa polskiego a krakowski, sądecki i biecki Starosto, wiernie Nam miły, tudzież innym Urzędnikom Naszym pod ten czas będącym, polecamy i rozkazujemy, chcąc to wcale mieć, abyście pomienionego Miasta Naszego Mieszczan i Mieszkańców, których tylko mienie, jako się przerzekło, pożar pochłonął, przy tej łasce i wolności zachowując, czynszów, danin, poborów wszelakich, robocizn i inszych powinności od nich nie żądali ani nikomu żądać nie dozwalali. Na świadeetwo czego pieczęć Nasza u niniejszego listu zawieszona. Dano w* ***Krakowie****, w piątek po ś. Idzim następujący lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Siedmdziesiątego Trzeciego.***

R(e)l(ati)o Magnifici Jacobi de Dambno | R(egni) P(olonie) Can(cella)ry et Capit(anei) Crac(oviensis) etc.

Referat Wielmożnego Jakóba z Dębna, Kanclerza Królestwa polskiego a Starosty krakowskiego itd.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Post exustionem Ciuitatis | Libertas de n(on) dand(is) exactionib(us)

Po pogorzeniu Miasta wolność od dawania poborów.

Nro. 42 Visum. Libertas de no(n) dandis pod|wodis post Combustionem et a Contributioni|bus altera libertas A(nn)o 1473

Licz. 42. Widziane. Uwolnienie jedno od dostarczania podwód, a drugie od opłat po pożarze, roku 1473.

Nro. 49

Od Czopowego.

Liczba 49.

Dokument pisany na pergaminie; mierzy u góry 378, u dołu 377, po lewej stronie 186, po prawej 190 milimetrów. Pieczęć z paskiem zaginęła.

Rok 1475.

Król Kazimirz Jagiełłowicz, Miastu Wieliczce, wolność od podwód dawniej daną, po ponownym pożarze o jeden rok przedłuża.

1 **Kazimirus** Dei gr(ati)a Rex Polonie Magnus dux Lythwanie
Russie Prussieq(ue) dominus et heres, etc. Significamus tenore
2 presentium quibus expedit | vniuersis, Quomodo, animaduerten-
(tes) Ciuitatem nostram **Wyelyczka**, post exustionem ignis,
3 quo casu infausto, superioribus diebus, fuerat absumpta | in sui
restauratione, propter Incolarum eiusdem egestatem, inopiam et
defectum, tepidam esse atq(ue) tardam, Volentes igitur, vt Incole
4 ipsi, no(n)nulla | gratie nostre, prerogatiua, aliquatenus suffulti,
Ciuitatis nostre predicte, reparationi domorum videlic(e)t extruc-
5 tioni, alysq(ue) suis edificis, co(m)modis | et fructibus, intendere
possint ac valeant feruencius, Ipsos a poduodis nostris, a die,
quo libertas super ysdem, literis n(ost)ris prioribus per Nos |
6 ipsis antea concessa, effluxerit aut finierit, ad vnius dumptaxat
anni decursum, duximus absoluen(dos) et libertan(dos), Absolvi-
7 musq(ue) et libertamus | tenore p(ræse)ncium median(te), Quo
quidem transacto, prefati Ciues tenebunt(ur) et debebunt, nobis
de eisdem pro more perprius solito, et per eos obseruato, nisi |
8 iterum, gratia notra fuerint complexi, ac prosecuti, Respondere,
Harum quibus Sigillum nostrum est subappensum testimonio l(i-
9 te)rarum, Dat(um) | In Nowa Ciuitate **Korczyn** feria sexta
in crastino sancte Margarethe, Anno dom(in)i **Millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto,**
R(e)l(ati)o Reueren(di) in Chr(ist)o p(at)ris dom(in)i Sbignei Episcopi | Wladislauien(sis), et R(egni) P(olonie) Vice-Cancellary etc.
Sbigneus E(piscopus) s(ub)s(cripsi)t

Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy a Rusi i Prus Pan dziedziczny itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym o tem wiedzieć przyda się: Zważywszy, że Miasto Nasze* ***Wieliczka*** *po pożarze, który je nieszczęśliwym przypadkiem przed kilką dniami zniszczył, z powodu zubożenia, biedy i niedostatku mieszkańców, w odbudowaniu się nieskore i powolne, radzibyśmy ich okazaniem jakiej łaski Naszej poniekąd zachęcić, aby do naprawy a zwłaszcza stawiania domostw i inszych budynków ku wygodzie i pożytkowi rączej brać się mogli i byli w stanie. Postanowiliśmy więc uwolnić ich i wyłączyć, jakoż uwalniamy i wyłączamy niniejszem od podwód, wszakże tylko przez ciąg jednego roku począwszy od dnia, którego wolność od podwód porzednio dawniejszym listem Naszym im dana, upłynie i skończy się; poczem przerzeczeni Mieszczanie obowiązani będą i powinni, Nam w tym względzie stosownie do zwyczaju dawniej obowiązującego a od nich zachowywanego wywięzywać się, chybaby znowu łaską Naszą obdarowani i uraczeni zostali. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u listu niniejszego zawieszona. Dano w Nowem Mieście* ***Korczynie****, w piątek czyli nazajutrz po świętej Małgorzacie, lata Bożego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Siedmdziesiątego Piątego.***

Referat Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Zbigniewa Biskupa włocławskiego a Królestwa polskiego podkanclerzego itd.
Zbigniew *(Oleśnicki) Biskup podpisał.*

Dokument pergaminowy; jego długość u góry i u dołu wynosi 388, szerokość zaś po lewej stronie 130 a po prawej 133 milimetrów. Pieczęć zawieszona była u niego na pasku pergaminowym, tkwiącym jeszcze w nadcięciach. — Napisy na stronie odwrotnej:

Nro. 2 | Libertas post ignis exustio(ne)m | Casimiri Regis | 1475.

Liczba 2. Wolność po pożarze Kazimirza Króla r. 1475.

Rok 1489.

Król Kazimirz IV. Jagiellonczyk orzeka w sporze między Oświęcimem a Wieliczką o przedaż i skład soli.

1 **Kazimirus:** Dei gracia Rex Polonie Magnus dux Lithwanie
Russie Pussieq(ue) d(omi)nus et heres etc. Significamus tenore
2 p(ræse)ncium | vniuersis quibus expedit presentibus et futuris.
presencium noticiam habituris Quia cum inter Prouidos Opidorum
3 n(ost)rorum **Osswyaczimien**(sis) | ab vna, et **Vyelicien**-(sis) ab altera partibus, Consules et eorum co(m)mu(n)itates.
orta fuisset controuersia. pro depositorio Salis in **Osswya-**
4 **czym** |, ad quod Opidani **Vyelicien**(ses). ex antiquo sal
vehere, et advectum vendere consueuerunt, Nos itaq(ue) audita
5 ipsorum controuersia, Et | reuisis vtriusq(ue) partis priuilegys,
Invenimus et decreuimus cum Consiliarys n(ost)ris. nobiscum tunc
6 agentibus Q(uod) Opidani **Vyelicien**(ses) |, ad predictum depositoriu(m) salis **Osswyaczimien**(se), Sal vehentes, debent
ibidem predictum sal advectum per tres dies i(m)mediate se |
7 sequentes. videlicet Tercia Quarta et Quinta ferys. intraneis et
extraneis hom(in)ibus vendere, Et si quid sup(er)fuerit, quod per|
8 predictos tres dies vendere non possent, id in allodio siue in
depositorio salis deponere debent, alys fori diebus post sequen-
9 tibus | vendendum. et in vsus suos beneplacitos conuertendum,
Modo tamen infra scripto, Q(uod) sc(ilice)t predicti Opidanj

Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litewski a Rusi i Prus Pan dziedziczny itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim teraz i potem będącym, którym o tem wiedzieć należy: Między Opatrznymi Radźcami i Gminami Miasteczek Naszych* ***Oświęcimia*** *z jednej a* ***Wieliczki*** *z drugiej strony powstał był spór o skład soli w* ***Oświęcimiu,*** *do którego Mieszczanie* ***wieliccy*** *z dawna sól przywozić i przywiezioną przedawać zwykli.* ***Wysłuchawszy*** *ich sporu i przeglądnąwszy stron obydwóch dokumenty, wyrozumieliśmy i postanowili z Radami Naszymi wówczas z Nami czynnymi: że Mieszczanie* ***wieliccy****, do wspomnionego składu solnego w* ***Oświęcimiu*** *sól przywożący, mogą tam owę sól przywiezioną przez trzy dni bezpośrednio po sobie następujące, mianowicie we wtorki, środy i czwartki ludziom miejscowym i postronnym przedawać, a jeżeliby coś zostało, czegoby w onych trzech dniach nie mogli przedać, to na folwarku czyli na składzie solnym mają złożyć w celu przedaży w insze dnie targowe potem następujące i obrócenia na dowolny użytek; ze zastrogą jednak tu wyrażoną, mianowicie, iż wspomnieni Mieszczanie* ***wieliccy*** *Radźcom* ***oświęcim****skim od każdego bałwana* ***oświęcim-***

10 **Vyelic**ien(ses), a quolibet | banco **Osswyaczim**ien(si). ibidem advecto, Consulibus **Osswyaczim**ien(sibus). per
11 vnu(m) grossum polonicalem, A Cracouien(si) vero banco | per medium grossum. Simil(ite)r polonicalem. Et a fortali, qui superius expressis, minor existit, per Sex denarios in perpetuu(m)
12 solue(re) | tenebuntur, et p(ræse)ntibus erunt obligati, Item. Si. quod absit, aliquod damnu(m). per ignis exustio(ne)m Ciuitati [1])
13 inferretur, Ita Q(uod) et | allodium depository predicti, eciam igne absumeretur, Tunc Consules **Osswyaczim**ien(ses). pre-
14 dicti allody medium, et **Vyelic**ien(ses) mediu(m) | edificare tenebuntur, Medietas aut(em) **Osswyaczim**ien(sis) erit ad ortum solis, **Vyelic**ien(sis) vero ad occasum, Item pontem in
15 fluuio | Wlossyenka nu(n)cupato [2]), Consules **Vyelic**ien(ses). quociens opus fuerit, **Osswyaczim**ien(ses) vero. in fluuio
16 Sola nu(n)cupato [3]), alium | pontem, Simil(ite)r quociens opus fuerit, edificare tenebuntur, Que om(n)ia superius expressa, vtra-
17 q(ue) pars, coram nobis presens | Se tenere su(m)misit et obligauit, Su(m)mittitq(ue) et obligat per p(ræse)ntes in perpetuu(m), In cuius rei testi(m)onium Sigillum n(ost)r(u)m p(ræse)n-
18 tibus | est appensum Actu(m) **Cracouie** Sabbato infra Octauas Ascensionis D(omi)ni Anno eius **millesimo quadringen-**
19 **tesimo octogesimo nono** | Presentibus Illustrissimo Principe et R(everendissi)mo d(omi)no Friderico electo Confirmato Cracouien(si) filio n(ost)ro, Necnon Magnificis et Generosis | Jacobo de Dambno Castellano et Cap(i)t(a)neo Cracouien-
20 (si). Raphaele de Jaroslaw Castellano et Capi(i)t(a)neo Sandomirien(si). Regniq(ue) n(ost)rj Marsalco | Petro de Curozwankj
21 Thezaurario Regni n(ost)rj Petro Kmytha de Vissznicze Scepusien-
22 (si). Stanislao Pyenyazek de Vithovicze Sanocen(si) | et Raphaele de Leszno Lancicien(si) Capitaneis Et alys pluribus fide-
23 dignis testibus Dat(um) per manus Venerabilis Gregory | de Ludbrancz Skarbimirien(sis) et Sancti Floriani in Cleparz prepositi Regni nostrj Vicecancellary

R(e)l(ati)o eiusdem venerabilis Gregory de | Ludbrancz R(egni) P(oloniæ) Vicecancellary

G(regorius) Vic(ecancella)rius s(ubscri)p(si)t

Napisy na odwrotnej stronie:

Ad deposito(riu)m Salis | in Osswyanczym

1566 die 1. Juny | Oblatæ et Reuisæ in Conuentu | Regni generali Lublinen(si).

int(er)cess(er)it poster(ius) Decret(um) t(em)p(or)e S(erenissimi) Stefani Re(gi)s | 1580.

A(nn)o 1565 (dwa razy)

Dekret Wieliczan z Oswiecimianami.

Iam scriptu(m) Folio [4]) . . . | non scriptum

Nro. 33. Visum | Decret z Oswiecimianami Wieliczan A(nn)o 1489.

Nro. 1mo | Nro. 10 | Nro. 32

skiego tam zwiezionego po groszu polskim, od krakowskiego bałwana zaś po pół groszu także polskim, a od przypadkowego, który mniejszy bywa od poprzednich, po sześć denarów zawsze obowiązani będą płacić. Dalej, gdyby Miasto, od czego niechaj Bóg uchowa, szkodę jaką przez pożar poniosło tak iżby także folwark składowy spłonął, w takim razie Radźcy ***oświęcim****scy połowę a* ***wielic****cy drugą połowę folwarku wspomnionego będą powinni wystawić; połowa zaś* ***oświęcim****ska będzie od wschodu słońca a* ***wielic****ka od zachodu. Także most na rzece Włosienka zwanej, Radźcy* ***wielic****cy, ilekrotnie potrzeba się okaże,* ***oświęcim****scy zaś inny most na rzece Soła zwanej, również według potrzeby stawiać mają. Czego wszystkiego wyżej wyrażonego obydwie strony w obecności Naszej obowiązały się i podjęły dopełniać, jakoż obowięzują się i podejmują niniejszem po wieczne czasy. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Działo się w* ***Krakowie*** *w sobotę śród oktawy Wniebowstąpienia Pańskiego, lata* ***Tysiącznego Czterechsetnego Ośmdziesiątego Dziewiątego,*** *w przytomności Jaśnie Oświeconego Książęcia Najprzewielebniejszego Księdza Fryderyka zatwierdzonego Elekta krakowskiego, syna Naszego, tudzież Wielmożnych i Rodowitych: Jakóba z Dębna Kasztelana i Starosty krakowskiego, Rafała z Jarosławia Kasztelana i Starosty sądomirskiego a królestwa Naszego Marszałka, Piotra Kmity z Wiśnicza spizkiego, Stanisława Pieniążka z Witowic sanockiego, i Rafała z Leszna łęczyckiego, Starostów, tudzież wielu innych wiarygodnych świadków. Dano przez ręce Wielebnego Grzegorza z Ludbrańca skarbimirskiego i świętego Floryana na Kleparzu Proboszcza a Podkanclerzego Naszego królestwa.*

Referat tegoż Wielebnego Grzegorza z Ludbrańca, Podkanclerzego królestwa polskiego.

Grzegorz *Podkanclerzy podpisał.*

Do składu solnego w Oświęcimiu.

R. 1566, dnia 1. czerwca, przedłożone i przejrzane na walnym sejmie koronnym w Lublinie.

Nastąpi późniejszy wyrok z czasów Najjaśniejszego Stefana Króla r. 1580.

Roku 1565.

Już przepisane [4]) . . . . . .

L. 33. Widziano. Wyrok z Oświęcimianami Wieliczan roku 1489.

Liczba 1., Liczba 10., Liczba 32.

Oryginał pergaminowy o 402 milimetrach u góry, 418 u dołu a 247 z lewego i prawego boku, już pierwotnie był w dwóch miejscach zeszyty z powodu skaz; czas i częste używanie nadniszczyło go znacznie. Pieczęć zawieszona była na sznurku.

[1]) Z tego wyrazu pozostały tylko pierwsza i dwie ostatnie litery. — [2]) i [3]) W oryginale „nucupato“ bez znaku skrócenia. — [4]) Reszta nieczytelna i wątpliwa.

Rok 1496.

Król Jan Olbracht, z powodu sporu ponownie między Oświęcimiem a Wieliczką o przedaż w Oświęcimiu soli powstałego, Wieliczkę przy wyroku króla Kazimirza IV. w tym względzie poprzednio wydanym zachowuje.

Johannes Albertus Dei gracia Rex Polonie Supremus dux Lithwanie Russie Prussieq(ue) d(omi)nus et heres etc. | Significamus tenore p(ræsen)cium quibus expedit vniuersis Quom(od)o verten(te) coram nobis controuersia nobis tunc in Cracouia | existententibus, inter Opidor(um) n(ost)rorum **Wyelic**ien(sis) et **Osswyanezim**ien(sis) Consules et eor(um) comunitates pro depositorio Salis in **Osswyan|czym** de qua re l(ite)ras et decretum Serenissimi principis dom(in)i Kazimiri felicis memorie Regis polonie et Genitoris antecessoris|q(ue) n(ost)ri carissimi habebant Quas coram nobis protu(n)c exhibueru(n)t Nosq(ue) viso decreto prefato satis sufficienti eosdem Ciues n(ost)ros | illuc existen(tes) in eodem conseruauim(us) et confirmauim(us) conseruam(us)q(ue) et confirmam(us) p(er) p(ræse)ntes Ita v(ideli)c(e)t Q(uod) Opidani **Wyelic**ien(ses) | vehentes Sal ad **Osswyanezim**ien(se) depositorium illuc Sal predictum advectum per tres dies immediate se sequen(tes) intraneis et extra|neis hom(in)ibus vendere, et si quid superfuerit quod per predictos tres dies vendere non possent id in allodio siue depositorio Salis | deponere debent, alys diebus fori sequen(tis) vendend(um) atq(ue) ad beneplacitos vsus convertend(um) saluis tamen Salarys Consulu(m) **Osswyanezim**ien(sium) | que a banca . . . ale [1]) iuxta decretum olim Serenissimi Genitoris n(ost)ri soluere consueuerant, Ideo tibi Generoso Johanni Thyrnka | de Raczyborzany Capit(a)neo n(ost)ro **Osswyanczim**ien(si) Mandamus om(n)i(n)o habere volen(tes) quatenus prefatos Ciues n(ost)ros de **Wyeliczka** iuxta | decretum Serenissimi olim Genitoris n(ost)ri quod habent et n(ost)r(u)m iuxta quod illos remansimus conserues et conseruari facias Illosq(ue) | tuearis ac defendas Gracie n(ost)re sub obtentu aliter non facturus Harum quibus Sigillum n(ost)r(u)m est subappensum testimonio l(ite)rar(um) | Dat(um) in Convencione **pyotrkou**ien(si) generali Feria tercia proxima post d(omi)nicam Ramispalmar(um) anno dom(in)i **Millesimo quadringen(tesi)mo** | **nonagesimo Sexto** Regni vero nostri anno Quarto R(e)l(ati)o Reueren(di) in Chr(ist)o p(at)ris dom(in)j Creslai| E(pisco)pi Wladislauien(sis) et Regni polo(ni)e Canc(e)ll(a)ry

Creslaus E(piscopus) et R(egni) p(olonie) Canc(e)ll(arius) s(ub)s(cri)p(si)t

Napisy na odwrotnej stronie:

Confi(r)macio sup(er) depositoriu(m) | Salis in Osswyaczym.

1566 | die 17 Juny | Oblatæ et reuisæ in Conventu | Regni generali Lublinen(si).

Nr. 52 Visum Priuilegiu(m) Johannis Alberti super | depositorium in Oswieczim Wieliczanom A(nno) 1496.

In Oswięcim depo|sitorium
Inductu(m) in Donatum
Nr. 37 | Nr. 18 | Numero 4to.

Jan Olbracht *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy a Rusi i Prus Pan dziedziczny itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym wiedzieć należy: W czasie obecności Naszej w Krakowie, wytoczył się przed Nas spór między Radźcami i Gminami Miasteczek Naszych* ***Wieliczki*** *i* ***Oświęcimia*** *wszczęty o skład solny w* ***Oświęcimiu****, i wówczas przedłożyli Nam listy i wyrok Najjaśniejszego Pana Kazimirza, szczęsnej pamięci Króla polskiego a Rodzica i Poprzednika Naszego najmilejszego, które o tej rzeczy mieli. My przeglądnąwszy wspomniony wyrok wcale dostateczny, zachowaliśmy przy nim i utrzymali owych Mieszczan Naszych tam będących, jakoż zachowujemy i utrzymujemy niniejszem a to tak: iż Mieszczanie* ***wieliczcy****, sól do* ***Oświęcimia*** *zwożący, tę sól zwiezioną tam przez trzy dni bezpośrednio po sobie następujące miejscowym i zamiejscowym ludziom przedawać, a gdyby co zostało, czegoby przez owe trzy dni przedać nie zdołano, to na folwarku czyli składzie solnym składać mają ku przedawaniu w insze dnie targu następującego i obracaniu na użytek dowolny, ze zastrzeżeniem wszakże opłat dla Radźców* ***oświęcim****skich, które od bałwanów stósownie do wyroku świętej pamięci Najjaśniejszego Rodzica Naszego dawać zwykli. Zatem tobie Rodowitemu Janowi Tyrnce z Raciborzan Staroście Naszemu* ***oświęcim****skiemu rozkazujemy, chcąc to mieć wcale, abyś wspomnionych Mieszczan Naszych z* ***Wieliczki*** *przy wyroku Najjaśniejszego niegdy Rodzica Naszego, który mają i przy Naszym, przy którym ich zostawiamy, zachował i zachować starał się, abyś ich też ochraniał i bronił pod dostąpieniem łaski Naszej nie czyniąc inaczej. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Dano na walnym sejmie w* ***Piotrkowie****, we wtorek najbliższy po niedzieli kwietnej lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Dziewięćdziesiątego Szóstego*** *a w czwartym Naszego królestwa.*

Referat Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Krzesława Biskupa włocławskiego a królestwa polskiego Kanclerza.

Krzesław *(z Kurozwęk) Biskup i Królestwa polskiego Kanclerz podpisał.*

Potwierdzenie na skład soli w Oświęcimiu.

R. 1566, dnia 17. czerwca przedłożone i przejrzane na walnym sejmie koronnym w Lublinie.

Liczba 52, Widziane. Przywilej Jana Olbrachta na skład w Oświęcimiu Wieliczanom roku 1496.

Skład w Oświęcimiu.
Wciągnięte w pamiętnikową księgę.
L. 37., L. 18., L. 4.

Osnowa powyższa spisana na pergaminie pismem wprawdzie jeszcze gockiem ale już mniej pokrzywionym. Miara dokumentu: u góry 386, u dołu 385, z lewej 154 a z prawej 151 milimetrów. Pieczęć na paseczku była zawieszona.

[1]) Kropki oznaczają dziurę i wypełznięcie. Uzupełnienie niełatwe, ile że to wyraz, jak się zdaje barbarzyński, nie łacińskiego pochodzenia.

Rok 1447, 1505.

Król Aleksander Jagiellończyk, potwierdzając dokument króla Kazimirza Jagiellończyka Wieliczanom względem podwód wydany, przykazuje ich przy nim zachować.

In nomine Domini Amen Ad perpetuam rei memoriam Prouida mortalium solercia, considerata rerum humanar(um) labilitate | et diligencius reuoluen(do), q(uo)d illa que fiunt sub tempore faciliter et vnacum fluxu temporis, euanescunt et e memoria ho(m)i(nu)m depereunt, constituit ea l(ite)rarum presidio et testium annotac(i)on(e) | perhennare Proinde Nos **Alexander** dei gr(ati)a Rex Polonie Magnux Dux Lithuanie Necnon terrarum Cracouie Sandomirie Siradie Lancicie Cuiauie Russie Prussieq(ue) ac Culmen(sis) Elbingen(sis) | et Pomeranie d(omi)nus et heres etc. Significamus tenore p(ræse)ncium quibus expedit vniuersis et singulis p(ræse)ntibus et futuris p(ræse)ncium noticiam habituris Quomodo venien(tes) ad n(ost)ri et Consilia|riorum n(ost)rorum tunc nobiscum existencium p(ræse)nciam Consules Opidi n(ost)ri **Wyeliczka**, exhibuerunt coram nobis certum ip(s)orum priuilegium, tenoris infrascripti Supplicaru(n)tq(ue) humil(ite)r | nobis vt illud de gr(ati)a et munificencia n(ost)ra Regali confirmare Ratifficare et approbare dignaremur Cuius quidem Priuilegy tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis

Kazimirus dei | gr(ati)a Rex Polonie Magnusdux Lithuanie Russie etc. Significamus tenore p(ræse)ncium quibus expedit vniuersis Qu(omod)o Ciues n(ost)ri **Wyelic**en(ses) exhibitis l(ite)ris Serenissimor(um) p(ri)ncipum olim d(omi)norum | Genitoris et fr(atr)is n(ostr)or(um) carissimor(um) celebris memorie predecessor(um) super libertate Dacionis poduodor(um) condicionali ip(s)is concessa nobis humil(ite)r supplicaru(n)t vt iuxta contineniam clausulas et | condiciones in ip(s)is l(ite)ris expressas, eosdem conseruare dignaremur vi(deli)c(e)t dum ibi in **Wyeliczka** constitueremur in persona n(ost)ra, tunc pro coquina n(ost)ra tantum currus et equos poduodorum | more tempore Regis Kazimiri prefati tento et obseruato, aut incumbente aliqua notabili et pregnanti indigencia, seu necessitate dum sc(ilice)t hostes vastarent Terras n(ost)ras q(uo)d deus auertat v(e)l| aliqua alia comune bonum Regni n(ost)ri necessitate seu opportunitate vrgente, ita q(uo)d sine eis fieri non posset, easdem dare debent et tenentur, taliter et non aliomodo Eciam querulati sunt Q(uo)d crebr(is) | et continuis ip(s)orum equorum ad poduodas dacionibus agrauantur, ita ut iam affirment, non posse habere equos in Ciuitate sua ad equitaturam valentes, maxime autem per hoc asserunt | se grauari, quia procur(ator)es n(ost)ri Cracouien(ses) occurrentibus poduodis, illas poduodas, quas debent mittere in Bochnia, prout ab antiquo tenebatur, diuertunt super **Wyeliczkam** Cum ta(me)n **Wyeliczka** iaceat extra viam bochnen(sem) Et sit nobis damnosum duplices solu(er)e pecunias pro dictis equis poduodorum, qui ad vnum possunt precium conueniri Vnde nos attendentes tam ad humiles supplicacionem vi(deli)c(e)t et querelam ip(s)orum Vobis om(n)ibus et singulis tam procur(ator)ibus generalibus Cracouien(sibus) q(ua)m eciam Militibus Nobilibus et Nunctys n(ost)ris, quibusl(ibe)t p(ræse)ntibus req(ui)|ren(do) habere volentes iniu(n)gimus et mandamus Q(ua)t(i)nus predictos Ciues n(ost)ros **Wyliceen(ses)** pro Equis poduodorum vltra premissa sc(ilice)t preter arduas et pregnantes Regni n(ost)ri necessitates sicut | hostium incursus aut pregnantes opportunitates totum Regnum contingentes, nulla presumatis neq(ue) debeatis inquietare [1]) racione Tv vero Generose Nicolae de Zakrzow Castell(a)ne Visli(ci)en(sis)|

W imię Pańskie amen. Na wieczną rzeczy pamiątkę. Zabiegliwa śmiertelnych przenikliwość, zastanawiając się nad rzeczy ludzkich znikomością, i rozważając jak najpilniej, że wszystko co się w czasie dzieje, także razem z biegiem czasu przemija, i z pamięci ludzi wypada, zamierzyła sobie sprawy takie za pomocą pisma i świadków przytoczeniem utrwalać. Przeto My **Aleksander** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę litewski, tudzież ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej i pruskiej, a chełmieńskiej, elbląskiej i pomorskiej Pan dziedziczny, oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim w ogóle i w szczególności, teraz i potem będącym, którzy o tem wiedzieć mają: Przed obliczem Naszem i Rad Naszych wówczas przy Nas będących Radźcy Miasteczka* **Wieliczki** *stanąwszy, pewien przywilej osnowy niżej wypisanej przedłożyli i Nas w pokorze upraszali, abyśmy go z łaski i dobrotliwości Naszej królewskiej zatwierdzić, pochwalić i uznać raczyli. Którego-to przywileju osnowa dosłowna taka jak następuje:*

Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski a Wielki Książę Litwy, Rusi itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym na tem zależy: Mieszczanie Nasi* **wielic***cy, przedłożywszy listy Najjaśniejszych niegdy Panów, Rodzica i Brata Naszych najmilejszych, sławnej pamięci Poprzedników, na warunkową wolnośc od dawania podwód sobie nadaną, upraszali Nas pokornie, abyśmy ich przy określeniach, rozdziałach i zastrogach w onych listach wyrażonych zachować raczyli: mianowicie, że gdybyśmy osobą swoją we* **Wieliczce** *stanęli, w takim razie tylko dla kuchni Naszej zwyczajem za wspomnionego Króla Kazimirza zachowywanym i przestrzeganym, albo na wypadek jakiej konieczności osobliwszej i naglącej, gdyby na przykład — co niech Bóg odwróci — nieprzyjaciel ziemie Nasze pustoszył, lub gdyby królestwa Naszego dobro albo inna korzyść jaka wymagały i nagliły tak iżby się obejść nie mogło, mają i obowiązani będą dawać wozy i konie podwodowe w ten a nie w inny sposób. Skarżyli się też, iż częstem a nieustannem dostarczaniem koni do podwód tak są obciążeni, że już, jak twierdzą, w Mieście ich koni do jazdy zdałych mieć nie można. Utrzymują zaś, iż najbardziej przez to są uciskani, że gdy podwody się zdarzą, Wielkorządcy krakowscy one podwody, które do Bochni, jak dawniej było we zwyczaju, wyprawiać powinni, na* **Wieliczkę** *zwracają. Gdy zaś* **Wieliczka** *po za drogą bocheńską leży, a dla Nas uszczerbek, płacić podwójne pieniądze za owe konie podwodowe, które za jednę zapłatę mogą być godzone: przeto mając wzgląd na ich unižoną prośbę i skargę, Wam wszystkim razem i z osobna, tak Wielkorządcom krakowskim, jako też Wojskowym, Szlachcie i jakimkolwiek posłańcom Naszym zalecamy i rozkazujemy niniejszem, żądając i chcąc to mieć, abyście nad to co się przerzekło, to jest oprócz trudnych i naglących królestwa Naszego konieczności, jakiemi są naprzykład najście nieprzyjaciela lub nagła potrzeba całego państwa dotykająca, nie ważyli się i nie ośmielali, Mieszczan Naszych* **wielic***kich pod żadnym pozorem o konie podwodowe niepokoić. Ty zaś rodowity Mikołaju z Zakrzowa, Kasztelanie wiślicki, i wy inni Wielkorządcy Nasi krakowscy pod ten czas będący dla tego, że* **Wieliczka** *po*

[1]) W oryginale jest „inequitare“ atoli w pierwotnym dokumencie z r. 1447 stoi „inquietare“ i ten odpowiedni.

18 ac aly procu(rato)res n(ost)ri Cracouien(ses) generales, pro temp(or)e existen(tes) Ex quo **Wyeliczka** iacet extra viam Bochnen(sem) non debeatis neq(ue) debetis poduodas diuertere
19 super eam, sed detis et appreciet̃is more | consueto et vobis statuto directe in Bochnya et ita et non al(ite)r factur(i) pro gr(ati)a n(ost)ra Harum quibus Sigillum n(ost)r(u)m p(ræse)n-tibus est appensum testimonio l(ite)rar(um) Dat(um) in **Pyotr-**
20 **kow** tferia secunda p(ost) | ffestum Sancti Bartholomei proxima Anno dom(in)i **Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo** R(e)l(ati)o Magnifici Petri de Sczekoczini R(egni) P(oloniæ) ViceCanc(ellarii)
21 Quibus quidem supplicacionibus | tanq(ua)m iustis benigniter a(n)nuentes Priuilegium preinsertum in om(n)ibus eius punctis condicionibus et articulis app(ro)band(um) Ratificand(um) et
22 confirmand(um) duximus Approbamusq(ue) Ratificamus | et Confirmamus tenore p(ræse)ncium median(te) Decernen(tes) ip(su)m robur perpetue firmatat(is) obtinere et propterea om(n)ibus quorum interest et signanter Magnis procu(rato)ribus Castri Cra-
23 couien(sis) et **Wyeli|c**en(sis) Bochnen(sis)q(ue) Zuppar(um) Zupparys nu(n)c et pro tempore existentibus Ceterisq(ue) Militibus Nobilibus et Nunctys n(ost)ris quibusl(ibe)t p(ræse)ntibus requiren(do) Mandamus strictius precipien(do) Q(ua)t(e)nus eos-
24 d(em) | Opidanos **Wyelic**ien(ses), secundum condiciones clausulas et articulos in Priuilegio ip(s)orum premisso contentas conseruetis et quil(ibe)t v(est)r(u)m conseruet perpetuo In cuius
25 rei testimonium | Sigillum n(ost)r(u)m p(ræse)ntibus est subappensum Actum **Cracouie** tferia tercia ffesti Sancti Jeronimi Anno dom(in)i **Millesimo quingentesimo quinto** Regni
26 vero n(ost)ri anno quarto P(ræse)ntibus | R(everendissi)mis et Reueren(dis) in Chr(ist)o p(at)ribus dom(in)is Andrea Gneznen-(sis) et Primate Bernardino Leopolien(sis) Archiep(iscop)is Johanne Cracouien(sis) Johanne Poznanien(sis) Mathia Premislien(sis)
27 Eccl(es)iarum | Ep(iscop)is et Regni n(ost)ri Vicecancellario Necnon Magnificis Venerabili et Generosis Johanne de Tharnow Cracouien(si) Petro Mysschkowski de Myrow Lan-
28 cicien(si) Johanne de Tharnow | Russie Nicolao de Curozwanki Lublinen(si) et Stanislao Kmytha de Wyschnycze Belzen(si) Palatinis Jakobo Syekliczki Woynicien(si) Johanne Jordan de Zacli-
29 czyn Byecen(si) Petro Schaffra|nyecz de Pyesschkowa Skala Visliciensi [2]) et Stanislao de Mlodzieiowicze Radomien(si) Castellanis Stanislao de Chodecz Marschalco Johanne de Lassko Can-
30 cellario et Jacobo de Schydlowyecz | Thezaurario Regni n(ost)ri Stanislao [3]) Jaroczki Marschalco et Stanislao Schaffranyecz de Pyesskowa Skala Succamerario Curie n(ost)re Ceterisq(ue)
31 q(ua)mpluribus Dignitarys Officialibus et | Curien(sibus) n(ost)ris Sincere fidelibus [4]) nobis dilectis. Dat(um) per manus [5]) prefati Reueren(di) in Chr(ist)o p(at)ris dom(in)i Mathie Ep(iscop)i Premislien(sis) et Regni n(ost)ri ViceCancellary Sincere Nobis dilecti R(e)l(ati)o eiusdem Reueren(di) in Chr(ist)o p(at)ris domini Mathie | Ep(iscop)i Premislien(sis) et Regni Polonie ViceCancellary **Math(ias) D(rzewicki)** Ep(iscopu)s et ViceCancellarius [6]) s(ub)s(cri)p(sit)

Napisy na odwrotnej stronie:

Nro. 20.

De Poduodis non dandis

A(nn)o 1409 [7])

Nro. 6.

za drogą bocheńską leży, nie macie i nie powinniście podwód na nią zwracać, lecz dawajcie i oceniajcie według przyjętego a Wam przepisanego zwyczaju wprost do Bochni. I tak a nie inaczej postępować macie dla łaski Naszej. Ku świadectwu czego pieczęć Nasza u niniejszego listu zawieszona. Dano w ***Piotrkowie****, w poniedziałek po święcie świętego Bartłomieja najbliższy, lata Bożego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Siódmego.*** *Referat Wielmożnego Piotra ze Szczekocin, Podkanclerzego Królestwa polskiego.*

Do których-to próśb jako słusznych łaskawie się przychylając, powzięliśmy uznać, przyjąć i potwierdzić przywilej wyżej zamieszczony, jakoż uznajemy go przyjmujemy i potwierdzamy osnową niniejszego we wszystkich szczegółach, orzeczeniach i częściach z tem postanowieniem, iż ma być we wiecznej mocy i wadze. Dla tego wszystkim, których się to tycze, a mianowicie Wielkorządcom zamku krakowskiego, Żupnikom żup ***wielic****kich i bocheńskich teraz i potem będącym, także wszystkim Wojskowym, Szlachcie, i jakimkolwiek Wysłannikom Naszym rozkazujemy niniejszem żądając i jak najostrzej przykazując, abyście Mieszczan* ***wielic****kich przy określeniach, zastrogach i szczegółach w przytoczonym wyżej przywileju zawartych zachowali i każdy z was zachował po wieczne czasy. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Działo się w* ***Krakowie*** *we wtorek po święcie świętego Hieronima lata Bożego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Piątego,*** *a w czwartem królestwa Naszego, w przytomności Najprzewielebniejszych i Przewielebnych w Chrystusie Ojców Księży Andrzeja gnieźnieńskiego i Prymasa, Bernardyna lwowskiego, Arcybiskupów; Jana krakowskiego, Jana poznańskiego a Podkanclerzego koronnego, Biskupów; tudzież Wielmożnych, Czcigodnych i Rodowitych: Jana z Tarnowa krakowskiego, Piotra Myszkowskiego z Mirowa łęczyckiego, Jana z Tarnowa ruskiego, Mikołaja z Kurozwęk lubelskiego i Stanisława Kmity z Wiśnicza bełzkiego, Wojewodów; Jakóba Sieklickiego wojnickiego, Jana Jordana ze Zakliczyna bieckiego, Piotra Szafrańca z Pieskowej Skały wiślickiego i Stanisława z Młodziejowic radomskiego, Kasztelanów; Stanisława z Chodca Marszałka, Jana z Łaska Kanclerza i Jakóba ze Szydłowca Podskarbiego królestwa Naszego; Stanisława Jarockiego Marszałka i Stanisława Szafrańca z Pieskowej Skały Podkomorzego nadwornego, tudzież bardzo wielu innych Dostojników, Urzędników i Dworzan Naszych szczerze Nam wiernych i miłych. Dano przez ręce wspomnionego Przewielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Macieja Biskupa przemyskiego a Podkanclerzego koronnego szczerze Nam miłego.*

Referat tegoż Przewielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Macieja Biskupa przemyskiego a Podkanclerzego koronnego.

Maciej Drzewicki *Biskup i Podkanclerzy podpisał.*

Liczba 20.

O niedawaniu podwód.

Roku 1409 [7]).

Liczba 6.

Wiernie według oryginału pergaminowego, w kilku miejscach poplamionego albo dziurawego i wypełzniętego. Długość jego mierzy u góry 580, u dołu 570, z lewej 285, z prawej 287 milimetrów. Zagubiona pieczęc wisiała u niego na sznurkach.

[2]) Tylko pierwsza litera V widoczna, reszta wydarta i wypełznięta. — [3]) W miejscu pierwszych trzech liter dziura. W Niesieckim między Marszałkami nadwornymi przychodzi tylko Jan Jarocki pod latami 1506, 1512 i 1515. — [4]) Trzy ostatnie litery tylko pozostały. — [5]) Trzy ostatnie litery znikły. — [6]) Z powodu dziury i łysiny już tylko pierwsza głoska widoczna. — [7]) Mylnie.

Rok 1511.

Król Zygmunt I. orzeka w sporze między Wójtem a Miastem Wieliczką o niektóre dochody i zagrody.

1 **Sigismundus** Dei gracia Rex Polonie Magnus Dux Lithuanie
Russie Prussieq(ue) etc. dominus et heres. Significamus tenore
2 p(ræse)ncium quibus expedit vniuersis et singulis | presentibus
et futuris. harum noticiam habituris. Quomodo dum coram nobis
controuersiam inter Vnerabilem Petrum Vapowski decanum
Eclesie Cathedralis Cracouien(sis) et Aduocatum **Vyelic**ien-
3 (sem) ex vna. Et consules Ciui|tatis **Vielic**ien(sis) partibus ab
altera. occasione differenciaru(m) pro quibusdam redditibus et
ortulanys aduocacialibus subortarum. verten(tem) complanare ac
sopire in equu(m)q(ue) statum restituere vellemus. parcium pre-
4 fatarum auditis propo|sicionibus et responsis. Talem Sentenciam
sic de facto tulimus et promulgauimus vt sequitur. v(ideli)c(e)t
Q(uod) consules **Vielic**ien(ses) super ortulanis aduocacialibus
bellicalia et exactio(ne)s nvllas Ciuiles debent recipere. preter
5 census. si quos | antiquitus soluere sunt obligati. eosdem enim
libere recipere debent. de eisdem. neq(ue) eosdem ortulanos
pignorare et nec mancipare duntaxat Aduocatus dominus eorum
eosdem astringere tenebitur istud soluendum. quod Ciuitati per-|
6 petuis temporibus soluere obligantur. et tenentur antiquitus. Anu-
lum autem predicti ortulani nobis cum Ciuitate simul soluere te-
neantur. Item idem ipse Aduocatus **Vyelic**ien(sis). iudicabit
7 omnes Ciuitatis homines. qui ad eius | Judicium confugient. Jure
co(m)mvni Ciuili antiquitus seruato. presertim qui sunt incorpo-
rati Juri Ciuili per litteras predecessorum nostrorum Regum po-
lonie. Nulla tamen eidem Advocato singularis in eisdem subiectio
8 com|petebit. Præterea in Ciuitate nostra **Vyeliczka** Aduocatus
Maccela iuxta sua priuilegia debet habere libera. Insuper cum
Cameras panni edificauerit non alibi pannos vendent. nisi in eis-
9 dem Cameris aduocato Censu so|luto. Deinde maccella penesti-
carum Salis eadem excipiuntur. et pro nobis phiscoq(ue) ac ar-
bitrio nostro Regio conseruari ab hinc censebuntur. Ex quo svper
ea. nec Aduocatus. nec Ciues seu Consules **Vielic**ien(ses)
10 priuilegia ha|bent. Sextus autem denarius census exigatur per
Aduocatum in nostris Subditis **Vielic**iensibus quibuscunq(ue).
sicuti nobis census soluitur. Postremo pro duabus ortulanys que
in vno orto locate et sitt(e) sunt. Si consules presumserint |
11 docere. q(uod) vna eorum sit empc(i)onis ipsorum. tunc habe-
bunt et obtinebunt in eadem Jus et obedienciam. Si vero non
docuerint Tunc aduocatus **Vyelic**ien(sis) iuxta alias ortulanias
12 habebit et obtinebit eandem. Quod quidem decretu(m) | nostrum
siue Sentenciam in omnibus eius punctis clausulis articulis et
condicionibus rat(am) et grat(am) haben(tes). robur debite fir-
mitatis decreuimus obtinere. Harum quibus Sigillum nostrum est
13 subappensum testimonio litterarum. | Dat(um) **Cracouie** feria
secunda proxima post dominicam Conductus pasche. Anno domini
Millesimo qvingentesimo vndecimo. Regni vero no-
stri qvinto.

Relatio Reveren(di) in Christo patris d(omi)ni Mathie | E(pis-
co)pi premislien(sis). et Regni polonie Cancellary.

Math(ias) D(rzewicki) Ep(iscopu)s |
et Canc(ella)rius s(ub)s(cripsi)t

Zygmunt *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi i Prus itd. Pan dziedziczny, oznajmujemy osnową niniejszego wszystkim w ogóle i w szczególności teraz i potem będącym, którym o tem wiedzieć należy: Chcąc sprawę między Wielebnym Piotrem Wapowskim Dziekanem kościoła katedralnego krakowskiego i Wójtem* ***wielic****kim z jednej a Radźcami Miasta* ***Wieliczki*** *z drugiej strony z powodu sporu o pewne przychody i zagrody wójtowskie powstałego, przed Nas wytoczoną załagodzić, uśmierzyć i do słusznego stanu przywrócić, po wysłuchaniu przełożeń i odpowiedzi stron przerzeczonych, wydaliśmy i ogłosili rzeczywiście wyrok taki jak następuje: Radźcy* ***wielic****cy nie mają od zagrodników wójtowskich żadnych miejskich podatków wojennych i pogłównych wybierać oprócz czynszów; te bowiem wolno im pobierać od nich, jeżeli jakie czynsze zdawna płacić obowiązani. Nie wolno im też owych zagrodników grabić ani zwalniać, jeno Wójt pan ich powinien będzie zniewalać do płacenia tego, co od nich zdawna po wieczne czasy się należy. Pierścienne zaś wspomnieni zagrodnicy wspólnie z Miastem składać Nam powinni. Tenże Wójt* ***wielic****ki rozsądzać też będzie według prawa w Mieście zdawna obowiązującego sprawy wszystkich ludzi miejskich do jego sądu się zgłaszających, a osobliwie tych, którzy pod prawo miejskie poddani są listami Poprzedników Naszych, Królów polskich; atoli Wójtowi nie będzie przynależeć żadna szczególna ze strony ich podległość. Nadto w Mieście Naszem* ***Wieliczce*** *Wójt będzie miał wolne jatki według przywileju swojego. A gdy kramy sukienne wystawi, sukna nigdzie indziej nie mają być przedawane tylko w tych kramach za opłatą czynszu wójtowi; wyłączają się jednak jatki przekupniów soli, które odtąd Nam, skarbowi i woli Naszej królewskiej zachowane być winny, gdyż na nie ani Wójt ani Mieszczanie czyli Radźcy* ***wielic****cy przywileju nie mają. Zaś szósty denar czynszowy, Wójt ma pobierać od wszystkich Naszych poddanych* ***wielic****kich, którzy Nam czynsz dawają. Nakoniec jeżeli Radźcy mniemają, że dowiodą, iż jednę z dwóch zagród na jednym ogrodzie założonych i znajdujących się kupili, tedy będą mieli i otrzymają prawo i posłuszeństwo na niej; jeżeli zaś nie dowiodą, w takim razie Wójt* ***wielic****ki będzie je miał i otrzyma na niej tak jako na innych zagrodach. — Ktory-to wyrok czyli orzeczenie we wszystkich szczegółach, okresach, rozdziałach i warunkach za obowięzujące i słuszne mając postanowiliśmy, iż moc i należytą wagę zachowa. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego listu zawieszona. Dano w* ***Krakowie*** *w poniedziałek najbliższy po niedzieli wielkanocnej, lata Bożego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Jedenastego,*** *a w piątem Naszego królestwa.*

Referat Wielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Macieja Biskupa przemyskiego a królestwa polskiego Kanclerza.

Maciej Drzewicki *Biskup*
i Kanclerz podpisał.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Decretum R(egiæ) M(ajestatis) int(er) venerab(i)lem Petrum | Vapowsky aduocatu(m), et Consules Vyelicien(ses) r(ati)on(e) quoru(n)d(am) | reddituu(m) de hortulanys Aduocati no(n) p(er)soluendor(um) | et ceteris q(uam) pluribus illic content(is)

Scriptum iam | Habetur in donato folio 104.

A(nn)o 1511.

Nro. 54 Decretu(m) inter R(evere)ndum Wapowski | et Consules o niebranie Czynszu ex aduocatia | y piersciennego

Skampski

Wyrok Królewskiej Mości między Wielebnym Piotrem Wapowskim Wójtem i Radźcami wielickimi z powodu niektórych dochodów niemających się płacić ze zagród wójtowskich, i z powodu bardzo wielu innych szczegółów wewnątrz zawartych.

Przepisane już; znajduje się na karcie pamiętnikowej 104.

Lata 1511.

L. 54. Wyrok między Wielebnym Wapowskim i Radźcami o niebranie z wójtowsta czynszu i pierściennego.

Zgodnie z pierwotem pergaminowym, mającym u góry 638, u dołu 639, z lewej 263 a z prawej 264 milimetrów. Pieczęć zawieszona była na pasku.

Rok 1512.

Zygmunt I. pozwala Miastu Wieliczce wykupić trzecią część wójtostwa, zastrzegając wszystkie jatki rzeźnickie dla skarbu królewskiego po sześciu latach.

Sigismundus Dei gratia Rex Polonie Magnvs dvx Litvanie Rvssie Prvssieq(ue) dominvs et heres etc. | Significamvs tenore presentivm qvibvs expedit vniversis, harvm noticiam habituris. Qvia posteaq(uam) nobis diuina gratia, ac omnivm svbditorvm n(ost)rorvm assensv | Cvra Reipvblice Regni co(m)missa sit, opere precivm est, vt plvs Reipvblice q(uam) privato co(m)modo demvs operam, Qva propter volentes condicionem opidi nostri **Vye|liczka** facere meliorem, Preconsvli et Consvlibvs eivsdem opidi **Vieliczka** terciam partem Advocacie in ip(s)o opido **Vieliczka** de manibvs Venerabilis Petri Vappowskj | decani Cracovien(sis) devote nobis dilecti, redimere, de certa scientia et singvlari benignitate Regys n(ost)ris consenciendvm et admittendvm dvximvs, consentimvsq(ue) et ad|mittimus presentibus litteris nostris, Ita tamen q(uod) svmme pecuniarum in dicta Advocacia ivste et legitime inscripte per hanc exemptionem tercie partis Advocacie | non avgeantvr per ip(s)os preconsvlem et consvles terciam partem eivsdem Advocacie, cvm omnibus et singvlis frvctibvs. vtilitatibvs, redditibvs, Jvribvs, pertine(n)cys | et attinencys, al(ia)s ivxta vim tenorem et continenciam litterarvm privilegy originalis, in et svper dictam Advocaciam ivste et legitime concessi, tenendvm habe(n)d(um) vtifrven(dum) pacifice et qviete possidendvm vsq(ue) ad exemptionem per nos et svccessores n(ost)ros faciendam, Qva facta possessio tercie partis advocacie predicte ad nos et | svccessores n(ost)ros devolvetvr ivre pleno Jvribvs n(ost)ris semper salvis Hac condicione et cavcione interposita q(uod) tametsi Maccella carnivm cum omnibvs eorvm attine(n)cys | ad ip(s)am Advocaciam. a primeva sui origine et fondacione pertineant, tamen ipsi opidani nobis in hoc morem gerere, et gr(ati)am pro isto beneficio, q(uod) scilicet eis hanc Ad|vocacie partem favere non negaverimvs. referre volentes, ip(s)a omnia maccella carnivm possessa et deserta. constructa et constrvenda, cvm toto eorvm censv, Jvre, dominio, | et proprietate, nihil penitvs sibi reservantes, post sex annorvm se se immediate seqvencivm decvrsvm, a tempore qvo eivsdem tercie partis Advocacie possessionem re|alem et actvalem assecvti, fverint, resignare, libereq(ue) et sine mora dimittere nobis in manvs n(ost)ras vel procvratoris n(ost)ri. debebunt. dimittentq(ue) et resignabvnt perpe|tvo habenda et possidenda, Sed intra cvrsvm temporis Sexenny integri omnes frvctvs, omnes censvs, omnesq(ue) proventvs preconsvl et consules predicti, pro necessitate | et vsv opidi illius **Vieliczka.** in toto et in parte actipient percipient et convertent, vsq(ue) vt diximvs ad sex annorvm decvrsvm se continve et immediate seqventivm | et resignationem eorvndem maccellorv(m), ivxta ordinacionem svprascriptam nobis faciendam, In cvius rei testimonivm Sigillvm nostrvm p(ræse)ntibvs est svbappensvm, Datv(m) | **Cracovie** Sabbato post festvm Circvmcisionis domini, Anno eiusdem **Millesimo qvingentesimo duodecimo** Regni vero nostri qvinto

R(e)l(ati)o Magnifici Chr(ist)ofori de Schidloviecz Castellani Sandomirien(sis) Et R(egni) Polonie Vicecanc(e)ll(a)ry Siradien(sis)q(ue) Sochacz(eviensis) Gostinen(sis) etc. Capitanej

Cristoforus de **S(zydłowiec)** Castell(anus)

Sand(omirien)sis et R(egni) P(olonie) Vic(ecancellarius) s(ub)s(cripsi)t

Zygmunt *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi i Prus Pan dziedziczny itd. Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym o tem wiedzieć należy: Gdy Nam łaska Boża i wola wszystkich poddanych Naszych pieczę nad Rzeczą pospolitą Królestwa powierzyła, słuszna więc, abyśmy pilniejsze mieli staranie o dobro Rzeczypospolitej niżeli o prywatne. Dla tego-to stan Miasteczka Naszego* ***Wieliczki*** *polepszyć radzi, postanowiliśmy zezwolić i dopuścić. iżby Burmistrz i Radźcy wspomnionego Miasteczka trzecią część wójtostwa tamże z rąk wielebnego Piotra Wapowskiego. Dziekana krakowskiego przychylnie Nam miłego, z wyraźną wiedzą a ze szczególnej łaskawości Naszej wykupili, jakoż zezwalamy i dopuszczamy niniejszym listem Naszym z tym dokładem, że sumy pieniężne. na wspomnionem wójtostwie słusznie i prawowicie zapisane, nie będą zwiększone, i że onę trzecią część wójtostwa ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności użytkami, pożytkami, dochodami, prawami i przynależytościami czyli według myślie brzmienia i osnowy dokumentu pierwotnego, na wspomnioni wójtowstwo słusznie i prawowicie wydanego, ciż Burmistrz, Radźcy spokojnie i nienaruszenie dzierżyć, mieć, posiadać i z niej użytkować będą aż do wykupna, przez Nas lub przez Następców Naszych uskutecznić się mającego, po czem posiadanie trzeciej części wspomnionego wójtostwa na Nas i Następców Naszych całkowicie przejdzie; wszakże prawa Nasze pozostać mają zawsze bez ujmy. Kładziemy jednak ten warunek i tę zastrogę, że chociaż jatki mięsne ze wszystkiemi przynależytościami do onego wójtostwa od samego początku i utworzenia należą: atoli Mieszczanie chcąc Nam dogodzić i wdzięczność okazać za tę łaskę, żeśmy im przyzwolenia do nabycia tej trzeciej części wójtostwa nie odmówili, wszystkie jatki mięsne, zajęte i spustoszałe, już wystawione i dopiero wystawić się mające, z całkowitym czynszem, prawem, władzą i własnością, bez jakiegokolwiek dla siebie zastrzeżenia, po upływie sześciu lat bezpośrednio po sobie następujących, licząc od czasu w którym owę trzecią część wójtostwa istotnie i rzeczywiście w posiadanie wezmą, Nam odstąpić i w Nasze albo Wielkorządcy Naszego ręce dobrowolnie i bezzwłocznie oddać będą powinni, jakoż odstąpią i oddadzą na własność wieczystą; lecz że w ciągu całkowitego czasu sześcioletnego wszystkie pożytki, wszystkie czynsze i wszystkie dochody Burmistrz i Radźcy przeznaczeni na potrzebę i użytek Miasteczka* ***Wieliczki*** *tak w całości jako też częściowo pobierać i obracać będą aż do końca, jak to wyżej się wyraziło, sześciu lat ciągiem i bezpośrednio po sobie następujących, i aż do odstąpienia tychże jatek na rzecz naszą uczynić się mającego według powyższego postanowienia. Działo się w* ***Krakowie****, w sobotę po święcie Obrzezania Pańskiego. lata* ***Tysiącznego Pięćsetnego Dwunastego*** *a w piątem Naszego królestwa.*

Referat Wielmożnego Krzysztofa ze Szydłowca Kasztelana sądomirskiego. Podkanclerzego Królestwa polskiego, a sieradzkiego, sochaczewskiego, gostyńskiego itd. Starosty.

Krzysztof *ze* ***Szydłowca***

Kasztelan sądomirski a Królestwa polskiego Podkanclerzy podpisał.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Consensus super empt(i)o(ne)m Aduocacie a Vapowsky Scriptum iam | Habetur in donato fol(io) 107.

Ibid(em) Cautella de Macellis per R(egiam) M(ajestatem) in nihilum redacta, sed per posteri(us) | priuilegiu(m) in gra(tia)m restituta.

Nullius Valoris

Nr. 71 Visum | Consensus super Aduocatiam p(ro) Wapowski | A(nn)o 1512.

Przyzwolenie na kupno wójtostwa od Wapowskiego. Przepisane już, znajduje się się na 107. karcie pamiętnikowej.

Tamże ubezpieczenie względem jatek przez Królewską Mość unieważnione, lecz późniejszym dokumentem w ważności utrzymane.

Bez wartości.

L. 71. Widziane. Pozwolenie na wójtostwo dla Wapowskiego roku 1512.

Miara pergaminu: u góry 487, u dołu 511, z lewej 250, z prawej 246 milimetrów. Pieczęć zaginęła a zawieszona była na pasku.

Rok 1512.

Zygmunt I. daje Miastu Wieliczce pozwolenie na zastawienie dóbr i dochodów miejskich w celu kupna trzeciej części wójtostwa, a jatki rzeźnickie skarbowi zastrzega po sześciu latach.

1 **Sigismundus** Dei gratia Rex Polonie Magnus dux Lituanie Russie Prussieq(ue) dominus et heres etc. Significamus tenore
2 p(ræse)ncium quibus | expedit vniuersis Quia licet tempore paulo superiori Consensum nostrum regium, ad exemen(dam) terciam partem Aduocatie in oppido nostro **Vyeliczka** de manibus
3 Venerabilis Petri Vappowskj Decani Crac(oviensis) | prouidis Preconsuli et Consulibus **Vyelic**ien(sibus) dederimus, prout id specialibus l(ite)ris n(ost)ris abundius expressum est, Quia tamen imp(ræsen)ciarum accedentes M(ajesta)tem n(ost)ram idem
4 Preconsul et Consules **Vyelic**ien(ses) | exposu(eru)nt, se aduocatiam predictam non posse exemere, nisi aliquovbi summam pecuniarum mutuentur et acquira(n)t, Supplicarunt propterea M(ajesta)tj n(ost)re humilit(er) vt certum censum annu(um) in et
5 sup(er) molendino | equestri braseorum ciuili eiusq(ue) om(n)ibus et singulis emolimentis ac in et super sex maccellis salis atq(ue) etiam in et super villa **Marczinkovicze** eiusdemq(ue) censibus et agris ac om(n)ib(us) et singulis p(ro)uenti-
6 b(us) | eiusdem opidi **Vyeliczka** ciuilibus ac super om(n)ibus et singulis prouentibus ciuilibus opidi **Vyeliczka**, alicui persone Spirituali seu seculari in regno n(ost)ro pro summa
7 octingentaru(m) marcaru(m) | vendere obligare et inscribere in vim reemptionis al(ia)s Navydercoff admittere et consentire dignaremur Supplicationibus igitur ip(s)orum Preconsulis et Con-
8 sulum pro se et totius communitatis opidi **Vy|elic**ien(sis) nomi(n)e ad nos factis, Ad certorumq(ue) Consiliariorum n(ost)rorum intercessionem acquiescen(tes) benigniter Eysdem preconsuli et consulibus opidi **Vyeliczka**, Censum annu(um) in toto vel
9 in parte in et sup(er) | molendino equestrj ciuili eiusq(ue) omnibus et singulis emolimentis et prouentibus, ac in et super sex maccellis salis Atq(ue) etia(m) in et sup(er) villa predicta **Marczinkouicze** eiusdem agris et censibus om(n)ib(us)|-
10 q(ue) et singulis prouentibus ac in et super om(n)ibus p(ro)uentibus ciuilibus eiusdem opidi **Vyeliczka**, Saluis tamen iuribus nostris regalibus simul ac condicione que in l(ite)ris con-
11 sensus super em|ptione eiusdem aduocatie dat(is) est conscripta cuius quidem condicionis tenor est talis. Q(uod) tametsi maccella carnium cum om(ni)bus eorum attinentys ad ip(s)am Aduocatia(m)
12 a primeua sui origine | et fundacione pertinea(n)t, tamen ip(s)i oppidani **Vyelic**ien(ses) nobis in hoc morem gerere et gra-(tia)m pro isto beneficio q(uod) sc(ilice)t hanc aduocatie partem fauere non denegau(er)imus referre volen(tes), om(n)ia
13 mac|cella carniu(m) et possessa et deserta, constructa et constrnen(da) cum eorum censu dominio et p(ro)p(ri)etate nichil penitus sibi ibidem reseruan(do) post sex annoru(m) decursum

***Zygmunt** z Bożej łaski Król Polski. Wielki Książę Litwy, Rusi i Prus Pan dziedziczny, Oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym się przyda: Chociaż przed niedawnym czasem do wykupna trzeciej części wójtostwa w Miasteczku Naszem **Wieliczce** z rąk Wielebnego Piotra Wapowskiego Dziekana krakowskiego daliśmy już przyzwolenie Nasze królewskie Opatrznym Burmistrzowi i Radźcom **wielic**kim, jak to we właściwym liście Naszym dokładniej jest wyrażone; gdy atoli ciż Burmistrz i Radźcy **wielic**cy, przybywszy teraz przed Nasz tron, przełożyli, że wspomnionego wójtostwa nie mogliby wykupić, jeżeli gdzie summy pieniężnej nie pożyczą i nie dostaną; i gdy z tej przyczyny Dostojności Naszej pokornie upraszali, abyśmy dopuścić i pozwolić raczyli, iżby im wolno było pewien czynsz roczny z miejskiego młyna słodowego końskiego ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności onego pożytkami, tudzież ze sześciu jatek czyli ław solnych: dalej wieś **Marcinkowice** z czynszami, polami i ze wszystkiemi do Miasteczka **Wieliczki** należącemi dochodami: nareście wszystkie bez wyjątku dochody miejskie Miasteczka **Wieliczki**, jakiej osobie duchownej lub świeckiej w królestwie Naszem za summę ośmiuset grzywien przedać, zastawić i zapisać na wyderkaf czyli wykupno; przeto przychylając się łaskawie do próśb tychże Burmistrza i Radźców, imieniem ich i wszystkiej Gminy Miasteczka **Wieliczki** do Nas wniesionych, tudzież do przyczyny niektórych Rad Naszych, dopuszczamy i pozwalamy tymże Burmistrzowi i Radźcom Miasteczka **Wieliczki** czynsz roczny całkowicie lub w części z miejskiego młyna końskiego ze wszystkiemi i pojedynczemi pożytkami i dochodami, tudzież ze sześciu jatek czyli ław solnych; także wieś **Marcinkowice** z polami, czynszami i wszelkiemi bez wyjątku dochodami; nareście wszystkie dochody miejskie tegoż Miasteczka **Wieliczki**, komukolwiek lub jakimkolwiek osobom czy też osobie bądź duchownej bądź świeckiej królestwa Naszego, mianem wykupna nastąpić mającego czyli na wyderkaf, za summę ośmiuset grzywien piętna i liczby polskich zwyczajnych, czterdzieście ośm groszy na każdą grzywnę licząc, przedać, zastawić i zapisać z prawem dzierżenia, mienia, posiadania, pożytkowania i na dowolny użytek obracania spokojnie i nienaruszenie. Wszakże nietknięte i cale pozostać mają prawa Nasze królewskie jako też ów, w pozwoleniu na kupno tegoż wójtostwa wydanem, położony warunek, którego osnowa jest taka: „Że chociaż jatki mięsne ze wszystkiemi przynależytościami do tegoż wójtostwa od samego początku i utworzenia onego należą, jednak Mieszczanie **wielic**cy chcąc Nam dogodzić i za one dobrodziejstwo, żeśmy im*

14 se se immediate sequentium | decursum [1]) a t(em)p(or)e quo eiusdem tercie partis aduocacie possessio(ne)m realem et actualem conseq(u)uti [2]) fuerint resignare libereq(ue) et sine mora
15 dimitt(er)e nobis in manus n(ost)ras vel p(ro)curatoris | nostri debebunt dimittenq(ue) et resignabunt perpetuo haben(da) et possiden(da), Sed intra decursum temporis sexenny omnis fructus omnes census omnesq(ue) prouentus Preconsul et Consules |
16 pro necessitate et vsu opidi illius **Vyelyczka** in toto et in parte accipient percipient conuertent, vsq(ue) ad sex annorum decursu(m) se se immediate et continue sequentiu(m) et resi-
17 gnatio(ne)m eorund(em) Maccel|lorum [3]) iuxta ordinatio(ne)m suprascripta(m) facien(dam), salua perman(en)te [4]) Cuicunq(ue) vel quibuscunq(ue) personis seu persone sp(irit)uali [5]) vel secularj regni n(ost)ri titulo reemptionis al(ia)s Nauidercoff fien-
18 (dæ) | p(ro) summa octingentarum marcar(um) monete et nu-(mer)i polonicaliu(m) consuet(orum) quadraginta octo grossos marcam in quamlibet computan(do) venden(dum) obligan(dum)
19 et inscriben(dum) huiusmodi censu(m) tenen(dum) | haben(dum) possiden(dum) vtifruen(dum) et in vsus suos beneplacitos conuerten(dum) pacifice et quiete, Quem quidem censu(m) m(o-d)o premisso inscriben(dum) et obligan(dum) immunitatj E(c)-
20 cl(es)iastice [6]) atq(ue) libertati eiusdem asscribimus | annectimus app(ropr)iamus et invisceramus, Ip(su)mq(ue) emptorem(?) siue possessore(m) emptoresq(ue) et possessores(?) [illegible] expedicione bellica generali et particulari [illegible] secularj
21 regni nostrj | ac qualibet contributione [illegible] imponen(da) liberamus excipimus eximimus p(re)sentibus per tenore(m) Decernen(tes) volen(tes)q(ue) q(uod) p(ro) eius repeticione ad fo-
22 rum Judicy sp(irit)uales recursus habeatur | vsq(ue) ad exemptio(ne)m [illegible] preconsulem et consules **Vyelic**ien(ses) facien(dam), Har(um) quibus sigillum n(ost)r(u)m est appensum
testimonio l(ite)rarum Dat(um) **Cracouie** Sabbato proximo
23 ante Dom(in)icam | Reminiscere etc. Anno domini **Millesimo quingen(tesim)o Duodecimo** Regni aut(em) nostri anno sexto.

R(e)l(ati)o Magnifici Christophori de Schy(dlowie)cz Castellani Sand(omi)rien(sis) | et R(egni) P(oloniæ) ViceCancellary, Syradien-(sis)q(ue) etc. Capitanej.

Cristoforus de **S(zydlowiec)** Cast(ellanus) |

Sand(omiriensis) et R(egni) P(oloniæ) Vic(ecancellarius) s(ub)-s(cripsi)t.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Jam Scriptum | Habetur in donato Folio 22.

Nr. 59 Consen(s)us Sigismundi Miastu na zaciągnienie długu | na Woytostwo Wielickie

wykupu części tegoż wójtostwa nie odmówili, wdzięczność okazać, powinni będą wszystkie jatki mięsne, zajęte i spustoszałe, wystawione już i dopiero powstać mające, z czynszami, władzą i własnością, nic wcale sobie w nich nie zastrzegając, po upływie sześciu lat bezpośrednio po sobie następujących, licząc od czasu w którym owę trzecią część wójtostwa istotnie i rzeczywiście w posiadanie wezmą, Nam odstąpić i w Nasze albo Wielkorządcy Naszego ręce dobrowolnie i bezzwłocznie oddać, jakoż odstąpią i oddadzą na własność wieczystą; lecz że w ciągu całkowitego czasu sześcioletnego wszystkie pożytki, wszystkie czynsze i wszystkie dochody Burmistrz i Radźcy przerzeczeni na potrzebę i użytek Miasteczka **Wieliczki** *tak w całości jako też częściowo pobierać i obracać będą aż do końca, jak to wyżej się wyraziło, sześciu lat ciągiem i bezpośrednio po sobie następujących, i aż do odstąpienia tychże jatek na rzecz Naszą uczynić się mającego według powyższego postanowienia.“ Który-to czynsz, w sposób powyższy zapisać i zastawić się mający, do swobody i wolności kościelnej przyłączamy, zadziełamy i wcielamy, a samego kupiciela czyli właściciela równie jak kupicieli i właścicieli od wyprawy wojennej pospolitej i szczególnej, tudzież od podatku świeckiego Naszego Królestwa, także od wszelkiej daniny na Duchowieństwo nałożyć się mającej, uwalniamy, wyłączamy i wyjmujemy osnową niniejszego, stanowiąc i żądając, iż przeciw wymaganiu onej do sądu duchownego odzew iść ma aż do czasu wykupna, przez Burmistrza i Radźców* **wielic***kich uskutecznić się mającego. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Dano w* **Krakowie**, *w sobotę najbliższą po niedzieli suchej, lata Pańskiego* **Tysiącznego Pięćsetnego Dwunastego**, *a w szóstem Naszego królestwa.*

Referat Wielmożnego Krzysztofa ze Szydłowca Kasztelana sądomirskiego i Podkanclerzego Królestwa polskiego a sieradzkiego itd. Starosty.

***Krzysztof** ze **Szydłowca** Kasztelan sądomirski a Królestwa polskiego Podkanclerzy podpisał.*

Przepisane już; znajduje się na 22. karcie pamiętnikowej. L. 59. Pozwolenie Zygmunta (itd. jak obok).

Nr. 61

Liczba 61.

Długość oryginału u góry 623, u dołu 630; szerokość z lewej 306, z prawej 304. Pisany na pergaminie. Pieczęć z paskiem zaginęła.

---

[1]) Wyraz zbyteczny, bo już wyżej nieco raz przychodzi. — [2]) W oryginale znajdują się tylko litery nawiasem tu nie objęte, i znaku skrócenia nie ma. — [3]) W oryginale trzy l, jedno na końcu 16go, a dwa na początku 17go wiersza. — [4]) Jak uwaga 2. — [5]) Jak uwaga 2. — [6]) Jak uwaga 2.

Rok 1512.

Przed najwyższym sądem prawa magdeburskiego, Piotr Wapowski przedaje Miastu Wieliczce trzecią część wójtostwa.

1 **Nicolaus Zawer** Advocatus Joannes Zuntak Mathias Sapo-
narius Melchior Waygel Joannes Goray Mathias Schwob Johannes |
2 Dlugosch et Florianus septem Scabini provinciales Jurissup(re)ni
Maydburgen(sis) Castri Cracouien(sis) p(er) Serenissimu(m)
Principem et do(minu)m do(minu)m Sigismundum dei gr(ati)a
3 Regem | Polonie Magnu(m) Ducem Lituanie Russie Prussieq(ue)
etc. do(minu)m et heredem do(minu)m gr(ati)osissi(mu)m ad id
spe(ci)al(ite)r deputati et delegati Significamus tenore p(ræse)n-
4 ciu(m) quib(us) expedit vniuersis | et singulis tam p(ræse)n-
tibus q(uam) futuris Quomodo de anno d(omi)ni **Millesimo**
quingentesimo duodecimo feria secu(n)da proxima
ante festu(m) s(an)ti Johannis Baptiste cora(m) nobis in Judicio |
5 Ba(n)nito oportuno [illegible] venerabilis domi(nus) Petrus
Vapowskj Decanus E(c)cl(es)ie [illegible] Cracouien(sis) p(er)-
sonalit(er) constitut(us) non compl[illegible] neq(ue)
6 aliquo sinistro erro(r)e | deuio seduct(us) p[illegible] inte-
re(m) ad hoc iudicial(ite)r sumptu(m) Michaelem Barsi spon[illegible]
et libere recognouit Quia tercia(m) p(ar)tem seu sortem Advo-
7 cacie sue hereditarie **Wyelic**ien(sis) ad ip(su)m | ex m(a-
te)rna succesion(e) l(egi)ttime deuoluta(m) cu(m) om(n)i iure
dominio et p(ro)p(ri)etate necnon censib(us) fructib(us) pro-
ue(n)tibus redditibus vsufructib(us) vtilitatib(us) et obue(n)cio-
8 nib(us) quibuscu(n)q(ue) Ac cum | agris pratis campis pascuis
Siluis Borris Rubetis Nemorib(us) quercetis arwis Indaginib(us)
Mericis et eoru(m) venac(i)onib(us) et aucupys Aquis et aqua-
9 ru(m) quol(ibe)t decursib(us) | Stagnis piscinis fluuys Torren-
tib(us) Rivis et eoru(m) piscaturis Molendinis co(n)structis et
c(on)struendis et eoru(m) emolumentis Tabernis Domib(us) Or-
10 tulanis artificib(us) cu(m) me(n)sis seu | maccellis pistoru(m)
et carnificu(m) ac ecia(m) cu(m) cameris pannoru(m) fenestris-
q(ue) in quib(us) ad vlnam vendit(ur) et forisat(ur) et alioru(m)
quorumcu(n)q(ue) artificum eoru(m)q(ue) proue(n)tibus vniuer-
11 sis | Et generalit(er) cu(m) om(n)ibus et singulis adh(ær)encys
et depende(n)cys quibuscu(n)q(ue) no(min)ib(us) possint no-
mi(n)ari et ad dicta(m) tercia(m) sortem advocacie p(ræ)dicte
12 quo(modo)libet ex antiquo spectan(tibus) | ita late longe et
c(ir)cumf(er)encialiter prout in suis metis granicys et limitibus
est distincta limitata et ab alys sortibus abdiuisa et prout eam
13 sol(us) tenuit habuit et hucusq(ue) | possidebat et iuxta origi-
nalia p(ri)uilegia fundac(i)onis eiusd(em) advocacie Nichil iuris
p(ro)prietatis et dominy sibi et suis successoribus legittimis in
14 ead(em) reseruan(do) neq(ue) aliquid excluden(do) | famatis et
c(ir)cumspectis Procunsuli Consulibus et tote com(muni)tati et
suis successoribus **Wyelic**ien(sibus) pro decim octo Centis
flor(enorum) in medie(n)tibus florenu(m) queml(ibe)t p(er) me-
15 dia(m) sexagena(m) | computando pleno iure et h(ær)editario
p(er)petueq(ue) vendidit Consensu Regio spe(ci)ali ad id acce-
den(te) tu(n)c coram Judicio ostenso et reproducto per ip(s)os
16 Proconsule(m) Consules et tota(m) | com(muni)tatem **Wyeli-**
cien(sem) iure hereditario tenendum haben(dum) possidendum
vtifruendum venden(dum) donandu(m) co(m)mutand(um) et quouis
17 modo alienandum ac in vsus suos meliores | prout ip(s)is vide-
bit(ur) conuertendum Jamq(ue) p(ræ)fatus dominus Petrus Va-
powskj p(er) eundem suu(m) tutore(m) recognouit quia sibi to-
18 talit(er) est satisfactum a Proconsule Consulibus | et tota co(m)-
munitate in su(m)ma p(ræ)sc)ri)pta decim octo Centor(um) flo-
r(enorum) pro ead(em) t(er)cia sorte Advo(ca)cie **Wyeli-**
cien(sis) quam ip(s)is resignare debet in forma iuris debita in

***Mikołaj Zawer** Wójt, Jan Zuntak, Maciej mydlarz, Melchior Wajgel, Jan Goraj, Maciej Szwab, Jan Długosz i Floryan Ławnicy prowincyonalni najwyższego prawa magdeburskiego przy Grodzie krakowskim, w liczbie siedm, przez Najjaśniejszego Pana Zygmunta z Bożej łaski Króla polskiego, Wielkiego Książęcia litewskiego a Rusi, Prus itd. Pana dziedzicznego, Pana najmiłościwszego, do tego wyłącznie wysadzeni i wyznaczeni. — oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim tak teraz jako też potem będącym, którym natem zależy: jako lata Pańskiego **Tysiącznego Pięćsetnego Dwunastego**, w poniedziałek najbliższy po uroczystości świętego Jana Chrzciciela, przed nami w Sądzie zagajnym, w porę zwołanym, zasiadającymi, Wielebny Ksiądz Piotr Wapowski, Dziekan kościoła katedralnego krakowskiego, oblicznie stając nie z przynaglenia albo poniewolnie, ani obłędem jakim zgubnym lub zdrożnym uwiedzion, przez zastępcę swojego, sądownie do tego przybrane[illegible] Michała Barzego, z własnego popędu i dobrowolnie ze[illegible] [illegible]cia część czyli dzielnicę własną wójtostwa dzie[illegible]**wielic**kiego, z macierzystego spadku mu przypadłą, ze wszelkiem prawem, władzą i własnością; tudzież z czynszami, plonami, dochodami, przychodami, użytkowaniami, pożytkami i zyskami wszelakiemi; dalej z rolami, łąkami, polami, pastwiskami, lasami, borami, krzakami, gajami, dąbrowami, nieużytkami, ostępami, debrzami [illegible] zwierzyny i ptactwa; z wodami i wód dokądkolwiek [illegible]; [illegible]mi, sadzawkami, rzekami, potokami, strumieniami i [illegible] łowem; z młynami już wystawionemi albo dopiero wystawić się mającemi i onych pożytkami; z karczmami, domostwami, zagrodnikami i rzemieślnikami; z ławami czyli jatkami piekarskiemi i rzeźnickiemi, także z kramami sukiennemi i oknami, w których na łokcie przedają i targują, albo innych jakichkolwiek rzemieślników, ze wszystkiemi od nich przypadającemi dochodami; w ogóle ze wszelakiemi przynależytościami i zależnościami, jakiemikolwiek nazwy oznaczonemi a do onej trzeciej części wójtostwa przerzeczonego zdawna należącemi, a to w takiej szerokości, długości i rozległości, jako miedzami, kresami i granicami odznaczona i od innych części oddzielona, jako ją sam dzierżył, miał i dotąd posiadał, a zgodnie z pierwotnym dokumentem na utworzemie wójtostwa wydanym, żadnego prawa, własności i władzy sobie lub spadkobiercom swoim prawowitym na niej nie zastrzegając ani cośkolwiek wyłączając, Sławetnym i Opatrznym Burmistrzowi, Radźcom i całej Gminie **wielic**kiej, także ich następcom za ośmnaście set złotych, przeciętnie na każdy złoty po pół kopy licząc, prawem zupełnem i dziedzicznem wieczyście przedał za przyzwoleniem królewskiem, wyłącznie na to danem a teraz Sądowi okazanem i przedłożonem. Którą-to część wójtostwa Burmistrz, Radźcy i cała Gmina **wielick**a prawem dziedzicznem dzierżyć, mieć, posiadać i z niej użytkować, albo też przedać, darować, zamienić, jakimbądź sposobem zbydź i na jak najlepszy według ich zdania użytek obrócić będą mocni. Już też wspomniony Ksiądz Piotr Wapowski zeznał przez tegoż swojego zastępcę, że Burmistrz, Radźcy i cała Gmina uiścili się mu z przerzeczonej summy ośmnastu set złotych za onę trzecią część wójtostwa **wielick**iego, i że dla tego zrzec się go obowiązany na ich rzecz w należytej formie prawnej na najbliższym sądzie zagajnym zwyczajnym, do dopełnienia czego Uczciwego Jana Długosza, członka tego sądu, pełnomocnikiem swoim przez zastępcę swojego, Michała Ba-*

proximo Judicio | Ba(n)nito exposito Ad quod facien(dum) p(er) eund(em) tutorem suu(m) Michaelem Barsi fecit constituit et sole(n)niter ordinauit prout melius de iure potuit in suu(m) plenipotentem | homi(n)em Joannem Dlugosch Sedis hui(us) conf(rat)rem in om(n)i modo vigore et forma tanq(uam) sol(us) p(er)sonaliter interesset quod est confirmatu(m) h(abe)re robur et vigore(m) f(ir)mitat(is) | S(ente)n(c)ia median(te) de forma iur(is) Quam quid(em) Insc(ri)pcionem vendic(i)onis p(ræse)ntem famati Albertus Pywnyczny et Mathias Nurka Consules **vyelic**ien(ses) suscep(er)unt in | man(us) p(ræ)dictorum Proconsulis Consulum toci(us)q(ue) co(m)munitatis **Vyelic**ien(sis) cu(m) eorum sufficienti plenipotencia Tandem feria quinta proxima post visitac(i)onis v(ir)ginis | Marie anno quo supra coram nobis ba(n)nito in Judic(i)o exposito in Castro Cracouien(si) residentib(us) prefat(us) venerabilis dominus Petrus Vapowskj Decan(us) E(c)cl(es)ie Catedra|lis Cracouien(sis) per famatum Joannem Dlugosch conf(rat)rem Sedis hui(us) suu(m) plenipotente(m) homi(n)em ad hoc spe(ci)aliter sumptu(m) et iudicial(ite)r constitutum et ordinatum | Terciam p(ar)tem Advocacie **vyelic**ien(sis) sue hereditarie ad ip(su)m ex m(ate)rna successione deuolutam cum om(n)ibus et singulis iurib(us) modis limitib(us) condic(i)onib(us) p(ro)p(ri)etatibus | ac dominio nichil excipien(do) nec pro se et suis posteris aliquid in ead(em) reserua(n)do et prout ip(s)am solus hucusq(ue) possidebat et al(ia)s iuxta vendic(i)onis Insc(ri)pc(i)o(ne)m in actis pre|sentibus contenta(m) quam p(ræse)ntibus app(ro)bauit et rathificauit in o(mn)ibus et singulis ip(s)ius articulis clausulis et condic(i)onibus Famatis Proconsuli Consulib(us) et tote com|munitati pleno iure et hereditario cum plena faciendi et dimittendi facultate p(er)petue Resignauit et promisit pro om(n)i impetic(i)one sex(us) et status vtriusq(ue) iuxta Juris | Maydburgen(sis) rittum, [1]) Eand(em) Resignac(i)o(ne)m talit(er) ritte f(a)ctam Alberto Pywnyczny et Mathia Nurka cu(m) sufficienti plenipotencia app(ro)bantib(us) et in man(us) p(ræ)fator(um) | Proconsulis Consulum tociusq(ue) co(m)munitatis **Wyelic**ien(sis) Judicialiter suscipie(n)tibus Que quidem Resignacio t(a)l(ite)r rac(i)onabilit(er) facta est co(n)firmata robur | h(abe)re p(er)petue firmitatis nostra S(ente)n(c)ia median(te) de forma iur(is) Et addit(us) est de iure Ministerialis tons(us) quicu(n)q(ue) ad Intromittend(um) in dictam t(er)ciam p(ar)tem Advo(ca)cie | p(ræ)fate dictos Proconsulem et Consules totamq(ue) co(mmu)nitatem **Wyelic**ien(sem) vigore resignac(i)onis p(ræ)dicte Harum quibus Sigillum nostri Offic̃y est subappensum testimo(n)io | l(ite)rarum Actu(m) Anno diebus et indycys quibus supra Dat(um) v(er)o exposic(i)onis p(ræ)s(e)nc(iu)m die S(a)bb(a)tiuo in vigilia s(an)cti Jacobi Ap(osto)lj Anno dom(in)i **Millesimo quinge(n)|tesimo Duodecimo**

rzego, uczynił, wyznaczył i w myśl przepisów ustanowił najdokładniej, jak tylko prawo dozwalało, w sposób najodpowiedniejszy, z należytą mocą i po zarysie, jakby sam osobiście przy tem był obecny, co że ma wagę i moc obowięzującą potwierdzu się wyrokiem prawnego układu. — Niniejszy zapis przedaży Sławetni Wojciech Piwniczny i Maciej Nurka, Radźcy ***wielic****cy, przyjęli do rąk przerzeczonych Burmistrza, Radźców i wszystkiej Gminy* ***wielick****iej z ich dostatecznem pełnomocnictwem. Nakoniec we czwartek najbliższy po Nawidzeniu Maryi Panny roku powyższego przed nami, zasiadającymi w Sądzie zagajnym odprawionym w Grodzie krakowskim, wspomniony wyżej Wielebny Ksiądz Piotr Wapowski, Dziekan kościoła katedralnego krakowskiego, przez Sławetnego Jana Długosza, członka miejsca tego a pełnomocnika wyłącznie w tym celu od siebie przybranego tudzież sądownie ustanowionego i przeznaczonego, trzeciej części dziedzicznego wójtostwa* ***wielick****iego. przypadłej mu spadkiem po matce, ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności prawami, kresami, granicami, warunkami, właśnościami i z władzą, nic nie wyłączając i nic nie zastrzegając czy to sobie czy spadkobiercom swoim, lecz tak jako ją sam dotąd posiadał, czyli według zapisu przedaży w aktach tutecznych zawartego, który niniejszem uznał i potwierdził we wszystkich szczegółach, orzeczeniach i zastrogach, zrzekł się na rzecz Sławetnych Burmistrza, Radźców i wszystkiej Gminy prawem zupełnem i dziedzicznem na wieczne czasy z nieograniczoną mocą władania lub zbycia, przyrzekając przeciw wszelkim niepokojeniom ze strony osób obojej płci i któregokolwiek stanu według określeń prawa magdeburskiego bronić. To tak uskutecznione zrzeczenie się Wojciech Piwniczny i Maciej Nurka za dostatecznem umocowaniem uznawszy imieniem przerzeczonych Burmistrza, Radźców i całej Gminy* ***wielick****iej sądownie przyjęli. — W następstwie czego zrzeczenie się wspomnione, zasadniczo zdziałane, zostało zatwierdzone i ma bydź w wieczystej ważności na mocy wyroku naszego w myśl prawa wydanego. Przydany też został ze Sądu woźny braciszek do wwiązania przerzeczonych Burmistrza, Radźców i całej Gminy* ***wielick****iej w pomienioną trzecią część wójtostwa na podstawie powyższego zdania. Na świadectwo czego pieczęć urzędu naszego u niniejszego listu zawieszona. Działo się lata, w dnie i indykty jak wyżej. Dano zaś przy wygotowaniu niniejszego, dnia sobotniego, we wigilią świętego Jakóba Apostoła lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Dwunastego.***

Napisy na odwrotnej stronie kolejno:

55 Visum Resignatio sup(er) Aduocatia ut intus

Resignacio super Aduocacia(m) | per dominos consules Wyelycien(ses) | Emptam coram Jure Sup(re)mo

Jam inscriptum Alboque | acticatum

Habetur in donato | Fol(io) xxuy et quinto

Nro. 52.

Nro. 2 A(nn)o 1512

Resignatio super Aduocatia(m) per Dominos Consules | Wielicien(ses) emptam.

L. 55. Widziano. Ustąpienie wójtostwa jak wewnątrz.

Ustąpienie wójtostwa, kupionego przez Panów Radźców wielickich przed najwyższym sądem.

Już wpisane i wciągnięte w księgę.

Znajduje się na karcie pamiętnikowej 24ej i 25ej.

Liczba 52.

Liczba 2. Roku 1512.

Ustąpienie wójtostwa kupionego przez Panów Radźców wielickich.

Pergamin, osnowę powyższą obejmujący, ma u góry 450, u dołu 446, z lewej 397 a z prawej 289 milimetrów. Na pasku pergaminowym, przez zagiętkę przewleczonym, wisi gałka woskowa koloru naturalnego w kształcie półkuli. Na stronie przekrojowej, w zagłębieniu, wyciśnięte okrągłe piętno pieczęci sądowej o 39 milimetrach średnicy. Znamiona piętna są takie: W kole, z trzynastu łęczków ku środkowi otwartych, utworzonem a 25 milimetrów średnicy mającem, znajduje się głowa ludzka z rogami na czole ku sobie zakrzywionemi; pod rogami korona obręczkowata o trzech zębach; na środkowym zębie umieszczony krzyż a na bocznych trójlistki; po obydwu stronach twarzy wiją się kosmy włosów; zarost brody dzieli się na trzy części, których końce dosięgają trzech dólnych łęczków; w trzech łęczkach po prawej stronie i w trzech po lewej jest po jednej gwiazdce. Znamię to cienkim pierścieniem oddzielone od okolnego napisu gockiego: S.IVRIS. (dalej niewyraźne). IN. CATSTRO. CRACO. który-to napis znowu pierścień skrajny otacza.

[1]) Tu oczywiście opuszczony wyraz „defendere“ a może i więcej, innych, obowiązek bronienia wyrażających.

Rok 1290, 1512, 1515.

Król Zygmunt I. ponawia przywilej na założenie Wieliczki i wójtostwa r. 1290 wydany, tudzież ustęp z dokumentu z r. 1512 jatek rzeźnickich się tyczący; potwierdza wykupno trzeciej części wójtostwa; zapisuje Miastu na tejże części 1800 zł.; unieważnia dokumenty przy wykupnie nie okazane.

1. 2. In nomine Domini Amen | Ad perpetuam rei memoriam Nos **Sigismundus** dei gratia Rex Polonie Magnus dux Lithvuanie, nec non terrarum Cracouie Sandomirie, Siradie Lancicie Cuiauie Russie Prussie Culmen(sis) Elbingen(sis) Pomeranieq(ue) etc·
3 dominus et heres Manifestum facimus his | litteris nostris. Vniuersis et singulis earum noticiam habituris. Q(uo)d suplicatum est nobis nomine prouidorum preconsulis et consulum opidi nostri **Vyeliczka** tenutariorum tercie partis aduocatie **Vielic**ien(sis) fidelium nostrorum dilectorum, vt priuilegium originale |
4 fundacionem dicte Aduocatie in se continens predecessorum nostrorum in his duntaxat articulis et punctis, quorum vigore terciam partem aduocatie predicte tenent et possident, teneruntq(ue) et possederunt pacifice et quiete ab eo tempore quo dictam ter-
5 ciam partem aduoca|cie predicte de manibus Venerabilis Petri Vapowski decani Cracouien(sis) de consensu n(ost)ro redimerunt et eliberauerunt, ob eius vetustatem innovare confirmare et ratificare dignaremur. Cuius quidem priuilegy tenor talis est.

6 In nomine dom(in)i amen. Dum littera viuit | et actio commissa littere cuius assercio nutrit memoriam et roborata suscipit incrementum Igitur nos **Secundus Premizl** dei gratia Polonie et Cracouie dux notum facimus vniversis tam presentibus q(ua)m futuris p(ræse)ntem paginam inspecturis, q(uod) Jescho
7 et Hysinboldus | venientes in nostra nostrorumq(ue) baronum presentia nobis super locatione ciuitatis de **Magno Sale** incliti principis fratris nostri char(issi)mi Henrici dei gratia quondam ducis Vrathislawien(sis) Cracouie et Sandomirie priuilegium ostenderunt in hec verba

8 Nos | itaq(ue) **Henricus** dei gratia dux Vurathislauie Cracouie et Sandomirie presentibus profitemur, Q(uo)d Jeschoni et Hisinboldo fratribus dedimus ciuitatem nostram in **magno Sale** iure franconico collocandam, dantes ip(s)is racione loca-
9 cionis ibidem quattuor mansos | magnos liberos, pro pascuis pecorum preter fundum Ciuitatis omnia macella carnium, Scampna panum et Sutorum, Stubas quoq(ue) balnea(r)es quotcunq(ue) pro ipsorum vtilitate poterunt edificare, Tercium denarium de
10 Judic(i)o et sextam Curiam in ciuitate, Carni|ficum eciam siue curiam in qua pecora mactabunt(ur), hec omnia cum suis posteris imperpetuum libere possidebunt. Adicientes ip(s)is de gr(a-ti)a spetiali vt quicunq(ue) vel cuiuscunq(ue) conditionis fuerit siue Status qui infra Spacium medy miliaris incircuitu distantis|
11 a dicta ciuitate suas locare volue(r)it villas iure Theutonico quod dicti Jescho et Hisinboldus ius sue locationis in eisdem bonis debeant obtinere Insuper damus eisd(em) Jeschoni et Hisinboldo vt nullus Macella carnium Scamna panum vel Sutoru(m)
12 siue Stubas balnea|res edificare debeat ciuitate in predicta absq(ue) predictorum Jeschonis et Hisinboldi voluntate pariter et assensu. Vt igitur ad dictam nostram ciuitatem ardencius homines confluant ad manendum damus et concedimus inibi commo-
13 rantib(us) ab omnibus solucionib(us) exactionibus | et seruicys a data p(ræse)ntium quinq(ue) annorum plenam et omnimodam libertatem. Volentes nihilominus vt dicta Ciuitas ciuitatisq(ue) incole ab omnibus angarys et perangarys Juris polonici videlicet, A naraz, A pouoz, A preuod A poduoroue a Stroza ab Opolye |
14 a boue [1]) a vacca et a castri cittacione vel quocunq(ue) nomine censeant(ur) immunes permaneant imperpetuum et exempti.

W imię Pańskie amen. W celu uwiecznienia pamięci. My ***Zygmunt*** *z Bożej łaski Król polski, Wielki Książę litewski, tudzież krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej, pruskiej, chełmieńskiej, elbląskiej i pomorskiej ziemi Pan dziedziczny, — oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim w ogóle i z osobna, którzy o tem wiedzieć mają: Zaniesiona została do nas prośba unižona imieniem Opatrznych, wiernych Nam i miłych, Burmistrza i Radźców Miasteczka* ***Wieliczki****, dzierżawców trzeciej części wójtostwa* ***wielic****kiego, abyśmy dokument pierwotny Poprzedników Naszych, utworzenie wspomnionego wójtostwa w sobie zawierający, w tych tylko ustępach i szczegółach, na mocy których trzecią część wspomnionego wójtostwa dzierżą i posiadają, dzierżyli i posiadali spokojnie i nienaruszenie od onego czasu, w którym owę trzecią część wspomnionego wójtostwa z rąk Wielebnego Piotra Wapowskiego Dziekana krakowskiego za przyzwoleniem Naszem wykupili i uwolnili, z powodu starości onego ponowić, uznać i potwierdzić raczyli. Którego-to przywileju osnowa taka:*

W imię Pańskie amen. Póki pismo trwa, żyje sprawa pismem objęta; przytoczenie jej zasila pamięć, a potwierdzenie dodaje ważności. Przeto My ***Przemysław Wtóry*** *z Bożej łaski Książę Polski i Krakowa oznajmiamy wszystkim ninie i potem będącym, którzy to pismo przeglądać będą: iż stając przed Nami i Radą Naszą Jesko i Hysinbold przedłożyli Nam sławnej pamięci Książęcia Brata Naszego Najmilejszego Henryka, Książęcia wrocławskiego, krakowskiego i sądomirskiego, dokument na założenie Miasta u* ***Wielkiej Soli****, obejmujący te słowa:*

My więc ***Henryk****, z Bożej łaski Książę śląski, krakowski i sądomirski, niniejszem oświadczamy: żeśmy Jeskowi i Hysinboldowi braciom pozwolili założyć miasto u* ***Wielkiej Soli*** *na prawie frankońskiem, dając im tam z powodu założenia cztery wielkie łany wolne na pastwisko dla bydła oprócz gruntu miejskiego, wszystkie jatki mięsne, ławy chlebne i szewskie, izby też łazienne, ile dla użytku swojego będą mogli postawić; trzeci denar od sądu i szóste dworzysko w mieście; także rzeźnicę czyli dworzysko, w którem bydło bić będą. To wszystko posiadać będą wieczyście z potomkami swoimi bez opłaty. Zastrzegamy im ze szczególnej łaski, że gdyby ktokolwiek jakiegobądź powołania lub stanu na półmilowej przestrzeni około miasta przerzeczonego chciał wsie zakładać prawem niemieckiem, wspomnieni Jesko i Hysinbold prawo osadnicze w tychże dobrach mają otrzymać. Nadto warujemy tymże Jeskowi i Hysinboldowi, że bez ich woli i przyzwoleniu w mieście nikt stawiać nie może jatek mięsnych, ław chlebnych i szewskich albo izb łaziennych. Aby zaś do pomienionego Miasta Naszego garnęli się ludzie na osiedlenie, dajemy i przyznajemy osiadającym tam zupełną i wszelką wolność od wszystkich opłat, poborów i służebnictw do lat pięciu od dnia dzisiejszego. Chcemy także, aby przerzeczone Miasto i Miasta mieszkańcy od wszystkich powinności i ciężarów prawa polskiego, jako to: od narazu, od powozu, od przewodu, od podworowego, od stróży, od pola, od wołu, od krowy i od pozwu grodzkiego lub pod jakąkolwiek nazwą znanych, wolni i wyjęci byli na zawsze.*

---

[1]) W oryginalnym przywileju z r. 1290 wypisany przyimek ze rzeczownikiem razem „aboue“ i można było czytać „ab oue“ albo „a boue“; w niniejszym zaś dokumencie stoi oddzielnie „a boue“.

Nos igit(ur) Statuta fratris nostri pio prosequen(tes) affectu et Statum terre nostre in melius reformare cupientes, dictam
15 donacionem et locacionem | Jeschoni et Hisinboldo et eorum successoribus iure heredita(r)io imperpetuum confirmamus. Et vt predicti fratres scilicet Hiesko et Hisinboldus eciam per nos aliqualiter consolentur, pensantes ip(s)orum seruicia gratuita, et
16 eorum perdicionem circa predictam ciuitatem in | melius reformare cupientes, Adicimus eis de gratia nostra Speciali et eorum posteris perpetuo omni Septimana bancum Salis de Suppa liberum siue vendendi seu eciam quocunq(ue)libet deducendi Et hereditatem **Goreth** vulgariter nuncupatam prefate ciuitatj con-
17 tiguam | pro agricultura cum pratis et omnibus perpetinencys ip(s)is et ip(s)orum Succedaneis sine omni exaction(e) et seruicio confirmamus [2]) imperpetuum libere possidendam Ac eciam volumus vt incole predicte ciuitatis per aquam et terram Cra-
18 couie et Sandomirie transeuntes ab omni | exactione thelonei penitus sint exempti Insuper volumus ut sectores Salis et coctores predicti loci coram Judicibus prelibate respondeant ciuitatis Vt autem nostra confirmat(i)o pariter et donacio perpetuo immo-
19 b(i)lis perseueret, p(ræse)ntem paginam nostri Sigilli | munimine duximus confirmandam. Presentibus his testibus, Comite Nicolao palatino Cracouien(si), Comite Wloscone, [3]) Comite Stogneo venatore Callisien(si) Comite Alberto aduocato Cracouien(si) Gernasio [4]) ciue Cracouien(si) et alys q(ua)mplurimis fidedi-
20 gnis. Datum | **Cracouie** Anno domini **Millesimo Ducente(sim)o Nonagesimo** per manus Gisleri Notary Cracouien(sis) in die Beati Jacobi Apostoli

Nos igitur **Sigism(un)dus** Rex predictoru(m) subditorum nostroru(m) preconsulis et consulum ac tocius comunitatis opidi
21 **Vyeliczka.** Tenutarior(um) | tercie partis Aduocacie **Vyelic**en(sis) suplicacioni annuen(tes) Consideran(tes)q(ue) preinsertu(m) priuilegium esse q(ua)q(ua)m vetustate nimia plane absumptu(m), Illud in his punctis clausulis articulis et condicionibus quorum vigore dictam terciam partem aduocatie predicti
22 preconsul | et consules tenent, Et in quorum quieta et pacifica possession(e) existunt de certa scientia et spetiali gracia regys nostris innovandu(m) approbandum et confirmand(um) duximus, Innouamusq(ue) approbamus et confirmamus presentibus, decer-
23 nen(tes) illudip(su)m priuilegium | in his duntaxat passibus robur obtinere perpetue firmitatis quorum vigore ut prefertur prefati preconsul cum consulibus **Vyelic**ien(sibus) terciam partem aduocatie **Vyelic**en(sis) pacifice possident, Citra t(ame)n p(ræ)iudicium iuris nostri quod nob(is) ad macellas carnificum in
24 opido | nostro pred(i)cto **Vyeliczka** sittor(um) [5]) ex ordinac(i)on(e) consensus n(ost)ri ad exemend(am) dictam terciam partem aduocatie **Vyelic**ien(sis) de manibus dicti Venerab(i)lis Petri Vapowski, [6]) Crac(oviensis) Sabbato proximo post festum circumcisionis Dom(in)i Anni eiusdem Millesimi quingente-
25 simi duode|cimi Regni vero nostri quinti concessi contenta competitur Quam quid(em) ordinacionem pro meliori cautella presentibus scribendam censuimus, Cuius tenor talis est

Q(uo)d tametsi Macella carnium cum om(n)ibus eorum attinen-
26 eys ad ip(s)am aduocatiam a primeua sui | origine et fundacion(e) pertineant Tamen ip(s)i opidani nobis in hoc morem ger(er)e et gra(tia)m pro isto benefic(i)o, q(uo)d scilicet eis hanc aduocatie partem fauere non negauerimus, referre volen(tes) ip(s)a omnia macella carnium possessa et deserta constructa et
27 construenda, cum toto coru(m) | censu Jure dominio et proprietate nil penitus sibi reseruan(do), post sex annorum se se im-

My przeto postanowienia Brata Naszego w miłej czci mając, i stan ziemi Naszej polepszyć pragnąc, potwierdzamy Jeskowi i Hysinboldowi przerzeczoną darowiznę i osadę jako też potomkom ich na zawsze. Aby zaś wspomnieni bracia, mianowicie Jesko i Hysinbold i od nas pocieszenia jakiego doznali: nagradzając ich przychylne służby, i stratę przy Mieście pomienionem przez nich poniesioną powetować im radzi, przydajemy ze szczególnej łaski Naszej, im i potomkom ich, po wieczne czasy każdego tygodnia bałwan soli ze żupy bezpłatnie na przedaż lub wywiezienie dokądkolwiek; a oprócz tego dziedzictwo **Goret** *pospolicie zwane, przerzeczonemu Miastu przyległe, z łąkami i wszystkiemi przynależytościami nadajemy ku rolnictwu im i następcom ich bez wszelkiego poboru i służebnictwa wieczyście na wolne posiadanie. Chcemy też, aby mieszkańcy wspomnionego Miasta, wodą i lądem ziemie krakowską i sądomirską przebywając, od wszelkiego poboru cła byli wolni. Nadto jest wolą Naszą, iżby kopacze i zwarycze soli miejsca przerzeczonego przed sędziami Miasta tego odpowiadali. Aby zaś tak potwierdzenie jak i nadanie Nasze wiecznie nieodmienne pozostało, postanowiliśmy dokument ten odciskiem pieczęci Naszej stwierdzić, w przytomności tych świadków: Komesa Mikołaja Wojewody krakowskiego, Komesa Włosta, Komesa Stogniewa Łowczego kaliskiego, Komesa Alberta Wójta krakowskiego, Gierazego mieszczanina krakowskiego, i innych bardzo wielu wiary godnych. Dano w* **Krakowie** *lata Pańskiego* **Tysiąc Dwieście Dziewięćdziesiątego**, *przez ręce Gislera Notaryusza krakowskiego, w dzień świętego Jakóba Apostoła.*

My więc **Zygmunt** *Król, przychylając się do prośby przerzeczonych poddanych Naszych, Burmistrza, Radźców i całej Gminy Miasteczka* **Wieliczki**, *dzierzawiących trzecią część wójtostwa* **wielick***iego, tudzież z uwagi, że przytoczony wyżej dokument we wielu miejscach przez wielką starość zupełnie zniszczał, postanowiliśmy go w tych szczegółach, orzeczeniach, rozdziałach i zastrogach, na mocy których onę trzecią część pomienionego wójtostwa Burmistrz i Radźcy przerzeczeni dzierżą, a w których spokojnem i nienaruszonem posiadaniu są, ze świadomej wiedzy i szczególnej łaski Naszej ponowić, uznać i potwierdzić, jakoż ponawiamy, uznajemy i potwierdzamy z tem postanowieniem, że ów dokument w tych tylko ustępach wieczną wagę ma mieć, na podstawie których, jako się przerzekło, Burmistrz z Radźcami* **wielick***imi trzecią część wójtostwa* **wielick***iego spokojnie posiadają; bez uszczerbku atoli prawa Naszego, które Nam przysłuża do jatek rzeźnickich w miasteczku Naszem będących w moc rozporządzenia zawartego w przyzwoleniu Naszem do wykupu pomienionej trzeciej części wójtostwa* **wielick***iego z rąk Wielebnego Piotra Wapowskiego, Kanonika krakowskiego, w sobotę po święcie Obrzezania Pańskiego lata Tysiącznego Pięćsetnego Dwunastego wydanem, które-to rozporządzenie dla lepszego ubezpieczenia w niniejszem przytoczyć postanowiliśmy, a którego osnowa jest taka:*

Że chociaż jatki mięsne ze wszystkiemi przynależytościami do tegoż wójtostwa od samego początku i utworzenia onego należą: atoli Mieszczanie ci, chcąc Nam dogodzić i wdzięczność okazać za tę łaskę, żeśmy im wykupu tej części wójtostwa nie odmówili, powinni będą wszystkie jatki mięsne, zajęte i spustoszałe, już wystawione i dopiero powstać mające, z całkowitym czynszem, władzą i własnością, nic wcale sobie w nich nie zastrzegając, po upływie sześciu lat bezpośrednio po sobie nastę-

[2]) W pierwotnym dokumencie jest „c(on)f(er)imus“ i tak być powinno. — [3]) i [4]) W pierw. dokum. stoi „Wlostone“ i „Gerasio“. — [5]) Tu powino być „sittas“. — [6]) Tu opuszczone „Canonici“.

mediate sequentium, decursum, A tempere suo eiusdem tercie partis aduocatie possessionem realem et actualem assecute fu-
28 erint resigna(r)e libereq(ue) et sine mora dimittere nobis | in manus n(ost)ras vel procurato(r)is n(ost)ri debebu(n)t dimittentq(ue) et resignab(un)t perpetuo habenda et possidenda Sed intra cursum tempo(r)is sexenny integri, om(ne)s fructus, omnes census, omnesq(ue) prouentus, Preconsul et consules predicti,
29 pro necessitate et vsu opidi illius **Vyeliczka** | in toto et in parte accipient percipient et conuertent vsq(ue) vt diximus ad sex annoru(m) decursum, se continue et immediate sequentium et resignacionem eorumdem macellorum iuxta ordinacionem suprascriptam nobis faciendam.

30 Ceterum quia in preinserto p(ri)uilegio [7]) fundi | aduocacialis aduocatie predicte **Vyelic**ien(sis), Su(mm)a pecuniarum aduocatis **Vyelic**ien(si)bus non fuit nec est inscripta Memorati autem preconsul cum consulibus **Vyelic**ien(si)bus ac tota comunitas opidi illius Summam mille octingentorum florenoru(m) in
31 moneta in quemlibet flor(enum) | Triginta grossos polonicales computando, dicto Venerabili Petro Vapowski Decano Cracouien(si), Exemendi dictam terciam partem Aduocatie **Vyelic**ien(sis) numeraueru(n)t et effectual(ite)r dederunt Ip(s)aq(ue) tercia pars aduocatie **Vyelic**ien(sis) dictis preconsuli cum consulib(us) ac
32 tote | communitati **Vyelic**ien(sis) coram Jure supp(re)mo Maidemburgen(si) castri Cracouien(sis) pro Summa suprascripta Mille octingentorum flor(enorum) fuit et est per dictum Petru(m) Vapowski vendita resignata et inscripta Qua(m) quidem exemptio-
33 nem resignacionem et inscriptio(ne)m ratam et | gratam haben(tes) illam simil(ite)r approbamus confirmamus et ratificamus, Ac Summam predictam Mille octingentorum flor(enorum) in moneta, florenum qaemlibet vt prefertur per triginta grossos computan(do) prefatis preconsuli et consulibus ac communitati **Vyeli-**
34 **c**ien(sibus) et eorum | Successoribus legittimis in dicta tercia parte aduocatie **Vyelic**ien(sis) et eius fructibus et vtilitatibus in quorum nunc pacifica possession(e) existunt demptis macellis carnificum inscriben(dum) dignati sumus et presentium tenore inscribimus Per ip(su)m preconsulem et Consules totamq(ue) |
35 comunitatem terciam ip(s)am partem aduocatie **Vyelic**ien(sis) in Summa preseripta Mille octingentorum florenoru(m) predictorum cum om(n)ibus vtilitatibus fructibus et prouentibus in quorum vt dictum est pacifica possession(e) existunt tenend(am) ha-
36 ben(dam) vtifruend(am) pacifice et quiete possiden(dam) | ac (nostro tamen consensu requisito et obtento) dandam donan(dam) inscriben(dam) et obliganda(m) ac in vsus suos beneplacitos conuertend(am) perpetuo et in evum Juribus n(ost)ris regalibus semper saluis Saluo eciam iure quod ut premissum est nobis ad
37 macellas carnificum ibidem in **Wye|liczka** sittoru(m) competit Preterea quia vt docti sumus certe littere per dictum Petrum Vapowski decanum Cracouien(sem) super dictam terciam partem aduocacie **Vielic**iensis concesse retente sunt et non fuer(un)t circa exemptio(ne)m dicte sortis aduocatie coram no-
38 bis nec Jure supp(re)mo Crac(oviensi) | exhibite Igitur ne per huiusmodi litterarum retentarum exhibic(i)o(ne)m et notificac(i)o(ne)m et publicac(i)o(ne)m in post fiendam. Nos imprimis et deinde preconsul cum consulibus ac comunitas **Wyelic**ien(sis) aliquid dificultatis vel damni incurramus vel incurre(re) possint.
39 Omnes | l(ite)ras et inscriptiones retentas vel negatas, et coram nob(is) vel iure Supp(re)mo castri Cracouien(sis) loco et tempore exemptionis per dictum decanum vel suum procuratorem non positas neq(ue) exhibitas eodem modo de certa scientia n(o-
40 st)ra cassamus mortificamus et nullius robo(r)is | fore decernimus decernentes eas tam in Judicys q(ua)m extra ea publice et

pujacych, licząc od czasu w którym owę trzecią część wójtostwa istotnie i rzeczywiście w posiadanie wezmą, Nam odstąpić i w Nasze albo Wielkorzadcy Naszego ręce dobrowolnie i bezzwłocznie oddać, jakoż odstapia i oddadzą na własność wieczystą; lecz że w ciągu całkowitego czasu sześcioletniego wszystkie pożytki, wszystkie czynsze i wszystkie dochody Burmistrz i Radźcy przerzeczeni na potrzebę i użytek Miasteczka **Wieliczki** *tak w całości jako też częściowo pobierać i obracać będą aż do końca, jako się wyżej wyraziło, sześciu lat ciągiem i bezpośrednio po sobie następujących, i aż do ustąpienia tychże jatek na rzecz Naszą uczynić się mającego.*

Gdy dalej w przytoczonym wyżej dokumencie, względem gruntu wójciego wójtostwa **wielick***iego, summa pieniężna wójtom* **wielick***im nie była i nie jest zapisana; zaś wspomnieni Burmistrz i Radźcy* **wielicc***y z całą Gminą tegoż Miasteczka summę ośmnastu set złotych pieniądzmi, trzydzieście groszy polskich na każdy złoty licząc, wspomnionemu Wielebnemu Piotrowi Wapowskiemu, Dziekanowi krakowskiemu, przy wykupnie trzeciej części wójtostwa* **wielick***iego wyliczyli i rzeczywiście dali; a owa trzecia część wójtostwa* **wielick***iego wspomnionym Burmistrzowi, Radźcom i całej Gminie* **wielick***iej przed najwyższem prawem magdeburskiem grodu krakowskiego za summę wyżej wyrażoną ośmnastu set złotych była i jest przez wspomnionego Piotra Wapowskiego przedana, ustąpiona i zapisana, które-to wykupno, ustępstwo i zapis za ważne i miłe mając, również uznajemy, pochwalamy i potwierdzamy: więc uważaliśmy za rzecz słuszną, wyrażoną wyżej summę ośmnastu set złotych pieniędzy, każdy złoty, jako się przerzekło, po trzydzieście złotych licząc, wspomnionemu Burmistrzowi, Radźcom i Gminie* **wielick***iej, jako też potomkom ich prawowitym, na onej trzeciej części wójtostwa* **wielick***iego, tudzież na onego dochodach i pożytkach, w których spokojnem są teraz używaniu z wyjątkiem jatek rzeźnickich — zapisać, jakoż osnową niniejszego zapisujemy z tym dokładem, że ciż Burmistrz, Radźcy i cała Gmina onę trzecią część wójtostwa* **wielick***iego w sumie wyżej wyrażonej ośmnastu set złotych przerzeczonych ze wszystkiemi pożytkami, zyskami i dochodami, w których, jako się rzekło, spokojnem posiadaniu są, mocni będą dzierżyć, mieć, spokojnie i nienaruszenie posiadać i z niej pożytkować, albo też (atoli po zasiągnięciu i otrzymaniu Naszego przyzwolenia) dać, darować, zapisać, zastawić i na swój dowolny użytek obrócić na zawsze i na wieki, z ciągłem wszakże zachowaniem praw Naszych królewskich i onego prawa, które, jako się wyżej wspomniało, Nam do jatek we* **Wieliczce** *będących, przysłuża. Nakoniec, gdy jak Nam mówiono, pewne dokumenty, tyczące się owej trzeciej części wójtostwa* **wielick***iego, przez wspomnionego Piotra Wapowskiego zatrzymane zostały, i nie były przy kupnie tejże trzeciej części wójtostwa ani przed Nami ani przed najwyższym Sądem krakowskim okazane: więc aby przez późniejsze przedłożenie, oznajmienie i ogłoszenie tak zatrzymanych dokumentów dla Nas przedewszystkiem a potem dla Burmistrza, Radźców i Gminy* **wielick***iej jaka trudność lub szkoda nie wynikła, i wyniknąć nie mogła: znosimy, umarzamy i unieważniamy z pewnej świadomości Naszej wszystkie dokumenty i zapisy zatrzymane lub utajone, a przed Nami lub przed najwyższym sądem grodu krakowskiego w miejscu i w czasie kupna przez tegoż dziekana lub jego pełnomocnika nie okazane ani przedłożone, postanawiając, iż tak w sądach jako też za sądami urzędownie i poufnie nie mają mieć żadnego znaczenia, skutku i wagi na mocy niniejszego postanowienia. Na świa-*

[7]) Tu jak się zdaje opuszczone „ratione“.

priuatim inualidas infructuosas et nullius roboris fore in evum tenore p(ræse)ntium mediante. In Cuius rei Testimonium sigillum nostrum presentibus est subappensum Actu(m) et datum **Cra-**
41 **couie** feria q(ui)nta | Ip(s)o die Sanctorum omnium Anno Domini **Millesimo qving(entesi)mo Quintodeci(m)o** Regni vero nostri nono Presentibus ibid(em) R(evere)ndis Magnificis generosis et venerab(i)libus, Joanne Cracouien(sis) Petro Thomiczki premislien(sis) Eccl(es)iarum Episcopis et regni
42 nostrj Vicecancel|lario Chr(ist)oforo de Schidlowyecz palatino et capitaneo generali Cracouien(si) et Regni nostri Cancella(r)io etc. Andrea de Thanczin palatino Lublinen(si) Nicolao de Schidlowyecz Sandomirien(si) et regni n(ost)ri thezaura(r)io Nicolao
43 Jordan de Zakliczin Voynicien(si) Jo|anne Bochotniczki de Olesnycza Visliciensi castellanis Joanne Lathalski Gneznen(si) Cracouien(si) et Lancicien(si) Joanne Karnkowski Skarbimirien(si) et Canonico Cracouien(si) Stanislao Goreczki Callisien(si) et Canonico Gnezn(ensi) et Poznanien(si) prepositis Et alys q(ua)m-
44 plu|rimis dignitarys officialibus Curien(si)bus nostris ad p(ræ)missa testibus fidedignis sincere et fidelibus dilectis Datum per manus eiusdem Magnifici Chr(ist)ofori de Schidlowyecz in Sczmyelow ac magna Oppathow palatini et Capitanei generalis Crac(o-
45 viensis) et Regni nostrj | Cancellary Siradien(sis)q(ue) Gostinen-(sis) et Sochacevien(sis) etc. Capitanei sincere nobis dilectj

Cristoforus de **S(zydlowiec)** Pal(a)t(i)nus et C(apitaneus)| Crac(oviensis) ac R(egni) P(oloniæ) Canc(ella)rius s(ub)-s(cripsi)t

R(e)l(ati)o Magnifici Chr(ist)ofori de Schidlowyecz Palatini et Capitanei | generalis Cracouien(sis) et Regni Polonie Cancellary etc.

dectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Działo się i dano w **Krakowie** *we czwartek czyli w sam dzień Wszystkich Swiętych lata Pańskiego* **Tysiącznego Pięćsetnego Pietnastego** *a w dziewiątem Naszego panowania, w przytomności Wielebnych, Wielmożnych, Rodowitych i Czcigodnych: Jana kościoła krakowskiego, Piotra Tomickiego przemyskiego a Podkanclerzego koronnego, Biskupów, Krzysztofa ze Szydłowca Wojewody i Starosty generalnego krakowskiego a Kanclerza koronnego itd. Andrzeja z Tęczyna Wojewody lubelskiego, Mikołaja ze Szydłowca sądomirskiego a Podskarbiego koronnego, Mikołaja Jordana ze Zakliczyna wojnickiego, Jana Bochotnickiego z Oleśnicy wiślickiego, Kasztelanów, Jana Latalskiego, gnieźnieńskiego, krakowskiego i łęczyckiego, Jana Karnkowskiego skarbimirskiego a krakowskiego Kanonika, Stanisława Goreckiego kaliskiego a gnieźnieńskiego i poznańskiego Kanonika, Proboszczów, i bardzo wielu innych Dostojników, Urzędników i Dworzan Naszych przy powyższem obecnych, szczerze Nam wiernych i miłych. Dano przez ręce tegoż Wielmożnego Krzysztofa ze Szydłowca na Trzmielowie i Wielkim Opatowie Wojewody i Starosty generalnego krakowskiego, Kanclerza koronnego a sieradzkiego, gostyńskiego, sochaczewskiego td. Starosty, szczerze Nam miłego.*

***Krzysztof** ze **Szydłowca** Wojewoda i Starosta krakowski a Królestwa polskiego Kanclerz podpisał.*

Referat Wielmożnego Krzysztofa ze Szydłowca Wojewody i Starosty generalnego krakowskiego a Kanclerza koronnego itd.

Dokument na pergaminie pisany, mierzy u góry 682, u dołu 691, z lewej strony 457 a z prawej 454 milimetrów, nie licząc zagiętki o 154 milimetrach szerokości. Sprosna ręka odejmując pieczęć porozrywała go od dziurek, przez które sznurki od pieczęci przeciągnięte były, aż do dołu.

Napisy na odwrotnej stronie:

Scriptum iam etc. | Habetur in donato | Fol(io) 109 etc

Nro. 57.

Sigismundi Regis | Confirmatio super fvndvs et Theoloneu(m) | Civibus de Vyeliczka.

Empcio tercie partis | Aduocacie.

Nr. 47 Visum Donatio Oppidi Wieliczka cum 4 Laneis et 3tiæ Sortis | Aduocatiæ cum Confirm(atio)ne Regis Sigismundi A(nno) 1515.

NB. | Potrzebny do Grontow | od Zabawy do | Czterech Łanow | Pola etc. legat(ur)

Przepisane już. Znajduje się na pamiętnikowej karcie 109tej i następnej.

Liczba 57.

Zygmunta Króla potwierdzenie na grunt i myto Mieszczanom wielickim.

Kupno trzeciej części wójtostwa.

Liczba 47. Widziano. Darowizna Miasteczku Wieliczce ze 4 łanami i 3cią częścią wójtostwa, z potwierdzeniem Króla Zygmunta roku 1515.

Rok 1524.

Król Zygmunt I. zatwierdza wyrok Radźców krakowskich, którzy mając sobie zlecone rozstrzygnięcie sporu między Miastem Wieliczką a Stanisławem Morsztynem o czynsz, na stronę Miasta orzekli.

1 **Sigismundus** Dei gratia Rex Polonie Magnus Dux Lithuanie
2 Russie Prussieq(ue) etc. dominus et heres Significam(us) | tenore præsentium quibus expedit vniuersis harum noticiam habituris Quomodo cum orta fuit differencia inter Prouidos Precon-
3 sulem et consules **Vielic**ien(ses) ex vna, ac Famatum | Staslaum Morstyn Bergkmagistrum **Vielic**ien(sem), partibus ex altera occasione [1]) census septem fertonum ex duabus ortulanys
4 agrisq(ue) et pratis, per eundem Stanislaum proxi(m)e | acquisitis et possessis, quem censum septem fertonum predecessores predicti Stanislaj ac dictarum ortulaniarum et agrorum pratorum-q(ue) possessores, opido **Vyelic**ien(si) quotannis solueba(n)t |
5 Nos distenti alys negocys maioris momentj, commisimus examen et decisionem huius cause Consulibus ciuitatis nostre Regie cra-
6 couien(sis), Qui consules ex mandato et commissione | nostra, causam ipsam occasione dicti census, vocatis et presentibus partibus, audiuerunt, practicauerunt et quantum de iure et iusticia
7 fuit, deciderunt, fineq(ue) debito terminauerunt | in hunc modum, Ex quo consules **Vielic**en(ses) querunt apud Stanislaum Morstyn septem fertones census terragy ex duabus ortulanys, agris,
8 pratis per eum pronunc possessis, secundu(m) | q(uam) antecessores eius, pretactarum hereditatum possessores soluebant et soluere soliti erant, Stanislaus autem Morstyn non reproducendo
9 defensam aliquam, qua prefate solucioni census | terragy contrauenire ac se ab illa eximere possit, pecyt edoceri, quo iure istud soluere teneretur, Consules aut(em) **Vielic**ien(ses) ex aduerso reproducendo Regestra prouentuum Ciuitatis **Vie|-**
10 **licen**(sis) probabant huiusmodi censum per antecessores pretactarum hereditatum possessores, ab annis octuaginta solui consuetum, Extunc Consules Cracouien(ses) conseruantes Regestra |
11 Consulum **Vielic**ien(sium) in uigore quibus probabant per antecessores illarum hereditatum possessores, censum huiusmodi
12 solutum, decreuerunt huiusmodi censum septem fertonum | per Stanislaum Morstyn et suos legitimos successores consulibus **Vielic**en(sibus) al(ia)s opido **Vielic**en(si) solui debere, Reseruata nihilominus prefato Morstyn actione, cum eo, vel cum
13 eis, a|quo, vel a quibus hereditatem prefatam emerat. A qua quidem sentencia licet Stanislaus Morstyn ad nos appellauerat, Tamen nos cognoscentes eam sentenciam et decretum Con-|
14 sulum Cracouien(sium) esse iustam et equam Illam in omnibus eius punctis, clausulis et condicionibus, de certa scientia et spe-
15 ciali gratia nostra, approbamus, ratificamus et confir|mamus, decern(tes) eam ipsam sentenciam et omnia ac singula in eadem contenta robur debite firmitatis habitura, tenore presentium me-
16 diante. Harum quibus Sigillum nostru(m) | est appensum testimonio l(ite)rarum. Dat(um) **Cracouię** feria sexta proxima ante festum Purificacionis gloriosissime virginis Marie, Anno do-
17 mini **Millesimo quingentesi(m)o** | **Vigesimo quarto** Regni vero nostrj decimooctauo.

R(e)l(ati)o Magnifici Christophorj de Schydlowyecz Palatini et Capit)ane)j | generalis Cracouien(sis) ac Regni Polonię Cancellary etc.

Cristoforus de **S(zydłowiec)** Pal(a)t(inus) et C(apitaneus) | Crac(ouiensis) ac R(egni) P(olonie) Canc(ellarius) s(ub)-(scripsi)t

Zygmunt *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, a Rusi Prus itd. Pan dziedziczny, oznajmujemy osnowa niniejszego wszystkim, którym o tem wiedzieć należy: Między Opatrznymi Burmistrzem i Radźcami* ***wielick****imi z jednej, a Sławetnym* ***Stanisławem Morsztynem****, Bachmistrzem* ***wielick****im z drugiej strony, powstał był spór o czynsz siedmiu wiardunków z dwóch zagród, z ról i łąk, przez tegoż Stanisława niedawno nabytych i w jego posiadaniu będących, którato czynsz siedmiu wiardunków poprzednicy wspomnionego Stanisława a przerzeczonych zagród, ról i łąk posiadacze, Miastu* ***Wieliczce*** *płacili. My, zajęci sprawami większej wagi, zleciliśmy zbadanie i rozstrzygnięcie tej sprawy Radźcom Naszego Miasta królewskiego Krakowa, którzy z rozkazu i polecenia Naszego sprawy onej z powodu czynszu wspomnionego, po wezwaniu i stawieniu się stron, wysłuchali, wykonali ją, według prawa i sprawiedliwości rozstrzygnęli, i do należytego końca doprowadzili w ten sposób: Ponieważ Radźcy* ***wielic****cy domagają się od Stanisława Morsztyna siedmiu wiardunków czynszu gruntowego z dwóch zagród, z ról i łąk, teraz w posiadaniu jego będących, ile że poprzednicy jego a dziedzictw pomienionych posiadacze płacili, i płacić zwykli; Stanisław Morsztyn zaś, nie wnosząc żadnej obrony, którąby przerzeczonej płacie czynszu gruntowego zapobiedz i od niej uwolnić się mógł, żądał dowodu, jakiem prawem miałby to płacić; a Radźcy* ***wielic****cy przeciwnie, przekładając regiestra dochodów Miasta* ***Wieliczki*** *dowiedli, że poprzedni wspomnionych posiadłości właściciele ów czynsz od lat ośmiudziesięciu podług zwyczaju płacili: więc Radźcy krakowscy, zachowując we wadze regiestra, któremi Radźcy* ***wielic****cy dowodzili, że poprzedni tych dziedzictw posiadacze taki czynsz płacili, zawyrokowali, że Stanisław Morsztyn i prawowici następcy jego Radźcom* ***wielick****im czyli Miasteczku* ***Wieliczce*** *ów czynsz siedmiu wiardunków płacić powinni. Zastrzegli jednak wspomnionemu Morsztynowi sprawę z tym lub z tymi, od kogo albo od których przerzeczone dziedzictwo był kupił. A chociaż Stanisław Morsztyn od tego wyroku do Nas się odwołał: My wszakże, uznając orzeczenie i wyrok Radźców krakowskich za sprawiedliwe i słuszne, pochwalamy je, potwierdzamy i umacniamy z pewnej świadomości i szczególnej łaski Naszej we wszystkich szczegółach, określeniach i warunkach, z tem postanowieniem, iż wyrok ów i wszystko w nim zawarte, należytą wagę i moc mieć ma w skutek niniejszego. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u listu tego zawieszona. Dano w* ***Krakowie****, w piątek uroczystość Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny poprzedzający, lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Dwudziestego Czwartego****, a w ośmnastem Naszego królestwa.*

Referat Wielmożnego Krzysztofa ze Szydłowca, Wojewody i generalnego Starosty krakowskiego, a Kanclerza koronnego itd.

Krzysztof *ze* ***Szydłowca****, Wojewoda i Starosta krakowski, a Królestwa polskiego Kanclerz, podpisał.*

Osnowa powyższa spisana starannie na pergaminie delikatnym, mającym długości 473 milimetrów u góry, 473 u dołu, szerokości 242 z lewej a 238 z prawej; atoli zlanym i zaplamionym jakimś płynem tłustym a na atrament tak rozkładowo działającym, że pismo, ponieważ dokument był złożony, poodbijawszy się w spak, zbladło i zagmatwało się tak, iż w niektórych miejscach liter rozeznać trudno. Podpisu kanclerskiego ledwie ślady widać, a napisy na odwrotnej stronie nie do odczytania. Pieczęć zawieszona była na pasku.

[1]) Wątpliwe, bo w tem miejscu pergamin wybutwiał.

Rok 1545.

Przed Królem Zygmuntem I., na sejmie w Krakowie, Jadwiga Moszyńska, imieniem dzieci swoich Hieronima i Anny czwartą część wójtostwa wielickiego Miastu Wieliczce za sześćset złotych przedaje.

1 2 **Sigismvndvs** Dei gratia Rex Poloniæ supremus Dvx | Li-
Lituanie, Russie, Prussie, Masouie etc. dominus et heres, Signi-
ficamus presentibus literis quibus expedit vniuersis. Quia compa-
rens personaliter in presentia maiestatis nostræ Generosa H e d u i-
3 g i s, relicta olim Generosi Ma|thiæ Mossynskii tenutrix modo re-
formationis dotis, et dotalicii aduitalitatis et modo tutorio aut
alio quocunq(ue) iuris titulo, quarte sortis Aduocatie in **Vie-
liczka** possessor, recedendo a terris, districtibus, territoriis et
4 iuribus | suis quibusuis, et iurisdicioni nostræ se bonaq(ue) sua
omnia hereditaria obligatoria mobilia et immobilia incorporando,
sana mente et corpore existens, non compulsa nec coacta sed
5 suorum amicorum salubri freta consilio libere et | publice reco-
gnouit, quia totam et integram quartam partem Aduocatie **Vie-
lic**ien(sis) hereditariam puerorum suorum legitimorum v(ideli)-
c(e)t Hieronymi, et Anne, germanorum cum prefato olim Mathia
6 procreatorum. Cum omni iure et toto do|minio, atq(ue) omnibus
et singulis proprietatibus ad dictam quartam partem Aduocatie
antiquitus quomodolibet pertinentibus, nihil penitus pro se ipsa
et pueris prefatis ibidem aut suis successoribus legitimis rese-
7 ruando, et neq(ue) aliquid | excipiendo, sed prout Generosus
olim Hieronjmus Mossynskii palatinides Posnanien(sis) pater ma-
riti sui prefati, et olim Mathias maritus suus, tenuit habuit et
possidebat, et prout eandem Heduigim quocunq(ue) excogitato
8 modo et iure con|cernit, ita quod generalitas specialitati, et spe-
cialitas generalitati in nullo deroget, Famatis Proconsuli Stanis-
lao Sanoczkii et Consulibus Andreæ Voythaschek, Joanni Stiga-
9 rek, Stanislao Voyczyk, et Stanislao Marschalek mo|dernis et
pro tempore existentibus, totiq(ue) communitati ciuitatis nostre
Vielicien(sis), pro summa sexingentorum florenorum pecunie
per mediam sexagenam computatorum perpetuo uendidit et in-
10 scripsit, et coram nostra maie|state Regia iudicialiter resignauit,
ac realem iam exnunc dedit eis coram nobis, in prefatam totam
et integram quartam partem Aduocatie intromissionem, tenutam et
11 possessionem actualem, per ministerialem quemcumq(ue) | sibi
elegerint, quem nos exnu(n)c eis addimus ad intromittendum, per
ipsos Consules modernos et pro tempore existentes ac totam com-
munitatem **Vielic**iensem, dictam quartam partem Aduocatie
12 **Vielic**ien(sis), taliter ipsis uendita(m) | et resignatam, ac eti-
am totam Aduocatiam insimul cum predicta quarta parte coniunc-
tam, tenendam, habendam, vendendam, donandam, alienandam, et
pacifice quieteq(ue) perpetuo possidendam, Et debet predicta
13 Generosa Hed|uigis [1]) ac se suosq(ue) legitimos heredes et
successores super omnia bona sua hereditaria, reformatoria, obli-
gatoria, mobilia et immobilia in Vielkiemlini et in aliis quomodo-
libet per eam vbicu(n)q(ue) possessa et quomodolibet in poste-
14 rum | habenda obligat et inscribit eosdem consules et co(m)mu-
nitatem **Vielic**iensem, ratione quarte partis predicte Aduocatie
Vielicien(sis), eisdem modo premisso uendite ab omnibus im-
15 pedimentis et damnis quarumlibet personarum | status, sexus,
conditionis utriusq(ue) secularium et spiritualium, prout ad quam-
libet personam pertinet terrestris prescriptio, nulla ter(rest)ri
prescriptione euaden(do) et signanter a successoribus Generosi
16 olim Hieronymi Mossynskj | de Bnyn, ac a pueris suis cum Ge-
neroso olim Mathia Mossynskii marito suo procreatis, nec non ab
omnibus inscriptionibus prioribus et posterioribus, citationibus et

[1]) Tu zdaje się bydź opuszczony wyraz „quae.“

***Zygmunt** z Bożej łaski Król Polski, Najwyższy Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza itd. Pan i Dziedzic, Oznajmiamy niniejszym listem wszystkim, do których to należy: Stanąwszy osobiście przed Majestatem Naszym Rodowita Jadwiga, wdowa po Rodowitym Macieju Moszyńskim, dzierżawczyni sposobem oprawy, posagu i wiana, dożywocia i opieki, lub mianem jakiegokolwiek innego prawa, posiadaczka czwartej części wójtostwa we **Wieliczce**, wyrzekając się ziem, powiatów, obrębów i praw swoich wszelakich, a poddając pod Sądownictwo Nasze siebie jako też wszystkie dobra swoje, dziedziczne, zastawne, ruchome i nieruchome, będąc zdrową na umyśle i ciele, nie z przynaglenia ani przyniewolenia, lecz ufna w zbawienną radę przyjaciół swoich, dobrowolnie i jawnie zeznała, że całą i zupełną czwartą część wójtostwa **wielick**iego, dziedziczną swoich dzieci prawowitych, mianowicie Hieronima i Anny rodnych, z przerzeczonym Maciejem spłodzonych, ze zupełnem prawem i z całkowitą władzą, ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności własnościami, do wspomnionej czwartej części wójtostwa z dawna jakimbądź sposobem należącemi, nic zgoła na niej ani sobie samej, ani dzieciom wspomnionym, ani spadkobiercom prawowitym nie zastrzegając, i nic nie wyłączając, lecz tak jako Rodowity Hieronim Moszyński, wojewodzic poznański a wspomnionego męża jej rodzic, i sam mąż jej Maciej, dzierżyli, mieli i posiadali, tak jako do tejże Jadwigi jakkolwiek wymyślonym sposobem i prawem należy, tak iżby ogólność szczególności a szczególność ogólności w niczem nie ujmowała, Sławetnym Burmistrzowi Stanisławowi Jarockiemu, tudzież Radźcom Andrzejowi Wojtaszkowi, Janowi Stygarkowi, Stanisławowi Wójcikowi i Stanisławowi Marszałkowi, teraźniejszym i potem będącym, czyli całej Gminie Miasta Naszego **Wieliczki**, za summę sześciuset złotych pieniędzy, po pół kopy na każdy licząc, wieczyście przedała i zapisała, przed Majestatem Naszym królewskim sądownie zrzekła się, dawszy im już zaraz w przytomności Naszej w przerzeczona całkowitą zupełną czwartą część wójtostwa istotne u wiązanie, uzierżawę i rzeczywistą posiadłość przez woźnego, któregokolwiek sobie wybiorą, a którego My im już teraz do wwiązania przydajemy. Tę tak sobie przedaną i oddaną czwartą część wójtostwa **wielick**iego, a nawet całe wójtostwo razem z przerzeczoną czwartą częścią połączone, ciż Radźcy teraz i z czasem będący i cała Gmina **wielick**a mocni są dzierżyć, mieć, spokojnie i nienaruszenie na zawsze posiadać, albo też przedać, darować i zbydź. A wspowniona Rodowita Jadwiga, która od siebie, tudzież za swoich dziedziców i spadkobierców prawowitych na wszystkich dobrach swoich dziedzicznych, oprawnych, zastawnych, ruchomych i nieruchomych we Wielkich Młynach, i na innych, jakimbądź sposobem w jej posiadaniu gdziekolwiek będących lub kiedyś bydź mogących, zastaw i zapis daje, powinna tychże Radźców i Gminę **wielick**ą, z powodu czwartej części przerzeczonego wójtostwa **wielick**iego. im sposobem powyższym przedanej, od wszelkich przeszkód i strat ze strony którychkolwiek osób stanu, płci i powołania obojego, świeckich i duchownych, jako każdą osobę prawo ziemskie dosięga, nie wyłamując się z pod żadnej ustawy ziemskiej, szczególniej zaś od spadkobierców Rodowitego niegdy Hieronima Moszyńskiego*

17 concitationibus ad satisfaciendum literalibus reformatio|nibus, dotum et dotaliciorum perlucris, et generaliter ab omnibus iuribus cuicumq(ue) personarum in prædicta integra quarta parte Aduocatie quomodolibet factis, importatis, reformatis, perductis, et
18 quouismodo seruien(tibus), interce|dere, tueri, eliberare, euincere, et ubilibet iuxta formam iuris indemnes reddere, sub uadio sexingentorum florenorum pecuniæ co(m)munis in Regno nostro currentis, ipsis consulibus, totiq(ue) communitati, toties quoties opus
19 fuerit ad | ad [2]) soluendum succumben(dorum) Nihilominus prepretata Heduigis etiam se et suos successores legitimos inscribit et obligat super prefata bona sua omnia expressa habita et ex-
20 post habenda, sub uadio aliorum sexingentorum floreno|rum pecunie in medientibus per mediam sexagenam computatorum. Quia dum et quando præfati pueri ad legitimam ætatem perueneri(n)t, extunc eosdem aut unum ex illis qui ætatem prius legi-
21 timam attigerit ad nostram presentiam | aut ad acta nostra regalia aut terrestria Cracouiensia adducere et statuere. Qui adducti super presentem inscriptionem consentire, approbare, et recognitionem facere ipsis Consulibus et toti communitati
22 **Vielic**iensi | in effectu exequi tenebuntur, aut unus puer ex eis tenebitur. Pro quo uadio uel uadiis si se predicta generosa Heduigis citare permiserit, aut sui successores permiserint, Ex-
23 tunc recedendo a terris et districtibus suis, ac | iuribus libertatibus quibusuis, coram maiestate nostra ubicumq(ue) cum curia nostra protunc feliciter constituti fuerimus, aut coram iudicio terrestri, aut castrensi, capitaneali Cracouiensi Regni nostri, in pri-
24 mo ter|mino tanquam in peremptorio parere et respondere, ac pro predicto uadio, tociens quociens opus fuerit satisfacere tenebitur et sui successores tenebuntur. Eundem primum terminum
25 vera uel simplici infirmitatibus, aut | aliis quibuscumq(ue) exquisitis coloribus non euadendo. Quam quidem uendicionem et inscriptionem modo premisso factam nos ratam et gratam habentes ipsam presentibus literis nostris confirmandam et approbandam
26 du|ximus, et confirmamus approbamusq(ue) ac in eam consentimus, roburq(ue) firmitatis obtinere decernimus. In quarum fidem et testimonium sigillum nostrum est subappensum. Datu(m) **Cra-**
27 **couie** in conuentione generali feria se|cunda ante festum sanctorum Fabiani et Sebastiani martyrum, Anno Domini **Millesimo quingentesimo quadragesimo quinto,** Regni nostri Anno trigesimo octauo

R(e)l(ati)o Reueren(di) in Chr(ist)o p(at)ris dom(in)i Samuelis Macieio|vskii E(pisco)pi Ploc(ensis) et Regni nostri Vicecancellarii

Samuel Ep(iscopu)s Plocen(sis) |
et Vicecancell(arius) s(ubscri)p(si)t

z *Bnina i od dzieci swoich, z Rodowitym niegdy Maciejem mężem swoim spłodzonych, tudzież od wszystkich zapisów poprzednich i następnych, od pozwów i przypozwów względem zadość uczynienia pisemnym oprawom posagów i wian, i od przegranych a w ogóle od wszelkich praw, jakiejkolwiek osobie na wspomnionej czwartej części całkowitej wójtostwa jakimbądź sposobem uczynionych, zapisanych, oprawionych, przeprowadzonych i jakimbądź sposobem przysłużających zastępować, bronić, uwalniać, oswobadzać i wszędzie według przepisów prawnych zaspokajać, pod zakładem sześciuset złotych pieniędzy zwyczajnych, w królestwie Naszem obiegających, Radźcom i całej Gminie, ilekrotnie potrzeba zajdzie, wydać się mających. Również wspomniona Jadwiga na wszystkich dobrach przerzeczonych, do niej teraz należących lub później należeć mogących, pod zakładem drugich sześciuset złotych pieniędzy, przeciętnie po pół kopy na każdy licząc, siebie i prawowitych spadkobierców swoich zapisuje i obowięzuje, gdy i skoro wspomnione dzieci do prawnego wieku dójdą, wówczas obydwoje albo jedno z nich, które prędzej wiek prawny osięgnie, przed Nas albo przed akta Nasze królewskie lub ziemskie krakowskie przywieśdź i stawić, gdzie na niniejszy zapis zezwolić i tenże uznać, oświadczenie złożyć, tudzież Radźcom owym i całej Gminie* **wielickiej** *rzeczywiście zadość uczynić będą powinni, albo jedno z nich będzie powinno. O który-to zakład lub zakłady, gdyby się pozwać przerzeczona Rodowita Jadwiga dopuściła albo spadkobiercy jej dopuścili, tedy pomijając ziemie i powiaty swoje, a odstępując od praw i swobód wszelkich, przed Majestatem Naszym, gdziekolwiek natenczas z dworem Naszym szczęśliwie staniemy, albo też przed Sądem ziemskim lub grodzkim starościńskim krakowskim w królestwie Naszem na pierwszym roku jako zawitym stanąć i odpowiadać, tudzież względem owego zakładu, ile razy tego potrzeba zajdzie, zadość uczynić obowiązana będzie, a spadkobiercy obowiązani będą, bez wykręcania się z pod pierwszego roku ciężką chorobą albo tylko słabością ani innemi jakiemikolwiek wynajdowanemi powodami. Którą-to przedaż i zapis, w sposób powyższy uczynione, My za nieodmienne i miłe mając, postanowiliśmy uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy, zatwierdzamy i na nie przyzwalamy z tem postanowieniem, iż moc i wagę mieć mają. W dowód i na świadectwo czego pieczęć Nasza zawieszona. Dano w* **Krakowie** *na walnym sejmie w poniedziałek przed świętym świętych Fabiana i Sebastyana Męczenników, lata Pańskiego* **Tysiącznego Pięćsetnego Czterdziestego Piątego** *a w trzydziestem ósmem królestwa Naszego.*

Referat Przewielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Samuela Maciejowskiego, Biskupa płockiego a Podkanclerzego koronnego.

***Samuel** Biskup płocki*
i Podkanclerzy podpisał

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Priuilegiu(m) super balneu(m) quarte part(is) | Aduocacie
Scriptum iam | Habetur in donato | Fol(io) 126
Nr. 53. Visum Priuilegium emptionis 4tæ partis Aduocatiæ | A(nno) 1545

Przywilej na łaźnię czwartej części wójtostwa.
Przepisane już; znajduje się na 126. karcie pamiętnikowej.
Licz. 53. Widziano. Dokument na kupno 4tej części wójtostwa. Rok 1545.

Zgodnie z pierwotem pergaminowym, mającym u góry 606, u dołu 604, z lewej 369, z prawej 373 milimetrów, u którego pieczęć na pasku zawieszona była.

[2]) Powtarza się w oryginale jak tutaj.

Rok 1549, 1550.

Miasto Wieliczka za szesnaście set grzywien czynszu corocznego nabywa od kanclerza koronnego Jana Ocieskiego majętność Mierzączkę, której-to ugody potwierdzenie Król Zygmunt August z aktów kancelaryi król. w wypisie wydaje.

Sigismundus August(us) Dei gra(ti)a Rex Poloniæ, | Magn(us) Dux Lithwaniæ, Russiæ, Prussiæ, Mazowiæq(ue) etc. D(omi)nus et Hæres | Significamus tenore p(ræ)sentiu(m) q(ui)b(us) expedit vniuersis Quia supplicaueru(n)t nob(is) | Famati Proconsul et Consules Ciuitatis n(ost)ræ **Wielic**ien(sis) suo et toti(us) Co(m)munitatis | eiusd(em) Ciuitatis no(m)i(n)e, vt literas infrascriptas ex libris Cancellariæ n(ost)ræ eis | extradi, Sigilloq(ue) n(ost)ro co(m)muniri mandare dignaremur, quaru(m) tenor de ver|bo ad verbu(m) seq(ui)t(u)r et est talis

Sigismu(n)d(us) August(us) Dei gr(ati)a Rex Poloniæ | Magn(us) Dux Lithwaniæ Russiæ Prussiæ Mazowiæq(ue) etc. D(omi)nus et Hæres | Significam(us) tenore p(ræ)sentiu(m) q(ui)b(us) expedit vniuersis: Quia co(m)parentes | cora(m) nob(is) et Consiliarys n(ost)ris tu(n)c nob(is) assistentib(us) M(a)g(nifi)c(us) Joa(n)nes Ocieski | Castellan(us) Biecen(sis) Serenissimæ D(omi)næ Bonæ, Dei gr(ati)a Reginæ Poloniæ, etc.| Parentis n(ost)ræ charissimæ Curiæ Magister, Succamerari(us) et Burgra|bi(us) Crac(oviensis) et Capit(aneus) Sądecen(sis) ex vna, et Famati Stanisla(us) Sanocki | Proconsul, Andreas Woitaszek, Stanislaus Marszałek, Stanisla(us) Woycik | Georgi(us) Łososinski, Consules, Stanisla(us) Sobieray, Stanisla(us) Ostrowski | Nicola(us) Grzybek, Scabini, Bartholome(us) Sł. nka [1]), Andreas Gryff, Albert(us) Darmobil, Ciues ex plebe missi, suo alioru(m)q(ue) Consulu(m), Scabinor(um) ceteræq(ue) [2]) | co(m)munitatis Oppidi n(ost)ri **Wielic**ien(sis), à q(ui)b(us) sufficiente(m) plenipotentia(m) exibu|eru(n)t nominib(us), ex altera partib(us), contractu(m)q(ue) inter se ad inuice(m) fecisse | recognoueru(n)t hoc modo, Quia p(ræ)fat(us) Mag(nifi)c(us) Joa(n)nes Ocieski Castellan(us) bona | sua hæreditaria dicta **Mierzączká** in suburbio **Wielic**ien(si) co(n)sistentia quæ | habuit ab olli(m) Magestate paterna, Titulo p(er)petuæ Donationis data et co(n)cessa | cu(m) eorunde(m) o(mn)i iure suo dominio p(ro)prietate p(ro)pinq(ui)tateq(ue) ac o(mn)ib(us) attine(n)tys | ad ipsa bona ex antiquo spectantia [3]) et p(er)tinentia [4]), nihil penit(us) in eisde(m) | p(ro) se reserua(n)do seu excipiendo, Proconsuli, Consulib(us), totiq(ue) Co(m)munitati oppi|di n(ost)ri, p(ræ)fati **Wielic**ien(sis) p(ræ)sentib(us) et p(ro) t(em)p(or)e existentib(us) dedit, donauit, et | inscripsit, et p(ræ)sentis contract(us) vigore dat, donat, et inscribit, mera pura | et irreuocabili donatione p(er)petué et in æuu(m), per ipsos Oppidanos nostros | p(ræ)sentes et p(ro) t(em)p(or)e existe(n)tes Proconsules tota(m)q(ue) co(m)munitate(m) bona p(ræ)fata, || **Mierząnczká**, tene(n)da, habe(n)da, possidenda, ad vsusq(ue) suos, quos nouerint meliores | et vtiliores conuertenda, Et ea(m) exnu(n)c dedit et concessit, eisde(m) Oppidanis, p(ræ)fatus | Mag(ni)f(i)c(us) in bona p(ræ)fata libera(m) intromissione(m), realemq(ue) et actuale(m) po(s)sessione(m), per | Ministeriale(m) terrestre(m), que(m)cunq(ue) sibi eligeri(n)t, ad p(ræ)missa, fideiubetq(ue) eis pace(m) ab | o(mn)ib(us) p(er)sonis, stat(us) sex(us) et co(n)dicionis cuiuscu(n)-

***Zygmunt August** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza itd. Pan i Dziedzic, oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym wiedzieć należy: jako upraszali Nas Sławetni Burmistrz i Radźcy Miasta Naszego **Wieliczki** swojem, tudzież całej Gminy tegoż Miasteczka imieniem, abyśmy rozkazać raczyli, iżby list niżej wypisany, z ksiąg kancelaryi Naszej był im wydany i pieczęcią Naszą ztwierdzony, którego osnowa słowo w słowo jest taka, jak tu następuje:*

***Zygmunt August** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza itd. Pan dziedziczny, oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, do których to należy: Stając przed Nami i Radami Naszymi, wówczas przy boku Naszym będącymi, Wielmożny Jan Ocieski, Kasztelan biecki, Mistrz dworu Najjaśniejszej Pani Bony, z Bożej łaski Królowy polskiej itd. a najukochańszej Rodzicy Naszej, Podkomorzy i Burgrabia krakowski a sądecki Starosta, z jednej, zaś Sławetni: Stanisław Sanocki Burmistrz, Andrzej Wojtaszek, Stanisław Marszałek, Stanisław Wójcik, Jerzy Łososiński, Radźcy, Stanisław Sobieraj, Stanisław Ostrowski, Mikołaj Grzybek, Ławnicy, Bartłomiej Sł. nka [1]), Andrzej Gryf, Wojciech Darmobil, Mieszczanie z pospólstwa wysłani, swojem tudzież imieniem drugich Radźców, Ławników i reszty Gminy Miastecka Naszego **Wieliczki**, od których dostateczne pełnomocnictwo przedłożyli, z drugiej strony, zeznali, iż obopólnie między sobą zawarli byli układ taki: Wielmożny Jan Ocieski, Kasztelan pomieniony, majętność swoją dziedziczną, **Mierzączka** zwaną, na przedmieściu **wielick**iem położoną, którą od Jego Mości świętej pamięci Rodzica mianem wieczystej darowizny miał sobie daną i ustąpioną, ze zupełnem prawem swojem, z władzą, własnością i powinowactwem, tudzież ze wszystkiemi przyległościami, do tejże majętności zdawna patrzącemi i należącemi, nic wcale na niej sobie nie zastrzegając albo wymawiając, Burmistrzowi, Radźcom i wszystkiej gminie przerzeczonego Miasteczka Naszego **Wieliczki**, teraz i następnie będącym, dał, darował i zapisał, jakoż na mocy niniejszego układu daje, daruje i zapisuje prostą, czystą i nieodwołalną darowizną na zawsze i na wieki. Mocni też bydź mają ciż Mieszczanie Nasi, teraz i potem będący, Burmistrze i cała Gmina, wspomnioną majętność **Mierzączkę** dzierżyć, mieć, posiadać, i na jak najlepszy i najużyteczniejszy pożytek własny obrócić. Odtąd też przerzeczony Wielmożny zezwolił na wolne tychże Mieszczan w pomienioną majętność wwiązanie, i oddał im ją w istotne i rzeczywiste posiadanie przez woźnego ziemskiego, którego-kolwiek sobie ku temu wybiorą. Ręczy im także za spokój ze strony wszystkich osób jakiegokolwiek stanu, powołania lub płci, czyli że w posiadaniu nie będą doznawali przeszkód żadnym sposobem pod winą ziemską. Ze względu na tę darowiznę, przerzeczeni Mieszczanie Nasi **wielic**cy to jest: Burmistrz, Radźcy, Ławnicy i inni z pospólstwa, imieniem wszyst-*

[1]) Trzecią głoskę mól wygryzł; zdaje się że tam stało „o“. — [2]) Spójnik „q(ue)“ dodany bo tu niezbędny; musiał bydź i na akcie, ale z kawałkiem krawędzia odedarty. — [3]) i [4]) Powinno bydź „spectantibus et pertinentibus“.

q(ue), quod in eoru(m) po(s)sessione no(n) impe|dient(ur), quouis modo sub damno terrestri, Respectu cui(us) donatio(n)is, p(ræ)fati Pro|consul et Consules, Scabini et cæteri ex plebe, Opidani n(ost)ri **Wielic**ien(ses) no(m)i(n)e | quo sup(ra), o(mn)ium conciuiu(m) suoru(m) **Wielic**ien(sium) submiseru(n)t se et obligaueru(n)t, et p(ræ)sen|tis contract(us) vigore, submittu(n)t obliga(n)t et inscribu(n)t, et alios quosuis Proconsule(m), | Consules, totamq(ue) communitate(m) Opidi n(ost)ri p(ræ)fati **Wielic**ien(sis), p(ro) t(em)p(or)e existe(n)tes, eide(m) | Mag(ni)fico Joanni Ocieski eiusq(ue) legittimis successorib(us), sedecim Marcas peccuniæ | numeriq(ue) Regni n(ost)ri, in qua(m)libet Marca(m) quadraginta octo grossos cumputa(n)do, | census p(er)petui, annis singulis soluere et in effectu numerare, Ita videlicet q(uo)d | quolibet anno, suma(m) p(ræ)fatam sedeci(m) Marcaru(m) ita exolue(n)t, pro festo Sanctæ | Trinitatis p(ro)ximo Marcas quatuor, p(ro) die D(omi)nico post festu(m) exaltatio(n)is s(an)ctæ | Crucis p(ro)ximo alias quatuor Marcas, p(ro) die D(omi)nico post festu(m) sanctæ Luciæ | p(ro)ximo ibide(m) [5]) Marcas quatuor, reliquas veró quatuor Marcas p(ro) Do(mi)nica Re|miniscere, et sic deinceps annis singulis, continue et i(m)mediate se seque(n)tibus | temporib(us) p(er)petuis, pro ratis et t(em)porib(us) p(ræ)scriptis eide(m) Mag(ni)f(i)co Joa(n)ni Ocieski | et eius posteris seu successorib(us) exoluere ibide(m) in Prætorio Oppidi **Wielic**ien(sis), | Quiettatione sub Sigillo ipsi(us) M(a)g(ni)fici, eiusq(ue) successoru(m), manusq(ue) subscriptio(n)e | si scribere sciueri(n)t, duntaxat p(er)cepta, tenebu(n)t(u)r, eruntq(ue) astricti et obligati. | Si vero in solue(n)da quacu(n)q(ue) rata, ad t(em)pora p(ræ)scripta, cuiuscu(n)q(ue) anni negli|gentes fueri(n)t et remissi, extunc ipsi Off(ici)ales totaq(ue) Co(m)munitas p(ræ)sens et pro | t(em)pore existe(n)s Oppidi p(ræ)fati **Wielic**ien(sis) Vadiu(m) sedeci(m) Marcaru(m) peccuniæ | monetæ numeriq(ne) p(ræ)tacti, eide(m) M(a)g(ni)f(i)co Joa(n)ni Ocieski, suisq(ue) successorib(us) succu(m)bent | ad soluendu(m) ipso f(a)cto, p(ro) quo vadio, liberu(m) erit M(a)g(ni)f(i)co Castellano Biecen(si) | Consulatu(m) **Wielic**ien(sem), no(m)i(n)e et ex parte totius Co(m)munitatis, ad nos et | Successores n(ost)ros post Curia(m) cittare Qui quide(m) Consulat(us), si se ad nos | seu successores n(ost)ros post Curia(m) eide(m) M(a)g(ni)f(i)co et suis successorib(us) cittare | p(er)miseri(n)t, in primo cittacionis termino, stare, respo(n)dere, et à Judicio n(ost)ro no(n) | discedendo satisfacere, ta(m) p(ro) vadio, qua(m) p(ro) su(m)ma principali neglecta, te|neb(u)nt(u)r et vigore p(ræ)sentis contract(us) eru(n)t obligati, nullis modis aut colorib(us)| excogitatis, p(ræ)fatum M(a)g(ni)f(i)cum et successores p(ro) p(ræ)missis euadendo, et maioris || securitatis causa, ipsi Consules et Scabini p(ræ)fati suo totiusq(ue) co(m)munitatis **Wielic**ien(sis) | no(m)i(n)e, p(er) exp(ress)um renunciaueru(n)t o(mn)ib(us) Priuilegys, et exceptionib(us) Juris Maydeburgen(sis) | quæ p(ræ)sentem obligatione(m) labefactare posse(n)t, sed p(er) o(mn)ia sese submittu(n)t p(ræ)senti inscriptio|ni, contra qua(m), quidquid p(er) eos, in toto vel in parte attentatu(m) fuerit, id totu(m) | irritu(m) atq(ue) inane esse debet, Quem q(ui)de(m) Contractu(m), inter p(ræ)fatum M(a)g(ni)ficum | Joa(n)nem Ocieski, et Oppidanos n(ost)ros p(ræ)fatos **Wielic**ien(ses), modo p(ræ)misso factu(m), nos | ratu(m) et gratu(m) habentes, eu(m) in o(mn)ib(us) punctis, articulis, co(n)dicionib(us), et | clausulis approbam(us), confirma(mus), et ratifica(mus), roburq(ue) p(er)petue firmitatis habere | decernim(us), atq(ue) co(m)modis et tranq(ui)llitati p(ræ)fati Oppidi

kich, jako wyżej, Współobywateli swoich ***wielick****ich, przyjęli na siebie i obowiązali się, jakoż na mocy niniejszego układu poddają, obowięzują i zapisują siebie tudzież drugich Burmistrzów, Radźców i wszystkę Gminę przerzeczonego Miasteczka Naszego* ***Wieliczki****, potem będących, temuż Wielmożnemu Janowi Ocieskiemu i jego spadkobiercom prawowitym po szesnaście grzywien piętna i liczby koronnej, czterdzieście ośm groszy na każdą grzywnę licząc, płacić i rzeczywiście wyliczać corocznie czynszu wieczystego, a to w ten sposób, iż każdego roku z wyrażonej wyżej summy szesnastu set grzywien w najbliższe święto Swiętej Trójcy grzywien cztery, w niedzielę po uroczystości Podniesienia świętego Krzyża najbliższą drugie cztery grzywien, w niedzielę po święcie świętej Łucyi następującą znowu cztery grzywien, ostatnie zaś cztery grzywien w niedzielę suchą, i tak dalej w późniejszych latach, bezpośrednio i bez przerwy po sobie następujących po wieki wieczne, w czasach stale wyżej oznaczonych, temuż Wielmożnemu Janowi Ocieskiemu i jego potomkom albo spadkobiercom na ratuszu Miasteczka* ***Wieliczki****, atoli za kwitem, w pieczęć tegoż Wielmożnego i jego spadkobierców, także we własnoręczny podpis, jeżeli pisać będą umieli, opatrzonym, wypłacać będą powinni i obowiązani. Gdyby zaś w płaceniu którejkolwiek raty, w czasach wyżej oznaczonych któregobądź roku, okazali się opieszałymi i niedbałymi, w takim razie ciż Urzędnicy natenczas będący i cała Gmina Miasteczka przerzeczonego* ***Wieliczki*** *podpadną tem samem złożeniu rękojmi dla tegoż Wielmożnego Jana Ocieskiego i spadkobierców jego w ilości szesnastu set grzywien pieniędzy piętna i liku wyżej oznaczonego, o którą rękojmię wolno będzie Wielmożnemu Kasztelanowi bieckiemu, Radę* ***wielicką*** *za całą Gminę i w miejsce jej pozwać przed Nas lub Następców Naszych za dworem; a gdyby Rada dopuściła do pozwania jej przez tegoż Wielmożnego i spadkobierców jego przed Nas albo Następców Naszych za dworem: tedy już na pierwszym roku pozwowym odpowiadać, i przed ustąpieniem z Naszego Sądu tak rękojmię jako też opuszczoną summę główną uiścić będzie powinna, a na mocy niniejszego układu obowiązana, bez wyłamywania się jakimikolwiek sposoby lub wynajdowanemi pozory przed pomienionym Wielmożnym i spadkobiercami jego od tego obowiązku. Dla większej zaś pewności, przerzeczeni Radźcy i Ławnicy, swojem i całej Gminy* ***wielick****iej imieniem, zrzekli się wyraźnie wszystkich przywilejów i wyjątków prawa magdeburskiego, któreby niniejsze zobowiązanie osłabić mogły, a poddają się we wszystkiem niniejszemu zapisowi, przeciw którego całości lub części gdyby jakikolwiek zamach przedsięwzięli, każdy ma bydź nieważny i bezskuteczny. Układ ten, między przerzeczonymi, Wielmożnym Janem Ocieskim i Mieszczanami Naszymi* ***wielick****imi w sposób powyższy do skutku doszły, za ważny i miły mając, we wszystkich szczegółach, ustępach, warunkach i określeniach uznajemy, pochwalamy i potwierdzamy, a oraz chcemy, aby miał wieczystą moc i wagę. Bacząc zaś na dogodność i spokój pomienionego Miasta Naszego i jego Mieszkańców, z dobrotliwości i łaski Naszej, a ze świadomością i wolą Rad Naszych, przerzeczoną majętność* ***Mierzączkę****, przez poddanych Naszych sposobem powyższym nabytą, z prawa polskiego ziemskiego na prawo miejskie niemieckie czyli magdeburskie, którem ciż Mieszczanie Nasi zdawna obdarzeni, przenosimy i przepisujemy, a samę majętność do ciała dóbr miejskich wspomnionego Miasteczka Naszego i do sądownictwa miejskiego wcielamy i przyłączamy tak, że ilekrotnie z kimkolwiek o nią sprawa zajdzie, nie gdzieindziej tylko do prawa miejskiego, którego przerzeczeni Mieszczanie Nasi*

[5]) Tu odpowiedniejszym byłby wyraz „itidem“.

n(ost)ri [6]) eiusq(ue) incolaru(m) consulentes | ex benignitate et clementia nostra, de certa scientia et voluntate consiliariorum nostrorum prefata | bona **mierzącka** per ipsos subditos nostros, modo premisso acquisita, ex iure polonico terre|stri, in ius ciuile teutonicum maydeburgense, quo ipsi oppidani nostri ex antiquo gaudent, | transferimus, adscribimus, et ipsam [7]) et bona corpori bonorum ciuilium, et iurisdi|ctioni ciuili, oppidi nostri præfati incorporamus et adiungimus, Ita quod ratione | eorum, quoties cum quocumq(ue) intercesserit questio, non alibi, q(uam) ad ius ciuile, quo opi|dani nostri prefati gaudent, semper habeatur recursus, harum testimonio litterarum | Sigillum nostrum est subappensum, datum **Cracouie** feria quinta post dominicam | Reminiscere. Anno domini **Millesimo Quingentesimo Quadragesimo nono,** Regni | uero nostri decimo nono. Relatio Magnifici Nicolai Grabya Castellani Chelmen(sis) | Regni polonię Vicecancellary . . . . . [8]) Capitanei. **Nicolaus Grabya** [9]) Regni polonie | vicecancellarius significat |

Nos itaq(ue) **Sigismundus Augustus** Rex præfatus, supplicationi predictorum pro|consulis et consulum ciuitatis nostrę memorate annuentes, Litteras præinsertas eisde(m) | extradi, sigilloq(ue) nostro communiri mandauimus. Harum testimonio Litterarum Sigil|lum nostrum est subappensum. Datum **Cracouię** feria quarta post festum Sancti | Francisci proxima Anno Domini **Millesimo Quingentesimo Quinquagesimo** | Regni uero nostri vigesimo primo. | Relatio Magnifici Johannis Oczye-| sky Regni polonię vicecancellary Succame|rary et Burgraby Cra-| c(oviensis) Sandecen(sis)q(ue) Cap(itanei) | etc. | **Johannes Oczyesky** | R(egni) P(oloniæ) Vicecancellari(us)

używają, zawsze ma bydź odzew. Na świadectwo którego listu pieczęć Nasza jest zawieszona, Dano w **Krakowie** *we czwartek po niedzieli suchej lata Pańskiego* **Tysiącznego Pięćsetnego Czterdziestego Dziewiątego**, *a w dziewiętnastem Naszego królestwa. Referat Wielmożnego Mikołaja Grabi, Kasztelana chełmskiego, Podkanclerzego koronnego a . . . . . [8]) Starosty.* **Mikołaj Grabia** [9]) *Królestwa polskiego Kanclerz, podpisuje.*

My więc **Zygmunt August** *Król przerzeczony, przychylajac się do prośby Burmistrza i Radźców pomienionego Miasta Naszego, rozkazaliśmy list wyżej zamieszczony im wydać, i pieczęcią Naszą ztwierdzić. Na świadectwo czego pieczęć Nasza zawieszona. Dano w* **Krakowie** *we środę po święcie świętego Franciszka najbliższą lata Pańskiego* **Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego** *a w dwudziestem pierwszem Naszego królestwa. Referat Wielmożnngo Jana Ocieskiego, Królestwa polskiego Podkanclerzego, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego a sądeckiego Starosty itd.* **Jan Ocieski,** *Królestwa polskiego Podkanclerzy.*

Akt, z którego powyższa osnowa łacińska wzięta, składa się z trzech arkuszy papieru, w sześć półarkuszków o 340 milimetrach wysokości a 213—215 szerokości złożonych, i na grzbiecie podwójną szarą nitką zeszytych, przebutwiałych już, poplamionych, poprzecieranych, powystrzępianych, słowem wielce sponiewieranych. Zawiera cztery kopie dokumentów. Nad kopią powyższego dokumentu, zajmującej pierwsze trzy strony, położony napis: „Possessionis Mierzączką emptio p(er) tota(m) Co(m)m(unitatem)“; nad dalszemi dwoma kopiami dokumentu, wydanego „feria quinta post festa Pentecosten anno Domini Millesimo Quingentesimo Quinquagesimo Quinto“, zajmującemi także po trzy strony, powtarza się napis: „Ad Depositorium Salis Oswięcimensis“; nad kopią trzeciego dokumentu, zajmującej tylko dwie strony, nie ma napisu, zawiera ona zaś potwierdzenie uzyskane na sejmie lubelskim 26. lipca 1566 r. dla uchwały powziętej przez Radę wielicką w dzień ś. Galla r. 1564 względem poboru dochodów radzieckich. Kopia powyższego dokumentu aż do miejsca tu 6tym odsełaczem oznaczonego, a trzecia i czwarta w całości są jednej ręki: pismo w lewą pochylone z cechą na pół jeszcze gocką; zaś reszta pierwszego dokumentu i cała druga kopia przepisane pismem lacińskiem, prosto stojącem.

---

[6]) Odtąd aż do końca pismo odmienne, i atrament znacznie bledszy, mało widoczny. — [7]) „Et ipsam“ powtarza się, lecz powtórne przekreślone. — [8]) Miejsce wytarte. — [9]) Niesiecki w Herbarzu lipskiego wydania, w tomie I. na str. 352 mówi, że Podkanclerzy Grabia umarł r. 1548.

Rok 1552.

Król Zygmunt August Wieliczanom od mostu we wsi Włosiennicy myto pobierać pozwala.

1 2 In Nomine Domini Ame(n) | Ad perpetuam rei memoriam Nos **Sigismvndvs Avgvstvs** dei gratia Rex Poloniæ magnus dux Lituaniæ necnon terrarum Cracouiæ Sandomiriæ Siradiæ Lanciciæ Cuiauiæ Russiæ Prussiæ Masouiæ Samogitiæ Culmen(sis)
3 Elbingen(sis) Pomeraniæ etc. dominus et hæres. Manifestum facimus tenore præsentium quorum interest vniuersis et singulis præsen(tibus) et futuris harum notitiam habituris, Quia cum per certos Consiliarios n(ost)ros ostensum nobis esset, Q(uod) Ciues
4 n(ost)ri **Vielic**ien(ses) ex antiquo | ad reficiendum et reparan(dum) pontem in villa **Wlosienicza** [1]) super fluuio Wlosienicza quoq(ue) dicto constructum, tenentur, impensasq(ue) multas operam ac labores non paucos in reparan(do) eo subire
5 coguntur, Nos ad intercessionem eorundem Consiliario|rum nostrorum, tum haben(tes) rationem earum impensarum operumq(ue) ac laborum, quos ipsi Ciues n(ost)ri **Vielic**ien(ses) in extruendo et reparando ponte prescripto non mediocres impendunt, et in posterum pro commodiori et faciliori vectorum et aliorum |
6 hominu(m) transitu impensuri sunt, Ipsis Ciuibus **Vielic**ien(sibus) modernis et futuris in perpetuum, de consilio et assensu Consiliariorum Regni nostri in hoc Conuentu generali nobiscum
7 existentium teloneum pontale a quolibet curru vino ac sale | siue aliis mercibus quibusuis, ita ut specialitas generalitati et generalitas specialitati non deroget, onerato per prenominatum pontem in villa **Wlosiennicza** transeunte per vnum solidum, denarios sex in
8 quemlibet computan(do) damus et co(n)|cedimus per presen(tes) literas n(ost)ras, Permitten(tes) et concedentes omnimodam facultatem ipsis Ciuibus **Vielic**ien(sibus) præsen(tibus) et futuris suprascriptum teloneum pontale ab omnibus et singulis hominibus
9 de iure et consuetudine Regni n(ost)ri ad solutionem ipsius | telonei obligatis exigen(di) tollen(di) et repeten(di) ac soluere recusantes modis consuetis ad solutionem ipsius telonei compellen(di) et stringendi. Mandan(tes) preterea omnibus est singulis ad solutionem eiusdem telonei suprascripti ut premissum et obli-
10 gatis | quatenus id modo premisso irrecuse soluant pro debito suo et gratia n(ost)ra et sub poenis ad hoc constitutis non aliter facturi prepetuis temporibus et in æuum. In cuius rei testimomonium sigillum nostrum presen(tibus) est appensu(m) **Piotr-**
11 **co(vi)ae** in Con|uentione Generali Regni vigesima sexta Februarii Anno domini **Millesimo quingentesimo quinquagesimo secundo** Regni n(ost)ri vigesimo tercio. Præsen(tibus) [2]) in Chr(ist)o patribus dominis Nicolao Dzierzgouuski
12 Archie(pisco)po Gnesnen(si) Legato nato ac Prima|te, Andrea Zebrzidouuski Crac(oviensis), Joanne Droiewski Wladislauien(sis), Andrea Noskouuski Plocen(sis), Joanne Dziaduski Premislien(sis), Jacobo Vchanski Chelmen(sis) ecclesiarum episcopis, Necnon Mag(nifi)cis Generosis et Venerabilibus, Joanne Comite in Tarnouu
13 Castellano Crac(oviensi), Regni nostri exercituum supremo, ac Sandomirien(si) Strien(si) Lubaczouien(si), Petro Kmitha Comiti [3]) in Visnicze Cracouien(si), Regni n(ost)ri supremo Marschalco, ac Scepusien(si) Crac(oviensi) Premislien(si) Colen-
14 (si)q(ue) Janussio Latalski Posnanien(si) ac Juni|wladislauien(si) Slochouien(si), Martino Sborowski Callissien(si) Schidlouien(si) Odolianouien(si)q(ue), Spithkone de Tarnow Siradien(si) Brzeznicen(si) Krzepicen(si) et Krzeschouien(si) [4]) Ostrzeszouien(si), Joanne Kosczielieczki Brzesten(si) Naklen(si) et Bidgostien(si),

W imię Pańskie amen. Ku wiecznej rzeczy pamięci, My ***Zygmunt August*** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, a ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej, pruskiej, mazowieckiej, żmójdzkiej, chełmińskiej, elbląskiej, pomorskiej itd. Pan dziedziczny, — oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim w ogóle i w szczególności teraz i potem będącym, którym o tem wiedzieć należy: Ponieważ Nam niektórzy z Rad Naszych przełożyli, że Mieszczanie Nasi* ***wielic****cy z dawna do odbudowywania i naprawiania mostu we wsi* ***Włosienicy****, [1]) na rzece Włosienica zwanej, wystawionego, obowiązani, i że z tego powodu ponosić muszą znaczne nakłady, niemały trud i pracę: przeto My, na przyczynę tychże Rad Naszych, i z uwagi na owe znaczne nakłady, trudy i prace, które ciż Mieszczanie* ***wielic****cy na stawianie i naprawę mostu wspomnionego już łożą, ale i w przyszłości dla dogodniejszej i łatwiejszej woźniców i innych ludzi przeprawy łożyć mają, tymże Mieszczanom* ***wielick****im, teraz i potem będącym, za poradą i zgodą Rad Królestwa Naszego, na tym Sejmie walnym z Nami będących, dajemy i przyznajemy niniejszem pismem Naszem cło mostowe od każdego wozu, winem i solą albo jakimkolwiek innym towarem obciążonego — tak iżby szczególność ogólności a ogólność szczególności nie naruszała— przez wspomniony most we wsi* ***Włosienicy*** *przejeżdżającego, po szelągowi, sześć groszy w sobie mającym. Pozwalamy też i zupełną moc dajemy tymże Mieszczanom* ***wielick****im, teraźniejszym i potomnym, przerzeczone cło mostowe od wszystkich ludzi w ogóle i w szczególności, z prawa i zwyczaju Królestwa Naszego do płacenia tego cła obowiązanych, żądać, domagać się i pobierać, a cła odmawiających zwykłemi sposobami do płacenia pociągać i zniewalać. Rozkazujemy zarazem wszystkim w ogóle i w szczególności do płacenia cła wyżej wyrażonego, jako się przerzekło obowiązanym, aby powyższym sposobem bez oporu płacili, nie czyniąc inaczej dla powinności swojej, dla łaski Naszej i pod karą na to ustanowioną, po wszystkie czasy i wieki. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona w* ***Piotrkowie*** *na sejmie walnym koronnym, dwudziestego szóstego lutego roku Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego Drugiego*** *a w dwudziestym trzecim Naszego królowania, w przytomności: Przewielebnych w Chrystusie Ojców Księży Mikołaja Dzierzgowskiego, Arcybiskupa gnieznieńskiego, Legata urodzonego i Prymasa, Andrzeja Zebrzydowskiego krakowskiego, Jana Drojewskiego włocławskiego, Andrzeja Noskowskiego płockiego, Jana Dziaduskiego przemyskiego i Jakóba Uchańskiego chełmskiego kościoła Biskupów; tudzież Wielmożnych, Rodowitych i Czcigodnych: Jana Hrabi na Tarnowie, Kasztelana krakowskiego, Hetmana wielkiego koronnego a sądomirskiego, stryjskiego i lubaczowskiego, Piotra Kmity Hrabi na Wiśniczu, krakowskiego, Marszałka wielkiego koronnego a spiskiego, krakowskiego, przemyskiego i kolskiego, Janusza Latalskiego poznańskiego a inowłocławskiego i słochowskiego, Marcina Zborowskiego kaliskiego a szydłowskiego i odolanowskiego, Spytka z Tarnowa sieradzkiego a brzeźnickiego, krzepickiego, krzeszowskiego i ostrzeszowskiego, Jana Kościeleckiego brzeskiego a nakielskiego i bydgoskiego, Piotra z Dąbrowicy ziem ruskich a radomskiego i kazimirskiego, An-*

---

[1]) Pod Oświęcimem od Zatora i wschodniej strony. [2]) Tu opuszczone „Reverendissimis“. — [3]) i [6]) Zamiast „Comite“. — [4]) Tu albo jaki dostojnik opuszczony, albo poprzednie „et“ stać powinno.

15 Petro de Da(m)|browicza terrarum Russiæ, Radomirien(si) [5]) et Cazimirien(si) Andrea Comite a Tenczin Lublinen(si) Sniatinen(si) Rohatinen(si), Nicolao Jarund de Brudzewo Lancicien(si), Foelice Srzenski de Sokolowo Plocen(si), ac Mariemburgen(si) Plocen(si)
16 Lomzen(si) Visnen(si)q(ue) | Andrea Sieprski de Golczewo Rawen(si), Joanne Dzierzgouuski Masouiæ et Vicesgeren(ti) Palatinis et Capitaneis, Erasmo de Krethkow Gneznen(si) Pisdren(si)-q(ue), Petro Czarnkouuski Calissien(si), Stanislao Maczieiouuski
17 Voinicien(si), ac Zawichosten(si) et Lubomli|en(si), Spithkone Jordan de Zakliczin Sandecen(si) Regni n(ost)ri Tesaurario, Georgio Conarski Miedzirzecen(si) Sebastiano Mielieczki Vislicien(si), Valentino Dembienski Biecen(si), Nicolao Miskouuski de Mirow Radomien(si), ac Oswienczimien(si) Zathorien(si) Miedzierze|-
18 cen(si)q(ue), Stanislao a Tenczin Comiti [6]) Leopolien(si) et Belzen(si), Stanislao a Tarnouu Zawichosten(si) et Siradien(si), Floriano Zebrzidouuski Oswienczimien(si), Joanne Lutomierski Brzezinen(si) Castellanis, Curiæ n(ost)ræ Thesaurario, Lancicien-
19 (si)q(ue) Capitaneis, et | Zupparum Crac(oviensium) Administratore, Joanne Oczieski Regni nostri Cancellario Succamerario et Burgrabio Crac(oviensi), Sandecen(si) ac Olstinen(si) Capitaneo, Joanne Przerempski Preposito Crac(oviensi) eiusdem Regni
20 n(ost)ri Vicecancellario Georgio Podliodouuski | Præposito Sandomirien(si) et Canonico Crac(oviensi), Curiæ n(ost)ræ Referendario, Phillippo Padniewski Cantore, Martino Cromero Canonico Crac(oviensibus) Secretariis nostris Et aliis quamplurimis dignitariis et officialibus n(ost)ris Datum per manus Mag(nifi)ci Joan|-
21 nis Oczieski Regni nostri Cancellarii Succamerarii et Burgrabii Crac(oviensis) Sandecen(sis) ac Olstinen(sis) Capitanei sincere nobis dilecti.

R(e)l(ati)o Mag(nifi)ci Joannis Oczieski Regni Poloniæ Cancellarii Succame|rarii et Burgrabii Cracouiensis Sandecen(sis) et Olstinen(sis) Capit(ane)i

Joannes Oczieski

R(egni) P(oloniæ) Canc(ellarius) s(ub)s(cripsi)t

drzeja Hrabi na Tęczynie lubelskiego a śniatyńskiego i rohatyńskiego, Mikołaja Jarunda z Brudzewa łęczyckiego, Szczęsnego Srzeńskiego ze Sokołowa płockiego a malborskiego, płockiego, łomżeńskiego i wizkiego, Andrzeja Sieprskiego z Golczewa rawskiego, Jana Dzierzgowskiego mazowieckiego i Namiestnika — Wojewodów i Starostów; Erazma z Kretkowa gnieznieńskiego a pyzderskiego, Piotra Czarnkowskiego kaliskiego, Stanisława Maciejowskiego wojnickiego a zawichojskiego i lubomelskiego, Spytka Jordana ze Zakliczyna sądeckiego a Podskarbiego koronnego, Jerzego Konarskiego międzyrzeckiego, Sebastyana Mieleckiego wiślickiego, Walentyna Dębieńskiego bieckiego, Mikołaja Myszkowskiego z Mirowa radomskiego a oświęcimskiego, zatorskiego i międzyrzeckiego, Stanisława Hrabi na Tęczynie lwowskiego a bełzkiego, Stanisława z Tarnowa zawichojskiego a sieradzkiego, Floryana Zebrzydowskiego oświęcimskiego, Jana Lutomirskiego brzezińskiego — Kasztelanów — Podskarbiego nadwornego a łęczyckiego — Starostów — i żup krakowskich Zarządcy; Jana Ocieskiego Kanclerza koronnego, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego a sądeckiego i olsztyńskiego Starosty; Jana Przerębskiego, Proboszcza krakowskiego i Podkanclerzego koronnego; Jerzego Podlodowskiego, Proboszcza sądomirskiego i Kanonika krakowskiego a Referendarza nadwornego; Filipa Padniewskiego Kantora i Marcina Kromera Kanonika krakowskich — Sekretarzów Naszych; tudzież bardzo wielu innych Dostojników i Urzędników Naszych. Dano przez ręce Wielmożnego Jana Ocieskiego, Kanclerza koronnego, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego a sądeckiego i olsztyńskiego Starosty, wiernie Nam miłego.

Referat Wielmożnego Jana Ocieskiego, Kanclerza Królestwa polskiego, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego a sądeckiego i olsztyńskiego Starosty.

Jan Ocieski

Królestwa polskiego Kanclerz podpisał.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Priuilegium pontis Wlo|syenycza Thelonei etc.
Scriptum iam et | in donato habetur | Folio 167.
Nro. 33.
Nro. 49 Priuilegium na Cło in Ponte | Włosienica A(nno) 1552
Scripte et insu(nt) | Vieliczka
18 Marcy
29 Wieliczky Revisia

Przywilej na cło z mostu we Włosienicy.
Przepisane już, i znajduje się na karcie pamiętnikowej 167ej.
Liczba 33.
L. 49. Przywilej na cło na moście włosienickim roku 1552.
Wpisane i wciągnięte. Wieliczka.
18. Marca.

Z dokumentu pergaminowego, od dziurek w zagiętce dla leczenia przew sznurka wyciętych porozdzierany w kilku kierunkach, co się stało przy odrywaniu pieczęci. Długość jego u góry i u dołu 627, z lewej i z prawej 284 milimetrów.

[5]) Może „Radomiensi“

Rok 1551 i 1552.

Król Zygmunt August zatwierdza uchwalone przez Radę i Gminę wielicką artykuły o spuściznach i testamentach, objaśniając uchwałę.

In Nomine D(omi)ni Ame(n) | ad perpetuam rei memoriam **Sigismundus Augustus** Dei gr(ati)a Rex | Poloniæ, magnus Dux Lituaniæ, necnon terrarum Cracouiæ, Sandomiriæ, | Siradie, Lanciciæ, Cuianiæ, Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ, Samogitiæ, Cul-|men(sis), Elbingen(sis), Pomeraniæ, etc. d(omin)us et hæres. Manifestum facimus tenore præ|sentium vniuersis et singulis, p(ræse)ntibus et futuris harum noticiam habituris. | Quia cum retulissent coram nobis, Famati Proconsul et Consules totaq(ue) | co(m)munitas Ciuitatis nostræ **Vielic**ien(sis), esse apud illos quasdam obseruatio|nes iusticiæ multorum perniciosas, Supplicassentq(ue) nobis, vt tempore fæ|licis regiminis nostri, eas ipsas obseruationes abrogaremus et aboleremus, | iusticiæq(ue) ipsorum conseruan(do) benigne consulere dignaremur. Nos qui | omnes subditos nostros, iusta, à nobis petentes ad benignam exaudicionis | gr(ati)am admittere, eorumq(ue) iusticiæ et incremento co(m)muni consulere solemus, | Justæ huic supplicationi annuen-(tes) co(m)miseramus ipsis Proconsuli et Consu|libus ac Ciuibus nostris **Vielic**ien(sibus) præfatis, vt omnibus eiusmodi obseruatio|nibus iniquis et illicitis, in publicam ipsorum consultatione(m) relat(is) constitu(e)rent | et concluderent, Ea quæ ad conseruandam et retinendam ipsorum iu|sticiam, ad abolendasq(ue) ipsas iniquas obseruationes conducere videren|tur. Nobisq(ue) tandem illa præsentarent. Quod cum illa alacri animo su|scepissent, confeceru(n)t vnanimi omnium ipsorum voto et assensu, Arti|culos infrascriptos, eosq(ue) nobis bene examinatos perpensos ac discussos | obtulerunt, Supplicantes vt illos in Priuilegium redigere, authorita|teq(ue) n(ost)ra Regia approbare, ratificare et confirmare dignaremur. | Quorum quidem articulorum tenor est talis.

Actum et conclusum per Consulatum, ac totam co(m)munitatem | Ciuitatis **Vielic**cien(sis) feria secunda post festum sancti Joannis Baptistæ | proxima Anno Domini **millesimo quingentesimo quinquagesimo primo**, Abo|lentes consuetudinem antehac in præiudiciu(m) et grauamen Nepotum sub | prætextu cuiusdam Laudi, quod nusqua(m) habebatur, in Ciuitate seruatam, | Tollen(tes)q(ue) omne(m) super hac re dubietatem, Consules vna cum tota co(m)muni|tate et senioribus contuberniorum decreueru(n)t et concluseru(n)t, exnu(n)c | futuris temporibus in Ciuitate **Vielic**ien(si) perpetuo seruan(dum). Quod Nepotes et || Neptes sexus vtriusq(ue) ex filio et filia progeniti suctedere debent loco parentu(m) | suorum mortuorum, in percipiendis bonis omnibus mobilibus et immobilibus, | Aui vel Auiæ, ita v(ideli)c(e)t intelligendo quod, si filius tempore vitæ patris vel ma|tris suæ, matrimonium contraxerit, vel filia marito elocata fuerit, legitimaq(ue) | relicta prole viuente patre vel matre, é vita excesserit, pueri vtrorumq(ue) | tam fily q(uam) filiæ, mortuo Auo vel Auia, in hæreditatem eorum suctedent, Sortemq(ue) ac partem vnam, quam pater vel mater eorum percipere debue-|rat, tollent, Defalcato tamen in primis eo, Q(uod) pater vel mater eiusmodi | liberorum tempore vitæ suæ de bonis parentum acteperat.

De Nepotibus vero ab emancipat(is) filys vel filiabus procedentibus, hoc | est quorum pater vel mater coram aliquo officio Consulari vel iudicy bo|nis abrenunciaueru(n)t, paternis vel maternis, secus erit intelligendum. Tales e(ni)m | in bonis Aui vel

W imię Pańskie amen, ku wiecznej rzeczy pamięci My ***Zygmunt August*** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, tudzież ziem: krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej, pruskiej, mazowieckiej, żmójdzkiej, chełmieńskiej, elbląskiej, pomorskiej itd. Pan dziedziczny, — oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim w ogóle i w szczególności, teraz i potem będącym, którzy o tem wiedzieć mają: Sławetni* ***Burmistrz***, *Radźcy i cała Gmina Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *zawiadomili Nas, że u nich utrzymują się niektóre zwyczaje sądownicze wielce szkodliwe, i upraszali w pokorze, abyśmy za szczęśliwych rządów Naszych owe zwyczaje znieść i usunąć; a w celu przestrzegania sprawiedliwości postanowienie powziąść łaskawie raczyli. My wszystkich poddanych Naszych, dopraszających się od Nas rzeczy słusznych, do łaskawego wysłuchania przypuszczać, tudzież o sprawiedliwość i dobro pospolite staranie mieć radzi, przychyliliśmy się do tej słusznej prośby, i pozwolili wspomnionym Burmistrzowi, Radźcom i Mieszczanom Naszym* ***wielick****im wszystkie podobne zwyczaje, niesłuszne i nieodpowiedne, pod jawny rozbiór poddać, a uchwalić i postanowić takie, jakieby do zachowania i utrzymania sprawiedliwości, tudzież do usunięcia owych niesłusznych przepisów zmierzać zdawały się, i aby je Nam potem przedłożyli. Podjęli to z ochotnym umysłem, i ułożyli za jednogłośną zgodą i przyzwoleniem wszystkich rozdziały niżej spisane, które należycie rozpoznawszy, rozważywszy i rozebrawszy przedłożyli Nam z prośbą, abyśmy je w dokument ułożyć, tudzież powagą Naszą królewską uznać, uważnić i potwierdzić raczyli. Których-to rozdziałów osnowa jest taka:*

Działo się i postanowiono od Radzieciwa i całej Gminy Miasta ***Wieliczki*** *w poniedziałek najbliższy po święcie świętego Jana Chrzciciela lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego Pierwszego****. Znosząc zwyczaj, przedtem na szkodę i uciążliwość wnuków, pod pozorem jakiejś uchwały nigdy nie zapadłej, w Mieście zachowywany, i usuwając wszelką w tym względzie wątpliwość, Radźcy wpólnie z całą Gminą i Starszyzną cechów uchwalili i postanowili ku wykonywaniu w Mieście* ***Wieliczce*** *odtąd po wszystkie czasy: Że wnuki i wnuczki obojej płci, ze syna i córki urodzeni, zajmować mają miejsce zmarłych rodziców swoich w dziedziczeniu wszystkiego majątku ruchomego i nieruchomego po dziadku i babce, co się tak rozumieć ma: że jeżeli syn pojął żonę, albo córka wydana została za męża za życia ojca swojego lub matki swojej, i zejdzie ze świata przed śmiercią ojca lub matki, zostawiając prawowite potomstwo, tedy dzieci obojga, tak syna jako też i córki, po smierci dziadka i babki, wstępować będą w dziedzictwo po nich, i otrzymają dział czyli część, którą ojciec lub matka ich otrzymać byli powinni, ale po potrąceniu tego, co ojciec lub matka takich dzieci za życia swego z majątku rodzicielskiego już byli otrzymali.*

Zaś o wnukach, od synów lub córek wydziedziczonych, pochodzących, to jest takich, których ojciec albo matka przed jakim Urzędem radzieckiem albo Sądem wyrzekli się majątku ojcowskiego lub macierzyńskiego, inaczej ma się rozumieć. Tacy

Auiæ hæreditare vel suctedere minime poterunt Quum nec | parentes eorum si superuiuerent ex eo quia suctessioni abrenunciarunt, | quicq(uam) percipere(n)t, nisi fily non emancipati vel eoru(m) hæredes, seu descendentes | deficerent. Illis e(ni)m deficientibus fily emancipati vel ab eis descenden(tes) suctede(n)t,| parentibus suis, et in huiusmodi suctessione omnibus colateralibus quan|tumcumq(ue) proximis præferendi eru(n)t, emancipatione huiusmodi illis mi|nime obstante.

Si qui vero forsan antehac in suctessione huiusmodi Nepotum co(m)missi fue|runt errores, per iam præsens Statutum minime quicq(uam) actionis occasione | huiusmodi successionis innouari à quoquam debebit, laudu(m) et enim istud | non in præterita sed in futura deriuabitur.

Preterea ad præcludendam viam difficultatum quæ in Ciuitate origeban|tur vel oriri quouis modo possent, occasione paraferne, suppeliectilisq(ue) | vxore mortua relictæ, conclusum vna cum tota co(m)munitate est perpetuo | in Ciuitate, à quouis hominum seruan(dum). Q(uod) quandocumq(ue) vxor alicuius | Ciuis ab hac luce decesserit, relictis pueris filys vel filiabus vno vel pluri|bus, E(x)tu(n)c paraferna omnis quæ gerada vulgo dicitur, suppellectilisq(ue) | tota quocumq(ue) nomine vocetur, non ad aliquem alium, nisi ad maritu(m) | et pueros ipsius cuiuscumq(ue) sexus fuerint, pertinere debet, alys omnib(us) | dictæ mortæ propinquis sororibus cognatis, penitus exclusis, puerisq(ue)| tandem ab hac luce decedentibus, illud totum vt iuris est patri cedet.||

Si vero vxor mortua prolem non reliquerit extu(n)c id totum quod ad | parafernam seu ad geradam spectat vel spectari iure cernitur, quod ip(s)a | secum in domum mariti importauit, Eaq(ue) viuente interim à se non alie|nauit, vel temporis longitudine contrita et consumpta non sunt, sorori | dictæ mortuæ aut propinquiori in linea cognatæ, per maritum extra|datur, Alia suppellectili in Auro et Argento, Clenodys, pecunys paratis, | ac alys omnibus rebus per eandem in domum mariti importatis, à maxi|mo ad minimum, quæ ad parafernam seu geradam non pertinent circa | maritum vxoris mortuæ remanente. Pro quibus omnibus à propinquis | maritus ipse nullo modo impeti debebit, verum illa maritus libere pro | libitu conuertet suo, exinde rationem faciendo.

Hoc etiam præcustodito q(uod) soror illa vel cognata que geradam huius modi actipere debebit ex hys quæ acteptura erit. maritus mortuæ re|linquere debebit, id quod ius disponit, hoc est lectum, strata lecti, ac alia | in iure descripta. Illa etiam omnia quæ vir vxori ante et post nupti|as, pro decore et ornatu suo emit et comparauit, in Auro et Argento, | vestimentis, Clenodys, monilibus, ac alys omnibus rebus, nullis exceptis,| inter parafernam seu geradam, nequaq(uam) computari debebunt, verum mor|tua vxore ea omnia vir apud se tanq(uam) propria retinebit, nec pro eis cuiq(ue) | respondere tenebitur. Si vero maritum prius q(uam) vxorem mori conti|gerit, siue extabunt pueri siue non, paraferna omnis ac suppellectilis to|ta quam secum vxor importauit, tum et illa quæ maritus ante et post | nuptias sibi dedit, coemit, et compurauit, in Auro et Argento, Clenodys, | vestimentis, et id genus rebus, apud relictam viduam remanere debebu(n)t, | et pro libitu ipsius conuerti.

Item in declarando amore coniugali remunerandaq(ue) fidelitate vnius | coniugis erga alium, Quicquid maritus vxori suæ, aut e coutra vxor | viro suo tempore vitæ suæ, siue extantibus pueris siue non extantibus, | bonorum mobilium dederit, donauerit, inscripserit, aut super aliqua | hæreditate reformauerit, firmum esse debebit, nec per quempiam quocu(n)q(ue) | prætextu immutari poterit.

bowiem po dziadku lub babce majątku dziedziczyć czy też spadku brać żadną miarą nie będą mogli, gdyż i rodzice ich, chociażby jeszcze żyli, z tej przyczyny, iż się spuścizny wyrzekli, niby nie otrzymali; chybaby nie było synów niewydziedziczonych, ani dziedziców ani potomków ich; gdyż w braku takich synowie wydziedziczeni lub potomkowie ich dziedziczyć będą po rodzicach swoich, i w takiem spadkobierstwie pierwszeństwo mieć mają przed wszystkimi powinowatymi, jakkolwiek blizkimi, a wydziedziczenie podobne nie ma im bydź na przeszkodzie.

Na wypadek, jeżeli w takiem spadkobierstwie wnuków przedtem błędy jakie zostały popełnione, nikt z powodu podobnego dziedzictwa nie będzie mógł wznowić sprawy na mocy tej ustawy, gdyż uchwała ta nie odnosi się do czasów minionych ale do następnych.

Nadto w celu zabieżenia drogi trudnościom, jakie w Mieście powstawały lub powstaćby mogły jakimbądź sposobem z powodu wyprawy i sprzętu po zmarłej małżonce pozostałego, uchwalono wespół z całą Gminą na wieczność do zachowania ze strony każdego człowieka. Iż kiedykolwiekby żona którego Mieszczanina z tego świata zeszła, zostawiając dzieci, synów czy córki, jedno lub więcej, w takim razie cała wyprawa, pospolicie geradą zwana, i wszystkie porządki, pod jakiemikolwiek nazwy objęte, nikomu innemu tylko mężowi i dzieciom bez różnicy płci przypaśdź powinny, ze zupełnem wykluczeniem krewnych, sióstr i powinowatych zmarłej; a gdyby i dzieci ze świata zeszły, tedy wszystkie te rzeczy, jak słuszność wymaga, ojcu przypadną.

Jeżeli zaś zmarła małżonka potomstwa nie zostawi, wówczas wszystko to, co do wyprawy należy lub za należące według prawa uważane jest, co z sobą w dom mężowski wniosła, a czego za życia nie pozbyła lub co w ciągu czasu nie zostało zużyte i zniszczone, ma mąż siostrze lub w bliższym stopniu krewnej niebożyczki oddać; inne zaś porządki w złocie i srebrze, w klejnotach, w gotowych pieniądzach i wszelkich innych rzeczach, które w dom mężowski wniosła, a które do wyprawy czyli gerady nie należą, od największego do najmniejszego, przy mężu pozostanie; o co wszystko od krewnych w żaden sposób nie ma bydź nagabywany, owszem zarządzać będzie tem według woli i upodobania, zdając potem z tego liczbę.

Zastrzega się także, że owa siostra lub krewna, która taką wyprawę otrzymać ma, z tego co wezmie, mężowi zmarłej zostawić powinna to, co prawo wyznacza, to jest: łóżko, pościel i inne w prawie wyrażone rzeczy. Rzeczy też, które mąż żonie, przed ślubem i po ślubie ku jej ozdobie i stroju kupił i sprawił, w złocie, srebrze, sukniach, klejnotach, naszyjnikach i tym podobnych, bez wyjątku, nie mogą bydź żadną miarą zaliczane do wyprawy; ale wszystko to mąż po śmierci żony sobie zatrzyma jako własność, i nikomu z tego liczby zdawać nie będzie powinien. Gdyby zaś mąż umarł wcześniej niźli żona, choćby dzieci pozostały albo nie, cała wyprawa i wszystkie porządki, które żona ze sobą wniosła, tudzież rzeczy te, które jej przed ślubem i po ślubie mąż dał, kupił i sprawił w złocie, srebrze, klejnotach, sukniach i tym podobnych, pozostała wdowa zatrzyma, i niemi rozporządzać będzie według woli swojej.

Cokolwiekby też w celu okazania miłości małżeńskiej i nagrodzenia wierności jednego z małżonków ku drugiemu, mąż żonie lub przeciwnie żona mężowi, za życia swego, dzietni lub bezdzietni, z majątku ruchomego dali, darowali, zapisali albo na jakiej posiadłości oprawili, ma pozostać nienaruszone, i tego nikt pod żadnym pozorem zmienić nie będzie mocen.

Donationes etiam mutuæ quas coniuges prole carentes inter se facere | consueueru(n)t, vti iuste et consentanee, immobiles firmeq(ue) manere debebu(n)t, || licitumq(ue) erit marito vxori suæ, et e contra vxori ipsi marito suo, | prole carentibus, coram officio Consulari, aut iudicio bannito bona | omnia mobilia et immobila, à maximo ad minimum, nullis except(is) | et exclusis, quocumq(ue) nomine vocentur, quæ actu habuerint vel | habituri sunt, siue huiusmodi bona sint ex parentibus hæreditaria, | ex aliaq(ue) suctessione quacumq(ue) deuoluta, siue labore proprio parta, | sibi inuicem mutuo dare, donare, resignare, per illum coniugem, qui | alteri superuiuet, haben(da) tenen(da) ac hæreditarie possiden(da) de eisq(ue) dispo|nen(di), secundum eius beneplacitum, absq(ue) cuiusuis contradictione, nec | per aliquem donatio huiusmodi infringi poterit.

Darowizny też wzajemne, jakie małżonkowie bezdzietni sobie czynić zwykli, jako słuszne i stosowne, mają pozostać nieodmienne i niewzruszone; i wolno będzie mężowi na rzecz żony, a żonie nawzajem na rzecz męża, dzieci nie mającym, przed Urzędem radzieckim albo Sądem zagajnym, wszystek majątek ruchomy i nieruchomy, jakiemkolwiek mianem oznaczony, jakiby rzeczywiście mieli lub mieć mogą, bez wyjątku i wyłaczenia, bądźby taki majątek był dziedziczny po rodzicach albo jakimkolwiek spadkiem przypadły, bądź własną pracą nabyty, dać, darować, zrzec się, a to z obojga małżonków, które drugie przeżyje, ma ten majątek mieć, dzierżyć, dziedzicznie posiadać, i nim rozporządzać według woli swojej; przeciwko czemu sprzeciwianie się czyjekolwiek byłoby bez skutku, i nikt darowizny takiej zniweczyć nie może.

Vltimarum voluntatum, ordinationes seu testamenta siue sint ma|nifestæ sed in publico coram officio Consulari seu iudicy facta, | siue etiam oclusa et obsignata, tempore perfectæ sanitatis, vel in lecto | egritudinis ad iudicium seu officium Consulare per testatores sub | Sigillis præsentata, ac imposita, Ita q(uod) testatores ipsi in ea impositione | eorum declarauerint aperte, vltimam suam voluntatem in eis conti|neri, postulauerintq(ue), vt secundum intro contenta post morte(m) suam | omnia dispona(n)tur perpetuis temporibus, robur et firmitatem ha|bere debebu(n)t, dummodo nihil contineatur in eis quod iuri Ciuili | et plebiscitis Ciuitatis repugnare videretur, In huiusmodiq(ue) testa|mentis siue manifestis siue oclusis et obsignatis, quicquid vir vxori | suæ et e contra vxor viro suo aut alicui extraneo in bonis mobilibus | dederit, donauerit, inscripserit, super hæreditate reformauerit, in pia | opera legauerit, debitum recognouerit, Executores pro libitu elegerit | statueritq(ue) ac alia ordinauerit, firmum esse debebit, nec per alique(m) | hæredem propinquum amicum aut extraneum quecumq(ue) poterit i(m)mu|tari vel impugnari. Hoc etiam præcustodito, q(uod) si forsan in testa|mentis eiusmodi apertis vel oclusis, reperta fuerit vel repertæ fueri(n)t, | vna aliqua particula vel plures, quæ iuri co(m)muni vel laudo Ciuita|tis repugnare viderentur per eas vel vnam illarum totum illud testa|mentum non debet infringi et annihilari, sed illa vel ille duntaxat | particula vel particule quæ iuri vel laudo Ciuitatis fuerit contraria, | vel fuerint contrariæ, erit reicienda vel reciendæ, alys omnibus in || eiusmodi testamentis contentis in robore suo remanentibus saluis.|

Testamenty czyli rozporządzenia ostatniej woli bądźby były jawne lecz przed Urzędem radzieckim albo Sądem uczynione, bądź także zamknięte i opieczętowane, w czasie zupełnego zdrowia lub z łoża boleści do Sądu lub Urzędu radzieckiego przez testamentników pod pieczęciami podane i złożone tak iż testamentnicy przy składaniu otwarcie oświadczą, że w onych ostatnia ich wola się zawiera, i zażądają, aby według osnowy tychże po śmierci ich wszystko rozporządzone zostało na wieczne czasy, powinny mieć ważność i moc, jeżeli w nich nie zawiera się nic takiego, coby się sprzeciwiać zdawało prawu obywatelskiemu i uchwałom Miasta. W takich testamentach jawnych lub zamkniętych i opieczętowanych, cokolwiek mąż żonie swojej, albo przeciwnie żona mężowi swojemu lub komu cudzemu z majątku ruchomego da, daruje, zapisze, na dziedzictwie oprawi, na dobre uczynki przeznaczy i długiem być uzna; jeżeli wykonawców według upodobania wybierze i ustanowi, i cobądź innego rozporządzi, ma bydź niezłomne, i tego żaden spadkobierca, krewny, przyjaciel czy też obcy nie będzie mógł odmienić albo napastować. Zastrzega się wszakże na wypadek, gdyby w takich testamentach otwartych albo zamkniętych znalazł się jakiś szczegół jeden lub więcej, zdający lub zdające się stać w sprzeczności z prawem pospolitem albo uchwałą Miasta, iż przez to nie może cały ów testament bydź unieważniony i zniweczony, lecz tylko ten szczegół albo te szczegóły należy odrzucić, który przeciwny będzie lub które przeciwne będą prawu albo uchwale miejskiej; wszystkie zaś szczegóły inne, w takich testamentach zawarte, we wadze zachowane być mają.

Hereditates tamen et bona immobilia testamentis in lecto ægritudi|nis confectis etiam oclusis et obsignatis ad officium-q(ue) impositis, aliena|ri à propinquis non poteru(n)t, id e(ni)m contra iura et æquitatem fieri vi|deretur. Summæ vero pecuniariæ in eiusmodi bonis hæreditarys testa|mentaliter pro arbitrio testatoris poteru(n)t inscribi et legari.

Dziedzictwa i majątek nieruchomy nie mogą jednak testamentami, na łożu boleści sporządzonemi, choćby zamkniętemi i zapieczętowanemi i w Urzędzie złożonemi, krewnym bydź odjęte, boby to z prawem i słusznością nie zgadzało się; summy atoli pieniężne na takich majątkach dziedzicznych testamentami według woli testamentnika mogą bydź zapisane i odkazane.

Tempore etiam suspecto pestis si vir vel mulier iudicium seu officiu(m) | Consulare habere non possit, coram quibus testamentum et voluntate(m) | suam declararet, actersitis duobus vel tribus ex senioribus Contuber|niorum, vel alys vicinis suis hominibus probis, coram eis voluntatem | suam delarabit, et illi tandem coram officio voluntatem illam sub | iuramentis recognoscent, ordinatioq(ue) eiusmodi, in quantum non con|traducet iuri co(m)muni ac laudo Ciuitatis, Testamenti robur obtinebit, | ac si coram officio Consulari aut iudicy facta fuisset, in librumq(ue) | Ciuitatis acticabitur. Si quis vero ausu temerario pro [1]) se vel ali|quem alium quouis exquisito colore ea prænominata infringere vel | eis quouis modo contraire, au

Podczas zaraźliwego powietrza, gdyby mężczyzna albo niewiasta Sądu lub Urzędu radzieckiego mieć nie mogli, przed którymby ostatnią wolę swoją oświadczyli, tedy przyzwawszy dwóch albo trzech ze Starszyzny cechowej albo sąsiednich ludzi poczciwych, w obec nich oznajmi wolę swoją, a ci potem przed Urządem wolę tę pod przysięgą zeznają. Rozporządzenie takie, o ile prawu pospolitemu i uchwale miejskiej sprzeciwiać się nie będzie, zachowa ważność testamentu, i jakby przed Urzędem radzieckim albo Sądem uczynione było, w księgę miejską zaciągnięte zostanie. Gdyby zaś ktokolwiek w zuchwałym zapędzie sam albo przez kogokolwiek drugiego pod jakimbądź pozorem wyszukanym ośmielił się to, co się przerzekło złamać, lub ja-

[1]) Myśl i następne wyrazy: „aliquem alium“ każą wnioskować, że tu stać powinno „per“ a nie „pro“.

contradicere fuerit ausus, talis tanq(uam) | violator iuris co(m)-
munis puniri debebit. Præterea parcendo impensis | quas non
modicas creditores in consequendo debito circa arresta | et
terminorum iudicialium astitiones cum magno et dispendio et |
damno, facere cogebantur, terminos precustodientes iudiciarios,|
Ita co(m)muni voto conclusum est, q(uod) si quis creditorum [2]) |
bona | mortui debitoris arrestum fecerit hæredesq(ue) eiusdem
mortui debitor(is) | minore(n)nes fuerint, hoc est annos dis-
cretionis non habentes, debi|tumq(ue) huiusmodi, pro quo arre-
statio fuerit facta, manifestum li|quidum ac probabile erit, vel
coram officio Consulari iudicy, aut | alterius officy inscriptum
vel testamentaliter recognitum, etiam oc|casione dotalicy relic-
tæ viduæ, extu(n)c astando primum ac secun|dum iudicium cittari
debebu(n)t Executores vel Tutores puerorum | ibidemq(ue) ter-
cium iudicium admitti per eos debebit, non obstan(do) q(uod)|
pueri tu(n)c erunt minorennes solutioq(ue) debiti subsequi se-
cundum | q(uod) bona se extendunt. Quod si debitum non fu-
erit liquidum | nec sufficienter probatum, hoc est si non erit
coram aliquo officio || recognitum, sed super solos chyrogra-
phos qui quandoq(ue) detineri possu(n)t, | vel alio quouis modo
ostendetur, extu(n)c facto arresto astando primum | et secun-
dum terminos iudiciarios, Tercium iudicium bis precustodien-
(dum) | tandem in librum iudiciorum inscribi et annotari dili-
gentia arrestan(tis) | debebit, nec iam vltra terminos precusto-
dire tenebitur, verum ita sub an|notacione negocium stabit,
quoad pueri ad annos discretionis peruene|rint, quibus tandem
citatis procedetur contra eos id quod iuris erit. | Interim vero
bona illa sic arrestata diuendi aut quouis modo aliena|ri, in
damnum creditor(um) minime debebun t, sed nec quicq(uam) sine
scientia | eorundem creditoru(m) de bonis huiusmodi disponi pote-
rit. Res tame(n) | et merces arresto subiectæ si q(uæ) fuerint, quæ
corrumpi viderentur, | sub testimonio bonorum cum scientia credito-
rum diuendi poterint, pe|cuniaq(ue) ad iudicium reponi debebit.
Si vero arrestum factum fue|rit, contra debitorem, qui debitor
vel fuerit profugus probariq(ue) po|terit sufficienter, illum pro-
fugum esse, vtpote in claustro sese occul|tare vel saluum con-
ductum à M(ajesta)te Regia aut ab Ciuili seu alio | quocum-
q(ue) officio habere in damnum creditorum, vel quouis alio |
modo probatum fuerit, eum profugum esse, extu(n)c post huius-
modi | probationem illi creditori qui arrestum fecerit, Tercium
iudiciu(m) | admitti debebit, ipseq(ue) ius suum super bonis
profugi debitor(is) l(ite)ris sal|ui conductus quibuscumq(ue) mi-
nime obstantibus producere poterit, | quo perducto solutio ex
bonis illis impendi sibi debebit in effectu, | Cautione tamen
sufficienti facta, iudicio pro indemnitate quarumcu(n)q(ue) | per
sonarum occasione talium bonorum arrestatorum ac iudicialiter |
consecutorum. Quod si contra talem debitorem sufficie(n)ter |
probari non poterit, quod profugus sit, sed solum per tempus
absente|tur a Ciuitate, extu(n)c arresto facto, astando terminos
iudiciarios | primum et secundum, Judicium tandem tercium in-
cessanter pre|custodire debet, ad annum et diem, Interimq(ue)
intra tempus illud ci|tatio ab Aduocato Ciuili actipi debebit ad
citandum debitorem vbi | repperiri poterit, Post annum vero et
diem si eum ad citandum pro | admittendo tercio iudicio ha-
bere non poterit, testimoniumq(ue) diligen|tiæ suæ de quesito
illo ad citandum et non inuento aliunde attulerit, || Tercium
iudicium sibi admitti in bona eiusdem debebit et ibidem ius |
suum perducere poterit, solutioq(ue) de debitis subsequi debe-
bit, Cautione | itidem sufficienti iudicio facta, pro indemnitate,
occasione huiusmodi | bonorum arrestator(um) et per iudicium
sibi adiudicatorum.

[2]) Opuszczone „in“.

kimbądź sposobem przestąpić, albo temu się przeciwić, taki jako pogwałciciel prawa pospolitego winien bydź karany. Oprócz tego na znaczne wydatki, jakie wierzyciele w poszukiwaniu należytości przy aresztach i stawaniach na rokach sądowych z wielką stratą czasu i grosza ponosić musieli, przestrzegając roków sądowych, tak postanowiono powszechnemi głosy: Jeżeli kto z wierzycieli na majątek dłużnika zmarłego areszt położy, a dziedzice zmarłego dłużnika będą małoletni, to jest nie mający lat do wolnego rozporządzania potrzebnych, należytość zaś, o którą areszt położony zostanie, będzie oczywista, spłacalna i wierzytelna, albo przed Urzędem czy-to radzieckim czy sądowym lub innym jakim zapisana, albo też testamentnie zeznana, również z powodu posagu pozostałej wdowy: w takim razie stając przed pierwszym i drugim Sądem, powinni bydź pozwani wykonawcy testamentu albo opiekunowie dzieci, i tam trzeci Sąd ma bydź przez nich dopuszczony bez względu na to, że dzieci będą jeszcze małoletnie, a spłata należytości ma nastąpić w miarę jak majątek wystarcza. Jeżeli zaś należytość nie będzie wypłacalna ani dostatecznie udowodniona, to jest jeżeli nie będzie przed żadnym Urzędem zeznana, ale tylko ze samych skryptów, które niekiedy zatrzymane bydź mogą, lub w inny sposób okazana: w tym razie znowu, po położeniu aresztu, należy na pierwszym i drugim roku sądowym stanąć, Sądu trzeciego dwa razy przestrzegać, a nareście zabiegliwość aresztującego w księdze sądowej zapisać; poczem już więcej roków przestrzegać nie ma potrzeby, albowiem sprawa w zawieszeniu zostanie, aż dzieci do pełnoletności dójdą, a wtenczas dopiero, po wydaniu na nich pozwu, postąpi się jak prawo wymagać będzie Tymczasem majątek aresztem obłożony, nie będzie mógł bydź przedany ani w żaden sposób zbyty ku szkodzie wierzycieli, a nawet niem rozporządzić nie będzie można bez wiedzy tychże wierzycieli. Gdyby jednak między rzeczami i towarami, aresztowi podlegającemi, znachodziły się takie, któreby niszczeniu podpadać zdawały si, mogą bydź z wiedzą wierzycieli przy świadkach uczciwych przedane, a pieniądze należy złożyć do Sądu. Jeżeli zaś areszt uczyniony zostanie przeciw zbiegłemu dłużnikowi, i będzie mogło bydź dostatecznie dowiedzione, iż zbiegł, że na przykład w miejscu zamkniętem się ukrywa lub list żelazny od Jego Królewskiej Mości, od miejskiego lub jakiegokolwiek innego Urzędu ma ze szkodą wierzycieli, albo gdy w jakibądź inny sposób ucieczka jego sprawdzoną będzie, natenczas po takiem udowodnieniu, należy wierzyciela, który areszt uczyni, przypuścić do trzeciego Sądu, gdzie prawa swoje do majątku zbiegłego dłużnika, bez względu na jakiekolwiek listy żelazne, okazać może, poczem z majątku tego ma mu bydź uskuteczniona wypłata rzeczywiście; wszakże winien dać Sądowi dostateczną rękojmię wynagrodzenia wszystkich osób, z powodu takich dóbr aresztem obłożonych i sądownie dosięganych. Gdy atoli nie będzie można mieć dostatecznego dowodu przeciw takiemu dłużnikowi, iż zbiegł, tylko że czasowo nieobecny w Mieście: tedy po położeniu aresztu, należy bydź obecnym na pierwszym i drugim roku sądowym, Sąd trzeci zaś ma nieustannie czuwać do lata i dnia, w ciągu którego czasu wziąść się powinno od Wójta miejskiego pozew wcelu pozwania dłużnika gdziekolwiek będzie mógł bydź odszukan. Po upły wielata i dnia, gdyby dłużnika mieć nie można do pozwania go przed dopuścić się mający Sąd trzeci, a wierzyciel złoży świadectwo, że dłużnika pilnie szukał, lecz nigdzie go nie znalazł, powinien mu bydź dozwolony Sąd trzeci do majątku, na którym z prawa swojego się wykazać może, poczem wypłata należytości nastąpić ma wszakże również za daniem Sądowi dostatecznej poręki ku wy-: uagrodzeniu z powodu takich dóbr aresztem obłożonych, a przez Sąd mu przysądzonych.

Nos | itaq(ue) **Sigismundus Augustus** Rex præfatus, considerantes omnes et | singulos articulos præinsertos esse iustos et rationabiles illos in omni|bus et singulis eorum clausulis et punctis, approbauimus, ratifica|uimus, et confirmauimus, approbamusq(ue) ratificamus et confirma|mus, ac pro veris et rationabilibus legibus, et institutis Ciuitati no|stræ **Vielic**ien(si) eiusq(ue) Ciuibus vniuersis, p(ræse)ntibus et futuris perpetuo | obseruan(dos) et censen(dos) damus et concedimus, decernen(tes) eos ipsos arti|culos supra descriptos, ac omnia et singula in eis contenta deinceps | ad tempora futura robur debitæ et perpetuæ firmitatis obtinere debe|re, tenore p(ræse)ntium mediante. Harum quibus Sigillum nostrum p(ræse)ntibus | est subappensum, testimonio literarum. Datum **Piothrcouiae** Sabbatho | ante Dominicam quadragesimæ proximo, Anno Domini **millesimo quin|gentesimo quinquagesimo secundo.** Regni vero nostri vigesimo tercio. | P(ræse)ntibus R(euerendissi)mo et R(euere)ndis in Christo patribus Nicolao Dziergowski | Archiepiscopo Gnesnen(si) legato nato et primate, Andrea Zebrzidow|ski Cracouien(si), Joanne Droiowski Vladislauien(si), Andrea Noskow|ski Plocen(si) Jacobo Vchanski Chelmen(si) Episcopis, Necnon Mag(nifi)cis, | Generosis et Ven(erabi)libus, Joanne Comite a Tharnow Castellano Crac(oviensi) | Exercituum Regni nostri campestri, ac Sandomirien(si) Strien(si) Lu|baczouien(si)q(ue), Petro Kmitha Comite in Vyssnicz Palatino Cracouien(si) | Regni nostri supremo Marschalco, ac Cracouiensi Scepusien(si) Pre|mislien(si) Colen(si)q(ue), Janussio Lathalski Posnanien(si) ac Juniwladislauien(si) | Sluchouiensiq(ue), Martino Zborowski Calissien(si) Schidlouien(si) Odola|nouien(si)q(ue), Spithkone de Tharnow Siradien(si) Brzeznicen(si) Krzepicen(si) | Ostrzessouien(si)q(ue), Joanne a Cosczeliecz Brzesten(si) Naklen(si) et Bidgo|stien(si), Petro de Dambrowicza terrarum Russiæ g(e)n(er)ali Radomien(si) et | Cazimirien(si), Andrea Comite a Thenczin Lublinen(si) Sniatinen(si) Roha|tinen(si)q(ue), Nicolao Jarun [2]) de Brudzewo Lancicien(si), Fœlice Srenski | a Sokolow Plocen(si) Mariemburgen(si) Plocen(si) Lomzen(si) Visnensiq(ue)|| Andrea Sieprski de Guiczewo Rauen(si), Joanne Dziergowski Mazo|uiæ et Vicesgeren(ti) ac Varschouien(si) Palatinis et Capitaneis, Erasmo | de Crethkow Gnesnen(si) ac Pisdren(si). Petro Czarnkowski Calissien(si) | Stanislao Maczieiowski Voinicien(si) ac Zavichosten(si) et Lubomlien(si), Spit|kone Jordan de Zakliczin Sanocen(si) Regniq(ue) nostri Thesaura|rio, Georgio Chonarski [3]) Miedzirzecen(si), Stanislao Mieleczki Visli|cen(si), Valentino Dembienski Biecen(si), Stanislao a Thenczin in [4]) Comite | Leopolien(si) ac Belzen(si) Castellanis et Capitaneis, Joanne Oczieski Re|gni nostri Cancellario, Succamerario, Burgrabioq(ue) Cracouien(si) | Sandecen(si) ac Olstinen(si) Capitaneo, Joanne Przerembski Regni n(ost)ri | Vice-Cancellario Præposito Cracouien(si), Georgio Podlodowski Præposito Sandomirien(si) et Can(oni)co Cracouien(si), Joanne Sirakowski Curiæ | nostræ Referendarys, Philippo Padniewski Cantore, Martino Cro|mero Can(oni)co Cracouien(si) Secretarys nostris et alys quam pluri|mis dignitarys et officialibus nostris. Datum per manus præfati Ma|gnifici Joannis Oczieski R(egni) P(oloniæ) Cancellary, Succ(amera)ry, Burgrabyq(ue) | Crac(oviensis) Sandecen(sis) ac Olstinen(sis) Capitanei. **Joannes Oczieski** R(egni) P(oloniæ) Canc(ellarius) s(ub)s(cripsi)t|

Sigismundus Augustus Dei gr(ati)a Rex Poloniæ, magnus Dux Lituaniæ | Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ, Samogitiæ, etc. d(omi)n(u)s et hæres. Significa|mus tenore p(ræse)ntium quo-

My przeto ***Zygmunt August*** *Król pomieniony, uważając wszystkie artykuły wyżej przytoczone i każdy z nich z osobna za słuszne i rozsądne, pochwaliliśmy je, uznali i zatwierdzili, jakoż pochwalamy, uznajemy i zatwierdzamy, tudzież za prawdziwe i z rozsądkiem zgodne prawa i ustawy Miastu Naszemu* ***Wieliczce*** *czyli wszystkim Obywatelom tamecznym, teraz i potem będącym, do wieczystego zachowywania i wykonywania dajemy i nadawamy z tem postanowieniem, iż tak artykuły powyższe, jako też wszystkie szczegóły w nich zawarte, odtąd do najdalszych czasów należytą moc i wieczną ważność zachować mają, w skutek osnowy niniejszego. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u tego dokumentu zawieszona. Dano w* ***Piotrkowie****, w sobotę przed niedzielą postu wielkiego lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego Drugiego****, a w dwudziestem trzeciem Naszego królestwa, w przytomności Najprzewielebniejszego i Przewielebnych w Chrystusie Ojców: Mikołaja Dziergowskiego, Arcybiskupa gnieźnieńskiego, Legata urodzonego i Prymasa; Andrzeja Zebrzydowskiego krakowskiego; Jana Drojowskiego włocławskiego; Andrzeja Noskowskiego płockiego; Jakóba Uchańskiego chełmskiego, Biskupów; tudzież Wielmożnych, Rodowitych i Czcigodnych: Jana Hrabi na Tarnowie, Kasztelana krakowskiego, Hetmana polnego koronnego a sądomirskiego, stryjskiego i lubaczowskiego; Piotra Kmity Hrabi na Wiśniczu, Wojewody krakowskiego, Marszałka wielkiego koronnego, a krakowskiego, spizkiego, przemyskiego i kolskiego; Janusza Latalskiego poznańskiego a inowłocławskiego i słuchowskiego; Marcina Zborowskiego kaliskiego a szydłowskiego i odolanowskiego; Spytka z Tarnowa sieradzkiego a brzeźnickiego, krzepickiego i ostrzeszowskiego; Jana z Kościelca brzeskiego a nakielskiego i bydgoskiego; Piotra z Dąbrowicy ziem ruskich generalnego a radomskiego i kazimirskiego; Andrzeja Hrabi na Tęczynie lubelskiego a śniatyńskiego i rohatyńskiego; Mikołaja Jarunda z Brudzewa łęczyckiego; Szczęsnego Sreńskiego na Sokołowie płockiego a malborskiego, płockiego, łomżyńskiego i wizkiego; Andrzeja Sieprskiego z Golczewa rawskiego; Jana Dzierzgowskiego mazowieckiego i Namiestnika, a warszawskiego, — Wojewodów i Starostów; Erazma z Kretkowa gnieźnieńskiego a pyzderskiego; Piotra Czarnkowskiego kaliskiego; Stanisława Maciejowskiego wojnickiego a zawichojskiego i lubomelskiego; Spytka Jordana z Zakliczyna sanockiego a Podskarbiego koronnego; Jerzego Konarskiego międzyrzeckiego; Stanisława Mieleckiego wiślickiego; Walentego Dębieńskiego bieckiego; Stanisława Hrabi na Tęczynie lwowskiego a bełzkiego, — Kasztelanów i Starostów; Jana Ocieskiego Kanclerza koronnego, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego, a sądeckiego i olsztyńskiego Starosty; Jana Przerębskiego, Podkanclerzego koronnego a Proboszcza krakowskiego; Jerzego Podlodowskiego, Proboszcza sądomirskiego a Kanonika krakowskiego; Jana Sierakowskiego Referendarza nadwornego; Filipa Padniewskiego Kantora, Marcina Kromera Kanonika krakowskiego, — Sekretarzów Naszych, tudzież bardzo wielu innych Dostojników i Urzędników. Dano przez ręce wspomnionego Wielmożnego Jana Ocieskiego, Kanclerza koronnego, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego a sądeckiego i olsztyńskiego Starosty.* ***Jan Ocieski*** *Kanclerz Królestwa polskiego podpisał.*

Zygmunt August *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy a Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi itd. Pan dziedziczny, oznajmiamy osnową niniejszego wszystkim, którym natem*

[2]) Właściwie „Jarund.“ — [3]) Powinno być: „Konarski.“ — [4]) „In“ niepotrzebne.

rum intereset vniuersis. Quia cum famati Consu|les vna cum tota co(m)munitate senioribus Contobernioru(m) Ciuitatis nostræ | **Vielic**ien(sis) conscripsissent et conclusissent exnu(n)c futuris temporibus | in Ciuitate **Vielic**ien(si) perpetuo seruan(dos) no(n)nullos articulos in vim iuris | perpetuæ consuetudinis seu plebisciti, quod Vilkor appellant, illosq(ue) | nobis obtulissent, et vt illos admittere authoritateq(ue) n(ost)ra Regia | approbare et confirmare dignaremur, debita cum instantia nobis | supplicassent, Nos eosdem articulos et conclusiones alys nostris l(ite)ris | desuper concessis, ratificassemus et approbassemus, in illorum toto | tenore, illos in vim Priuilegy perpetuo fore obseruan(dos), prout id in l(iter)is | nostris desuper concessis, extat scriptum. Quia tamen articulus | primus in nu(m)ero conclusionu(m) de suctessione filiorum et nepotum cen|sebatur nonnihil obscuritatis obtinere, vnde non paruum dubiu(m) | futuris temporibus suboriri et materia litigior(um) subditis nostris || preberi posset, quibus nos benigne prouidere cupientes eum ipsum articu|lum sic declaramus et ab omnibus intelligi et practicari volumus|, eo pacto vt v(ideli)c(e)t Nepotes et Neptes sexus vtriusq(ue) ex filio vel fi|lia progeniti, succtedere debent, loco parentum suorum mortuorum, | in percipien(dis) bonis omnibus mobilibus et immobilibus, Aui vel Auiæ,| pariter prout parentes eorum si viuerent, fuissent suctessuri quam | constitutionem non in præterita verum in futura et p(ræse)ntia extendi | volumus, Ita v(ide)l(i)c(e)t, Quia omnia bona mobilia et immobilia morte | cuiuscumq(ue) masculi vel fæminæ mortuæ in hac Ciuitate n(ost)ra **Veli**|**c**ien(si) vel extra illam vbilibet derelicta quorum diuisio et ordinatio | ante huiusmodi constitutionem non est sortita effectum, hoc est, occa|sione quorum inter hæredes mortuæ vel mortui veridica decisio vel | transactio non est facta, nos declaramus et ita obseruari et practi|cari volumus, vt diuisio huiusmodi bonorum derelictorum fiat inter | filios et filias huiusmodi mortui vel mortuæ Nepotibus et Nepti|bus illorum mortuorum ad eam ipsam diuisionem in locum paren|tum suorum mortuorum admissis, ad percipien(dam) partem bonorum hu|iusmodi quam parentes illorum si viuerent fuissent percepturi con|suetudine contraria in præiudicium et grauamen Nepotum antehac | obseruata et velut iniqua iam obrogata illis in huiusmodi perce|ptione partis se concernen(tis) minime obstante. Quo circa vobis Pro|consuli et Consulibus cæterisq(ue) officialibus Ciuitatis n(ost)ræ **Vielic**ien(sis) | ad quos diuisio bonorum derelictorum inter hæredes mortui vel | mortuæ pertinet, Mandamus q(ua)t(e)n(u)s in diuidendis omnibus bonis mo|bilibus et immobilibus morte cuiuscumq(ue) masculi vel feminæ de|relictæ, quorum diuisio hactenus facta non est, eam constitutio|nem et declarationem n(ost)ram obseruetis et s(e)c(un)dum illius tenorem | bona huiusmodi, inter hæredes mortui vel mortuæ, Nepotibus vel Ne|ptibus in locum parentum suorum admissis diuidatis illisq(ue) partem | bonorum quam parentes eorum si viuerent, essent percepturi assigne|tis et tradatis in effectum. In cuius rei testimonium Sigillum nostrum | p(ræse)ntibus est subappensum. Datu(m) in conuentione g(e)n(er)ali **Piotrcou**ien(si) Sabbato an(te) | Dominica(m) Lætare Anno Dom(in)i **millesimo quingentesi(m)o quinquagesi(m)o s(e)c(un)do** Regni xxiijo·

R(e)l(ati)o Mag(nifi)ci Joannis Oczieski | R(egni) P(oloniæ) Cancellary Succ(amera)ry | Burgrabyq(ue) Cracouien(sis) San|decen(sis) et Olstinen(sis) Capitanei.

Joannes Oczieski

R(egni) P(oloniæ) Canc(ellarius) s(ub)s(cripsi)t

zależy: Sławetni Radźcy wespół z całą Gminą i Starszyzną cechową Miasta Naszego ***Wieliczki*** *ułożyli byli i uchwalili w prawo wieczystego zwyczaju czyli uchwały, Wilkierzem zwanej, kilka artykułów, odtąd po wieczne czasy w Mieście* ***Wieliczce*** *obowiązywać majacych, a przedłożywszy je Nam, uprasali z należytą czcią, abyśmy one powagą Naszą królewską uważnić i zatwierdzić raczyli. Myśmy owe artykuły i wnioski innem pismem Naszem w tym celu wydanem uważnili i zatwierdzili w całej ich osnowie z tym dokładem, iż jako przywilej wieczyście zachowane bydź mają, jak to w liście Naszym na to wydanym wyrażone jest. Gdy jednak artykuł pierwszy w liczbie wniosków o spadkobierstwie dzieci i wnuków zdawał się bydź nieco niejasnym, w skutek czegoby w przyszłych czasach niemała wątpliwość powstać mogła, i powód do sporów poddanym Naszym się nastręczał, czemu łaskawie zapobiedz radzi, ów artykuł tak objaśniamy, i tak od wszystkich rozumiany tudzież zastósowywany mieć chcemy: mianowicie co do tego ustępu, że wnuki i wnuczki obojej płci, ze syna lub córki spłodzeni, za zmarłych rodziców swoich dziedziczyć powinni z majątku ruchomego i nieruchomego dziada lub babki tak samo jakby rodzice ich, gdyby żyli, byli dziedziczyli, którą-to ustawę nie na przeszłość lecz na przyszłość i teraźniejszość rozciągnioną mieć chcemy w ten sposób: że jeżeli majątek ruchomy lub nieruchomy, po śmierci któregokolwiek, męża czy też żony, w tem Mieście Naszem* ***Wieliczce*** *lub za Miastem gdziekolwiek pozostały, przed tą ustawą nie został rzeczywiście podzielony, to jest, jeżeli z powodu tego między spadkobiercami zmarłej lub zmarłego nie stanęło istotne postanowienie albo układ, w takim razie tak rozumieć, zachować i zastosować należy: iżby takiego pozostałego majątku podział dokonywał się między synami i córkami tak zmarłego lub zmarłej, z przypuszczeniem wnuków i wnuczek po owych zmarłych do onego działu w miejsce ich zmarłych rodziców, w celu wzięcia takiej części majątku, jakąby ich rodzice otrzymali, gdyby żyli; przy czem zwyczaj przeciwny, ku szkodzie i uciążliwości wnuków zachowywany, a jako niesłuszny już zniesiony, nie ma im bydź zawadą do osiągnięcia części, ich się tyczącej. Dla tego wam Burmistrzowi i Radźcom tudzież innym Urzędnikom Miasta Naszego* ***Wieliczki****, do których majątku pozostałego rozdział między dziedziców zmarłego lub zmarłej należy, rozkazujemy, abyście przy rozdzielaniu wszystkiego majątku ruchomego i nieruchomego po śmierci czy to męża czy żony owdowiałej, którego podział dotąd nie uskuteczniony, onę ustawę i objaśnienie Nasze zachowali, a według osnowy tychże majątek taki między dziedziców zmarłego lub zmarłej, po przypuszczeniu wnuków i wnuczek w miejsce ich rodziców, rozdzielali, onym taką część majątku, jakaby ich rodzicom, gdyby żyli, przypadła do wziątku, wyznaczali, i rzeczywiście oddawali. Na świadectwo czego pieczęć Nasza u niniejszego zawieszona. Dano na sejmie walnym* ***piotrkow****skim w sobotę przed niedzielą środopostną lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego Drugiego*** *a w 23. królestwa.*

Referat Wielmożnego Jana Ocieskiego, Królestwa polskiego Kanclerza, Podkomorzego i Burgrabi krakowskiego a sądeckiego i olsztyńskiego Starosty.

Jan Ocieski

Królestwa polskiego Kanclerz podpisał.

Wiernie według oryginału, składającego się z trzech arkuszy pergaminowych we dwoje złożonych czyli z sześciu kart, na grzbiecie sznurkiem pierwotnie zeszytych, u którego końców pieczęć zaginiona była zawieszona. Wysokość każdej karty wynosi 346, szerokość 212 milimetrów. Osnowa powyższa zajmuje dziewięć stron. Wycyfrowana w kwiatesy na pierwszej stronie litera J otacza osnowę z lewej strony i od dołu całkowicie, od góry zaś tylko do połowy. Po lowej stronie, na tej literze wypisane początkowemi literami łacińskiemi: STANISLAVS OBELNIK. Dziesiąta i jedynasta stronica próżne, a na dwunastej znajdują się napisy następujące:

Scriptum iam | habetur in donato | Folio 172 etc.

Plebiscitum

Nr. 62. Visum. | Plebiscitum Ciuitati Vieli|ciensi seruiens p(er) S(erenissimum) Sigismun|dum Augustu(m) collatum | A(nn)o 1552.

Nr. 19 Plebiscit

Lectum in Prætorio Die | 27 Janua(rii) A(nn)o 1716.

Przepisane już, znajduje się na karcie pamiętnikowej 172ej i dalszych.

Uchwała gminna.

L. 62. Widziano. Uchwała gminna, Miastu Wieliczce służąca, przez Najjaśniejszego Zygmunta Augusta nadana roku 1552.

Liczba 19. Uchwała gminna.

Czytano na ratuszu dnia 27. stycznia roku 1716.

Rok 1555.

Wyrok zadworny Króla Zygmunta Augusta w sporze między Oświęcimianami i Wieliczanami o skład i przedawanie soli wszczętym.

Sigismvndvs Avgvstvs Dei gratia Rex | Polonię, Magnus Dux Lytwanię, Russię, Prussię, Mazowię, Samogitieq(ue) etc. | Dominus et Hæres. Significamus præsentibus litteris nostris quibus expedit, | vniuersis et singulis, tam præsentibus q(uam) futuris harum notitiam habituris: Fama|tos Proconsulem, et Consules ac totam communitatem Ciuitatis n(ost)ræ **Oswięcim**en(sis), | cittatione n(ost)ra litterali à Famatis Proconsule Consulibus ac ipsa communi(ta)te Ci|uitatis **Wielic**ien(sis) ad nos vocatos esse, propterea, quod spretis neglectisq(ue) pri|uilegys, immunitatibus, et decretis antecessorum nostrorum, vtriq(ue) partiu(m), super | depositor(i)um salis concessis: illos interturbent et molestent, in vendendo sale | in depositorio Ciuitatis **Oswięcim**en(sis), commodaq(ue) eosdem Ciues pertinentia, ex depositorio | salis sibi(i)psis vsurpent et vendicent, ad interceptandam ambiguitatem | priuilegy et Decreti memorati, ad decidendasq(ue) omnes et singulas controuersias | quomodocumq(ue) inter partes subortas. In terminoq(ue)[1]) hucusq(ue) continuato: parti|bus vtrisq(ue) coram nobis per plenipotentes suos legittime comparentibus, Atq(ue) | **Wyelic**iensibus allegantibus, **Oswyęcim**enses in depositorio salis Ciuitatis **Os|wyecim**ensis Cuius medietas Decreto diui Kazimiri Regis antecessoris n(ost)ri, | quod quidem coram nobis produxerunt, eis est concessa, denegare sibi vendi|tionem liberam salis diebus tribus in hebdomada, nempe tertia, quarta et quin|ta ferys, neq(ue) ab ortu solis feria tertia, sed a meridie usq(ue) uenditionem per|mittere, idq(ue) duntaxat extraneis et non intraneis hominibus: feria vero quin|ta sub vesperarum hora aliquot horis ante crepusculum diei illius dato | signo campanę venditionem salis interdicere, Pręterea eam medietatem | depository ad occasum solis **Wyelic**iensibus concessam, **Oswyęcim**enses oc|cupare sale suo, adeo quod in depositorio Locum pro deponendo sale | **Wyelic**ienses habere nequeant, in derogationem Decreti Kazimiri Re|gis. Contra **Oswyęcim**enses responderunt, se neq(ue) partem depository, quæ | est **Wielic**iensibus assignata, occupare, neq(ue) designato die feria tertia | a meridie et non ab ortu solis, venditionem salis prohibere, sed nec || signo campanæ feria quinta sub hora vesperarum venditionem ibidem inter|dicere, nec etiam vetare, quominus tam intranei quam extranei sal apud **Wye-**| **lic**ienses libere emant, Id unum precipue denegare, ne in depo-

Zygmunt August *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi itd. Pan dziedziczny — oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim w ogóle i w szczególności, tak teraz jako też potem będącym, którzy o tem wiedzieć mają: Iż Sławetni Burmistrz, Radźcy i cała Gmina Miasta Naszego* ***Oświęcimia****, pozwem Naszym pisemnym od Sławetnych Burmistrza, Radźców i samej Gminy Miasta* ***Wieliczki*** *z tego powodu, ponieważ lekceważąc i zapoznając przywileje, swobody i wyroki, przez Poprzedników Naszych obydwom stronom na skład soli dane, przeszkody i uciążliwości im czynią w sprzedaw niu soli na składzie miejskim* ***oświęcim****skim, a pożytki ze składu solnego im przynależne, sobie przywłaszczają i zachowują, przed Nas powołani, tak w celu usunięcia wątpliwości co do przywileju i wyroku wspomnionego, jako też rozsądzenia wszystkich i poszczególnych sporów, jakimkolwiek sposobem między stronami powstałych. Na roku więc dotąd przedłużonym, stawiły się przed Nami prawowicie obydwie strony przez swoich pełnomocników.* ***Wieliczanie*** *wywodzili, że na składzie solnym miejskim* ***oświęcim****skim, którego połowę wyrokiem Poprzednika Naszego, świętej pamięci Króla Kazimierza, Nam przedłożonym, mają sobie nadaną,* ***Oświęcim****ianie zaprzeczają im wolnego przedawania soli przez trzy dni w tygodniu, to jest we wtorek, środę i czwartek; a we wtorek nie od wschodu słońca lecz dopiero od południa przedawania dozwalają, i to tylko postronnym a nie miejscowym; we czwartek zaś o czasie nieszpornym na kilka godzin przed zmierzchem tegoż dnia, znakiem w dzwon danym, przedawania soli zabraniają: że oprócz tego* ***Oświęcim****ianie zachodnią składu stronę,* ***Wieliczanom*** *nadaną, solą swoją tak zapełniają, iż ci w nim na pomieszczenie soli miejsca mieć nie mogą, z naruszeniem wyroku Króla Kazimierza. Przeciwnie* ***Oświęcim****ianie odpowiedzieli: że ani części składu,* ***Wieliczanom*** *wyznaczonej, nie zajmują; ani w pomieniony dzień wtorkowy od południa a nie od wschodu słońca przedaży soli nie zabraniają; również znakiem dzwonu we czwartek koło godziny nieszpornej soli przedawać nie zakazują; ani też nie przeszkadzają, aby tak miejscowi jak i zamiejscowi u* ***Wieliczan*** *sól dowolnie kupowali; i że tego jedynie nie pozwalają, aby sól w składzie przedawali, lecz aby przywiezionej na przedaż,* ***Wie-***

[1]) W jednej kopii jest ów spójnik „que“, w drugiej go nie ma.

sitorio sal | vendant, sed aduectum per tres dies **Wyelic**ien-
(ses) ad venditionem deputa|tos e curribus non deponant, verum
in curribus vendant, Quod quidem | asserebant etiam contineri
verbis Decreti n(ost)ri, hisce: Et si quid super|fuerit, quod per
prædictos tres dies vendere non possent, id in allodio | siue de-
positorio salis deponere debent, Quod uerbum Decreti depone-|
rent [2]) ad deponendum e curribus sal per tres dies in curribus
non | venditum referrendum esse censebant, Residuum vero salis
non venditi feria | quinta e curribus in depositorium libere de-
ponere, atq(ue) hebdomadæ sequentis, | diebus vendere per-
missurum eis esse. **Wielic**ienses uero contenderent verbis |
decreti n(ost)ri, se non astringi, quin sal aduectum, illico in de-
positorium deponere | non debeant, neq(ue) etiam eisdem con-
tineri: quod in curru et non in deposi|torio, venditio salis aduecti
illis iniuncta esset, plusq(ue) [3]) incommodi quam com|modi
inde eueniret, si sal aduectum in depositorium non deponeretur,
cum et | equorum sumptus, et salis ab imbrium defluxu diminu-
tio, magnum damnum et | incommodum illis adferret, [4]) qua ra-
tione etiam cogerentur, depositorium re|linquere; verba autem
decreti deponere, non eo sensu in quem **Oswięcim**en(ses) |
torquent intelligenda esse, sed pro relinquere, ita quod **Wie-**
licienses non co|gantur, quod superfuerit salis feria quinta non
venditi, rursus ad Ciuitatem | **Wielic**iensem reducere. In cuius
quidem Decreti vsu, quietaq(ue) possessione, se | semper fuisse
affirmabant, ac id ut iuris est se paratos esse comprobare offe|rebant.
Oswięcimensibus itidem asseuerantibus, se in vsu quietaque
possessione | affirmationis suæ fuisse, Quod etiam probaturos se
offerebant. Nos cum Con|siliarys et iurisperitis Curię n(ost)rę, con-
trouersia partium examinata, decretoq(ue) | ac priuilegys dili-
genter reuisis, deprehendimus decretum Kazimiri Regis | ex
æquo, [5]) tam **Oswięcim**ensibus quam **Wielic**iensibus per-
tinere, Atq(ue) ita decer|nimus, **Wielic**ien(ses) tanquam par-
tem actoream, propiorem esse, iuramento corpo|rali confirmare,
quod a data litterarum decreti Kazimiri Regis, in | continua et
quieta possessione ad tempus anni proxime elapsi, quo | eis de-
positio salis ex curribus in depositorium cepit denegari ab eisdem
| Ciuibus **Oswięcim**ensibus, semper fuerunt deponendi salis
e curribus ad | depositorium, ac in eo ipso depositorio vendendi,
quod quidem iura|mentum, Proconsul cum Consule præsidenti ac
vno ex communitate Seniorib(us) | Ciuitatis **Wielic**ien(sis)
modo præmisso in arce **Oswięcim**ensi ex mutuo partium con-
sen|su, hinc in termino sex septimanarum prestare astricti erunt,
quo prestito | **Wielic**ienses liberum habebunt vsum perpetuis
temporibus sal quocu(n)q(ue) | tempore aduectum ex curribus
in depositorium suum deponere, atq(ue) in | depositorio tam in-
traneis quam extraneis prescriptis diebus Decreto, singulis | heb-
domadis, tertia, quarta et quinta ferys, incipiendo a prima luce
usq(ue) | ad crepusculum diei vendere: neq(ue) partem depo-
sitory quę est **Wielic**iensium, | sale, vel alia quacumq(ue) re [6])
occupare **Oswięcim**enses debere. Porro sal per **Wieli**|**ci**-
enses feria quinta venditum, denuntiare **Wielic**ienses tene-
buntur, Proconsu|li uel [7]) aduocato **Oswięcim**ensi, quod qui-
dem sal, siue feria quinta, siue ter|tia et quarta ferys venditum,
vectores poterint alio quocunq(ue) die, ex de|positorio accipere
et euehere, his aut(em) diebus tertia, quarta et quinta | ferys
Wieliciensibus designatis, licebit **Oswięcim**ensibus tan-
q(uam) domesticis sal | in parte sui depository cuiuis hominum

***liczanie** do przedaży wysłani, z wozów nie składali, ale na wozach przedawali, co wedle ich twierdzenia, zawiera się w tych wyroku Naszego słowach: „A gdyby co zostało, czegoby w trzech dniach przerzeczonych przedać nie mogli, to na folwarku czyli na składzie solnym złożyć powinni“ – gdyż jak mniemali, wyraz dekretu „złożyć“ do składania z wozów, jck mniemali, soli w trzech dniach na wozach nieprzedanej odnosić się, a im dozwolone bydź ma, resztę soli nie przedanej we czwartek z wozów do składu bez ograniczenia składać, i w dnie następnego tygodnia przedawać. — **Wieliczanie** zaś odpierali słowami wyroku Naszego, iż nie są tak ścieśnieni, iżby soli przywiezionej zaraz do składu składać nie mogli, że z nich nie wypływa, iżby na wozach a nie w składzie przedawanie soli przywiezionej nałożone im było, i że więcejby z tego strat niźli korzyści wypływało, gdyby soli przywiezionej nie składano, albowiem wydatek na konie i ubytek soli przez zlewy deszczów na wielkieby ich wystawiał straty i niedogodności, w którym razie skład opuścićby musieli; dalej odpierali: że wyraz wyroku „składać“ nie w naciąganem przez **Oświęcim**ian znaczeniu, lecz za „zostawić“ brać należy tak, iż **Wieliczanie** są zmuszeni, resztę soli we czwartek nieprzedanej, nazad do Miasta **Wieliczki** odwieźć. Nareście utrzymywali, iż w używaniu i spokojnem posiadaniu tego wyroku zawsze byli, oświadczając, iż gotowi dowieśdź to jako słuszna. — **Oświęcim**ianie również twierdzili, iż także w używaniu i nienaruszonem posiadaniu swojego zapewnienia byli, co także podjęli się udowodnić. — My z Radami i w prawie biegłymi Dworu Naszego, roztrząsnąwszy spór stron, i pilnie przejrzawszy tak wyrok jako też przywileje, wyrozumieliśmy, iż Króla Kazimirza wyrok porównie do **Oświęcim**ian i do **Wieliczan** należy, i takeśmy orzekli: **Wieliczanom**, jako stronie powodowej, godzi się bardziej, przysięgą główną stwierdzić, iż w ciągłem i nienaruszonem posiadaniu składania soli z wozów do składu i przedawania w tymże składzie byli od wydania listu wyrokowego Króla Kazimirza aż do tego czasu w roku właśnie upłynionym, w którym im Mieszczanie **oświęcim**scy składania soli z wozów do składu zabraniać poczęli. Przysięgę tę Burmistrz z Radźcą przewodniczącym i jednym starszym z Gminy Miasta **Wieliczki** mają w sposób powyższy na Zamku **oświęcim**skim, za obydwóch stron zgodą, za sześć tygodni od dnia niniejszego licząc wykonać; po której wykonaniu przysłużać będzie **Wieliczanom** wolność po wieczne czasy, sól w jakimkolwiek czasie przywiezioną z wozów do składu swojego składać, i w tymże składzie ludziom tak miejscowym jako też postronnym, w dnie wyrokiem oznaczone każdego tygodnia, t. j. we wtorki, środy i czwartki od świtu aż do zmroku przedawać, a **Oświęcim**ianom nie wolno będzie części składu, do **Wieliczan** należącej, ni solą ni innemi rzeczami zajmować: jednak o soli we czwartek przez siebie przedanej **Wieliczanie** zawiadamiać będą obowiązani Burmistrza lub Wójta **oświęcim**skiego, którą sól, czy-to we czwartek czy we wtorek albo we środę przedaną, woźnice w którykolwiek inny dzień będą mogli ze składu odbierać i wywozić; w dnie wtorkowe, środowe i czwartkowe, **Wieliczanom** wyznaczone, **Oświęcim**ianom jako domownikom będzie także wolno w swojej części składu sól przedawać wszystkim ludziom; **Wieliczanom** zaś, wyjąwszy ich dnie, w inne przedaż soli od onego czasu będzie wzbroniona. We wszystkich dalszych rzeczach **Oświę-**

[2]) Tuby stać powinno „deponere“ a nie „deponerent“. — [3]) W drugiej kopii stoi „plusqua(m)“ — [4]) Wdrugiej kopii jest „adfert“. — [5]) W pierwszej kopii stoi „ex quo“, w drugiej „ex aequo“. Idąc za pierwszą kopią, trzebaby przypuścić, że już w oryginalnym dokumencie kilka wyrazów opuszczonych zostało. — [6]) Według drugiej kopii, bo w pierwszej „re“ opuszczone. — [7]) W drugiej ed kopii stoi „et“ a nie „uel“.

uendere, **Wielic**iensibus uero, diebus | suis exclusis, prohibita erit deinceps alys diebus uenditio salis. In reliquis | omnibus rebus **Oswięcimen**(ses) cum **Wielic**iensibus iuxta ordinationem memora|ti Decreti Kazimiri Regis, se conseruare astricti erunt hac nostra sen|tentia mediante. Harum testimonio litterarum, quibus in fidem sigillum | n(ost)rum presentibus subappensum est. Datum **Piotrkowię** in conuentione Regni | n(ost)ri generali, feria quinta, post festa pentecosten proxima anno Domini| **Millesimo Quingentesimo Quinquagesimo quinto,** Regni vero [8]) n(ost)ri vigesimo sexto. | Relatio Magnifici [9]) Joannis de O|czieszyno Regni Polonię Cancell(ar)y g(e)n(er)alis | Crac(oviensis) Sądecen(sis) Olsztynen(sis) Capita(nei) | Succamerary Cracouien(sis). | **Joannes Ocieski** R(egni) P(oloniæ) | Cancellarius [10]) subscripsit.

***cimianie z Wieliczanami** obowiązani będą zachować się według przepisów wspomnionego wyroku Króla Kazimirza, w moc niniejszego orzeczenia Naszego. Na świadectwo i w dowód którego listu pieczęć Nasza u niego zawieszona. Dano w **Piotrkowie** na Sejmie walnym koronnym, we czwartek pierwszy po zielonych świątkach, lata Bożego **Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego Piątego**, a w dwudziestem szóstem Naszego królestwa. Referat Wielmożnego Jana z Ocieszyna, Kanclerza Królestwa Polskiego, generalnego krakowskiego, sądeckiego i olsztyńskiego Starosty, a Podkomorzego krakowskiego. **Jan Ocieski**, Królestwa Polskiego Kanclerz, podpisał.*

Według dwóch kopij z aktu pod r. 1549, 1550 opisanego.

[8]) i [9]) W pierwszej kopii opuszczone „vero“, w drugiej „Magnifici“. — [10]) W pierwszej kopii jest „Vicecanczll(arius)“, co mylne.

Rok 1468.

Jan Białkowski od Jana i Doroty Klobów za 20 grzywien grzywnę czynszu na dwóch realnościach w Wieliczce nabywa, i czynsz ów na ołtarz Bożego Ciała zapisuje.

In nomine domini Amen Ad perpetuam rei memoriam Nos **Felix** Aduocatus. et Johannes Drapacz. Albertus Dubasz. Mathias Stigar. Georgius | Conyuch. Clemens Gran. Gregorius Pistor. et Nicolaus Nossalsky Scabini Jurati Ciuitatis **Wyelyczka** vniuersis et singulis quibus expedit presentibus et futuris noticia(m) | habituris visur(is) et lecturis Reuerissima [1]) deducimus. Recognoscentes. Q(uod) nobis feria secunda infra octauas Asscensionis dom(in)i Judicium ba(n)nittum legale contestatum celebrantib(us) | cui pro reddenda et facienda iusticia vnicuiq(ue) insedebamus [2]) et presidebamus Coram quo Judicio Banitto Johannes Clyoba. vna cum consorte sua Dorothea coram Judicio Sani | mente et ualidi corpore no(n) compulsi nec coacti neq(ue) aliquo errore fraudis c(ir)cumuenti, suis meris voluntatibus sponte et beniuole. maturis deliberacionibus, sufficientissimis| Amicorum suorum freti consilys comparentes et p(er)sonaliter stantes. per suu(m) tutorem Prouidu(m) Nicolau(m) Rotificem le(g)ittime [3]) ad hoc ordinatu(m) et c(on)stitutu(m), Recognoueru(n)t. se in et | super suis bonis hereditarys areis domibus et orto. sitis, vna in platea pistorum iacente, et penes domu(m) Stanislai pistoris. ex vna et ortum Ganszwyna partibus ab alt(er)a | et in alia domo et area penes domu(m) Swanthoslai Borowyecz ex vna et domu(m) Nicolai Vansz partibus ex alter(a) iacente per media(m) marca(m) census. in qualibet domo area. prescript(is) | Nobili domi(n)o Johan(n)i Byalkowszky pro viginti marcis c(ommu)nis peccunie. in Regnopolonie [4]) currentis in qua(m)lib(et) marca(m) quadraginta octo grossos computa(n)do et nu(mer)ando rite titu|lo vendicionis interueniente vendidisse cum om(n)i Jure domi(ni)o p(ro)prietate. quem censum in qualibet prescriptarum domoru(m). per media(m) Marcam. per eundem tutorem do(m)i(nu)m | Nicolau(m) Rotificem. ip(s)e Joha(n)nes Clyoba cu(m) sua consorte Dorothea eidem domi(n)o Joha(n)ni Byalkowsky cu(m) om(n)i Jure domi(ni)o p(ro)prietate habendum tenendum possidendu(m) et eo | fruendum donandum dandu(m) vendendum et incorporandum p(er)petue resignau(er)u(n)t. dantes et concedentes eidem domi(n)o Joha(n)ni Byal-

*W imię Pańskie amen, ku wiecznej rzeczy pamięci, My **Szczęsny** Wójt, tudzież Jan Drapacz, Wojciech Dubas, Maciej Stygar, Jerzy Koniuch, Klemens Gran, Grzegorz piekarz i Mikołaj Nosalski, Ławnicy przysiężni Miasta **Wieliczki**, wszystkim w ogóle i w szczególności, teraz i potem będącym, którym wiedzieć, widzieć i czytać przyda się, najrzetelniej oznajmiamy i oświadczamy: Gdyśmy w poniedziałek w oktawę Wniebowstąpienia Pańskiego Sąd zagajny, prawny, pozewny sprawowali, na którymśmy dla wymiaru i czynienia każdemu sprawiedliwości zasiadali i przewodniczyli, zjawiając się i stając oblicznie przed tymże Sądem zagajnym Jan Kloba z żoną swoją Dorotą, zdrowi na umyśle i czerstwi na ciele, nie z przymusu albo przynaglenia, ani podstępem żadnym nie uwiedzeni, lecz ze szczerej woli i dobrej chęci, rozważywszy dokładnie i zasięgnąwszy najdostateczniej rad od przyjaciół swoich, zeznali przez zastępcę swojego, Starobliwego Mikołaja kołodzieja, prawowicie do tego przysposobionego i ustanowionego: iż na dziedzicznych majętnościach swoich: podworzyskach, domostwach i ogrodzie, mianowicie: na jednem przy ulicy piekarskiej między domostwem Stanisława piekarza z jednej a ogrodem Gęstwina z drugiej strony położonem; na drugiem także domostwie i podworzysku koło domostwa Swiętosława Borowca z jednej a domostwa Mikołaja Wąsa będącem, po pół grzywny czynszu na każdem z pomienionych domostw i podworzysk za dwadzieścia grzywien pieniędzy zwyczajnych, w Królestwie Polskiem obieg mających, czterdzieście ośm groszy na każdą grzywnę licząc i kładąc, Szlachetnemu Panu Janowi Białkowskiemu należycie mianem przedaży przedali z zupełnem prawem, władztwem i własnością. Który-to czynsz po pół grzywny na każdem z wyrażonych wyżej domostw, przez wspomnionego zastępcę Pana Mikołaja kołodzieja tenże Jan Kloba z żoną swoją Dorotą temuż Panu Janowi Białkowskiemu z wszelkiem prawem, władzą i własnością w mienie, dzierżenie, posiadanie i używanie wieczyście zdali, nadając temuż Panu Janowi Białkowskiemu nieograniczoną moc, ów czynsz półgrzywien na własny*

[1]) Zamiast „re verissima“. — [2]) Zamiast „insidebamus“ — [3]) W oryginale „leittime“ bez znaku skrócenia. — [4]) W dokumencie złączone jak tu.

13 kowszky om(ñ)i(m)odam p(oteś)tatem eundem | censum mediarum marcarum in usus suos p(ro)prios, uti sibi melius vtilius videbitur expedire conuertandum. [5]) Se q(ue) [6]) ip(s)e Johannes
14 Clyoba et consors sua Dorothea | et suos legittimos successores posteros p(ræse)ntibus obligant astringunt et inscribunt. q(uod) eidem domi(n)o Johanni Byalkowszky pro singulis Quatuortempo-
15 ribus an|nis p(er)petuis euiterne. incipiendo a Quatuortemporibus Sancte Crucis proxime venturis per Sex grossos de qualibet pre-
16 scripta domo soluere debent et tenentur | temporibus p(er)petuis soluere effectu reali Et ip(s)e Johannes Clyoba cum sua consorte Dorothea per ip(s)orum tutorem Nicolaum Rotificem pu-
17 blice fassi sunt et | Recognoueru(n)t se tulisse sumsisse et percepisse plenam et integram uiginti Marcaru(m) a prefato domi-(n)o Joha(n)ne Byalkowszky pro eodem censu vnius Marce. rea-
18 le(m) | et actualem satisfacc(i)onem et solucionem Quod q(ue) [7]) dictus dominus Johannes Byalkowsky (per) se personaliter simi-
19 liter constitut(us) no(n) coact(us) sed animi sui | bona deliberacione fretus uolens anime sue saluti que [8]) prouidere prefatum censum in domibus prescriptis comperatum [9]) similiter cum omni
20 Jure p(ro)prietate ni(hi)l | excipiendo pro altario olim Corporischr(ist)i [10]) in Choro Ecc(les)ie **Wyelycz**yen(sis) per ipsum erectom [11]) et dotatum [12]) ac Altarista eiusdem altaris
21 pro tempore existenti de|dit et consignauit et inscripsit perpetue resignauit Quam vendicionem resignacionem cessionem et alta-
22 (r)io incorporacionem Sentencia nostra ratificavi(mus) | robur p(er)petue obtinere firmitatis In cuius rei fidem et testimonium de n(ost)ra certa sciencia nostre Ciuitatis Sigillum iussimus sub-
23 appendi Actum | et datum in **Wyelyczka** fferia secunda infra octauas Asscensionis dom(in)i Anno d(omi)ni **M° Quadringentesimo Sexagesimo octauo**

pożytek obrócić, jaki się mu lepszym i korzystniejszym zdawać będzie. Również tenże Jan Kloba i żona jego Dorota niniejszem siebie i potomnych prawowitych spadkobierców swoich obowięzują, poddają i zapisują, iż temuż Panu Janowi Białkowskiemu każdych suchedni po wieczne czasy, począwszy od suchedni świętego Krzyża nadchodzących, po sześć groszy z każdego pomienionego domostwa płacić będą powinni i obowiązani, a płacić wiecznemi czasy rzeczywiście i istotnie. Tenże Jan Kloba z żoną swoją Dorotą, przez swojego zastępcę Mikołaja kołodzieja jawnie zeznali także i oświadczyli, że za owę grzywnę czynszu od przerzeczonego Pana Jana Białkowskiego istotne zadośćuczynienie i rzeczywistą zapłatę w ilości dwudziestu grzywien wzięli i otrzymali. A przerzeczony Pan Jan Białkowski sam oblicznie także stanawszy, nie z przyniewolenia lecz z rozmysłem i dobrą rozwagą, dbały o duszę swoją i o zbawienie, ów czynsz na domostwach wyżej wyrażonych nabyty, również z zupełnem prawem i własnością, nic sobie nie wymawiając, na ołtarz nigdyś Bożego Ciała, na chórze kościoła **wielick***iego przez siebie wystawiony i uposażony, tudzież dla każdoczesnego Altarzysty tegoż ołtarza dał, przeznaczył, zapisał i zrzekł się wieczyście. Którą przedaż, zrzeczenie się, ustąpienie i do ołtarza przyłączenie wyrokiem naszym zatwierdzamy dla wiecznej wagi i mocy. W dowód i na świadectwo czego z niewątpliwą świadomością naszą pieczęć Miasta Naszego kazaliśmy uwiesić. Działo się i dano we* **Wieliczce** *w poniedziałek w ciągu oktawy Wniebowstąpienia Pańskiego, lata Bożego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Sześćdziesiątego Osmego.***

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu według kolei wiekowej:

Marca vna Cens(us) de domo Klobynszky
Nr. 59

1468 | Sup(er) duas domos Census | p(er) medi(am) Marc(am) . . . . . [13]) Bialkowski

Pro altare Hospitalis

1468 Coram Scabinis Vielic(iensibus) Joan(nes) Kloba cum | Vxore Dorothea inscribunt Marcam Vnam | a 20 Marcis N(o)b(i)li Bialkowski super duab(us) domibus vna in platea Pistorum penes domum | Stanislai Pistoris [14]) et hortum Ganszwina | et super alia domo penes domu(m) Suetoslai | Borowiec et domum Nicolai Vansz.

Nro. 3 | Super Censum ad Altare SS. Corporis | de domo Spaltowskiego

A(nn)o D(omini) 1468 | *Lat temu przywilejowi* Nr. 270 | Ad Annum 1738.

Jedna grzywna czynszu z domostwa Klobińskiego.
Liczba 59.

R. 1468. Na dwu domostwach czynsz po pół grzywny . . . . . [13]) Białkowski.

Na ołtarz szpitalny.

R. 1468 przed Ławnikami wielickimi Jan Kloba ze żoną Dorotą zapisują jednę grzywnę od grzywien dwudziestu Szlachetnemu Białkowskiemu na dwóch domostwach: na jednem przy ulicy piekarskiej koło domostwa Stanisława [14]) piekarza i ogrodu Gęstwina, na drugiem koło domostw Swiętosława Borowca i Mikołaja Wąsa.

Liczba 3. Na czynsz do ołtarza Bożego Ciała z domostwa Spaltowskiego.

Lata Pańskieyo 1468. Lat temu przywilejowi 270, po rok 1738.

Powyższa osnowa z napisami mieści się na pergaminie, mającym u góry długości 382, u dołu 388; zaś szerokości z lewej 193, a z prawej 197 milimetrów. Na lewej połowie, od góry aż po 14ty wiersz, splamiony żółtą tłustością, która jednak pisma nie nadwerężyła. Druga taka sama plama, tylko znacznie mniejsza, jest na prawej krawędzi u góry. Przez zagiętkę u dołu przeciągnięty paseczek pergaminowy, powyżej końców związany, na którym pieczęć była zawieszona.

[5]) Zamiast „conuertendum“. — [6]) Zamiast „Seq(ue)“. — [7]) Zamiast — „Quodq(ue)“. — [8]) Zamiast „salutiq(ue)“. — [9]) Zamiast „comparatum“. — [10]) W oryginale tak jak tu razem. — [11]) Powinno bydź „erecto“; pierwotnie było „erectum“, lecz przedkońcowe „u“ poprawione na „o“. — [12]) Powinno bydź „dotato“. — [13]) Nieodczytane. — [14]) Między „Pistoris“ i „et“ stoi dawniejszy, wyżej przytoczony „Nr. 59“.

Rok 1566.

Król Zygmunt August w nagrodę za gorliwość w dostarczaniu żywności do żup, zamiast centnara ośmnaście bałwanów soli tygodniowo Wieliczanom za pieniądze składkowym sposobem zbierane na przedaż kupować pozwala.

1 2 In Nomine Domini Amen | Ad perpetuam rei memoriam, Nos **Sigismvndvs Avgvstvs** Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dvx Lithuaniæ, Necnon terrarum Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ,
3 Cuiauiæ, Lanciciæ, Russiæ, Prussiæ, Maso|uiæ, Samogitiæ, Culmen(sis), Elbingen(sis) Pomeraniæq(ue) etc. Dominus et hæres, Significamus presentibus literis nostris quorum interest vniuersis et singulis præsentibus et futuris harum noticiam habituris, Quia
4 nos publico Ciuitatis no|stræ **Wielic**iensis, et Ciuium illius commodo et vtilitati prospectum iri volentes, simulq(ue) benignam habentes rationem operæ, et diligentiæ, quam in administratione, et suppeditatione alimentorum et victualium pro neces-
5 sitate et vsu Zup|parum nostrarum Craccouiensium, magna cura et studio facere consueuerunt, ex certa scientia, et gratia nostra Regia, in locum Salis Centenary, quod antea contentationis
6 loco, alimentorum per eos in vsus Zupparum nostrarum | suppeditorum, eis ex Zuppis nostris **Vielic**iensibus vendebatur, plenariam et omnimodam potestatem dandam et concedendam duximus, Damusq(ue) et concedimus harum serie literarum decem-
7 octo Bancos Salis bancati singulis septimanis, in | Zuppis nostris **Vielic**iensibus, eisdem Ciuibus **Vielic**iensibus, à nobis, et Serenissimis Successoribus nostris, Officialibusq(ue) Zupparum nostrarum **Wielic**iensium perpetuis temporibus coemendi, Ad
8 quorum Solutionem, non alia, duntaxat | ea ratione licitum erit, solis duntaxat Ciuibus **Wielic**iensibus, tam ditioris, quam tenuioris fortunæ, duobus insimul, aut tribus siue etiam quatuor pecuniam componere, et pro numero prænominato Bancorum Sa-
9 lis ad Zuppam no|stram **Wielic**iensem inferre, Solutionemq(ue) in manus officialium Zuppæ illius, ad quos id pertinet præstare. Ea tamen conditione adiecta, Ne Sal eiusmodi decemocto Bancorum modo præmisso coemptum, iuxta summitatem montium |
10 vbi Sal nostrum ex visceribus terræ trahitur, ibidemq(ue) deponitur alias w klietach per eos venum exponatur. verum permi(t)timus [1]) eis Sal eiusmodi ad domos eorum proprias, vel ante domos illorum deuehi, deduci, et deponi, ibiq(ue) depositu(m) |
11 Mercatoribus aduenientibus quibuscumq(ue) iuxta Ciuium eorundem **Wielic**iensium, liberum arbitrium, integros, siue concussos diuendi, idq(ue) perpetuis temporibus. Excepto Sale quod pro necessitate Depositoriorum tam Cracouiensium, qua(m) |
12 Oswienczimiensium coemptum fuerit, quod quidem solitis et vsitatis temporibus, perpetuis temporibus coemi et educi debet. Eam autem compositionem pecuniæ, in solutionem decemocto Ban-
13 corum Salis per Ciues **Wielic**ienses ad Aerariu(m) | Zupparum nostrarum **Wielic**iensium inferendam, Volumus vt Ciues **Wielic**ienses ordinario modo faciant, et deferant, ne per confusionem pauperiores à ditioribus opprimantur, Quandoquidem ra-
14 tiones, victus conquirendi omnibus ex æquo | incumbant. Quod ad noticiam vniuersorum et singulorum quorum interest, et præsertim Generosi Hieronymi Bvzenski Zupparum nostrarum Cracouiensium Præfecti, ac officialium eiusdem Zuppæ nostræ **Wie-**
15 **lic**ien(sis), præsentium | et pro tempore existentium deducentes, Mandamus, vt commemoratos Ciues nostros **Wielic**ienses præsentes et pro tempore existentes in superius recensita concessione nostra perpetuis temporibus inuiolabiliter conseruent, ab

W imię Pańskie amen. Ku wi cznej rzeczy pamięci, My ***Zygmunt August****, z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, a ziem krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, kujawskiej, łęczyckiej, ruskiej, pruskiej, mazowieckiej, żmójdzkiej, chełmieńskiej, elbląskiej i pomorskiej Pan dziedziczny itd. oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszystkim w powszechności i w szczególności, teraz i potem będącym, którym o tem wiedzieć należy: Chcąc Miastu Naszemu* ***Wieliczce*** *i Obywatelom tamtejszym przysporzyć dogodności i korzyści przez łaskawy wzgląd na trud i skrzętność, których przy dostarczaniu i przysposabianiu strawy i żywności, żupom Naszym krakowskim niezbędnych i potrzebnych, z wielką gotowością i dbałością dokładać zwykli, postanowiliśmy z pewnej wiedzy i łaski Naszej królewskiej tymże Mieszczanom* ***wielick****im dać, jakoż dajemy osnową listu niniejszego wszelką moc i zupełne pozwolenie, zamiast centnara soli, który im dawniej, w nagrodę za opatrywanie żup Naszych* ***wielick****ich w potrzebną żywność, z tych żup bywał przedawany, kupować od Nas i Następców Naszych u Urzędników żupy Naszej* ***wielick****iej po wieczne czasy każdego tygodnia po ośmnaście bałwanów soli bałwaniastej. Z tej też a nie innej przyczyny wolno będzie samym tylko Mieszczanom* ***wielick****im, tak zamożniejszym jako i mniej zamożnym, społem dwom lub trzem albo i czterem, pieniądze na zapłacenie wyrażonej wyżej ilości bałwanów soli składać, do żupy Naszej* ***wielick****iej wnosić, i zapłatę na ręce Urzędników żupnych, do tego przeznaczonych składać. Kładziemy jednak ten warunek, aby owe ośmnaście bałwanów soli, w sposób powyższy zakupowanej, u wierzchowiska czyli szyby gór, gdzie sól Naszą ze wnętrza ziemi wyciągają, i tamże składają w kletach, nie przedawali; lecz pozwalamy im, ową sól do ich własnych domostw albo przed domostwa swoje odwozić i odstawiać, a tam złożoną dopiero według ich, Mieszczan* ***wielick****ich, woli, komukolwiek ze zgłaszających się kupców bądź bałwanami bądź skruszoną przedawać, a to po wieczne czasy. Wyjątek od tego ma stanowić sól, na potrzebę składów, tak krakowskich jako też oświęcimskich zakupowana, która w zwykłych i używanych czasach po wieki wieczne kupowaną i wywożoną bydź może. Onę zaś składkę pieniędzy, na zapłatę za ośmnaście bałwanów soli przez Mieszczan* ***wielick****ich do skarbu żup Naszych krakowskich wnosić się mającą, chcemy, aby Mieszczanie* ***wielic****cy porządkowym sposobem uskuteczniali i odnosili, iżby przez zamięszanie ubożsi od zamożniejszych uciskani nie byli, ponieważ obowiązek starania się o żywność równo na wszystkich cięży. Co do wiadomości wszystkich w ogóle i w szczególności, których się to tyczy, a osobliwie Rodowitego Hieronima Bużeńskiego, żup Naszych krakowskich Zarządcy, tudzież Urzędników żupy Naszej* ***wielick****iej, teraz i potem będących, podając, rozkazujemy, aby pomienionych Mieszczan Naszych* ***wielick****ich, teraz i potem będących, przy pozwoleniu Naszem, wyżej wyrażonem nienaruszenie po wieczne czasy zachowali, i zachowania ich ze strony innych przestrzegali; czego inaczej czynić nie mają dla obowiązku swojego i dla łaski Naszej. Dla wiarygodności i dowodniejszego świadectwa czego pieczęć Nasza u niniejszego*

[1]) W dokumencie „permitimus“ bez znaku skrócenia.

16 omnibusq(ue) con|seruari curent. Pro debito suo et gratia nostra secus non facturæ. In cuius rei fidem, et testimonium euidentius præsentibus Sigillum nostrum est subappensum. Datum **Lublini** in Conuentu Regni generali, feria sexta, ante festum sancti |
17 sancti [2]) Joannis Baptistæ proxima. Anno Domini **Millesimo Quingentesimo Sexagesimo Sexto,** Regni vero nostri, Anno trigesimo septimo. Præsentibus tunc ibidem Reuerendis-
18 simis, ac Reuerendis in Christo patribus, et dominis | Jacobo Vchanski Gnesnen(si) Legato nato Reguiq(ue) nostri primate, Stanislao Szlomowski Leopolien(si) Archiepiscopis, Philippo Padniewski Craccouien(sis), Nicolao Wolski Wladislauien(sis), Valentino Herbort Præmislien(sis), Alberto Starozrzebski Chelmen(sis)
19 | Ecclesiarum [3]) Episcopis, Necnon Magnificis, Generosis, Venerabilibus, ac Strennuis viris Spitcone Jordan de Zakliczin et in Melstin hærede Castellano Craccouien(si), ac Præmislien(si) Camionacen(si)q(ue), Stanislao Miszkowski de Mirow Craccouien(si)
20 | necnon generali Cracouien(si) Ratnen(si)q(ue), Nicolao Sokolowski de Biesziekieri Lancicien(si), Joanne de Slvzewo Brzesten-(si), ac Meendzirzecen(si), [4]) Coninen(si)q(ue), Nicolao de Szieniawa terrarum Russiæ, Exercituum Regni nostri generali, Ha-
21 licien(si), et | Kalomien(si), [5]) Joanne Firlei de Dambrowicza Lublinen(si), Regni nostri Marsalco, Kazimirien(si)q(ue), Arnolpho Vchanski Plocen(si), ac Wissegraden(si) Palatinis et Capitaneis, Stanislao Wolski Sandomirien(si) curiæ nostræ Marssalco
22 ac Warszauien(si) | Krzepicen(si)q(ue), Joanne Christophoro Comite de Tarnow Woinicien(si), Sendomirien(si) Strien(si)q(ue), Stanislao Sobek à Suleiow Sandecen(si), Regni nostri Thesaurario Malogosten(si)q(ue), Petro Zborowski Biecen(si) Stobnicen-
23 (si)q(ue), Nicolao Czikowski Zar|nouien(si) Sanocen(si)q(ue), Alberto Sandiuogio à Czarnkow Santocen(si) Castellanis, Valentino Dembienski de Dembiani Regni nostri Cancellario, Petro Miszkowski Regni nostri Vicecancellario, Decano Cracouien(si), ac Gnes-
24 nen(si), Plocen(si), Lan|cicien(si)q(ue), [6]) Stanislao Karnkowski Regni nostri Causarum Referendario, et Majore Secretario, Joanne Comite in Thenczin Lublinen(si), Nicolao Laski Incisore mensæ nostræ, ac Mariemburgen(si) Krasnostawien(si)q(ue), Stanislao |
25 Dambienski Chenczinen(si) Capitaneis, Et alys quam plurimis, Dignitarys, Secretarys, Officialibus, et Aulicis nostris testibus fidedignis circa præmissa. Datum per manus eiusdem Magnifici Va-
26 lentini Dembienski de Dembiani Re|gni nostri Cancellary, syncere nobis grate q(ue) dilecti.

R(e)l(ati)o Magnifici Valentini Dembienski de Dem|biani Regni nostri Cancellary etc.

Vale(n)ti(nus) Dąbye(n)sky
R(egni) P(oloniæ) Canc(ellarius) Scatm

jest zawieszona. Dano w ***Lublinie*** *na Sejmie walnym koronnym, w piątek najbliższy przed świętem świętego Jana Chrzciciela lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Sześćdziesiątego Szóstego****, a w trzydziestem siódmem Naszego królestwa, w przytomności tamże obecnych Najprzewielebniejszych i Przewielebnych w Chrystusie Ojców Księży: Jakóba Uchańskiego gnieźnieńskiego, Legata urodzonego i królestwa Naszego Prymasa, Stanisława Słomowskiego lwowskiego, Arcybiskupów; Filipa Padniewskiego krakowskiego, Mikołaja Wolskiego włocławskiego, Walentego Herborta przemyskiego, Wojciecha Staroźrebskiego chełmskiego, Biskupów; tudzież Wielmożnych, Rodowitych i Walecznych Mężów: Spytka Jordana z Zakliczyna i na Mielsztynie dziedzica, Kasztelana krakowskiego a przemyskiego i kamioneckiego, Stanisława Myszkowskiego z Mirowa krakowskiego a generalnego krakowskiego i rateńskiego, Mikołaja Sokołowskiego z Biesiekier łęczyckiego, Jana ze Służewa brzeskiego a międzyrzeckiego i konińskiego, Mikołaja ze Sieniawy ziem ruskich, wojsk koronnych Hetmana a halickiego i kołomyjskiego, Jana Firleja z Dąbrowicy lubelskiego, Marszałka koronnego a kazimirskiego, Arnolfa Uchańskiego płockiego a wyszogrodzkiego — Wojewodów i Starostów; Stanisława Wolskiego sądomirskiego, Marszałka Naszego nadwornego a warszawskiego i krzepickiego, Jana Krzysztofa Hrabi z Tarnowa wojnickiego a sądomirskiego i stryjskiego, Stanisława Sobka z Sulejowa sądeckiego, Podskarbiego koronnego a małogoskiego, Piotra Zborowskiego bieckiego a stobnickiego, Mikołaja Cikowskiego żarnowieckiego a sanockiego, Wojciecha Sędziwoja z Czarnkowa santockiego — Kasztelanów; Walentego Dębieńskiego z Dębian Kanclerza koronnego, Piotra Myszkowskiego Podkanclerzego koronnego, Dziekana krakowskiego a gnieźnieńskiego, płockiego i łęczyckiego (Kanonika), Stanisława Karnkowskiego, spraw królestwa Naszego Referendarza i Starszego Sekretarza, Jana Hrabi na Tęczynie lubelskiego, Mikołaja Łaskiego Krajczego stołu Naszego, a malborskiego i krasnostawskiego, Stanisława Dębieńskiego chęcińskiego, Starostów; także bardzo wielu innych Dostojników, Sekretarzy, Urzędników i Dworzan Naszych, wiary godnych świadków przy tem obecnych. Dano przez ręce tegoż Wielmożnego, Walentego Dębieńskiego z Dębian, królestwa Naszego Kanclerza, szczerze i łaskawie Nam miłego.*

Referat Wielmożnego Walentego Dębieńskiego z Dębian królestwa Naszego Kanclerza itd.

Walenty Dębieński
Królestwa polskiego Kanclerz . . . . . .

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Priuilegium Serenissimi Principis | domini Poloniæ Regis Sigismundj | Augusti foeliciter moderni Lublini | in Conuentu Regni generali a(nn)o 1566 | super decemocto Bancos | salis septimanal(is)

Przywilej Najjaśniejszego szczęśliwie teraz panującego Króla polskiego Zygmunta Augusta w Lublinie na Sejmie walnym koronnym lata 1566 na ośmnaście bałwanów soli tygodniowej.

Inductum in Donatum
Numero 8vo.

Wciągnięto w księgę pamiątkową.
Liczba 8ma.

Przywiley pozwalaiący Wieliczanom złożywszy się | ze Zupy brać bałwanów 18 y przed domami przeda|wać lubo całkiem lubo sztukami.

Pergamin, na którym powyższa osnowa wypisana, ma u góry 587, u dołu 592, z lewej 254, z prawej 256 milimetrów. Po lewej stronie na dólnej połowie znaczna plama, pismo w kilku wierszach zupełnie prawie zniszczyła. Z zagiętki, w miejscu gdzie pasek od pieczęci był przeciągnięty, kawałek wykrojony.

[2]) Powtarza się; raz na końcu 16. wiersza a drugi na początku 17. przychodzi. — [3]) Zamiast „Ecclesiarum. — [4]) i [5]) W dokumencie tak jak tu. — [6]) Tu opuszczone „Canonico".

Rok 1570.

Podkomorzy krakowski rozpoznaje i ponawia rozgraniczenie między wsiami Marcinkowicami, do Wieliczki należącemi, i Podstolicami, a to z powodu Gołkowic.

1 **Stanislavs Czikowski** de Woislauicze Succamerarius
2 terræ Craccouiensis Generalis etc. | Significamus pr(æse)ntib(us) l(ite)ris n(ost)ris quorum interest vniuersis et singulis pr(æse)ntibus et futur(is) haru(m) noticia(m) habituris Acta sunt hæc in loco Camp(est)ri grani(cia)li differentiaru(m) inter bona v(ideli)c(e)t villam **Marczinkowicze** famatoru(m) proconsu|lis
3 Consulu(m) ac tocius co(m)munitatis Ciuitatis **Wielic**ien(sis) hereditar(ia) actoru(m) ex vna, nec non villa(m) **Podstholiczc** R(evere)ndi Jacobi Gwiazdowski iuris prudentiæ doctor(is), atq(ue) Academię Collegii Cracc(oviensis) hereditar(ia)m citta-
4 t(orum) ex alt(er)a partibus, et hoc | circa parietem bonor(um) villæ **Janowicze**, v(ideli)c(e)t Nobilis Joannis Mstowski, Stipendary Sacræ M(ajesta)tis Regiæ vnius medietatis heredis, nec non alterius medietat(is) eiusd(em) villæ **Janowicze** Nobiliu(m) Martini, Pauli, Nicolai, Bartholomei, nec non Dorotheæ, |
5 Catherinæ, Barbaræ, Zophiæ. et Annæ Gladisow hered(um), Coram v(ideli)c(e)t G(e)n(er)oso Sta(nisl)ao Czikowski de Woislawicze Succa(mera)rio t(er)rę Cracc(oviensis) g(e)n(er)ali feria s(e)c(un)da p(ost) festum Exaltacionis S(an)ctæ Crucis proxima, in Anno do(min)i **Millessimo, Quingentesimo**
6 **Se|ptuagesimo**, Et hoc in pr(æse)ntia g(e)n(er)osoru(m) atq(ue) Nobiliu(m) Joanne Przelenczki de Przelenk, Vincentio Wieruski de Wierussicze, Joanne Zemboczki, Joanne Męzik, Joanne Zabawski, Alexio Radwanski, Adamo et Stanislao Janow-
7 skie, Sta(nisla)o | Lipniczki, Sta(nisla)o Sanoczki et alys q(uam) plurimis fidedignis testib(us) circa p(ræ)missa ex(iste)ntib(us). In quo quid(em) loco differentiaru(m) p(ræ)fatus G(e)n(er)osus Sta(nisla)us Czikowski Succa(mera)rius t(er)rę Cracc(oviensis) vigore regio et sui succa(mera)riat(us) ex offi(ci)o iurisdicione
8 fundata, et ea | ter et vltra ius q(ua)rto per Mini(steria)lem t(e)rr(estr)em prouid(um) Zbigneu(m) Bzowski de gassis **Wielic**ien(sibus) proclamata partib(us) quaru(m) interest int(er) se iure agere seu p(ro)cedere m(an)dauit, post cuius iurisdicio(n)is fundacio(ne)m, et vti p(ræ)mi(s)sum
9 est p(ro)clamation(em) p(ræ)fati famati | proconsul et Consules, totaq(ue) co(mmun)itas Ciuitat(is) **Wielic**ien(sis) villæ **Marczinkowicze** hered(es) vigore remissionis a iud(ici)o t(e)r-(rest)ri Cracc(oviensi) ad off(iciu)m succa(mera)riale ex partiu(m) controuersia, tam con(tra) principal(em) v(ideli)c(e)t
10 R(euere)ndum Jacobu(m) Gwiazdowski iuris prudentię | doctorem villæ p(ræ)fatæ **Podstolicze** pronu(n)c posse(s)sorem Qua(m) etiam con(tra) Nobiles Joannem Mstowski Sacre regiæ M(ajesta)tis stipendariu(m), nec no(n) Martinu(m), Paulu(m), Nicolau(m), Bartolomeu(m), et Dorotea(m), Catherina(m), Barbara(m), Zo-
11 fia(m), Anna(m), Gladisze villę **Janowycze** | heredes tanq(uam) collaterales iud(icia)l(ite)r obtent(æ), tum etia(m) et vigore citt(aci)onis Succa(mera)rialis Camp(est)ris grani(cia)lis ad off(iciu)m d(omi)ni Succa(mera)ry clamare p(ro)curauer(un)t Qui clamati R(evere)ndus p(ræ)fatus Jacob(us) Gwiazdowski per R(e-
12 vere)ndos v(ideli)c(e)t Albertu(m) Gadomski, et Martinum | Biecz mag(ist)ros toci(us) almæ Academiæ Cracc(oviensis), p(ræ)fat(us) vero Joannes Mstowski stipendarius sacre regiæ M(ajesta)tis p(er) factor(em) suu(m) Nobilem Joanne(m) Boczkowski et Cmethones suos p(ræ)fati vero gladissowie p(er) subditos suos,
13 de villa p(ræ)fata **Janowicze** co(m)pa|rentibus et parietem hereditatib(us) p(ræ)fat(is) v(ideli)c(e)t villæ **Marczinkowicze** ipsoru(m) Ciuiu(m) **Wielic**ien(sium), q(uam) etia(m) villæ **Podstolicze**, doctoris p(ræ)fati Jacobi Gwiazdowski

Stanisław Cikowski *z Wojsławic, Podkomorzy generalny ziemi krakowskiej itd. oznajmiamy niniejszem pismem, o którem wszyscy w ogóle i w szczególności, tak teraz jako też potem będący, do których to należy, wiedzieć mają: Działo się na polu w miejscu granicznem spornem między majętnością czyli wsią* ***Marcinkowicami*** *dziedzicznemi powódców, Sławetnych Burmistrza, Radźców i wszystkiej Gminy Miasta* ***Wieliczki***, *z jednej, a wsią* ***Podstolice*** *dziedziczną pozwanych, Wielebnego Jakóba Gwiazdowskiego, doktora prawnictwa z grona Akademii krakowskiej, z drugiej strony, a to koło ściany dóbr czyli wsi* ***Janowic***, *których jedna połowa do Szlachetnego Jana Mstowskiego, Zacięznego Jego Królewskiej Mości, druga zaś połowa do Szlachetnych Marcina, Pawła, Mikołaja, Bartłomieja tudzież do Doroty, Katarzyny, Barbary, Zofii i Anny Gladyszów dziedzicznie należy, a w przytomności Rodowitego Stanisława Cikowskiego z Wojsławic, Podkomorzego generalnego ziemi krakowskiej, w poniedziałek najbliższy po święcie Podniesienia świętego Krzyża, w lecie Pańskiem* ***Tysiącznem Pięćsetnem Siedmdziesiątem***, *w obecności Rodowitych i Szlachetnych Jana Przyłęckiego z Przyłęku, Wincentego Wieruskiego z Wierusszyc, Jana Zembockiego, Jana Mężyka, Jana Zabawskiego, Aleksego Radwańskiego, Adama i Stanisława Janowskich, Stanisława Lipnickiego, Stanisława Sanockiego, i bardzo wielu innych wiarygodnych świadków przy tem będących. Na owem tedy miejscu spornem, Rodowity Stanisław Cikowski, Podkomorzy ziemi krakowskiej, w skutek władzy królewskiej i podkomorstwa swojego urzędownie działalność sądową założywszy, i onę po trzykroć a nad przepis nawet czwarty raz przez woźnego ziemskiego, Opatrznego Zbigniewa Bzowskiego, z ulic* ***wielic****kich obwieściwszy, strony dotyczące do sądownego rozprawiania się czyli postępowania wezwał. Po założeniu sądowej czynności i po wspomnionem obwieszczeniu, przerzeczeni Sławetni Burmistrz, Radźcy i wszystka Gmina Miasta* ***Wieliczki***, *dziedzice wsi* ***Marcinkowic***, *w skutek przekazu sprawy spornej od ziemskiego Sądu krakowskiego Urzędowi podkomorskiemu, i na mocy pozwu polnego granicznego, przez Podkomorstwo wydanego, zażądali przywołania przed Urząd Pana Podkomorzego nie tylko głównego pozwanego czyli Wielebnego Jakóba Gwiazdowskiego, doktora praw a teraźniejszego pomienionej wsi* ***Podstolic*** *posiadacza, ale także Szlachetnych: Jana Mstowskiego, zacięznego Jego Królewskiej Mości, tudzież Marcina, Pawła, Mikołaja, Bartłomieja, i Doroty, Katarzyny, Barbary, Zofii, Anny Gładyszów, dziedziców wsi* ***Janowic,*** *jako przypozwanych. Przywołani: Wielebny Jakób Gwiazdowski przez Wielebnych Wojciecha Gadomskiego i Marcina Biecza, Magistrów Wysokiej Akademii krakowskiej; zaś pomieniony Jan Mstowski, zacięzny Króla Jego Mości, przez sprawnika swojego Szlachetnego Jana Boczkowskiego i włościan swoich; a przerzeczeni Gładyszowie przez poddanych swoich ze wsi* ***Janowic***, *zastąpieni stanąwszy, ścianę dziedzictw przerzeczonych, mianowicie wsi* ***Marcinkowic*** *do tychże Mieszczan* ***wielic****kich, i wsi* ***Podstolic*** *do pomienionego doktora Jakóba Gwiazdowskiego należącej, uznali. Aczkolwiek*

agnoscen(tibus) Quamuis p(ræ)fatus Nobilis Martin(us) Gladisz
14 in agnoscen(do) parietę impedicio(ne)m | faciebat, sed deinceps animaduerten(s) quod nullu(m) d(am)num neq(ue) iniuria(m) in eod(em) loco habet, acquieuit agnitioni suoru(m) Cmethonu(m), a qua impedicione sua recessit, et nulla(m) controuersia(m) in ead(em) c(aus)a hab(er)e vvlt Quo tal(ite)r pariete agnito p(ræ)-
15 fati Ciues **Wie|lic**ien(ses) reproducto grani(cia)li actu per olim G(e)n(er)osu(m) Petru(m) Schafraniecz Succa(mera)riu(m) grani(cia)lem int(er) her(ed)itat(es) p(ræ)fatas fact(o) de data v(ideli)c(e)t feria s(e)c(un)da ipso die Beati Marci Euang(elis)tę Anno d(omi)ni **Millesimo Quadringentesi(m)o**
16 **Quadragesimo Sexto,** pecie|runt p(ræ)fatu(m) d(omin)um Succa(mera)rium, ut vigore earund(em) l(ite)raru(m) grani(cia)liu(m), tu(m) et scopuloru(m) signoru(m)q(ue) in eis descriptor(um), ad renouand(os) scopulos eosd(em) vbi sunt, vbi vero no(n) sunt ex off(ici)o suo int(er) her(ed)itat(es) p(ræ)-fat(as) v(ideli)c(e)t villam **Marczinkowicze** ip(s)oru(m)
17 Ciuiu(m) | et **Podstolicze** p(ræ)fati Doctoris ex quo ia(m) est paries agnitus procederet Quibus tal(ite)r auditis p(ræ)fat(us) Succa(mera)rius t(er)rę Cracc(oviensis), anteq(uam) ad limitacio(ne)m bonor(um) p(ræ)fator(um) p(ro)cessit proclamare Mini(steria)li t(e)rr(estr)i p(ræ)fato m(an)dauit, ut si quis sit,
18 qui incepcioni | grani(ci)erum, int(er) her(ed)itates easd(em) con(tra)dicere vellit nu(n)c con(tra)dicat, nemine tand(em) con-(tra)dicente, ut hoc mini(steri)alis p(ræ)fatus ius reddens recognouit ad limitacio(ne)m int(er) bona ead(em) v(ideli)c(e)t villa(m) **Marczinkowicze** ipsoru(m) Ciuiu(m) **Wielic**ien-
19 (sium), et villa(m) **Podstolicze** | p(ræ)fati doctor(is) processit, sippauitq(ue) et errexit duos scopulos aciales, vnu(m) v(ideli)c(e)t ex parte h(æ)r(ed)itat(is) villæ **Marczinkowicze** ipsoru(m) Ciuiu(m) **Wielic**ien(sium) et aliu(m) ex parte h(æ)-r(ed)itat(is) villæ **Podstolicze** ipsius doctor(is) circa via(m)
20 publica(m) que tendit ex **Wie|liczka** versus **Golikowicze** per rubetha fundi bonor(um) ville **Marczinkowicze** p(ræ)fator(um) Ciuiu(m) **Wielic**ien(sium), a quib(us) tand(em) duob(us) scopulis acialib(us) sippauit seu renouauit scopulos recto tramite vers(us) me(ri)diem eundo p(er) stadiu(m) vnu(m) Quo
21 in loco retrusio(ne)m | facere et impedire grani(ci)es p(ræ)fatas, volens Nobilis Sta(isla)us Zabawski villæ **Golikowicze** sortis suę hæres obuia(m) se iniecit, allegans ia(m) esse alia(m) h(æ)r(ed)itatem v(ideli)c(e)t villa(m) **golikowicze**. Con(tra)dicentib(us) tand(em) Ciuib(us) **Wielic**ien(sibus),
22 quod nequaq(uam) retrusio | off(ic)y Succa(mera)rialis p(er) eund(em) Sta(nisla)u(m) Zabawski fact(a) in loco eo nequaq(uam) po(tes)t fieri neq(ue) vllam h(æ)r(ed)itatem villæ **Golikowicze** hoc in loco esse, sed ad villa(m) ipsoru(m) **Marczinkowicze** hanc h(æ)r(ed)itatem ex antiquo p(er)-
23 tinuisse, deducen(tes) l(ite)ris p(er) Ser(enissi)mu(m) | olim Wladislau(m) dei gr(ati)a regem Poloniæ de actu et data Cracc(oviæ) feria tercia p(ro)xima postridie S(an)ctę Trinitat(is) Anno d(omi)ni **Millesimo, Trecentesimo, Nonagesimo, Octauo,** Tum donatio(ne)m de actu et dat(a) Cracc(o-
24 viæ) sabato p(ro)ximo p(ost) diem Assum| . . . . . [1]) virginis gloriosæ Anno d(omi)ni Millesimo, Trecentesimo, Nonagessimo, Nono Et etia(m) solucio(ne)m et satisfact . . . . . [2]) **wicze** de actu et dat(a) Cracc(oviæ) Anno d(omi)ni Millesimo, Trecente-
25 simo, Nonagesimo, Nono Ci| . . . . . [3]) donat(a), et eid(em) incorporat(a) tu(m) et l(ite)ris grani(ci)a-lib(us) p(er) ips(u)m Petru(m) Safraniecz int(er) h(æ)r(ed)i-tates p(ræ) . . . . . [4])

wspomniony Szlachetny Marcin Gładysz w uznaniu ściany przeszkody stawiał, toć potem zważając, iż ani szkody ani krzywdy żadnej w tem miejscu nie ma, pozwolił na uznanie jej przez swoich kmieci, stawiania przeszkód zaniechał, i żadnej sprzeczki w tej sprawie mieć nie chce. Po uznaniu ściany, w ten sposób dopełnionem, Mieszczanie ***wielic****cy przedłożyli akt rozgraniczenia, przez św. pamięci Rodowitego Piotra Szafrańca, Podkomorzego granicznego, między przerzeczonemi dziedzictwami w sam dzień świętego Marka Ewangielisty czyli w poniedziałek lata Pańskiego* ***Tysiącznego Czterechsetnego Czterdziestego Szóstego*** *zdziałany, uprasali wspomnionego Pana Podkomorzego, aby na podstawie tegoż aktu rozgraniczenia tudzież kopców i znaków w nim opisanych, do wznowienia tychże kopców gdzie są, a gdzie ich nie ma, aby z obowiązku urzędowego do przywrócenia onych między majętnościami przerzeczonemi, to jest między wsią* ***Marcinkowicami*** *Mieszczan wspmnionych, a wsią* ***Podstolicami*** *Doktora przerzeczonego przystąpił, skoro ściana już uznana. Wysłuchawszy tego żądania, pomieniony Podkomorzy ziemi krakowskiej polecił woźnemu ziemskiemu przed przystąpieniem do rozgraniczenia onych dóbr obwieścić, aby ktokolwiek ponowieniu granic między temiż majętnościami przeciwny, teraz się przeciwić zechciał; a gdy nikt się nie przeciwił, jak to wspomniony woźny przepisu dopełniając zeznał, więc do rozgraniczenia między temiż dobrami to jest,* ***Marcinkowicami*** *tychże Mieszczan* ***wielic****kich i* ***Podstolicami*** *pomienionego Doktora, przystąpiwszy, usypał i wzniósł dwa kopce narożne: jeden od strony majętności wiejskiej* ***Marcinkowic*** *Mieszczan przerzeczonych, drugi zaś od strony majętności wiejskiej* ***Podstolic*** *tegoż doktora, a to koło drogi powszechnej, która prowadzi z* ***Wieliczki*** *ku* ***Gołkowicom*** *przez jeżynę polami wsi* ***Marcinkowic****, do Mieszczan* ***wielick****ich należącej. Od tych tedy dwóch kopców narożnych usypał albo wznowił kopce w prostym kierunku ku południowi idąc na długości jednego stajania. W tem miejscu chcąc opór stawić i dalszemu odgraniczeniu przeszkodzić, Szlachetny Stanisław Zabawski, dziedzic swojej części wsi* ***Gołkowic*** *zabiegł drogę utrzymując, że to już inna majętność ta wieś* ***Gołkowice****. Na to odpowiedzieli Mieszczanie* ***wielic****cy, że opór Urzędowi podkomorskiemu ze strony Stanisława Zabawskiego stawiony w tem miejscu, żadnego skutku mieć nie może, i że w tem miejscu żadnej majętności wsi* ***Gołkowic*** *nie ma, lecz że ta majętność do ich wsi* ***Marcinkowic*** *zdawna należała, dowodząc to listem Najjaśniejszego świętej pamięci Władysława z Bożej łaski Króla polskiego, zdziałanym i danym w Krakowie we wtorek najbliższy czyli nazajutrz po świętej Trójcy lata Pańskiego* ***Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Osmego****, tudzież darowizną zdziałaną i daną w Krakowie w sobotę najbliższą po dniu Wnicbowzięcia Najświętszej Maryi Dziewicy lata Pańskiego Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Dziewiątego, także pokwitowaniem ze zapłaty i wynagrodzenia wystawionem i danem w Krakowie lata Bożego Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Dziewiątego za wieś* ***Marcinkowice****, Miastu* ***Wieliczce*** *darowaną i doń wcieloną, nareście aktem rozgraniczenia przez tegoż Piotra Szafrańca między pomienionemi majętnościami .*

[1]) Niedostaje 46 milimetrów tekstu; domyślić się można, że tu stało „ptionis beatae Mariae“. — [2]) i [3]) Brakuje 50 i 63 milimetrów pisma. W przekładzie dodałem, czego w łacinie niedostawać zdawało się. — [4]) Długość dziury wynosi w tem miejscu 74, a łysina koło niej z prawej strony 10 milimetrów.—

signoru(m)q(ue) in eisd(em) descriptor(um), tanti t(em)p(or)is spacio p(er) eosd(em) Ciues **Wielic**ien(ses) in poss(essi)-
26 one | . . . . . [5]) p(ræ)mis(s)a [6]) impediente seu con(tra)dicente, pecieru(n)tq(ue) off(iciu)m ut vig . . . . [7]) ru(m) et signoru(m) sat(is) not . . . . . [8]) Zabawski qui nullu(m) interesse nec l(ite)ras huic con(tra)rias habet, et grani(ci)es
27 easd(em) reno|uando p . . . . . [9]) reiecta in parte(m) con(tra)dictione p(ræ)fati Sta(nisla)i Zabawski, i(m)mo inher . . . . . [10]) ta(m) donationis q(uam) emp . . . . . [11]) isd(em) descript(.), et in t(er)ra scopulis co(m)monstrat(. .) renouando scopulos et
28 grani(ci)es p(ræ)fatas | facien(do) usq(ue) ad fluuiu(m) dict(um) Wilga, vlteriusq(ue) ad limitacio(ne)m int(er) bona p(ræ)-fata, par . . . . . [12]) gna p(ræ)fata agnoscen(do) p(ro)-cessit usq(ue) v . . . . . [13]) eiusmodi Wilga Qui fluui(us) etia(m) in eisd(em) l(ite)ris grani(ci)alib(us) est de-
29 script(us) Quo p(er)trá(n)sito | vadu(n)t tendu(n)tq(ue) grani(ci)es, riuulo seu fluuio dicto Strumyen circa quem ex vtraq(ue) p(ar)te . . . . [14]) luuioli sunt sippati et errecti scopuli distortę hic et inde vnus p(ost) aliu(m) vsq(ue) ventu(m) est in sup(er)ficiem eiusd(em) fluuioli seu scarturion(is), ad
30 q(uam) sup(er)|ficiem p(er) mod(um) cunei advenit paries villę et hæ)r(ed)itat(is) **Golikowicze** ip(s)ius Sta(nisla)i Zab . . . . . [15]) E(pisco)pi Cracc(oviensis), in qua sup(er)ficię fluuioli seu scarturion(is) p(ræ)fati sunt sipatę et errectę determinateq(ue) grani(ci)es p(ræ)fatę int(er) h(æ)r(ed)itat(es)
31 p(ræ)fat(as), vel poci(us) | renouati scopuli duo aciales, vnus ex parte h(æ)r(ed)itat(is) villæ **Marczinkowicze** ipsor . . . . . [16]) **Wielic**ien(sium) alius vero ex parte h(æ)r(ed)itatis villæ **Podstolicze** p(ræ)fati doctoris Quib(us) sippat(is) et errect(is) scopulis duobus acialib(us) d(omin)us
32 Succa(mera)ri(us) | decreuit eisd(em) Ciuibus **Wielic**ien-(sibus) p(ræ)stare cu(m) testibus sup(er) vera et iusta ductione . . . . . [17]) corporale iur(a)m(en)tu(m) ita v(ideli)c(e)t quod nihil t(er)ræ et h(æ)r(ed)itat(is) villæ **Podstolicze** no(n) adimer(un)t et ad villa(m) sua(m) **Marczinkowicze** no(n) appropriauer(un)t Quod in |
33 instanti Proconsul cu(m) Consulibus duob(us) ex gremio ipsoru(m), testibusq(ue) sex nobilib(us) p(ræ)stiteru(n)t. Post cui(us) iur(amen)ti p(ræ)stitio(ne)m ad affectatio(ne)m eoru(n)d(em), D(omin)us Succa(mera)rius grani(ci)eb(us) p(ræ)-fat(is) tal(ite)r finitis et determinat(is) p(ro)clamacione prius
34 facta | si quis sit, qui con(tra)dicere velit, nemine con(tra)dicente robur p(er)petuę firmitat(is) eisd(em) grani(ci)eb(us) imposuit imponitq(ue) pr(æse)ntib(us). De tercio aut(em) et aciali scopulo p(ræ)fati Ciues **Wielic**ien(ses), Cora(m) eode(m) d(omi)no Succa(mera)rio vigore remissio(n)is suę iud(icia)l(ite)r
35 in iud(ici)o | t(e)rr(estr)i Cracc(oviensi) obtente, Tu(m) et citt(ati)onis Succa(mera)rialis camp(est)ris grani(cia)lis con(tra) p(ræ)fatu(m) Sta(nisla)um Zabawski emanat(æ), q(uam) hic p(ro) insert(a) hab(er)e volueru(n)t [18]) et parietem sibi vna cu(m) alys in dict(is) bonis ius se habere putantib(us) agnoscat, offe-
36 rentes | se si id ex decreto off(ic)ii succa(mera)rialis ventu(m) ipsis fuerit, iux(ta) l(ite)ras gran(ic)i(a)les, quod in eo loco advenit paries a bonis **Golikowicze**, et no(n) alibi p(ro)baturos nullu(m) ius obmitten(do). Pars vero citt(at)a v(ide)l(i)-
37 c(e)t G(e)n(er)osus Sta(nisla)us Zabawski excę|pciones at alle-

. . . . . *i znaków w nim opisanych, przez tak długi przeciąg ceasu w posiadaniu tychże Mieszczan* ***wielic****kich* . . . . . *gdy nikt nie opierał się i nie przeciwiał, żądali od Urzędu, aby na podstawie kopców i znaków w sposób dostatecznie znaczny* . . . . . *Zabawski, którego to nie obchodzi, i który dokumentów przeciw temu nie ma, a wznawiając granice* . . . . . *odrzuciwszy w części zarzuty wspomnionego Stanisława Zabawskiego, owszem trzymając się dokumentów tak na darowiznę jako też na kupno* . . . . . *w nich opisanych i na ziemi okazanych, odnawiając kopce, i granice wspomnione robiąc aż do rzeki zwanej Wilga, postępował w dalszem rozgraniczaniu pomienionych dóbr,* . . . . . *przerzeczone uznając, doszedł aż* . . . . . *tęż rzekę Wilgę, która rzeka w onym akcie granicznym także opisana. Przeszedłszy ją, idą i ciągną się granice potokiem czyli rzeczułką Strumień zwaną, wzdłuż której po obydwu stronach* . . . . *rzeczki usypane są i wzniesione kopce bezładnie tu i owdzie jeden za drugim, aż przyszedł na wierzchowisko tejże rzeczki czyli ponika, na które wierzchowisko klinem wchodzi ściana wsi i majętności* **Gołkowic** *tegoż Stanisława Zabawskiego* . . . [15]) *Biskupa krakowskiego, na której wierzchowinie strumyka czyli ponika przerzeczonego usypane, wzniesione i oznaczone zostały pomienione granice między majętnościami wyżej wyrażonemi, a raczej odnowione dwa kopce narożne, jeden od strony majętności wiejskiej* **Marcinkowic** *tychże Mieszczan* ***wielic****kich, drugi zaś od strony majętności wiejskiej* **Podstolic** *wspomnionego doktora. Po usypaniu i wzniesieniu tych dwóch kopców narożnych Pan Podkomorzy orzekł, iż Mieszczanie* ***wielic****cy mają wykonać ze świadkami przysięgę na prawdziwe i sprawiedliwe prowadzenie granic w te słowa: że od majętności wsi* **Podstolic** *nic ziemi nie ujęli i do swojej wsi* **Marcinkowic** *nie przyłączyli; czego też natychmiast Burmistrz z dwoma Radźcami z ich grona i sześciu świadkami ze Szlachty dopełnili. Odebrawszy przysięgę, a tym sposobem ukończywszy i oznaczywszy granice, Pan Podkomorzy, stosownie do żądania przerzeczonych, kazał najprzód ogłosić, ażali znajdzie się kto, któryby się sprzeciwiał, a gdy takiego nie było, nadał onym granicom, jakoż niniejszem nadaje ważność i moc wiecznie trwałą. Co się tyczy trzeciego kopca przyczołkowego, to wspomnieni Mieszczanie* ***wielic****cy w obecności tegoż Pana Podkomorzego na mocy poruczenia sądownie w Sądzie ziemskim krakowskim mu danego, tudzież pozwu z Podkomorstwa polnego granicznego przeciw pomienionemu Stanisławowi Zabawskiemu wydanego, który za zamieszczony mieć chcieli,* . . . . . [18]) *i z innymi, prawa na tych dobrach mieć sądzącymi, ścianę uznał; oświadczając gotowość, jeżeli im to z wyroku Urzędu podkomorskiego wypadnie, dowieśdź podług aktu granicznego, nie pomijając żadnego prawa, że w tem a nie w innem miejscu przychodzi ściana od dóbr* **Gołkowic**. *Strona zaś pozwana to jest Rodowity Stanisław Zabawski w obec Urzędu Pana Podkomorzego czy-*

---

[5]) Brakuje 53 milimetrów osnowy. — [6]) Wątpliwe. — [7]) Plama; dodawszy prawdopodobne uzupełnienie, będzie „vigore scopuloru(m)“. — [8]) Długość luki dosięga 93 milimetrów. — [9]) Niedostaje 26 milimetrów pisma. — [10]) Dalszy ciąg plamy; po uzupełnieniu braku byłoby „inherendo literis.“ — [11]) Długość pleszu i luki 76 milimetrów. — [12]) 26 milimetrów plamy. — [13]) Brak z pleszami po obydwóch stronach wynosi 46 milimetrów. — [14]) Plama na 24 milimetrów. — [15]) Plama na 25 milimetrów. Z dalszej osnowy widać, że Biskup krakowski był współwłaścicielem Gołkowic. — [16]) Tu zaplamiona została końcówka „u(m)“ i wyraz „Ciuiu(m)“. — [17]) Zaplamione „limitum“. [18]) Tu w osnowie dokumentu coś opuszczone.

gaciones suas con(tra) partem actorea(m) coram offi(ci)o do-
(min)i Succa(mera)ry faciebat et declarabat. Attamen eas ad
Acta pr(æse)ntia succa(mera)rialia ut moris est p(er) mod(um)
controuersiæ inscript(as) non dedit p(ro)pterea off(iciu)m d(o-
38 mi)ni Succa(mera)|ry coram eisd(em) actis con(tra) partem cit-
t(ata)m denu(n)ciabat ac protestabatur, prout in recenti p(ro)-
testat(ur). Contra qua(m) exceptio(ne)m p(ræ)fati Sta(nisla)i
Zabawski Ciues **Wielic**ien(ses) dicunt et off(ic)io d(omi)ni
Succa(mera)ry declarant, no(n) posse eu(n)d(em) Sta(nisla)um
39 | Zabawski hec excepcio ipsius iuuare, ex quo tam manifeste
l(ite)ræ signaq(ue) in eis descript(a) et in t(er)ra satis nota-
bil(ite)r hoc co(m)monstrata [19]) quom(od)o po(tes)t ea tam
antiqua scripta, q(uam) etia(m) et signa in t(er)ra satis nota-
40 bilia nudis verbis | in nihilum rediere. [20]) Nequaq(uam) id fa-
c(er)e po(tes)t coram offi(ci)o d(omi)nacionis v(est)ræ Quu(m)
ea o(mn)ia quæ co(m)monstrata sunt oculo videri et digito attigi
possunt Præsertim vero cu(m) R(everendissi)mus E(pisco)pus
Cracc(oviensis) vti vnus cohæres bonor(um) p(ræ)fator(um)
41 **Golikow|ycze**, qui etiam pro die hodierna ad aspiciend(um)
parietem suu(m), vna cu(m) alys participib(us) suis cittat(us)
extitit, parieti huic et grani(ci)eb(us) p(ræ)fat(is) in nullo con-
(tra)dicit, Nam hoc bene scit sua p(ate)rnitas, nulla(m) iniu-
42 ria(m) hic habere tant(um) pari|etem in mod(um) cunei int(er)-
cessi(s)se Ex his itaq(ue) r(ati)onibus ta(m) vigore l(ite)raru(m)
grani(ci)aliu(m), qua(m) etia(m) et vigore signoru(m) in confi-
nio parietis ostensuru(m) ip(s)i volunt et offerunt se p(ro)batu-
ros, quod in eo loco et non in alio, paries si(bi) p(er) p(ræ)-
43 fat(um) | Sta(nisla)um Zabawski agnosci debet decreto off(ic)ii
succa(mera)rialis ad id accedente, alia o(mn)ia iuris remedia
salua et illęsa sibi reseruan(do), nullu(m) ius obmitten(do) Et
d(omin)us succa(mera)rius auditis partiu(m) p(ræ)fatar(um) co(n)-
44 trouersys de scopulo ter|cio et angulari p(er) partes fact(is) in-
heren(do) tam l(ite)ris donationis sac(ræ) M(ajesta)tis regiæ
q(uam) etia(m) l(ite)ris p(ræ)fatis grani(ci)alib(us), tu(m) et
signis p(er) Ciues **Wielic**ien(ses) ostensis decreuit [21]) eis-
d(em) Ciuib(us) **Wielic**ien(sibus) v(ideli)c(e)t proconsuli cu(m)
45 duob(us) Consulib(us) **Wielic**ien(sibus) | ac nobilib(us) sex
testibus sup(er) angulu(m) et parietem p(rae)fat(um) p(rae)-
stare corporale iur(amen)t(u)m in hanc v(ideli)c(e)t rotham iu-
r(a)m(en)ti Ita eos testesq(ue) eos Deus adiunet et s(an)cta
Crux Chr(ist)i Quod hic et in eo loco adueuit paries a villa et
46 h(ae)r(ed)itate **Goli|kowicze** et non alibi decreto suo me-
dian(te) decreuit [22]) Quod qui(dem) decretu(m) pars citt(at)a
v(ideli)c(e)t G(e)n(er)osus Sta(nisl)aus Zabawski pro iure no(n)
suscepit, veru(m) ab eo et cu(m) eod(em) decreto p(rae)fatu(m)
G(e)n(er)osu(m) Sta(nisla)um Czikowski Succa(mera)riu(m)
47 t(er)rae Cracc(oviensis) | g(e)n(er)alem ad sac(ram) regia(m)
M(ajesta)tem iux(ta) statutu(m) p(er) Mini(steria)lem t(e)rr(e-
str)em Cracc(oviensem) p(ro)uid(um) Zbigneu(m) Bzowski de
gassis **Wielic**ien(sibus) mouit Qui Mini(steria)lis hic id(em)
p(er)so(na)l(ite)r stans recognouit p(rae)fat(um) d(omin)um
Succa(mera)riu(m) ex parte p(rae)fati Sta(nisla)i Zabawski ad
48 sa|cra(m) regia(m) M(ajesta)tem mouisse, T(er)minu(m)q(ue)
sibi comparen(ti) cora(m) sac(ra) regia M(ajesta)te purgandi
sue sententiae p(rae)fatae in duab(us) septimanis ab hinc p(ro)-
ximis p(rae)fixisse et assigna(s)se Quam mocio(ne)m p(rae)fatus
49 d(omin)us Succa(mera)rius suscepit | et ei terminu(m)q(ue) il-
lius detulit, et habent ac habebunt p(ar)tes p(rae)fat(ae) termi-
nu(m) cora(m) Sac(ra) regia M(ajesta)te mocionis pr(aese)ntis
p(ro)sequendae ab hinc in duab(us) septimanis p(ro)ximis al(ia)s
iuxta limitacio(ne)m regni g(e)n(er)alem, de causis off(ici)orum|

nił zarzuty i oznajmiał dowody; lecz nie wniósł ich do aktów podręcznych podkomorskich kształtem sporu spisanych, jako jest we zwyczaju; dla tego też Urząd Pana Podkomorzego w obec tychże aktów przeciw stronie pozwanej się oświadczył i protest założył, jakoż za świeża zakłada. Na te zarzuty pomienionego Stanisława Zabawskiego Mieszczanie **wielic***cy odpowiadają, i Urzędowi Pana Podkomorzego oświadczają, że tegoż Stanisława Zabawskiego te jego zarzuty popierać nie mogą, skoro tak oczywiście dokumenty tudzież znaki w nich opisane i na ziemi tem znaczniej wskazane . . . .* [19]) *jakże więc nie tylko dawne dokumenty ale nawet znaki na ziemi dostatecznie widoczne gołosłownemi zarzuty mogą bydź wniwecz obrócone? A to tem mniej stać się może przed Waszem, Panie, Urzędem, zwłaszcza że o wszystkiem, co okazane zostało, zmysłem widzenia i dotykania przekonać się można, i że Najprzewielebniejszy Biskup krakowski, będąc jako współwłaściciel przerzeczonej majętności* **Gołkowic** *na dzień dzisiejszy do przypatrzenia się ścianie swojej z innemi uczestnikami pozwanym, ani co do ściany ani co do granic żadnych zarzutów nie czyni, albowiem Jego Przewielebność ma to przekonanie, że mu się tu nie dzieje krzywda, i że ściana w kształcie klina zaszła. Z tych tedy względów, ponieważ na mocy aktu granicznego jako też w ślad znaków w pobliżu ściany chcą okazać i gotowi dowieśdź, iż w tem a nie w innem miejscu ściana, powinno im bydź przez wspomnionego Stanisława Zabawskiego zapadającym na to wyrokiem Urzędu podkomorskiego przyznane, ze zastrzeżeniem mu wszelkiej drogi prawnej, nie pomijając żadnego prawa. Pan Podkomorzy też; wysłuchawszy rozprawy stron przerzeczonych, o trzecim kopcu narożnym między stronami prowadzonej, opierając się tak na liście nadawczym Jego Królewskiej Mości, jako też na przerzeczonym akcie granicznym, tudzież na znakach przez Mieszczan* **wielick***ich wskazanych, zawyrokował, iż Mieszczanie* **wielic***cy, mianowicie Burmistrz z dwoma Radźcami* **wielick***imi i sześcią świadkami ze Szlachty, mają wykonać przysięgę główną na to prawidło: „Tak im i świadkom ich niech Bóg i krzyż Zbawiciela dopomoże, że w tem a nie w innem miejscu i nie gdzie indziej wypada ściana od wsi i majętności* **Gołkowic***.“ — Wyroku tego jednak strona pozwana, to jest Rodowity Stanisław Zabawski dla prawa nie przyjął, lecz odwołując się przeciw niemu, Rodowitego Stanisława Cikowskiego, generalnego Podkomorzego ziemi krakowskiej, przed Jego Królewską Mość, stosownie do ustawy, przez woźnego ziemskiego krakowskiego, Opatrznego Zbigniewa Bzowskiego, z ulic* **wielick***ich pozwał; a tenże woźny, stając obliczne zeznał, iż wspomnionego Pana Podkomorzego imieniem przerzeczonego Stanisława Zabawskiego przed Jego Królewską Mość powołał, i rok mu do stawienia się przed Jego Królewską Mością w celu usprawiedliwienia powyższego wyroku, przezeń wydanego, za dwa tygodnie, od dnia niniejszego licząc, naznaczył. Przerzeczony Pan Podkomorzy przyjął owo wezwanie, i zawiadomił go o tem i o roku. Mają więc i będą miały strony przerzeczone rok przed Jego Królewską Mością do rozprawy w skutek niniejszego wezwania za dwa tygodnie od tego czasu licząc, czyli stosownie do określenia o sprawach urzędowych w koronie zwy-*

[19]) Znowu coś opuszczone. — [20]) Zamiast „redigere“. — [21]) i [22]) Powtarza się niepotrzebnie.

50 fact(am) iuxta ipsoru(m) actor(um) citt(ati)ones seu adcitt(a-
ti)ones l(ite)rales Camp(est)res grani(tia)les Cracc(ovienses),
controuersias partiu(m), decr(e)t(u)m, Motio(ne)m, t(er)minum-
q(ue) ei(us)d(em) p(ro)sequende, conseruatio(ne)m p(rae)inser-
t(am) et Acta. Actu(m) et dat(um) die loco quibus supra. In |
51 cuius rei fidem et euidens testimoniu(um) sigillum n(ost)r(u)m
p(rase)ntibus est subappensum

Id(em) qui supra **Stanisla(us) Cykowsky** manu p(ro)p(ri)a

czajnego i obowięzującego, a to według ich pisemnych pozwów albo przypozwów polnych granicznych krakowskich, rozpraw stron, wyroku, odwołania się, roku do przeprowadzenia tegoż, zachowania i aktów. Działo się i dano na dniu i w miejscu jak wyżej. W dowód czego i dla wiarygodniejszego świadectwa pieczęć Nasza u niniejszego została zawieszona.

Tenże wyżej wymieniony ***Stanisław Cikowski*** *ręką swoją.*

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

L(ite)rae Graniciales inter Ciuit(a)tem | Wielic(iensem) et Academia(m) Crac(oviensem) etc. | Anni 1570 | Nr. 25.

Motio per Zabawski ad S(acram) R(egiam) M(ajesta)tem.

Akt rozgraniczenia między Miastem Wieliczką i Akademią krakowską itd. lata 1570. Liczba 25.

Odzew Zabawskiego do Jego Królewskiej Mości.

Pergamin, na którym owo ponowienie granic spisane, ma u góry 604, u dołu 557, z lewej 384 a z prawej 383 milimetrów. W połowie prawie są w nim dwie dziury znaczne podłużne, jedna przy lewej krawędzi, druga większa od środka ku prawej stronie; między niemi zaś plama. Przypiski 1, 3, 5 i 9 tyczą się pierwszej dziury, zaś 2, 4, 8, 11 i 13 drugiej. — Na lewej krawędzi znajdują się przewodnicze przypiski, i tak naprzeciw wiersza 4go: „Paries vil-lae Ja|nowice“, na prost 6go: „1570“, koło 13go i 14go: „Janowice agnoscunt parietem“, koło 18—21go: „Kopce 2 usypane | przy drodze z Wieli|czki do Gołkowic | przez ciernie Mar|cinkowskie“, koło 23—25go: „Salutio villae | Marcink . . . . | A. 1399“, koło 28go: „Dalej kopce | rzeki Wilgi“. koło 31 i 32go: „dwa kopce|aciales“, a przy 45—49tym wierszu: „Consulum | iuramentum | super parietem | a villa Golkowice | appellauit P. Zabawski“. — Napisów na odwrotnej stronie, oprócz wyżej umieszczonych dwóch łacińskich jest jeszcze kilka polskich, które jednak z powodu zaplamienia nie mogą w całości bydź odczytane. — Od pieczęci oderwanej pozostał tylko pasek pergaminowy w zagiętce u dokumentu.

Rok 1574.

Król Henryk na Sejmie koronacyjnym, wszystkie dokumenty Wieliczce służące, zatwierdza.

1 2 In Nomine Domini Amen | Ad rei memoriam sempiternam. Nos
Henricvs Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dvx Lituaniæ, Nec
non Terrarum Cracouiæ, Sandomiriæ, Siradiæ, Lanciciœ, Russiæ,
3 | Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Culmen(sis), Elbingen(sis), Po-
meranie, Kiiouiæ, Volhiniæ, Podlachiæ, Liuoniæ, etc. Dominus,
Nec non Dvx Andium, Borbonioru(m), Aluernorum, Comes Mar-
4 chiæ, Foresti, Quercii, Rouergii, | Montisforti, etc. Significamus
præsentibus Literis nostris, quorum interest vniuersis et singulis,
harum noticiam habituris, tam præsentibus quam futuris. Qvia li-
5 cet in Sacris M(ajesta)tis nostræ Pri|mitiis, hic Cracouiæ cele-
bratis, dum v(ideli)c(e)t Principes Spirituales et Seculares, cæ-
teriq(ue) Prælati et Barones, ac Regnicolæ n(ost)ri, fælici n(os-
t)ræ aderant Coronationi, vniuersa Jura et Priuilegia, per Diuos|
6 olim Antecessores n(ost)ros, Reges Poloniæ, ac Regni eiusdem et
Dominiorum, Prouintiarumq(ue) ad eum pertinen(tium), Dominos
quoscunq(ee) Regno Poloniæ, Dominiisq(ue) illius, ac ipsorum
7 Incolis, Status et Condi|tionis cuiuscu(n)q(ue) Spiritualibus et
Secularibus concessa confirmauerimus, eaq(ue) nos omnia sancte
et inuiolabiliter obseruaturos vigore præstiti juramenti obligaueri-
8 mus. Quoniam tamen nobis in Con|uentione Generali præsenti
Augustiæ Coronationis n(ost)ræ, vna cum Consiliariis nostris exi-
stentibus, Venientes ad præsentiam nostram, Simon Lubenieczki
9 Proconsul, Martinus Lekawski Albertus Zago|rzinski, Nicolaus
Brzeszczianski, et Stephan(us) Skarmirski, [1]) Ciuitatis n(ost)ræ
Magnae Salis Vielicien(sis) suo ac tocius Co(m)munitatis
omnium Ciuium nominibus, Juramentum fidelitatis præstiterunt.
10 Post cuius præstitio|nem Supplicati sunt nobis pro eis Consiliarii
et Nunctii Terrarum Regni nostri, in eo Conuentu generali con-
gregati, vt omnia Jura, Priuilegia, Libertates et i(m)munitates
11 eoru(m) per Serenissimos olim | Dominos Antecessores n(ost)ros
ipsis concessas, specialibus literis n(ost)ris, autoritate n(ost)ra
Regia, approbare, ratificare, et confirmare dignaremur. Ideo Sup-
12 plicationi et intercessioni eiusmodi, vti iu stæ benigne annuen(tes)
Simulq(ue) meliori conditioni Ciuitatis n(ost)ræ præfatæ prospi-
cere cupientes, Omnia Jura, Priuilegia, Literas, Decreta, Liber-
13 tates, Depositoria quæcunq(ue) Inscriptiones, Con|cessiones, Exem-
ptiones, Plebiscita, Senatusconsulta Artificum et Contubernioru(m)

W imię Pańskie amen. Ku wiecznej rzeczy pamięci. My ***Henryk*** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, a ziem: krakowskiej, sądomirskiej, sieradzkiej, łęczyckiej, kujawskiej, ruskiej, pruskiej, mazowieckiej, żmójdzkiej, chełmieńskiej, elbląskiej, pomorskiej, kijowskiej, wołyńskiej, podlaskiej, łotewskiej itd. Pan, tudzież Książę ziemi andegaweńskiej, burbońskiej, owernieńskiej, Hrabia Marchii, Forestu; Kwercyi, Rowergii, Montfortu itd, Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszystkim ogółem i z osobna, którym o tem wiedzieć należy, tak teraz jako też potem będącym: Aczkolwiek przy pierwszem Naszem na tron wstąpieniu, tu w Krakowie uroczyście uskutecznionem, a to w przytomności najwyższych Dostojników duchownych i świeckich, Prałatów, Rad i Ziemian, na szczęśliwej koronacyi Naszej obecnych, w powszechności wszystkie prawa i przywileje, przez świętej pamięci Poprzedników Naszych, Królów polskich a Panów Królestwa tego, tudzież państw i krajów doń należących, Królestwu polskiemu, jego państwom i Mieszkańcom jakiegokolwiek stanu i powołania, duchownym i świeckim nadane potwierdziliśmy, i wykonaną przysięgą obowiązali się, one święcie i niezłomnie zachować; gdy jednak Nam, na teraźniejszym Sejmie walnym dostojnej koronacyi Naszej z Radami Naszymi obecnym, Szymon Lubieniecki Burmistrz, Marcin Lekawski, Wojciech Zagorzyński, Mikołaj Brześciański i Szczepan Skarmirski, Radzcy Miasta Naszego* ***Wielkiej Soli*** *czyli* ***Wieliczki****, stanąwszy przed obliczem Naszem, swojem i całej Gminy wszystkich Mieszczan imieniem przysięgę na wierność złożyli, a po złożeniu tejże Rady i Posłowie ziemscy, na owym Sejmie walnym zebrani upraszali Nas, abyśmy wszystkie prawa, przywileje, wolności i swobody, przez Najjaśniejszych świętej pamięci Panów, Poprzedników Naszych, tymże Mieszczanom nadane, w osobnym liście powagą Naszą królewską uznać i zatwierdzić raczyli: przychyliwszy się więc łaskawie do tej prośby i przyczyny, jako słusznej, a przytem był pomienionego Miasta polepszyć radzi, postanowiliśmy, wszystkie prawa, przywileje, listy, wyroki, swobody, wszelkie składy, zapisy, nadania, wyjątki, uchwały gminne i postanowienia radzieckie, rzemieślnicze i cechowe stowarzyszenia, pozwolenia, pokwitowania i wszelkie*

[1]) Tu opuszczone „Consules“, jak to ze 14go wiersza pierwotnego widać. —

Fraternitates, Prærogatiuas, Indulta, Quietationes et alia omnia muni-
14 menta tam Pargamenea quam Pa|piracea, per quoscu(n)que Reges,
Principes, Dvces et Dominos Prædecessores n(ost)ros, Ac alias quas-
cu(n)q(ue) personas Spirituales et Seculares ipsis Proconsuli, Con-
15 sulibus ac toti Co(m)munitati prædictæ Ciuitatis n(ost)ræ | **Ma-**
gnae Salis Vieliciensis, tam publice [2]) quam priuatim qui-
busdam ex illis data et concessa, datasq(ue) et concessas, iusta
et legitima, iustasq(ue) et legitimas, Quorum quaru(m)q(ue) te-
16 nores tam in genere | quam in spetie, ita vt generalitas spetia-
litati, et spetialitas generalitati non deroget, perinde esse et va-
lere volumus, tanquam his n(ost)ris præsentibus literis, de ver-
17 bo ad verbum inserta, insertæq(ue) esse(n)t | in omnibus eorum
earumq(ue) tenoribus, passibus, Capitulis, Conditionibus, clausu-
lis et Paragraphis de spetiali gratia et munificentia nobis innata,
approban(dum), ratifican(dum), roboran(dum), et confirman(dum)
18 du|ximus, vti quidem de certa scientia n(ost)ra, Autoritateq(ue)
n(ost)ra Regia, assensu Consiliariorum nostrorum, et Nunctiorum
Terrestrium in eo Conuentu Regni generali Coronationis n(ost)ræ
19 congrega|torum actedente, approbamus, ratificamus, roboramus et
confirmamus præsenti Priuilegio n(ost)ro confirmatorio, Eademq(ue)
omnia et singula Jura, Priuilegia, Literas, Decreta, Libertates,
20 Depositoria | quæcunq(ue), Inscriptiones, Concessiones, exemptio-
nes, Plebiscita, Senatusconsulta, Prærogatiuas, Indulta, Quietationes
et alia omnia munimenta robur debitæ firmitatis obtinere debere,
21 tanquam à | nobis ipsis fuissent* largita et largitæ decernimus,
ac omnia et singula in eis contenta obseruaturos, ad eaq(ue)
obseruanda alios adacturos, neq(ue) violari illa à quopiam aliqua
22 in parte permisuros nos esse | pollicemur perpetuis temporibus
et in euum. In cuius rei fidem et testimonium Sigillo Regni n(o-
st)ri maiori subappenso præsentes [3]) co(m)muniri fecimus. Datum
23 **Cracouiae** in Conuentu Regni ge|nerali Fælicis Coronationis
nostræ Feria Quinta ante Dominicam palmarum proxima Anno Do-
mini **Millesimo quingentesimo** [4]) **Septuagesimo**
24 **Quarto**. Regni vero nostri Anno Primo. | Præsentibus R(eve-
re)nd(issim)is et Reuerendis in Christo Patribus, nec non Magni-
ficis, Generosis et Venerabilibus, Jacobo Vchainski Archiepiscopo
25 Gnesnen(si) Legato nato et Regni n(ost)ri Primate. Franci|sco
Kraszinski Cracouien(si) et Regni n(ost)ri ViceCancellario. Stani-
slao Czarnkowski Vladislauien(si) et Pomeraniæ. Adamo Konarsk
Posnanien(si). Petro Miskowskj Plocen(si). Alberto Starzechowskj [5])
26 | Chelmen(si). Dionisio Seczigniewski Camenecen(si) Episcopis:
Sebastiano à Mieliecz Castellano Cracouien(si), Brzesten(si)
Cuiauien(si)q(ue). Joanne Fierliei de Dambrowicza, Palatino et
27 Capitaneo Generali | Cracouien(si), ac Supremo Regni Mar-
schalco. Nicolao Radziwil Vilnen(si), Magni Dvcatus Lituaniæ
Cancellario Supremo Liden(si), Mohnen(si) [6]) Boriszouien(si)q(ue).
28 Petro à Zborow Sandomirien(si), Sthobnicen(si) | Camionacen-
(si)q(ue). Casparo Zebrzidowski Caliszien(si), Przedecen(si)-
q(ue). [7]) Alberto Laski Siradien(si), Palatinis. Evstachio Volo-
wicz Castellano Trocen(si) et Magni Dvcatus Lituaniæ Vicecan-
29 cellario Brze|sten(si)q(ue). Joanne Sierakowski Lancicien(si)
Przedecen(si)q(ue) [8]), Joanne Chodkowicz [9]) Comite in Sklow
Capitaneo generali Terrarum Samogitiæ et Magni Dvcatus Litua-
30 niæ Supremo Marschalco, Cownen(si) | Plotelecen(si)q(ue)
Joanne de Sluzewo Brzesten(si). Constantino Constantinowicz de
Ostrow [10]) Kiouien(si). Joanne Krotowski de Barczin Inouladi-
31 slauien(si): Georgio Jazlouieczki de Buczaczi Russiæ et | Exer-
cituum nostroru(m) Capiductori. Nicolao Mielieczki de Mieliecz Po-

*inne upewnienia tak na pergaminie jako też na papierze, przez któregokolwiek z Królów, Książąt i Panów, Poprzedników Naszych, albo przez którekolwiek inne osoby duchowne i świeckie temuż **Burmistrzowi**, Radźcom i całej Gminie wspomnionego Miasta Naszego **Wielkiej Soli** czyli **Wieliczki**, bądź w obec bądź prywatnie komukolwiek dane i udzielone, a słuszne i prawowite, — których osnowy nie tylko ogółowo ale i szczegółowo, tak iżby ogólność szczególności a szczególność ogólności nie ujmowała, za równie ważne mieć pragniemy, jak gdyby w niniejszem piśmie Naszem dosłownie przytoczone były — wcałych ich osnowach i we wszystkich ustępach, rozdziałach, warunkach, zastrogach i szczegółach z osobliwej łaski i wrodzonej Nam wspaniałomyślności uznać, uważnić, umocnić i zatwierdzić, jakoż ze stanowcza świadomością, z przysłużającej Nam władzy królewskiej, za zgodą Rad Naszych i Posłów ziemskich na tym Sejmie walnym koronacyi Naszej zgromadzonych uznajemy, uważniamy, umacniamy i zatwierdzamy niniejszym potwierdzającym dyplomem Naszym z dodaniem tego rozporządzenia, iż wszystkie i pojedyncze prawa, przywileje, listy, wyroki, swobody, wszelkie składy, zapisy, nadania, wyjątki, uchwały pospólne i postanowienia radne, pierwszeństwa, pozwolenia, pokwitowania i wszelkie inne obwarowania moc i należytą wagę mieć mają, jakoby od Nas wyszły; przyrzekając oraz, że wszystkich w nich zawartych określeń przestrzegać, także innych do przestrzegania ich sniewalać będziemy, i nikomu żadnej onych części naruszyć nie pozwolimy, po wsze czasy i wieki. Dla wiarygodności i na świadectwo czego, niniejsze przywieszeniem wielkiej pieczęci Królestwa Naszego stwierdzić rozkazaliśmy. Dano w **Krakowie** na Sejmie walnym koronnym szczęśliwej koronacyi Naszej, we czwartek przed niedzielą kwietnią, lata Pańskiego **Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Czwartego**, a w pierwszem Naszego panowania, w przytomności Najprzewielebniejszych i Przewielebnych w Chrystusie Ojców, tudzież Wielmożnych, Rodowitych i Szanownych: Jakóba Uchańskiego, Arcybiskupa gnieźnieńskiego, Legata urodzonego i Prymasa Królestwa Naszego; Franciszka Krasińskiego krakowskiego a Podkanclerzego koronnego, Stanisława Czarnkowskiego włocławskiego, i pomorskiego, Adama Konarskiego poznańskiego, Piotra Myszkowskiego płockiego, Wojciecha Starzechowskiego [5]) chełmskiego, Dyonizego Seczygniewskiego kamienieckiego, — Biskupów; Sebastyana z Mielca, Kasztelana krakowskiego a brzesko-kujawskiego; Jana Firleja z Dąbrowicy, Wojewody i generalnego Starosty krakowskiego a Marszałka wielkiego koronnego; Mikołaja Radziwiłła wileńskiego, wielkiego księstwa litewskiego Kanclerza a lidzkiego, mocheńskiego [6]) i borysowskiego; Piotra ze Zborowa sądomirskiego a stobnickiego i kamioneckiego; Kaspra Zebrzydowskiego kaliskiego a przedeckiego [7]); Wojciecha Łaskiego sieradzkiego, — Wojewodów; Eustachego Wołowicza Kasztelana trockiego i Podkanclerzego wielkiego księstwa litewskiego a brzeskiego; Jana Sierakowskiego łęczyckiego a przedeckiego [8]); Jana Chodkiewicza Hrabi na Szkłowie, generalnego ziem żmójdzkich Starosty, Marszałka wielkiego księstwa litewskiego a kowieńskiego i płotelskiego; Jana ze Służewa brzeskiego; Konstantego Konstantynowicza z Ostrowa [10]) kijowskiego; Jana Krotowskiego z Barczyna inowłocławskiego; Jerzego Jazłowieckiego z Buczacza ruskiego a wojsk Naszych Hetmana; Mikołaja Mieleckiego z Mielca podolskiego a Nowego Miasta Korczyna i grodeckiego; Mikołaja*

---

[2]) W oryginale mylnie „publicae". — [3]) W słowie „praesentes" dwóch pierwszych głosek nie dostaje, bo w miejscu tem dokument dziurawy. — [4]) Środkowych liter „en" z przyczyny pod [3]) wyranżiedjsotoaenej. — [5]) Z powodu wyrwy, sięgającej od 34. wiersza aż do dołu tego dyplomu, a dochodzącej w 42. wierszu 89 milimetrów szerokości, porównywałem go z odpisem podobnego, drukiem nieogłoszonego dyplomu miasta Krosna z dnia 4. kwietnia 1574 r., według którego biskupem chełmskim był wówczas Wojciech Starożrzebski. — [6]) W dyplomie krośnieńskim jest „Wozicensi" [7]) i [8]) Jedno tylko było starostwo Przedec., a według dyplomu krośnieńskiego, nie Zebrzydowski lecz Sierakowski był starostą przedeckim. — [9]) W oryginale tak jak tu. — [10]) Powinno być „de Ostrog„ — z Ostroga.

doliæ, Nouæ Ciuitatis Korczin Grodecen(si)q(ue), Nicolao Maczie-
32 iowski de Maczieiouicze Lublinen(si). Stanislao Law|ski à Strzegoczin Vicesgerente Masouiæ. Nicolao Kiska Podlassiæ. Anzelmo Gostomski Rauen(si). Joanne à Dzialin Culmen(si) Braczianen(si)-
33 q(ue). Fabiano Czema Mariemburgen(si) Grauden|tinen(si), Staragardien(si)q(ue). Achacio Czema Pomeraniæ Guenen(si)q(ue), [11]) Palatinis et Capitaneis: Nec non Petro Czarnkowski Posnanien(si)
34 ac Maioris Poloniæ Generali. Hieronimo Ossolinski San|domirien-(si) Krzeszowien(si)q(ue). Joanne Konarski Calisien(si). Joanne Comite à Tenczin V . . . . . [12]) Lublinen(si)q(ue), Joanne de Tomicze Gnesnen(si) Andrea Dembowski Siradien(si) Lancicien-
35 (si)q(ue). Jacobo La|soczki Lancicien(si). Stanislao Herborth de Fulstin Leopolien(si) Drohobicen(si), Sam . . . . . [13]) Hieronimo Sieniawski Camenecen(si) Halicien(si). Andrea Comite à
36 Theczin Belzen(si). Sigismundo | Volski de Podhaicze Czernen-(si) Varschouien(si)q(ue). Joanne Dulski Culmen(si), Rogo . . . . . [14]) . . . . . [15]) Kostka de Stemberg Gedanen(si) Terrarum n(ost)rarum Prussiæ Thesaurario Mariem-
37 burgen(si)q(ue). An|drea Comite à Gorka Miedzirzecen(si). Stanislao Schafraniecz de Pieskowa . . . . . [16]) . . . . . ien(si)q(ue)[17]) Joanne Tarlo de Sczekarzowicze Radomien(si), Pilzen(si)q(ue). Nicolao Ligęza
38 Zawicho|sten(si) Biecen(si)q(ue). Joanne Sieniawski Zarnowien-(si). Joanne Christoporski [18]) . . . . . lin [19]) Dobrzinen(si). Stanislao de Tarnow Czeho-
39 wien(si). Nicodemo Lękinski Naklen(si) Paulo Scza|winski Brzeznien(si). Andrea Jlowski Visnen(si), Castellanis et Capitaneis . . . . . [20]) Dembiani, Supremo Regni Cancellario. Hieronimo Buzenski Regni Tesaurario Zuppa-
40 rio | nostro Cracouien(si) Dopcziczen(si)q(ue). Nicolao Marus-sowicz [21]) Magni Dv . . . . . Nicolao Radziwil, Magni Ducatus Lituaniæ Curiæ Marschalco. Sta-
41 nislao Czarnkow|ski Drahnien(si) [22]) Capitaneo Stanislao Oszowski Referendariis Curiæ [23]) . . . . . ano Cracouien(si), Luca Podoski Gnesnen(si). Joanne Borukowski Lancicien(si), Joanne Zaborowski |
42 Sandomirien(si), Præp(osi)tis Secretariis n(ost)ris, et aliis qua(m) plurimis Dignitariis [24]) . . . . . manus Magnifici Valentini Dambienski de Dem-
43 biani Regni Poloniæ Cancellary | Syncere nobis Dilectj.

R(ela)tio Magnifici Valentini Dembienskj | De Dembiani Regni Poloniæ Cancellary.

Vale(n)ti(nus) Dąbye(n)sky
R(egni) P(oloniæ) Ca(n)c(ellarius) Scatm

Maciejowskiego z Maciejowic lubelskiego; Stanisława Lawskiego ze Strzegocina, Namiestnika mazowieckiego; Mikołaja Kiszki podlaskiego; Anzelma Gostomskiego rawskiego; Jana z Działyna chełmieńskiego a bratyańskiego; Fabiana Cemy malborskiego a grudziądzkiego i starogrodzkiego; Achacego Cemy pomorskiego a gniewskiego, — Wojewodów i Starostów; tudzież Piotra Czarnkowskiego poznańskiego a generalnego wielkopolskiego; Hieronima Ossolińskiego sądomirskiego a krzeszowskiego; Jana Konarskiego kaliskiego; Jana Hrabi na Tęczynie w . . . . . [12]) a lubelskiego; Jana z Tomic gnieznieńskiego; Andrzeja Dębowskiego sieradzkiego a łęczyckiego; Jakóba Lasockiego łęczyckiego; Stanisława Herborta z Fulsztyna lwowskiego a drohobyckiego i sam . . . . . [13]) Hieronima Sieniawskiego kamienieckiego a halickiego; Andrzeja Hrabi na Tęczynie bełzkiego; Zygmunta Wolskiego z Podhajec czerskiego a warszawskiego; Jana Dulskiego chełmieńskiego a rogo . . . . . [14]) . . . . . [15]) Kostki ze Sztemberku gdańskiego, Naszych ziem pruskich Podskarbiego a malborskiego; Andrzeja Hrabi na Górce międzyrzeckiego; Stanisława Szafrańca z Pieskowej . . . . . [16]) . . . . . ieńskiego [17]); Jana Tarła ze Szczekarzowic radomskiego a pilznieńskiego; Mikołaja Ligęzy zawichojskiego a bieckiego; Jana Sieniawskiego żarnowieckiego; Jana Krzyżtoporskiego [18]) . . . . . łyna [19]) dobrzyńskiego; Stanisława z Tarnowa czchowskiego; Mikołaja Łękińskiego nakielskiego; Pawła Szczawińskiego brzezińskiego, Andrzeja Iłowskiego wiszkiego, — Kasztelanów i Starostów; . . . . . [20]) Dębian, Kanclerza wielkiego koronnego; Hieronima Bużeńskiego, Podskarbiego koronnego, Żupnika Naszego krakowskiego a dobczyckiego; Mikołaja Maruszowicza [21]) wielkiego ks. . . . . Mikołaja Radziwiłła, Marszałka nadwornego wielkiego księztwa litewskiego; Stanisława Czarnkowskiego, drahimskiego Starosty, i Stanisława Ossowskiego, Referendarzów nadwornych [23]) . . . . . ana krakowskiego, Łukasza Podoskiego gnieźnieńskiego, Jana Borukowskiego łęczyckiego, Jana Zaborowskiego sądomirskiego, Proboszczów, Sekretarzów Naszych, także bardzo wielu innych Dostojników [24]) . . . . . ręce Wielmożnego Walentego Dębieńskiego z Dębian, Królestwa polskiego Kanclerza, szczerze Nam miłego.

Referat Wielmożnego Walentego Dębieńskiego z Dębian, Królestwa polskiego Kanclerza.

Walenty Dąbieński
Królestwa polskiego Kanclerz . . . . .

Napisy na odwrotnej stronie:

Confirmatio omnium Libertatum Regis Henrici | 1574
Inductum in | Do . . . . m [25])
Nummero 7mo

Nr. 57. Visum Confirmatio Jurium Ciuitati per Regem | Henricum A(nn)o 1574.

Potwierdzenie Króla Henryka wszystkich swobód r. 1574.
Wciągnięto w księgę pamiątkową.
Liczba 7ma.

L. 57. Widziano. Potwierdzenie Miastu praw przez Króla Henryka lata 1574.

Długość dokumentu u góry 582, u dołu 587; szerokość z prawej 316, z lewej 320 milimetrów. Przy odrywaniu wiszącej pieczęci wydarta część osnowy: ztąd owe luki.

---

[11]) Zamiast „Gneuen(si)q(ue)“. — [12]) Wyrwa pod [5]) opisana zaczyna się i mierzy w tem miejscu 19 milimetrów. Jan Tęczyński był w r. 1574 kasztelanem wojnickim. — [13]) Wyrwa. Stanisław Herbort oprócz drohobyckiego dzierżył starostwo samborskie. — [14]) i [15]) Wyrwa. Jan Dulski trzymał także starostwo rogozieńskie. — Kostceze Sztbermku, kasztelanowi gdańskiemu, było na imię Jan. [16]) i [17]) Tu wyrwane najprzód: „Skala Biecen(si)“. Po Szafrańcu a przed Tarłem w dyplomie krośnieńskim przychodzi Wojciech z Czarnkowa kasztelan rogozieński a gostyński starosta. — [18]) i [19]) Jana Krzyżtoporskiego nie ma w dyplomie krośnieńskim, a kasztelanem dobrzyńskim był podówczas Paweł z Działyna. — [20]) Czy po „Capitaneis“ bezpośrednio następowało: „Valentino Dembieński de“ trudno oznaczyć. — [21]) W dyplomie krośnieńs. Naruszowicz, podskarbi w. ks. litews.. markowski, miadziolski, uspiolski starosta. — [22]) Właściwie „Drahimensi“. — [23]) Potem mogło następować „Regni nostri“, a dalej imię i nazwisko któregoś dziekana krakowskiego a sekretarza królewskiego. — [24]) Niedostaje końca zwykłej formułki: um „Officialibus nostris ad praemissa testibus“, poczem szło: „Datum per“. — [25]) Uzupełniwszy wyrwane litery będzie „Donatum“.

Rok 1577.

Król Stefan wszystkie przez Poprzedników swoich Wieliczce uznane lub wydane dokumenty zatwierdza.

1. 2. **Stephanvs** | Dei gratia Rex Poloniæ, magnus Dvx Lithuaniæ, Rvssiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Kiiouiæ, Volhiniæ, etc. Princeps Transyluaniæ. Significamus his litteris nostris quorum
3 interest vniuer|sis et singulis, earum notitiam habituris. Quod etiam si omnium Regni n(ost)ri Ordinum et statuum, atq(ue) etiam omnium et singulorum Svbditorum n(ost)rorum iura, liber-
4 tates, immunitates, præroga|tiuas, litteras, et quæuis Priuilegia ac indulta, tam generalia totius Regni, quàm spetialia et priuata, (ipsis tamen publicis et generalibus non contraria, et vsu diu-
5 turno et continuo roborata,) | quorumuis Subditorum nostrorum, circa foelicem inaugurationem n(ost)ram, et iureiurando in præsentia omnium Ordinum ac Statuum Regni, et litteris quoq(ue)
6 n(ost)ris, abundé confirmauerimus, | ita ut nullum esse arbitremur, cui hac in parte à nobis satisfactum non esse meritò videri possit, tamen id iterum repetere, atq(ue) quod publice an-
7 tea fecimus, hoc etiam priuatim quibusdam id à nobis | expetentibus facere, æquum et conueniens esse censemus. Proptereaq(ue) cum supplicatum nobis esset à quibusdam Regni n(ost)ri Consi-
8 liarys, nomine Magistratus ac totius communitatis et | congregationis Ciuium Ciuitatis n(ost)ræ **Vielic**ensis, vt illius quoq(ue) Ciuitatis iura, Priuilegia, prærogatiuas, libertates, consuetudines, plebiscita et decreta, specialibus litteris n(ost)ris approbaremus
9 et confir|maremus: existimauimus nihil nos ab offitio n(ost)ro alienum facturos esse, si huic supplicationi annueremus, desiderioq(ue) præfatorum Ciuium n(ost)rorum **Vielic**ensium satisface-
10 remus, maximé verò | quòd idem quoq(ue) à prædecessoribus n(ost)ris, factitatum esse sciamus, quorum vestigiis, sicuti in reliquis rebus omnibus, ita in hac quoq(ue) parte insistendum no-
11 bis esse proposuimus. Qvare omnia et sin|gula iura, Priuilegia, Decreta, immunitates, libertates, exemptiones, concessiones, donationes, emptiones, inscriptiones, et generaliter omnes et singulas prærogatiuas, litterasq(ue), quocunq(ue) verborum tenore con-
12 scri|ptas, (quas eius valoris esse volumus, ac si hic ad verbum inscriptæ essent) ipsi Ciuitati n(ost)ræ **Vielic**iensi à Serenissimis Antecessoribus n(ost)ris iusté et legitime datas, donatas,
13 conc essas et lar|gitas, iuriq(ue) communi non contrarias, et in quorum vsu hactenus extiterint, nullis penitus exceptis, in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, verbis, capitulis et con-
14 ditionibus, approbandas, | et confirmandas duximus: prout de certa scientia et voluntate n(ost)ra approbamus, confirmamus, ratificamus et innouamus, plené, integré, sufficienter, nihil detra-
15 hendo vel diminuendo. Decernen|tes easdem et omnia in illis compræhensa, rata, firma, valida, inuiolabilia, ac immutabilia temporibus perpetuis permanere, et robur suum debitum quantum de
16 iure est retinere debere. In cu|ius rei fidem præsentes manu n(ost)ra subscripsimus et sigilli Regni n(ost)ri appensione muniri mandauimus. Datum **Mariemburgi** die Tredecima Men-
17 sis Decembris Anno D(omi)ni **Millesimo** | **Qvingentesimo Septuagesimo Septimo.** Regni uero n(ost)ri Anno Secvndo.

Stephanus Rex s(ubscri)p(si)t
Mathias Bech

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Confirmatio Stephani Regis. | 1577
Nr. 51 Visum Approbatio o(mn)ium Jurium | Wieliczce per Stefanum Regem A(nno) 1577
Induct(um) | in Donatum
Nr. 75. | Numero 6to. | Nr. 8.

Stefan *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia itd. Książę siedmiogrodzki. Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim ogółem i z osobna, których się to tyczy, i którzy o tem wiedzieć mają: Aczkolwiek wszystkich Królestwa Naszego Stanów, także wszystkich w ogóle i zosobna Poddanych Naszych prawa, wolności, swobody, wyjątkowości i listy, wszelkie przywileje i przyzwolenia tak powszechne całego królestwa, jako też szczególne i pojedynczych osób się tyczące (atoli z państwowemi i pospólnemi niesprzeczne, a długiem i ciągłem używaniem ustalone) wszystkich poddanych Naszych przy szczęśliwem wstąpieniu na tron nie tylko uroczystą przysięgą w przytomności wszystkich Stanów Królestwa, ale także dyplomem Naszym dostatecznie zatwierdziliśmy tak iż według Naszego zdania nie ma takich, którymby w tym względzie z Naszej strony nie stało się zadość: jednak uważamy za rzecz słuszną i stosowną, powtórzyć to znowu, i cośmy wówczas powszechnie uczynili, także szczególnie dopraszającym się od Nas uczynić. Dla tego, gdy kilku z Rad Królestwa Naszego upraszali Nas imieniem Przełożeństwa, tudzież wszystkiego pospólstwa i zgromadzenia Obywateli Miasta Naszego* ***Wieliczki****, abyśmy tegoż Miasta prawa, przywileje, wyjątkowości, swobody, zwyczaje, uchwały i orzeczenia gminne osobnym dyplomem uważnili i zatwierdzili, rozumieliśmy, iż nic zprzecznego z obowiązkiem Naszym nie uczynimy, jeżeli do tych próśb się przychylimy, i wspomnione żądania Mieszczan Naszych* ***wielick****ich zaspokoimy, zwłaszcza że wiemy, iż toż samo czynić byli zwykli Poprzednicy Nasi, w których ślady jak w innych wszelkich rzeczach tak i w tym względzie przedsięwzięliśmy sobie wstępować. Wszystkie przeto i pojedyncze prawa, przywileje, wyroki, swobody, wolności, wyjątki, nadania, darowizny, kupna, zapisy, słowem wszystkie w ogóle i w szczególności akty i listy, w jakiejkolwiek osnowie słów ułożone (które za tak ważne, jakby tu dosłownie wypisane były, uważać chcemy), temuż Miastu Naszemu* ***Wieliczce*** *od Najjaśniejszych Poprzedników Naszych słusznie i prawowicie dane i udzielone a z ustawami powszechnemi zgodne i w używaniu ich dotąd zostające, bez żadnego wyjątku, we wszystkich szczegółach, określeniach, ustępach, wyrazach, rozdziałach i zastrzeżeniach postanowiliśmy uważnić i zatwierdzić: jakoż z niewątpliwej świadomości i woli Naszej uznajemy, zatwierdzamy, uważniamy i ponawiamy zupełnie, całkowicie i dokładnie, nic nie ujmując i nie uszczuplając. Postanawiamy zarazem, iż tak same jako też wszystkie w nich zawarte szczegóły w mocy, skuteczności, nietykalności i nieodmienności po wieczne czasy utrzymane, i w należytej wadze, o ile na to prawo zezwala, zachowane być mają. W dowód czego niniejsze ręką własną podpisawszy, w pieczęć wiszącą Królestwa Naszego opatrzyć rozkazaliśmy. Dano w* ***Malborgu*** *dnia trzynastego miesiąca grudnia lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Siódmego****, a w drugiem Naszego Królestwa.*

Stefan *Król podpisał.*
Maciej Bech.

Potwierdzenie Stefana Króla r. ***1577.***
L. 51. Widziano. Potwierdzenie wszystkich praw Wieliczce przez Króla Stefana r. ***1577,***
Wpisano w księgę pamiątkową.
L. 75. L. 6. L. 8.

Z oryginału pergaminowego, mierzącego długości u góry 384, u dołu 385, szerokości z lewej 213, z prawej 215 milimetrów. Oderwana pieczęć zawieszona była na pasku pergaminowym, tkwiącym w szerokiej zagięte.

Rok 1578.

Król Stefan Miasto Wieliczkę i górników do udziału w komissyi, do żupy tamtejszej wysadzonej, powołuje.

Stephanus Dei gratiâ Rex Poloniæ magnus dux Lituaniæ, | Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Liuoniæq(ue) etc. Princeps Transiluæ. | Famatis Proconsuli, Consulibus, Aduocato et Scabinis ac | Communitati Ciuitatis **Vieliczi**ensis, nec non laboratoribus | in montibus loci illius Salinarys Fid(elibus) nobis dilectis | gratiam nostram Regiam. Famati fid(eles) nobis dilecti. | Rationes Salinarum nostrarum **Vieliczi**ensium magnopere | id videbantur requirere, vt Commissarios isthic ali|quos cognoscendarum et constituendarum ac ordinanda|rum rerum quarundam causa mitteremus. Designaui|mus igitur nonnullos, quorum nobis cumprimis fides, ac | in eiusmodi rebus peritia est perspecta. Quoniam ve ro fid(elitatum) v(est)rarum præsentia ad actum illum est per|necessaria, Ideo mandamus fid(elitatibus) v(est)ris, vt intersint | etiam eidem negotio et actui ac ordinationi per Co(m)mis|sarios nostros faciendæ. Quicquid vero ab illis fuerit | constitutu(m) et ordinatum firmiter obseruent Al(ite)rq(ue) pro | gratia nostra ne fecerint. Datum **Cracouiae** die XXa | Tertia Mensis Nouembr(is) Anno Domini **Mo Do LXXo** | **octauo** Regni vero nostri anno Tertio.

Stephanus Rex s(ubscri)p(si)t

Stefan *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Łotwy itd. Książę Siedmiogrodu, — Sławetnym Burmistrzowi, Radzcom, Wójtowi, Ławnikom i Gminie Miasta* ***Wieliczki****, tudzież Górnikom w tamtejszych górach solnych pracującym, wiernym Nam i miłym, łaskę Naszą królewską. Sławetni, wierni Nam i mili! Stan żup Naszych* ***wielick****ich zdawał się tego wymagać koniecznie, abyśmy kilku Komissarzów tam posłali w celu rozpoznania, określenia i uporządkowania sprawy. Posłaliśmy więc kilku, których rzetelność i w tych rzeczach biegłość szczególnie Nam znana. A że Wierności Waszych obecność przy tej czynności nader potrzebna, rozkazujemy przeto Wiernościom Waszym, abyście przy owej sprawie, działalności i porządkowaniu, przez Komissarzów Naszych przedsięwziąść się mającemi, także byli przytomni, abyście to co oni postanowią i rozporządzą, ściśle wykonali, i inaczej nie czynili dla łaski Naszej. Dano w* ***Krakowie*** *dnia 23go miesiąca listopada lata Pańskiego* ***Tysiąc Pięćset Siedmdziesiąt Osmego****, a w trzeciem Naszego królestwa.*

Stefan *Król podpisał.*

Akt oryginalny, składa się z arkusza papieru we dwoje złożonego. Półarkusz mierzy wysokości 323 a szerokości 212 milimetrów. Na wierzchnim spisane powyższe zlecenie, w spodnim znajduje się znak wodny: topór a nad nim księżyc rogaty. Pod podpisem królewskim, w wosku czerwonym, między półarkuszkami nalepionym, wyciśnięta pieczęć o 50 milimetrach średnicy, przedstawiająca pod koroną tarczę z herbem Polski z Litwą połączonej, a w środku niej herb rodowy Batorych; które znamiona otacza napis taki: STEPHANVS. DEI. GRATIA. REX. POLONIAE. MAG. DVX. LITHVA. RVS. PRVS. ETC. PRINC. TRANSIL. ETC.

Rok 1579.

Król Stefan zachowuje Wieliczce targowe, przeznaczając je na naprawę Miasta.

1. 2. **Stephanus** | Dei gratia Rex Poloniæ magnus dux Lituaniæ Russiæ Prussiæ Masouiæ Samogitiæ Liuoniæq(ue) etc. Transyluaniæ Princeps Significamus pr(æse)ntibus literis nostris quorum 3 interest vniuersis et singulis haru(m) | notitiam habituris. Quia nos ad intercessionem certorum Consiliariorum nostroru(m), pro Famatis Ciuibus nostris **Wielici**en(sibus) interposita(m), Eosdem in vsu fructu, et possessione pacifica Exigentiæ et solutionis 4 Foralium con|seruandos relinquendos duximus Quemadmodum motu et ex plenitudine autoritatis nostræ Regiæ conseruamus et relinquimus præsentibus hisce literis nostris perpetue [1]) et in æuu(m) 5 duran(dis). Hac tamen præ|cipua ordinatione et consuetudine antiquitus recepta. Quod quicumq(ue) hominum cuiuscumq(ue) status et conditionis fuerit, (Excepta Equestris Ordinis ac Spirituaiu(m) libertate) cuiuscumq ue) generis ac spe|ciei res, vendendi aut commutandi causa, die Fori Septimanalis in Sabbato tantum celebrari solit(i), in Ciuitatem **Wielici**en(sem) **magni Salis** nuncupat(am) adduxerit, ad Solutione(m) Foraliu(m), 7 medy grossi vsualis tene|bitur, idq(ue) à singulis curribus specifice intelligendum est. Qui vero Pedester in se ipso quidpia(m) rerum ob dict(am) ca(usa)m attulerit, ternarium soluere cogitur, 8 Ollis tamen et piscibus exceptis, a quibus recepta anti|quitus consuetudine, grossus vsualis pendi solitus est. Exigentiam vero dictoru(m) Foraliu(m), vti ex antiquo ita et inposteru(m) Magistratui Ciuili **Vielici**en(si) assignamus nullamq(ue) aliam in

Stefan *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy itd. Książę Siedmiogrodu, — oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszystkim ogółem i pojedynczym, którym o tem wiedzieć należy: Na przyczynę, przez niektórych Rad Naszych za Sławetnymi Mieszczanami Naszymi* ***wielick****imi wniesioną, postanowiliśmy tychże przy używaniu i posiadaniu poboru i opłaty targowego zachować i utrzymać, jakoż z umysłu i z pełni powagi Naszej królewskiej niniejszym listem Naszym na zawsze i po wieczne czasy zachowujemy i utrzymujemy, ponawiając tę ustanowę i ten zdawna przyjęty zwyczaj: że gdy ktokolwiek, jakiegokolwiek stanu i powołania onby był (wyjąwszy osoby stanu rycerskiego i duchownego ze względu na ich swobody), rzeczy jakiegobądź rodzaju lub gatunku w celu przedaży albo zamiany do Miasta* ***Wieliczki****, także* ***Wielką Solą*** *zwanego, na targ cotygodniowy, w sobotę tylko się odbywający, przywiezie, obowiązany będzie do zapłacenia półgroszówki zwyczajnej targowego, a to jak właściwie rozumieć należy, od każdego wozu; jeżeli zaś pieszo na sobie jakie rzeczy w celu wyżej wyrażonym przyniesie, trojaka powinien zapłacić, wyjąwszy naczynia i ryby, od których według zwyczaju zdawna przyjętego zwykły grosz płacono: Pobór wspomnionego targowego, jako zdawna było, tak i na przyszłość Urzędowi miejskiemu* ***wielick****iemu przeznaczamy, chcąc to mieć, aby owe pieniądze, z tego targowego pochodzące,*

[1]) W oryginale stoi niewłaściwie „perpetuae“. —

rem et in vsus priuatos | hanc talem peccunia(m) ex hisce Foralib(us) prouenientem, quam in reparatione(m) ipsius Ciuitatis **Wielic**ien(sis) conuerti et exponi volumus. Ne tamen eiusmodi Exigentia et Solutio præfatoru(m) Foraliu(m) antiquitus | obseruari solit(a), à quibusdam hominibus eludatur, atq(ue) impediatur, Statuimus Si quispiam hominu(m) ab eius solutione se subducat, et illud no(n) soluat, confiscatione earu(m) reru(m) quas vendendi causa appor|tauerat, mulctandus erit. Citra tamen damnum et præiudiciu(m) vicinoru(m) Ciuitatu(m) et Oppidor(um), aliorumq(ue) subditor(um) nostroru(m), Ivris item co(m)munis, legumq(ue) et Constitutionu(m) Publicaru(m) aliquod præiudicium. | In quorum omnium præmissorum fidem euidentiusq(ue) testimonium pr(æse)ntes l(ite)ras manu n(ost)ra Subscripsimus Sigillumq(ue) Regni n(ost)ri ys appendi iussimus. Datum **Warssouiae** in Conuocatione Regni | n(ost)ri generali die Vigesima secunda Mensis Decembris Anno Domini **Millesimo Qvingentesimo Septuagesimo Nono** Regni nostri anno Qvarto.

Stephanus Rex s(ubscri)p(si)t

Jo(ann)es Bieruulth s(cri)p(si)t

na żaden inny cel i nie na użytek prywatny, tylko na naprawę tegoż Miasta ***Wieliczki*** *obracane i wydawane były. Aby zaś od poboru i opłaty wspomnionego targowego, zdawna zwyczajnych i używanych, nikt nie wywijał się i onych nie utrudniał, postanawiamy: iż gdyby kto od dawania tej należytości się uchylał albo jej nie płacił, taki zagrabieniem rzeczy, na przedaż przyniesionych, ma bydź ukaran. Przy czem jednak pobliskie Miasta i Miasteczka, jako też insi poddani Nasi, tudzież sprawiedliwość, prawa i ustawy pospólne nie mają doznawać ani szkody ani uszczerbku. Dla wiarygodności wszystkiego przerzeczonego i na dowodniejsze świadectwo, niniejszy list ręką Naszą podpisaliśmy, i pieczęć koronną u niego zawiesić polecili. Dano w* ***Warszawie*** *na Sejmie walnym Królestwa Naszego dnia dwudziestego drugiego miesiąca grudnia lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Dziewiątego****, a w czwartem Naszego panowania.*

Stefan *Król podpisał.*

Jan Bierwułt pisał.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Priuilegium super Foralia | Nr. 6to

Nr. 25. Visum. | Priuilegium Stephani Regis | Poloniæ super foralia | Ciuitati Vieliciensi concessu(m). | A(nn)o 1679 [2])

Induct(um) in | Donatum

Numero 10mo. | Nr. 54.

Przywilej na targowe. Liczba 6ta.

L. 25. Widziano. Przywilej Stefana Króla Miastu Wieliczce na targowe wydany roku 1679 [2]*).*

Wciągnięto w księgę pamiątkową.

Liczba 10ta. Liczba 54ta.

Z oryginału pergaminowego, mierzącego u góry 540, u dołu 543, z lewej 236, z prawej 238 milimetrów. Zagiętka dochodzi do połowy dokumentu Zagubiona pieczęć zawieszona była na sznurku.

[2]) Mylnie; powinno bydź 1579.

Rok 1582.

Wyrok sądu grodzkiego oświęcimskiego w sprawie między Wieliczany i Oświęcimiany o skład soliny.

Przed Vrzędem ninieisym Zamkv Oswięcimskie(g)o | Plenipotenci Miesczán ***Wieliczkich****, Slawni Gerzy Miklaso|wicz, Woiciech Skąmpski, Piotr Gąsior, Miesczánie tegoz | Miasta* ***Wieliczki****, przeczytawssy Decreth Krola je(g)o m(oś)czi | teraznieiszego Stephana:* de actu et data [1]) *w Warszáwie |* Sabbato post festum Sancti Bartholomei Apostoli proxi(m)a | Anno præsenti Millesimo, Quinge(n)tesimo, Octuagesimo Secu(n)|do, sub Sigillo integro minoris Caneellariæ, et subscriptio(n)e | Manu propria Joannis Borukowski R(egni) P(oloniæ) Viceca(n)cellary | eiusdemq(ue) relationis [2]) *między* ***Oswięcim****skimi Czechu Prasol|skiego Miesczány: a* ***Wieliczány*** *wysły. Thakze y Decretha |* eiusdem moderni Sacræ M(ajesta)tis Regiæ, Serenissimoru(m) An|tecessoru(m) v(ideli)c(e)t Kazimiri Regis: et Joannis Alberti, Sigis|mu(n)di vero Augusti bina [3]): *wedlug Daty kazde(g)o w tymze | Decrecie* moderni Regis [4]) *tknione, y nad tho akt Proposi|tiey przed Vrzędem tegoz Zamku oswiec(imskieg)o* de data [5]) | *na Zamku oswiec(imskim) w poniedzialek w Wigilią Gromnicz |* anno [6]) ***1580****, y Drugi w Remissiey, przed yasnie Wiel|moznym Andrzeie(m) Hrabią s Tęczyna, Woiewodą | Belskim, Oswięcimskim, Zatorskim y Cherubiessowski(m)* [7]) *Sta|rostą* de actu in Castro Oswiec(imensi) feria secu(n)da proxi(m)a | post festu(m) Visitationis b(ea)tæ Mariæ Virginis Anno Do|mini [8]) ***1580****, z Wywodow y Replic spisánych vczy|nioney podali,* p(er) modu(m)q(ue) narrationis, et informationis [9]) | *Vrzędu* Statum Causæ siue motiuu(m) eius su(m)marie [10]) | *przypomniawssy pytaiącz, prosili, Aby ty Decretha, | w Decrecie* moderni Regis [11]) *thknione, yako są przez | Króla J(ego) M(oś)ci approbowáne:* et in suo robore [12]) *zachowáne, | przez Vrząd ninieissy, do ktore(g)o* pro Exequutione [13]) *są ode|slane,* final(ite)r et sufficie(n)ter [14]) *Exequowane były: a naiwię|czey: y potrzebnieisy do ninieiszei Causy Decreth* oli(m) Serenisssi(mi) | Sigismu(n)di Augusti Regis de data Lubliny in Conue(n)tu | Generali feria Quinta an(te) festu(m) S(ancti) Joannis Baptistæ | proxima [15]), *s ktorym tez na on czas, gdy* Causa [16]) *zaczęla sie | y do Krola Je(g)o m(oś)czi* p(er) remissione(m) [17]) *wytoczyla, exequutiey | prosili. Zwlaszcza o tho aby ci tho Miesczánie* ***Oswiec****(imscy) | Czechu Prassolskie(g)o Soli Balwanow liczbę pewną, ktorą |*

[1]) Zapadły i wydany. — [2]) W sobotę po świecie świętego Bartłomieja Apostoła najbliższą lata bieżącego Tysiąc Pięćset Ośmdziesiątego Wtórego pod całkowitą pieczęcią Kancellaryi mniejszej a z podpisem własnoręcznym Jana Borukowskiego, Podkanclerzego Królestwa Polskiego i jego referatu. — [3]) Najjaśniejszych Poprzedników tegoż teraźniejszego Króla Jego Mości, mianowicie: Kazimierza Króla, Jana Olbrachta i Zygmunta Augusta dwa. — [4]) Teraźniejszego Króla. — [5]) Zdziałany. — [6]) Lata.

[7]) W oryginale tak jak tu. — [8]) Zdziałany w grodzie oświęcimskim w poniedziałek najbliższy po świecie Nawidzenia Najśw. Maryi Panny lata Pańskiego. — [9]) W formie opowiadania i objaśnienia. — [10]) Stan sprawy czyli powód jej w krótkości. — [11]) Teraźniejszego Króla. — [12]) I w mocy swej. — [13]) W celu wykonania. — [14]) Ostatecznie i dostatecznie. — [15]) Niegdy albo św. pamięci Najjaśn. Zygmunta Augusta Króla wydany w Lublinie na sejmie walnym we czwartek przed świętem św. Jana Chrzciciela najbliższy. — [16]) Sprawa. — [17]) Przez odesłanie.

w Sequestrze swym ab anno d(omi)ni [18]) ***1579*** *az do tąd mieli, y | trzymaią* propria autoritate, sine adminiculo autoritatis | Regiæ [19]) *zahámowaną. Thak w czalosci, y w zupelnosci nie naka|zoną: iedno iaka na on czas: czasu zahámowania była, Mie|szánom tym* ***Wieliczkim****: ktorych wlasną iest odliczyli: oddali | y wolną ku przedániu puscili. Drvga aby iuz w dal|sym przedáwaniu Soli na tychze* ***Wieliczan*** *składzie w vkla|daniu y dobrowolny(m) obraczániu wedlug wolnosci Praw, y | Decretow im przynależących ci tho* ***Oswiec(imiani)e*** *zadney molestiey |* Negotiu(m)*:* [20]) *y* impedime(n)tu(m) sub pænis in prætacto Decreto | Sigismu(n)di Augusti Regis |expressis [21]) ***Wieliczano(m)*** *zadzialy|wać niesmieli. A Trzecia iz ci tho* ***Oswiec(imianie)*** excesser(un)t | con(tra) Decretu(m) ip(su)m oli(m) Sigismu(n)di Augusti Regis [22]), *nie chcząc sie | wedlug niego zachować. Ze nie telko* de Salis venditione [23]) *im|pedime(n)t vczynili, ale* propria autoritate [24]) *Sol wssytkę za-| trzymali, aby tak* fisco Regio [25]), *yako y* Parti læsæ v(ideli)c(e)t quin|q(ue) viris p(ro) singulis pæna(m) Triginta Marc(arum) [26]) *odłozyli, yako | rychlo, y kiedy etc.* Omnia Jvris remedia ad cau|sa(m) p(er)tinen(tia) salua et illesa reseruan(do) [27]). *Strona pozwana niewdawa|iącz sie w zadną altercatią y odpowiedz z stroną powodną, | iedno* in ui(m) exceptio(n)is [28]) *nieprzyznawaiącz roku zadne(g)o, w they| sprawie powiedziala, Iz tu strona Powodowa sobie* inco(m)peten|ter, et non secundu(m) processu(m) Juris [29]) *w tey sprawie postąpila, | Tho iest ze Ma(n)datu Je(g)o K(rólewskiej) M(oś)czi do Vrzędu Zamkowe(g)o Staroscie(g)o | Oswiec(imskieg)o niepodala, ktorymby Je(g)o K(rólewska) M(ość) roskazáć raczyl czy|nic Exequutią Decretowi, gdyz to iest zwyczai prawny | Kiedy czo od ktoregokolwiek vrzędu albo sądu* pro | Exequutione rei jvdicatæ [30]) *odsyłaią, tedy strona iedna | drugą przypozywa:* ad prosequen(dam) Executione(m) rei ju|dicatæ [31]). *Thakze sie tez y w Decreciech Je(g)o K(rólewskiej) M(oś)czi | zachowuie, Jesli dołoząc:)* remittimus pro finali suffi|cientiq(ue) executione Decreti [32]). *Thedy tez zaty(m) zaraze(m) dokla|daią,* Itaq(ue) manda(mus) id o(mn)ino habere volen(tes), vt hoc decre|tu(m) n(ost)r(u)m sorciatur effectu(m) suu(m) [33]). *Czo to y s tych Decretow insych An|tecessorow Krola J(ego) M(ości)* satis abu(n)de lucidéq(ue) apparet [34]), *przez | stronę powodową pokázáne, Ze w kazdym iest y remissia | y Mandat zarazem, Czego w teraznieisym Decrecie | nie masz, Thedy strona miała sobie inssy ossobny Mandat || obiednać, ktorymby Je(go) m(ość) K(ról) raczył roskazać czynic Exe|quutią, Ktorego iz nie obiednala ani go tu pokazuie, the|dy strona pozwana prosi od thakowey Impeticiey nie|prawney, y nie wedle biegu á postępku prawa pospolit(eg)o | vczynioney: wolnosci,* alia omnia iuris remedia etc. [35]) | ***Wieliczanie*** no(n) p(er) modu(m) alicuius Contrauersiæ Nouæ [36]), *na to |* extraiuditialiter [37]) *powiedzieli, ze tego Strona pokazać niemo|że: ani pokazuie, aby tho miało być potrzebno, aby do de|cretow zwłascza Krolewskich znowu iakie pozwy albo Ma(n)|daty potrzeba thworzyć, y wnosić, á nawięczei thy, czo |* pro Exequutione finali [38]) *odeslą, yako tha* Causa [39]) *nassa | odeslana* pro exequutione ad off(iciu)m Castren(se) Oswięcimen(se) [40]), *| gdzie* foru(m) parti [41]) *vkazano, á Termin* indeterminate, nec | peremptorie [42]), *ale* quoties toties per ***Wielic***en(ses) requisitu(m)| fuerit [43]) *A tak* super vacaneam et iniuridica(m) excepti|one(m) [44]) *thu* ***Oswienc(imianie)*** *utraczaią: ktora niemoze mieć mieyscza | yedno* rei iudicatæ [45]) *aby sie dossyć stalo,* vt sint in Exe|quendo decretha, vt sup(erius) autentice [46]) *okazane: prosili. | A gdzieby niechcieli* ***Oswięcim****ianie dossyś czynic, aby V|rząd ninieissy do ktore(g)o* pro Exequutione [47]) *odesłano, im |* roskazal, *y ony przymusil* ex off(ici)o suo [48]). *Na | czo strona pozwana nieodstępuiącz pierwssey Excepti|iey, y owssem niewdawaiącz sie w zadną prząc:* in vim | exceptionis [49]) *powiedziala, ze stronie to na pomocz byc | nie moze, bo acz iest(:)* remittimus hoc ide(m) Decretu(m) n(ost)r(u)m etc. | toties quoties a partibus requisitu(m) fuerit [50]), *thedyć tho | nie na te(n) sposob dołozono, aby iuz zatym kiedyby iedno | strona ktorakolwiek chciała gabać drugą, y Exequu|tiey zędać bez postępku prawne(g)o, to iest bez Mandatu | ile w they správie, Ale ilekroćby strona potrzebowala | czynięnia Exequutiey, za iakim vkrzywdzeni(em), thedy | iey tyle kroć ma dochodzić, za Mandate(m) Je(g)o M(ości) Krol(ewskiej) | wedle zwyczaiu y biegu prawa pospolite(g)o* alia omnia | juris remedia etc. [51]) *Vrząd Groczki Starosci O|swiecimski przypatrzywssy sie Decrethowi Je(g)o K(rólewskiej) M(ości) teraz | w Warszáwie otrzymánemu: á przez Strone powodową | producowanemu, Ktorym decrete(m) Je(g)o K(rolewska) M(ość) Decreta Swię||they pamięci przodkow swych miedzy* ***Wieliczany****, y* ***Oswię|cim****iany approbowawssy:* pro debita sufficientiq(ue) Exequu|tione ad offitiu(m) præsens [52]) *odeslać raczył. A iz w Decrecie | Swiethey pamieci Augusta Krola* de data Lubliny feria | Quinta ante festu(m) S(ancti) Joannis Baptistæ Anno [53]) ***1566****, wedle | ktorego, Exequutiey* ***Wieliczanie*** *ządali: yesth Mandath | y winy oznaczęnie* con(tra) transgressores [54]), *thedy iuz w thera|znicisym Decrecie naiduie być niepotrzebny Mandath. | Zaczym stronie pozwány skazuie daley w they správie | postąpic.* In vlteriori vero processu [55]) *strona po|zwana zachowawssy sobie wssytkie obrony prawne, ządala | Vrzędu Zamkowego Staroscigo Oswiec(imskieg)o, Aby stronie vrzę|dnie roskazał powiedzieć podle ktorego Decrethu zęda czy|nięnia Exequutiey, gdyz ich thu przodkow Kro(la) J(ego) M(ości) po|kazuie czterzy: á teraznieyssy piąthy, y iakowey Exe|quutiey potrzebuie, bo ieslize wedle Decrethu teraznieisze(y)o | Je(g)o K(rolewskiej) M(ości) tedy sie tym zawarla droga im do czynięnia | o krzywdy: iedno tho stronie pozwáney zachowano, ba|cząc ze wielkie vkrzywdzęnie ma od strony powodowey | yako Miesczan* ***Wieliczkich.*** ***Wieliczanie*** *powiedzie|li, ze takowey iako wyssei sły-*

[18]) Od lata Pańskiego. — [19]) Z własnej mocy, bez pomocy powagi królewskiej. — [20]) Trudności. — [21]) Przeszkody pod winami, w przerzeczonym wyroku Króla Zygmunta Augusta wyrażonemi. — [22]) Wykroczyli przeciw samemu wyrokowi św. pamięci Króla Zygmunta Augusta. — [23]) W przedawaniu soli przeszkodę. — [24]) Z własnej mocy. — [25]) Na skarb królewski. — [26]) Dla strony pokrzywdzonej, mianowicie dla pięciu mężów zamiast pojedynczych winę trzydziestu grzywien. — [27]) Wszelkie środki prawne, do sprawy się odnoszące, cale i nienaruszenie zachowując. — [28]) W moc obrony. — [29]) Niestósownie i nie według postępowania prawnego. — [30]) W celu wykonania rzeczy osądzonej. — [31]) W celu uzyskania egzekucyi w rzeczy osądzonej. — [32]) Odsełamy dla ostatecznego i dostatecznego spełnienia wyroku. — [33]) Rozkazujemy przeto, chcąc to mieć cale, aby ów wyrok nasz doszedł do skutku. — [34]) Dostatecznie i jasno wypływa. — [35]) Wszelkie insze środki prawne itd. (jak pod przypis. 27.) — [36]) Nie sposobem jakiego sporu nowego. — [37]) Pozasądownie.

[38]) Dla wykonania ostatecznego. — [39]) Sprawa. — [40]) Dla wykonania do Urzędu grodzkiego oświęcimskiego. — [41]) Sąd stronie. — [42]) Nieokreślony i niezawity. — [43]) Tyle razy ile razy ***Wieliczanie*** żądać go będą. — [44]) Na próżną i nieprawną obronę. — [45]) Rzeczy osądzonej. — [46]) Iżby wykonane były wyroki, jako wyżej dowodnie. — [47]) Po skutek. — [48]) Z obowiązku swojego. — [49]) W skutek obrony. — [50]) Odsełamy tenże wyrok nasz itd. tylekrotnie ilekrotnie strony żądać będą. — [51]) Wszelkie inne środki prawne itd. (jak przypis. 27). — [52]) Po należyty i dostateczny skutek do Urzędu niniejszego. — [53]) Wydanym w Lublinie we czwartek przed świątkiem św. Jana Chrzciciela lata. — [54]) Na przestępców. — [55]) W dalszem zaś postępowaniu.

szeli wedlug propositiey | zwłaszcza przed Vrzędem zwierzchnim Zamku Oswiec(imskieg)o | y przed Jasnie Wielmoznym Pane(m) Woiewodą Bełskim | Starostą Oswiec(imski)m etc. vczynioney, y wedlug affectatiey | swey vt supra [56]. Na tho strona pozwana będącz | iuz z Decrethu Vrzendowego przycisnieni powiedziała. | Iz strona Powodowa: temu Decretowi Je(g)o K(rólewskiej) M(ości) tera|znieiszemu przychylaiącz sie: siąga sie do Decrethu swię|tey pamięci przodku Je(g)o K(rólewskiej) M(ości) Krola Augusta w Lu|blinie in Comitys feria Quinta an(te) festu(m) Sancti Joannis | Baptistæ proxima, Anno d(omi)ni [57] 1566 vczynione(g)o, podle | ktorego sie domaga aby im składu niebroniono. Druga | aby za teraznieisze bronienie winę Marc(as) [58]) 30 położyła | strona pozwana. Trzecia aby im Sol zabroniona ku |przedawániu byla oddaná. Thedy na pierwssą: z strony | bronienia składu powiada, solenniter [59]) sie swiadczącz w ty(m) || Ze iako sie yedna sprawa z **Wieliczany** poczęla, thedy | im składu niebroniono, ani teraz bronią, y owssęm ie do te(g)o | zawsse mieli, aby Sol po oswięcimsku v Skrzynie kupioną | wozili na Skład **oswiec**(imski), y przedawali, A iz im tego nie bro|niono, thedy tez zadney winy nie pokupili, Bo tha Solą kto|ra iest zabroniona, nie moze sie pokazać, aby im sklad byl | zabroniony, a tho z stey przyczyny, iz ią po krakowsku na La|wy Krakowskie kupiwssy, ktora intra regnu(m) [60]) ma być prze|dawana: na Sklad **oswięcimski** pod prætexte(m) **Oswiec**(**im**ian) wo|zili, y niektorą przedawali, Ktorey broniono y zawssze | bronią extra regnu(m) [61]) przedawać wsselakiemu czleku nie tel|ko **Wieliczanom**, y przetho wywiedziawssy sie **Oswiecimia**|nie o thakowey miessanei Soli Krakowskim obyczaie(m) kupo|wáney, zabronili iey przedać do nauki Je(g)o K(rólewskiej) M(ości), ieslize | im ma być wolno wozic, y przedawać, takową Sol extra | regnu(m) [62]) z Skladu **oswiec**(**im**skiego) Soli po oswiecimsku kupioney | na Składzie **oswiecim**skim niebroniącz przedawać. Za kto-| rym Zastánowięniem takowey Soli Krakowskiey, bacząc | tho byc ku szkodzie Je(g)o K(rólewskiej) M(ości) thedy wedle decrethu | Je(g)o K(rólewskiej) M(ości) terazniejsze(g)o defferowali Instigatorowi Je(g)o K(rólewskiej) | M(ości) za czym iuz są zapozwáni. A tak za tym zapozwa|niem nie mogą im Soli they puścić, az K(ról) J(ego) M(ość) tho v|znać będzie raczył, ieslize im ma być puszczona albo nie, | Zwlaszcza iz te(g)o K(ról) J(ego) M(ość) Decrethem) swym naleść nie | raczył, aby im miała być ia(m) exnu(n)c [63]) puszczona, czo iest | nie bez przyczyny, bo ieslizeby teraz im była przepuszczona | takowa Sol Krakowskim Targiem kupiona, thedyby | sie tho iuz napotym bronic im nie mogło takowej Soli | na Sklad **Oswiec**(**im**ski) wozic, y extra regnu(m) [64]) przedawać, o czy(m) | tha sprawa wssythka thoczyła sie y do te(go) czasu iest, | alia omnia juris remedia etc. [65]) A **Wieliczanie**| pokazali natho Relatią autentice ex Actis Castri Crac(oviensis)| de Actu in Castro Crac(oviensi) feria Sexta post festu(m) Sanc|ti Thomæ Ap(osto)li Anno d(omi)ni 1580 [66]), yako **Oswiec**(**im**ianie) bro|nili Soli przedawać etc. y iako iey wiele było.|| A Vrząd zwierzchni Zamkowy Oswiec(imsk)i Decreth Je(g)o K(rólewskiej) M(ości) | teraz w Warszawie de data Sabbato post fest(um) S(an)cti Bartholo|mei anno pr(aese)nti [67]) między **Oswiecim**iany a **Wieliczány** vczynio|ny, á przez stronę Powodową przed Vrzędem ninieisym dowo | dnie alias autentice [68]) producowány (ktorym decrete(m) Je(g)o K(rólewska) M(ość) | Decreta Swiętey pámięci przodkow swych w ty(m)ze Decrecie spe-| eificowane **Wieliczа**(no)m approbować: y dla Exequowania tych|se Decrethow, względem zabronienia tymże **Wieliczá**(n)om przez | **Oswięcim**iány przedáwania Soli na Składzie **Oswięcim**skim | y Arestowania pewney liczby Balwanom, thu odesłać ra|czył) oglądawssy, Wedle ktore(g)o Decrethu, za affectatią | **Wieliczan** **Oswięcim**ianie są obesłáni, przy bythnosci obudwu| stron: to iest **Wieliczan** przez pewne Plenipote(n)ti swe, a | **Oswiecim**ian oblicznie przed Vrzęde(m) ninieisym będących | y stoiących. Przypatrzywssy sie Decretowi Krola J(ego) M(oś)czi | teraz w Warszawie vczynione-(mu) takze tez y Decretowi Swię|tei pamięci Sygmu(n)tha Augusta Krola de data Lubliny | feria Quinta an(te) fest(um) S(ancti) Joannis Baptistae in A(nn)o [69]) 1566| (wedle ktorego **Wieliczánie** Exequutiey prosili) w kto|rym te(go) dolozono, aby **Oswięcim**iánie **Wieliczá**(no)m w po-| łowiczy Składu vllu(m) negotiu(m): aut molestia(m) [70]) nie zádáwali, | y przedáwánia ta(m) intraneis q(uam) extraneis hominib(us) [71]) Soli nie | bronili, A tho pod przepadkiem Thrzydziesci grzywie(n). | Czyniąc tedy temuz Decretowi K(róla) J(ego) M(ości) w Warsawie vczy|nione(mu) dossyć, y takze Decrethowi sławney pamięci Augu|sta Krola vt sup(ra) [72]) specificowane(mu), Exequutią, decrete(m)| swy(m) naiduie. Aby **Oswięcim**ianie polowicze Skladu| i przedáwania Soli w **Oswięcim**iu w dni pewne w De-| crecie opisane **Wieliczáno**(m) niebronili exnu(n)c [73]) pod winą | Trzydziesci Grzywie(n). A iz **Wieliczánie** pokazali tho przed | Vrzędem; ze im yest przez **Oswięcim**iany pewny poczet | Balwanow do przedawania zahámowany Thedy na | **Oswięcim**ianoch winę Trzydziesci Grzywięn, ktorą aby | u Vrzędu sub pae(na) trium Marc(arum) [74]) za dwie Niedzieli, | thym komu wedle Decrethu sławney pamięci Augusta Kro|la nalezy położyli skazuie. A nad tho thę Sol przez **Oswię**|**cim**iány do przedawania **Wieliczánom** w **Oswięcim**iu za|broniona (Poniewaz y K(ról) J(ego) M(ość) o krzywdę skarbu swe(g)o | Instygatorowi defferować **Oswięcim**ian(om): y im sámym de || priuatis Iniurys [75]) z **Wieliczány** czynic Decrete(m) swym | nakazać raczył, aby do dwu Niedziel **Oswięcim**ianie | wolno im przedawać thę Sol puscili: a iey nie bronili | pod winą trzydziescia Grzywie(n). Ktory Decret | strona Powodowa **Wieliczánie** za prawny przyjęli, Stro|na takze obzalowana **Oswięcim**ianie in ea parte [76]) gdzie | im skazano **Wieliczanom** Skladu niebronić, przyięli, | Wssakze w tym gdzie na nich winę Trzydziesci Grzy|więn skazano, y Sol zahamowaną wrocić nakaza|no, takowego Decrethu nieprzyięli, y owssęm w they|mierze od te(g)o Decrethu do Krola Je(g)o m(oś)czi wedle limi|taciey powssechney spraw Mieyskich teraz w Warsza|wie wydaney: jako o tym takowa limitatia

[56]) Jako wyżej. — [57]) Na sejmie we czwartek pred świątkiem świętego Jana Chrzciciela najbliższy lata Pańskiego. — [58]) Grzywien. — [59]) Uroczyście. — [60]) W obrębie królestwa. — [61]) i [62]) Po za obręb królestwa. — [63]) Już teraz. — [64]) Za granicę królestwa. — [65]) Wszelkie insze środki prawne itd. (jak pod przypis. 27.) — [66]) W Grodzie krakowskim w piątek po święcie świętego Tomasza Apostoła lata Pańskiego 1580 poczyniona i dowodnie z ksiąg grodzkich krakowskich (wyjęta).

[67]) Wydany w sobotę po święcie świętego Bartłomieja lata teraźniejszego. [68]) Czyli wiarygodnie. — [69]) Wydany w Lublinie we czwartek przed świętem świętego Jana Chrzciciela lata. — [70]) Żadnej trudności lub przykrości. — [71]) Tak miejscowym jako też postronnym ludziom. — [72]) Wyżej. [73]) Odtąd. — [74]) Pod winą trzech grzywien. — [75]) O krzywdy osobiste. [76]) W tej części.

sszerzei | swiadszy [77]) *appellowali.* **Wieliczánie** | extra juditialiter no(n) per vim Controuersiae alicuius No-| ui processus [78]) *powiedzieli. Zeby to rzecz nowa byla,* | á re judicata: et maximé [79]) *ktora iuz yest* pro Exequu|tione remissa: ab vltimae instantiae Judice ad infe|riore(m) [80]) *appellować: albo appellatiey dopuszczać, gdyz* | *tez zadney Controuersiey Nowey strony nieczyniły, s kto|reyby iaka* Sententia [81]) *nowa vrosć miala, thelko* | *rzecz ossądzoną Exequować, Vrząd nakazal* ut su|pra. [82]) *A tez Causa zaczęla sie naiwięczey o za Aresto|wánie* [83]) *Soli: a nie o Skład, y o tho sie Decreth sthał,* | *ktorego* pro finali et sufficie(n)ti exequutione ab|soluté no(n) Conditionaliter [84]) *Remissią Krol Je(g)o M(ość)* | ad offitium praesens [85]) *vczynić raczył. Kthorey* | *Appellatiey przez pozwáne wniesioney, za tak yasny|mi Decrethy Swiętei pamięci Krolow polskich, kto|re Je(g)o K(rólewska) M(ość) approbowawssy: ony* pro finali | sufficientiq(u)e Executione [86]), *y Decreth swoy y stro|ny, thu do Vrzędu ninieisze(g)o odeslać raczyl, Nie|przyimuie, ani dopuszcza, Vrząd A Strona* | *Pozwána albo obzalowána* **Oswięcim***ianie swiadsza* [87]) || *sie przeciw Vrzędowi, ze sie im w they mierze* grauamen et praeiuditiu(m) [88]) *od vrzędu dzieie: z strony niedopusczenia Appellatiey. Vrząd thakze* | *swiadszy* [89]) *sie, Ze stey przyczyny appellatiey nie do|puscza, Iz* in re iudicata Motiones Appellationes [90]) | *zadne niebywaią dopusczone. A thu iest* res judicata [91]) | *Bo Je(g)o K(ró-M(ość)* pro finali Exequutione [92]): *Decreta ap|probowawssy, thu do Vrzędu odeslać raczył.*

Działo sie na Zamku **Oświęcim***skim we Czwartek| nazaivtrz po święcie Poczęncia Panny Maryiey we|dle poprávy Calendarza Roku Panskie(g)o* **Tysiącz | Pięcseth, Osmdziesiątego, Wtorego.**

Jan Piotrassowskj |
Podstar(ości) osswiecim(ski) |
Szedzia spraw Zam|ku osswiec(imskiego)

Sczesny Woyneczkj
Grodv | Oswieczim(skieg)o Pisarz m. p.

Między powyższemi dwoma podpisami wyciśnięta na kwadracie papierowym w podlepionem wosku czerwonym pieczęć starościńska, której kręgu przekrój 36 milimetrów mierzy. Znamiona pieczęci następujące: Na tarczy, na cztery pola podzielonej, mieści się po prawej stronie w polu wyższem orzeł dwugłowy, a w niższem topór, ostrzem w lewo obrócony; po lewej stronie zaś u góry topór a u dołu orzeł dwugłowy. Nad tarczą osadzone dwie przyłbice, ku sobie zwrócone, w naczółku przyłbicy po prawej stronie tkwi spodnim końcem ostrza topór pochylony w lewo; nad przyłbicą po lewej stronie wspiera się nogami orzeł dwugłowy. Godeł między przyłbicami dokładnie rozeznać nie można; zdaje się wszakże, iż przedstawiają: księżyc, rogami do góry obrócony, i trzy gwiazdy, z których dwie na końcach rogów a trzecia w środku obłęku księżycowego. Znamiona powyższe, ozdobione z boków kwiatesami, otacza napis: ANDR+COM+A+TECZIN+PAL+BELZ+OSWIC+ZAT+HRVB+CAP+ a ten znowu otacza potrójny pierścień.

Oryginał składa się z trzech arkuszy papieru, w półarkuszki złożonych i na grzbiecie zeszytych białą nitką, której końce pod pieczęcią ujęte. Na półarkuszkach zewnętrznych, to jest na pierwszym i ostatnim znajdują się tylko napisy, mianowicie na drugiej stronie wierzchniego napis:

Między Oswięcimem Miastem | a Wieliczką o Skład solny. —

zaś na drugiej stronie spodniego, mającego za znak fabryczny krzyż czteroramienny w obdłużnej obwódce dwa napisy:

Decretu(m) faciendae | Exequutionis | Vicecapitanej Decretum execu|tionis inter Ci|ves de Oswięcim, et Cives de Wie|liczka ratione | Depository Sa|lis A(nno) D(omini) 1582.

Wyrok Podstarościego na uczynić się mające wykonanie. Wyrok wykonawczy między Mieszczanami z Oświęcimia i Mieszczanami z Wieliczki względem składu solnego lata Pańskiego 1582.

W trzecim i w czartym półarkuszku znak wodny przedstawia herb Habdank w tarczy.

[77]) W oryginale tak jak tu. — [78]) Pozasądownie i nie sposobem rozprawy jakiego nowego postępowania. — [79]) Od rzeczy osądzonej, a zwłaszcza. [80]) Do wykonania odesłana, od sędziego ostatniej instancyi do niższej.— [81]) Wyrok. — [82]) Jako wyżej. — [83]) Zamiast „o zaaresztowanie“ — [84]) W celu ostatecznego i dostatniego wykonania stanowczo a nie warunkowo. — [85]) Do Urzędu niniejszego. — [86]) Do ostatecznego i dostatecznego spełnienia. — [87]) W oryginale tak jak tu. — [88]) Przykrość i krzywda. — [89]) W oryginale jak tu. — [90]) Ruszenia czyli odezwy do wyższego sądu. — [91]) Rzecz osądzona. — [92]) W celu ostatecznego wykonania.

Rok 1588.

Król Zygmunt III. na sejmie koronacyjnem wszystkie przywileje Miastu Wieliczce przez Poprzedników swoich wydane, tudzież uchwały Gminy i Rady wielickiej ogółem zatwierdza.

1 2 **Sigismvndvs | Tertius** Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lituaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Liuoniæq(ue) etc. etc. nec non eadem gratia designatus Rex Sueciæ, Magniq(ue) Ducatus Finlandiæ Hæres. Significamus p(ræse)ntibus l(ite)ris n(ost)ris quorum intereset vniuersis et singulis, | Qvia licet in pr(æse)nti fælicis Coronationis n(ost)ræ [1]) Conuentu omnia in vniuersum iura, priuilegia, literas, immunitates publicas et priuatas, omnium Regni et Dominiorum nostrorum incolarum, status, conditionis et dignitatis cuiusuis, tam spiritualis, quam Secularis Ordinis hominu(m) | ab antecessoribus n(ost)ris rité concessas abunde iam approbauerimus, et confirmauerimus, easdemq(ue) nos sancte et inuiolabiliter, iureiurando eam in rem præstito seruaturos receperimus, Tamen ad intercessionem, nomine Ciuium nostrorum **Vielic**iensium [2]) eorundem omnia et | singula iura, literas, priuilegia, immunitates, libertates, prærogatiuas, exemptiones, et consuetudines quasuis laudabiles, nec non Depositoria, decreta, Concessiones, Plebiscita, Senatusconsulta, et alia omnia eo pertinentia, per quoscunq(ue) Reges, Principes, Du|ces, et quosuis antecessores n(ost)ros legitime concessa et emanata, tam in genere quam in specie, non secus atq(ue) hic inserta et scripto comprehensa essent, authoritate n(ost)ra approban(dum) et confirman(dum) esse hisce specialibus l(ite)ris nostris duximus, prout approbamus, confir|mamus, ratificamusq(ue) quantum quidem de iure est et vsus eorum habetur, pr(æse)ntibus l(ite)ris n(ost)ris, eaq(ue) omnia vim roburq(ue) debitum obtinere volumus. In cuius rei fidem præsentes manu n(ost)ra subscriptas Sigillo Regni n(ost)ri consignari mandauimus. Datæ **Cracouiae** in | Conuentu g(e)n(er)ali Coronationis n(ost)ræ die vltima January, Anno Domini **Millesimo, Qvingentesimo, Octogesimo, Octauo,** Regni vero n(ost)ri Primo, Pr(æse)ntibus R(evere)ndissimis, R(evere)ndis, Illustribus, Magnificis, Generosis, et V(e)n(er)abilibus, ac Nobilibus, Stanislao Karnkowskj Dei gr(ati)a Ar|chiepiscopo Gnesnen(si) Legato nato, et regni n(ost)ri Primate, Petro Miskowskj Cracouien(si), Hieronimo Rozdrazewskj Wladislauien(si), et Pomeraniæ, Alberto Baranowski Przemislien(si), et Regni n(ost)ri ViceCancellario, Melchiore Gedroicz Samogitiæ, Laurentio Gosliczkj Camenecen(si) eadem gr(ati)a | Episcopis, Andrea Comite [3]) in Tencin Crac(oviensi), et Cap(i)t(ane)o Zatorien(si), Hrubieszouien(si)q(ue), Alberto à Lasko Siradien(si) Palatinis, Joanne Kiszka de Cziechanouiec, Capitaneo G(e)n(er)ali terrar(um) Samogitiæ, Joanne Splawskj de Targoua gorka Juniwladislauien(si), Nicolao Sapieha Min-| scen(si) Palatinis, Stanislao Comite de Tarnow Sendomirien(si), et Cap(i)t(ane)o Stobnicen(si), Nicolao Konarskj Calisien(si), Nicolao Taluos Samogitiæ, Martino Lesnouolskj de Obori Podlasien(si), et Cap(i)t(ane)o Losicen(si), Nicolao Fierlei de Dąmbrowicza Rauen(si), Joanne Dulskj | Culmen(si), Tesaurario Regni g(e)n(er)ali, Branscen(si), Rogosnen(si), Suiecen(si), Surasen(si)q(ue) Cap(i)t(ane)o, Joanne Koscieleczkj Międzirzecen(si), et Cap(i)t(ane)o Bydgostien(si), Nicolao Ligęza de Bobrek Wislicien(si) et Cap(i)t(ane)o Biecen(si) Zydaczouien(si)q(ue), Nicolao Fierlei de Dąmbrowicza Biecen(si) | Referendario Curiæ Regni n(ost)ri, Cap(i)t(ane)o Nouæ Ciuitatis Corczin Cazimirien-(si)q(ue), Georgio Mniszek de Magna Kunczyce, Radomien(si),

Zygmunt Trzeci *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi itd. itd. a z tejże łaski wyznaczony Król Szwecyi i Wielkiego Księstwa finlandzkiego Dziedzic. Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim w ogóle i w szczególności, do których to należy: Chociaż na teraźniejszym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej wszystkie w powszechności prawa, przywileje, listy, swobody publiczne i prywatne wszystkich Królestwa i Państw Naszych Mieszkańców wszelkiego stopnia, powołania i godności tak duchownego jako też świeckiego stanu osób, od Poprzodników Naszych należycie dane, już dostatecznie potwierdziliśmy, i one przysięgą na to wykonaną święcie i nietykalnie zachować obowiązaliśmy się: jednak na przyczynę, za Mieszczanami Naszymi* ***wielickimi*** *do Nas wniesioną, wszystkie w ogóle i w szczególności prawa ich, listy, przywileje, swobody, wolności, pierszeństwa, wyjątkowości i wszelkie zwyczaje chwalebne, tudzież składy, wyroki, ustępstwa, postanowienia pospólstwa i Rady, i inne do nich należące, przez któregokolwiek z Królów, książąt a Poprzedników Naszych prawowicie nadane i wydane, tak w ogółach jako też w szczegółach nie inaczej jak gdyby tu przytoczone i pismem wyrażone były, powagą Naszą uznać i osobnym dokumentem potwierdzić postanowiliśmy, jakoż o ile z ustawami zgodne i w używaniu są, niniejszym listem Naszym uznajemy, pochwalamy i potwierdzamy, chcąc to mieć, aby w mocy i należytej wadze były. W dowód czego niniejsze ręką Naszą podpisawszy, w pieczęci Naszej odcisk opatrzyć rozkazaliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *na Sejmie walnym koronacyi Naszej, ostatniego stycznia lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Ośmdziesiątego Osmego****, a w pierwszem Naszego królestwa, w przytomności Najprzewielebniejszego, Przewielebnych, Dostojnych, Wielmożnych, Rodowitych, Czcigodnych i Szlachetnych: Stanisława Karnkowskiego, z Bożej łaski Arcybiskupa gnieznieńskiego, Legata urodzonego i królestwa Naszego Prymasa; Piotra Myszkowskiego krakowskiego, Hieronima Rozdrażewskiego włocławskiego i pomorskiego, Wojciecha Baranowskiego przemyskiego i Podkanclerzego koronnego, Melchiora Giedrojcia żmójdzkiego, Wawrzyńca Goślickiego kamienieckiego, z tejże łaski Biskupów; Andrzeja Hrabi na Tęczynie krakowskiego a zatorskiego i hrubieszowskiego Starosty, Wojciecha z Łaska sieradzkiego — Wojewodów; Jana Kiszki z Ciechanowca generalnego Starosty ziem żmójdzkich; Jana Spławskiego z Targowej Górki inowłocławskiego, Mikołaja Sapiehy mińskiego — Wojewodów; Stanisława Hrabi z Tarnowa sądomirskiego a stobnickiego Starosty, Mikałaja Konarskiego kaliskiego, Mikołaja Talwosza żmójdzkiego, Marcina Leśniowolskiego z Obór podlaskiego a łosickiego Starosty, Mikołaja Fierleja z Dąbrowicy rawskiego, Jana Dulskiego chełmieńskiego, generalnego Podskarbiego koronnego, a brańskiego, rogozieńskiego, świeckiego i surazkiego Starosty, Jana Kościeleckiego międzyrzeckiego a bydgoskiego Starosty, Mikołaja Ligęzy z Bobrka wiślickiego a bieckiego i żydaczowskiego Starosty, Mikołaja Fierleja z Dąbrowicy bieckiego, Referendarza nadwornego koronnego a nowomiejsko-korczyńskiego i kazimirskiego Starosty, Jerzego Mniszka z Wielkich Kończyc radomskiego a sanockiego i sokalskiego Starosty,*

[1]) W oryginale jest „nostro“. — [2]) Tu opuszczone „ad Nos factam.“. — [3]) W oryginale „Comiti“. —

et Cap(i)t(ane)o Sanocen(si), Sokalen(si)q(ue), Joanne Myskowskj Zarnouien(si), Joanne Osowski Polanecen(si), Joanne Bo-
14 gusz Czechouien(si) | et Cap(i)t(ane)o Zwolenen(si), Stephano Grodzinskj Naklen(si), et Cap(i)t(ane)o Valcen(si), Christophero Komorowskj Oswiecimen(si), Stanislao Gostomskj de Lezenice Sochacouien(si) et Capitaneo Rauen(si), Stanislao Kra-
15 sinskj Ciehanouien(si), Stanislao Bykowskj Konarien(si) in | terra Lancicien(si) Castellanis, Andrea Opalinskj de Bnin, supremo Regni n(ost)ri Marsalco, et Generali Maioris Poloniæ Cap(i)t(ane)o, Joanne Zamoiskj, supremo Regni Can(cella)rio, et Generali exercituum, Belzen(si), Marienburgen(si), Kniszinen(si), Międzirze-
16 cen(si), Krzeszoui|en(si)q(ue) Cap(i)t(ane)o, Petro Tyliczkj Secretario maiore Regni, Præposito Gnesnen(si) et Canonico Crac(oviensi), Joanne Tarnawskj Referendario Curiæ Regni Cracouien(si), Wladislauien(si), Lancicien(si), Krusuicien(si)q(ue) Præposito, Joanne Piotrowskj Decano Posnanien(si), Custode |
17 Sendomirien(si), Scholastico Lancicien(si), et Canonico Cracouien(si), Joanne Galczynskj Cantore Gnesnen(si), Scholastico Vladislauien(si) et Canonico Cracouien(si), Secretarys n(ost)ris, Constantino Duce in Ostrog, Magni Ducatus Lituaniæ incisore, et
18 Vlodimirien(si) | Nicolao Zebrzdowskj [4]) Generali Crac(ouiensi) Boleslauien(si)q(ue), Stanislao Pękoslawskj Sendomirien(si) et Mariemburgen(si) in Liuonia, Alexandro Konieczpolskj Vielunen-(si), Hieronimo Mielieczkij Brzesten(si) in Cuiauia, Paulo Vchanskj
19 de Sluzewo Drohobicen(si) | Joanne Toma à Drohoiow Premislien(si), Petro Opalenskj de Bnin, Naklen(si), Rohatinen(si)-q(ue), Petro Miskowskj Osuiecimen(si), Stanislao Prziiemskj Kuninen(sl), Joachimo Ocieskj, Olstinen(si), Stanislao Szafraniecz
20 de Pieskowa Skala Lelouien(si), Sebestiano | Lubomierskj Dobcicen(si), Salinar(um) Crac(oviensium) præfecto, Stanislao Lanckorunskj de Brzezie Skalen(si) Capitaneis, Stanislao Czikowskj de Woislawicze Crac(oviensi), Georgio Radoszowskj Boxa Vielunen-(si), Kiliano Drohoiowskj à Drohoiow Præmislien(si), Baltasaro |
21 Stanislawskj Sanocen(si), Venceslao Vronieczkj Chelmen(si) Succcamerarys, Joanne Gaiewskj Posnanien(si), Felice Czerskj Crac(oviensi), Suieroslao [5]) Orzelskj Calisien(si), Stanislao Karzinskj Siradien(si), Petro Strzala Zatorien(si) Judicibus Terre-
22 stribus, et alys | multis Secretarys, Officialibus, et Aulicis n(ost)ris, Terrarum vero Nuntys omnibus ad præsentem Conuentum congretatis.

Jana Myszkowskiego żarnowieckiego, Jana Osowskiego polanieckiego, Jana Bogusza czchowskiego a zwoléńskiego Starosty, Szczepana Grodzińskiego nakielskiego a wałeckiego Starosty, Krzysztofa Komorowskiego oświęcimskiego, Stanisława Gostomskiego z Leżenic sochaczowskiego a rawskiego Starosty, Stanisława Krasińskiego ciechanowskiego, Stanisława Bykowskiego konarskiego w ziemi łęczyckiej — Kasztelanów; Andrzeja Opalińskiego z Bnina wielkiego Marszałka koronnego a generalnego wielkopolskiego Starosty; Jana Zamojskiego wielkiego Kanclerza koronnego i wojsk Hetmana a bełzkiego, malborskiego, knyszyńskiego, międzyrzeckiego i krzeszowskiego Starosty; Piotra Tylickiego starszego Sekretarza koronnego, Proboszcza gnieźnieńskiego a krakowskiego Kanonika; Jana Tarnawskiego Referendarza nadwornego koronnego a krakowskiego. włocławskiego, łęczyckiego i kruświckiego Proboszcza, Jana Piotrowskiego Dziekana poznańskiego, Kustosza sądomirskiego, Scholastyka łęczyckiego a krakowskiego Kanonika, Jana Galczyńskiego Kantora gnieźnieńskiego, Scholastyka włocławskiego a krakowskiego Kanonika — Sekretarzów Naszych; Konstantego Książęcia na Ostrogu, Krajczego wielkiego Księstwa litewskiego a włodzimirskiego, Mikołaja Zebrzydowskiego krakowskiego generalnego i bolesławskiego, Stanisława Pękosławskiego sądomirskiego i maryemburskiego w Inflantach, Aleksandra Koniecpolskiego wieluńskiego, Hieronima Mieleckiego brzeskiego na Kujawach, Pawła Uchańskiego ze Służewa drohobyckiego, Jana Tomy z Drohojowa przemyskiego, Piotra Opalińskiego z Bnina nakielskiego i rohatyńskiego, Piotra Myszkowskiego oświęcimskiego, Stanisława Przyjemskiego konińskiego, Joachima Ocieskiego olsztyńskiego, Stanisława Szafrańca z Pieskowej Skały lelowskiego, Sebastyana Lubomierskiego dobczyckiego a Zarządcy żup krakowskich, Stanisława Lanckorońskiego z Brzezia skalskiego — Starostów; Stanisława Cikowskiego z Wojsławic krakowskiego, Jerzego Radoszewskiego Boksy wieluńskiego, Kiliana Drohojowskiego przemyskiego, Baltazara Stanisławskiego sanockicgo, Wacława Wronieckiego chełmskiego — Podkomorzych; Jana Gajewskiego poznańskiego, Szczęsnego Czerskiego krakowskiego, Swierosława Orzelskiego kaliskiego, Stanisława Karzyńskiego sieradzkiego, Piotra Strzały zatorskiego — Sędziów ziemskich; tudzież wielu innych Sekretarzów, Urzędników i Dworzan Naszych, oraz wszystkich Posłów ziemskich, na teraźniejszym Sejmie zgromadzonych.

Sigismundus Rex

La(u)r(entiu)s Gembicki s(ub)s(cripsi)t

***Zygmunt** Król.*

Wawrzyniec Gembicki podpisał.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Confirmatia Sigmuntha Trzeciego.
Conflrmatio Sigismundi III. Regis.
Induct(um) in Donatum
Nr. 76.

Potwierdzenie Zygmunta III. Króla.
Wciągnięto w księgę pamiętnikową.
L. 76.

Nr. 66. Visum. Priuilegium Sigismundi Aug(usti) [6]) Confirmationis Jurium Ci|uitaten(sibus) Vielicen(sibus) A(nno) 1558 [7])
Numero 5to | Nro. 7.

L. 66. Widziano, Przywilej Zygmunta Augusta [6]) potwierdzający prawa Mieszczanom wielickim roku 1558 [7]).
L. 5. L, 7.

Oryginał pergaminowy o 628 milimetrach długości u góry a 651 u dołu, zaś o 408 milim. z lewej a 417 z prawej. Przy odrywaniu pieczęci nie tylko część pergaminu ze zagiętką u dołu wydarta została, ale też od prawej dziurki ku górze w lewo aż po szesnasty wiersz osnowy rozdarty.

---

[4]) Zamiast „Zebrzidowski". — [5]) W dokumencie „Suieroslaus". — [6]) i [7]) Mylnie, jak to sam dokument udowadnia.

Rok 1595.

Król Zygmunt III. pozwala Wojciechowi Krzuckiemu skupić posiadaczy wójtowstwa wielickiego.

Sigismvndvs Tertivs | Dei: gratia: Rex: Poloniae | Magnus Dux Lituaniae, Russiae, Prussiae, Masouiae, Samogitiae, Liuoniae, etc. nec non Suecor(um), Gottor(um), Vandolor(um)q(ue) haere(ditari)us Rex Significamus p(rae)|sentibus literis n(ost)ris quorum interest vniuersis et singulis. Qvia nos benignam rationem habentes seruitiorum Nobilis Alberti Krzuczki Notary Cancel|lariae nostrae, tum etiam ad intercessionem certorum Consiliariorum n(ost)rorum pro eo apud nos factam, consentiendum et permittendum praesentibus literis hisce | duximus, vt possit et valeat Aduocatiam in Oppido n(ost)ro **Vielic**iensi sit(am) de manibus quorumuis modernorum possessor(um), ius et interesse aliquod ad eandem se|se habere praetendentium, quor(um) nomina et cognomina hic pro expressis haberi volumus, iustis pecuniar(um) summis in ea ipsa Aduocatia legitime inscript(is),| non tamen auctis, vel si inscriptae non sint, ex legitima taxatione Commissarior(um) prouenientibus redimere: redemptamq(ue) cum omnibus et singulis eius|dem aduocatiae commodis, fructibus, censibus, agris, pratis, siluis, nemoribus, fundis, areis, hortulanis, tabernis, macellis, tum generaliter attinnenti|is, pertinentys, et obuentionibus vniuersis, ad eandem Aduocatiam legitime spectan-(tibus), nullis penitus exceptis, aut pro quopiam alio reseruat(is), | prout à prioribus possessoribus tenebantur, et possidebantur, eidem Alberto Krzuczki ad extrema vitae illius tempora pacifice, et quiete tenen|dam, habendam, et possidendam, damus, et concedimus, Promittimusq(ue) pro nobis et ser(enissi)mis successoribus n(ost)ris, non esse nos, et successores n(ost)ros | quoad ipse Albertus Krzuczki vixerit, facultatem redimendi eam aduocatiam de manibus ipsius cuiquam concessuros. aut permissuros, neq(ue|nos etiam ipsos successores ue nostros, eam ab illo vllam ob causam necessitatemuć nostram, aut publicam quantumuis grauissimam redemptu|ros, verum conseruaturos eum in vsu et possessione ipsius aduocatiae, ad extrema vitae ipsius tempora. Vita verò functo memorato Krzuczkj, si ipsi|us successores aduocatia ea mouendi essent, non aliter id fieri debere, quam numerata summa pecuniae, quae in aduocatia illa legitime sit inscripta vel | ex aestimatione et taxatione ipsius secundum leges facta praeuenerit. Qvod omnibus quor(um) interest. praesertim veró Oppidanis **Vielic**iensib(us), notum | esse volumus, mandan(tes), vt commemorat(um) Krzuckj suum esse verum indubitatum à nobis constitutum Aduocatum agnoscant, ac eius iurisditioni in | his quae ad eum pertinent pareant. et quaecunq(ue) Aduacato loci illius debentur, ipsi tribuant. Juribus n(ost)ris regalibus reipub·licae)-q(ue) in ea saluis. In cuius rei | fidem praesentes manu n(ost)ra subscript(as), Sigillo regni n(ost)ri co(n)signari mandauimus. Datae **Cracouiae** in Conuentu regni generali die xvj mensis Marty | Anno Domini **Millesimo. Qvingentesimo. nonagesimo, quinto**. Regnorum n(ost)rorum Polonici Octauo, Suetici Secundo.

Sigismundus Rex

Pe(trus) Tylicki S(acrae) M(ajestatis) |R(egiae) Refer(endarius) mpp.

Zygmunt Trzeci, *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy i t. d. a Szwedów, Gotów i Wandalów Król dziedziczny — oznajmiamy tem pismem Naszem wszystkim ogółem i każdemu z osobna, kogo się to tyczy: iż przez łaskawy wzgląd na służby Szlachetnego Wojciecha Krzuckiego, Regenta kancelaryi Naszej, i na przyczynę niektórych Rad Naszych, za nim do Nas wniesioną, postanowiliśmy zezwolić i dopuścić niniejszem pismem Naszem, iżby mocen był i wolno mu było wójtostwo, w Miasteczku Naszem* ***Wieliczce*** *położone, z rąk którychkolwiek posiadaczy teraźniejszych, prawo lub należytość jaką doń mieć sobie roszczących, których imiona i nazwiska za tu wyrażone uważać chcemy, słusznemi sumami pieniężnemi, na temże wójtostwie zapisanemi, a nie zwiększonemi, lub gdyby zapisane nie były, więc z prawnego oszacowania przez komisarzów wynikłemi, wykupić, a wykupione ze wszystkiemi w ogóle i w szczególności dochodami, pożytkami, czynszami, rolami, łąkami, lasami, gajami, gruntami, podworzyskami, zagrodami, karczmami, jatkami, tudzież ze wszystkiemi przynależytościami i zyskami wszelakiemi, do tegoż wójtostwa przyłączonemi, bez żadnego wyjątku lub na czyjąkolwiek rzecz zastrzeżenia, lecz tak jako poprzedni posiadacze dzierżyli i trzymali, do końca życia swojego spokojnie i nietykalnie dzierżyć, mieć i posiadać temuż Wojciechowi Krzuckiemu pozwalamy. Przyrzekamy też Naszem i Najjaśniejszych Następców Naszych imieniem, iż ani My ani Następcy Nasi, dopokąd Wojciech Krzucki żyć będzie, do wykupienia tegoż wójtowstwa z rąk jego nie tylko nikomu pozwolenia nie damy, ale i sami z żadnej przyczyny albo potrzeby Naszej lub Rzeczypospolitej, choćby najcięższej, nie skupimy, i Następcy Nasi nie skupią; owszem utrzymamy go w używaniu i posiadaniu tegoż wójtowstwa do końca jego żywota. Po zejściu zaś wspomnionego Krzuckiego z tego świata, gdyby spadkobiercy jego z wójtowstwa mieli bydź ruszeni, tedy to inaczej stać się nie będzie mogło, jak po wypłaceniu sumy pieniężnej, na owem wójtowstwie prawowicie zapisanej lub z oszacowania według przepisów przedsięwziętego wynikłej. O czem wszystkich, których się tyczy, a osobliwie Mieszczan* ***wielickich*** *zawiadomiamy, rozkazując, aby pomienionego Krzuckiego za prawdziwego, niewątpliwego i przez nas ustanowionego Wójta uznali, jego sądownictwu w sprawach do niego należących byli podlegli, i wszystko mu dawali, co się Wójtowi miejscowemu należy. Wszakże prawa nasze królewskie i Rzeczypospolitej w całości zachowane bydź mają. Dla wiarygodności czego niniejsze ręką własną podpisawszy, w pieczęć Królestwa Naszego opatrzyć poleciliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *na sejmie walnym koronnym dnia 16. miesiąca marca latu Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Dziewięćdziesiątego Piątego,*** *zaś królestw Naszych polskiego w ósmem a szwedzkiego w piątem.*

Zygmunt *Król.*

Piotr Tylicki, Jego Królewskiej Mości Referendarz r. s.

Napisy na odwrotnej stronie dokumentu:

Consensus redimen(dae) Aduoc(atiae) | Vielic(ensis) Alb(er)to Krzuczkj 1595.

Induct(um)
Nr. 3tio

Pozwolenie na wykupno wójtostwa wielickiego Wojciechowi Krzuckiemu r. 1595.

Wciągnięto.
L. 3cia.

Pergamin mierzy u góry 363, u dołu 360, z lewej 239, z prawej 238 milimetrów. Pieczęć zawieszona była na sznurku.

Rok 1607.

Pozew królewski na Miasto Wieliczkę w sprawie Szczerbicza o dochody wójcie.

Sigismundus III. Dei gr(ati)a Rex Poloniæ magnus Dvx | Lithuaniæ Russiæ Prussiæ Mazouiæ Samog(iti)æ Liuoniæq(ue) | Necnon Suecor(um) Gott(orum) Vandalor(um)q(ue) hær(editar)ius Rex. | Vobis Famatis Proconsuli et Consulibus totiq(ue) communitati Ciuitat(is) | n(ost)ræ **Vielic**ien(sis) ex officys bonisq(ue) uestris omnibus Mandamus, ut co|ram nobis et Jud(ici)o nostro in duabus septimanis à pr(æse)ntis citt(ati)onis posi|tione personaliter et peremptorie compareat(is). Ad Instantia(m) Nobilis | Joannis Szczerbicz Aulici nostri et Aduocati **Vielic**ien(sis) qui uos citat pro|pterea secundó post poenam contumaciæ primæ super uobis coram iud(ici)o | n(ost)ro obtentæ. Quia uos existentes multó tempore posse(s)sores Aduo-| catiæ **Vielic**ien(sis) accepta ex decretis n(ost)ris ab eodem actore integra sum|ma ex taxatione eiusdem aduocatiæ prouenite, dataqué ipsi posse(s)|sione aduocatiæ præfatæ, magnam eius partem partim in posse(s)sionem | non tradistis partim iterum ipsi per uim ademistis, et primum qui|dem fundum Grabowski et quatuor sæuos al(ia)s łoie ex antiquis pri|uilegys ad aduocatiam spectantes non reddidistis, eosq(ue) inter se oc|cultastis, deinde iurisditionem totam Aduocatialem et Judicialem | sibi usurpastis, et causas off(ici)o uestro non competentes ad se pertra|hitis, a propolis et reuenditoribus in fundo aduocatiali residenti|bus pensionem quandam ab annis feré decem exigitis, eamqué si|bi nullo iure usurpatis, Prætera barbitonsores multos uagos | in Ciuitatem induxistis, quos passim in Ciuitate laborare permitti|tis unde factum est ut balneum priuilegiatum aduocatiale con|ductore careat et prorsus desoletur. Aream quoqué antiqui-| tus pro uendendis carbonibus assignatam domibus aliquot in | ea extructis occupastis, unde fit ut lany uagabu(n)di kiiacy dic-| ti clandestiné extra dies forenses et diebus forensibus, non | in loco publico sed in angulis carnes diuendant, in damnum lani|orum aduocatialium, et in diminutionem prouentus ad Capita|neatum n(ost)rum Niepołomicensem seruient(is), aliaq(ue) multa in da|mu(m) et in diminutionem prouentuum aduocatiæ nostræ faci|tis, quæ omnia actor contra uos taxat, et æstimat, ad quinqué || Millia marcarum polonic(arum). Citamini itaqué ad uiden(dum) et atten|tan(dum) uos ad restitutionem fundorum et prouentuum Aduoca|tialium cogi et compelli, et in posterum de modo exercendæ | Jurisd(icti)onis nostræ ordinationem nostram fieri, uosqué in da|mnis superius taxatis condemnari. Ad hæc et alia quæ | uobis in termino latius obycientur et declarabuntur. Sitis | peremptorié responsuri. Datum **Cracouiae** die [1]) Men|sis January Anno D(omi)ni **Millesimo Sexcente(si)mo Septimo.**

Zygmunt III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król. Wam Sławetnym Burmistrzowi, Radźcom i całej Gminie Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *dla powinności i wszystkich posiadłości Waszych rozkazujemy, abyście przed Nami i Sądem Naszym, we dwa tygodnie od położenia niniejszego pozwu, oblicznie i zawicie stanęli na żądanie Szlachetnego Jana Szczerbicza, dworzanina Naszego a wójta* ***wielick****iego, który po winie pierwszej zaoczności, przeciw wam przed Sądem Naszym uzyskanej, was z tej przyczyny po raz wtóry pozywa, iż będąc długi czas posiadaczami wójtostwa* ***wielick****iego, i otrzymawszy od tegoż powoda za wyrokami Naszemi całkowitą sumę, z oszacowania onego wójtostwa wypadłą, i oddawszy mu je w posiadanie, znaczną onego cześć alboście mu w posiadanie nie oddali, albo przemocą odebrali: a najprzód gruntu Grabowskiego i czterech łojów, według dawnych przywilejów do wójtostwa należących, nie oddaliście i one między sobą zataili; dalej, wszystkę władzę wójtowską i sędziowską sobieście przywłaszczyli, a sprawy, do urzędu waszego nie należące, do siebie przeciągacie; od handlarzów i przekupniów, na gruncie wójtowskim siedzących, opłatę pewną od dziesięciu prawie lat pobieracie, i sobie bezprawnie przywłaszczacie; nadto wielu golarzy luźnych do miasta wprowadziliście, i onym wszędzie w mieście zarabiać pozwalacie, zaczem poszło, iż na uprzywilejowaną łaźnię wójtowską nic ma dzierżawcy, i takowa pustką stoi; także plac, z dawna do przedawania węgli przeznaczony, kilka domostwy, na nim wystawionemi, zajęliście, w skutek czego luźni rzeźnicy, kijakami zwani, w dnie targowe i nietargowe nie na miejscach otwartych lecz w zakątkach potajemnie mięso przedają ze szkodą rzeźników wójtowskich i z ujmą dochodów, do starostwa Naszego niepołomickiego należnych; i że wiele innych szkód i uszczerbków w dochoduch wójtostwa Naszego zrządzacie, co wszystko powódca przeciw wam ocenia i szacuje na pięć tysięcy grzywien polskich. Jesteście więc pozwani w zamiarze, aby was do zwrócenia gruntów i dochodów wójtowskich zniewolić, aby rozporządzić, jakim trybem sądownictwo ma bydź sprawowane, i aby was na winy wyżej oszacowane zasądzić. Na te i inne zarzuty, które wam na roku wywodniej oznajmione będą, macie zawicie odpowiadać. Dano w* ***Krakowie*** *dnia [1]) miesiąca stycznia lata Pańskiego* ***Tysiącznego Sześćsetnego Siódmego.***

Akt papierowy o 336 milimetrach wysokości a 212 szerokości. Odcisk pieczęci niewyraźny na czterokątnym obcinku papierowym w podlepionym wosku czerwonym. Podpisu nie ma, tylko po prawej stronie pod osnową nakreślił pisarz pozwu Vs. Znak wodny w drugim półarkuszku próżnym wyobraża pod otwartą koroną tarczę z trzema włóczniami.

[1]) Próżne miejsce.

Rok 1609.

Król Zygmunt III. wójtowstwa drugą połowę, od Jana Szczerbicza przez Wieliczan nabytą, wciela do Miasta Wieliczki.

In nomine D(omi)ni Ame(n) Ad perpetv(am) rei memoriam | Nos **Sigismvndvs III.** Dei gr(ati)a Rex Poloniae Magnvs Dvx Litvaniae | Rvsiae Prvssiae Masoviae Samogitiae Livoniaeq(ue) nec non Svecorvm Gottorvm Vandalorvmq(ue) haereditarius Rex Significamus pr(aese)ntibus l(ite)ris nostris quorum interest vniuersis | et singulis. Qvod cum Serenissimi antecessores n(ost)ri praecipuam semper Ciuitatis n(ost)rae **magni Salis Vielic**ien(sis) habuissent rationem, vt poté quae in fodinis n(ost)ris Salinarys plurimum adferat commodi, ita, vt eam etiam | vnam ex sex Ciuitatibus perpetuorum iudicum Commissariorum vltimae instantiae priuilegiatorum esse voluerint, idem nobis quoq(ue) faciendum existimauimus hoc praesertim iniquissimo tempore, quo, cum multae aliae Ciuitates prae|cipuae, tum illa quoq(ue) ad summam peruenit egestatem. Cum itaq(ue) in eadem Ciuitate **Vielic**ien(si) ab ipsa fundatione Aduocatia fuerit erecta quae cum multis annis per diuersos insignes viros possideretur, tandem munificentia primum qui|dem Ser(enissi)mi Regis Wladislai, postmodum Ser(enissi)mi Sigismundi primi, aui et antecessoris n(ost)ri desideratissimi eidem ipsi Ciuitati **Vielic**ien(si) collata per eosq(ue) consensu eorundem Ser(enissi)morum Regum accedente primum quo ad medietatem sub | tempore memorati Regis Vladislai empta, postea vero praefati Regis Sigismundi primi tempore iuris ordine in reliqua medietate de manibus diuersorum possessorum redempta fuit. Eaq(ue) postea temporis successu legibus Regni sic disponen|tibus ad exemendum G(e)n(er)oso Joanni Sczerbicz Aulico n(ost)ro per nos concessa per ipsumq(ue) per aliquot decreta n(ost)ra redempta fuit. Is vero posteaquam illam annis aliquot possedisset, eó precibus Ciuium illorum adductus est, vt, de dimittenda ead(em) | Aduocatia, certam cum eis fecisset compositionem permisissetq(ue) vt ydem Ciues **Vielic**ien(ses) incorporationem eius Aduocatiae apud nos et Regni n(ost)ri Ordines impetrarent, vnde factum est, vt primum quidem Nobilitas totius Palatina|tus Cracoviensis in Conuentu particulari Prosouien(si) vnanimi consensu id nuncys suis in mandatis dedisset, tandem vero omnes ordines Regni in Conuentu praesenti generali id ipsum a nobis peterent vt eandem Aduocatia(m) | Ciuitati illi conferremus et perpetuis temporibus incorporaremus. Dedimus hoc itaq(ue) libenter tot intercessionibus Senatorum nunciorumq(ue) terrestrium ad praesentem Conuentum congregatorum vt primum quidem contractum seu composi|tionem per praefatos Ciues **Vielic**ien(ses) cum memorato Joanne Sczerbicz moderno eius Aduocatiae possessore eo nomine factam approbaremus, prout iam exnunc in omnibus punctis clausulis et conditionibus approbamus et confirmamus. In|haerendoq(ue) Constitutioni publicae Conuentus moderni, Aduocatiam praefatam cum omnibus eius agris, campis, fundis, subditis, aedificys, censibus, laboribus, fructibus, reditibus emolumentisq(ue) vniversis, ita laté longé et circumferentialiter | prout ex antiquo in suis metis limitibus et graniciebus erat et prout eam modernus possessor vigore commensurationis Commissarialis et decretorum n(ost)rorum tenuit et possedit Ciuitati praedictae **Vielic**ien(si) eius(que) Ciuibus in vsus Civitatis | publicos iure perpetuo et haereditatario conferimus damus donamus et incorporamus temporibus perpetuis. Cum omni iure dominio proprietate et haereditate per eandem Ciuitatem eiusq ue) Ciues tenen(di) haben(di) perpetuo possiden(di) atq(ue in vsus | vti praemissum est publicos Ciuitatis illius conuerten(di), nec non cum

W imię Pańskie amen. Ku wiecznej rzeczy pamięci My **Zygmunt III.** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy, a Szwedów, Gotów i Wandalów Król dziedziczny — Oznajmiamy niniejszem pismem Naszem wszystkim w ogóle i zosobna, których się to tyczy: Ponieważ Najjaśniejsi Poprzednicy Nasi dla Miasta u* **wielkiej Soli Wieliczki** *z powodu wielkiego pożytku, jaki w żupach solnych przynosi, zawsze szczególne względy okazywali, a nawet je w poczet tych sześciu miast uprzywilejowanych, które nieustający Sąd najwyższy sędziami obsełają, policzyli: więc i My tak samo postąpić postanowiliśmy, zwłaszcza w tych nieszczęsnych czasach, w których jak wiele innych miast znakomitych tak i ono w bardzo wielkie popadło ubóstwo. W tem Mieście* **Wieliczce** *od założenia onego ustanowione jest wójtostwo, które przez wiele lat w posiadaniu różnych mężów znamienitych zostawało, a ostatecznie z łaskawości najprzód Najjaśniejszego Króla Władysława, następnie zaś Najjaśniejszego Zygmunta I., Dziada i Poprzednika Naszego najukochańszego, temuż Miastu* **Wieliczce** *nadane, i przezeń za przyzwoleniem tychże Najjaśniejszych Królów najprzód w połowie, za czasu wspomnionego Króla Władysława nabyte, a potem w drugiej połowie za panowania przerzeczonego Króla Zygmunta I. z rąk różnych posiadaczy według przepisów prawnych wykupione zostało. Z czasem, stosownie do określeń ustaw koronnych, pozwoliliśmy Rodowitemu Janowi Szczerbiczowi, dworzaninowi Naszemu, owo wójtowstwo wykupić, który potrzymawszy je lat kilka, dał się nakłonić do próśb tychże Mieszczan, i zawarłszy z nimi układ o odstąpienie wójtostwa, zezwolił, aby się o wcielenie tegoż wójtostwa u Nas i u Stanów Królestwa Naszego starali. Ztąd poszło, że najprzód Szlachta całego województwa krakowskiego na sejmiku proszowskim jednogłośną uchwałą posłom swoim to poleciła, a potem wszystkie Stany królestwa na teraźniejszym sejmie walnym również dopraszały się u Nas, abyśmy toż wójtowstwo Miastu* **Wieliczce** *nadali, i doń wcielili po wieczne czasy. Na tyle przyczyn Senatorów i Posłów ziemskich, na teraźniejszy Sejm zgromadzonych, chętnie postanowiliśmy przedewszystkiem ugodę czyli układ, między Mieszczanami* **wielic***kimi i pomienionym Janem Szczerbiczem, teraźniejszym tegoż wójtostwa posiadaczem, w powyższym zamiarze zawarty, uznać, jakoż teraz już we wszystkich szczegółach, określeniach i warunkach uznajemy i zatwierdzamy, a czyniąc zadość powszechnej ustawie Sejmu teraźniejszego, wójtostwo wspomnipne ze wszystkiemi rolami, polami i gruntami, z poddanymi, budynkami, czynszami i robocizną, z wszelkiemi plonami, dochodami i pożytkami, w takiej szerokości, długości i obszerności, jakie mu z dawna miedzami, kresami i granicami oznaczone były, i w jakich je teraźniejszy posiadacz na podstawie pomiaru kommissarskiego tudzież wyroków Naszych dzierżył i trzymał, dajemy i darujemy prawem wieczystem i dziedzicznem wspomnionemu Miastu* **Wieliczce** *i jego Mieszczaństwu na ogólny pożytek Miasta, wcielając je doń na wieczne czasy, z tym dokładem i z tem wyraźnem a nieograniczonem upoważnieniem, iż wspomnione Miasto i Mieszczaństwo ono wójtostwo z zupełnem prawem, władzą i dziedzictwem dzierżyć, mieć, wieczyście posiadać i onego, jako się wyżej rzekło, na ogólny pożytek Miasta używać, tudzież że wszelkie sądy, do Wójta należące, tak burgrabskie*

expressa et plenaria facultate atq(ue) potestate iudicia omnia ad Aduocatum spectantia tam Burgrabialia quam Exposita et quaeuis
18 alia iuxta contenta et praescriptum| Priuilegiorum per Ser(enissi)mos Antecessores n(ost)ros Ciuitati illi concessorum per Aduocatum seu Viceaduocatum (per Consules ex medio antiquorum Consulum eligendum) et Scabinos ex p(rae)scripto iuris Maydeburgen(sis) iudicandi
19 tractandi et | exercendi. Saluo ex eadem Aduocatia seruitio bellico, tempore publicae expeditionis nobis Reiq(ue) publicae praestando. Harum quibus sigillum Maiestatis n(ost)rae appensum est manu n(ost)ra propria subscriptarum testimonio l(ite)rarum.
20 Datum **Varsauiae** | in Conuentu Regni generali XXVI Mensis February Anno Domini **MDCIX**. Regnorum n(ost)rorum Poloniae XXIIo Suetiae XVo. Praesentibus Ill(ustrissi)mis R(evere)nd(issi)mis R(euere)ndis Ill(ust)ribus Mag(nifi)cis et G(e)n(er)osis
21 Alberto Baranowski | Archiepiscopo Gneznen(si) Legato nato et Primate Regni Primoq(ue) Principe. Joanne Zamoyski Archie-(pisco)po Leopolien(si) Petro Tylicki Episcopo Cracouien(si) Benedicto Woyna Wilnen(si) Matthia Pstrokonski Kuiauien(si)
22 Andrea Opalinski Posna|nien(si) Martino Szyszkowski Płocen(si) Simone Rudnicki Varmien(si) Petro Wolucki Luceorien(si) Laurentio Gembicki Culmen(si) Regni Poloniae Cancellario Georgio Zamoyski Chelmen(si) Christophoro Kazimirski Kiiouien(si) Epi-
23 scopis Janus|sio Duce Ostrogiae Castellano Cracouien(si) Cerkassien(si) Białocerkewen(si) Wlodimirien(si) Pereasławien(si) Cap(ita)neo Nicolao Zebrzydowski Palatino et G(e)n(er)ali Capitaneo Cracouien(si) Chrystophoro Radziwił Duce in Ołyka et Nieswież
24 Vilnen(si) Ada|mo Sandiuogio a Czarnkow Łencicien(si) Maioris Poloniae g(e)n(er)ali Capitaneo Stanislao Zołkiewski Kiiouien(si) et Exercituu(m) Regni Campestri Duce Rohatinen(si) Kalusien(si) Kamionacen(si)q(ue) Cap(ita)neo Janussio Zasławski Wolhyniae
25 Jacobo de | Gawrony Pretficz Podoliae Trebowlen(si) Cap(ita)-neo Stanislao Krasinski Plocen(si) Blonen(si) Cap(ita)neo Mattia Konopacki Culmen(si) Graudentinen(si) Cap(ita)neo Georgio Kostka Mariaeburgen(si) Goluben(si) Capiteneo Ludouico a
26 Mortang Pomerianae | Pokrzywnen(si) Skarszouien(si)q(ue) Cap(ita)neo Palatinis Joanne Comite ab Ostrorog Posnanien(si) Marieburgen(si) et Garwolien(si) Cap(ita)neo Adamo Stadnicki de Zmigrod Calissien(si) Praemislien(si) Kolen(si) et Stryen(si)
27 Cap(ita)neo Andrea Przyiemski Gneznen(si) | Kowalien(si) Koninen(si)q(ue) Cap(ita)neo Andrea Potocki Camenecen(si) Bialokamenen(si) Cap(ita)neo Stanislao Garwaski Plocen(si) Gostinen(si) Cap(ita)neo Adamo Mniszewski Cersecn(si) Stanislao Działynski Elbingen(si) Tolkmiten(si) Cap(ita)neo Andrea Co|-
28 mite a Teczyn Vislicien(si) Hrodłen(si) Cap(ita)neo Andrea Firley de Dambrowica Radomen(si) Petro Firley de Dambrowica Zawichosten(si) Nicolao Olesnicki Małogosten(si) Petro Gawronski
29 Wielunen(si) Stani(sla)o Stadnicki Praemislien(si) | Baltasare Stanisławski Sanocen(si) Starogardien(si) Szydłowien(si)q(ue) Cap(ita)neo Nicolao Spytkone de Bobrek Ligęza Cechouien(si) Biecen(si) Cap(ita)aneo Venceslao Kielczewski Biechouien(si) Wschouen(si)
30 Cap(ita)neo Janussio Grzymultowski Bydgostien(si) Srze|den(si) Cap(ita)neo Petro Choynski Santocen(si), Constantino Plichta Sochacouien(si) Stanislao Warszycki Varsouien(si) Kobrynen(si) Osiecen(si)q(ue) Cap(ita)neo Adamo Kosobucki Wysogroden(si) Joanne Podoski Ciechanovien(si) Rozanen(si) Cap(ita)neo Sta-
31 n(isla)o Pa|ris Liuen(si) Cernen(si) Cap(ita)neo Castellanis Christophero Monuido Dorohostayski Mag(ni) Duc(atus) Lith(uaniae) Marsalco Nicolao Wolski de Podhayce Regni Curiae Marsalco Krzepicen(si) Cap(ita)neo Leone Sapiha Mag(ni) Duc(atus)
32 Lit(huaniae) Cancellario Sło|nimen(si) Derpaten(si)q(ue) Cap(ita)neo Felice Kryski de Drohnin Vicecan(cella)rio Regni Zakrocymen(si) Cap(ita)neo Hyeronimo Wolowicz Tesaurario Mag(ni)

jako też zwyczajne i inne, stosownie do osnowy i określeń przywilejów, od Najjaśniejszych Poprzedników Naszych temuż Miastu nadanych, przez Wójta lub Podwójciego (przez Radźców z grona dawnych Radźców wybranego) i Ławników według przepisow prawa magdeburskiego odbywać, sprawować i wykonywać ma. Służbę jednak wojenną, podczas pospolitej wyprawy z pomienionego wójtostwa Nam i Rzeczypospolitej powinną, cale zastrzegamy. Na świadectwo czego niniejsze pismo we własnoręczny Nasz podpis i w pieczęć Naszą królewską opatrzone zostało. Dano w **Warszawie** *na sejmie walnym koronnym dnia 26. miesiąca lutego lata Pańskiego* **1609**, *królestw zaś Naszych polskiego w 22. a szwedzkiego w 15. lecie, w przytomności Najprzewielebniejszych, Przewielebnych, Wielebnych, Jaśnie Oświeconych, Wielmożnych i Rodowitych: Wojciecha Baranowskiego, Arcybiskupa gnieźnieńskiego, Legata urodzonego, Prymasa królestwa i pierwszego Książęcia; Jana Zamojskiego, Arcybiskupa lwowskiego; Piotra Tylickiego krakowskiego Benedykta Wojny wileńskiego, Macieja Pstrokońskiego kujawskiego, Andrzeja Opalińskiego poznańskiego, Marcina Szyszkowskiego płockiego, Szymona Rudnickiego warmieńskiego, Piotra Woluckiego łuckiego, Wawrzyńca Gębickiego chełmieńskiego a Kanclerza koronnngo, Jerzego Zamojskiego chełmskiego, Krzysztofa Kazimirskiego kijowskiego — Biskupów; Janusza Książęcia na Ostrogu, Kasztelana krakowskiego a czerkaskiego, białocerkiewskiego, włodzimirskiego i perejasławskiego Starosty; Mikołaja Zebrzydowskiego Wojewody i generalnego Starosty krakowskiego; Krzysztofa Radziwiłła, Książęcia na Ołyce i Nieświeżu, wileńskiego, Adama Sędziwoja z Czarnkowa łęczyckiego a wielkopolskiego generalnego Starosty, Stanisława Żołkiewskiego kijowskiego, Hetmana polnego wojsk koronnych a rohatyńskiego, kałuskiego i kamionackiego Starosty, Janusza Zasławskiego wołyńskiego, Jakóba z Gawron Pretficza podolskiego a trembowelskiego Starosty, Stanisława Krasińskiego płockiego a błońskiego Starosty, Macieja Konopackiego chełmieńskiego a grudziądzkiego Starosty, Jerzego Kostki malborskiego a gołubskiego Starosty, Ludwika Mortang pomorskiego a pokrzywieńskiego i skarszowskiego Starosty — Wojewodów; Jana Hrabi na Ostrorogu poznańskiego a malborskiego i garwolińskiego Starosty, Adama Stadnickiego ze Żmigroda kaliskiego a przemyskiego, kolskiego i stryjskiego Starosty, Andrzeja Przyjemskiego gnieznieńskiego a kowalskiego i konińskiego Starosty, Andrzeja Potockiego kamienieckiego a białokamieńskiego Starosty, Stanisława Garwackiego płockiego a gostyńskiego Starosty, Adama Mniszewskiego czerskiego, Stanisława Działyńskiego elblązkiego a tolkmickiego Starosty, Andrzeja Hrabi na Tęczynie wiślickiego a horodelskiego Starosty, Andrzeja Firleja z Dąbrowicy radomskiego, Piotra Firleja z Dąbrowicy zawichojskiego, Mikołaja Oleśnickiego małogoskiego, Piotra Gawrońskiego wieluńskiego, Stanisława Stadnickiego przemyskiego, Baltazara Stanisławskiego sanockiego a starogardzkiego i szydłowskiego Starosty, Mikołaja Spytka z Bobrka Ligęzy czchowskiego a bieckiego Starosty, Wacława Kielczewskiego biechowskiego a wschowskiego Starosty, Janusza Grzymułtowskiego bydgoskiego a średzkiego Starosty, Piotra Choińskiego santockiego, Konstantego Plichty sochaczowskiego, Stanisława Warszyckiego warszawskiego a kobryńskiego i oświęcimskiego Starosty, Adama Kosobudzkiego wyszogrodzkiego, Jana Podoskiego ciechanowskiego a rożańskiego Starosty, Stanisława Parysa liwskiego a czerskiego Starosty—Kasztelanów; Krzysztofa Monwida Dorohostajskiego, Wielkiego Księstwa litewskiego Marszałka; Mikołaja Wolskiego z Podhajec, Marszałka nadwornego koronnego a krzepickiego Starosty; Leona Sapiehy, Kan-*

Duc(atus) Lit(huaniae) Henrico Firley de Dambrowica Praep(o-
33 si)to Plocen(si) Scholastico Cracouien(si) Ref(eren)d(a)rio | Regni
Joanne Swiętosławski Referendario Regni Eustachio Wolowicz
Referendario Mag(ni) Duc(atus) Lithu(aniae) Andrea Bobola Suc-
cammerio Pilznen(si) Cap(ita)neo Stanislao Siecinski Praep(osi)to
34 Cracouien(si) Posnanien(si) et Pultouien(si) Can(oni)co An|drea
Lipski Custode Gnesnensi Scholastico Plocen(si) Can(oni)co
Cracovien(si) Mattia Lubinski Praep(osi)to Lecicien(si) Canonico
Gneznen(si) Reynoldo Eindensten Martino Mirucki Can(oni)co
35 Gneznen(si) Secretarys n(ost)ris et alys quam plurimis | Dignitarys Officialibys et Aulicis n(ost)ris tum etiam Nuncys terrarum Regni et Mag(ni) Ducatus Lit(huaniae) ad p(raese)ntem Conuentum congregatis.

clersa Wielkiego Księztwa litewskiego a słonimskiego i dorpackiego Starosty; Szczęsnego Kryskiego z Drogmina, Podkanclerzego koronnego a zakroczymskiego Starosty, Hieronima Wołowicza. Podskarbiego Wielkiego Księztwa litewskiego; Henryka Firleja z Dąbrowicy, Proboszcza płockiego i Scholastyka krakowskiego, Jana Swiętosławskiego — Referendarzów koronnych: Eustachego Wołowicza, Referendarza Wielkiego Księztwa litewskiego: Andrzeja Boboli, Podkomorzego a Starosty pilzneńskiego, Stanisława Siecińskiego Proboszcza krakowskiego a poznańskiego i pułtuskiego Kanonika, Andrzeja Lipskiego, Kustosza gnieznieńskiego. Scholastyka płockiego a krakowskiego Kanonika. Macieja Łubieńskiego, Proboszcza łęczyckiego a gnieznieńskiego Kanonika; Rejnolda Eindenstena, Marcina Mireckiego Kanonika gnieznieńskiego — Sekretarzów Naszych; tudzież bardzo wielu innych Naszych Dostojników, Urzędników i Dworzan, także Posłów ziemskich z Korony i Wielkiego Księztwa litewskiego na teraźniejszy Sejm zebranych.

Sigismundus Rex
Mart(inus) Miruczky mp.

***Zygmunt** Król.*
Marcin Mirucki r. s.

Napisy: na zagięłce po lewej ręce:

d(ie) 26 Men(sis) Febr(uarii) 1609

dnia 26. miesiąca lutego 1609.

tamże po prawej ręce:

Incorporatia Woytostwa do Miasta Wieliczkj.

Pergamin, na którym się mieści powyższa osnowa, mierzy u góry 629, u dołu 625, z prawej strony 390 a z lewej 388 milimetrów. Piękny to dokument i zabytek godny wcielenia wójtostwa do miasta. Pismo pojedyncze a wzorowe. Pierwszy wiersz złocistemi dużemi, drugi złotem cieniowanemi a nieco mniejszemi, trzeci zaś mniejszemi znowu od poprzednich literami początkowemi wypisany; w pierwszych dwóch słowach czwartego wiersza naśladowana mała antykwa, a dalej aż do końca kursywa. Również starannie i ozdobnie wypracowane upiększenia nad osnową i po obydwu stronach. Na samym środku u góry narysowani piórem dwaj górnicy w kapturach i z torebkami czyli kaletami u pasa na przodzie, trzymający w jednych rękach biki czyli ryskale w górę wzniesione, a drugiemi wieniec, w którym dwuramienny młot górniczy, obok niego dwie biki, a nad nim litera W umieszczone. Koło tych godeł górnictwa wielickiego w prawo i w lewo kwiatesy obrygowane. Margines po prawej stronie zdobi także kwiates ale bez ryg. Najwięcej jednak zajmującemi są ozdobne godła na lewej krawędzi zastępujące pierwszą literę I. Pod duża koroną umieszczone dwie tarcze obdłużne, z których jedna herby połączonej z Polską Litwy, a druga krzyżem czteroramiennym na cztery pola podzielona, herb szwedzki t. j. po lewej stronie w polu wyższem trzy koron, a w niższem, trzema smugami ukośnie przeoranem polu, lwa na tylnych łapach wspinającego się, po prawej stronie zaś przeciwnie w polu wyższem lwa a w niższem trzy koron przedstawia. Nad obiema tarczami umieszczone korony, a na środku tychże tarcz mniejsze tarcze z herbem Wazów. Poniżej jest trzecia tarcza także obdłużna z herbem Cikowskich Radwan i początkowemi literami S. C. S. C. C. W., których znaczenie następny napis objaśnia. W małym odstępie pod temi herbami narysowana niby tablica pomnikowa, skulpturami przyozdobiona, z napisem:

DEO OPTIMO MAXIMO
FAVENTE
SERMO SIGISMVDO III
REGE COSENTIETE
MGCO STAO CIKOWSKI
SVCC CRAC CAPNEO
WIELICIE PERFICI
ENTE
HIERONIMO GORTAC
KI HVIC OPERI INSERVI
ENTE
HAEC ADVOCATIA CIVI
TATI VIELICIEN INCOR
PORATA EST.

Co znaczy:

Za łaską Dobrotliwego i Wszechmocnego Boga; za zezwoleniem Najjaśniejszego Zygmunta III. Króla; za przyczyną Wielmożnego Stanisława Cikowskiego, Podkomorzego krakowskiego a wielickiego Starosty, za staraniem Hieronima Gortackiego: wójtostwo to do Miasta Wielicki wcielone zostało.

Rok 1610.

Król powołuje przełożeństwo miejskie przed kommissyę, do rewidowania żup wysadzoną.

Zygmunt III. *z łaski Bozej Krol Polski wielkie Xiąże Litewskie Ruskie | Pruskie Mazowieckie Zmudzkie Inflantskie etc. I Swedzkj Gottskj Vandalski dziedzi|czny Krol | Sławnym Burmistrzowi Raicom Wuitowi y Ławnikom miasta naszego* **Wielic|kj** *poddanym naszem wiernie nam miłym łaskę naszę Krolewską. Sławni Wiernie | nam mili. Naznaczelismy pewne Commissarze nasze do* **Wielickj** *dla reuidouania gor | czo sie od przesłey Commissiej poprawiło y co znowu poprawicz przydzie. Wier(nosci) Was(ze) | napominaiącz abiscie przed Commisarze nasze staneli a o czo pitani bendzie|cie wiadomosc wszistke wedle sumnienia swego onym uczinicie Inaczej nie|cziniąc dla łaski naszej. Dan z obozu pod* **Smolensk***iem dnia XXX mie|siąca Sierpnia Roku Panskiego* **MDCX** *Panowania naszego Polskiego XXIII | Swedskiego XVII.*

Sigismundus Rex.

G. Mlodeczki

Powyższa osnowa wypisana na papierze. Wysokość aktu wynosi 314, szerokość 203 milimetrów. Odcisk pieczęci na licowej stronie we wosku czerwonym, nalepionym między obydwoma półarkuszkami, ma 54 milimetrów przekroju o jednem kole napisowem, w kilku miejscach niewyraźnem. Napis na ostatniej stronie taki: List K(rola) J(ego) M(ości) do Mieszczan | Wieliczkich. -- Znaku wodnego rozeznać nie można, bo go wosk zakrywa.

Rok 1619.

Rozkaz królewski do wydania rzeczy spornych, Urzędowi wielickiemu za rękę danych.

Sigismundus III. Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithu(ani)æ Russiæ Pruss(iæ)| Masouiæ Samogitæ Liuoniæq(ue) etc. Nec non Suec(oru)m Gott(orum) Vandalor(um)q(ue) hæredi(tari)us Rex. | Famatis Proconsuli, Consulibus, Aduocato et Scabinis Ciuitatis n(ost)ræ **Vielic**ien(sis), fid(elibus) nobis | dil(ectis), Gr(atia)m n(ost)ram Regiam. Famati fid(eles) nobis dilecti. Expositum est nobis nomine No|bilis Alberti Skampski antè aliquot annos res certas et libros variorum authorum | post mortem olim Adami Victorini Skampski eiusdem Alberti fily Notary Ciuilis | **Vielic**ien(sis) relictos, et iure successionis ad præfatum Albertum Skampski vti parentem de|uolutos, ob litem quandam inter eundem Albertum Skąmpski et olim Reginam Stroy|manka defuncti Adami Skampski consortem ratione successionis cuiusdam Seuerini | prætens . . . . [1]) Adami Skampski fily exortam in sequestrum officy fid(elitatum) V(estrarum) traditos, atq(ue) ad deci|sionem illius litis depositos fuisse. Quoniam verò antè plures annos præfata Regina | Stroymanka vna cum . . . . [2]) Seuerino filio suo naturali è vivis decessit; et hactenùs | nemo eandem litem prosecutus est, adeoq(ue) ista causa fatalibus iam pridem extincta est; | vt ita de successione memorati Alberti Skampski, post Adamum filium repetita nulla | amplius dubitatio supersit: Idcircò fid(elitatibus) V(est)ris serio mandadamus, omninò habere | volentes, vt postquam nomine pædicti Alberti Skampski præsentibus hisce requisi|tæ fuerint, omnem suppellectilem tàm domesticam, quam librariam in sequestro fid(elitatum) | V(estrarum) tot annis existentem, et ad eundem Albertum Skąmpski iure successionis pertinen|tem absq(ue) omni mora et tergiuersatione extradant atq(ue) extradi curent, ne eædem | res diuturni . . . [3]) corrumpantur. Pro gr(ati)a n(ost)ra et Officiorum suorum debito, | secus non facturæ. Datum **Varssaviae** in Conuentu Regni generali die x | Mensis February anno D(omi)ni **MDCXIXo** Regnor(um) n(ost)ror(um) Polonici | XXXII Suetici verò XXVo.

Sigismundus Rex

Remigius Zaleski mp.

Zygmunt III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy itd. a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król. Sławetnym Burmistrzowi, Radźcom, Wójtowi i Ławnikom Miasta Naszego* **Wieliczki,** *wiernym Nam i miłym, łaskę Naszą królewską. Sławetni, wierni Nam i mili! Przełożono Nam imieniem Szlachetnego Wojciecha Skąpskiego, iż przed kilką laty pewne rzeczy i książki różnych pisarzy, po śmierci nieboszczyka Adama Wiktoryna Skąpskiego, tegoż Wojciecha syna a Regenta miejskiego* **wielick***iego, pozostałe i prawem spadku na przerzeczonego Wojciecha Skąpskiego jako ojca przeszłe, z powodu pewnego sporu, między tymże Wojciechem Skąpskim a nieboszczką Reginą Strojmanką, zmarłego Adama Skąpskiego żoną, o pewną spuściznę po Sewerynie . . . . Adama Skąpskiego synie, powstałego, w sekwester urzędowy Wiernościom Waszym oddane, i do rozstrzygnięcia owego sporu złożone. Lecz że przed wielą laty wspomniona Regina Strojmanka wraz z . . Sewerynem, przyrodzonym synem swoim, ze świata zeszła, i dotąd nikt tego sporu dalej nie prowadził, a więc owa sprawa już przedtem umorzyła się tak dalece, że względem spuścizny pomienionego Wojciecha Skąpskiego, po Adamie synie dochodzonej, nie ma już więcej wątpliwości: przeto Wiernościom Waszym dobitnie rozkazujemy, chcąc to mieć wcale, abyście wezwani niniejszem w imię wspomnionego Wojciecha Skąpskiego, wszystkie porządki domowe i książki, w sekwestrze Wierności Waszych tyle lat zostające, a do tegoż Wojciecha Skąpskiego prawem spuścizny należące, bez zwłoki i oporu wydali i wydać polecili, iżby się owe rzeczy od długiego . . . . nie psowały. Dla łaski Naszej i obowiązku swojego inaczej czynić nie macie. Dano w* **Warszawie** *na sejmie walnym dnia 10. miesiąca lutego lata Pańskiego* **1619go.** *królestw zaś Naszych: polskiego w 32giem a szwedzkiego w 25tem.*

Zygmunt *Król*

Remigij Zaleski rs.

Odcisk pieczęci niewyraźny i już połamany, o 90 milimetrach przekroju, na wierzchnim półarkuszku we wosku czerwonym z pod spodu nalepionym. U spodu półarkuszka poniżej odcisku pieczęci treść:

Mandat(um) ad M(a)g(ist)ratum Vielicien(sem) vt Alberti Skampski post mort(em) fily ipsius Adami res et lib(ros) ex sequestro off(ic)y sui extradant.

Rozkaz do Urzędu wielickiego, aby rzeczy i książki Wojciecha Skąpskiego po śmierci syna jego Adama ze sekwestru urzędowego wydał.

Napisu znajdującego się na spodniej stronie spodniego półarkusza poszarpanego nie można w zupełności odczytać. Wysokość półarkuszka 320, szerokość 207 milimetrów

1, 2 i 3) Miejsca uszkodzone.

Rok 1609, 1619.

Akademii krakowskiej za sumę trzech tysięcy złt. pols. Miasto Wieliczka sto ośmdziesiąt złt. pols. czynszu rocznego na wojtostwie i innych posiadłościach swoich zapisuje.

Sigismundus III. Dei gr(ati)a Rex Poloniæ m(a)g(n)us Dux Lithu(ani)æ Russiæ Prussiæ Maso|uiæ Samogitiæ Liuoniæq(ue) Nec non Sueccor(um) Gottor(um) Vandolor(um)q(ue) hær(edita)rius Rex | S(ignifi)camus præ(se)ntibus l(ite)ris n(ost)ris quorum interest uniuersis et singulis Contineri in Actis | Cancell(ari)æ n(ost)ræ l(ite)ras infra scriptas, supplicatumq(ue) nobis, ut eas ex ysdem authentice extra|di mandare dignaremur, quarum tenor de uerbo ad uerbum sequitur talis.

Sigismundus | tertius etc. S(ignifi)camus etc. Quod coram nobis et Actis Cancell(ari)æ n(ost)ræ p(e)r(so)n(a)l(ite)r constituti Fa|mati Hieronimus Gortacki, Sebastianus Sremski, Caspar Bielski Consules, et Christophe|rus Krzyworzecki et Albertus Orzech Scabini Civitatis n(ost)ræ **Wielic**ien(sis) suo et totius com|munitatis Ciuitatis eiusd(em) **Wieliczka,** pro cuius ratihabitione, cauent, ac se præ(se)ntibus | inscribunt no(m)ine, uigore Plenipotentiæ sibi recognoscentibus **Wieliciae** Feria secunda | in Crastino D(omi)nicæ Lætare anno præsenti, a Proconsule, Consulibus, Scabinis, ac tota commu|nitate eius Ciuitatis datæ, et habitæ; Receden(do) à terris, Di(stri)ctibus, foro, iuribus, iuris|di(cti)onibusq(ue) suis quibusuis proprys et competen(tibus),se uerò cum succ(ess)oribus ac bonis suis | o(mn)ibus, iurisd(icti)oni præ(se)nti quoad actum præ(se)ntem attinet, total(ite)r incorporan(do), palam, liberè, | ac per expressum recognoverunt, et quilibet illor(um) suo pro interesse recognouit. Quia | ipsi M(a)g(nifi)co Adamo Falencki Rectori Almæ Academiæ **Cracou**ien(sis), Decano S(ancti) Floriani, et | præposito o(mn)ium Sanctorum Eccl(esi)arum **Cracou**ien(sium), nec non o(mn)ibus et singulis R(e)v(ere)ndis et | V(e)n(e)r(abi)libus Doctoribus o(mn)ium facultatum, M(a)g(ist)ris, licentiatis, Professoribus, ac toti uniuer|sitati Almæ Academiæ **Cracou**ien(sis), nunc et pro tempore ex(iste)ntibus, su(m)mam centum et | octuaginta floren(os) Pecuniæ Polonicalis communis, quemlibet floren(um) triginta grossis | Polon(icis) computan(do), census annui reemptiona|l(is), pro summa trium Millium floren(orum) pecc(uni)æ | Pol(onicali)s, monetæ et numeri præmissorum, ab eisdem Rectore, Doctoribus, o(mn)ium facultat(um) | M(a)g(ist)ris, Licentiatis, Professoribus, ac tota Vniuersitate Almæ Academiæ **Cracou**ien(sis) r(e)al(ite)r | leuata, de qua ipsos præsenti quietant, et liberos faciunt, in et super tota Aduocatia | **Wielic**ien(si) per nos et Ordines Regni Constitutionibus Warsauien(sibus) proximè laudat(is), Ciui|tati eidem incorporata, et per eosdem recognoscentes, ac totam Co(m)munitatem **Wielic**ien(sem) | à N(obi)li Joanne Szczerbic poss(ess)ore eiusdem Aduocatiæ exempta, bonisq(ue) ad Aduoc(ati)am | eandem pertinen(tibus); prout u(idelic(e)t in suis metis et limitibus seu circumferentia conti|netur, Nec non in et super alys bonis o(mn)ibus et singulis Civitatis **Wielic**ien(sis), utpotè | **Marcinkowice, Vdęba, Gieranow,** [1]) et **Kloszow,** fundisq(ue) eorum o(mn)ibus, incolis, domibus, | areis, agris, campis, pratis, fructibus, prouentibus, redditibus, utilitatibus, emolumen(tis), | attinen(tiis)q(ue) et pertinen(tiis) uniuersis,nullis poenitus [2]) exceptis, ne pro se, succ(esso)ribusq(ue) aut | succedaneis, aut alio quopiam reseruatis, sed o(mn)ibus in g(ene)re, et singulis in specie || comprehensis, generi per speciem et è conuerso non derogan(do), Verum ita latè, | longè, circumferential(ite)rq(ue) prout præfatorum bonorum

Zygmunt III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król. Oznajmiamy tem pismem Naszem wszystkim w ogóle i w szczególności, którym wiedzieć należy: iż w aktach kancellaryi Naszej znajduje się list niżej zamieszczony, i że Nas upraszano, abyśmy go z nich wierzytelnie wydać raczyli. Listu zaś tego osnowa dosłowna jest taka:*

Zygmunt III. *itd. Oznajmiamy itd. Przed Nami i aktami Kancellaryi Naszej stanąwszy oblicznie Sławetni: Hieronim Gortacki, Sebastyan Sremski i Kasper Bielski, Radźcy, tudzież Krzysztof Krzyworzecki i Wojciech Orzech, Ławnicy Miasta Naszego* ***Wieliczki,*** *imieniem swojem i całej Gminy tegoż Miasta* ***Wieliczki,*** *za którego zezwolenie ręczą, i niniejszem się zapisują, na mocy pełnomocnictwa, im zeznawającym we* ***Wieliczce*** *w poniedziałek zajutrzny po niedzieli środopostnej lata terazniejszego od Burmistrza, Radźców, Ławników i wszystkiej Gminy tegoż Miasta danego i dzierżonego, odrzekając się ziem, powiatów, sądu, praw i zwierzchności własnych i przynależnych, a poddając się, o ile tego niniejsza sprawa wymaga, zupełnie z potomstwem i wszelkim majątkiem swojem obecnemu Sądowi, zeznali jawnie, dobrowolnie i wyraźnie razem jako też każdy ze swej strony: Iż Wielmożnemu Adamowi Falęckiemu, Rektorowi Sławnej Akademii* ***krakow****skiej, Dziekanowi kościoła ś. Floryana a Proboszczowi Wszystkich Swiętych w* ***Krakowie,*** *tudzież wszystkim w ogóle i w szczególności Wielebnym i Czcigodnym Doktorom wszystkich wydziałów, Magistrom, Licencyatom, Professorom i Ogółowi Sławnej Akademii* ***krakow****skiej, teraz i potem będącym, summę stu ośmdziesięciu złotych zwyczajnemi pieniądzmi polskiemi rocznego czynszu skupnego, po trzydzieści groszy na złoty licząc, za summę trzech tysięcy złotych pieniądzmi polskiemi piętna i liku wspomnionego, od tychże Rektora, Doktorów wszystkich Wydziałów, Magistrów, Licencyatów, Professorów i całej Powszechności Swietnej Akademii* ***krakow****skiej rzeczywiście wziętą — z której niniejszem kwitują, i wolnymi ich czynią, — na całem wójtostwie* ***wielick****iem, przez Nas i Stany koronne ustawami warszawskiemi, właśnie uchwalonemi, do tegoż Miasta wcielonem, a przez tychże zeznawających i przez całą Gminę* ***wielicką*** *od Szlachetnego Jana Szczerbicza, posiadacza tegoż wójtostwa, wykupionem, tudzież na majętności do onego wójtostwa należącej a granicami i miedzami właściwemi objętej, także na wszystkich innych w ogóle i w szczególności Miasta* ***Wieliczki*** *majętnościach, mianowicie na* ***Marcinkowicach, Udębie, Gieraszowie, Kłosowie*** *i wszystkich gruntach, mieszkańcach, domostwach, podworzyskach, rolach, polach, łąkach, plonach, dochodach i pożytkach, na wszystkich przynależytościach, do nich patrzących, bez żadnego wyjątku, nic sobie ani dla potomstwa lub następców ani dla kogokolwiek nie zastrzegając, lecz wszystkie razem i każde z osobna biorąc, a ogólności szczególnością i odwrotnie ujmy nie czyniąc, w takiej istotnej szerokości, długości i rozległości, jaką przerzeczone majętności w miedzach i kresach swych zajmują, w prawie wieczystego dzierżeniu i posiadania, im zeznającym i całej Gminie przysługującem, na spłatę wszakże czyli na wyder-*

[1]) W dokumentach z r. 1363 i 1377: „Gierassów". — [2]) W oryginale tak jako tu.

hæreditas, in suis metis et limi|tibus extendit,[3]) et prout eadem bona, eisdem recognoscentibus ac toti Communitati | seruiunt, ac eadem tenent et possident perpetuò et in æuum, In uim tamen re|emptionis aliàs *na Widerkauf* uendiderunt et inscripserunt, prout uendunt et in|scribunt, temporibus perpetuis per præ(se)ntes. Quem quidem Censum Centum et Octuagi(n)ta | floren(orum) Pec(uniæ) Polonical(is) prænominati recognoscentes, se, ac suos successores, succedaneosq(ue), | ac totam Co(m)munitatem Ciuitatis **Wieliczka.** nunc et pro tempore existen(tem), bonorumq(ue) præ|fatorum poss(ess)ores pro te(m)p(or)e existen(tes), siue y plures fuerint, et poss(essi)one bonorum suprascri|ptorum gauderent, tam o(mn)es coniunctim, quàm quemlibet eorum seorsim, non reuocan(do) | se ad reliquos bonorum eorundem cohæredes, et compossessores super bonis supra scriptis, | præfato Rectori, Doctoribus, o(mn)iumq(ue) facultatum M(a)g(ist)ris Licentiatis, Professoribus, ac toti | uniuersitati Almæ Academiæ **Craeou**ien(sis) modernis et pro t(em)p(or)e existentibus, inscribunt, | et obligant præsen(tibus) quotannis pro duabus temporum ratis, primam quidem Nonagin(ta) | florenos pec(uniæ) Polonic(alis) pro Festo sancti Michaelis Archangeli, secundam uerò ratam pro | Festo Sacri Paschatis, seu Festo Resurectionis Christi Domini, incipien(do) huiusmodi solu|tionem census prædicti a Festo s(ancti) Michaelis Archangeli prox(im)e in anno nunc currenti, in|cidente, et pro eodem festo primæ rat(æ) solu(ti)onem incipien(do), mediante quietatione manuali, | Procurator(i) Vniersit(atis) eiusdem pro te(m)p(or)e existent(i) facien(dam) ad manus eiusd(em) Procura|toris pro te(m)p(or)e existen(tis) dare, soluere, et per proprium nuncium ad Collegium maius **Craco**uien(se) | transmittere, Idq(ue) sub uadio trium Millium flor(enoru)m pec(uniæ) Polonic(alis), per eosd(em) recognos(c)entes, | ac eorum succ(ess)ores et succedaneos totamq(ue) Co(m)munitat(em) Ciuitatis **Wielic**ien(sis), nunc et pro te(m)p(or)e | existen(tem) bonorumq(ue) supra scriptorum poss(ess)ores, tam o(mn)es coniunctim, quàm queml(ibe)t seor|sim præfato M(a)g(nifi)co Adamo Falencki Rectori moderno ac pro te(m)p(or)e existen(ti), ac R(euere)ndis et | V(e)n(e)r(abi)l(i)bus Doctoribus, o(mni)um Facultatum M(a)g(ist)ris licentiatis, Professoribus ac toti Vniuer|sitati Almæ Academiæ **Craeou**iensis, nunc et pro te(m)p(or)e existen(tibus), ob non solu(ti)onem su(m)mæ | supra scriptæ Census pro quolibet anno, pro temp(or)e et loco supra expressis ad soluen(dum) succum|ben(dorum), ea conditione ad præmissa adiecta, et per eosdem recognoscentes. in se ac succ(ess)ores | Succedaneosq(ue) ac totam Communitatem Ciuitatis **Wielic**ien(sis) ultrò et beneuolè assumpta. | Quodsi et in quantum ydem recognoscentes cum suis succ(ess)oribus ac succedaneis, bo|norumq(ue) poss(ess)oribus. eiusmodi censum. Centum Octuaginta flor(enoru)m pec(uniæ) Polonic(alis) ad ratas | supra scriptas distinctum, aliquo anno, pro die et festo, ac loco superius assignatis, et | quamcunq(ue) ratam ex præmissis prædicto M(a)g(nifi)co Rectori. Doctoribus, M(a)g(ist)ris licentiatis || Professoribus, totiq(ue) Vniuersitati Almæ Academiæ **Craco**uien(sis) modernis, et pro | tempore existentibus, soluere neglexerint, liberum erit ysdem M(a)g(nifi)co et R(e)u(eren)dis | Rectori, Doctoribus, M(a)g(ist)ris licentiatis, Professoribus ac toti Vniuersitati modernis, | et pro tempore existentibus pro summa supra scripta Trium Millium flor(enoru)m | pec(uniæ) Polonic(alis) prædictos recognoscentes, et eorum succ(ess)ores ac Succedaneos, totamq(ue) | co(m)munitatem Ciuitatis **Wieliczka.** bonorumq(ue) eorundem poss(ess)ores, siue y plures | fuerint, tam o(mn)es coniunctim quàm quemlibet seorsim ad off(iciu)m Castren(se) Capit(aneale) **Cracou**(iense) | uel uacante eodem ex qualibet causa ad off(iciu)m Castren(se) Capit(aneale) Nouæ Ciui-

[3]) Tu opuszczone „se“.

kaf przedali i zapisali, jakoż przedają i zapisują niniejszem po wieczne czasy. Który-to czynsz stu ośmdziesięciu złotych pieniądzmi polskiemi pomienieni zeznający za siebie, za potomków i następców swoich, za całą Gminę Miasta **Wieliczki,** *teraz i potem będącą, tudzież za posiadaczy majętności przerzeczonych z czasem nastałych, a gdyby ich więcej było i w posiadaniu tychże majętności zostawało, tak za wszystkich razem jako też za każdego z nich zosobna, nie odwołując się do drugich tychże majętności właścicieli i współposiadaczy, zapisują się na owych majętnościach i obowięzują niniejszem, przerzeczonemu Rektorowi, Doktorom, wszystkich wydziałów Magistrom, Licencyatom, Professorom i Ogółowi Wysokiej Akademii krakowskiej, teraz i potem będącym, każdego roku w dwóch czasach oznaczonych, mianowicie: raz dziewięćdziesiąt złotych pieniądzmi polskiemi w święto świętego Michała Archanioła, a drugi raz na wielkanoc czyli w święto Zmartwychwstania Chrystusa Pana, zaczynając wypłatę pomienionego czynszu i pierwszej raty na dniu ś. Michała Archanioła najbliższym, lata bieżącego przypadającym, za kwitem odręcznym Prokuratorowi tejże Akademii podówczas będącemu uskutecznić się mającą, do rąk tegoż Prokuratora natenczas będącego dawać, uiszczać i przez własnego wysłańca do większego Kollegium* **krakow***skiego przesełać, a to pod zakładem trzech tysięcy złotych polskich, które ciż zeznający, ich potomkowie i następcy, tudzież cała Gmina Miasta* **Wieliczki**, *teraz i potem będąca, oraz majętności wyżej wyrażonych właściciele, tak wszyscy społem jako też każdy zosobna, temuż Wielmożnemu Adamowi Falęckiemu, Rektorowi teraźniejszemu lub ówczesnemu, Wielebnym i Czcigodnym Doktorom, wszystkich wydziałów Magistrom, Licencyatom, Professorom i całemu Gronu Swietnej Akademii* **krakow***skiej, teraz i potem będącym, w razie niezapłacenia czynszu w ilości wyżej oznaczonej za którybądź rok w czasie i miejscu wyżej wyrażonych, zapłacić będą powinni. Dokładają ciż oświadczający do powyższych jeszcze ten, chętnie i dobrowolnie na siebie, na potomków i następców swoich tudzież na wszystkę Gminę Miasta* **Wieliczki** *przyjęty warunek: że gdyby i o ileby ciż oświadczający się albo też ich potomkowie i następcy i majętności posiadacze, owych sto ośmdziesiąt złotych polskich czynszu, na raty wyżej wyrażone podzielonego, w którymkolwiek roku, na dniu i w miejscu wyżej oznaczonych, albo którąbądź z powyższych rat pomienionemu Wielmożnemu Rektorowi, Doktorom, Magistrom, Licencyatom, Professorom i całemu Gronu Sławnej Akademii* **krakow***skiej, teraz i potem będącym, zapłacić omieszkali, Wielmożny Rektor ze Czcigodnymi Doktorami, Magistrami, Licencyatami, Professorami i z całą Społecznością akademicką, teraz i potem będącymi, mocen będzie, o wyżej wyrażoną summę trzech tysięcy złotych polskich, przerzeczonych zeznających albo ich potomków i następców, tudzież całą Gminę Miasta* **Wieliczki** *i majętności owych posiadaczy, a gdyby ich wielu było, więc wszystkich społem i każdego zosobna przed Urząd grodzki Starostwa* **krakow***skiego, w razie zaś tegoż dla jakiejkolwiek przyczyny nieurzędowania, przed Urząd grodzki starości w Nowemmieście Korczynie pozwać, gdzie oświadczający się albo ich potomkowie i następcy z całą Gminą, teraz i potem istniejącą, tudzież posiadacze majętności, wszyscy społem i każdy zosobna, nie odwołując się do drugich tychże majętności właścicieli i współposiadaczy, oną summę trzech tysięcy złotych pieniądzmi polskiemi razem ze zaległemi odsetkami w zupełności przed aktami wyżej wyrażonemi, przed które pozwani zostali, zapłacić i złożyć będą powinni i obowiązani pod drugim równie wysokim a osobnym zakładem trzech tysięcy złotych pieniądzmi polskiemi, któremu przerzeczeni zeznający albo ich*

tatis *Korczyn* | citare, ibidemq(ue) eandem summam Trium Millium flor(enoru)m pec(uniæ) Polonic(alis); una cum censu | seu censibus retentis, ydem recognoscentes et eorum succ(ess)ores ac Succedanei totaq(ue) Com|munitas moderna et pro te(m)p(o-r)e ex(iste)ns, bonorumq(ue) poss(ess)ores tam o(mn)es coniunctim, quàm | q(ui)l(ibe)t seorsim, totum, non reuocan(do) se ad reliquos eorundem bonorum cohæredes, et | composs(ess)ores circa Acta supra scripta, ad quæ Citatus seu Citati fuerint, persoluere | et reponere tenebitur et tenebuntur, Sub alio simili et speciali uadio Trium Mil|lium flor(enoru)m pec(uniæ) Polonic(alis) per præfatos recognoscentes et eorum succ(ess)ores ac succedaneos | totamq(ue) Communitatem Ciuitatis **Wieliczka**, modernos et pro tempore existen(tes) | bonorumque poss(ess)ores, tam o(mn)es coniunctim quàm quemlibet seorsim, no(n) reuocando | se ad reliquos eorundem bonorum cohæredes uel composs(ess)ores, supra scriptis Rectori, | Doctoribus, Magistris Licentiatis Professoribus totiq(ue) Vniuersitati Almæ Academiæ **Cracouien**|**si**en(sis), nunc et pro tempore existen(tibus) ob non completio(ne)m præmissorum o(mn)ium et | singulorum tam in toto quàm in parte, toties, quoties opus fuerit ad soluen(dum) succumben(do). | Etiam ex nunc ydem Famati Hieronimus Gortacki, Sebastianus Sremski, Caspar Biel|ski Consules, et Christopherus Krzyworzecki, et Albertus Orzech Scabini reco|gnoscentes, suo et totius Co(m)unitatis no(m)ine, prænominatis, M(a)g(nifi)co Adamo Falencki | Rectori, et V(e)n(e)r(abi)libus Doctoribus, M(a)g(ist)ris licentiatis Professoribus ac toti uniuersi|tati Academiæ dant et admittunt præsen(tibus) in bona supra scripta censu eodem onerata | in eodem censu realem intromissionem, actualemq(ue) poss(essi)onem per M(i)n(ister)ialem quem|cunq(ue) sibi ad id duxerint eligen(dum), præsen(tibus) addit(um). Debentq(ue) et tenebuntur præno(m)inati | recognoscentes F(amati) Hieronimus Gortacki, Sebastianus Sremski, Caspar Bielski Con|sules, et Cristopherus Krzyworzecki, et Albertus Orzech, Scabini recognoscentes, | prout se ac suos successores, Succedaneosq(ue), ac totam Communitatem Ciuitatis | **Wielic**ien(sis) nunc et pro tempore existen(tis) et bonorum præfatorum poss(ess)ores, siue y | plures fuerint, tam omnes coniunctim quám quemlibet seorsim, de et super bonis || suis omnibus, habitis et haben(dis), præno(m)inato M(a)g(nifi)co Adamo Falencki Rectori | ac R(evere)ndis et V(e)n(e)r(abi)l(i)bus Doctoribus, M(a)g(ist)ris Licentiatis, Professoribus ac toti uni|uersitati, Almæ Academiæ **Cracou**ien(sis), modernis et pro tempore ex(iste)ntibus, inscri|bunt et obligant præ(se)ntibus, ipsos et eorum succedaneos, ac totam Vniuersitatem, | occasione præfati census, et bonorum eodem oneratorum, ab o(mn)ibus inscriptionibus | prioribus et posterioribus, si quæ in eisdem bonis, cuicunq(ue) personarum factæ fuerint, | et ab omni impetitione iuridica, quarumcunq(ue) personarum, toties quoties opus | fuerit, tueri, euincere, intercedere, et eliberare, ita, ut præfati M(a)g(nifi)cus et R(evere)ndi Ada|mus Falencki, Rector, Doctores, M(a)g(ist)ri licentiati, Professores, ac tota uniuersitas, | moderni, et pro tempore existentes, possint pacificè et integrè, quolibet anno, | sine quouis impedimento, censum supra no(m)inatum recipere, idq(ue) sub alio simili et | speciali uadio Trium millium floren(orum) pec(uniæ) Polonic(alis) per eosdem Famatos Hiero|nimum Gortacki, Sebastianum Sremski, Casparum Bielski, Consules, et Christophe|rum Krzyworzecki, et Albertum Orzech[4]), ac eorum succ(ess)ores ac succedaneos, totamq(ue)| | Communitatem Ciuitatis **Wielic**ien(sis), modernos et pro te(m)p(or)e ex(iste)ntes, ac bonorum præfa|torum poss(ess)ores, siue y plures fuerint, tam omnes coniunctim, quàm quem-

potomkowie i następcy z całą Gminą Miasta **Wieliczki,** *teraźniejszą lub owoczesną, tudzież posiadłości tychże właściciele, tak wszyscy razem jako też każdy zosobna, bez odwoływania się do drugich tychże majętności współwłaścicieli i współposiadaczy, w razie zupełnego lub częściowego niedopełnienia wszystkich lub pojedynczych warunków wyżej orzeczonych poddać się, a w następstwie ów zakład wyrażonym wyżej Rektorowi, Doktorom, Magistrom, Licencyatom, Professorom i całemu Gronu Wysokiej Akademii* **krakow***skiej, teraz i potem istniejącej, tylekrotnie ile razy tego potrzeba się okaże, złożyć będą zniewoleni. Od teraz też Sławetni Hieronim Gortacki, Sebastyan Sremski, Kasper Bielski, Radźcy, tudzież Krzysztof Krzyworzecki i Wojciech Orzech, Ławnicy zeznający, pomienionemu Wielmożnemu Adamowi Falęckiemu Rektorowi, Czcigodnym Doktorom, Magistrom, Licencyatom, Professorom i Ogółowi Akademii przyznając dają niniejszem w majętności wyżej wyrażone, a czynszem onym obciążone, na tymże czynszu istotne wwiązanie i rzeczywiste posiadanie przez woźnego, którego do tej czynności wybiorą, niniejszem dodanego. Powinni również i obowiązani będą przerzeczeni zeznawający, Sławetni Hieronim Gortacki, Sebastyan Sremski, Kasper Bielski, Radźcy, a Krzysztof Krzyworzecki i Wojciech Orzech, Ławnicy, — w którym też celu od siebie, od potomków i następców swoich, od całej Gminy Miasta* **Wieliczki** *teraz i potem będącej i od tychże majętności posiadaczy, a gdyby ich kilku było, więc od wszystkich razem i od każdego zosobna, na wszystkich dobrach własnych albo nabydź się mających, temuż Wielmożnemu Adamowi Falęckiemu Rektorowi, Wielebnym i Czcigodnym Doktorom, Magistrom, Licencyatom, Professorom i całemu Gronu Sławnej Akademii* **krakow***skiej, teraz i potem będącym, niniejszem zapis dają, — tychże przerzeczonych, następców ich i całą społeczność akademicką z powodu czynszu pomienionego przed wszelkiemi zapisami zaszłemi i przyszłemi, gdyby jakie komukolwiek na onych majętnościach uczynione były, tudzież od nagabywań sądowych ze strony którychbądź osób, ilekrotnie potrzeba tego będzie, ochraniać, bronić, zastępować i wyzwalać tak, iżby wzmiankowani Wielmożny i Szanowni: Adam Falęcki Rektor, Doktorowie, Magistrowie, Licencyaci, Professorowie z całą społecznością, teraźniejsi i następni, czynsz powyższy spokojnie i całkowicie każdego roku bez przeszkody pobierać mogli, a to pod taką samą znowu poręką trzech tysięcy złotych polskich, której ciż Sławetni Hieronim Gortacki, Sebastyan Sremski, Kasper Bielski, Radźcy, Krzysztof Krzyworzecki i Wojciech Orzech, tudzież potomkowie i następcy ich, i cała Gmina Miasta* **Wieliczki**, *teraźniejsi i ówcześni, posiadacze majętności przerzeczonych, a gdyby ich kilku było, tedy wszyscy razem i każdy zosobna, bez odwoływania się do drugich tychże majętności współwłaścicieli i współposiadaczy, na rzecz pomienionych: Wielmożnego Adama Falęckiego Rektora, Czcigodnych i Szanownych Doktorów, Magistrów, Licencyatów, Professorów i całego Grona Swietnej Akademii* **krakow***skiej, teraz i z czasem będących, z powodu zupełnego albo częściowego niedopełnienia warunków wyżej wyrażonych, ile razy potrzeba zajdzie, podpadną, i onę złożyć będą zniewoleni. Ciż oświadczający się, Sławetni Hieronim Gortacki, Sebastyan Sremski, Kasper Bielski, Radźcy, zaś Krzysztof Krzyworzecki i Wojciech Orzech, Ławnicy, zapisują również i obowięzują siebie, potomków i następców swoich, i całą Gminę Miasta* **Wieliczki,** *teraz i potem będących, wspomnionym wyżej Wielmożnemu i Czcigodnym Rektorowi, Doktorom, Magistrom, Licencyatom, Professorom i całej Społeczności Swietnej Akademii* **krakow***skiej, teraźniejszym i następnym, na wszystkich swoich posiadłościach i summach pieniężnych,*

[4]) Tu opuszczone: „Scabinos.“

l(i)bet seorsim, | no(n) reuocando se ad reliquos eorundem bonorum cohæredes et comp(osse)ssores, præfatis | M(a)g(nifi)co Adamo Falencki Rectori, ac R(evere)ndis et V(e)n(e)r(abi)l(i)bus Doctoribus, M(a)g(ist)ris licentiatis, | Professoribus totiq(ue) uniuersitati Almae Academiæ **Cracou**ien(sis), modernis et pro tempore | ex(iste)ntibus, ob non completio(ne)m præmissorum o(mn)ium et singulorum, tam in toto, quàm | in parte, toties quoties opus fuerit, ad soluen(dum) succumben(do). Nihilominus iidem recogno|scentes, Famati Hieronimus Gortacki, Sebastianus Sremski, Caspar Bielski Consules, ac Chri|stopherus Krzyworzecki, et Albertus Orzech Scabini, se ac suos successores succedaneosq(ue), et | totam Communitatem Ciuitatis **Wieliczka**, modernos et pro te(m)p(or)e ex(iste)ntes, de et super bonis | suis omnibus ac summis pecuniarys habitis et haben(dis) præfato M(a)g(nifi)co et R(evere)ndis, Rectori, Do|ctoribus, M(a)g(ist)ris, licentiatis, Professoribus, ac toti Vniuersitati Almæ Academiæ **Cracou**ien(sis), | nunc et pro tempore ex(iste)ntibus, inscribunt et obligant, præ(se)ntem consensum specialem nostru(m) | sufficien(tem) una cum approbatione eiusdem inscriptionis, à nobis in spacio quatuor septima|narum, ab actu inscriptionis præsentis computan(do), expedire, et expeditum ad Manus Re|ctoris seu Procuratoris Vniuersitat(is) pro te(m)p(or)e ex(iste)ntis tradere, Idq(ue) sub alio et speciali uadio | Trium Millium Flor(enoru)m pec(uniæ) Polonic(alis) per eosdem recognoscentes, Famatos Consules, Sca|binos, ac eorum succ(ess)ores succedaneosq(ue), et totam Communitatem Ciuitatis **Wieliczka** mo||dernos et pro te(m)p(or)e ex(iste)ntes, prænom(in)atis M(a)g(nifi)co et R(evere)ndis Adamo Falencki Rectori, | Doctoribus o(mn)ium facultatum, M(a)g(ist)ris Licentiatis, Professsoribus, ac toti Uniuersitati Al|mæ Academiæ **Cracou**ien(sis) nunc et pro te(m)p(or)e ex(iste)ntibus, ob non completio(ne)m præmissorum | o(mn)ium et singulorum, tam in toto, quàm in parte, toties, quoties opus fuerit ad soluen(dum) | succumben(do). Pro quibus quidem uadio uel uadys, modò præmisso ad soluend(um) succubitis, | ac re aliqua principali non completa, Cit(a)ti ex(iste)ntes prænominati recognoscentes, Famati | Hieronimus Gortacki, Sebastianus Sremski, et Caspar Bielski Consules, et Christophe|rus Krzyworzecki, et Albertus Orzech[5]), ac eorum succ(ess)ores et succedanei, ac tota Com|munitas Ciuitatis **Wielic**ien(sis) moderni et pro te(m)p(or)e ex(iste)ntes, bonorumq(ue) præfatorum posse|ssores, siue y plures fuerint, tam omnes coniunctim, quàm quilibet eorum seorsim, | non reuocando se ad reliquos eorundem bonorum cohæredes, et comps(ess)ores, ad insta(ntia)m | supra scripti M(a)g(nifi)ci Adami Falencki Rectoris, et R(evere)ndorum ac V(e)n(erabi)lium Doctorum, | M(a)g(ist)rorum, Licentiatorum, Professorum, ac totius Vniuersitatis Almæ Academiæ **Crac(ov**iensis) | nunc, et pro te(m)p(or)e existe(ntium) ad off(iciu)m Castren(se) Capit(aneale) **Crac(ov**iense), uel uacan(te) ex quacunq(ue) causa), | ad off(iciu)m Castren(se) Capit(aneale) Nouæ Ciuitatis Korczyn, extunc receden(do) ut supra a terris, Di|strictibus, foro, iuribus, iurisdi(cti)onibusq(ue) suis quibusuis proprys et competen(tibus), se uerò cum | succ(ess)oribus ac succedaneis, et bonorum eorundem, modo supra scripto poss(ess)oribus, Juris|di(cti)onem off(ic)y præfati, ad quod ex præmissis uigore Inscriptionis præ(se)ntis cittabuntur, quo|ad responden(dum), et inscriptioni præ(se)nti in toto satisfacien(dum), incorporan(do), In primo citt(ati)onis | termino uti peremptorio stare, parere, respondere, pro uadioq(ue) seu uadys præfatis, ac re | ipsa principali, pro qua cittabuntur, tam in toto quàm in parte, toties quoties opus fuerit, | satisfacere debebunt et tenebuntur, seq(ue) et

[5]) Opuszczone „Scabini.“

już będących albo z czasem bydź mogących ich własnością, iż niniejsze szczególne i dostateczne zezwolenie Nasze wraz ze zatwierdzeniem tegoż zapisu, w ciągu czterech tygodni — od zdziałania niniejszego zapisu licząc — od Nas wyprawione, a po wyprawieniu Rektorowi albo Prokuratorowi Akademii, na ów czas będącym, doręczone zostanie, i że w razie całkowitego lub częściowego niedopełnienia określeń przerzeczonych, ciż zeznawający Sławetni Radźcy i Ławnicy, ich potomkowie i następcy, tudzież cała Gmina Miasta ***Wieliczki***, *wobec i potem będący, na rzecz pomienionych Wielmożnego i Czcigodnych: Rektora Adama Falęckiego, Doktorów wszystkich wydziałów, Magistrów, Licencyatów, Professorów i całego Grona Swiatłej Akademii* ***krakow****skiej, teraźniejszych i następnych, osobnemu zakładowi trzech tysięcy złotych pieniądzmi polskiemi, tyle razy ilekrotnie potrzeba będzie składać się mającemu, poddają się. Gdyby wspomieni zeznający, Sławetni: Hieronim Gortacki, Sebastyan Sremski i Kasper Bielski, Radźcy, Krzysztof Krzyworzecki i Wojciech Orzech, Ławnicy, ich potomkowie i następcy, tudzież cała Gmina Miasta* ***Wieliczki***, *teraz i potem będący, także majętności przerzeczonych posiadacze, a gdyby ich więcej było, więc wszyscy społem i każdy z nich zosobna, nie odwołując się do drugich tychże majętności współdziedziców i współposiadaczy, na żądanie wyżwspomnionych: Wielmożnego Adama Falęckiego Rektora, Czcigodnych i Szanownych Doktorów, Magistrów, Licencyatów, Professorów i całego Grona Swietnej Akademii* ***krakow****skiej, teraz i z czasem będących, przez Urząd grodzki Starostwa* ***krakow****skiego, albo w razie nieurzędowania tegoż z jakiejkolwiek przyczyny, przed Urząd grodzki Starostwa nowomiejsko-korczyńskiego o powyższy zakład lub zakłady, w przerzeczony sposób na się przyjęte i złożyć się mające, albo o niedopełnienie w czemkolwiek rzeczy głównej pozwani zostali; natenczas zrzekając się jako wyżej ziem, powiatów, sądu, praw i zwierzchności swoich i przynależnych, a poddając się z potomkami i następcami tudzież z dóbr tychże oznaczonymi wyżej posiadaczami, pod sądownictwo Urzędu pomienionego, przed który w skutek powyższych określeń na mocy niniejszego zapisu do odpowiedzialności i zupełnego zadośćuczynienia zapisowi niniejszemu pozwani będą, powinni są i mają na pierwszym roku pozwowym jako zawitym stawać, jawić się i odpowiadać, zakładu albo zakładów przerzeczonych tudzież samej rzeczy głównej, o którą będą pozwani, tak w całości jako też w części tyle razy ilekrotnie potrzeba nastanie, dopełniać, do czego też siebie, potomków i następców, i majętności wspomnionych posiadaczy obowięzują; nie mają owego pierwszego roku zawitego i żadnego z następnych w tej sprawie roków, zawsze zawitych, prawdziwą niemocą, nieletnością spadkobierców, poselstwem w kraju lub za granice, służbą wojskową i przy warowniach, ani żadnemi innemi przeszkodami prawnemi i zwłokami odciągać; nad czas dwutygodniowy po zakwitowaniu Urzędu grodzkiego starościńskiego* ***krakow****skiego, albo poza rok Urzędu grodzkiego Starostwa nowomiejsko-korczyńskiego odwłoki nie mają sobie brać, żadnych ruszeń, odezwów i onych przeprowadzeń nie czynić, i od tego co wyżej powiedziane, winami pojedynczemi albo potrojonemi, ucieczkami, przygodami, ziemskiem przedawnieniem prawa, wojną lub sejmem ani żadnemi innemi środkami i obronami prawniczemi nie wyłamywać się w skutek niniejszego zapisu na to danego. Który to zapis i zrzeczenie się ich, w ten sposób uczynione, przyjęliśmy, a mając je za ważne i odpowiednie, do ksiąg Kancel-*

154 succ(ess)ores, ac succedaneos, bonorum eorundem | poss(es-
s)ores obligant. Ipsum primum peremptorium terminum, et alios
155 o(mn)es consequen(tes), eiusd(em) | causæ terminos semper
156 peremptorios, uera infirmitate pro maiori, minorennitate su|-
c(ess)orum, leg(ati)one intra uel extra Regnum, seruitio militari
157 ac ad munimenta, uel alys | quibusuis legalibus impedimentis et
158 dill(ati)onibus non differen(do). Ad quie(ati)onem ultra | spacium
duarum septimanarum off(ic)y Castren(sis), Capit(aneal)is **Cra-**
159 **couien**(sis), uel ultra proximos ter|minos off(ic)y Castren(sis)
Capit(anealis) Nouæ Ciuitatis Korczyn, dil(lati)onem sibi non re-
160 cipien(do), nullasq(ue) | mo(tio)nes, appell(ati)ones, ac earum
prosequ(uti)ones facien(do), ac præmissa o(mn)ia, pœnis simpli-
161 cibus, vel | triplicatis, cuasionibus, fatalys, iuris præscriptione
162 terr(estr)i, bello Conuentioneq(ue), et alys | quibusuis iuris re-
medys, et defensis non subterfugien(do), præ(se)nti sua inscrip-
163 tione ad præmissa | mediante. Quam quidem inscriptionem atq(ue)
164 in hunc modum factam ipsorum | recognitionem, nos suscepimus,
ratamq(ue) et gratam habentes, eandem Actis Cancell(ari)æ |
165 n(ost)ræ inscribi mandauimus. Volentes eam robur debitæ et perpe-
166 tuæ firmitatis sem||per obtinere debere. Actum **Cracouiae**
167 die decima mensis Aprilis anno D(omi)ni **Mill(es)imo | sex-**
cent(esi)mo nono. Regnorum n(ost)rorum Poloniæ uigesi-
168 mo secundo Sueciæ XVI. Rel(ati)o R(evere)n(dissi)mi in | Chr(i-
st)o P(at)ris D(omini) Laurenty Gembicki Ep(iscop)i Culmen
(sis) R(egni) P(oloniæ sup(re)mi Cancell(ar)y.
169 Cui supplic(ati)oni nos | benignè annuent(es) literas præinsertas
prout in Actis Cancell(ari)æ n(ost)ræ (ma)ioris continentur, ex
170 ysd(em) | descriptas, authenticè extradi mandauimus. Quibus in
171 (ma)iorem fidem sigillum Regni | est appressum. Datum **Var-**
souiae die XV. Mensis Marty Anno D(omi)ni **MDCXIX** |
172 Regnorum n(ost)rorum Poloniæ XXXII Sueciæ uerò XXVI Anno.

Stan(islaus) Zolkiewski
R(egni) Pol(oniæ) Cancel(larius) Exercit(uum)
Capit(aneu)s mp.

Rel(ati)o ill(ust)ris et M(a)g(nifi)ci Stanislai a Zołkiew Zoł|-
kiewski R(egni) P(oloniæ) supr(e)mi Cancell(ar)y Exercituu(m)q(ue)
G(e)n(er)alis, | Baren-(sis), Camionacen(sis) etc. Cap(ita)nei.

Remigius Zaleski mp.

laryi Naszej wpisać rozkazaliśmy z tem postanowieniem, iż przynależną wagę i moc zawsze obowiązującą zachować| ma. Dano w ***Krakowie*** *dnia dziesiątego miesiąca kwietnia lata Pańskiego* ***Tysiącznego Sześćsetnego Dziewiątego,*** *królestw Naszych polskiego w dwudziestem drugiem a szwedzkiego w 16tem. Referat Najprzewielebniejszego w Chrystusie Ojca Księdza Wawrzyńca Gębickiego, Biskupa chełmieńskiego a Kanclerza wielkiego koronnego.*

Do której to prośby łaskawie się przychylając, poleciliśmy list wyżej zamieszczony z aktów wielkiej Kancellaryi Naszej wiernie wypisać, i wierzytelnie wydać, a dla większej wiary pieczęć koronna na tem pismie wyciśnięta. Dano w ***Warszawie*** *dnia 15go miesiąca marca lata Bożego* ***1619go,*** *królestw zaś Naszych polskiego w 32giem a szwedzkiego w 26tem lecie.*

Stanisław Żołkiewski
Królestwa polskiego Kanclerz, Hetman wojsk r. s.

Referat Jaśnie Oświeconego i Wielmożnego Stanisława na Żółkwi Żółkiewskiego wielkiego Kanclerza koronnego, wojsk Hetmana a barskiego, kamionackiego itd. Starosty.

Remigij Zaleski r. s.

Akt powyższy, mający 322 milimetrów wysokości a 210 szerokości składa się z dwóch arkuszy w półarkuszki złożonych i na zgięciu nitką zeszytych, której końce ujęte pod odciskiem wielkiej pieczęci, na drugiej stronie trzeciego półarkuszka się znajdujacym.

Rok 1631.

Król Zygmunt III. znosi bannicyę, ogłoszoną wyrokiem sądowym na Urząd miejski wielicki za mniemane niezapłacenie ofiary.

Sigismundus III. Dei gr(ati)a Rex Poloniæ magnus Dux Lithu(ani)æ Russiæ Prussiæ | Masouiæ Samog(iti)æ Liu(oni)æ-(qu)e nec non Suecor(um) Gottor(um) Vandalor(um)q(ue) h(æ-redita)rius Rex | Sig(nifi)camus pr(æse)ntibus l(ite)ris n(ost)ris quor(um) interest vniuer(sis) et singulis. Expositum nobis esse no(min)e Mag(ist)ratus Ciuitatis n(ost)ræ **Vie|lic**ien(sis), quod licet ipse satisfaciendo constitutioni r(ati)one donatiuæ anno 1629 laudatæ, summam ducentor(um) floren(orum) polon(icalium) | iuxta impositionem et mandatu(m) n(ost)rum ad off(iciu)m Consulare, Cracouien(se) importauerit, et de importata ab eodem off(ici)o prout nobis | auten(tice) comprobauit, quietatus sit; nihilominus casu quodam seu errore potius eiusdem off(ic)ii Consular(is) Cracouien(sis), dum | regestrum et dela(ti)onem, cui M(a)g(ist)ratus præfatus non erat obnoxius, Instigatori n(ost)ro et Rei-p(u)b(li)cę tardè et intempestiuè porre|xisset, in iud(ic)iis Trib(una)l(ic)iis Radomien(sibus) ad insta(ntia)m Instigator(is) eiusdem ex delatione thesauri r(ati)one non p(er)solutæ quasi eiusdem do|natiuæ in poena banni(ti)onis condemnatus in contuma-(cia)m et pub(li)catus est. Supplicatumq(ue) nobis no(min)e eiusdem M(a)g(ist)ratus **Vieli|c**ien(sis), vt banni(ti)onem ean(dem) relaxare et abrogare dignaremur. Nos attento eo quod M(a)g(ist)ratus idem donatiuam p(ræ)dicta(m) tem|pestiue persoluerit, banni(ti)oq(ue) p(ræ)fata super ipso erronee et immerito sit obtenta, ean(dem) relaxan(dam) et abrogan(dam) esse duximus, | relaxamusq(ue) et abrogamus pr(æse)ntibus; atq(ue) ab ea p(ræ)-dictum Mag(ist)ratum **Vielic**ien(sem) liberum et absolutum facimus, iuribusq(ue) et | libertatibus regni quibus antea gaudebat restituimus, et in statu(m) pristinu(m) detersa banni(ti)onis eiusdem macula reponim(us). | In cuius rei fidem pr(æse)ntes sigillo regni muniri iussimus. Dat(um) **Varsauiae** die X Men(sis) Marty Anno D(omi)ni **MDCXXXI** Re|gnor(um) n(ost)rorum Poloniæ XLIV Sueciæ v(er)o XXXVIII Anno.

Jac(obu)s Zadzik Ep(iscop)us Culm(ensis) | et Pom(esaniæ) R(egni) Cancell(arius) mp.

Rela(ti)o R(evere)ndi in Chr(ist)o P(at)ris D(omi)ni Jacobi Za|dzik Ep(iscop)i Culmen(sis) et Pomesanię Supremi Reg(ni) Polonie Cancellary.

Lucas Zdrojewski

Napisy:

na dolnej krawędzi:

Dał o tym Informacyą Pan Instygator
Relaxa(ti)o banni(ti)onis Wieliczce.

na odwrotnej stronie:

Relaxatio Bannitionis super | Off(icium) Vielicien(se) in Tribunali Rado|mien(si) in Anno 1630 obtentæ | r(ati)one Donatiuæ fl(o-enorum) 300.

Zygmunt III. *z Bożej łaski Król polski, Wielki Książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmójdzki i łotewski a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim w ogóle i w szczególności, których się to tyczy: Przełożono Nam jest imieniem Urzędu Miasta Naszego* ***Wieliczki,*** *że chociaż ustawie, lata 1629go o ofierze uchwalonej, zadość czyniąc, summę dwiestu złotych polskich, stosownie do nałożenia i rozkazu Naszego, do krakowskiego Urzędu radzieckiego wniósł, i od tegoż ze summy wniesionej, jako przed Nami udowodnił, pokwitowany: wszelako przypadkiem a raczej z winy tegoż Urzędu radzieckiego krakowskiego, gdy rejestr i skargę, na którą wspomniony Urząd miejski nie zasłużył, Instygatorowi Naszemu i Rzeczypospolitej nierychło i nie we właściwym czasie przesłał, zapadł nań zaocznie i ogłoszony został na sądach Trybunału radomskiego, w skutek skargi skarbu na żądanie tegoż Instygatora, wyrok bannicyi z powodu mniemanego niezapłacenia ofiary. Upraszano Nas też imieniem tegoż Urzędu* ***wielick****iego w pokorze, abyśmy ona bannicyę znieść i unieważnić raczyli. Zważywszy więc, że wspomniony Urząd ona ofiarę w należytym czasie złożył, i że bannicya nań mylnie i niesłusznie uzyskana, postanowiliśmy ją znieść i unieważnić, jakoż znosimy i unieważniamy niniejszem, a uwalniając od niej pomieniony Urząd* ***wielicki,*** *przypuszczamy go znowu do praw i swobód koronnych, w których przedtem był używaniu, i przywracamy do pierwotnego stanu, zmazawszy plamę onej bannicyi. W dowód czego pieczęć koronną na niniejszem wycisnąć rozkazaliśmy. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 10go miesiąca marca lata Pańskiego* ***1631****go, królestw zaś Naszych polskiego w 44tym a szwedzkiego w 38mem.*

Jakób Zadzik. *Biskup chełmieński i pomezański, Kanclerz koronny rs.*

Referat Przewielebnego w Chrystusie Ojca Księdza Jakóba Zadzika, Biskupa chełmieńskiego i pomezańskiego, Kanclerza wielkiego koronnego.

Łukasz Zdrojewski

Zdjęcie bannicyi z Wieliczki.

Zniesienie bannicyi, na urząd Wielicki w Trybunale radomskim lata 1630go uzyskanej z powodu ofiary 300stu złotych.

Z dokumentu papierowego, mającego 202 milimetrów wysokości a 330 szerokości. Znamiona pieczęci wyciśnięte na licowej stronie wierzchniego Półarkuszka we wosku czerwonym, którym obydwa półarkuszki zlepione, dla tej też przyczyny i znak wodny trudny do rozpoznanie.

Rok 1588, 1633.

Król Władysław IV. potwierdzenie praw Miastu Wieliczce przez Zygmunta III. króla uczynione, ponawia na sejmie koronacyjnym.

1 2 **Vladislavs** | **Quartus** Dei gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithu(ani)æ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samog(iti)æ, Liuon(iæ)-q(ue) necnon Suecor(um), Gottor(um) Vand(a)l(orum)q(ue) hær(e-
3 ditariu)s Rex. Electus Magnus Dux Moschouiæ | Significamus pr(æ-se)ntibus l(ite)ris n(ost)ris, quorum interest vn(ive)r(si)s et singulis. Reproductas esse coram nobis l(ite)ras infrascr(ipt)as, Pargameneas, latino idiomate conscriptas, manu Ser(enissi)mi piæ
4 memoriæ D(omi)ni Sigis|mundi Terty Regis Poloniæ, Parentis N(ost)ri desideratissimi subscr(ipt)as, Sigilloq(ue) maiori Regni co(m)munitas, saluas, sanas, et illæsas, omniq(ue) suspicionis vi-tio carentes, continen(tes) in se Confirm(ati)onem omnium et
5 singulorum Ciuitatis N(ost)ræ **Vielic**ien(sis) Jurium, | literarum, Priuilegiorum, immunitatum, libertatum, et aliarum prærogatiuarum in eisdem l(ite)ris inferius specificatarum per eundem Ser(enis-si)mum, Diuæ memoriæ Parentem N(ost)r(u)m desideratissimum
6 factam. Supplicatumq(ue) nobis est nomine præfator(um) | Ciuium, ut easdem l(ite)ras authoritate N(ost)ra Regia, approbare, confir-mare et ratihabere dignaremur. Earum uero l(ite)rarum tenor, is est qui sequitur.

Sigismundus Tertius, Dei gr(ati)a Rex Poloniæ, Magnus
7 Dux Littuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samo|gitiæ, Liuoniæq(ue) etc. Nec non Suecorum, Gottorum, Vandalorumq(ue) h(æredita)-rius Rex[1]). Significamus pr(æse)ntibus l(ite)ris n(ost)ris, quorum interest, vniuersis et singulis. Quia licet in pr(æse)nti felicis Co-
8 ronationis N(ost)ræ Conuentu, omnia in uniuersum Jura, Priui|legia, literas, i(m)munitates, publicas et priuatas, omnium Regni et Dominiorum N(ost)rorum Incolarum Status, Conditionis, et digni-tatis cuiusuis, tam Spiritualis quam Secularis ordinis hominum, ab
9 antecessoribus Nostris rite concessas abundè iam appro|baueri-mus et confirmauerimus, easdemq(ue) Nos sancte et inuiolabi-l(ite)r iureiurando, eam in rem præstito seruaturos receperimus, tamen ad intercessionem nomine Ciuium N(ost)rorum **Vielic**ien-(sium)[2]), eorundem omnia et singula Jura, literas, Priuilegia, immu-
10 nitates, | libertates, Prærogatiuas, Exemptiones, et Consuetudines quasuis laudabiles, nec non depositoria, Decreta, Concessiones, Plebiscita, Senatus Consulta, et alia o(mn)ia eo pertinen(tia), per quoscunq(ue) Reges, Principes, Duces, et quosuis Antecesso-
11 res N(ost)ros, l(egi)time con|cessa et emanata, tam in genere quam in specie, non secus atq(ue) hic inserta, et scripta com-prehensa essent, auth(oritat)e N(ost)ra approban(dum) et confir-man(dum) esse hisce specialibus l(ite)ris n(ost)ris, duximus, prout approbamus confirmam(us), ratificamusq(ue) quantum quidem de
12 Ju|re est, et usus eorum habetur, pr(æse)ntibus l(ite)ris N(ost)ris, eaq(ue) omnia uim roburq(ue) debitum obtinere uolumus. In cuius rei fidem, pr(æse)ntes manu N(ost)ra subscr(ipt)as, Sigillo Regni N(ost)ri consignari mandauimus. Datæ **Cracouiae,** in Conuentu
13 G(e)n(era)li Coronationis N(ost)ræ | die ultima January, Anno Domini, **Millesimo, Quingentesimo, Octuagesimo Octauo**. Regni uero N(ost)ri primo. Pr(æse)ntibus R(evere)n-d(issi)mis, R(evere)ndis, Ill(ust)ribus, Mag(nifi)cis, G(e)n(er)osis et Venerabilibus ac nobilibus, Stanislao Karnkowski, Dei gr(ati)a

Władysław Czwarty, *z Bożej łaski Król polski, Wielki Książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmójdzki i łotewski, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król, Wybrany Wielkim Książęciem moskiewskim — Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim ogółem i każdemu z osobna, kogo się to tyczy: że list niżej zamieszczony, na pergaminie w języku łacińskim ułożony, podpisany ręką Najjaśniejszego świętej pamięci Pana Zygmunta Trzeciego, Króla polskiego a najmilejszego Rodzica Naszego, i wielką pieczęcią koronną stwierdzony, cale zachowany, nieuszkodzony i bez znamion podejrzanych, potwierdzenie wszystkich w ogóle i w szczególności Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *praw, listów, przywilejów, swobód, wolności i innych odróżnień, w liście niżej wyrażonych, przez tegoż Najjaśniejszego świętej pamięci Rodzica Naszego najukochańszego dopełnione w sobie zawierający, Nam przedłożony został z prośbą od przerzeczonych Mieszczan, abyśmy go z powagi Dostojeństwa królewskiego uznać, potwierdzić i w mocy utrzymać raczyli. Listu zaś tego osnowa jest następująca:*

Zygmunt Trzeci, *z Bożej łaski Król polski, Wielki Książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmójdzki, łotewski itd. a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król[1]). Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim w ogóle i z osobna, których to się tyczy: Aczkolwiek na teraźniejszym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej wszystkie w powszechności prawa, przywileje, listy, swobody, publiczne i prywatne, wszystkich królestwa i Państw Naszych Mieszkańców wszelkiego stopnia, powołania i godności, tak duchownego jako też świeckiego stanu osób, od Poprzedników Naszych należycie dane, już dostatecznie potwierdziliśmy, i one przysięgą na to wykonaną święcie i niezłomnie zachować obowiązali się: jednak na przyczynę, za Mieszczanami Naszymi* ***wielick****imi do Nas wniesioną, wszystkie w powszechności i w szczególności prawa, listy, przywileje, swobody, wolności, pierwszeństwa, wyjątkowości i wszystkie zwyczaje chwalebne, także składy, wyroki, ustępstwa, uchwały gminne i radne, tudzież wszystkie do nich należące dowody, przez któregokolwiek z Królów, Książąt i Panujących a Poprzedników Naszych prawowicie nadane i wydane, nie tylko ogółem ale i w szczegółach, nie inaczej ale jakby tu zamieszczone i wypisane były, postanowiliśmy powagą Naszą uznać i osobnym dokumentem potwierdzić, jakoż o ile z ustawami zgodne i w używaniu są, niniejszym listem Naszym uznajemy i potwierdzamy z tem postanowieniem, iż w mocy i wadze należytej bydź mają. W dowód czego niniejsze ręką Naszą podpisawszy, w odcisk pieczęci Naszej opatrzyć rozkazaliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *na Sejmie walnym koronacyi Naszej dnia ostatniego stycznia lata Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Ośmdziesiątego Ósmego*** *a w pierwszem Naszego panowania, w przytomności Najprzewielebniejszego, Przewielebnych, Oświeconych, Wielmożnych, Rodowitych, Czcigodnych i Szlachetnych: Stanisława Karnkowskiego, z Bożej łaski Arcybiskupa gnie-*

[1]) Opuszczony tytuł księstwa finlandzkiego.
[2]) Opuszczone „ad nos factam“.

14 Archiepiscopo Gnesnen(si), | Legato Nato Regniq(ue) N(ost)ri Primate, et alys complurimis in Originali Priuilegio confirm(ati)o(n)is de no(min)e et cognomine specificatis etc. **Sigismundus** Rex etc.

Nos itaq(ue) præfatus **Vladislaus** Rex Supplic(ati)oni eorun-
15 dem Ciuium, uti iustæ benigne annuen(tes), | simulq(ue) meliori conditioni Ciuitatis p(ræ)fatæ prospicere cupientes, Tum quoniam nobis in Conuentione pr(æse)nti G(e)n(er)ali felicis Coro(nation)is N(ost)ræ cum Consiliarys N(ost)ris ex(iste)ntibus, uenientes ad nos Famati Martinus Gladysz, et Joannes Dąbrowski, Consules
16 Ciuitatis **Vielic**ien(sis) | suo ac totius co(m)munitatis o(mn)ium Ciuium nominibus, Justum fidelitatis suæ præstiterunt [s]). Id circo hæc omnia eorum Jura Priuilegia, literas, Decreta, libertates, depositoria, quæcunq(ue) Inscr(ipti)ones, cencessiones, exemptio-
17 nes, Plebiscita, Senatus Consulta, Artificum et | Contuberniorum Fraternitates, et Prærogatiuas, Indulta, quiet(ati)ones, et alia omnia munimenta, tam pargamenea quam papirea, per quoscunq(ue) Regni Principes, Duces, et Diuos Prædecessores, ac alias
18 quascunq(ue) personas Spirituales uel Seculares, eidem Ci|uitati N(ost)ræ **Vielic**ien(si), data et concessa, datas et concessas, iusta et l(egi)tima, iustasq(ue) et l(egi)timas tam in genere quam in specie, ita ut generalitas pecialitati, et specialitas generalitati non deroget, in omnibus eorum earumq(ue) articulis, punctis, clau-
19 sulis, conditi|onibusq(ue) de speciali gratia et munificentia N(ost)ra Regia approbandas, confirman(das), et ratifican(das) esse duximus, uti quidem pr(æse)ntibus l(ite)ris N(ost)ris, in quantum Juri co(m)muni non repugnant, et usus earum habetur, approba-
20 mus, confirmam(us) ratificamusq(ue) perpetue et | in æuum, decernen(tes) easdem, debitum firmitatis robur obtinere debere. In cuius rei fidem, pr(æse)ntes manu N(ost)ra subscr(ipt)as, Sigillo Regni communiri iussimus. Datum **Cracouiae**, in Comitys G(e)n(era)libus felicis Coronationis N(ost)ræ, die Octaua Mensis
21 Marty | Anno Domini **MDCXXXIIIo**, Regnorum N(ost)rorum, Polon(iæ) et Suæciæ Anno primo. Pr(æse)ntibus, Reuerend(issi)mo, R(euere)ndis, Mag(nifi)cis, G(e)n(er)osis, Joanne Wężyk Archiepiscopo Gneznen(si), Legato Nato, Regniq(ue) Primate,
22 Mathia Lubienski| Vladislauien(si), Adamo Nowodworski Poznanien(si), Stanislao Lubienski Plocen(si), Henrico Firlei Præmislie(nsi), Jacobo Zadzik Culmen(si), et Regni Polon(iæ) Cancellario, Paulo Piasecki Camenecen(si) Episcopis; Stanislao a Ko-
23 niecpole Koniecpolski, Castellano | Cracouien(si), Supremo Regni Polon(iæ) Exercituum Præfecto, Joanne a Tęczyn Tęczynski Cracouien(si), Stanislao Radzieiewski Lęcicien(si), Jacobo Szczawinski Brzesten(si), Hieronimo Radomicki Inoulodislauien(si),
24 Stanislao Lubomierski Terrarum Rus|siæ Palatinis, Luca de Bnin Opalinski, Supremo Regni Marschalco, Adalberto Stanislao Radziwił, Duce in Olika et Nieswiesz, Supremo Mag(ni) Ducatus Lithu(ani)æ Cancellario, Thoma de Zamoscie Zamoyski, ViceCan-
25 cellario Regni G(e)n(era)li Cracoui|en(si), Nicolao de Zurow Daniłowicz, Supremo Regni, Stephano Pac Mag(ni) Ducatus Lituaniæ Sup(re)mo Thesaurarys, Joanne Lipski Refferendario Regni, Petro de Zeronice Zeronski, Culinæ Curiæ Regni Præfecto, Bid-
26 gostien(si) Capitaneo, | Regente minoris Cancellariæ N(ost)ræ, Christophoro Lode Succamerario Derpaten(si), Magno Ernesto Dönhoff Capitaneo Derpaten(si), Jacobo Maximiliano Fredro Da-

znieńskiego, Legata urodzonego i Królestwa Naszego Prymasa, tudzież bardzo wielu innych, w pierwotnym przywileju potwierdzającym po imieniu i nazwisku wyrażonych itd. ***Zygmunt*** *Król itd.*

My pomieniony ***Władysław*** *Król, przychylając się więc łaskawie do słusznej prośby Mieszczan przerzeczonych, i stan Miasta pomienionego polepszyć pragnąc z tej przyczyny, iż Sławetni Marcin Gładysz i Jan Dąbrowski, Radzcy Miasta* ***Wieliczki****, stanąwszy przed Nami i Radami Naszymi na teraźniejszym sejmie walnym, do koronacyi Naszej zwołanym, Nam swojem i całej Gminy Mieszczan imieniem powinną przysięgę na wierność wykonali: postanowiliśmy ze szczególnej łaski i dobrotliwości wszystkie te ich prawa, przywileje, listy, wyroki, swobody, składy, wszelkie zapisy, nadania, wyjątkowości, uchwały gminne i radne, stowarzyszenia rzemieślnicze i cechowe, odszczególnienia, przyzwolenia, pokwitowania i wszystkie inne dokumenty tak na pergaminie jako też na papierze przez któregokolwiek z królestwa Panujących, Zwierzchników a świętej Pamięci Poprzedników lub przez którekolwiek osoby duchowne i świeckie temuż Miastu Naszemu* ***Wieliczce*** *udzielone i dane, a słuszne i prawowite, ogółem i w szczególności tak, iżby wszystkie razem pojedynczym a pojedyncze wszystkim społem nie sprzeciwiały się, we wszystkich rozdziałach, szczegółach, zastrzeżeniach i warunkach uznać, uważnić i zatwierdzić, jakoż, o ile z prawem pospolitem zgodne i w używaniu są, uznajemy, uważniamy i zatwierdzamy na zawsze i na wieki z tem postanowieniem, iż należytą moc i wagę mieć powinny. W dowód czego niniejsze ręką Naszą podpisawszy, pieczęcią koronną ztwierdzić rozkazaliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *na sejmie walnym szczęśliwej koronacyi Naszej dnia ósmego miesiąca marca lata Bożego* ***1663go*** *a w pierwszem królestw Naszych polskiego i szwedzkiego, w przytomności Najprzewielebniejszego. Przewielebnych, Wielmożnych i Rodowitych: Jana Wężyka Arcybiskupa gnieznieńskiego, Legata urodzoneyo i Prymasa królestwa; Macieja Łubieńskiego włocławskiego, Adama Nowodworskiego poznańskiego, Stanisława Łubieńskiego płockiego, Henryka Firleja przemyskiego, Jakóba Zadzika chełmieńskiego a królestwa polskiego Kanclerza, Pawła Piaseckiego kamienieckiego — Biskupów; Stanisława na Koniecpolu Koniecpolskiego, Kasztelana krakowskiego a wojsk królestwa polskiego Hetmana wielkiego; Jana z Tęczyna Tęczyńskiego krakowskiego, Stanisława Radziejewskiego łęczyckiego, Jakóba Szczawińskiego brzeskiego, Hieronima Radomickiego inowłocławskiego, Stanisława Lubomirskiego, ziem ruskich — Wojewodów; Łukasza z Bnina Opalińskiego, Marszałka wielkiego koronnego; Wojciecha Stanisława Radziwiła, Książęcia na Ołyce i Nieswieżu, Kanclerza wielkiego wielk. księz. litews.; Tomasza z Zamościa Zamojskiego, Podkanclerzego koronnego a generalnego krakowskiego Starosty, Mikołaja z Żurowa Daniłowicza koronnego i Stefana Paca wielk. księz. litews. — Podskarbich; Jana Lipskiego Referendarza koronnego; Piotra ze Żeronic Żerońskiego, nad kuchnią nadworną koronną Przełożonego a bydgoskiego Starosty i Regenta mniejszej kancelaryi Naszej; Krzysztofa Lodego Podkomorzego dorpackiego; Magnusa Ernesta Denhofa Starosty dorpackiego, Jakóba Maksymiliana*

---

s) Opuszczone: „juramentum.“

pifero Leopolien(si) Secretario N(ost)ro, et alys quamplurimis ad pr(æse)ntia Commitia congregatis.

Vladislaus Rex

Christophorus Lode
Secr(etariu)s reg(iæ M(ajes)t(a)tis mp.

Napisy:

na zagięcie po prawej stronie:

Confirmatio Confirm(ati)onis Jurium Ciuitat(i) Vielicien(si) | per S(e)r(enissi)m(um) Diuæ memoriaæ Sigismundum Tertiu(m) | Regem Polon(iæ) fact(æ).

na odwrotnej stronie dokumentu:

R(ela)tæ Ja(cobus) Max(imilianus) Fredro S(ecretarius) R(egiæ) M(ajestatis) mp.

Nr. 77.

Nr. 73 Visum Confirmatio Jurium Wieliczce p(er) Vladis|laum Regem A(nno) 1633.

Numero 12mo.

Fredry Stolnika lwowskiego, Sekretarza Naszego, i bardzo wielu innych, na teraźniejszy sejm przybyłych.

Władysław *Król*

Krzysztof Lode
Sekretarz Królewskiej Mości rs.

Potwierdzenie praw, Miastu Wieliczce przez Najjaśniejszego świętej pamięci Zygmunta Trzeciego Króla polskiego już potwierdzonych.

Referat Jakóba Maksymiliana Fredry, Sekretarza Królewskiej Mości.

Lba 77.

Lba 73. Widziano. Potwierdzenie praw Wieliczce przez Władysława Króla lata 1633.

Lba 12ta.

Pergamin ma u góry 610, u dołu 614, z lewej strony 367 a z prawej 370 milimetrów. Pieczęć zagubiona wisiała u niego na sznurku.

Rok 1633.

Władysław IV. zatwierdza rozporządzenie Zygmunta Augusta, ustanawiające porządek w użytkowaniu z dochodów miejskich wielickich przez Radźców.

1 2 **Vladislavs** | **Qvartvs** Dei gra(ti)a Rex Poloniæ, Magnus Dux Littuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samog(iti)æ Liuon(iæ)-q(ue) Nec non Suecor(um) Gottor(um) Vand(a)l(orum)q(ue) 3 h(æredita)rius Rex Electus Magnus Dux Moschouiæ. | Significamus pr(æse)ntibus l(ite)ris n(ost)ris quorum interest Vniuersis et Singulis Quod cum Ser(enissi)mus Diuæ memoriæ Sigismundus Augustus Rex Poloniæ antecessor Noster, omnia Jura Priuile-4 gia | Civitatis **Vielic**ien(sis) confirmauerat, ordinationemq(ue) omnium et singulorum reddituum prouentuum et mulctarum Ciuilium Magistratui Ciuitatis præfatæ æqualiter utifruen(dorum) con-5 stituerat | Cum uero nobis nomine nonnullorum Consulum expositum sit, eos in usu eorundem reddituum et prouentuum [p(ræ-se)rtim in possessione Institarum Salinacearum] iuxta Jura et 6 Priuilegia pro|pter exortas quasdam controuersias ad pr(æse)ns non esse. Supplicassentq(ue) nobis humillime, ut hoc idem Priuilegium auth(oritat)e N(ost)ra Regia approbare, confirmare, et 7 ratificare dignaremur. Nos Sup|plicationi eorum uti iustæ benigne annuen(tes) præfatum Priuilegium in quantum Juris est, et us(us) ei(us) habet(ur) no(n) secus ac si hic de verbo ad uerbum 8 inscript(um) et insert(um) fuisset, approbamus, confirmamus | ac ratificamus perpetuis temporibus et in æuum. Qvod omnibus et singulis quorum interest præcipué uero Magistratui Ciuili **Vielic**-9 **cen**(si) ad notitiam deducimus, mandan(tes), ut omnes Consules | Ciuitatis eiusdem, iuxta hoc Priuilegium, æqualiter omnibus et singulis prouentibus p(ræse)rtim uero Institis Salinaceis quilibet eorum per senium uta(n)t(ur) Et ij qui priuata authoritate 10 con(tra) Jura | et Priuilegia, inscriptiones sibi et Successoribus suis super eadem Instita Salinacea obtinuerunt cassent et annihilent cassariq(ue) et annihilari diligenter curent Pro gr(ati)a N(o-11 st)ra et sub poenis con(tra) | uiolatores Priuilegiorum sancit(is). In cuius rei fidem pr(æse)ntes manu N(ost)ra subscr(ipt)as Si-

Władysław IV. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król, Wybraniec na wielkie księstwo moskiewskie, — Oznajmiamy tym listem Naszym wszem wobec i każdemu zosobna, którym wiedzieć należy: Ponieważ Najjaśniejszy świętej pamięci Zygmunt August Król polski, Poprzednik Nasz, wszystkie prawa i przywileje Miasta* ***Wieliczki*** *był potwierdził, i porządek, iżby ze wszystkich i pojedynczych dochodów, pożytków i win miejskich Urząd Miasta pomienionego zarówno użytkował, ustanowił; niektórzy wszakże Radźcy Nam przedłożyli, iż z powodu powstałych sporów pewnych, w używaniu tychże dochodów i pożytków, a zwłaszcza w posiadaniu ław solnych nie są teraz wbrew prawom i przywilejom, i abyśmy ów przywilej powagą Naszą królewską uznać, wzmocnić i zatwierdzić raczyli, najuniżeniej Nas upraszali: więc przychylając się łaskawie do ich prośby jako słusznej, uznajemy, umacniamy i potwierdzamy wspomniony przywilej po wieczne czasy i wieki o ile prawo dozwala i w używaniu jest, a to tak jakby tu dosłownie wypisany i umieszczony był. Co wszem i każdemu zosobna, których się to tycze, a zwłaszcza Urzędowi miejskiemu* ***wielick****iemu do wiadomości podając, rozkazujemy, aby wszycy Radźcy tegoż Miasta, stósownie do przywileju, zarówno ze wszystkich i pojedynczych dochodów a osobliwie z ław solnych według starszeństwa użytkowali, i aby zapisy tych, którzy je na wspomnionych ławach solnych dla siebie lub dla spadkobierców swoich własnemi uzyskali zabiegi, znieśli i unieważnili, tudzież znieść i unieważnić usilnie starali się dla łaski Naszej i pod karami na gwałcicieli przywilejów ustanowionemi. W dowód czego niniejsze swoją ręką podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzić rozkazaliśmy. Dano w* ***Warszawie*** *dnia dwudziestego ósmego*

gillo Regni communiri iussimus. Datum **Varsauiae** die Vigesi-
12 ma Octaua Mensis Aprilis Anno Do|mini **MDCXXXIII**° Regnorum N(ost)rorum Poloniæ et Suecie anno Primo.

Vladislaus Rex
Christophorus Lode
Secr(etariu)s reg(iæ) M(ajes)t(a)tis mp.

miesiąca kwietnia lata Pańskiego **1633***go, a w pierwszem królestw Naszych polskiego i szwedzkiego.*

Władysław *Król*
Krzysztof Lode
Sekretarz Królewskiej Mości rs.

Napisy:

na zagięte po prawej stronie z góry:

Confirm(ati)o Priuilegij Sigismundi Augusti Con|sulibus Vielicien(sibus)

Potwierdzenie przywileju Zygmunta Augusta Radźcom wielickim.

na odwrotnej stronie dokumentu:

Confirmatio Jurium Serenissimi Vladislai quarti | Regis.

Potwierdzenie praw przez Najjaśniejszego Władysława IV. Króla.

Nro. 72 Visum. Confirmatio Jurium Ciuib(us) | *y aby Raycy Wieliccy zarowno* partici|pent ex prouentibus Ciuilibus | *y Jatki* per Senium·

Lba 72. Widziano. Potwierdzenie praw Mieszczanom, i aby Radźcy wieliccy zarówno użytkowali z dochodów miejskich, i z jatek według starszeństwa.

Pergamin, obejmujący powyższą osnowę, mierzy u góry 409, u dołu 406, z lewej strony 178 a z prawej 172 milimetrów. Pismo w kilku miejscach zupełnie niemal wypełzło. Pieczęć zawieszona była na sznurku.

Rok 1649.

Król Jan Kazimierz na sejmie koronacyjnym wszystkie prawa Wieliczce zatwierdza a przedewszystkiem wolność od stanowisk wojskowych i podwyższenie płacy górnikom.

1 2 **Joannes Casimirvs** | Dei gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithvan(iæ) Russiæ Prus(siæ) Masoviæ Samog(itiæ) Liuon(iæ) Smolen(sciæ) Czerniech(oviæ) necnon Suecor(um) Gotthor(um)
3 Vandalor(um)q(ue) hæreditarius Rex | Significamus præsentibus l(ite)ris N(ost)ris quorum interest vniuersis et singulis. Quod cum in pr(æse)ntibus Comitiis Regni generalibus felicis Corona-(ti)onis N(ost)ræ Famat(i) Procons(ul) Consules Advocatus Sca-
4 bini, totaq(ue) Com|munitas Civitatis N(ost)ræ **Vielic**ien(sis) per Famat(os) Simonem Gavęcki et Paulum Skalski Consules **Vielic**ienses ac Concives suos iuramentum fidelitatis suae Nobis
5 præstitissent, humiliterq(us) Nobis supplicassent, vt eo|rum iura et privilegia approbare et confirmare dignaremur. Nos quemadmodum in præfato Corona(ti)onis N(ost)ræ Conventu omnia in vniuersum iura privilegia l(ite)ras immunitates publicas et priva-
6 tas omnium Regni | et Dominiorum N(ost)rorum Incolarum status conditionis et dignitatis cuiusvis tam Spiritualis quam Secularis Ordinis hominum ab Antecessorib(us) N(ost)ris rite concessas
7 prævio iuramento approbavim(us) et con|firmavimus, ita et nunc præfatorum Ciuium **Vielic**iensium supplica(ti)oni vti iustę benigne annuentes omnia et singula eorundem iura l(ite)ras privilegia,
8 immunitatis libertates prærogativas exemptiones et liberta|tiones tum potissimum exemptionem ac libertationem vigore Constitutionis Anni 1633 ab omnibus stationibus et exactionibus militum, omnesq(ue) alias consvetudines laudabiles necnon depositoria decreta
9 con|cessiones plebiscita senatus consulta Inscriptiones cessiones exemptiones artificum et Contuberniorum fraternitates eorumq(ue) privilegia Et præcipue privilegium Ser(e)n(is)s(i)mi olim Vladi-
10 slai IV. Fratris N(ost)ri charissimi de | data Varsaviæ die 22. mensis Decembris Anno D(omi)ni 1646 Contubernio salis Incisor(um) al(ia)s *Stolnikom y Kopaczom* ratione meliorationis solutionis a mensuris benigne collat(um) necnon prærogativas, indulta, quie-
11 tati|ones, et alia omnia munimenta tam pargamenea quam papirea, tam Constitutionibus Regni quam etiam per Ser(enissi)mos olim Sigismundum III. Parentem Vladislaum IV. f(ratr)em N(o-

Jan Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Smoleńska, Czerniechowa a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszem i każdemu z osobna komu wiedzieć należy: Ponieważ na teraźniejszym walnym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej Sławetni Burmistrz, Radźcy, Wójt, Ławnicy i wszystka Gmina Miasta Naszego* **Wieliczki** *przez Sławetnych Szymona Gawęckiego i Pawła Skalskiego, Radźców* **wielick***ich a Współobywateli swoich, przysięgę na wierność Nam wykonali, i w unižoności prosili, abyśmy prawa i przywileje ich uznać i potwierdzić raczyli: aczkolwiek na wspomnionym Sejmie koronacyjnym wszystkie w ogólności prawa, przywileje, listy, swobody pospólne i osobne wszystkich królestwa i państw Naszych mieszkańców tudzież osób wszelkieyo powołania, zatrudnienia i godności tak duchowneyo jako też stanu świeckiego, przez Poprzedników Naszych należycie dane, poprzednią przysięgą uznaliśmy i zatwierdzili: wszelako i teraz, przychylając się łaskawie do wspomnionych Mieszczan* **wielick***ich prośby jako słusznej, pawzięliśmy zamiar, wszystkie w ogóle i w szczególności prawa, listy, przywileje, swobody, wolności, pierwszeństwa, wyjątkowości i uwolnienia, a zwłaszcza wyjęcie i uwolnienie w moc ustawy z roku* **1633***go od wszelakich stanowisk i poborów wojskowych; dalej wszystkie inne a chwalebne zwyczaje, tudzież składy, wyroki, nadania, uchwały gminne i radne, zapisy, ustępstwa, wyjątki, rzemieślnicze i cechowe stowarzyszenia i przywileje ich, a osobliwie przywilej Najjaśniejszego świętej pamięci Władysława IV. Brata Naszego najukochańszego, w Warszawie dnia* **22***go miesiąca grudnia roku Pańskiego* **1646***go cechowi stolników i kopaczów soli względem podniesienia zapłaty od miar łaskawie danego; także odszczególnienia, przyzwolenia, pokwitowania i wszelkie inne dokumenty pergaminowe albo papierowe, tak w skutek ustaw koronnych jako też przez Najjaśniejszych świętej pamięci Zygmunta III. Ojca, i*

12 st)rum charis(simu)m aliosq(ue) quosvis divos | Reges Principes
Duces ac Prædecessores N(ost)ros ac alias quascunq(ue) personas spirituales vel seculares eidem Civitati N(ost)ræ **Vielici**-
ensi data et concessa datas et concessas iusta et legitima ius-
13 tasq(ue) et legitimas tam in | genere quam in specie ita vt
generalitas specialitati et specialitas generalitati non deroget in
omnibus eorum earumq(ue) articulis punctis clausulis conditionib(us)
ac si hic de verbo ad verbum inserta e(ss)ent, author(ita)te |
14 N(ost)ra Regia approban(dum) et confirman(dum) e(ss)e duximus prout approbam(us) et confirmamus pr(æse)ntibus l(ite)ris
N(ost)ris decernentes easdem in qvantum iuris est et vsus earum
15 habetur vim et robur debitæ firmitatis obtinere | debere. In quorum fidem præsentes manu N(ost)ra subscr(ipt)as sigillo Regni
muniri iussimus. Dat(um) **Cracoviae** in Comitys Regni g(e)-
n(er)alibus felicis Corona(ti)onis N(ost)ræ die VI. February Anno
16 D(omi)ni **MDCXXXXIX** Re|gnor(um) N(ost)rorum Poloniæ
et Sveciæ anno primo Præsentibus R(evere)ndissimo R(evere)ndis Mag(nifi)cis G(e)n(er)osis Matthia Łubienski Archie(pisco)po
Gnesnen(si) Legato Nato Regniq(ue) Primate Petro Gembicki
17 Cracovien(si) Nico|lao ab Olexow Gniewosz Vladislavien(si)
Andrea Szołdrski Posnanien(si) Paulo Piasecki Premislien(si)
Andrea a Leszno Leszczyński Culmen(si) Vicecancell(ario) Regni
18 Stanislao Pstrokonski Chełmen(si) | Episcopis Simone Szczavinski
Bresten(si) Hieremia Korybut Wisniovieckí Terrar(um) Russiæ
Palatinis Stanislao Witowski Sandomirien(si) Michaele Comite a
19 Tarnov Woynicen(si) Castellanis Geor|gio a Tęczyn Ossolinski
Supremo Regni Cancellario Lublinen(si) Brodnicen(si) Lubomlen(si)
Lubaczovien(si) Rycen(si) Adulen(si) Derpaten(si) etc. Cap(ita)neo.
20 Joanne Nicolao de Zurov Daniłovicz Supremo | Regni Thesaurario, Martino Starczewski Referendario Regni, Stanislao Skarczevski Capitaneo Stęzycen(si) Regente Cancellariæ Regni Thoma
21 de Rupniow Vieyski Custode Gnesnen(si) | Præp(osi)to Varsavien(si) Matthia Cielecki S(acræ) R(egiæ) M(ajestatis) Secretariis, et aliis quam plurimis ad pr(æse)ntia Comitia congregatis

Joannes Casimirus Rex

(Pieczęć)

Thomas Vieysky

R(e)giæ M(ajes)t(a)tis Secret(arius) mp.

Napis na zagiętce po prawej stronie:

Confirmatio iurium et priuilegior(um) Ciuitatis Vieliciensis

Napis na odwrotnej stronie dokumentu:

Władysława IV. Brata Naszego najukochańszego, przez któregokolwiek ze świętej pamięci Królów i Książąt a Poprzedników Naszych, lub przez którekolwiek osoby duchowne czy świeckie temuż Miastu Naszemu **Wieliczce** *dane i udzielone a słuszne i prawowite, nie tylko w ogólności ale i w szczególności, tak iżby ogólność szczególności a szczególność ogólności nie ujmowała, we wszystkich rozdziałach, orzeczeniach, okresach i warunkach, jakby tu dosłownie zamieszczone były, powagą Naszą królewską uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy i zatwierdzamy niniejszem listem Naszym rozporządzając, iż w należytej mocy i wadze bydź mają o ile w używaniu są i słuszność na to dozwala. W dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy pieczęcią koronną stwierdzić poleciliśmy. Dano w* **Krakowie** *na Sejmie walnym szczęśliwej koronacyi Naszej dnia 6go lutego roku Pańskiego* **1649***go a w pierwszym Naszego panowania w Polsce i Szwecyi, w przytomności Najprzewielebniejszych i Przewielebnych, Wielmożnych, Rodowitych: Macieja Łubieńskiego, Arcybiskupa gnieznieńskiego, Legata urodzonego i Prymasa; Piotra Gębickiego krakowskiego, Mikołaja z Oleksowa Gniewosza włocławskiego, Andrzeja Szołdrskiego poznańskiego, Pawła Piaseckiego przemyskiego, Andrzeja na Lesznie Leszczyńskiego chełmieńskiego a Podkanclerzego koronnego, Stanisława Pstrokońskiego chełmskiego — Biskupów; Szymona Szczawińskiego brzeskiego, Jeremijego Korybuta Wiśniowieckiego ziem ruskich — Wojewodów; Stanisława Witowskiego sądomirskiego, Michała Hrabi na Tarnowie wojnickiego — Kasztelanów; Jerzego na Tęczynie Ossolińskiego, Kanclerza wielkiego koronnego a lubelskiego, brodnickiego, lubomelskiego, lubaczowskiego, ryckiego, adulskiego, dorpackiego itd. Starosty; Jana Mikołaja na Żurowie Daniłowicza, Podskarbiego koronnego; Marcina Starczewskiego Referendarza koronnego; Stanisława Skarszewskiego, Starosty stężyckiego a Rejenta kancellaryi koronnej; Tomasza z Rupniowa Ujejskiego, Kustosza gnieźnieńskiego a Proboszcza warszawskiego, Macieja Cieleckiego — Sekretarzów Jego Królewskiej Mości, i bardzo wielu innych na teraźniejszy Sejm przybyłych.*

***Jan Kazimirz** Król.*

Tomasz Ujejski

Jego Królewskiej Mości Sekretarz rs.

Potwierdzenie praw i przywilejów Miasta Wieliczki.

Przywilej Króla JMci Kazimierza | potwierdzający wszystkie prawa | Miastu, Bractwa y Vchwały | y melioratiey miar Kopacki ch | d(ie) 6. Februa(rii) 1649. | y Libertatia od Zołnierzy przecho|dzących tu się znayduie.

Z oryginału pergaminowego, mierzącego 608 milimetrów długości a 326 szerokości. Osnowa właściwego dyplomu z wyjątkiem drugiego wiersza kursywą nakreślonego, wypisana pismem antykwę naśladującem. Połamany już i pokruszony odcisk pieczęci wielkiej na wosku czerwonym w pordzewiałej puszce blaszanej o 107 milimetrach przekroju wisi u dokumentu na czworograniastym sznurku z wojów jedwabnych koloru czerwonego, niebieskiego, białego i żółtego uplecionym.

Rok 1655.

Rozkaz królewski do Urzędu miejskiego wielickiego względem wykonania wyroków w sprawie o pobory w Trybunale piotrkowskim wydanych.

Joannes Casimirus Dei Gra(ti)a Rex Poloniæ: Magnus Dux | Lithu(ani)æ, Russiæ, Prussiæ, Mozouiæ, Samogitiæ, Liuo-(ni)æ, Smolen(sciæ), Czernie|chouiæque. Nec non Sueccorum, Gotthoru(m), Vandalor(um)q(ue) H(æredita)rius Rex | Famatis Pro-Consuli Consulibus totique M(a)g(ist)r(a)tui Ciuitat(is) N(ost)ræ **Vielic**en(sis) Fid(elite)r | Nobis Dilect(is) Gra(ti)am N(ost)ram Regiam, Famati Fid(e)l(ite)r Nobis Dilect(i) relatum | est Nobis, causa(m) intercessisse inter Fidel(ita)tes V(est)ras et N(obi)lem Joannem Oraczynski, | Ponderatore(m) Zuppen(sem), Nec non Famatos Jacobum Kałuza, et Agnethem Consorte(m) eius, | Andream Baranek, et alios in fundo Zuppariali ex(ist)entes Incolas, r(ati)one non Solution(is) | Exactionu(m) Vulgo Pobory, per quod tota communitas Ciuitat(is) **Vielic**en(sis) patitur iniuriam, | quà in re cum Fidel(ita)tes V(est)ræ Decreta r(ati)one Fisci in Judicys Trib(una)l(it)ys Regni Petrico|uien(sibus) obtinuerint. Mandamus, quatenus ea, licet si certæ L(ite)ræ Mandatoru(m) N(ost)rorum Vnæ, | pro Gra(ti)a N(ost)ra, sub pænisq(ue) grauissimis, Secundæ v(er)o sub pæna Mille aureoru(m) Vngaricalium | ad malam informationem ex Cancellaria N(ost)ra emanatæ fuerint, eis non attentis, causam | hanc vti boni regiminis ad executione(m) deducant, bona in sequestro quousque prætact(as) | Exaction(es) soluerint, vel ad decisionem ca(us)æ in Judicio N(ost)ro agitatæ habeant. Facturæ | id Fidel(itates) V(est)ræ pro Gra(ti)a N(ost)ra, et Off(ici)orum suoru(m) debito. Datum **Varsauiae** Die XXI | Men(sis) Marty Anno D(omi)ni **MDCLV:** Regnoru(m) N(ost)rorum Polon(iæ) et Sueciæ VII Anno.

Andr(ea)s Trzebicki
Elect(us) Ep(iscopu)s Premisl(iensis) |
ViceCancell(arius) Regni Pol(oni)æ

(Pieczęć)

Matthias Poniatow(ski) [1]) |
Can(onicus) Crac(oviensis) S(ecretarius) R(egiæ) M(ajestatis) |

Napis u dołu:

Mandatu(m) ad M(a)g(istrat)um Vielicen(sem) vt Dec(re)ta deduc(an)t(u)r in ca(us)a Exactionu(m)

Jan Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Smoleńska i Czerniechowa, a Szwedów, Gotów i Wandalów Król dziedziczny. Sławetnym Burmistrzowi, Radźcom i całemu Urzędowi Miasta Naszego* ***Wieliczki,*** *wiernie nam miłym, łaskę Naszą królewską. Sławetni, wiernie Nam mili! Zdano Nam sprawę, iż między Wiernościami Waszemi a Szlachetnym Janem Oraczyńskim, Ważnikiem żupnym, tudzież Sławetnymi Jakóbem Kałuzą, jego żoną Agnieszką, Andrzejem Barankiem i innymi, na gruncie żupnym osiadłymi mieszkańcami zaszedł spór z powodu niepłacenia poborów, przez co wszystka Gmina Miasta* ***Wieliczki*** *krzywdy doznaje. A że w sprawie tej Wiernościom Waszym wyroki ze względu na Skarb w piotrkowskim Trybunale koronnym wydane zostały, polecamy przeto, abyście je, nie zważając na Nasze rozkazy pisemne, z których jeden pod łaską Naszą i zagrożeniem najostrzejszych kar, a drugi pod karą tysiąca złotych węgierskich w skutek mylnego przedstawienia z Kancellaryi Naszej wyjdzie, w celu należytego zarządu wykonali, i mienie w sekwestrze dopóty trzymali, aż z pomienionych poborów się uiszczą lub sprawa w Sądach naszych się tocząca rozstrzygniętą będzie. Uczynią to Wierności Wasze dla łaski Naszej i z powinności urzędu swego. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 21. miesiąca marca roku Pańskiego* ***1655****go a w 7mym panowania Naszego polskiego i szwedzkiego.*

Andrzej Trzebicki
Mianowany biskup przemyski
i Podkanclerzy koronny.

Maciej Poniatow(ski) [1])
Kanonik krakowski, Sekretarz Króla Jego Mości.

Rozkaz do Urzędu miejskiego wielickiego, aby wyroki w sprawie poborów wykonał.

[1]) Obacz katalog Księdza Ludwika Łętowskiego z r. 1852. T. III. str. 471.

Papier, na którego wierzchnim półarkuszku powyższa osnowa mieści się, ma w spodnim półarkuszku znak wodny, przedstawiający w tarczy podkowę ocelami na dół obróconą, a w pałęku środkowym i poniżej podkowy kwiatesy. Wysokość półarkuszka mierzy 310, a szerokość 202 milimetrów. Znamiona pieczęci podkanclerskiej, odciśniętej na wierzchnim półarkuszku we wosku czerwonym, z pod spodu nałożonym, są takie: pod dużą koroną dwie postacie anielskie; z których jedna miecz a druga palmę w ręce dzierży, trzymają tarczę z ukoronowanym orłem polskim, niosącym na piersiach małą tarczę z herbem Wazów; pod dużą tarczą cherubim; powyższe godła otacza kresa, u góry koroną przerwana, a za nią 11 herbów krain Polski połączonej, następnie zaś koło z napisem: IOANNES·CASIMIRVS·D·G·REX·POL·M·D·LIT·RVS·PRV·MAS·SAM·LIV· (niewyraźne) O·SEVE CZER· (niewyraźne) NNON·SVE·GO·VAN·HER·REX: Przekrój pieczęci 65 milimetrów.

Rok 1633, 1649, 1650, 1653. 1655.

Akt obejmujący odpisy: najprzód rozporządzenia Władysława IV. Króla, a następnie wypisów z ksiąg podkomorskich górniczych punktów komissyjnych i wykazu podatków, z gruntów żupnych miastu Wieliczce przypadających.

Copia Priuilegii, Serenissimi olim | Vladislai Quarti, Regis Poloniae, etc. etc. | Ciuitati **Vielic**iensi, de soluendis Contributionib(us) | Ex Fundis Zupp(arum) **Vielic**ien(sium) benigne concess(i):

Vladislaus Quartus, Dei Gra(ti)a | Rex Poloniae, | Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazouiae, | Samogitiae, Liuoniaeq(ue), Nec non Sueccorum, Gottorum, Vandal(orum)-q(ue) | haereditarius Rex, | Electvs Magnvs Dvx Moschoviae. | Significamus pr(aese)ntibus l(ite)ris N(ost)ris, quoru(m) interest vniuersis et singulis, | Quemadmodum ab ipsa fundatione Ciuitatis N(ost)rae **Vielic**ien(sis), Prouen|tus ex ysdem fundis ad Jurisditionem Ciuilem pertinebant, Et onera omnia, | tàm Nostra, quàm Ciuilia, aequaliter omnes Ciues supportabant, Juramen|taq(ue) iuxta Priuilegia et iura Ciuitati praestare solebant, Nunc vero exposi|tum Nobis est, nomine certorum Consulum **Vielic**iensium, quod propter alieana|tionem fundorum Zuppae annexorum, nonnullae personae, iurisditioni | Ciuili subiacere, Prouentusq(ue) ex fundis, quibus vtuntur, et in ys domos ex|truxerunt, soluere nolunt, Nos videntes id esse cum damno et | praeiudicio Ciuitatis praefatae, praecauendoq(ue), ne aliquae insolentiae, per | diuisionem iurisditionis intercedant, Decernen(dum) perpetuis temporibus | et in aeuum esse duximus, praesentibusq(ue) l(ite)ris N(ost)ris decernimus, Vt O(mn)es, | qui in fundis Ciuitatis **Vielic**ien(sis) habitant, victumq(ue) inde acquirunt, | iurisditioni Ciuili insimul cum alys Ciuibus subiaceant, O(mn)iaq(ue) onera et Contri|butiones Ciuitati pertinen(tes) sub paenis contra inobedientes sancitis patiantur. | Quod omnibus et singulis, praesertim vero R(evere)ndo in Chr(ist)o P(at)ri Ol|brachto Lipnicki, Praep(osi)to en(si) Sandomiri Can(oni)co Craconiensi, | et G(e)n(er)oso Hieronymo Mielonski Secretarys Nostris et Admi|nistratoribus Zupparum N(ost)rarum **Vielic**iensium, nunc et pro tempore || existentibus ad notitiam deducimus, Volentes vt illi Magistratum Ciuilem in iurisdictione | illorum non impediant, neq(ue) aliquam authoritatem iuris|dictionis tam sub Zuppis, quam iuxta Montes sibi praetendant, I(m)mo si | aliquis inobediens, et rebellis inueniretur, Magistratui auxilium praestent, | pro gratia Nostra. In cuius rei fidem praesentes manu Nostra subscri|ptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datum **Cracouiae** die Decima | Octaua Mensis Marty, Anno Domini, **M.DC.XXX.III.** Regno|rum nostrorum, Poloniae et Sueciae Primo. **Vladislaus** Rex. | (LS) Ex suo Originali manu et Sigillo Sac(rae) | Regiae M(ajes)t(a)tis communit(o) de verbo ad verb(um) fideliter descript(um).

Copia Punctorum Commissionis | Sacr(rae) Regiae M(ajes)t(a)tis, die 28 Decem(bris) | Anno Domini **1649. Vieliciae** expeditae.

Actum Feria Quinta post Dominicam Judica | Quadragesimalem proxima, Anno Domini **1650.** |

Ad Officium Succam(eraria)le Montan(um) **Vielic**ien(se) person(a)l(ite)r veniens | Spectabilis Nicolaus Mrukowicz Consul **Vielic**ien(sis), obtulit eidem Officio, et ad | acticandum dedit, Puncta infrascripta, ex suo authentico Originali Commis|sionis desumpta, Petiit eadem ad Acta Officy sui suscipi, et ingrossari | Quod et obtinuit, Quorum tenor sequitur talis

Actum in Zuppis **Vielic**iensibus die 20. July | Anno **Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Nono.**

Odpis przywileju, Miastu ***Wieliczce*** *przez Najjaśniejszego świętej pamięci Władysława IV. Króla polskiego itd. itd. o poborach z gruntów żupnych* ***wielick****ich płacić się mających łaskawie danego.*

Władysław IV. *z Bożej łaski Król polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król, Wybraniec na wielkie księstwo moskiewskie. Oznajmiamy tym listem Naszym wszem i każdemu zosobna, których to się tyczy: Jako od samego założenia Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *dochody z gruntów do Zwierzchności miejskiej należały, a wszystkie ciężary tak Nasze jako też miejskie wszyscy Mieszczanie zarówno ponosili, i przysięgę według przywilejów i praw Miastu składać zwykli; teraz zaś przełożono Nam jest imieniem niektórych Radźców* ***wielick****ich, iż z powodu przedaży gruntów, do żup przyłączonych, niektóre osoby nie chcą Zwierzhności miejskiej podlegać i płacić dochodów z gruntów, których używają, i na których domostwa popostawiali. Widząc w tem szkodę i uszczerbek Miasta pomienionego, a przytem zabiegając, aby z podziału zwierzchności jakie niezwyczajności nie wynikły: umyśliliśmy postanowić na zawsze i na wieczne czasy, jakoż niniejszem pismem postanawiamy, aby wszyscy, na gruntach Miasta* ***wieliczki*** *osiedli i z nich wyżywienie mający, Zwierzchności miejskiej zarówno z innymi Mieszczany podlegali, tudzież wszystkie ciężary i daniny Miastu przynależne, pod karami na niepostusznychustanowionemi ponosili. Które-to postanowienie podając do wiadomości wszystkich i każdego zosobna, a zwłaszcza Wielebnego w Chrystusie Ojca Olbrachta Lipnickiego, Proboszcza sądomirskiego i krakowskiego Kanonika, tudzież Rodowitego Hieronima Mielońskiego, Sekretarzów Naszych i Zarządców żup Naszych* ***wielick****ich, teraz i potem będących, zarazem wolę Naszą oznajmiamy, aby temuż Urzędowi miejskiemu w wykonywaniu zwierzchności przeszkód nie czynili, i żadnej władzy zwierzchniej ani pod żupami ani przy górach sobie nie przywłaszczali, owszem gdyby się jaki niepostuszny lub oporny znalazł, Urzędowi pomoc dawali dla łaski Naszej. W dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy, pieczęcią koronną ztwierdzić poleciliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *dnia ośmnastego miesiąca marca lata Pańskiego* ***1633go,*** *Królestw zaś Naszych polskiego i szwedzkiego w pierwszem.* ***Władysław*** *Król. (MP) Z oryginału, ręką i pieczęcią Królewskiej Mości ztwierdzonego, słowo w słowo wiernie odpisano.*

Odpis punktów Kommissyi Jego Królewskiej Mości, na dniu 28go grudnia roku Pańskiego ***1649go*** *we* ***Wieliczce*** *odbytej.*

Działo się we czwartek po niedzieli czarnej zaraz następujący lata Pańskiego ***1650go.***

Do Urzędu podkomorskiego górniczego ***wielick****iego przyszedłszy oblicznie Czcigodny Mikołaj Mrukowicz, Radźca* ***wielicki****, wniósł i podał temuż Urzędowi punkta niżej wypisane, z wiary godnego oryginału kommissyjnego wzięte, prosząc o przyjęcie i zapisanie onych w księgi, czemu zadość uczyniono. Osnowa tych punktów taka:*

Działo się w żupach ***wielick****ich dnia 20. lipca roku* ***Tysiąc Sześćset Czterdziestego Dziewiątego.***

Na Commissiey przez Jch MMciow Panow Wielmożnego Je(g)o Mci Pana | Stefana z Pilce Korycińskiego, Wielebnego Je(g)o Mci X(ię)dza Theodora Za|porskiego Cantora Wroczławskiego, Je(g)o M(oś)ci Pana Macieja Wołczyńskiego | Sekretarza Króla Je(g)o M(oś)ci y Pisarza Skarbowego Commissarzow od Krola | Je(g)o M(oś)ci, na odbieranie Zupp **Wielickich**, *z rąk Je(g)o M(oś)ci Pana Franczyska | z Dębian Dembinskiego, Podkomorzego Krakowskiego, y innych Vrzędnikow || Zupnych* **Wielickich**. Priuilegia producta.[1]) | *Mieszczanie* **Wielic**cy *pokazali Priuiley* Vladislai Quarti Regis | Poloniae de Data Cracouiae die Decima Octaua Marty[2]) 1633, | *ktorym Krol Je(g)o Mość rozkazuie, aby ci wszyscy ktorzy na gruntach Zupy |* **Wielick***iej mieszkają, y zywnośći z Miasta nabywają Jurisditicy Mieiskiey |* **Wielick***iey podlegali*, Omniaq(ue) onera Ciuilia, et Contributiones publicas[3]) *rowno | z drugiemi Mieszczany ponosieli, Ktory Przywiley Krola Je(go) M(oś)ci |*

Regestrum Fundorum Zuppar(um) **Vielic**ien(sium) | pro soluendis Contributionibus Aggrar(iis) conscrip(tum).

Actum Sabbatho Pridie Dominicae Judica | Quadrag(esima)lis proximo. Anno Domini **1655.**

Ad Off(iciu)m Su(c)cam(eraria)le Montanic(ium) **Vielic**ien(se) personal(ite)r venientes | Sp(ecta)b(i)les Stanislaus Czyzowski Proconsul **Vielic**ien(sis) et Paul(us) Skalski Consul | obtulerunt eidem Officio, et ad acticandum dederunt Regestrum Fundorum | Zuppar(um) **Vielic**ien(sium), Manu G(e)n(er)osi Matthiae Wołczynski Zuppary **Vielic**ien(sis), | et G(e)n(er)osi Petri Sudo ViceZuppary subsc(ript)um et sigillo munitu(m), Petentes| eun(dem) ad Acta Officy suscipi, et ingrossari, Quod annuente Officio, Quoniam || Acta nemini deneganda obtinuerunt, Cuius tenor sequitur talis.

Wybieranie Poborow z Gruntow Zupnych | Numero *Czternastu y Puł, które tak płacic powinni, | y z Zupy oddawane będą* Videlicet[11])

Administratoribus nunc et pro t(em)p(or)e existen(tibus) manu tenere[4]) *roskazuie*, Ne Magi|stratum Ciuilem in Jurisdi(cti)one impediant, imó, Contra rebelles Magistratui au|xilium praestent[5]). *Co widząc bardzo rzecz słusną, nakazujemy, | Aby pomienieni Miesczanie*, Circa p(rae)fatum Priuilegium in toto[6]) *zachowani beli. | Cisz Miescanie* **Wielic**cy, produxerunt Priuilegium[7]), *Aby im z Zupy | wydawano na Kuchnią y na Łaznią dla robotników Dwa Cetnary | soli, na kazdy Tydzień, Ktorą to Commmissią* modo quo supra[8]) *odprawiwszy | rękami sie swęmi przy pieczęciach podpisuięmy.* Datum et Conclusum | **Varsauiae** die 28. Decembris, Anno Domini[9]) **1649.** *Stefan | z Pilce Korycinski Oświęcimski Starosta mppa. Thedor Zaporski | Cantor Wrocławski Sekr(etarz Krola J(ego) M(oś)ci. Maciey Wołczynski Sekr(etarz) K(róla) J(ego) M(oś)ci | Pisarz Skarbowy. (LS).* Ex Act(is) Succa(merarialibus) Monta(nisticis) **Vielic**(iensibus) des(criptum)[10]).

Rejestr gruntów żupnych **wielick***ich spisany do płacenia podatków rolnych.*

Działo się w sobotę poprzedzającą bezpośrednio niedzielę czarną roku Pańskiego **1655go.**

Do Urzędu podkomorskiego górniczego **wielick***iego Czcigodni Stanisław Czyżowski Burmistrz i Paweł Skalski Radźca* **wielic***cy osobiście przyszedłszy, przedłożyli temuż Urzędowi i do zapisania oddali rejestr gruntów żupnych* **wielick***ich, ręką Rodowitego Macieja Wołczyńskiego Żupnika i Rodowitego Piotra Sudo Podżupka* **wielick***ich podpisany i pieczęcią stwierdzony, żądając, aby był przyjęty i w księgi urzędowe wpisany. Czemu też Urząd zadość uczynił, albowiem księgi dla każdego otwarte. Osnowa zaś tego rejestru następująca:*

P o b o r i e d e n	*po groszy*	*Z tychże gruntow na iedno Podymne przychodzi po groszy 15*	*P o d y m n e i e d n o*	*po groszy*
1. *Kałuza z Sulcowskiego*	15		. . . . .	15
2. *Stawinoga z Kosowskiego*	6		. . . . .	15
3. *Jozeff Wolffowicz*	6		. . . . .	15
4. *Mathiaskowie*	6		. . . . .	15
5. *Maikowicz z Pola*	6		. . . . .	15
6. *Baranek*	12		. . . . .	15
7. *Pan Oraczynski z placu*	6		. . . . .	15
8. *Z Kobierskiego*	15		. . . . .	15
9. *Z Okręku Pana Koziarowskiego*	8		. . . . .	15
10. *P. Oraczyński z domu*	6		. . . . .	15
11. *Zielenski*	6		. . . . .	15
12. *Jastrzębski*	8		. . . . .	15
13. *Jaworski*	8		. . . . .	15
14. *P. Gawęcki*	8		. . . . .	15
Summa na iedęn Pobor Złt. 3 gr. 26			*Summa na iedno Podymne . . . Złt. 7*	

Computatum *w Zupach* **Wielick***ich* die 6ta July A(nno) D(omini) **1653.**

Ex ipsis Originalib(us) desumptu(m)

Martinus Nowakowicz Jur(atus) Notarius.

Policzono w żupach **wielick***ich dnia 6go lipca lata Pańskiego* **1653go.**

Z oryginałów przepisano.

Marcin Nowakowicz *Pisarz przysięgły.*

Odcisk pieczątki owalnej o 31 milimetrach długości a 27 szerokości, wytłoczony na papierku w 8 zębów wyciętym w podlepionym opłatku czy też wosku czerwonym.

Poniżej pieczątki znajduje się napis:

Hic intro continentur | Priuilegium Serenissimi | Vladislai Quarti Regis Polon(iae) | Ciuitati Vieliciensi collatu(m) | Ex p(ar)te iurisdi(cti)onis. | Commissio, in qua puncta | praesentata sunt puncta[12]) | Priuilegy. | Incolae in fundis Zuppen(sibus) | Contributiones Publicas soluere tenentur.

Ten akt obejmuje: Przywilej Najjaśniejszego Władysława IV. Króla polskiego Miastu Wieliczce nadany pod względem władzy. — Kommissya, na której przedłożono punkta przywileju. — Mieszkańcy na gruntach żupnych pobory pospólne płacić powinni.

Papier, na którego czterech stronach osnowy powyższe wypisane, złożony w dwa półarkuszki, każdy o 336 milimetrach wysokości a 207 szerokości. Znaku wodnego rozeznać nie można.

[1]) Przywileje przedłożone. — [2]) Władysława IV. Króla polskiego, dan w Krakowie dnia 18go marca. — [3]) Wszystkie ciężary miejskie i pospólne. — [4]) Zarządcom teraz i potem będącym w mocy utrzymać. — [5]) Aby Zwierzchności miejskiej we wykonywaniu władzy przeszkód nie stawiali, owszem Zwierzchności przeciw nieposłusznym pomoc dawali. — [6]) Przy pomienionym przywileju zupełnie. — [7]) Pokazali przywilej. — [8]) W powyższy sposób. — [9]) Dano i uchwalono we Warszawie dnia 28go grudnia lata Pańskiego. [10]) Z aktów podkomorskich górniczych wielickich przepisano. — [11]) Jako to. — [12]) Powtarza się niepotrzebnie.

Rok 1367, 1641, 1666, 1669.

Ugodę między Miastem Wieliczką i Janem Mollerem względem posiadłości Dolna Góra zwanej zawartą a przez Krolów Władysława IV. i Jana Lazimierza już potwierdzoną. Król Michał na prośbę Jakóba Kosowskiego ponownie zatwierdza.

1 2 **Michael.** | Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae Russiae Prussiae Masouiae Samogitiae Kiiouiae Volhyniae Liuoniae 3 Smolensiae Seueriae Czerniechouiaeq(ue). | Significamus praesentibus Literis Nostris, quorum interest, vniuersis et singulis. Reproductas coram Nobis fuisse Literas Pargameneas, manu Serenissimi Joannis Casimiri Praedecessoris Nostris Regis Poloniae 4 subscriptas, Sigilloq(ue) Maio|ris Cancellariae Regni munitas, continentes in se certum Contractum inter Famatum olim Joannem Moller Ciuem Cracouien(sem), et Magistratum Nostrum **Vielic**ien-(sem), ex parte fundorum *Dolna gora*, *Swiadkowskie*, et *So-* 5 *winskie*, nuncupatorum, de data | et Actu **Vieliciae** feriâ quarta post Dominicam Judica Qnadragesimalem proxima Anno D(omi)ni Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Primo factum, Polonico idiomate scriptum, et iam antea per Serenissimos, Vla- 6 dislaum quartum, et Joannem Casi|mirum Poloniae Reges Antecessores Nostros, confirmatum; sanas, saluas, illaesas, non maculatas, nec vitiatas, omniq(ue) suspicionis notâ carentes, quarum tenor de verbo ad verbum sequitur, estq(ue) talis.

7 **Joannes Casimirus** Dei gratia Rex Poloniae, Ma|gnus Dux Lithuaniae Russiae Prussiae Masouiae Samogitiae Liuoniae Smolensciae Czerniechouiaeq(ue), nec non Suecorum Gotthorum Vandalorumq(ue) haereditarius Rex. Significamus praesentibus Literis 8 Nostris quorum interest vniuersis et singulis. Ex|hibitas Nobis esse Literas Pargameneas manu Serenissimi olim Diuae memoriae Vladislai quarti Fratris et Praedecessoris N(ost)ri desideratissimi subscriptas, Sigilloq(ue) pensili maiori Regni firmatas, continentes 9 in se Confirmationem Contractûs inter Magistratu(m) | Ciuitatis Nostrae **Vielic**ien(sis) ex vna. et quondam N(o)b(i)lem Joannem Moller Ciuem N(ost)rum Cracouien(sem) parte ab altera respectu fundi *Dolna gora* nuncupati, initi, sanas, saluas, et illaesas, omniq(ue) suspicionis notâ carentes. Supplicatumq(ue) 10 Nobis, vt easdem Auth(oritat)e N(ost)ra Regiâ | approbare et confirmare dignaremur. Quarum Literarum tenor sequitur eiusmodi.

Vladislaus Quartus Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae Russiae Prussiae Masouiae Samogitiae Liuoniae Smolensciae Czerniechouiaeq(ue), nec non Suecorum Gotthoru(m) Van- 11 dalorumq(ue) | Haereditarius Rex. Significamus pr(aese)n bus L(ite)ris N(ost)ris quorum isterest vniuersis et singul s. Exhibitas Nobis esse Literas papyraceas, Polonico idiomate scriptas, sanas, integras, omniq(ue) suspicionis notâ carentes, ex Actis Consularibus **Vielic**ien(sibus) N(ost)rae Ciuitatis decerptas, | 12 Sigilloq(ue) communitas et extraditas, continentes in se, certum Contractum seu compositionem inter eiusdem Ciuitatis N(ost)rae **Vielic**ien(sis) Magistratum ex vna, et Joannem Moller Ciuem Cracouien(sem) ex altera, partibus, ratione certi fundi in platea 13 *Swiętokrzyska* ad Suburbium | **Vielic**ien(se) iacen(tis), *Dolna gora* antiquitus nuncupati, a Nobis et Serenissimis Diuae memoriae Antecessoribus N(ost)ris Priuilegiati, duas areas, *Sowinski et Swiatkowski* [1]) vulgò dictas, complectentis, nunc verò per praefatum Joannem Moller vtriusq(ue) possessorem, in vnum con-| 14 uersi. Supplicatumq(ue) Nobis est, vt praefatas Contractûs Literas, approbare et confirmare dignaremur. Cuius Contractûs tenor est qui sequitur talis.

Michał *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa — Oznajmiamy tym listem naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu na tem zależy: Iż przedłożony Nam został list pergaminowy, ręką Najjaśniejszego Jana Kazimirza, Poprzednika Naszego, Króla polskiego, podpisany, i pieczęcią większej Kancellaryi koronnej stwierdzony, zawierający w sobie pewną ugodę, między Sławetnym świętej pamięci Janem Mollerem Mieszczaninem krakowskim i Urzędem miejskim* ***wielick****im względem gruntów Dolna góra, Swiadkowskie i Sowińskie zwanych, w* ***Wieliczce*** *we środę po niedzieli czarnej najbliższą roku Pańskiego Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego Pierwszego zawartą, w polskiej mowie spisaną i już dawniej przez Najjaśniejszych Władysława IV. i Jana Kazimirza Królów polskich a Poprzedników Naszych zatwierdzoną: całkowity, nieuszkodzony, niesplamiony, nieskażony i w niczem niepodejrzany, którego osnowa dosłownie tu się zamieszcza i jest taka:*

Jan Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Smoleńska i Czerniechowa, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy niniejszem pismem wszem i każdemu z osobna, komu na tem zależy: Iż przedłożony Nam został list pergaminowy, ręką Najjaśniejszego świętej pamięci Władysława IV. Brata i Poprzednika Naszego najukochańszego podpisany, i w wielką pieczęć wiszącą opatrzony, zawierający w sobie potwierdzenie ugody między Urzędem miejskim* ***wielick****im z jednej a nieboszczykiem Szlachetnym Janem Mollerem, Mieszczaninem Naszym krakowskim, z drugiej strony o grunt Dólna góra zwany, zawartej, całkowity, dobrze utrzymany, nieuszkodzony i znamion podejrzanych nie mający: i że Nas upraszano, abyśmy go powagą Naszą królewską uznać i zatwierdzić raczyli. Listu zaś tego osnowa jest następująca:*

Władysław IV. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Smoleńska i Czerniechowa, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy tem pismem Naszem wszem i każdemu zosobna, komu wiedzieć należy: Iż list papierowy, w języku polskim ułożony, całkowity, nienaruszony i bez znamion podejrzanych będący, z aktów radzieckich Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *wypisany i pod pieczęcią wydany, zawierający w sobie pewną ugodę czyli układ, między tegoż Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *Urzędem z jednej, a Janem Mollerem Mieszczaninem krakowskim z drugiej strony zawarty o pewny grunt przy ulicy świętokrzyskiej pod przedmieściem* ***wielick****iem położony, Dólną górą dawniej zwany, a od Nas i od Najjaśniejszych świętej pamięci Poprzedników Naszych uprzywilejowany, dwa podworzyska, Sowińskie i Swiadkowskie pospolicie zwane, teraz zaś przez wspomnionego Jana Mollera, właściciela obydwóch w jedno złączone, obejmujący, przedłożony Nam został z prośbą, abyśmy go uznać i potwierdzić raczyli. Którego-to układu osnowa jest następująca:*

[1]) W dokumencie pisane jak tutaj.

Actum feria quarta post Dominicam Judica Quadragesimalem proxima Anno D(omi)ni **Mill(esi)mo Sexcent(esi)mo Quadra-**
15 **gesimo | Primo.** Ad Officium et Acta praesentia Consularia **Vielic**ien(sia) personal(ite)r veniens Famatus Joannes Moller Ciuis Cracouien(sis), obtulit eidem Officio Contractum infrascriptum, inter se et praefatum Offfcium Consulare **Vielic**ien(se) fac-
16 tum, petens eundem suscipi et | Actis ingrossari; quod obtinuit. Cuius Contractûs tenor de verbo ad verbum sequitur descriptus, et est talis.

Działo się we środę najbliższą po niedzieli czarnej postu roku Pańskiego ***Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego Pierwszego.*** *Do Urzędu i aktów radzieckich* ***wielickich*** *przyszedłszy oblicznie Sławetny Jan Moller, Mieszczanin krakowski, przedłożył temuż Urzędowi ugodę niżej umieszczoną, między nim i pomienionym Urzędem radzieckim* ***wielickim*** *zawartą, prosząc, aby od niego przyjętą i do ksiąg wpisaną była. Stało się jego żądaniu zadość, a osnowa tej ugody słowo w słowo przepisana jest taka:*

Między zacnie Sławnymi Pany Raycy ***Wieliczkimi****, á Pánem Janem Mollerem Miesczaninem Krakowskim z Potom-*
17 *kami iego, stàła się pewna zgoda | y postanowienie na potomne czàsy tym sposobem. Iż Pan Moller życząc sobie zawsze łàskawszego affektu, tak Panow Radziec, iako y Miasta wszytkiego* ***Wieliczkiego****, niechcąc w żadne trudności y Labirynty prawne z nimi zachodzic, iako Ante-*
18 *cessorowie | iego z strony wolnosci swych, które mieli z łaski swiętey pamięci Naiasnieyszych Krolow Polskich Panow swych M(i)ł(oś)ciwych na pewny grunt, Dolna gora nazwàny na Przedmieściu* ***Wieliczkim*** *na Swiętego Krzysa Vlicy leżący, (ktorego teraz Pan Moller*
19 *Pos|sessorem) zachodzili, ale iako człowiek spokoyny dobro pospolite miłuiący, lubo ten grunt Podatkom ani ciężarom Mieyskim nigdy nie podlegał, tedy teraz sam siebie z potomkàmi swymi, y gruntem wyżey opisanym, ze wszytkimi*
20 *iego przynależytościami, pod Ju|risdictią Mieyską* ***Wieliczką*** *dobrowolnie poddaie, y nieyszym zapisem albo Contractem incorporuie. Na znak ktorego poddania się, po-*
21 *zwala Miastu Czynszu kazdego roku*[2]*) Marcina świętego groszy piętnaście z gruntu pomienionego Swiadkowskiego y Sowin|skiego, ktory zawsze iedęn był, y za iedęn teraz ma bydz poczytany. Do tego na kazdy Pobor przy inszych Mieszczanàch Sąsiàdàch swych* ***Wieliczkich****, dawać będzie po groszy dwadziescia y cztery iednego Poboru duplę,*
22 *y z Potomkami swymi obliguie się, z tàkimi | Conditiami, aby on y Successorowie iego, byli pod obroną Mieyską iako inszi Mieszczanie, y wolnosci wszelakich Mieyskich y prærogatyw zazywał, handlował, y pozytki wszelakie, ktorych inni Sąsiedzi zazywaią, y zazywàć mogą, wedle woley*
23 *i vpodobania swego | sobie przywodził: szynki roznych napoiow, iako gorzałek y piwa rozmaitego, na gruncie wzwyz mianowanym Swiadkowskim (w iednym tylko mieszkaniu) Dolną gorą nazwanym, spokoynie odprawował. Wina zaś,*
24 *y insze liquory tym podobne, ieśliby Pan | Moller chciał szynkowàć, tedy to zà wiadomoscią y Consensem PP. Radziec* ***Wieliczkich****, y za oddàniem zwykłey powinnosci, tak iako y inszi Miesczanie Miasta* ***Wieliczkiego*** *Vrzędowi y Miàstu płàcą y oddaią, czynic i odprawować będzie powi-*
25 *nien. Na co | lubo wolność zawsze Antecessorowie Pana Mollera mieli, czego Miasto za* praeiudicium *sobie nigdy niepoczytało, iednak y w tym P. Moller chcąc* gratutidinem *wszelaką Miastu pokazać, submittuie się z Potomkami swy-*
26 *mi, względem szynku oddawàć na Ratusz | Wieliczki z tego pomienionego gruntu swego Swadkowskiego*[3]*) y Sowinskiego złotych Polskich Ośm, nà kazdy dzień świętego Marcina, takze Stroznego na kazdy Kwartał po grossy Szesci. Ktore podatki wzwyżs opisane kiedy oddàne będą*
27 *tedy iuż do żadnych | inszych Podatkow y Składek Mieyskich on y Successorowie iego należeć nie będą: ale ich PP. Raycy przy Prawàch y wolnosciach dawnych, onym*
28 *przez Antecessorów swych podànych zachować obiecuią, niwczym nie turbuiąc, y do żadnych kosztow prawnych | nieprzywodząc, y owszem tak iego samego iako y Successorow iego, od wszelakiej impetitiey, iako Miesczanow swych, bro-*
29 *niąc. Co sobie wszytko y kàżdą rzecz z osobna stronie obiedwie ztrzymać wiecznemi czasy obiecuią, y do Xiąg Vrzędnych wpisàć po|zwalają. Działo się na Ratuszu* ***Wieliczkim*** *przy bytnosci wszytkich PP. Radziec przez Ceduły na to wezwanych.*

Die decima Octaua Martii Anno D(omi)ni **Millesimo Sex-centesimo Quadragesimo Primo.** Locus Sigilli.

Dnia ośmnastego marca roku Pańskiego ***Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego Pierwszego.*** *Miejsce pieczęci.*

30 Nos itaq(ue) præmemoratæ supplicationi vti in | re æqua et iusta benignè annuen(tes), præinserti Contractûs seu Compositionis Literas, in omnibus punctis, clausulis, articulis, et conditionibus, approban(dum) et confirman(dum) e(ss)e duximus, prout quidem Auth(oritat)e N(ost)ra Regia approbamus et confirmamus pr(æ-
31 se)ntibus L(ite)ris | Nostris. Decernen(tes) easd(em) Contractûs præfati Literas, inter prænominatas Partes facti, integrè conseruari, ac vim et robur debitæ firmitatis obtinere debere. In cuius rei fidem pr(æse)ntes manu N(ost)ra subscriptas Sigillo
32 Regni communiri iussimus. Datum **Varsauiae** | Die XXX Mensis Septembris. Anno D(omi)ni **MDCXLI.** Regnorum Nostrorum Poloniæ IX, Sueciæ verò X Anno. **Vladislaus** Rex. Locus Sigilli appensi Maioris Cancellariæ Regni. Joannes Gembicki Secretarius Regiæ Maiestatis.

Przychylając się więc łaskawie do pomienionej prośby jako w rzeczy słusznej i sprawiedliwej, postanowiliśmy ugodę wyżej umieszczoną we wszystkich szczegółach, orzeczeniach, rozdziałach i warunkach uznać i potwierdzić, jakoż z powagi Naszej królewskiej niniejszem uznajemy i potwierdzamy z tem postanowieniem, iż owa ugoda pisemna, między przerzeczonemi stronami zawarta, cale zachowaną tudzież w należytej wadze i mocy bydź ma. ***W*** *dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy pieczęcią koronną ztwierdzić poleciliśmy. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 30go miesiąca września roku Pańskiego* ***1641go****, panowania zaś Naszego w Polsce 9go a w Szwecyi 10go roku.* ***Władysław*** *Król. Miejsce wiszącej pieczęci większej Kancelaryi koronnej. Jan Gębicki Sekretarz Królewskiej Mości.*

33 Cui supplicationi nos benignè an|nuen(tes), præinsertas Literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis et conditionibus, ex

Do której-to prośby łaskawie się przychylając, umyśleliśmy sobie list wyżej przytoczony we wszystkich szczegółach, określe-

[2]) Opuszczone „na“. —

[3]) W dokumencie jak tutaj.

plenitudine potestatis N(ost)ræ Regiæ, approban(dum), confirman-(dum) et ratifican(dum) e(ss)e duximus, vti quidem approbamus, confirmamus, et ratificamus hisce L(ıte)ris N(ost)ris. Decernen-
34 (tes) easde(m) | vim et robur perpetuæ firmitatis semper obtinere debere. In quorum fidem pr(æse)ntibus manu Nostrà subscriptis, Sigillum Regni maius subappendi iussimus. Datum **Varsauiae** Die XXV Mensis Januarii. Anno D(omi)ni **M.DCLXVI.**
35 Regnorum Nostrorum Poloniæ XVI, | Sueciæ verò XVII Anno. **Joannes Casimirus** Rex. Locus Sigilli maioris Cancellariæ Regni. Franciscus Prazmowski P. C.[4]) Regens Cancellariæ Regni.

Post quarum quidem Literarum Reproductionem, humiliter sup-
36 plicatum est Nobis nomine Jacobi Kosowski | dictorum Bonorum, antiquitus *Dolna góra* nunc verò vulgariter Mollerowskie cum omnibus suis adiacentiis nuncupatorum, vigore tituli Emptionis, Prædecessore Joanne Moller obeunte, perpetui Possessoris, pro-
37 tunc Officialis Zupparum Nostrarum **Vielic**ien(sium) | et Catharinæ, Coniugum, ut easdem Literas iam antea approbatas, nunc iterum Authoritate N(ost)ra Regià approbare et confirmare dignaremur. Nos itaq(ue) huiusmodi supplicationi vti iustæ benignè annuen(tes), præinsertas Contractûs Literas, in omnibus earun-
38 d(em) | punctis, clausulis, articulis, et conditionibus i eodem Contractu specificatis, approban(dum) et confirman(dum) e(ss)e duximus, vti quidem approbamus, confirmamus, et ratificamus pr(æse)ntibus Literis Nostris. Decernen(tes) easdem vim et robur
39 debitæ ac perpetuæ firmitatis | obtinere, à Magistratuq(ue) N(ost)ro **Vielic**ien(si) obseruari debere. In quoru(um) fidem præsentes Manu Nostrà subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datum **Cracouiae.** Die VI. Mensis Decembr(is) Anno Domini **M.DCLXIX.** Regni Nostri Poloniæ Anno primo.

Michael Rex

Confirmatio certi Contractûs inter Magistratum Vielicien(sem) | et Famatum olim Joannem Moller Ciuem Cracouien(sem), ratione | fundi antiquitus *Dolna gora* nunc *Mollerowskie* nuncupati.

Hieronymus Pinoćći
Reg(i)æ M(ajes)t(a)tis Secr(etar)ius mpa.

niach, rozdziałach i warunkach z pełni władzy Naszej królewskiej uznać, umocnić i zatwierdzić, jakoż uznajemy, umacniamy i zatwierdzamy tym listem Naszym, postanawiając, iż wagę i moc wieczystą po wszystkie czasy zachować ma. W dowód czego u niniejszego, po położeniu ręką swoją na niem podpisu, większą pieczęć koronną zawiesić poleciliśmy. Dano w **Warszawie** *dnia 25go miesiąca stycznia roku Pańskiego* **1666***go, królestw zaś Naszych polskiego w 16tym a szwedzkiego w 17tym roku.* ***Jan Kazimirz*** *Król. Miejsce pieczęci większej kancellaryi koronnej. Franciszek Prażmowski P. K. Rejent kancellaryi koronnej.*

Po przedłożeniu tego listu upraszano Nas pokornie imieniem Jakóba Kosowskiego, pomienionych posiadłości, dawniej Dólną górą teraz zaś pospolicie Mollerowskiem z przyległościami zwanych, na mocy kupna po śmierci Jana Mollera, wieczystego właściciela a obecnie Urzędnika przy żupach Naszych **wielick***ich, i Katarzyny małżonków, abyśmy ów list dawniej już potwierdzony, teraz znowu powagą Naszą królewską uznać i zatwierdzić raczyli. Przychylając się łaskawie do takiej prośby jako słusznej, powzięliśmy zamiar wspomnione pismo ugodne we wszystkich szczegółach, określeniach, rozdziałach i warunkach uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy, uważniamy i zatwierdzamy niniejszym listem Naszym; postanawiając zarazem, iż w mocy i wadze należytej tudzież w wieczystej niezłomności utrzymane, a ze strony Urzędu miejskiego* **wielick***iego przestrzegane bydź ma. W dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy. pieczęcią koronną stwierdzić poleciliśmy. Dano w* **Krakowie** *dnia 6go miesiąca grudnia roku Pańskiego* **1669***go a w pierwszym Naszego panowania.*

Michał *Król*

Potwierdzenie pewnej ugody między Urzędem miejskim wielickim i Sławetnym świętej pamięci Janem Mollerem, Mieszczaninem krakowskim względem gruntu dawnej Dólną górą a teraz Mollerowskiem zwanego.

Hieronim Pinoccy
Królewskiej Mości Sekretarz rs.

Przypisek na prawej krawędzi obok { 35—39 wiersza: *Kossowski | Radny | vprosił ap|probatią |* A. 1669.
3go wiersza treści: 1367.

Napis na odwrotnej stronie dokumentu:

P. Moller Kupiec Krakowski, 1641 Contract z Miastem spi|sany otrzymał, approbowany od Krola JMci Władysława po|tym 1666 od Krola JMci Jana Kazimierza na szynk wolny piw | gorzałak wina od szynku na ś. Marcin dawać po f. 8, a strozy | co quartał gro. 6, poboru gro. 24. Potym P. Kosowski Radny Wie|licki od Succesorów Mollera alias *Kortyniow kupił ten dom | Dolna Gora według regestrów zwany y tych praw vprosił ap|probatią od Króla JMci Michała* A(nn)o 1669, *y Zyd Perlowic dopłacał tego domu Kortyniom, y długi insze za Kosowskiego płacił, y Zyda tego Corka trzyma dotąd* ad | Annu(m) 1704.

U dokumentu, mierzącego u góry 718, u dołu 717, z prawej strony 482 a z lewej 476 milimetrów, wisi na sznureczku, z wiśniowego jedwabiu graniasto uplecionym, zardzewiała puszka blaszana z nakrywką o 109 milimetrach przekroju. W tej puszce mieści się odcisk pieczęci we wosku żółtawo-czerwonym, przedstawiający takie godła: W kole, u góry obrączką korony przerwanem, tarcz podłużna z orłem polskim, na którego głowie korona a na piersiach herb Korybutów Wiśniowieckich t. j. nad księżycem, rogami na dół obróconym, krzyż z tzech krzyżów się składający, a pod księżycem gwiazda; z boków postacie jednemi rękami trzymają owę tarczę, drugiemi zaś postać po prawej stronie dzierży palmę a postać po lewej stronie miecz; za tem kołem od jednego boku korony do drugiego łękiem uszykowane tarcze z herbami jedynastu ksiestw; te okrąża podwójny napis, w skrajnym mieści się: MICHAEL·DEI·GRATIA·REX·POLONIAE·MAGNUS·DUX·LITHUANIAE·RUSSIAE·PRUSSIAE·MASSOUIAE·SAMOGITIAE a w wewnętrznym KIIOUIAE·VOLHYNIAE·PODOLIAE.PODLACHIAE·LIUONIAE·SMOTENSCIAE·SEUERIAE·CZERNIECHOUIAE· Na tylnej części obrączki od korony wewnątrz rok 1669.

[4]) Wątpliwe bo zardzewiałe. Według herbarza Niesieckiego F. Prażmowski był Sekretarzem koronnym, Proboszczem gnieźnieńskim, Scholastykiem płockim, Kanonikiem krakowskim, Administratorem opactwa sieciechowskiego, 11 razy Prezydentem trybunału koronnego, a r. 1691 na biskupstwo łuckie konsekrowany. O rejenctwie Niesiecki nie wspomina; ksiądz Ludwig Łętowski w katalogu w Krakowie r. 1852 wydanym w tomie III. na str. 493 zaś mówi, iż Fr. Prażmowski r. 1668 wziął sekretaryę większą koronną.

Rok 1681.

Reskrypt Króla Jana III. przepisujący liczbę i tryb wybierania urzędników miejskich we Wieliczce, oznaczający należytości dla podkomorzego i upraszczający wymiar sprawiedliwości.

1 **Joannes III.** Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ,
2 Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ, | Samogitiæ,| Kiiouiæ, Volhyniæ, Podoliæ,
Podlachiæ, Liuoniæ, Smolensciæ, Seueriæ Czerniechouiæq(ue) |
3 Significamus p(ræ)sentibus literis Nostris quorum interest, Vniuersis
et singulis, Plurimum exinde publici non solum præsidii, sed
4 decoris quoq(ue) accedere, quoties Regnantium | censoria prudentia,
augendis Subditorum Suorum commodis, vel amouendis, siq(ue)
premunt incommodis, mature prospicit. Inde est, quod cum nobis
5 expositum esset, per Supp|licem libellum nomine Ciuitatis N(ost)ræ
Vielicien(sis), eam multis incommodis, præsertim quindenario
Consulum numero, qui potissimam Ciuitatis partem constituunt,
6 eos(dem)q(ue) | liberos et exemptos, paucitas Ciuium, in one-
rib(us) publicis et priuatis euincere et intercedere necesse
habet, deinde nimiis insolitisq(ue) et nouiter excogitatis G(e)ne-
7 ros(or)um [1]) Succamerar(iorum) | Cracouien(sium), eorumq(ue)
Vicesgerentium, tam circa Electionem Consulum siue Præsidentium
annualium, quam circa nouum ipsorum ingressum, tum exactione
8 vnius mensuræ ā | qualibet tunna cereuisiæ, nuper et nouiter
Constituta, pressam et aggrauatam esse. Quam Suppl(ic)ationem[2])
Nos benigne accipien(do), cum non solum prauas consuetudines
9 bonis | legibus circumscribi, sed ipsas quuoq(ue) leges inclina-
tione et reuolutione temporum mutari et corrigi debere, vsu
10 probatum sit. Proinde Nos conseruationi prædictæ | Ciuitatis
N(ost)ræ olim a Diuis Prædecessoribus N(ost)ris Specialib(us)
Priuilegiis et libertatibus donatæ et optimè constitutæ, nunc vero
11 temporum infamia attritæ et exhaustæ prospi|cere volentes, Quo-
niam quindenarius Consulum numerus, in hac Ciuitate, et Domibus
et habitatoribus coarctata, non est necessarius, imo plebi onerosus,
12 quæ onera publi|ca et priuata pro hisce quindecem Consulibus
soluere cogitur. Ideo prædictos quindecem Consules in eadem
Ciuitate N(ost)ra **Vielic**ien(si) ad Sex tantum reducen(dum)
13 duximus vt et | reducimus, Saluis modernis adhuc in vita ex-
tantibus, post quorum, vsq(ue) ad Sex decessum. iam plures,
preter Sex Consules non eligentur, et ex his Sex quinq(ue)
14 Presidentes an|nui iuxta antiquum vsum, et vnus Aduocatus
illeq(ue) per Magistratum et Communitatem electus erit. Quoties
vero ex his Sex Consulibus vnum vel plures vita decedere |
15 contigerit, extunc alium vel alios ad Supplementum numeri
constituti Magistratus cum Communitate simul Viros probos et
16 maturitate Judicy præstantes beneq(ue) posses|sionatos, è medio
Sui v(i)d(e)l(i)cet Communitatis, eligere debebunt. Porro G(e)-
n(er)oso Succamerario Cracouien(si) circa nouum ipsius ingres-
17 sum non plus quam iuxta antiqu(am) | et originalem Consuetu-
dinem v(i)d(e)l(i)cet Ducentos Sexaginta Sex Florenos Polo-
n(icales) et grossos viginti, Nomine vero Electionis annualis
18 Præsidentium, non plus quam iuxta | Decretum Serenissimi olim
Diuae[3]) mem(oriæ) Sigismundi Primi Cracouiæ Feria Sexta ante
Dominicam Ramis Palmarum Anno D(omi)ni 1537 latum Scilicet
19 Decem Marcas, | Vicesgerenti vero eius viginti duos Fertones
annuatim pro Festo S. Martini ead(em) Ciuitas N(ost)ra soluere
tenebitur, Exactionem vero vnius mensuræ a qualibet tunna
20 Cere|uisiæ pro G(e)n(er)oso Succamerario, nullo iure nouiter
institutam, vti iniustam abrogamus, et ab eadem soluenda Ciui-
21 tatem dictam liberam facimus. Statuimus deinde, vt duo | Lon-

Jan III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa. Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszem i każdemu z osobna, komu natem zależy: Bardzo wielki ztąd dla państwa i korzyści i chluby przybytek, ilekrotnie przenikliwa Rządzących roztropność zabiegi czyni w celu przysporzenia dobra poddanym swoim albo usunięcia uciążliwości, jeżeli im jakie dolegają. Z tej-to przyczyny, gdy Nam imieniem Miasta Naszego* **Wieliczki** *w prośbie pisemnej przełożono, że wielą uciążliwościami a nadewszystko liczbą piętnastu Radźców, których, mimo iż bardzo znaczną część Miasta stanowią, przy wolności od ciężarów publicznych i prywatnych zachowując, mała liczba Mieszczan zastępować musi; tudzież zbytniemi i niezwykłemi a świeżo przez Rodowitych Podkomorzych krakowskich i Zastępców ich tak przy obieraniu Radźców czyli Przewodniczących dorocznych, jako też przy rozpoczęciu urzędowania ich wymyślonemi; nareszcie niedawno i nowo ustanowioną miarą od każdej beczki piwa uciśnione i obarczone jest: prośbę oną łaskawie przyjęliśmy, albowiem doświadczenie udowodniło, że nie tylko wzyczaje nieodpowiedne dobremi ustawami określać, ale same prawa nawet stosownie do potrzeb i wymagań czasu zmieniać i poprawiać należy. Chcąc przeto dźwignąć pomienione Miasto, od świętej pamięci Poprzedników Naszych szczególnemi przywilejami i swobodami obdarzone i jak najlepiej urządzone, teraz zaś z powodu nieprzyjaźnych czasów zmalałe i zubożałe, gdy liczba piętnastu Radźców ze względu na ubytek nie tylko domostw ale i mieszkańców niepotrzebna, owszem uciążliwa dla pospólstwa, które ciężary publiczne i prywatne za piętnastu Radźców ponosić musi: postanowiliśmy liczbę piętnastu Radźców w temże Mieście Naszem* **Wieliczce** *zmniejszyć na sześć, jakoż ją zmniejszamy, zachowując wszakże teraźniejszych jeszcze żyjących, po których dopiero zejściu ze świata aż do sześciu, nie mają już więcej wybierać nad sześciu, z których pięciu na Przewodniczących dorocznych według dawnego zwyczaju, jeden zaś na Wójta, a ten przez Urząd i Gminę wybrani będą. W razie jednak gdy z tych sześciu Radźców jeden lub kilku umrze, tedy na ich miejsce innego lub innych dla uzupełnienia liczby ustanowionej Urząd miejski wspólnie z Gminą mężów poczciwych i dojrzałością rozsądku celujących a przytem odpowiedne posiadłości mających z pomiędzy siebie to jest z Gminy wybrać będzie obowiązany. Rodowitemu Podkomorzemu krakowskiemu przy rozpoczęciu urzędowania jego nie więcej tylko według dawnego i pierwotnego zwyczaju dwieście sześćdziesiąt sześć złotych polskich i groszy dwadzieścia, zaś mianem corocznego wyboru Przewodniczących nie więcej tylko według wyroku Najjaśniejszego świętej pamięci Zymunta I. w Krakowie w piątek, niedzielę kwietnią poprzedzający, roku Pańskiego 1537go wydanego, to jest dziesięć grzywien, a Zastępcy jego dwadzieścia dwa wiardunki każdego roku na święty Marcin toż Miasto Nasze będzie powinno płacić. Przeciwnie pobór jednej miary od każdej beczki piwa dla Rodowitego Podkomorzego, ustanowiony niedawno bezprawnie, znosimy jako niesłuszny, i od dawania onego Miasto przerzeczone uwalniamy. Dalej postanawiamy, aby przy wyborze Wójta wybierani byli*

[1]) W dokumencie jest „Gnorosum“ ze znakiem skrócenia. — [2]) Tamże „Supplacionem“ bez znaku skrócenia. — [3]) Tamże mylnie „Diue“.

heri seu dispensatores prouentu(u)m [4]) Ciuitatis vnus e Magistratu
alter e Communitate circa Electionem Aduocati, per Magistratum
22 et Communitatem eligantur, et Jura|mentum p(ræ)stent, Calcu-
lumq(ue) circa expirationem anni eiusdem Officy Magistratui et
Communitati reddant, et quolibet Anno eorund(em) Lonherorum
23 electio fiat. Et quo|niam in eadem Ciuitate, extensiori Processu
in Judiciis Ciues exhauriuntur, Justitiamq(ue) litigantes vix aut
nunquam assequuntur, ideo impensis Ciuium obuiando statuimus, |
24 vt Ciues **Vielic**ien(ses) verbali, Consules literali vna solum
Cittatione vocati a quopiam in ius coram Officio Consulari seu
25 Scabinali, in termino ex aresto Contumatiæ peremptorie | inci-
den(te) in vno eodemq(ue) termino proceedant respondeant et
directe respondeant sine dilationib(us), quas [5]) non nisi ad Te-
26 stes, Quietationes, et munimenta reis concedi volumus | et ordi-
namus harum vigore literarum Quas in Maiorem fidem manu
N(ost)ra subscr(ipt)as Sigillo Regni communiri [6]) iussimus.
Dat(um) **Varsauiae** D(ie) [7]) Mensis [8]) A(nno) D(omini)
27 **MDCLXXXI** | Regni Nostri VII.

Joannes Rex.

także przez Urząd miejski i Gminę dwaj Lonarze czyli szafarze dochodów miejskich, jeden ze Zwierzchności miejskiej a drugi z Gminy, którzy przysięgę wykonać, pod koniec roku z urzędowania swojego przed Urzędem miejskim liczbę składać, i każdego roku wybierani być mają. A że w temże Mieście Mieszczanie w Sądach rozwlekłem postępowaniem bywają niszczeni, i ledwie albo nigdy sprawiedliwości nie otrzymują; dla tego zabiegając wydatkom postanawiamy, aby Mieszczanie **wieliccy** *ustnym a Radźcy pisemnym pozwem raz tylko do prawa przed Urząd radziecki albo ławniczy przez kogokolwiek pozwani, na roku z uchwały zaoczności zawicie wypadłym, i to na jednym i tym samym roku występowali, odpowiadali a odpowiadali wprost bez zwłok, które aby obżałowanym tylko na świadków, pokwitowania i dokumenty dozwalane były, chcemy i rozporządzamy mocą reskryptu niniejszego, ręką Naszą dla większej wiary podpisanego i z polecenia Naszego pieczęcią koronną zatwierdzonego. Dano w* **Warszawie** *dnia* [7]) *miesiąca* [8]) *roku Pańskiego* **1681go** *a w 7mym Naszego panowania*

Jan *Król.*

Powyższy reskrypt, bez pieczęci i podpisu sekretarza, mieści się na jednej stronie rozłożonego arkusza papieru, mającego 393 milimetrów szerokości a 324 wysokości. Znak wodny w prawej połowie arkusza wyobraża dużego orła o jednej głowie.

[4]) W dokumencie „prouentum“ bez znaku skrócenia. — [5]) Wyrazu „quas“ ostatnia, a w następnym dwie pierwsze litery wydarte. — [6]) Cały wyraz wydarty w dokumencie. — [7] i [8]) Na liczbę dnia i nazwę miesiąca pozostawione próżne miejsca.

Rok 1574, 1577, 1640, 1684.

Ustawy cechowe, już od królów Henryka, Stefana i Władysława IV. zatwierdzone, Jan III. ponownie zatwierdza.

1 2 **Joannes III.** Dei Gratiâ | Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ,
3 4 Russiæ, Prus|siæ, Mazouiæ, Samogitiæ, Kiiouiæ, Volhiniæ, Podo|liæ,
Podlachiæ, Liuoniæ, Smolen(sciæ), Seueriæ, Czerniechouiæq(ue)
5 | Significamus præsentibus Literis Nostris quorum interest Vni-
6 uersis et singulis. Exhibitas esse coram | Nobis Literas Parga-
meneas Idiomate Polonico scriptas, continentes in se Ordinatio-
7 nem Contuberny | Restionum aliàs Funificum **Vielic**ien(sium),
8 manu Serenissimi Diuæ memoriæ olim Vladislai Quarti | Regis
Poloniæ, Prædecessoris Nostri et sigillo Regni subappenso mu-
9 nitas et confirmatas, sanas, saluas | et illæsas. omniq(ue) suspi-
tione carentes, supplicatum(que) Nobis humillimè, Nomine et pro
10 parte dicti Contu|berny, quatenus easdem Literas Authoritate
11 Nostrâ Regiâ approbare, et confimare dignaremur. | Quarum
quidem Literarum tenor est eiusmodi.

12 **Vladislaus** Dei Gratiâ | Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ,
13 Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ. Samogitiæ, Liuo|miæ. Smolensciæ,
Czerniechouiæq(ue), necnon Suecorum, Gottorum, Vandalorumq(ue) |
14 Hæreditarius Rex. Significamus præsentibus literis Nostris quorum
15 interest Vniueris et sin|gulis. Reproductas Coram Nobis fuisse
Literas Papyreas, munu Serenissimi olim Stephani Regis Præde-
16 cessoris Nostri subscriptas, | Sigillo Regni obsignatas, Ordi-
nationem Contuberny Restionum **Vielic**ien(sium) in se conti-
17 nentes. sanas, saluas. et illæsas, omniq(ue) suspitionis nota | ca-
rentes, Supplicatumq(ue) Nobis vt easdem Authoritate N(ost)râ
Regiâ approbare, ratificare et confimare dignaremur. Earum
18 ve|ro is est qui sequitur tenor.

Stephanus Dei Gratiâ Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ,
19 Russiæ, Prussiæ, Mazouiæ, Samog(itiæ) etc. | Significamus his
l(ite)ris N(ost)ris quor(um) intere(st). Exibitas et monstratas
20 fuisse Coram Nobis Literas scriptas Serenissimi Principis | Do-

Jan III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa — Oznajmiamy tym Listem Naszym wszem i każdemu w szczególności, komu o tem wiedzieć należy: Przedłożony Nam był list w polskiej mowie na pergaminie pisany, zawierający w sobie ustanowę cechową Powroźników* **wielickich**, *ręką Najjaśniejszego świętej pamięci Władysława IV. Króla polskiego a Poprzednika Naszego i wiszącą pieczęcią koronną stwierdzony, cały, zupełny, nieuszkodzony i w niczem niepodejrzany. Proszeni byliśmy też jak najpokorniej imieniem i ze strony Cechu pomienionego, abyśmy ów list władzą Naszą królewską uznać i zatwierdzić raczyli. Listu zaś tego osnowa jest następująca:*

Władysław *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Smoleńska i Czerniechowa, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król. Oznajmiamy tem pismem Naszem wszystkim ogółem i osobna, którym wiedzieć należy: iż Nam przedłożono list papierowy, ręką Najjaśniejszego świętej pamięci Stefana Króla Poprzednika Naszego podpisany i w pieczęć koronną opatrzony, zawierający w sobie porządek cechowy Powroźników* **wielickich**, *utrzymany cało i nieskazitelnie, w niczem też niepodejrzany. Przytem upraszano Nas, abyśmy go władzą Naszą królewską uznać, zatwierdzić i umocnić raczyli. A listu tego osnowa jest następująca:*

Stefan *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę litewski, ruski, pruski, mazowiecki, żmójdzki itd. Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim, którym natem zależy: Przedłożone i okazane Nam było pismo Najjaśniejszego Księcia i Pana Henryka, niegdyś polskiego a teraz francuskiego Króla, na perga-*

mini Henrici quondam Poloniæ, nunc vero Galliarum Regis, in
21 Charta Pargamenea à Valentino Dembinski Regni Poloniæ | Cancellario subscriptas atq(ue) Sigillo Maiori subappenso munitas,
22 integras, omni vitio et suspitione sinistrà vacuas, supplica|tumq(ue) Nobis pariter esse, vt easdem in omnibus sui partibus, Authoritate N(ost)rà Regià approbare, confirmareq(ue) dignaremur. |
23 Earum verò tenor de verbo ad verbum is fuit.

In Nomine Domini Amen.

minie ułożone, ręką Walentego Dębieńskiego Kanclerza polskiego koronnego podpisane i wielką pieczęcią wiszącą ztwierdzone, a od uszkodzeń i podejrzenia wolne. Zarazem byliśmy proszeni, abyśmy władzą Naszą królewską we wszystkich częściach uznać i potwierdzić raczyli owo pismo, którego dosłowna osnowa była taka:

W imię Pańskie amen.

24 *Na więczną rzeczy pa|miątkę My* **Henryk** *z łaski Bożey Krol Polski, Wielkie Xiąże Litewskie, y Ziem Kra-*
25 *kowskiey, Sandomirskiey, Sieradzkiey, Łączycz|kiey, Kujawskiey, Ruskiey, Pruskiey, Mazowieckiey, Zmudzkiey, Chełmskiey* [1]*), Elbienskiey, Pomorskiey, Inflantskiey, Ki-*
26 *iowskiey, Wo|łynskiey, Podlaskiey* etc. *Pan Xiąże Andeyskie, Borbonskie, Aruemienskie, Grabia Marchiey Forestu Querti*
27 *Rouergi* etc. etc. | *Oznaymuiemy wszem wobecz y kazdemu zosobna, niniejszym y napotym będącym komu to wiedziec*
28 *należy. Iż podane są przed Na: | przez pewne Consiliarze Nasze Artykuły nizey opisane, od Starszych y od całego*
29 *Cechu Powroznicżego Miasta Naszego* **Wielicz***kiego, | ku dobremu porządkowi Cechu ich należące, á od Vrzędu ich Mieyskiego Radzieckiego przyięte y potwierdzone. Jako to*
30 *przed | Nami listem pieczętowanym z Akt Mieyskich Radzieckjch pisanym okazali. A iż nie są przeciwne Prawom,*
31 *Przywileiom, Vchwa|le y pożytkowi Rzeczypo spolitey Miasta* **Wielicz***kiego iako się to z listu wyżey mianowanego*
32 *Radzieckiego okazało. Przekłada|iąc też to przed Nami iako na Porządku dobremu dogrzeniu, pilności y dostatku*
33 *Rzemiesła ich wiele należy w Zupach naszych | wszystkich. Prosili Nas pilnie namienieni Consiliarze Nasi, abysmy im namienione Artykuły ktore im przedtym zgorzały władzą*
34 *y | Zwierzchnością Naszą Kro|lewską pozwolili, approbowali, potwierdzili y vmocnili. Ktorych to Artykułow porządek ten jest.*

35 *Na|przod Kazdy Towarzysz Rzemiesła Powroznicżego, prawdziwie wyuczony będąc, ktoryby tu chciał to Rze-*
36 *miesło Powrozni|cze swą władzą y nakładem robic, a za Mistrza z godności rozumiany bydź. Takowy naprzod List*
37 *otworzysty rodzaiu swego z Mał|zenstwa swiętego idącego, y slub Rodzicow swych, y cnotliwe ich zachowanie, á ie-*
38 *go wychowanie dobre z młodości iego, y obcowanie | z dobremi ludźmi y dostateczne wyuczenie ma miec pod Pieczęcią Vrzędu ktoregoszkolwiek ták Duchownego iáko swiecz-*
39 *kiego | Mieyskiego Burmistrzowskiego Woytowskiego, albo Cechowego Rzemieszniczego albo też od Vrzędu Stachec-*
40 *kiego Wieyskiego. | A takowy List Cechowy temu okazac, y ku rozsądkowi podac. A gdy za takowym Listem y roz-*
41 *sądkiem będzie od Cechu przy||ięty tedy takowy Towarzysz chcąc Mistrzem bydź, zarazem winien będzie dac do skrzynkj*
42 *tegosz Cechu Powroznicżego wkupne(go) | Złoty ieden pieniędzy. A potym obyczaiow innych Mistrzow tegosz Cechu*
43 *powroznicżego we wszystkjm nasladowac. To iest | Sztuki Mistrzowskie Rzemiesła swe(go) przed obliczność ią wszytkich Mistrzow tegosz rzemiesła, y Cechu dostatecznie*
44 *oka|zác. A Sztuki takie mają bydź. Naprzod Linę poboczną ze własnych niepodłych, y dobrze przygotowanych |*
45 *konopi, na dwanaście sążeni ma wyrobic.* Item *Postronkow*
46 *drotowanych wyrzezanych po sześći całych łokiet | nie mniejszych ani większych pod liczbą trzydzieści vczynic ma*
47 Item *Postronkow dyszlowych dwunastnych tákże | też trzydzieści po piąciu łokiet, a nic mniey nagotuie.* Item *Po-*
48 *stronki ważne dwunastne kazdy na cztery łokcie w liczbie | trzydzieści vczynic ma.* Item *Postronkow rownych Bug-*
49 *sele rzeczonych poczwartnych po cztery łokcie w liczbie szesc|dziesiąt vczynic.* Item *strzęskow statecznych po pią-*
50 *ciu łokiet w liczbie szescdziesiąt nagotuie.* Item *Się dwie swieze | y dostateczne iako się godzi nagotuie.* Item *Poprąg*
51 *na wielkość y wzdłusz trzydzieści łokci swieżo iako się godźi wyrobi. |* Item *Bicżow w liczbie trzydzieści dwa.*
52 Item *Popietnych bicżow stabrniow motek, sznurow drugi motek nagotowac | ma. Na ostatek siec na większy zwierz*
53 *na dwa sążnia. A wszakże aby kazdy sążen był osobliwy: á te obadwa sążnie | iáko się godzi vczynic ma. Ktore to*
54 *wszytkie sztukj Towarzysz on Mistrzowstwo przymuiąc nie na ktorym mieyscu oso|bliwym nie potaiemnie gdzieby chciał*
55 *albo żądał czynić: ale v ktoregokolwiek starszego Mistrza Cechu tego, na to od Ce|chu wysadzonego y naznaczonego*
56 *to wszytko wyrobic ma swym własnym dowcipem, nauką y cwiczeniem, iako może naylepszą, | bez pomocy żadnego*
57 *Mistrza pod winą niżey opisaną. A te stuki wszytkie y zupełne obyczaiem wyżey opisanym wy|robione y wygotowane przed Starszemi y Mistrzami tegosz Cechu okazac*
58 *będzie winien, ku oglądaniu iesli są dostatecznie | y według opisania ich wyprawione. A ieślize tym sztukam dosic*
59 *nie uczynił, winien będzie wędrowac daley dla lepsze(go) | y doskonalszego wyuczenia w ynsze strony miedzy Mistrze*
60 *przednieysze, dotąd aż się swego rzemiesła iako się godzi wy|uczy. A iesliby się też w tych sztukach doskonale*
61 *wyuczonym okazał tedy tamże przed oblicznoscią przerzeczonych | Starszych i Mistrzow tegosz Cechu albo Bractwa*
62 *okazawszy sztukę onę Siec, która iest część przednieysza sztuki, też Siec | przed Mistrzami Cechowemi pospołu złożyc y scelowac obyczaiem y według zachowanego zwyczaiu rzemiesła tegosz: | to iest zdrotowaną sprawioną wierzb-*
63 *cami scełowac, á rozwiązanie albo scelowanie vczynic ma*
64 *y wypełnic iako się godzi | przed Mistrzami Cechowemi.*
65 *Ktorą tedy sztukę zupełną obyczaiem przerzeczonym opisaną gdy poda, y okaże: a | Starsi y Mistrzowie przerzeczeni dostateczną bydź, y godną uznali, y iuzby go za pra-*
66 *wego y Cechowego Mistrza bydź mia|nowali, tedy za tym nowy Mistrz do Regestru, albo do Ksiąg Cechowych tego*
67 *zemiosła pospolitych Imieniem y Przezwiskiem | swym własnym wpisanym bydź ma. Potym Kolatią vczciwą Mistrzom ma sprawic, y według obyczaiu powinowatego w tey|*
68 *mierze dosyc vczynic. Co gdy vczyni iáko się godzi Nowy Mistrz ma okazan bydź y zalecan Vrzędowi Radzieckiemu |*
69 *tegosz Miasta, aby Mieyskie prawo przyiął, y przysięgę około posłuszeństwa władzcy mieyskiey vczynił y oddał.*
70 *Co | gdy vczyni na ostatek wrociwszy się do zescia Cechu*
71 *Bractwa swego summę pieniędzy szesc grzywien po cztyrdzieści | osm groszy Polskich licząc do skrzynki Cechowey*
72 *tegosz Cechu iako obyczay iest skutecznie oddac y zapłacic będzie wi|nien. A wszakże nie pierwey robotę gorną wielką liny albo Powrozy wielkie może robic ten nowy Mistrz*
73 *aż pierwey te sześc | grzywien zupełnie zapłaci do skrzyn-*

[1]) Powinno bydź „Chelmieńskiej".

ki Cechowey. A zatym ius Misterstwa rzemiesła swego
74 wolnie y bespiecznie vzywac | y sprawowac moze. A wszakze obyczaiu inszych w drugich rzeczach ktorych ieszcze po-
75 trzeba nasladuiąc. Małzonkę aby | w zesciu iednego Roku sobie poioł potrzeba iest: A gdzieby inaczey było Achtel
76 piwa za winę, ilekrocby to postanowienie | przestąpił Braterstwu w Roku przepasc ma, y bez sprzecania wystawic
77 będzie powinien. A gdy tedy nowy Mistrz będzie | przyięt na Mistrzostwo, y dosicby vczynił powinowactwu swemu: tedy
wszytkie y osobliwie posłuszenstwa nowemu á młodszemu |
78 Mistrzowi postanowione, y według zwyczaiu zachowałe tak Kościelne iáko Cechowe podiąc y wypełnic będzie winien, |
79 tak długo az drugi Mistrz nowy po niem nastanie. A wszakze inaczey ma bydz rozumiano o synie ktorego Mi-
80 strza | tegosz Cechu y tegosz Miasta domowego na ktorego ma bydz baczenie słuszne względem Rodzicow Cechowego
81 Vrodzenia, bo | oni wszystkich sztuk y obowieskow wszystkich słuszną połowicę tylko maią podiąc y zapłacic, gdy
82 na Mistrzostwo maią bydz przy|ięcy, wyiowszy samą posługę ktorą podeymowac y wykonywac, owszem będzie
83 winien tak długo az iemu drugi tymsze obycza|iem nastanie nowy Mistrz. Item ktorykolwiek z Mistrzow Smołe,
84 tłusztość nieprzyprawną, albo mas prostą za przy|prawną a dobrze vczynioną osobliwieby przedawał, albo iawnie na
85 przeday wyłozyc wazyłby śię, á w takim oszuka|niu ludzi nalasłby y dowiodł się Vrzędowi Radzieckiemu, naprzod
86 ma bydź odniesion a potym z Rzemiesła obyczaiem | w in-
. szych Miesciech zachowałym słusznie ma bydz złozon. Co
87 aby było opatrzono y tego się doyrzało dostatecznie pew|ni Mistrzowie przysiegli na to z Cechu naznaczeni takowych
rzeczy we Cztery niedziele doględac y takowe rzeczy do
88 Ce||chu odnosić maią. A co śię tknie miary, przedawania tákowych towarow, iednakowe funty na kształt miary Kra-|
89 kowskiey v wszytkich Mistrzów bydź maią pod winą czwartey części Kamienia woska do skrzynki Cechowey bez
90 wszelakiey folgi | przepadaiącą. Item O robotnich tego Cechu rzemiesła acz starodawna zachowany iest miedzy Mi-
91 strzami postanowiony zwy|czay, á wszakze aby tesz tu Artykuł potrzebny wyrazon był, iednostaynie uchwalono iest
92 to y postanowiono. Naprzod co się tknie | roboty dwanastey po konopney kądzieli drotowaney, albo niedrotowaney,
93 ta robota ma bydz dobra iako nalezy, nie ma bydź | podeyrzana, to iest nie z podłey materyey nie z bankami, ale
spráwnych, y dobrze wyprawionych konopi ma bydz wy-
94 robiona. | A iesli v ktorego Mistrza robota takowa podeyrzana iako się tu opisało, bądz przez Mistrza, bądz przez
95 Towarzysza była | zrobiona, byłaby znaleziona y rzeczą samą okazana, takowy ktoryby w takowym występku był
96 znaleziony y zwyciezony winę | czwartą część kamienia woska do Cechu bez folgi zadney przepadnie. Item Ile
97 krocby ieden drugiego z Mistrzow na Targu | pospolitem targuiącego y kupuiącego potrzebną materyą do tego rze-
miesła znalasł, á od niegoby części kupiony oney materyey | do roboty swey spuscic sobie potrzebował tey części
98 iemu sobie potrzebney ma iemu naszyczyc wszytkiego tego
99 coby ieno kupił, Mi|strz on kupuiący do rzemiesła swego: to iest konopi, smoły, y inszych wozowych tłustośći, takze
100 tesz iesliby y insi Mistrzowie | tegosz po nim potrzebowali, takze vczynic ma: a iesliby śię temu ktory Mistrz sprzeci-
101 wił a w tym doswiadczony y przekonany | był: trzy funty woska Cechowi za karanie przepaść ma. Item Przerzeczeni
102 Mistrzowie tey Wolności Prawa y Prze|rogatywy maią vy-
wac. Aby zaden| z obcych ludzi, y Sąsiadow, Mieszczan
ku szkodzie ich nie smiał nawozic na nie rzeczy | rzemie- 103
słu ich należących przedaynych, ták w targowe, iako w in-
sze pospolite dni, to iest Powrozow, Tłustego, Mazi, przy-
pra|wney y nieprzyprawney, takze tez sznurow, biczow, po- 104
stronkow mnieyszych y większych, opałek, maznic, y inszych
takowych | rzeczy rzemiesłu ich należących, ktoreby były 105
przeciwne, szkodliwe, y z przekazą Cechowi rzemiesła ich
pod postacią albo | kształtem rzeczy rzemiesł ich przeday- 106
nych, wyiowszy materyą do rzemiesła tego należącą. Takze
tez wyiowszy Jarmarkj | na ktore wolno kazdemu wieść co 107
moze miec na przedanie. A iesliby ktory vpornie ku szko-
dzie Cechu tego przeciwko temu | postanowieniu wykroczył 108
tedy za wiadomoscią y dozwoleniem Burmistrza y Radziec,
takowy ma bydz na Ratusz wez|wan, y tam ma bydz we- 109
dług przewinienia karan. Item ktorybykolwiek Brat tego
Cechu drugiemu Bratu lekkość, albo | iaką sromotę wyrzą- 110
dził abo w poswarkach w Cechu niewstydliwemi abo nie-
vczciwemi słowami podkał y zelzył, á nie przeprosiłby | ta- 111
kowy za każń trzy funty wosku Bractwu przepasc ma.
Item ktoryby z Mistrzow drugiemu Mistrzowi Towarzysza |
albo Juuanta namową swą abo większym mytem z warstatu 112
od roboty odwiodłby takowy trzy funty wosku Bractwu
przepasc | ma. Item Zaden z Braciey abo Towarzyszow 113
bractwa tego z mieczem abo z iakąkolwiek bronią do Ce-
chu aby nie smiał w|nisc, a ktoryby to vczynił ieden funt 114
wosku Bractwu przepadnie a iesliby to z przygody vczy-
nił tedy ma bydz karan według zda|nia wszytkich Mi- 115
strzow. Item Mistrzowie tegosz bractwa Gospodę swych
Schaczk v iednego z Mistrzow starszego przysięgłego ku|
namawianiu y stanowieniu spraw bractwa swego y ku cho- 116
waniu skrzynki z inszemi rzeczami w niey zamknionemi,
y inszych tez | potrzebnych rzeczy naznaczyc sobie maią. 117
A tam w zesciu kazdych czterech Niedziel abo ilekroc
się im bedzie zdało społecz|nie się maią zyść, a swe spra- 118
wy wolnie sprawowac, namawiac, przestrzegac, potrzebne
obmyslac. A tym sposobem do Gospody ma|ią się obwieśćic 119
Mistrz Starszy v ktorego Gospoda, y znak Cechowy będzie.
On pierwey od siebie do bliszego Mistrza przez | pewnego 120
sługę poszle znak: à ten zaśie do inszego Mistrza sobie
bliszego odeszle à tak ieden do drugiego az do ostatniego
a | ostatni odeszle znak zas do tego starszego Mistrza 121
skąd wyszedł. Gdzie kazdy Mistrz vzrzawszy znak Ce-
chowy do Gospody | wnetze iść ma. A iesliby nierychło 122
przyszedł, abo więc vpornie nie przyszedł, takowy trzy
grosze do bractwa za winę | przepadnie. A iesliby na 123
ten czás doma nie był, gdy on znak Cechowy przyniesiono
do niego, tedy o swey niebytności, przed | Mistrzem Star- 124
szym wiernie się wymowi. Item to Bractwo aby tym bes-
pieczniey, statecznicy, y doskonaley, w pokoiu y w | mil- 125
czeniu sprawy swe sprawowac a stanowic mogło: tedy oby-
czaiem Sądow Mieyskich Starsi Mistrzowie Cechu tego na
Schad|zkę Bractwa wszystkiego władzą à zwierzchność swą 126
Cechową, ileby kroc rzec abo Sprawa ktora Cechowa tego
potrzebowała | zagaic, à tę Jurisdictią abo władzę swoią 127
fundowac maią tym sposobem. Gdy Mistrzowie abo Bracia
Cechowi do Gospody | się swey znieydą, à rzecz pilna 128
Bracka brackiego zasiedzenia potrzebowałaby, tedy to
Bractwo tak ma bydz zaga|ione, y vczczone. Naprzod ie- 129
den z Starszych Mistrzow przysięgły pytac ma. Jesli po-
trzeba Bractwo to zagaic, a | jesli iest czás, abo nie? Na 130
co iesli się nie namowią siedzący Bracia, tedy nie ma bydź

gaione. A iesli się na to namowią | że ma bydz zagaione, y iest czas zagaienia: Tedy ma bydz zagaione Bractwo przez wysey rzeczonego Starszego Mi|strza przysięgłego. Tym obyczaiem y słowy. My to Bractwo gaiemy, y funduiemy. Naprzod Boga wszechmogącego | Imieniem, y mocą Naiasnieyszego Pana Krola Naszego Polskiego, zwierzchnośćią Wielmoznego Pana Podkomorzego Zie|mie Krakowskiey powszechnego, władzą Sławnych Burmistrza y Radziec, takze tez Woyta, y Ławnikow **Wieliczk**ich, | y naszą tez Bracką przy tym stole siedzącey Braci mocą. Ktore zagaienie bractwa iesliby to niecierpliwością swą abo po|pędliwością niewstydliwie wzruszył, takowy karan ma bydz według woley Vrzędu Radzieckiego. A iesli słowem swey nie|powsciągliwości, tedy według nalasku brackiego karan bydz ma. Potym daley postąpic ma rzekąc. Panowie Bracia iesli iuż || iest dostatecznie Bractwo zagaione? A oni odpowiedziec maią, Iż iest dostatecznie zagaione. A on Starszy rzecze w I|mie Boze. Item kazdy Brat Cechu tego na kazde cztery Niedziele ku całości y założeniu, albo rozmnozeniu tak w | rzeczach doczesnych iáko y wiecznych Cechu tego składanie Czugandi pospolicie rzeczono, po iednemu groszu czynic ma. | A pomocnicy abo Towarzysze tegosz rzemiesła na kazdy Kwartał po puł-groszku do Skrzynki tey brackiey dawac y | płacic maią. Item iesliby ktory z Mistrzow młodszych Cechu tego spraw y posług powinnych sprawowac i pełnic nie | chciałby, abo vpornie zamieszkałby ták iáko iest we zwyczaiu w inszych Bractwach. Taki za karanie trzy funty wosku| Bractwu przepadnie y odłozy. A wszakosz o niniey-szych posługach inaczey ma bydz rozumiano. Bo ile-krocby | mnieyszych posług ktory z tych młodszych Mistrzow zamieszkał [2]) wypełnic, tyle kroc wina iednego gro-sza bez opusz|czenia ma bydz karan. Item Ilekrocby A(n)niuersarze brackie, Wigilie, Pogrzeby, obchody, y inne takowe pogrze|bowe y zaduszne obrzędy z nabozeństwa y z obopolney miłości brackiey trafiłyby się y byłyby spra-wione, y obchodzone: | tedy wszyscy wobecz y kazdy zosobna Mistrzowie y Bráćia, albo ich Małzonkj przy takowych wszytkich obrzę|dziech maią bydz. A Ciało vmarłego Mistrza abo Zony, Syna, Corkj, Towarzysza tego Cechu do pogrzebu donieść | maią, kazdy porządkiem swym to czyniąc. A niedbaiący na to bądz Mąz bądz Zona, za omie-szkanie swe grosz | ieden Bractwu zapłaci. Takze tesz Towarzysz niedbaiący na to tymze sposobem ma bydz ka-rany. Item Mistrz | kazdy tey osobliwey Wolności y Prærogatywy, ktory iedno będzie chciał bespiecznie vży-wac, moze to iest dni tar|gowych, tygodniowych á nie in-szych dni, robotę swoię wszelaką swego rzemiesła na rynku mieyskim na przedaż wy|łozyc, wszakze na iednym prze-daynym mieyscu ma przestac á dośić miec, ani doma, ani indziey ma robotę swą wykła|dac, tylko albo doma, abo na Rynku ma wykładac na przedaż, pod winą czwartey części kamienia woszku bractwu | przepadaiącą. Item Ilekrocby się przydało. Iz Mistrz ktorykolwiek tegosz rzemiesła vmarłby, á Małzonkę | osierociałą zostawiłby, takowey wol-no będzie przez Towarzysza, robotę wszelaką, iako y innym Mistrzom sprawo|wac y dni targowych, tę swą robotę na Rynku ku przedaniu wykładac, y przedawac. Ale co się do-tycze robot więt|szych, y przednieyszych, tych bez doyrze-nia, a opatrzenia przynamniey iednego Mistrza doskonałego Towarzysz | on, to iest pomocnyk robic, ani sprawowac nie moze dla tego aby dobrze robotę wyprawił. Item Je-sliby Niewiasta | Wdowa będąc w stanie wdowim, a spra-wuiąc rzemiesło to przez Towarzysza, nieuczciwieby się zachowała tak iż|by iey obcowanie bądź (czego Boze za-choway) przez cudzołostwo, abo tez fornicatią iaką, było Cechowi obrazliwe. | Takowa robota tego rzemiesła nie ma bydz iey dopuszczona, y owszem naprzod ma bydz za-powiedziana. A kto|rybykolwiek Towarzysz vmarłego Mi-strza tegosz rzemiesła, poiołby Zonę; tedy on zupełną sztukę tegosz rzemiesła | przykładem abo obyczaiem in-szych Mistrzow wyrobi i okaze, y wszytkie nowego Mi-strza powinności zupełnie á | dostatecznie wypełni. Item Jesliby kto przerzeczone rzemiesło w Mieście tym abo oko-licznie około tego Miasta | bez wiadomości, woley y ze-zwolenia Cechu tego osobliwie, potaiemnie, abo pokątnie swa własną władzą bez Cechu | wazyłby się sprawowac: takowy z dozwoleniem Panow Radziec tegosz Miasta przywiedzion ma bydz na Ra|tusz oby się usprawiedliwił. Item Zaden z Braciey Cechowey taiemney Rady brackiey obcemu Człeku | wszelkiemu aby nie wydawał, ani obia-wiał. A iesliby ktory w tym był znalezion, y doswiad-czony, takowy słusznie | z rzemiesła złozeniem ma bydz karan. A wszakze iesli vrzędownie przed Pany Raycami oskarzon byłby, tedy | przed niemi wszytko to moze y ma odkryc abo powiedziec. Item Starsi Bractwa tego na kazdy Rok przy obiera|niu starszych Mistrzow na drugi Rok dostateczną liczbę ze wszytkich rzeczy sobie w szafunek swoy poruczonych dru|giey Braciey Cechowey vczynic będą powinni, a gdy dostateczną liczbę vczynią á z sprawowa-nia starszości swey byliby | kwitowani: Tedy to Bractwo abo Cech wszytek obyczaiem zwykłym z ramienia swego obierze insze Mistrze za Star|sze Cechowe, y tę nowo obra-ne Vrzedowi Panow Radziec præzentowac y zalecic ma, a tam przed Vrzędem Radziec|kim Przysięgę cieleśną, na wierne sprawowanie Vrzędu swego Cechowego maią vczy-nic. Item Gdyby ktory Mło|dzieniec chciał się wyuczyc v ktorego Mistrza, tàkj dla wyuczenia swego, ma się z nim vmowic na trzy lata á tàk przez | trzy lata ma kon-czyc swe wyuczenie. A iesliby dla młodych lat ieszczeby się nie godził, tedy ma konczyc cztery lata do|vczniący się. A ta vmowa wyuczenia vczniow ma należec pospo-licie na władzey, y woli Mistrzow tego Cechu. | Item Ka-zdy Młodzieniec gdy bywa przymowąn przez Mistrza Ce-chowego, na wyuczenie tego rzemiesła, y byłby | wzięty za Młodzienca abo za vcznia takowy ma dac gotowych pieniędzy na rzemiesło, y do Bractwa na zbroie | szesc groszy do skrzynkj. Item Gdy Młodzieniec tákowy abo Vczen od Mistrza przyięty, vmowie y służbie | swey przez zupełne trzy lata vczac się dosićby vczynił, y lata naukj abo wyuczenia swego skończyłby, tedy Mi|strz iego winien mu będzie dac osm łokiet sukna kazdy łokiec po cztery grosze sprawiedliwie kupniąc, abo trzy|dzieści groszy. Item Gdyby syn Mistrza ktorego za zywota Oyca swego te-go rzemiesła przynamniey przez | ieden dzien nie poczołby sie vczyc y robic, takowy do rzemiesła nie ma bydz przy-puszczon ieno zeby się vczył | pierwey rzemiesła tego obyczaiem inszych Młodziencow, v ktorego godnego Mistrza. A ktoryby za zywota Oy|cowskiego rzemiesła vczyc się, y robic poczołby, by tez tylko iednego dnia, takowy vczywszy

[2]) W dokumencie stoi „zamieszkać.“

się przez ieden Rok || cały od ktoregokolwiek Mistrza wyuczony, ma bydz wyzwolony y przyięty. Jesliby go Ociec iego za zywota swego nie | wyswolił abo przynamniey zeby go nie przetribował. Item A ktoryby z Młodziencow przerzeconych tak mistrzowski | Syn, tak tez obywatel ktorykolwiek wypełniłby czas swoy wyuczenia y wysługi swey, y powinowactwu swemu dosic by | vczynił. Tedy tenze Towarzyszom rzemiesła tego, kolatią za złoty ieden nawięcey sprawi, abo tez na mieysce Kola|tiey takowey złoty ieden na przeszymk istotnie y koniecznie onym Towarzyszom dac ma, a wszakze pierwey niz | zostanie Towarzyszem, Genealogią vrodzenia swego poczciwego. abo listem otworzystym, abo dostatecznym swia|dectwem przed Starszymi y mistrzami, iako się godzi okazac ma. Na ktorey Kolatiey Towarzysze starszy około | obyczaiow dozwolonych y vczciwych, y im przystoynych z sobą będą namawiac, a onego od pierwszey niedbałośći | od obyczaiow grubych, y od niedowscipu iego odwracac; a do nowych obyczaiow ciągnąc, wszystkie rzeczy iemu po|trzebne dostatecznie, rozumnie, przekładaiąc, y wszytkiego tego co iemu potrzeba w rzemiesle tym zachowac, | nauczyc doskonale. A już indziey Kolatiey Towarzyskiey czynic nie ma. Item Vczen wyuczony, gdy nowo | zostanie Towarzyszem, a od swego Mistrza na inszy warsztat do ktoregokolwiek Mistrza chciałby się vdac, | takowy ma od swego Mistrza od niego nie odchodząc przez dwie niedzieli robic; a potym po dwu niedzie|lach wykonanych, ma Mistrza swego vpomniec, y o swym przyszłym odesciu ktore mu będzie wolne, gdy czas na|naczony przydzie gdziekolwiek się będzie chciał udac, opowiedziec; à inaczey gdzieby vczynił, winom trzech | groszy Towarzyszom przepadłych ma bydz karan. Item O Towarzyszach tego rzemiesła to ma bydz rozu|miano, y o to postanowienie zachowane bydz ma. Iż kazdy z nich tak młodszy Towarzysz iako Starszy, pomoc|nik vczciwie się zachować ma przeciwko Mistrzowi i Małzonce iego, według starego zwyczaiu y czelads | domową aby vczciwie vważał, a zadnego sobie lekce nie ważył. A młodszy Towarzysz starszemu wysługowac | się ma, to jest wody y recznika nagotowac, Warstat miotłą vchędozyc, okna otworzyc y zamknąc, y laskę z robo|tą wyłozyc, y złozic, y insze wszytkie rzeczy do Warstatu potrzebne według potrzeby nagotowac: Wyiowszy, zeby | młodzieniec vczeń byłby v Mistrza na ten czas, tedy ten za Towarzysza młodszego to wszytko wypełnic ma; ina|czey gdzieby młodszy Towarzysz vczynił, winą trzech groszy karan bydz ma. Item Towarzysz kazdy | który na kazdy tydzien bierze po dwu, abo po trzech groszy, przymuiąc robotę na dwie niedzieli przed | Swiętym Michałem, tedy az do wstępnej srzody, abo do ostatniego Miesopustu ma wstawac do swiece na | osmą godzinę. A ktory bierze na kazdy tydzien po trzy grosze, wyrobic winien obyczaiem zwykłym po|wrozy, postronkow dwunastnych po konopney kądzieli powianych po sześći łokiet w liczbie dwadzieścia | y cztyry na kazdy dzien. Item Powro-zow, także postronkow popiętnych dwuszelągowych dziszlowych po | konopney kądzieli powianych, w liczbie trzydzieści ieden dzien wyrobic ma. Item Postronkow [3]) | poczwartnych na pięc łokći w liczbie szescdziesiąt ma wygotowac. Item Czwartnych szelągowych | po cztery łokcie Sze(ś)cdziesiąt przez ieden dzien wyrobic ma. Item Stryczkow leczarzow bez szpuszczenia | po pięciu łokiet pułtory kopy wyrobic ma. Item Postronkow większych samo wtor trzy kopy spuśći. Item | Postronkow Czwartnych cztery kopy samo wtor przez ieden dzien spuscic ma: A mnieyszych Stryczkow | osobno, y osobliwych osm kop, także samowtor spuscic na ieden dzien, Chomątnych Postronkow dwadziescia | po osmi łokci powianych vczynic: Tychze postronkow Chomątnych dwie kopie takze samo wtor opusci. | Item Biczow mnieyszych Towarzysz samowtor osm kop spuśći y wyrobi. Item Stabrynow za złoty ieden, | Sznurow za dwadz(i)escia groszy wyrobi. Ktore roboty na kazdy dzien osobliwie przez Towarzysze y pomoc|nikj naiemne, sprawiedliwie y statecznie maią bydz wypełnione, aby postanowienia tego proznowaniem | nie zbywali; Abo zeby ktorym obyczaiem Mistrzowie od Towarzyszow nie byli oszukani, ktorzy im sprawie|d(l)iwą zapłatę zaiste są powinni. A gdzieby inaczey robili, to będzie należało na zdaniu Mistrzow. Item | Towarzysz kazdy, dwa albo trzy grosze myta wochlon na kazdy Tydzien biorąc, ma brac od Mistrza na prze|picie na wieczor piwa za dwa pieniądza. A iesli dwa wspołu v iednego Mistrza robiliby tedy ma im dano | bydz piwa za ieden kwarnik. Item Mistrz kazdemu Towarzyszowi na łaźnią dac winien przez dwie | niedzieli puł grossa. Item Trunkal Towarzyskj pilności ich takowy bydz ma. Jesliby ktory człek skąd|kolwiek przynios(l)by ku potrzebie swey puł kamienia konopi zgotowac na powrozy do Mistrza ktorego|kolwiek takowy Mistrz zapłate za swą pracą sobie weznie, à iesliby więcey było niz puł kamienia Ko|nopi oddanych, zapłata Towarzyszowi przydzie. Item Aby żaden z Mistrzow niebył przypuszczon | do tego Cechu nad liczbe dziesiąći. Item do Win Cechowych aby żadna insza zwierzchnosc nie miała | eno Cech sam.

My tedy **Henrik** Krol wyzey mianowany prozbie Consiliarzow na|szych, y ratiom ich mieysce daiąc, Artykuły wyzey napisane, bacząc ie bydz ku pozytkowi Zuppom | Naszym **Wielickim**, y nieprzeciwne Prawom y Przywileiom Miasta **Wielickiego**, ani Prawu pospolite|mu, Zwierzchnością Naszą Krolewską we wszytkich Conditiyach, Clausulach, y Punktciech, approbo|waliśmy, potwierdzili, y vmocnili, iakosz approbuiemy, potwierdzamy, y vmacniamy listem ninieyszym | vznawaiąc ie, y wszystko w nich się zamykaiące, miec moc dostateczną za swiadectwem listu ninieyszego, | do ktorego pieczęc Nasza iest zawieszona: Dan w **Krakowie** na Seymie Koronatiey naszey, Pierwszego | Dnia Czerwca Roku Panskiego **Tysiączneg(o) Pięcsetnego Siedmdziesiątego Czwartego.** Krolowania Naszego Roku | Pierwszego.

Referat Wielmożnego Walentego z Dębian Dębieńskiego Kanclerza Królestwa polskiego. **Walenty Dębieński,** *Królestwa polskiego Kanclerz podpisał.*

Przeto My **Stefan** *Król, przychylając się łaskawie do wspomnionej prośby, do Nas wniesionej, przedsięwzięliśmy sobie, list wyżej zamieszczony we wszystkich szczegółach, okre-*

R(e)l(a)tio Magnifici Valentini Dembienski de Dębiany R(egni) P(oloniæ) Cancellary. **Valentinus Dembienski** R(egni) P(o-loniæ) | Cancellarius s(ubs)cr(ips)it.

Nos itaq(ue) **Stephanvs** Rex supplict(i)oni memoratæ Nobis factæ beni|gne annuentes, præi(n)sertas literas in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, capitulis, conditionibus, | et verbis,

[3]) W dokumencie jest mylnie „Postronkom.“

modo tamen Legibus publicis contrariæ in aliquo nonsint, autho-
250 ritate Nostrâ Regiâ, approban|das et confirmandas duximus, At-
q(ue) equidem approbamus, et confirmamus, per præsentes lite-
251 ras Nostras, | Decernentes easdem, et omnia in illis compre-
252 hensa, robur et pondus suum debitum, et justum semper ob tinere
debere. In cuius rei fidem, ipsas hasce Nostras manu propria
253 Nostra subscripsimus et sigillo Regni | Nostri muniri mandauimus
Datum **Mariemburgi** Die octauâ Mensis Decembris, Anno
254 Domini | **Millesimo, Quingentesimo, Septuagesimo Septimo**. Regni vero N(ost)ri Anno secundo. **Stephanus**
255 Rex. Mat|thias Bech.

Nos itq(ue) **Vladislavs** Rex Supplicationi prædictæ benignè
256 annuen|tes præi(n)sertas literas in omnibus earum punctis, clau-
sulis, conditionibus, ligamentis, et articulis introconten(tis) |
257 approbandas, ratifican(das), et confirman(das), esse duximus, vti
258 quidem in quantum Juris et vsus est approbamus, | ratificamus
et confirmamus præsentibus literis nostris volentes easdem debitæ
259 firmitatis robur obtinere | debere. In quorum fidem præsentes
manu Nostrâ, subscriptas sigillo Regni communiri jussimus. Da-
260 t(um) | **Varsauiae** Die XXX mensis Decembris Anno Domini **Mil-**
261 **lesimo Sexcentesimo Quadragesimo** Re|gnorum Nostrorum Poloniæ Octauo, Sueciæ vero Nono Anno **Vladislaus**
262 Rex. Georgius Nowo|dworskj S(ecretarius) Regni) mp.

Nos itaq(ue) **Joannes** Rex Supplicationi di|cti Contuberny benignè annuentes, præinsertas Literas, per Prædecessores No-
264 stros approbatas cum om|nibus eorum contentis Clausulis ac ligamentis, Necnon Jura et Priuilegia ipsorum Contuberny omnia
265 in | toto approban(da), et confiman(da) esse duximus, vti quidem
266 approbamus, confirmamus, ac ratificamus Decer|nentes easdem vim et robur debitæ firmitatis perpetuò obtinere debere. Quod
267 ad notitiam omnium | Magistratuum ac Officiorum quorumuis deducentes Mandamus quatenus præfatos Restiones totum(que) |
268 ipsorum Contubernium, circa Jura, Ordinationes, ac Priuilegia
269 ipsis collata, et per Nos approbata | conseruent conseruariq(ue) ab alys curent. Præpeditores verò dicti Contuberny requisiti
270 existentes ar|ceant. In quorum fidem præsentes Manu Nostrâ
271 subscriptas Sigillo Regni co(m)muniri iussimus. Actum | et Datum **Cracouiae** Die XXIII. Mensis January Anno Domini
272 **MDCLXXXIV.** Regni | Nostri X Anno.

Joannes Rex

Confirmatio Contubernii Restionum | Vielicensium.

Franciscus Kamocki

Sacr(æ) R(e)g(i)æ Ma(jes)t(a)t(i)s Secret(arius) m(anu) p(ro-pr)ia.

Juxta summum mandatum de data 27ma Novembris 1782 | cassatum. Ex Officio circulari Bochniæ die | 15ta Septembris 1783.

Gugn mp.

1mus Circ(ularis) Co(m)missarius.

sach, rozdziałach, omówieniach, warunkach i wyrazach, o ile ustawom powszechnym w czemkolwiek nie są przeciwne, władzą Naszą królewską uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy i potwierdzamy tym listem Naszym z tem postanowieniem, iż wszystko w nim zawarte słuszną wagę i moc należytą po wszystkie czasy mieć powinno. W dowód czego ów list Nasz ręką swoją podpisaliśmy i pieczęcią Naszą koronną stwierdzić poleciliśmy. Dano w **Malborgu** *dnia ósmego miesiąca Grudnia lata Pańskiego* **Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Siódmego,** *a w drugiem Naszego panowania.* **Stefan** *Król. Maciej Bech.*

My **Władysław** *Król przychylając się więc łaskawie do prośby wspomnionej, postanowiliśmy list wyżej zamieszczony we wszystkich szczegółach, okresach, warunkach, obowiązaniach i rozdziałach w nim wyrażonych uznać, zatwierdzić i wzmocnić, jakoż o ile w używaniu jest i prawo dozwala uznajemy, zatwierdzamy i wzmacniamy niniejszym listem Naszym, chcąc to mieć, aby w należytej mocy i wadze był utrzymany. W dowód czego niniejsze ręką Swoją podpisawszy, w pieczęć koronną oputrzyć poleciliśmy. Dano w* **Warszawie** *dnia 30go miesiąca grudnia roku Pańskiego* **Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego,** *Panowania zaś Naszego w Polsce w ósmym a w Szwecyi w dziewiątym roku.* **Władysław** *Król. Jerzy Nowodworski Sekretarz koronny r. s.*

Przeto My **Jan** *Król przychylając się łaskawie do prośby wspomnionego Cechu, ułożyliśmy sobie dokument wyżej zamieszczony w całej onego treści, w określeniach i zobowiązaniach, tudzież wszystkie ich prawa i przywileje cechowe w zupełności uznać, wzmocnić i zatwierdzić, jakoż uznajemy, wzmaciamy i zatwierdzamy z tem postanowieniem, iż w trwałej mocy i należytej wadze wiecznie pozostaną. O czem wszystkie Urzędy zawiadamiając rozporządzamy, aby wspomnionych powroźników i wszystek ich Cech przy prawach, ustanowach i przywilejach im nadanych a przez Nas zatwierdzonych zachowali, i przestrzegali, iżby od drugich byli zachowani, a przeciwników tegoż Cechu aby na żądanie powściągali. W dowód czego niniejszy dokument ręką Naszą podpisany pieczęcią koronną stwierdzić poleciliśmy. Działo się i dano w* **Krakowie** *dnia 23go miesiąca stycznia roku Pańskiego* **1684go** *a w 10tym Naszego panowania.*

Jan *Król*

Potwierdzenie Cechu Powroźnikom wielickim.

Franciszek Kamocki

Sekretarz Jego Królewskiej Mości ręką swoją.

Stosownie do najwyższego rozporządzenia z dnia 27go listopada 1782go roku unieważniono. Z Urzędu obwodowego w Bochni dnia 15. września 1783.

Gugn rs.

1szy Komisarz obwodowy.

Oryginalny dokument składa się ze czterech kart pergaminowych, na grzbiecie białym sznureczkiem zeszyty, z których trzy powyższą osnową zapełnione, a każda 420 milometrów wysokości i 310 szerokości mierzy. Na piewszej stronie u góry na środku jest †, a po lewej stronie napis: Ad Nrum 2437 et 1116. Pieczęć zaginęła.

Rok 1609, 1633, 1646, 1649, 1670, 1676.

Król Jan III. ponawia dokument króla Michała; obejmuiący wcielenie wójtowstwa do Wieliczki przez Zygmunta III. i zatwierdzenie przewilejów przez Jana Kazimierza.

Joannes III. Dei Gratia | Rex Poloniae, Magnvs Dvx Lithvaniae, | Rus-siae, Prussiae, Masouiae, Samogi(ti)ae, Kio(vi)ae Volhyniae, | Podoliae, Podlachiae, Liuo(ni)ae, Smolensciae, Seueriae, Czern(iechoviae)que. | Significamus pr(aese)ntibus l(ite)ris N(ost)ris quorum interest vniuersis et singulis. | Quod cum Nobis supplicassent Nobilis Joannes Gładysz Consul **Vielic**ensis | et Senior Succamerarius Cracouien(sis) et Spectabilis Jacobus Kosowski | Consul **Vielic**en(sis) nomine Sp(ectabi)lis Magistratus, et totius Cammunitatis Ci|uitatis N(ost)rae **Vielic**en(sis) vt omnia Jura et Priuilegia praedictae Ciuitati **Vie|lic**en(si) a Serenissimis olim Diuae memoriae Antecessoribus N(ost)ris Regibus Po|loniae collata, ratificata, et approbata sunt [1]), authoritate quoq(ue) N(ost)ra in his Re|gni N(ost)ri initys approbare ratificare confirmare roborare, et renouare dignaremur, produxisse(n)tq(ue) | Nobis horum omnium Priuilegiorum l(ite)ras in Pargameno exaratas manu Serenissimi olim Diuae | memoriae Michaelis Regis et Antecessoris N(ost)ri subscriptas, Sigillo-q(ue) Regni Minoris Cancella|riae appenso munitas sanas saluas illaesas omniq(ue) suspicionis nota carentes Quarum literarum | tenor sequitur de verbo ad verbum estq(ue) talis.

Michael Dei gra(ti)a Rex Poloniae Magnus | Dvx Lithu(a-ni)ae Russiae Prussiae Masouiae Samogitiae Kiiouiae Podoliae Podlachiae Smolensciae Seueriae Czer|nichoniaeq(ue). Significamus pr(aese)ntibus l(ite)ris N(ost)ris quorum interest vniuersis et singulis. Perennatu|rorum Imperiorum eam peculiarem censemus, et arbitramur felicitatem [2]), non tantum Jura | Priuilegia libertates et immunitates Ciuitatibus tam Maioribus quam et Minoribus per | Diuos Ser(enissi)mosq(ue) Praedecessores N(ost)ros gratiose collata, ac per Nos circa auspicatissimam | inaugurationem ad felicem Coronationem N(ost)ram solenni jurisiurandi Sacramento in facie | omnium Ordinum Regni praestito vniuersaliter approbata, iterata speciali Diploma|tis N(ostri) authoritate confirmare expedit; verum etiam sarta tectaq(ue) inuiolabiter conser|uare dignum et conueniens est. Proinde et Nos annuente Dei Praepotentis dextera | inclyti huius Regni, et Dominiorum eidem annexorum assumpto Diademate, nihil | penitius consideramus [3]), quam insistendo laudabilibus Ser(enissi)morum Antecessorum N(ost)rorum | exemplis, omnibus Ciuibus, et Subditis N(ost)ris ad Maiestatem N(ost)ram Regiam recurrenti|bus particularem confirmationem denegare nolumus, quin imo eorundem maiora in|crementa impartiri volumus. Cum verò Nobis per Spectabilem et Famatum Franci|scum Przedborski Consulem et Simonem Kordecki Scabinum **Vielic**iensem no|mine totius Ciuitatis N(ost)rae **Vielic**iensis per certos Consiliarios lateri N(ost)ro nunc assi|dentes bina Priuilegia literis pargameneis exarata, vnum quidem manu Seren(issi)mi | Sigismvndi Terty propria subscriptum Sigillisq(ue) pensilibus binis tam Maioris || quàm et Minoris Cancellariae Regni, alterum vero approbatorium Confirmationis o(mn)ium | Jurium et Priuilegiorum Ciuitatis ejusdem **Vielic**ien(sis) in vniuersum omnium seruien(tium), manu | Serenissimi Joannis Casimiri itidem propria subscriptorum Sigillo Maio|ris Cancellariae Regni communitum, sana salua et illaesa,

Jan III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa. Oznajmiamy tem pismem Naszem wszystkim w ogóle i każdemu z osobna, komu na tem zależy: Szlachetny Jan Gładysz, Radźca* ***wielicki*** *i starszy Podkomorzy krakowski, tudzież Czcigodny Jakób Kosowski Radźca* ***wielicki*** *upraszali Nas imieniem Szanownego Urzędu i wszystkiej Gminy Miasta* ***Wieliczki****, abyśmy wszystkie prawa i przywileje, wspomnionemu Miastu* ***Wieliczce*** *od Najjaśniejszych świętej pamięci Poprzedników Naszych Królów polskich nadane, uznane i zatwierdzone, władzą Naszą teraz na początku Naszego panowania uznać, przyjąć, umocnić, zatwierdzić i ponowić raczyli. Przytem przedłożyli Nam na te wszystkie przywileje dokument na pergaminie wypisany, ręką Najjaśniejszego świętej pamięci Michała Króla i Poprzednika Naszego podpisany tudzież we wiszącą pieczęć koronną Kancellaryi mniejszej opatrzony, całkowity, nieuszkodzony i poznak podejrzanych nie mający. Osnowa tego dokumentu następuje tutaj co do słowa, i jest taka:*

Michał *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Podola, Podlasia, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa. Oznajmiamy tym listem Naszym wszem wobec i każdemu zosobna, komu na tem zależy: iż uważamy i poczytujemy to za właściwe szczęście rządów trwałych [2]), że nie tylko prawa, przywileje, swobody i ulgi Miastom tak większym jako i mniejszym przez Najjaśniejszych świętej pamięci Poprzedników Naszych łaskawie nadane, a przez Nas przy pomyślnem wstąpieniu na tron i szczęśliwej koronacyi Naszej uroczystą przysięgą w przytomności wszystkich Stanów Królestwa wykonaną, ogólnie zatwierdzone, jeszcze raz powagą osobnego dyplomu zatwierdzić należy; ale także nienaruszenie i święcie zachować, jest rzeczą godną i przystojną. Dla tego i My po osiągnięciu korony tego słynnego Królestwa i państw z niem połączonych za przychyleniem się prawicy Wszechmocnego Boga, to szczególniej mamy na uwadze, aby naśladując chwały godne przykłady Najjaśniejszych Poprzedników Naszych, wszystkim Obywatelom i Poddanym Naszym, do tronu Naszego się garnącym, osobne zatwierdzenia wydawać, owszem obszerniejszych im udzielać. A że Szanowni i Sławetni Franciszek Przedborski Radźca i Szymon Kordecki Ławnik* ***wielicki*** *imieniem całej Gminy Miasta Naszego* ***Wieliczki****, przez pewnych Doradzców, przy boku Naszym teraz będących dwa przywileje na kartach pergaminowych wypisane, a mianowicie jeden we własnoręczny podpis Najjaśniejszego Zygmunta III. i we dwie pieczęcie wiszące większej i mniejszej Kancellaryi koronnej, drugi zaś ogólne zatwierdzenie praw i przywilejów Miastu* ***Wieliczce*** *służących w sobie zawierający, także we własnoręczny podpis Najjaśniejszego Jana Kazimirza i w pieczęć Kancellaryi większej koronnej opatrzone, a obydwa ani uszkodzeń ani żadnych poszlak podejrzanych nie mające Nam przedłożyli, i najuniżeniej Nas prosili, abyśmy uznać, umocnić i*

[1]) Albo „sunt“ niepotrzebne, albo po słowie „Priuilegia“ opuszczone „quae“. — [2]) Między poprzedniem zdaniem a następnemi nie ma należytego związku. Zdaje się, że coś opuszczone. — [3]) I tu podobny jak pod [2]) zachodzi wypadek.

omniq(ue) suspicionis nota in se | carentia reproduxerunt, ac Nobis humillimè supplicauerint, vt eadem Priuilegia authori|tate N(ost)ra Regia approbare confirmare et ratificare dignaremur Quorum Priuilegiorum et | quidem Primi tenor prout sequitur est eiusmodi.

In Nomine Domini Amen | Ad perpetuam rei memoriam, Nos **Sigismvndvs Tertius** Dei gratia Rex | Poloniae Magnus Dux Lithuaniae Russiae Prussiae Masouiae Samogitiae Liuoniae-q(ue) Nec | non Sueccorum, Gotthorum, Vandalorumq(ue) haere-ditarius Rex. Significamus pr(aese)ntibus l(ite)ris | N(ost)ris quorum interest vniuersis et singulis. Quod cum Serenissimi Ante-cessores N(ost)ri praecipu|am semper Ciuitatis N(ost)rae **Magni Salis Vielic**ien(sis) habuissent rationem, vt potè que in Fo-|dinis N(ost)ris Salinarys plurimum adferat commodi, ita vt eam etiam vnam ex Sex Ciuita|tibus perpetuorum Judicum Commissa-riorum vltimae instantiae Priuilegiatorum esse | voluerint, idem quo(ue) Nobis faciendum existimauimus, hoc praesertim iniquis-simo tempo|re quo[4]) cum multae aliae Ciuitates praecipuae, tum illa quoq(ue) ad summam peruenit egesta|tem. Cum itaq(ue) in eadem Ciuitate **Vielic**iensi ab ipsa fundatione Aduocatia fue-rit | erecta, quae cum multis Annis per diuersos, insignes Viros possideretur, tandem muni|ficentia primum quidem Serenissimi Regis Vladislai, postmodum | Serenissimi Sigismundi Primi, Aui et Antecessoris N(ost)ri desideratissimi, ejdem ipsi | Ciuitati **Vielic**iensi collata per eosq(ue) consensu eorundem Serenis-simorum Regum acceden|te, Primum quo ad medietatem sub tempore memorati Regis Vladislaj empta, postea verò praefati | Regis Sigismvndi Primi tempore jvris Ordine, in reliqua media-tate de manibus diuersorum | Possessorum redempta fuit, eaq(ue) postea temporis successu Legibus Regni sic disponentibus ad eximen|dum G(e)n(er)oso Joanni Sczerbic Aulico N(ost)ro per Nos concessa per ipsumq(ue) per aliquot Decreta N(ost)ra | redempta fuit. Is verò postea quam illam annis aliquot posse-disset, eo[5]) precibus Ciuium illorum | adductus est, vt de di(mi)ttenda[6]) eadem Aduocatia certam cum eis fecisset com-positionem, per|misissetq(ue)[7]) vt ydem Ciues **Vielic**enses Incorporationem eius Aduocatiae apud Nos et | Regni N(ost)ri Ordines impetrarent, vnde factum est, vt primum quidem Nobi-litas totius | Palatinatus Cracouien(sis) in Conuentu particulari Prossouien(si) vnanimi consensu id Nun|tys suis in mandatis de-disset, tandem verò omnes Ordines Regni in Conuentu praesenti | generali, id ipsum a nobis peterent, vt eandem Aduocatiam Ciui-tati illi conferremus, et | perpetuis temporibus incorporaremus. Dedimus itaq(ue) hoc libenter tot intercessionibus Se|natorum Nuntiorumq(ue) Terrestrium ad prasentem Conuentum congrega-torum, vt pri|mum quidem Contractum seu Compositionem per praefatos Ciues **Vielic**enses cum memorato | Joanne Sczerbic moderno eius Aduocatiae Possessore eo nomine factam approbare-mus, | proùt iam exnunc in omnibus punctis clausulis, et con-ditionibus, approbamus, et confirmamus, | inhaerendoq(ue) Con-stitutioni publicae Conuentus moderni, Aduocatiam praefatam, cum omni|bus eius agris, campis, fundis, subditis, aedificys, censibus, laboribus, fructibus, reditibus, emo|lumentisq(ue) vniuersis, ita latè, longe, et circumferentialiter prout ex antiquo in suis metis, | limitibus, et Graniciebus erat, et prout eam modernus Possessor vigore commensurationis || Commissorialis et Decretorum No-strorum tenuit, et possedit, Ciuitati prædictæ **Vieli|c**ien(si), eiusq(ue) Ciuibus, in vsus Ciuitatis publicos, Jvre perpetuo et hæreditario confe|rimus, damus, donamus et incorporam us, tem,

potwierdzić raczyli władzą Naszą królewską owe przywileje; których a naprzód pierwszego osnowa jest taka jako następuje:

W imię Pańskie amen. Ku wiecznej rzeczy pamięci My ***Zygmunt Trzeci*** *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy tem pismem Naszem wszystkim wobec i każdemu zosobna, kogo to się tyczy: Najjaśniejsi Poprzednicy Nasi okazywali zawsze szczególne względy dla Miasta Naszego u* ***Wielkiej Soli Wieliczki*** *z powodu wielkiego pożytku, jaki kopalnie Nasze tam będące przynoszą, i dla tego też w poczet sześciu Miast uprzywilejo-wanych zaliczyli, które nieustający Sąd najwyższy Sędziami obsełają. Więc i My tak samo postąpić postanowiliśmy zwła-szcza w tych wielce niefortunnych czasach, w których jak wiele innych miast, tak i ono we wielkie popadło ubóstwo. W temże Mieście znajduje się wójtowstwo, przy założeniu onego ustano-wione, które przez wiele lat w posiadaniu różnych znakomitych mężów było, aż ostatecznie z łaskawości najprzód Najjaśniej-szego Króla Władysława, a potem Najjaśniejszego Zygmunta I. Dziada i Poprzednika Naszego najukochańszego, temuż Mia-stu* ***Wieliczce*** *nadane, i przezeń za przyzwoleniem tychże Najjaśniejszych Królów najpierw w połowie za czasów pomie-nionego Króla Władysława nabyte, następnie zaś za panowania wspomnionego Króla Zygmunta I. w drugiej połowie z rąk różnych posiadaczy według przepisów prawnych wykupione zostało. Później stosując się do ustaw koronnych, tego wymaga-jących, pozwoliliśmy Rodowitemu Janowi Szczerbiczowi, dwo-rzaninowi Naszemu, wykupić ono wójtowstwo. Ten potrzymawszy je lat kilka, nakłonił się do próśb tychże Mieszczan, i ułożywszy się z nimi o odstąpienie onego, dał na to zezwolenie, aby o wcielenie tegoż wójtowstwa u Nas i u Stanów Królestwa Na-szego się starali. Za tem poszło, iż najprzód Szlachta całego województwa krakowskiego na sejmiku proszowskim jedno-głośną uchwałą posłom swoim to poleciła, a nareście wszystkie stany na teraźniejszym sejmie walnym także Nas prosiły, abyśmy ono wójtowstwo Miastu* ***Wieliczce*** *nadali, i doń na wieczne czasy wcielili. Na tyle przyczyn Senatorów i Posłów ziemskich na teraźniejszy Sejm zgromadzonych chętnie postanowiliśmy i to przedewszystkiem ugodę czyli układ, w pomienionym celu między Mieszczanami* ***wielick****imi i wspomnionym wyżej Janem Szczer-biczem, teraźniejszym tegoż wójtowstwa posiadaczem, zawarty uznać, jakoż teraz już we wszystkich szczegółach, określeniach i warunkach uznajemy i zatwierdzamy, a czyniąc zadość ustawie, na teraźniejszym Sejmie uchwalonej, wójtowstwo wspo-mnione ze wszystkiemi rolami, polami i gruntami, z poddanymi tudzież z budynkami, czynszami i robocizną, z wszelkiemi plonami, dochodami i pożytkami, w tej szerokości, długości i obszerności, jakie zdawna miedzami, kresami i granicami miało oznaczone, i w jakich je teraźniejszy posiadacz na pod-stawie pomiaru kommissarskiego i wyroków Naszych dzierżył i trzymał, dajemy, przekazujemy i darujemy na własność wie-czystą i dziedziczną wspomnionemu Miastu* ***Wieliczce*** *i tamtejszemu Mieszczaństwu na ogólny Miasta pożytek, wcielając je doń na wieczne czasy z tem wyraźnem upoważnieniem i nie-ograniczoną mocą, iż wspomnione Miasto i Mieszczaństwo ma owo wójtostwo z zupełnem prawem, dziedzictwem i władzą*

[4]) W tym dokumencie stoi mylnie „quod“, w pierwotnym zaś „quo“. — [5]) Zamiast mylnego „et“ położone tu według pierwotnego dokumentu „eo“. — [6]) W tym dokumencie „dittenda“ bez znaku skrócenia. — [7]) Koncówka „q(ue)“ dodana według pierwotnego dokumentu. —

poribus perpetuis, Cum omni iure, dominio, | proprietate, et hæreditate, per eandem Ciuitatem, eiusq(ue) Ciues tenen(di) haben(di) perpetuo | possiden(di), atq(ue) in vsus, vti præmissum est Ciuitatis illius publicos conuerten(di), necnon eum | expressa, et plenaria facultate, et potestate Jvdicia omnia ad Aduocatum spectan|tia, tam Burgrabialia, quam exposita, et quæuis alia iuxta contenta et præscriptum | Priuilegiorum per Serenissimos Antecessores N(ost)ros Ciuitati illi concessorum, per Aduocatu(m) | seu ViceAduocatum, per Consules ex medio antiquorum Consulum eligendum, et Scabi|nos ex præscripto Juris Magdeburgen(sis), iudican(di), tractan(di) et exercendi. Saluo ex eade(m) | Aduocatia Seruitio bellico, tempore publicæ Expeditionis, Nobis Reiq(ue)publicæ præstando, | harum quibus Sigillum Maiestatis N(ost)ræ appensum est, manu Nostra [8]) subscriptarum | testimonio literarum. Datum **Varsauiae** in Conuentu Regni Generali Die XXVI | Mensis February Anno Domini **MDCIX**, Regnorum Nostrorum | Poloniæ Vigesimo Secundo, Sueciæ Decimo quinto. Præsentibus Illustrissimis, | Reuerendissimis, Reuerendis, Illustribus, Magnificis, et Generosis [9]) Alber|to Barauowski Archiepiscopo Gnesnensi Legato Nato, et Primate Regni | primoq(ue) Principe. Joanne Zamoyski Archiepiscopo Leopolien(si), | Petro Tylicki Episcopo Cracouiensi, Benedicto | Woyna Vilnensi, Matthia Pstrokonski Ku|iauiensi, Andrea Opalinski Posnauiensi, Mar|tino Szyszkowski Plocensi, Simone Rvdnicki | Varmiensi, Petro Wolvcki Luccoriensi, Lavrentio | Gembicki Culmensi Regni Poloniæ Cancellario, Georgio Zamoyski Chel|mensi, Christophoro Kazimierski Kiiouiensi Episcopis. | Janvssio Dvce Ostrogiæ Castellano Cracouiensi | Circassien(si) Białocerkieuen(si) Włodimirien(si) Perasłauien(si) [10]), Nicolao | Zebrzydowski Palatino et Generali Capitaneo Cracouiensi, Christo|phero Radziwił Duce in Ołyka et Nieśwież Vilnensi, Ada|mo Sandziuogio [11]) a Czarnkow Lenciciensi Maioris Poloniæ G(e)n(er)ali | Capitaneo, Stanislao Zołkiewski Kiiouien(si) et Exercituum Regni Campestri Duce Rohatynensi Kałussiensi Kamionacensi Capitaneo, Janvssio Zasławski Volchiniæ, | Jacobo de Gawrony Pretficz Podoliæ Trembowlien(si) Capitaneo, Sta|nislao Krasinski Plocensi, Blonensi Capitaneo, Mat|thia Konopacki Culmensi, Graudentinensi Cap(ita)neo, Georgio || Kostka Mariæburgensi Golubensi Capitaneo, Ludouico a | Mortang Pomeraniæ Pokrzyunen(si) Skarszouien(si)q(ue) Capitaneo Palatinis, | Joanne Comite ab Ostrorog Posnaniensi Mariæburgensi et Garuo|liensi Capitaneo, Adamo Stadnicki de Zmigrod Calissiensi, Præmy|sliensi, Kolensi et Stryiensi Capitaneo, Andrea Przyiemski | Gnesnensi Koualiensi Kuninensiq(ue) [12]) Capitaneo, Andrea Potocki | Camenen(si), Białocamenen(si) Capitaneo, Stanislao Garwaski Plocensi | Gostinen(si) Capitaneo, Adamo Mniszewski Czerscen(si), Stanislao Dzia|łynski Elbingen(si), Tolkmiten(si) Capitaneo, Andrea Comite a Teczyn | Vislicien(si) Horodlen(si) Capitaneo, Andrea Firley de Dambrowica Zawichosten(si) | Nicolao Olesnicki Małogosten(si), Petro Gawronski Vielunen(si) | Stanislao Stadnicki Præmyslien(si) Balthazaro Stanisławski | Sanocen(si) Starogardien(si) Szydłouien(si)q(ue) Cap(ita)neo, Nicolao Spytkone de Bobrek | Ligęza Cechouien(si) Biecen(si) Cap(ita)neo, Venceslao Kielczowski Bie|chouien(si) Wschouen(si) Cap(ita)neo, Janvssio Grzymołtowski Byd|gostien(si) Sreden(si) Capitaneo, Petro Choinski Santocen(si), Constantino | Plichta Sochacouien(si), Stanislao Warszycki Warszauien(si) | Kobrinen(si) [13]) Osiecen(si)q(ue) Capitaneo, Adamo Kosobvcki Wysogroden(si) | Joanne Podoski Ciechanouien(si) Rosanen(si) Capitaneo, Stanislao Parys | Liuen(si) Czernen(si) Capitaneo Kastellanis, Christophoro

dzierżyć, mieć, wieczyście posiadać, i onego, jako się wyżej rzekło na ogólny Miasta pożytek używać, tudzież wszelkie sądy do Wójta należące, tak burgrabskie jako też zwyczajne i inne, stosownie do osnowy i określeń przywilejów, od Najjaśniejszych Poprzedników Naszych temuż Miastu nadanych, przez Wójta i Podwójciego którego Radźcy z grona dawnych Radźców wybiorą, i przez Ławników według przepisów prawa magdeburskiego odbywać, sprawować i wykonywać. Wszakże służbę wojenną podczas pospolitej wyprawy Sobie i Rzeczypospolitej zastrzegamy. Na świadectwo czego pismo niniejsze we własnoręczny Nasz podpis i wpieczęć Naszą królewską opatrzone zostało. Dano w **Warszawie** *na sejmie walnym koronnym dnia 26. miesiąca lutego roku Pańskiego* **1609**go, *królestw zaś Naszych polskiego w dwudziestym drugim a szwedzkiego w piętnastym. W przytomności Najprzewielebniejszych, Przewielebnych, Wielebnych, Jaśnie Oświeconych, Wielmożnych i Rodowitych: Wojciecha Baranowskiego, Arcybiskupa gnieźnieńskiego, Legata urodzonego, Prymasa królestwa i pierwszego Książęcia; Jana Zamojskiego Arcybiskupa lwowskiego; Piotra Tylickiego krakowskiego, Benedykta Wojny wileńskiego, Macieja Pstrokońskiego kujawskiego, Andrzeja Opalińskiego poznańskiego, Marcina Szyszkowskiego płockiego, Szymona Rudnickiego warmieńskiego, Piotra Wołuckiego łuckiego, Wawrzyńca Gębickiego chełmieńskiego i Kanclerza koronnego, Jerzego Zamojskiego chełmskiego, Krzysztofa Kazimierskiego kijowskiego — Biskupów; Janusza Księcia Ostrogskiego Kasztelana krakowskiego a czerkaskiego, białocerkiewskiego, włodzimirskiego i perejasławskiego Starosty, Mikołaja Zebrzydowskiego Wojewody i generalnego Starosty krakowskiego; Krzysztofa Radziwiła Księcia na Ołyce i Nieświeżu wileńskiego. Adama Sędziwoja z Czarnkowa łęczyckiego a wielkopolskiego generalnego Starosty, Stanisława Żółkiewskiego kijowskiego i wojsk koronnych Hetmana polnego a rohatyńskiego, kałuskiego i kamionackiego Starosty, Janusza Zasławskiego wołyńskiego, Jakóba z Gawron Pretwicza podolskiego a trembowelskiego Starosty, Stanisława Krasińskiego płockiego a błońskiego Starosty, Macieja konopackiego chełmieńskiego a grudziązkiego Starosty, Jerzego Kostki malborskiego a gołubskiego Starosty, Ludwika Mortang pomorskiego a pokrzywieńskiego i skarszowskiego Starosty — Wojewodów; Jana Hrabi z Ostroroga poznańskiego a malborskiego i garwolińskiego Starosty, Adama Stadnickiego ze Żmigroda kaliskiego a przemyskiego, kolskiego i stryjskiego Starosty, Andrzeja Przyjemskiego gnieźnieńskiego a kowalskiego i konińkiego Starosty, Andrzeja Potockiego kamienieckiego a białokamieńskiego Starosty, Stanisława Garwackiego płockiego a gostyńskiego Starosty, Adama Mniszewskiego czerskiego, Stanisława Działyńskiego elblązkiego a tolkmickiego Starosty, Andrzeja Hrabi na Tęczynie wiślickiego a horodelskiego Starosty, Andrzeja Firleja z Dąbrowicy radomskiego. Piotra Firleja z Dąbrowicy zawichojskiego, Mikołaja Oleśnickiego małogoskiego, Piotra Gawrońskiego wieluńskiego, Stanisława Stadnickiego przemyskiego, Baltazara Stanisławskiego sanockiego a starogardzkiego i szydłowskiego Starosty, Mikołaja Spytka z Bóbrka Ligięzy cechowskiego a bieckiego Starosty, Wacława Kielczowskiego biechowskiego a wschowskiego Starosty, Janusza Grzymółtowskiego bydgoskiego a średzkiego Starosty, Piotra Choińskiego santockiego, Konstantego Plichty sochaczowskiego, Stanisława Warszyckiego warszawskiego a kobryńskiego i osieckiego Starosty, Adama Kosobudzkiego wyszogrodzkiego, Jana Podoskiego ciechanowskiego a rożańskiego Starosty, Stanisława*

[8]) W pierwotnym dokumencie jest jeszcze: „propria“. — [9]) Odtąd pismo bardzo rozciągle, a wszystkie imiona i nazwiska osób początkowemi literami wypisane. — [10]) Opuszczone „Capitaneo“. — [11]) W tym dokumencie mylnie „Sandzigouio“. — [12]) Zamiast: Koninensiq(ue). — [13]) W dokumencie stoi mylnie Krobrinen(si).

Mon|wido Dorostayski [14]) Magni Ducatus Lithu(ani)æ Marschalco, Nicolao | Wolski de Podhayce Regni Curiæ Marschalco Krzepicen(si) Capitaneo, | Leone Sapieha Magni Ducatus Lithuaniæ Cancellario Słonimensi | Derpatensi Capitaneo [15]), Hieronymo Wołowicz Thesaurario Ma|gni Ducatus Lithuaniæ, Henrico Firley de Dąmbrowica Præposito Plocen(si) | Scholastico Cracouien(si) Referendario Regni, Joanne Swietosłaski | Referendario Regni, Eustachio Wołowicz Referendario Magni Ducatus | Lithuaniæ, Andrea Bobola Succamerario Pilznen(si) Cap(ita)neo | Stanislao Siecinski Præposito Cracouien(si) Posnanien(si) et Pultouien(si) | Can(oni)co, Andrea Lipski Custode Gnesnen(si) Scholastico Plocen(si) Can(oni)co | Cracouien(si), Matthia Łubinski Præposito Lancicien(si) Canonico Gneznen(si), Re|hinoldo Eindensten, Martino Mirucki Canon(ico) Gneznen(si) S(e)cr(etari)is, et alys quam | plurimis Dignitarys, Officialibus, et Aulicis N(ost)ris tum etiam Nuntys Terrarum Regni | et Magni Ducatus Lithuaniæ ad præsentem Conuentum congregatis, **Sigismundus** | Rex. Locus Sigillorum Maiestatis et Minoris Cancellariæ Regni. Martinus | Mirucki Secretarius Reg(i)æ M(ajes(t(a)tis manu propria.

Secundi vero series est | talis.

Joannes Casimirvs Dei gratia Rex Poloniæ || Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masouiæ, Samogitiæ, Liuoniæ, Smolen|sciæ, Czernichouiæ, Necnon Sueccorum," Gottorum Vandalorumq(ue) haer(e)d(itariu)s Rex Significamus pr(æsen)ntib(s) | l(ite)ris N(ost)ris quorum interest, vniuersis et singulis. Quod cum in præsentibus Comitys | Regni Generalibus felicis Coronationis N(ost)ræ Famatus ProConsul, Consules, Aduocatus, | et Scabini totaq(ue) Communitas Ciuitatis N(ost)ræ **Vielic**ien(sis) per Famatum Symonem | Gawęcki et Paulum Skalski Consules **Vielic**ien(ses) ac Conciues suos iuramentum | fidelitatis suæ Nobis præstitissent humiliterq(ue) Nobis supplicassent, vt eorum jura | et Priuilegia approbare et confirmare dignaremur, Nos quemadmodum in præfato | Coronationis N(ost)ræ Conuentu omnia in vniuersum jura, Priuilegia, literas, im|munitates publicas et priuatas Omnium Regni et Dominiorum N(ost)rorum Incolaru(m) | Status conditionis et dignitatis cuiusuis, tam Spiritualis, quam sæcularis Ordi|nis hominum ab Antecessoribus N(ost)ris ritè concessas præuio Juramento approbauimus | et confirmauimus, ita et nunc præfatorum Ciuium **Vielic**iensiu(m) Supplicationi | vti iustæ benigne annuen(tes), Omnia et singula eorundem Jura, literas, Priuilegia, | immunitates, libertates prærogatiuas Exemptiones ac libertationem vigore | Constitutionis Anni Millesimi Sexcentesimi Trigesimi Terty ab omnibus Stationibus | et exactionibus Militum, omnesq(ue) alias consuetudines laudabiles, necnon deposito|ria Decreta Concessiones, Plebiscita, Senatusconsulta, Inscriptiones, Cessiones, | Exemptiones, Artificum et Contuberniorum Fraternitates, eorumq(ue) Priuilegia, | Et præcipue Priuilegium Serenissimi olim Vladislai Quarti Fra|tris N(ost)ri charissimi de data Varsauiæ Die XXII Mensis Decembris | Anno Domini Millesimo Sexcentesimo Quadragesimo Sexto Contu|bernio Salis incisorum [16]) alias [17]) *Stolntkom y Kopaazom* ratione meliorationis Solutio|nis ac Mensuris benignè collatis, necnon prærogatiuas, indulta, quietationes et | alia omnia munimenta tam pargamenea quàm papirea, tam Constitutionibus | Regni, quam etiam per Serenissimos olim Sigismundum Tertium Parentem, Vladi|slaum Quartum Fratrem N(ost)rum charissimum, aliosq(ue) quosuis Diuos Reges, Princi|pes, Duces, ac Prædecesso-

Parysa liwskiego a czerskiego Starosty — Kasztelanów; Krzysztofa Monwida Dorohostajskiego, Wielkiego Księztwa litewskiego Marszałka; Mikołaja Wolskiego z Podhajec, Marszałka nadwornego koronnego a krzepickiego Starosty; Leona Sapiehy, Kanclerza Wielkiego Księztwa litewskiego a słonimskiego i dorpackiego Starosty; Hieronima Wołowicza, Podskarbiego Wielkiego Księztwa litewskiego; Henryka Firleja z Dąbrowicy, Proboszcza płockiego i Jana Swiętosławskiego — Referendarzów koronnych; Eustachego Wołowicza Referendarza Księztwa litewskiego; Andrzeja Boboli, Podkomorzego a pilznieńskiego Starosty, Stanisława Siecińskiego Proboszcza krakowskiego a poznańskiego i pułtuskiego Kanonika, Andrzeja Lipskiego, Kustosza gnieźnieńskiego, Scholastyka płockiego a krakowskiego Kanonika, Macieja Łubieńskiego, Proboszcza łęczyckiego a gnieźnieńskiego Kanonika, Rejnolda Eindenstena, Marcina Miruckiego kanonika gnieźnieńskiego — Sekretarzów Naszych; tudzież bardzo wielu innych Naszych Dostojników, Urzędników i Dworzan, także Posłów ziemskich z Korony i Wielkiego Księztwa litewskiego na terazniejszy Sejm zebranych. ***Zygmunt*** *Król. Miejsce pieczęci królewskiej i mniejszej Kancellaryi koronnej. Marcin Mirucki Sekretarz Jego Królewskiej Mości ręką swoją.*

Drugiego zaś osnowa taka:

Jan Kazimirz *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Smoleńska, Czerniechowa, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszem i każdemu z osobna komu wiedzieć należy: Ponieważ na terazniejszym walnym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej Sławetni Burmistrz, Radźcy, Wójt, Ławnicy i wszystka Gmina Miasta Naszego* ***Wieliczki*** *przez Sławetnych Szymona Gawęckiego i Pawła Skalskiego, Radźców* ***wielick****ich a Współobywateli swoich, Nam przysięgę na wierność wykonali, i w uniżoności prosili, abyśmy prawa i przywileje ich uznać i potwierdzić raczyli: aczkolwiek na wspomnionym Sejmie koronacyjnym wszystkie w ogólności prawa, przywileje, listy, swobody wspólne i osobne wszystkich królestwa i państw Naszych mieszkańców tudzież osób wszelkiego powołania, zatrudnienia i godności tak duchownego jako też stanu tego świeckiego, przez Poprzedników Naszych należycie dane, poprzednią przysięgą uznaliśmy i zatwierdzili: wszelako i teraz, przychylając się łaskawie do wspomnionych Mieszczan* ***wielick****ich prośby jako słusznej, powzięliśmy zamiar, wszystkie w ogóle i w szczególności prawa, listy, przywileje, swobody, wolności, pierwszeństwa, wyjątkowości i uwolnienia, a zwłaszcza wyjęcie i uwolnienie w moc ustawy z roku 1633go od wszelakich stanowisk i poborów wojskowych; dalej wszystkie inne a chwalebne zwyczaje tudzież składy, wyroki, nadania, uchwały gminne i radne, zapisy, ustępstwa, wyjątki, rzemieślnicze i cechowe stowarzyszenia i przywileje ich, a osobliwie przywilej Najjaśniejszego swiętej pamięci Władysława IV. Brata Naszego najukochańszego, we Warszawie dnia 22go miesiąca grudnia roku Pańskiego 1646go cechowi Stolników i Kopaczów soli względem podniesienia zapłaty od miar łaskawie danego; także odszczególnienia, przyzwolenia, pokwitowania i wszelkie inne dokumenty pergaminowe albo papierowe, tak w skutek ustaw koronnych, jako też przez Najjaśniejszych świętej pamięci Zygmunta III. Ojca, i WładysławaIV. Brata Naszego najukochańszego, przez któregokolwiek ze świętej pamięci Królów i Książąt a Poprzedników Naszych, lub przez którekolwiek osoby duchowne czy świeckie temuż Miastu Naszemu*

[14]) Właściwie Dorohostayski. — [15]) Pominięty Feliks Kryski z Drohnina, Podkanclerzy koronny a zakroczymski Starosta. — [16] i [17]) W dokumencie „inciso“ bez znaku skrócenia i „alys“.

res N(ost)ros, ac alias quascunq(ue) personas Spirituales vel | Seculares eidem Ciuitati N(ost)ræ **Vielic**iensi data et concessa, datas et concessas, | iustas et legitimas tam in genere quam in specie, ita vt generalitas specialitati | Et specialitas generalitati non deroget, in omnibus eorum earumq(ue) articulis, punctis, | clausulis, conditionibus, ac si hic de verbo ad verbum inserta essent, authoritate N(ost)ra | Regia ap proban(dum) et confir man(dum) esse duximus, prout approbamus, et confirmamus præ|sentibus l(ite)ris N(ost)ris, decernen(tes) easdem, in quantum juris est, et usus earum habetur, | vim et robur debitæ firmitatis obtinere debere. In | quorum fidem pr(æse)ntes manu | N(ost)ra subscr(ipt)as Sigillo Regni muniri iussimus. Datum **Cracouiae** in Comitys Regni | G(e)n(er)alibus Felicis Coronationis N(ost)ræ Die VI. February Anno D(omi)ni **Millesimo** || **Sexcentesimo Quadragesimo Nono**, Regnorum N(ost)rorum Poloniæ et Sveciæ Anno Primo | Præsentibus Reuerendis(si)mo R(euere)ndis Magnificis G(e)n(er)osis Matthia Łvbinski | Archiepiscopo Gnesnen(si) Legato Nato, Regniq(ue) Primate, Petro Gembicki Cra|couiensi, Nicolao ab Olexow Gniewosz Vladislauien(si), Andrea | Szołdrski Posnanien(si), Pavlo Piasecki Præmyslien(si), Andrea | a Leszno Lesczynski [18]) ViceCancellario Regni, Stanislao Pstrokon|ski Chelmen(si) Episcopis, Symone Sczawinski Bresten(si), Hieremia Korybuth | Wiśniowiecki, Terrarum Russiæ Palatinis, Stanislao Witowski Sendomirien(si), | Michaele Comite a Tarnow Woynicen(si), Castellanis, Georgio a Tęczyn Ossolinski | Supremo Regni Cancellario Lublien(si), Brodnicen(si), Lubomlen(si), Lubaczouien(si), Rycen(si) | Adzelen(si), Derpaten(si) etc. Cap(i-ta)neo. Joanne Nicolao de Zurow Danielowicz | Supremo Regni Thesaurario. Martino Starczowski Referendario | Regni Stanislao Skarszewski Cap(ita)neo Stezycen(si) Regente Cancella|riæ Regni, Thoma de Rupniow Vieyski Custode Gnesnen(si) Præp(osi)to Varsauien(si) Matthia Cielecki Sacræ Reg(iæ) M(ajes)t(a)tis Se|cretarys, et alys quam plurimis ad | præsentia Comitia congregatis· **Joannes Casimirus** Rex Locus Sigilli Cancella|riæ Regni Maioris Thomas Vieyski Reg(i)æ M(ajes)t(a)tis [19]) m(an)up(rop)ria.

Nos itaq(ue) **Michael** | Rex præfatæ Supplicationi benigne annuentes eadem Priuilegia in omnibus | corundem Punctis articulis conditionibus nexibus et ligamentis approbanda, et | confimanda, et ratificanda esse duximus, vti quidem de suprema potestate N(ost)ra | Regia (in quantum iuris est) approbamus, et confirmamus harum literarum muni|mine, decernentes, easdem vim, et robur perpetuæ firmitatis obtinere debere. In | quorum omnium fidem, et euidentius testimonium pr(æse)ntibus manu N(ost)ra subscriptis | Sigillum Regni subppensum. Datum **Varsauiae** die XXVIII Mensis Nouem|bris Anno D(omi)n **MDCLXX** Regni vero Nostri Anno Secundo. | **Michael** Rex. Sigillum appensum Regni Minoris Cancellariæ. Joannes | Wołowski Varmien(sis), et Culmen(sis) Can(oni)cus Secret(a-r)i(u)s Reg(i)æ M(ajes)t(a)tis m(anu)p(ropri)a.

Nos itaq(ue) | **Joannes Tertius** etiamsi in hoc felici Coronationis N(ost)ræ Conuentu G(e)n(er)ali | omnia iura, Priuilegia, libertates et prærogatiuas Vniuersis Regni N(ost)ri Ordinibus, | Ciuitatibus, et Oppidis, ac Subditis N(ost)ris g(e)n(er)aliter omnibus literis N(ost)ris abunde approba|uimus, tamen supplicationi suprascriptorum Ciuium **Vielic**iensiu(m) præsertim Nobilis | Joannis Gładysz militis N(ost)ri veterani fauentes meritis, cui in hac Ciuitate **Vielic**ien(si) | bellica Arma deponere, sudoresq(ue) Martios detergere, et ad decursum vitæ suæ an||norum sic fatis disponentibus, complacuit,

[18]) Opuszczone: „Culmensi“. [19]) Upuszczone: „Secretarius“.

***Wieliczce** dane i udzielone a słuszne i prawowite, nie tylko w ogólności ale i w szczególności, tak iżby ogólność szczególności a szczególność ogólności nie ujmowała, we wszystkich rozdziałach, orzeczeniach, okresach i warunkach, jakby tu dosłownie zamieszczone były, powagą Naszą królewską uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy i zatwierdzamy niniejszym listem Naszym rozporządzając, iż w należytej mocy i wadze bydź mają, o ile w używaniu są, i słuszność na to dozwala. W dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzić poleciliśmy. Dano w **Krakowie** na Sejmie walnym szczęśliwej koronacyi Naszej dnia 6go lutego roku Pańskiego **Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego Dziewiątego**, a w pierwszym Naszego panowania w Polsce i Szwecyi, w przytomności Najprzewielebniejszych i Przewielebnych, Wielmożnych, Rodowitych: Macieja Łubieńskiego, Arcybiskupa gnieźnieńskiego, Legata urodzonego i Prymasa; Piotra Gębickiego krakowskiego, Mikołaja z Oleksowa Gniewosza włocławskiego, Andrzeja Szołdrskiego poznańskiego, Pawła Piaseckiego przemyskiego, Andrzeja na Lesznie Leszczyńskiego chełmieńskiego a Podkanclerzego koronnego, Stanisława Pstrokońskiego chełmskiego — Biskupów; Szymona Szczawińskiego brzeskiego, Jeremijego Korybuta Wiśniowieckiego ziem ruskich — Wojewodów; Stanisława Witowskiego sądomirskiego, Michała Hrabi na Tarnowie wojnickiego — Kasztelanów; Jerzego z Tęczyna Ossolińskiego, Kanclerza wielkiego koronnego a lubelskiego, brodnickiego, lubomelskiego, lubaczowskiego, ryckiego, adzelskiego, dorpackiego itd. Starosty; Jana Mikołaja ze Żurowa Daniłowicza Podskarbiego koronnego; Marcina Starczowskiego Referendarza koronnego; Stanisława Skarszewskiago, Starosty stężyckiego a Rejenta Kancellaryi koronnej; Tomasza z Rupniowa Ujejskiego, Kustosza gnieźnieńskiego a Proboszcza warszawskiego, i Macieja Cieleckiego — Sekretarzów Jego Królewskiej Mości, tudzież bardzo wielu innych na teraźniejszy Sejm przybyłych. **Jan Kazimierz** Król. Miejsce pieczęci większej Kancellaryi koronnej. Tomasz Ujejski Królewskiej Mości Sekretarz ręka swoją.*

*Przeto My **Michał** Król, przychylając się łaskawie do wspomnionej prośby, postanowiliśmy owe przywileje we wszystkich szczegółach, rozdziałach, spójniach i składniach uznać, wzmocnić i zatwierdzić; jakoż z najwyższej władzy Naszej królewskiej, o ile z ustawami zgodne uznajemy, wzmacniamy i zatwierdzamy mocą tego listu, rozporządzając zarazem, aby w ciągłej i wieczystej wadze utrzymane były. Dla wiarygodności tego wszystkiego i ku dowodniejszemu świadectwu u niniejszego, ręką Naszą podpisanego pieczęć koronna zawieszona. Dano w **Warszawie** dnia 28go miesiąca listopada roku Pańskiego **1670go** a w drugim Naszego Panowania. **Michał** Król. Pieczęć wisząca mniejszej Kancellaryi koronnej. Jan Wołowski, warmieński i chełmieński Kanonik, Sekretarz Królewskiej Mości ręką swoją.*

*My więc **Jan Trzeci**, aczkolwiek na tym walnym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej wszystkie prawa, przywileje, swobody i wyjątkowości wszystkim Królestwa Naszego Stanom, tudzież Miastom, Miasteczkom i Poddanym Naszym w ogólności dostatecznie potwierdziliśmy, jednak przychylając się chętnie do prośby pomienionych Mieszczan **wielick**ich a zwłaszcza przez wzgląd na zasługi Szlachetnego Jana Gładysza, starego Żołnierza Naszego, któremu się upodobało w temże Mieście **Wieliczce** oręż wojenny odłożyć, znój marsowy obetrzeć i do ostatnich dni żywota swego za wolą Bozką wypoczy-*

libenter Supplicationi huic detu|limus omniaq(ue) Jura et Priui-
legia hic inserta in omnibus punctis, clausulis, et con|ditionibus authoritate N(ost)ra Regia renouanda, conseruanda, ratificanda, confirman|da, roboranda, et approbanda esse duximus, prout renouamuus, conseruamus ratifi|camus, confirmamus, roboramus, et approbamus, in quantum iuris est et vsus earu(m) | habetur, decernentes easdem vim et robur debitæ firmitatis semper obtinere | debere perpetuis temporibus. In cuius rei fidem pr(æse)ntes manu N(ost)ra subscr(ipt)as Sigillo | Regni communiri iussimus. Datum **Cracouiae** in Comitys Generalibus | Felicis Coronationis N(ost)ræ Die XXX Mensis Aprilis Anno Domini | **MDCLXXVI.** Regini N(ost)ri Secundo Anno.

Joannes Rex.

Melchior Gurowski

S(a)cræ R(e)g(i)æ M(ajes)t(a)tis Secretarius mppa.

Pod napisami u samego dołu:

Confirmatio Jurium et Priuilegiorum Ciuitati Vieliciensi a Ser(enissi)mis Diuæ memoria Regibus collatorum.

wać, postanowiliśmy wszystkie prawa i przywileje tu przytoczone we wszystkich szczegółach, określeniach i przepisach ponowić, zachować, uznać, pochwalić, umocnić i zatwierdzić, jakoż ponawiamy, zachowujemy, uznajemy, pochwalamy, umacniamy i zatwierdzamy władzą Naszą królewską, o ile słuszne i w używaniu są, chcąc to mieć, aby w należytej mocy i wadze utrzymywane były po wieczne czasy. Dla wiarogodności czego niniejszy dokument ręką swoją podpisawszy, w pieczęć koronną opatrzyć poleciliśmy. Dano w **Krakowie** *na Sejmie walnym szczęśliwej koronacyi Naszej dnia 30. miesiąca kwietnia roku Pańskiego* **1676go,** *a w drugim Naszego panowania.*

***Jan** Król.*

Melchior Gurowski

Jego Królewskiej Mości Sekretarz r. s.

Potwierdzenie praw i przywilejów, Miastu **Wieliczce** *od Najjaśniejszych świętej pamięci Królów nadanych.*

Dokument składa się ze czterech kart pergaminowych o 392 milimetrach wysokości a 282 — 285 szerokości, zeszytych na grzbiecie dwiema wstążeczkami, jedną różowego a drugą niebieskiego koloru, na których pieczęć była zawieszona.

Rok 1668, 1670.

Król Michał Korybut potwierdza trzech aktów z ksiąg radzieckich wypisy, odnoszące się do dania w zastaw jatki miejskiej piekarską zwanej.

Michael Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus [1]) Dux | Lithuaniæ Russiæ Prussiæ Masouiæ Samogitiæ Liuoniæ Kyo|viæ Volhyniæ Podoliæ Podlachiæ Smolensciæ Seueriæ Czerniechouiæq(ue) | Significamus præsentibus L(ite)ris N(ost)ris quorum interest vn(iver)sis et singulis. Reproductas fuisse Nobis tri|nas L(ite)ras papireas ex Actis Officy Consularis **Viellc**iensis depromptas | Sigillo eiusdem Off(ic)y Consula|ris **Vielic**iensis communitas, sanas, saluas, et illæsas; omniq(ue) suspicion(is) nota caren(tes), continen(tes) in se, primas | quidem approbationem intuitu summæ florenorum Trecentorum Polonicalium in arduas eiusd(e)m Ciuitatis neces|sitates per Famat(os) olim Albertum Sczuka, et Reginam Consortem ip(siu)s viduam derelictam expositæ fact(am) | sup(er) vero Jnstita aciali *Piekarska* nuncupata [2]) in Ciuitate **Vielic**ien(si) sita recognit(æ). Alteras veró cessionem e|iusd(e)m summae Sp(ecta)bili Joanni Przedborski Consuli **Vielic**ien(si) factæ. Tertias demum Consensum [3]) ædifican(dam) eand(e)m Institam | summæ superius specificatæ obnoxiam continentes. Supplicatumq(ue) est Nobis nomine et ex parte prædicti Spe|ctabilis Joannis Przedborski Consulis **Vielic**ien(sis), vt easd(em) L(ite)ras auctoritate Nostra Regia approbare et confir|mare dignaremur. Quarum quid(e)m L(ite)rarum, et quid(e)m primarum tenor est, prout sequitur eiusmodi:

Actum Sab|bato ante festum S(an)ctæ Heduigis Electæ p(ro)ximo die decima tertia Octobris Anno D(omi)ni **Mill(esi)mo Sexa|gesimo Octauo.** Sessio facta est die hodierna ad Caedulas in Prætorio **Vielic**ien(si) per Sp(ecta)b(i)les Joannem Pęzo|łowic Proconsulem, Vrbanum Handzlowic, Nicolaum Mrukowic, Paulum Skalski, Petrum Szołdra, Joannem Gęb|ka Consules et Houorat(os) Blasium Dębel, Albertum Dołęgowski, Scabinos, atq(ue) Famatos Albertum Kę-

Michał** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Łotwy, Kijowa, Wołynia Podola, Podlasia, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa — Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszem wobec i każdemu zosobna, komu natem zależy: Przedłożone Nam zostały trzy listy papierowe, z Aktów Urzędu radzieckiego* **wielickiego wydane, pieczęcią tegoż Urzędu radzieckiego* **wielick***iego stwierdzone, całe i bez uszkodzenia będące, w niczem też niepodejrzane, z których mianowicie pierwszy: uznanie zaszłe względem summy trzystu złotych polskich na nieodzowne tegoż Miasta potrzeby przez Sławetnych niegdy Wojciecha Szczukę i owdowiałą po nim małżonkę jego Reginę zaliczonej, a zabezpieczonej na jatce narożnej, piekarska zwanej i w Mieście* **Wieliczce** *się znajdującej; drugi: ustąpienie tejże summy na rzecz Szanownego Jana Przedborskiego Radzcy* **wielick***iego uczynione; trzeci nareście: pozwolenie do odbudowania jatki summą wyżej wyrażoną obciążonej, w sobie zawierał. Byliśmy także imieniem i ze strony pomienionego Szanownego Jana Przedborskiego, Radźcy* **wielick***iego proszeni, abyśmy owe listy władzą Naszą królewską uznać i zatwierdzić raczyli. Których-to listów a najprzód pierwszego osnowa jest taka jak tu następuje:*

Działo się w sobotę, uroczystość świętej Jadwigi Wybranki poprzedzającą, na dniu trzynastego października roku Pańskiego **Tysiącznego Sześćsetnego Sześćdziesiątego Osmego.** *Zebrali się za cedułami na posiedzenie dnia dzisiejszego na ratuszu* **wielick***im Szanowni Jan Pęzołowicz Burmistrz, Urban Handzlowicz, Mikołaj Mrukowicz, Paweł Skalski, Piotr Szołdra, Jan Gębka — Radźcy; Zacni Błażej Dębel i Wojciech Dołęgowski Ławnicy; tudzież Sławetni Woj-*

[1]) Końcowa litera „s“ i następny wyraz „Dux“ oderwane. — [2]) W dokumencie mylnie „nuncupati“. — [3]) Opuszczone „ad“.

dzierski Sar|torum, Martinum Pokuta Lanionum, Seniores Contuberniorum Magistros idq(ue) ex parte publicorum negociorum ex|pediendorum, tum et ad instantiam Honestæ Reginæ Sczucina Famati olim Alberti Sczuka Civis **Vielic**ien(sis) | relictæ Viduæ. In ead(e)m Sessione p(ræ)fata Regina Sczucyna, Supplicauit ad Sp(ecta)b(i)lem Mag(ist)r(a)tum Consularem **Vie**|-**lic**ien(sem), quatenus ipsi Summam Trecentorum Floren(orum) Polon(icalium) in arduam necessitatem totius Communitat(is) per i|psam Maritumq(ue) ip(siu)s Anno Mil|(lesi)mo Sex(centesi)mo Sexagesimo Octauo accomodatam iamq(ue) defacto p(er) Sp(ecta)b(i)les DD. Pro|consulem et Consules totamq(ue) Com(munita)tem sup(er) Instita Ciuili, aciali dicta *Piekarska* Anno sup(ra)no(min)ato inscr(ipt)am et ad | plenariam vsq(ue) eius-d(e)m Summæ exsolutionem assecuratam nescitur quo facto temporum iniquitate inscriptione eadem | amissa an verò sibi per quempiam ex domo sublata nec p(ro)pter deperdita Acta Consularia in quibus Sessi|ones, tum et variæ inscrip(tio)nes, nec non eadem p(ræ)fati debiti assecuratio continebatur sibi extradita agnoscere | et approbare dignarentur. Qui quid(e)m Sp(ecta)-b(i)les DD. Proconsul et Consules suis ac totius Com(munita)-tis n(omi)nibus vna|nimi et concordi voce recognouerunt, sibi optimè constare certumq(ue) et indubitatum esse, eandem Reginam Sczucy|na modernam Instan(tem) cum p(ræ)fato olim Marito suo supraspecificatam Trecentorum Floren(orum) Polon(icalium) Summam in bona | et pura Polonica moneta, pro summa et ardua necessitate publica reali(te)r et defacto ad manus S(pecta)b(i)lium DD. | Consulum p(ro)tunc p(ræ)sidentium cum scitu et consensu totius Communitatis dedisse et exposuisse, quam ipsi quemad(mod)um | circa leuationem in et sup(er) Instita Ciuili aciali in Circulo fori Ciuitat(is) ist(iu)s loco de sup(ra) nominato inscripse|r(a)nt [4]) et assecuravera(n)t [5]) et Institam eandem in p(ræ)fata summa inuadiauera(n)t et oppignorauera(n)t, ita etiam adp(ræ)sens | simili modo suis atq(ue) p(ræ)fatæ Com-(munita)tis nominibus inscribunt assecurant hyppotecant inuadiant et oppignorant ad | haben(dum), tenen(dum), possiden(dum), et commoda quæuis seu emolumenta sine defalcatione eiusd(e)m summæ principalis imò ad | plenariam vsq(ue) ip(siu)s exsolution(em) percipien(dum) de Jure quoq(ue) suo casu necessita(tis) cuipiam alteri ceden(dum) submitten(do) obli|gantes quoq(ue) se cum tota Com(munita)te eand(e)m Insta(n)tem Creditricem seu quemuis p(ræ)dictæ Instantæ [6]) Poss(ess)orem ab omni quarumuis | personarum iuridica et extrauiridica impetitione seu molestatione, p(ræ)sertim verò à solutione quarumuis Contribu-(ti)onum | tam publicarum quam priuatarum Regalium et Ciuilium quocunq(ue) nomine vocitatarum omnium in genere et quarumuis || [7]) . . . . . .

. . . . . incere, eliberare, et pacificare, non secus | [8]) . . . . . egiatam cuiusuis in Magistratu consulari [9]) . . . . . , seu etiam Ciuilem, a quibusuis oneribus liberam in | [10]) . . . . . eam siue quempiam illius cessionarium ab eadem Instita amoturos, nisi post integram eiusdem Summæ exsolu|tionem plenariamq(ue) satisfactionem. Alias in forma obligationis perfectissima et sufficientissima. Quam quidem Summæ præfatæ | assecurationem Institæq(ue) sup(ra) de situ loci specificatæ inuadiationem maioris certitudinis securationisq(ue) gra-(ti)a manibus | suis subscripseru(n)t. Locus Sigilli. Ex Prothocollo Actorum Officy Consularis **Vielic**ien(sis) extradit(um).

Secundarum vero seri|es est talis.

Actum Feria Quarta post Festum S(an)cti Martini Pontificis et Confessoris p(ro)x(im)a die decima quarta No|uembris Anno

ciech Kędzierski krawieckiego i Marcin Pokuta rzeźnickiego cechu starsi Mistrzowie, a to w celu załatwienia spraw publicznych i na żądanie Uczciwej Reginy Szczuciny, wdowy po Sławetnym świętej pamięci Wojciechu Szczuce, Obywatelu **wielick***im. Na tem posiedzeniu wspomniona Regina Szczucina dopraszała się u Swietnego Urzędu radzieckiego* **wielick***iego, aby jej summę trzystu złotych polskich na nieodzowne potrzeby całej Gminy przez nią i przez jej męża roku Tysiącznego Sześćsetnego Sześćdziesiątego Ósmego wypożyczoną, a przez Szanownych Panów Burmistrza i Radźców i przez wszystkę Gminę na narożnej jatce miejskiej, piekarska zwanej, w roku wyżej wyrażonym zapisaną i aż do całkowitego tejże summy uiszczenia zabezpieczoną przyznać i zastrzedz raczył, albowiem nie wiedzieć jakim sposobem i nieszczęśliwym przypadkiem ów zapis zginął lub z domu przez kogoś porwany, a z powodu stracenia się aktów radzieckich, w których posiedzenia i różne zapisy tudzież zabezpieczenie pomienionego długu się zawierało, niewydany. Cż Szanowni Panowie, Burmistrz i Radźcy, swojem i wszystkiej Gminy imieniem oświadczyli jednomyślnemi i zgodnemi głosy, że bardzo dobrze o tem wiedzą, że to rzecz pewna i niewątpliwa, jako Regina Szczucina, obecnie prosząca, z pomienionym nieboszczykiem mężem swoim summę już wyżej wyrażoną Trzystu Złotych polskich dobrą i czystą monetą polską na wielką i nieodzowną potrzebę publiczną istotnie i czynnie do rąk Szanownych Panów Radźców wonczas przewodniczących za wiedzą i przyzwoleniem całej Gminy dała i wyliczyła, którą jej nie tylko przy otrzymaniu pieniędzy na narożnej jatce miejskiej, w obrębie rynku tegoż Miasta w miejscu wyżej opisanem znajdującej się zapisali i zapewnili, dając nawet samą jatkę za wspomnioną summę w zastaw i porękę, ale i teraz w ten sam sposób swojem i przerzeczonej Gminy imieniem zapisują, zapewniają, zabezpieczają zastawem i poręką z tym dodatkiem, iż onę jatkę mieć, trzymać i posiadać, z niej wszystkie pożytki i dochody bez ujmy summy dłużnej, owszem aż do całkowitego tejże spłacenia pobierać, i prawa swoje w razie potrzeby na kogokolwiek innego przelać może; jako również przyjmują i wkładają na siebie i na całą Gminę obowiązek, też żądającą wierzycielkę lub każdego pomienionej jatki posiadacza od wszelakich sądownych i zasądownych ze strony jakichkolwiek osób nagabywań i trapień, a zwłaszcza od płacenia wszelkich danin tak publicznych jako też prywatnych, królewskich i miejskich, jakąbądź nazwą oznaczonych, od wszystkich ogółem i od każdej w szczególności*

. . . . . .

oswobadzać, uwalniać i zasłaniać, ...

. . . . . .

. . . . . *jej samej ani nabywców jej praw z pomienionej jatki nie ruszać, chyba aż po całkowitem owej summy spłaceniu i zupełnem zaspokojeniu; a to we formie najdokładniejszego i najdostateczniejszego zobowiązania. Dla większej zaś pewności i bezpieczności podpisali rękami swojemi akt, summę wspomnioną zabezpieczający i jatkę z położenia i miejsca wyżej oznaczoną w zakład dający. Miejsce pieczęci. Z protokołu Aktów Urzędu radzieckiego* **wielick***iego wydanych.*

Drugiego listu osnowa zaś taka:

Działo się we środę najbliższą po święcie świętego Marcina Biskupa i Wyznawcy na dniu czternastego listopada roku

[4]) i [5]) W dokumencie „inscripserat“ i „assecurauerat“ bez znaku skrócenia. — [6]) Tu odpowiedniejszy byłby wyraz „institae“. — [7]) Ze 40go wiersza odstrzyżono 121 milimetrów, a pozostało 61. — [8]) Brakuje 28 milimetrów wiersza. — [9]) Wyraz wycięty tak, iż tylko dólne kończyny liter pozostały. — [10]) Znowu odcięcie na 20 milimetrów.

Domini **Mil(lesi)mo Sexcent(esi)mo Sexagesimo Octauo.** Sessio facta est die hodierna in Praetorio **Vielic**ien(si) em|ptitia per Sp(ecta)b(i)les Andream Barycki Proconsulem, Vrbanum Handzlowic, Nicolaum Mrukowic, Joannem Pczołowic, Sigi|smundum Kotecki, Joannem Przedborski, Joannem Gębka, Nicolaum Kowalowski Consules **Vielic**ien(ses). In qua | Sessione et coram supra nominatis Spectabilibus Dominis, Proconsule et Consulibus **Vielic**iensibus personaliter | comparens Honesta Regina Szczucyna Famati olim Alberti Szczuka Ciuis **Vielic**ien(sis) consors relicta, mente, cor|pore sana existens, non compulsa, nec coacta, nec quopiam alio deuio errore circumuenta, verum liberè, palam, publi|ceq(ue) per se, et per Sp(ectabi)lem Sigismundum Kotecki Consulem **Vielic**ien(sem), ab offi(ci)o p(rae)senti Consulari **Vielic**ien(si) ad actu(m) p(rae)|sentem sibi additu(m) Tutorem recognouit. Quia ipsa de omni et vniuerso Jure suo in et super Instita Ciuili aci|ali vulgo *Piekarska* dicta in Circulo fori Ciuitatis istius sita et iacen(te), vigore Summae Trecentorum Floren(orum) Polon(icalium) | Sp(ecta)b(i)li Mag(ist)r(a)tui Consulari atq(ue) toti Com(munita)ti Ciuili **Vielic**ien(si) in arduam necessitatem totius Com(munita)tis, cum p(rae)fato | Marito suo mortuo datae, sibiq(ue) p(er) totum Mag(ist)r(a)tum Consularem **Vielic**iensem Sabbato ante Festum S(an)ctae Heduigis Ele|ctae p(ro)x(im)é p(rae)teritum p(ro)ximo agitatae, et Actis p(rae)sentibus Consularibus **Vielic**ien(sibus) approbatae sibiq(ue) recognoscenti tam | respectu mutui laboris, quam respectu Juris dotality, per p(rae)fatum olim Maritum suum nominati, per se verò | corporali Juramento comprobati seruien(ti), atq(ue) de ipsamet Instita et omnibus illius commodis, fructibus, et emo|lumentis. Sp(ecta)b(i)li Joanni Przedborski Consuli **Vielic**ien(si) illiusq(ue) Succ(esso)ribus, cessit, abscessit, et condescendit, de satis|factione quietauit, intromisit, cauet, et ad resignandum Seniorem Scabinum in Judicio exposito Bannito cele|brando constituit. Sigismundus Kotecki Consul **Vielic**iensis vti Tutor ad hunc actum ex offi(ci)o additus suo et | eiusdem recognoscentis scribere nescientis nomine m(anu)p(ro)p(ri)a. Ex Prothocollo Actorum Off(ic)y Consularis **Vielic**ien(sis) des(cri)ptu(m). | Locus Sigilli.

Tertiarum demum tenor de verbo ad verbum sequitur estq(ue) talis.

Actum Feria | Quarta ipso die Festi Praesentationis Beatissimae Virginis Mariae die vigesima primâ | Nouembris Anno Domini **Millesimo Sexcentesimo Sexagesimo Octauo.** Sessio facta est | die hodiernâ horis pomeridianis per Sp(ecta)b(i)les Dominos Andream Baricki Proconsulem, Vrbanum Handz|lowic, Joannem Pczołowic, Sigismundum Kotecki, Laurentium Zarzecki, Balthasarum Sławkowic Nico|laum Kowalowski Consules. Honoratos Blasium Debel, Adamum Bieruński Simonem Kordecki, Albertum Do|łęgowski Scabinos et Famatos Albertum Kędzierski Sartorem, Stanislaum Kopernak, atq(ue) Joannem Wąso|wic Sutores Contuberniorum suorum Seniores Magistros ex Instantia Sp(ecta)b(i)lis Joannis Przedborski Consu|lis **Vielic**iensis pro facienda relatione visionis Institae Ciuilis die hesterna expeditae, quam | quidem visionem in eum tenorem se expediuisse retulerunt.

Ze wszytka iatka zła, nie | masz co ratowac, y balismy sie do niey wniść, nie godzi się poprawic, ale z gruntu budynku potrzebu|ie. Przesłuchawszy tedy takowey relacyey, Zacnie Sławni Panowie Rurmistrz, Rayce, Ławnicy, takze | y Pospolstwo Miasta ***Wieliczki*** *pomienionemu Zacnie Pańskiego* ***Tysiącznego Sześćsetnego Sześćdziesiątego Ósmego.*** *Dnia dzisiejszego zebrali się na Ratusz* ***wielick****im na posiedzenie w sprawie kupna Szanowni Andrzej Barycki Burmistrz, Urban Handzlowicz, Mikołaj Mrukowicz, Jan Pczołowicz, Zygmunt Kotecki, Jan Przedborski, Jan Gębka, Mikołaj Kowalowski Radźcy* ***wieliccy****. Na tem posiedzeniu wobec wymienionych wyżej Szanownych Panów Burmistrza i Radźców* ***wielick****ich, Uczciwa Szczucina, Sławetnego nieboszczyka Wojciecha Szczuki Obywatela* ***wielick****iego żona owdowiała, oblicznie stanąwszy zdrowa na umyśle i ciele, nie z przynaglenia albo przymusu lub podstępem jakim zdrożnym w błąd wprowadzona lecz z dobrej woli jawnie i otwarcie oświadczyła sama tudzież przez Szanownego Zygmunta Koteckiego, Radźcę* ***wielick****iego i zastępcę od zebranej Rady* ***wielick****iej do tej sprawy sobie przydanego: iż nie tylko całkowite i zupełne prawo, jakie jej oświadczającej do narożnej jatki miejskiej, zwyczajnie piekarską zwanej a w obrębie rynku tegoż Miasta znajdującej się i będącej, z powodu summy trzystu złotych polskich, wspólnie z przerzeczonym mężem jej Swietnemu Urzędowi radzieckiemu i całej Gminie Miasta* ***Wieliczki*** *na nieodzowną całej Gminy potrzebę danej, przez pełny Urząd radziecki* ***wielicki*** *w sobotę, minione właśnie święto świętej Jadwigi Wybranki poprzedzającą, dochodzonej, i niniejszemi aktami radzieckiemi* ***wielick****iemi przyznanej, ze względu na wspólną pracę tudzież na prawo oprawne, przez nieboszczyka jej męża wyznaczone a z jej strony przysięgą główną udowodnione, przysługuje, na Szanownego Jana Przedborskiego Radzcę* ***wielick****iego i spadkobierców jego przelała, ale także samą jatkę ze wszystkiemi korzyściami, pożytkami i przychodami onym ustąpiła, spuściła, na zadośćuczynienie pokwitowanie i związanie dała, a poręczając do zrzeczenia się na odbyć się mającym sądzie zwykłym zagajnym starszego Ławnika upoważnia. Zygmunt Kotecki Radzca* ***wielicki****, jako obrońca do tej sprawy z urzędu przydany, za siebie i za oświadczającą nieumiejącą pisać ręką swoją podpisał. Z protokołu czynności Urzędu radzieckiego* ***wielick****iego wypisane. Miejsce pieczęci.*

Trzeciego nakoniec listu osnowa dosłowna jest następująca:

Działo się we środę w sam dzień uroczysty Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny to jest dwudziestego pierwszego listopada roku Pańskiego ***Tysiącznego Sześćsetnego Sześćdziesiątego Ósmego.*** *Odbyli posiedzenie dnia dzisiejszego w godzinach popołudniowych Szanowni Panowie Andrzej Barycki Burmistrz; Urban Handzlowicz, Jan Pczołowicz, Zygmunt Kotecki, Wawrzyniec Zarzecki, Baltazar Sławkowicz, Mikołaj Kowalowski — Radźcy; Czcigodni Błażej Debel, Adam Bieruński, Szymon Kordecki, Wojciech Dołęgowski — Ławnicy; Sławetni Wojciech Kędzierski krawiec, tudzież Stanisław Kopernak i Jan Wąsowicz szewcy a cechów swoich starsi Mistrzowie, na żądanie Szanownego Jana Przedborskiego, Radźcy* ***wielick****iego, w celu zdania sprawy z oględzin jatki miejskiej dnia wczorajszego przedsięwziętych, z czego temi słowy się sprawili:*

Sławnemu Panu Janowi Przedborskiemu Ray|cy ***Wielick****iemu aby takową Jatkę z drzewa nowego, a nie starego* funditus[11]) *restaurował pozwolili | a cokolwiek by na budynek y restauracyą spenderował y regestrem takowy wydatek pokazał, to mu wszytko* || vna cum Summa princi-

[11]) Z fundamentu.....

pali, nihil defalcando in quantum*by* in Possessionem pristi-
81 nam[12]) *tez Jatkę recupero|wac chcieli, przyiąc przyobiecali, y declarowali*, actus praesentis noto.[13]) Locus Sigilli. Ex Pro-
thocol|lo Actorum Off(ic)y Consularis **Vielic**iensis descrip- 82
t(um).[14])

83 Nos itaq(ue) **Michael** Rex praefatae | Supplicationi vti iu-
stae benigne annuentes suprascr(ipt)as Literas in omnibus earum
84 Punctis, Conditionibus, nexibus, et ligamentis approbandas
85 confirmandas et ratificandas esse du|ximus, vti quidem de supre-
86 ma potestate Nostra Regia (in quantum Juris est) | approbamus
confirmamus et ratificamus harum Literarum munimine. In cuius |
87 rei fidem praesentes manu N(ost)ra subscriptas Sigillo Regni
88 communiri mandauimus. Datum | **Varsauiae** die XXVIII Men-
sis Nouem(bris) Anno Domini **MDCLXX.** Regni N(ost)ri Se-
cu(n)do An(u)o.

Michael Rex

Confirmatio Confirmans trinas | L(ite)ras ex Actis Consul(ari-
bus) Vielicien(sibus) | de . . . . . [15]) sup(er) Instita Sp(ecta-
bi)li | Joanni Przedborski seruien(tes).

Joannes Wołowski Varm(iensis) et Culm(ensis) Can(oni)cus |
Sec(retariu)s Regiae M(ajesta)t(is) mp.

Przychylając się zatem łaskawie do wspomnionej prośby jako słusznej, My **Michał** *Król postanowiliśmy listy wyżej wypisane we wszystkich szczegółach, określeniach, składniach i związkach uznać, przyjąć i zatwierdzić, jakoż z najwyższej władzy Naszej królewskiej, o ile prawo dozwala, uznajemy, przyjmujemy i zatwierdzamy mocą listu tego.* ***W*** *dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy, w pieczęć koronną opatrzyć poleciliśmy. Dano w* **Warszawie** *dnia 28go miesiąca listopada roku Pańskiego* **1670** *a w drugim Naszego królowania.*

Michał *Król.*

Potwierdzenie trzech dokumentów, z aktów radzieckich wielickich wypisanych a Zacnie Sławnemu Janowi Przedborskiemu na jatkę przysłużających.

Jan Wołowski, warmieński i chełmieński Kanonik, Sekretarz Jego Królewskiej Mości.

Pieczęć odciśnięta przez czworokątny wycinek papierowy we wosku czerwonym nałożonym na trzeciej stronie aktu papierowego o 358 milimetrach wysokości a 235 szerokości ale w kilku miejscach poprzecieranego lub obciętego. Napis na 4tej stronie:

Approbat Krol JMc | wiano Szczuczyny do | Jatki w rynku na Sumie f.

[12]) Wraz z główną summą nic nie potrącając, gdyby w pierwotne posiadanie..... — [13]) Osnową tego aktu. — [14]) Miejsce pieczęci. Wypisano z protokołu czynności Urzędu radzieckiego wielickiego. — [15]) Miejsce na wskróś przetarte. Mogło tu zaś stać słowo „depromptas."

Rok 1451, 1489, 1507, 1554, 1566, 1570, 1571, 1579, 1589, 1604, 1609, 1631, 1633, 1635. 1636, 1637, 1638, 1646, 1649, 1650, 1654, 1670, 1673, 1676, 1678, 1683, 1684, 1687, 1697.

Król August II. z powyższych lat dyplomy, dokumenty, reskrypty, wyroki, ustawy, Miasta Wieliczki się tyczące, dosłownie ponawia lub ogółowo zatwierdza.

1 2 **Avgvstvs II.** Dei Gratia, | Rex Poloniæ, Magnvs Dvx Lithva-
3 4 niæ, | Russiæ, Prussiæ, Massouiæ, Samogitiæ, Kjouiæ, Vol|hiniæ,
5 Podoliæ, Podlachiæ, Liuoniæ, Smolenscjæ, Seuerjæ, | Czernie-
6 couiæq(ue). Nec non Hæreditarjus Dux Saxonjæ, et | Princeps
7 Elector[1]). | Significamus præsentibus L(ite)ris N(ost)ris quorum
8 interest Vniuersis et Sing|ulis. Cum sub his modernorum cala-
9 mitosorum temporum molimi|nibus Ciues N(ost)ri **Vielic**ien-
10 (ses). utpotè Sp(ecta)b(i)les Casimirus Wacholski, Cle|mens
11 Jankowski Consules, et Casimirus Kapinski Aduocatus Ciuita|tis
N(ost)ræ **Vielic**iensis, nomine Magistratûs et totiûs Communi-
12 tatis ac | Ordinum eiusdem Ciuitatis N(ost)ræ **Vielic**iensis,
13 quærentes medeiam, humil|limè per certos Consiliarios N(ost)ros
14 Lateri N(ost)ro assidentes supplicassent No|bis, vt omnia eorum
Jura, Priuilegia, Libertates ac Immunitates per Serenissimos
15 Antecessores N(ost)ros | Reges Poloniæ ipsis clementer collata
et approbata, tractuueró temporum subsecuto per nonnullorum |
16 Officiorum usurpatas ingessiones conuulsa et uiolata, Auth(oritat)e
17 N(ost)ra Regiâ approbare, ratificare, innoua|re, roborare ac con-
firmare dignaremur. Produxissentq(ue) Nobis L(ite)ras) Parga-
18 meneas, manu Sereuissimi olim | Joannis III. Antecessoris N(o-
st)ri subscr(ipt)as Sigilloq(ue) Regni Minoris Cancellariæ ap-
19 penso munitas, sanas, | saluas, illæsas, omniq(ue) suspitionis

August II. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmojdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa, a dziedziczny Książę Saksonii i Książę Elektor. Oznajmiamy tym listem Naszym wszystkim ogółem i z osobna, którym wiedzieć należy: Mieszczanie Nasi* **wieliccy**, *mianowicie Poważani Kazimirz Wacholski i Klemens Jankowski Radzcy, tudzież Kazimirz Kapiński Wójt Miasta Naszego* **Wieliczki,** *oglądając się za środkiem ochronnym podczas teraźniejszych nieszczęsnych zabiegów, uprasali Nas jak najpokorniej przez niektórych Rad przy boku Naszym będących imieniem Urzędu, Gminy i Stanów tegoż Miasta Naszego* **Wieliczki**, *abyśmy wszystkie prawa, przywileje, swobody i wolności, przez Najjaśniejszych Poprzedników Naszych, Królów polskich, łaskawie nadane i zatwierdzone, w przeciągu czasu zaś przez niektórych urzędów samowolne nadużycia odjęte i naruszone, władzą Naszą królewską uznać, przywrócić, ponowić, wzmocnić i zatwierdzić raczyli. Przedłożyli nam też dokument pergaminowy, ręką Najjaśniejszego świętej pamięci Jana III. Poprzednika Naszego podpisany i w pieczęć koronną Kancellaryi mniejszej opatrzony, cało i nieskazitelnie dochowany, bez oznak podejrzanych, zawierający w sobie uznanie i zatwierdzenie wszystkich w ogóle i w szcze-*

[1]) Aż dotąd litery złotem nakładane jako też następująca litera S, zapleciona za szyję i ogon złoconego orła polskiego z okrągłą tarczą herbową Sasów na piersich, a berłem i mieczem w szponach.

notâ carentes, Approba(ti)onem et Confirma(ti)onem omnium in vniuer|sum et singulorum Jurium et Priuilegiorum Ciuitati eidem **Vielic**iensi seruien(tium) in se continen(tes) | Quarum tenor sequitur estq(ue) talis.

Joannes III. Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithua|niæ, Russiæ, Prussiæ, Massouiæ, Samogitiæ, Kiiouiæ, Volhiniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Liuoniæ, Smolen|sciæ, Seueriæ Czerniechouiæq(ue). Significamus præsentibus L(ite)ris N(ost)ris quorum interest Vniuersis et | Singulis. Quod cum Nobis supplicassent Nobilis Joannes Gładysz Consul **Vielic**ien(sis) et Senior Suc|camerarius Cracouien(sis), et Sp(ecta)b(i)lis Jacobus Kossowski Consul **Vielic**ien(sis) n(omi)ne Sp(ecta)b(i)lis Mag(ist)r(at)ûs et to|tiûs Communitatis Ciuitatis N(ost)ræ **Vielic**ien(sis), ut omnia Jura et Priuilegia prædictæ Ciuitati **Vie**|**lic**ien(si)[2]) a Serenissimis olim Diuæ memoriæ Antecessoribus N(ost)ris Regibus Poloniæ collata ratificata | et approbata sunt, Authoritate quoq(ue) N(ost)ra in his Regni N(ost)ri Initys, approbare, ratificare, confirmare,| roborare et renouare dignaremur, Produxissentq(ue) Nobis horum omnium Priuilegiorum, Literas in | Pargameno exaratas, Manu Ser(enissi)mi oiim Diuæ memoriæ Michaelis Regis et Antecessoris Nostri | subscript)as, Sigilloque Regni Minoris Cancellariæ appenso munitas, sanas, saluas, illæsas, omniq(ue | suspitionis notâ carentes. Quarum Literarum tenor sequitur de verbo ad verbum estq(ue) talis. |

Michael Dei Gra(ti)a Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Massouiæ, Samogitiæ, | Kiiouiæ, Podoliæ, Podlachiæ, Liuoniæ, Smolensciæ, Seueriæ Czerniechouiæq(ue). Significamus | præsentibus L(ite)ris N(ost)ris quorum interest vn(iuer)sis et singulis. Perennaturorum Imperiorum eam | peculiarem censemus et arbitramur, felicitatem[3]), non tantum Jura, Priuilegia, Libertates et | Immunitates Ciuitatibus tàm maioribus quàm et minoribus, per Diuos Ser(enissi)mosq(ue) Prædecessores || Nostros gratiosè collata, ac per Nos circa auspicatissimam inaugura(ti)onem ad felicem Corona|tionem N(ost)ram solenni Jurisiurandi Sacramento in facie omnium Ordinum Regni præstito vni|uersaliter approbata, iteratâ speciali Diplomatis N(ost)ri auth(oritat)e confirmare expedit, verum etiam | Sarta tectaq(ue inuiolabiliter conseruare dignum et conueniens est. Proinde et Nos annuen|te Dei Praepotentis Dexterâ Indyti huiûs Regni et Dominiorum eidem annexorum assum|pto Diademate, nihil penitûs[4]) consideramus[5]), quàm insistendo laudabilibus Ser(enissi)morum An|tecessorum Nostrum Exemplis. omnibus Ciuibus et Subditis N(ost)ris, ad M(ajes)t(a)tem N(ost)ram Regiam | recurrentibus, particularem Confirma(ti)onem denegare nolumus, quinimò eorundem majora In|crementa impertiri volumus. Cûm vero Nobis per Sp(ecta)b(i)lem et Famatum Franciscum | Przedborski Consulem, et Simonem Kordecki Scabinum **Vielic**ien(sem), n(omi)ne[6]) Ciuitatis No|stræ **Vielic**ien(sis), per certos Consiliarios Lateri N(ost)ro nunc assidentes, bina Priuilegia | L(ite)ris Pargameneis exarata, Unum quidem Manu Ser(nissi)mi Sigismundi III. propria subscri|ptum, Sigillisq(ue) pensilibus binis tàm Maioris quàm et Minoris Cancellariæ Regni, Alterum | uerò approbatorium Confirma(ti)onis omnium Jurium et Priuilegiorum Ciuitatis eiusdem | **Vielic**ien(sis) iu vniuersum Omnium seruien(tium), Manu Ser(enissi)mi Joannis Casimiri itidem pro|priâ subscr(ipt)um, Sigillo Maioris Cancellariæ Regni communitum, sana, salua et illæsa omniq(ue) | suspitionis notâ in se carentia reproduxerunt, ac Nobis humillimè supplicauerint, ut | eadem Priuilegia, Auth(oritat)e N(ost)ra Regiâ approbare, confirmare et ratificare dignaremur. Quo|rum Priuilegiorum et quidem Primi Tenor prout sequitur est eiusmodi.

gólnosci praw i przywilejów pomienionemu Miastu **Wieliczce** *służących. A dokumentu tego osnowa jest taka, jaką się tu zamieszcza:*

Jan III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa. Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszystkim ogółem i w szczególności, którym wiedzieć należy: Szlachetny Jan Gładysz Radzca* **wielicki** *a starszy Podkomorzy krakowski, i Zacny Jakób Kosowski Radzca* **wielicki**, *imieniem Zacnego Urzędu i całej Gminy Miasta Naszego* **Wieliczki** *upraszali Nas pokornie, abyśmy wszystkie prawa i przywileje przerzeczonemu Miastu* **Wieliczce** *od Najjaśniejszych świętej pamięci Poprzedników Naszych Królów polskich nadane, uznane i zatwierdzone, władzą też Naszą na początku Naszego panowania uznać, przyjąć, umocnić, zatwierdzić i ponowić raczyli. Przytem przedłożyli Nam na te wszystkie przywileje dokument na pergaminie wypisany, we własnoręczny podpis Najjaśniejszego świętej pamięci Michała Króla i Poprzednika Naszego, tudzież we wiszącą pieczęć koronną mniejszej Kancellaryi opatrzony, skaz, uszkodzeń i poszlak podejrzanych niemający. Któregoto dokumentu osnowa dosłowna brzmi jako następuje:*

Michał *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa. Oznajmiamy tym listem Naszym wszem i każdemu zosobna, komu na tem zależy: Uważamy to i poczytujemy za właściwe trwałym rządom szczęście[3]) iż nie tylko prawa, przywileje, swobody i ulgi Miastom tak większym jako i mniejszym przez Najjaśniejszych świętej pamięci Poprzedników Naszych łaskawie nadane, a przez Nas przy szczęśliwem wstąpieniu na tron i pomyślnej koronacyi Naszej uroczystą przysięgą w przytomności wszystkich Stanów Królestwa złożoną ogólnie zatwierdzone, powtórnie powagą osobnego dyplomu zatwierdzić wypada; ale że także rzecz godna i przystojna, święcie i nienaruszenie je zachować. Dla tego-to, osiągnąwszy za przychyleniem się prawicy Wszechmocnego Boga koronę tego sławnego Królestwa, szczególną zwracamy uwagę, aby idąc w ślady za chwalebnemi przykłady Najjaśniejszych Poprzedników Naszych, wszystkim Obywatelom i Poddanym Naszym, odwołującym się do tronu Naszego, osobnych zatwierdzeń nie odmawiać, owszem obszerniejszemi swobody ich obdarzać. A że Zacni i Sławetni Franciszek Przedborski Radźca i Szymon Kordecki Ławnik* **wielicki** *imieniem całego Miasta Naszego* **Wieliczki** *przez pewne Rady, przy boku Naszym teraz będące, dwa dokumenty na kartach pergaminowych wypisanei z których jeden we własnoręczny podpis Najjaśniejszego Zygmunta III. tudzież we dwie pieczęcie wiszące większej i mniejszej Kancelaryi koronnej, a drugi zatwierdzenie w ogólnośc, wszystkich praw i przywilejów Miastu* **Wieliczce** *służących w sobie obejmujący, także we własnoręczny podpis Najjaśniejszego Jana Kazimirza i w pieczęć większej Kancelaryi koronnej opatrzony, obydwa zaś ani uszkodzeń ani żadnych poszlak podejrzanych nie mające, Nam przedłożywszy, najuniżeniej upraszali, abyśmy władzą Naszą królewską uznać, uważnić i zatwierdzić raczyli pomienione dokumenty, których a naprzód pierwszego osnowa jest następująca:*

[2]) Tu opuszczone „*quae*“ albo słowo „*sunt*“ w dalszym wierszu niepotrzebne. — [3]) Coś pominięte. [4]) W pierwotnym króla Michała dokumencie jest „penitius“. — [5]) Między tem zdaniem a dwoma następnemi nie ma należytego związku. — [6]) Opuszczone „totius“.

In Nomine | Domini Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Nos **Sigismundus III.** Dei Gratia | Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Massouiæ, Samogitiæ, Liuoniæq(ue) | Necnon Suecorum Gotthorum Vandalorumq(ue) H(æredita)rius Rex. Significamus præsenti|bus L(ite)ris N(ost)ris quorum interest Vniuersis et Singulis. Quod cum Ser(enissi)mi Antecessores | N(ost)ri præcipuam semper Ciuitatis N(ost)ræ **Magni Salis Vielic**ien(sis) habuissent rationem, | utpotè quæ in Fodinis N(ost)ris Salinarys plurimum adferat commodi, ita ut eam eti|am vnam ex Sex Ciuitatibus perpetuorum Judicum Commissariorum ultimæ Instan|tiæ Priuilegiatorum esse uoluerint, idem quoq(ue) Nobis faciendum existimauimus, hoc | præsertim iniquissimo tempore, quo [7]) cum multæ aliæ Ciuitates præcipuæ [8]) tum illa quoq(ue) | ad summam peruenit egestatem. Cum itaq(ue) in eadem Ciuitate **Vielic**iensi ab ipsa | Funda(ti)one Aduoca(ti)a fuerit erecta, quæ cum multis annis per diuersos Insignes Viros | possideretur, tandem munificentiâ primùm quidem Ser(eniss)mi Regis Vladislai, postmodum Se|renissimi Sigismundi Primi Aui et Antecessoris N(ost)ri desideratissimi, eidem ipsi Ciui|tati **Vielic**iensi collata, por eosq(ue) consensu Eroundem Ser(enissi)morum Regum accedente, Primum | quoad medietatem sub tempore memorati Regis Vladislai empta, postea uero præfati | Regis Sigismundi Primi tempore, Juris Ordine, in reliqua medietate, de manibus diuerso|rum Pos(ses)sorum redempta fuit, eaq(ue) postea temporis successu, Legibus Regni sic disponen|tibus, ad eximendum G(e)u(er)oso Joanni Szczerbic Aulico N(ost)ro per Nos conce(s)sa, per ipsumq(ue) | per aliquot Decr(et)a N(ost)ra redempta fuit. Is uerò posteaquam illam annis aliquot | possedisset, eo [9]) præcibus Ciuium illorum adductus est, ut de di(mi)ttenda [10]) eadem Aduocatia | certam cum eis fecisset compositionem, permisisset ut ydem Ciues **Vielic**ienses In|corpora(ti)onem eius Aduoca(ti)æ apud Nos et Regni N(ost)ri Ordines impetrarent, unde fa|ctum est, vt primum quidem Nobilitas totiùs Palatinatùs Cracouien(sis) in Conuentu | particulari Prossouiensi, unanimi consensu, id Nuntys Suis in Mandatis dedis|set, tandem uerò omnes Ordines Regni in Conuentu præsenti G(e)n(er)ali, id ipsum a No|bis peterent, ut eandem Aduoca(ti)am Ciuitati illi conferremus et perpetuis temporibus in|corporaremus. Dedimus itaq(ue) hoc libenter, tot Intercessionibus Senatorum Nuntiorumq(ue) | Terrestrium, ad præsentem Conuentum congregatorum, ut primum quidem Contractum s·u | Compositionem per præfatos Ciues **Vielic**ienses, cum memorato Joanne Szczerbicz, | moderno eiùs Aduoca(ti)æ Pos(ses)sore eo n(omi)ne factam approbaremus, prout iam exnunc | in omnibus punctis, clausulis et conditionibus approbamus et confirmamus, inhæren|doq(ue) Constitu(ti)oni publicæ Conuentûs moderni, Aduoca(ti)am præfatam cum omni|bus eius agris, campis, fundis, subditis, ædificys, censibus, laboribus, fructibus, redi|tibus emolumentisque vn(iver)sis, ita latè longé et circumferentialiter prout ex antiquo | in suis metis, limitibus et graniciebus, [11]) et prout eam modernus Pos(ses)sor vigore commensu|ra(ti)onis commissorialis et Decr(et)orum N(ost)rorum tenuit et possedit, Ciuitati prædictæ **Vielic**i|ensi eiusque Ciuibus in vsus Ciuitatis publicos, Jure perpetuo et hæreditario, conferimus, | damus, donamus et incorporamus, temporibus perpetuis, cum omni Jure, dominio, propri|etate et hæreditate per eandem Ciuitatem, eiusque Ciues, tenen(di), haben(di), perpetuò possidend(i), | atq(ue) in vsus, uti præmissum est Ciuitatis illiûs publicos conuerten(di) Necnon cum expressa | et plenaria facultate et potestate, Judicia omnia ad Aduocatum spectantia, tàm Burgra|bialia quàm Exposita et quæcuis alia, iuxtà

W imię Pańskie amen. Ku wiecznej rzeczy pamięci My ***Zygmunt III.*** *z Bożej łaski Król Polki, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi i Łotwy, a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy tym listem Naszym wszem wobec i każdemu zosobna, komu natem zależy: Najjaśniejsi Poprzednicy Nasi zawsze dla Miasta Naszego* ***Wielkiej Soli*** *czyli* ***Wieliczki*** *jako takiego, które z Naszych kopalni solnych wielkiego dostarcza dochodu, szczególne okazywali względy. tak iż je zaliczonem mieć chcieli do owych sześciu Miast uprzywilejowanych do wysełania ustawicznych Sędziów ostatniej instancyi. Mniemaliśmy więc, że i Nam tak samo czynić należy zwłaszcza w tych wielce niepomyślnych czasach, w których nietylko wiele innych miast przedniejszych ale i ono wielce podupadło. A ponieważ w temże Mieście* ***Wieliczce*** *już przy założeniu onego utworzone zostało wójtostwo, które będąc długi czas w posiadaniu różnych mężów znakomitych, nareście ze szczodrobliwości i to najprzód Najjaśniejszego Króla Władysława a potem Najjaśniejszego Zygmunta I. Dziada i Poprzednika Naszego najukochańszego temuż Miastu* ***Wieliczce*** *nadane, i przezeń za przyzwoleniem od tychże Najjaśniejszych Królów ku temu uzyskanem najpierw w jednej połowie za ponowania wspomnionego Króla Władysława nabyte, później zaś pod przerzeczonym Królem Zygmuntem I. prawnym sposobem w drugiej połowie z rąk różnych posiadaczy wykupione, następnie wszakże z biegiem czasu, gdy ustawy koronne tak rozporządzały, Rodowitemu Janowi Szczerbiczowi Dworzaninowi Naszemu na skup przez Nas oddane, i przez tegoż za kilkoma wyrokami Naszymi skupione zostało, które potrzymawszy je lat kilka, prośbami tychże Mieszczan do tego przywiedzion, iż pewien układ o odstąpienie tegoż wójtowstwa z nimi uczynił, i zezwolił, aby ciż Mieszczanie* ***wieliccy*** *o wcielenie tegoż wójtowstwa u Nas i u Stanów Naszego Królestwa starali się ; w skutek czego najprzód Ziemiaństwo całego województwa krakowskiego na sejmiku w Proszowicach jednowyślną uchwałą posłom swoim to poleciło, a nareście wszystkie Stany Królestwa na sejmie walnym także u Nas dopraszały się, abyśmy pomienione wójtowstwo do tegoż Miasta przyłączyli i wcielili: chętnie przeto przychyliliśmy się do tylu przyczyn Senatorów i Posłów ziemskich, na teraźniejszy sejm zgromadzonych, aby przedewszystkiem ugodę czyli układ między pomienionymi Mieszczanami* ***wielick****imi a przerzeczonym Janem Szczerbiczem, teraźniejszym tegoż wójtowstwa posiadaczem, w owym celu zawarty zatwierdzić, jakoż teraz już we wszystkich szczegółach, określeniach i warunkach uznajemy i zatwierdzamy, a w wykonaniu powszechnej sejmu teraźniejszego ustawy, pomienione wójtostwo ze wszystkiemi rolami, polami i grunty, z poddanymi, budynkami, czynszami i robocizną, ze wszlkiemi polami, dochodami i pożytkami, w takiej szerokości, długości i rozległości, jakie zdawna miedzami, kresami i granicami oznaczone miało, i w jakich je teraźniejszy posiadacz na podstawie pomiaru komissarskiego tudzież wyroków Naszych dzierżył i trzymał, nadajemy i dajemy prawem dziedzicznem i wieczystą darowizną wspomnionemu Miastu* ***Wieliczce*** *i tamtejszemu Mieszczaństwu na ogólny Miasta pożytek, wcielając je do niego na wieczne czasy z władzą i mocą jako dziedziczną własność dzierżyć, mieć, stale posiadać, i jako się wyżej powiedziało, na ogólny Miasta pożytek wyzyskać: tudzież z tem wyraźnem i zupełnem upoważnieniem, wszystkie sądy do Wójta, tak burgrabskie jako należące też zwykłe i wszelkie inne według brzmienia i określeń przywilejów, od Najjaśniejszych Poprzedników Miastu onemu da-*

[7]) Tu zamiast mylnego „quod“ położone. — [8]) Mylne „praecipué“ poprawione na „praecipuae“. — [9]) Wzięte tu zamiast mylnego „et“. — [10]) Właściwie stoi „dittenda“ bez znaku skrócenia. — [11]) Opuszczone „erat“.

contenta et præser(ipt)um Priuilegiorum, per Se|renissimos Antecessores N(ost)ros Ciuitati illi concessorum, per Aduocatum seu Viceaduocatum | tum [12]) per Consules ex medio antiquorum Consulum eligendum et Scabinos ex præscr(ip)to Ju|ris Magdeburgensis iudican(di), tractan(di) et exercendi. Saluo ex eadem Aduoca(ti)a seruitio bel|lico, tempore publicæ Expeditionis Nobis Reiq(ue)publicæ præstando, Harum quibus Sigil|lum M(ajes)t(a)tis N(ost)ræ appensum est Manu N(ost)ra [13]) subscr(ip)t)arum testimonio L(ite)rarum. Datum | **Varsauiae** in Conuentu Regni Generali, die XXVI. Mensis February, Anno D(omi)ni **MDCIX.** | Regnorum Nostrorum Poloniæ XXII. Sueciæ XV. Præsentibus Illustrissimis, Reue|rendissimis, Reuerendis, Illustribus, Magnificis et G(e)n(er)osis Senatorys, Dignitarys, Officiali|bus et Aulicis, tùm etiam Nuntys Terrarum Regni et M(agni) D(ucatus) Litthuaniæ, protunc ad Con|uentum g(e)n(er)alem congregatis in Orig(ina)li Privilegio expressis et specificatis. **Sigismundus** | Rex. Locus Sigillorum M(ajes)t(a)tis et Minoris Cancellariæ Regni. Martinus Mirucki | Secretarius Regiæ M(ajesta)tis m(anu) p(ro)p(ri)a.

Secundi uerò Series est talis.

Joannes Casimirus | Dei Gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithuaniæ, Russiæ, Prussiæ, Massouiæ, Sa|mogitiæ, Kiiouiæ, Liuoniæ, Smolensciæ, Seueriæ, Czerniechouiæque. Necnon Suecoru(m) | Gotthorum Vandalorumque H(aeredita)rius Rex. Significamus praesentibus Literis N(ost)ris quo|rum interest Universis et Singulis, Quod cum in praesentibus Comitys Regni Gene|ralibus felicis Corona(ti)onis N(ost)rae Famatus Proconsul, Consules, Aduocatus et Scabi|ni totaq(ue) Communitas Ciuitatis N(ost)rae **Vielic**ien(sis) per Famatum Simonem Gawęc|ki et Paulum Skalski Consules **Vielic**ien(ses) ac Conciues suos, Juramentum fideli|tatis suae Nobis praestitissent, humiliterq(ue) Nobis supplicassent, ut eorum Jura, et Pri|uilegia approbare et confirmare dignaremur. Nos quemadmodum in praefato Corona|tionis N(ost)rae Conuentu, omnia in vniuersum Jura, Priuilegia, L(ite)ras, immunitates publi|cas et priuatas, omnium Regni et Dominiorum Nostrorum Incola(ru)m statûs, conditio|nis et dignitatis cuiusuis tàm spiritualis quàm saecularis Ordinis hominum, ab An|tecessoribus N(ost)ris ritè concessas, p(rae)uio Juramento approbauimus et confirmauimus, ita | et nunc praefatorum Ciuium **Vielic**iensium supplica(ti)oni uti justae, benignè annu entes, omnia et singula eorundem Jura, L(ite)ras, Priuilegia, Immunitates, Libertates, | praerogatiuas, Exemptiones,[14]) ac Liberta(ti)onem uigore Constitu(ti)onis Anni Millessimi, | Sexcentesimi, Trigesimi Terty ab omnibus stationibus et exactionibus Militum, | omnesq(ue) alias Consuetudines laudabiles, necnon Depositoria, Decr(et)a, Concessiones, | Plebiscita, Senatûs Consulta, Inscriptiones, Cessiones, Exemptiones,Artificum et Con|tuberniorum Fraternitates, eorumq(ue) Priuilegia, et p(rae)cipuè Priuilegium Ser(enissi)mi olim | Vladislai Quarti Fratris N(ost)ri harissimi de data Vars(avi)ae die XXII. Mensis Xbris | Anno Domini Millessimo Sexcentesimo Quadragesimo Sexto, Contubernio Salis Inciso(rum) | alias[15]) *Stolnikom y Kopaczom*, ra(ti)one meliora(ti)onis solu(ti)onis a [16]) mensuris benignè conl|latum [17]), necnon p(rae)rogatiuas, indulta, quieta(ti)ones et alia omnia Munimenta, tàm parga|menea quàm papirea, tàm Constitu(ti)onibus Regni, quàm etiam per Ser(enissi)mos olim Sigis|mundum III. Parentem, Vladislaum IV. Fratrem Nostrum Charissimum, aliosq(ue) quos|uis Diuos Reges, Principes, Duces ac Praedecessores N(ost)ros, ac alias quascunq(ue) Personas | Spirituales vel Seculares eidem Ciuitati N(ost)rae **Vielic**iensi data

*nych, przez **Wójta lub Podwójciego**, których Radźcy z grona dawnych Radźców wybierać mają, i przez Ławników, stosownie do przepisów prawa magdeburskiego sprawować, odbywać i wykonywać; z zastrzeżeniem atoli służby wojennej, w razie pospolitego ruszenia należnej Nam i Rzeczypospolitej z pomienionego wójtostwa. W dowód czego niniejszy dokument w podpis ręki Naszej i w pieczęć Naszą królewską jest opatrzony. Dano w **Warszawie** na Sejmie walnym koronnym dnia 26go miesiąca lutego roku Pańskiego **1609go**, panowania Naszego w Polsce 22go a w Szwecyi 15go, w obecności Jaśnie Oświeconych, Najprzewielebniejszych, Przewielebnych, Oświeconych, Wielmożnych i Rodowitych Senatorów, Dostojników, Urzędników i Dworzan, tudzież Posłów ziemskich z Korony i Wielkiego Księztwa litewskiego wówczas na walny sejm zgromadzonych a w pierwotnym dokumencie wyrażonych i wyszczególnionych. **Zygmunt** Król. Miejsce pieczęci wielkiej i mniejszej Kancelaryi koronnej. Marcin Mirucki Sekretarz Królewskiej Mości ręką swoją.*

Drugiego dokumentu osnowa zaś taka:

Jan Kazimirz** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa a Szwedów, Gotów i Wandalów dziedziczny Król — Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszem i każdemu z osobna komu wiedzieć należy: Ponieważ na teraźniejszym walnym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej Sławetni Burmistrz, Radźcy, Wójt, Ławnicy i wszystka Gmina Miasta Naszego **Wieliczki** przez Sławetnych Szymona Gawęckiego i Pawła Skalskiego, Radźców **wielick**ich a Współobywateli swoich, wykonawszy Nam wierności przysięgę, w uniżoności dopraszali się, abyśmy raczyli prawa i przywileje ich uznać i potwierdzić: My przeto mimo śeśmy na wspomnionym Sejmie koronacyjnym wszystkie w ogólności prawa, przywileje, listy, swobody pospólne i osobne wszystkich królestwa i państw Naszych Mieszkańców tudzież Osób wszelkiego powołania, zatrudnienia i godności tak duchownego jako też świeckiego stanu, przez Poprzedników Naszych należycie dane poprzednią przysięgą uznali i zatwierdzili: jednak i teraz przychylając się łaskawie do wspomnionych Mieszczan **wielick**ich prośby jako słusznej, powzięliśmy zamiar wszystkie w ogóle i w szczególności prawa, listy, przywileje, swobody, wolności, pierwszeństwa, wyjątkowości i uwolnienia a zwłaszcza wyjęcie i uwolnienie w moc ustawy z roku Tysiącznego Sześćsetnego Trzydziestego Trzeciego od wszelakich stanowisk, i poborów wojskowych; dalej wszystkie inne zwyczaje chwalebne; niemniej składy, wyroki, przyzwolenia, uchwały gminne i radne, zapisy ustępstwa, wyjątki, rzemieślnicze i cechowe stowarzyszenia i przywileje ich, a osobliwie przywilej Najjaśniejszego świętej pamięci Władysława IV. Brata Naszego najukochańszego we Warszawie dnia 22go miesiąca grudnia roku Pańskiego Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego Szóstego cechowi stolników i kopaczów soli względem podwyższenia zapłaty od miar łaskawie dany; także odszczególnienia, przyzwolenia, pokwitowania i wszelkie inne dokumenty bądź pergaminowe bądź papierowe, tak w skutek ustaw koronnych jako też przez Najjaśniejszych świętej pamięci Zygmunta III. Ojca, Władysława IV. Brata Naszego najukochańszego, lub przez któregokolwiek ze świętej pamięci Królów, Książąt i Panujących a Poprzedników Naszych, albo też przez jakiekolwiek osoby duchowne lub świeckie pomienionemu Miastu Naszemu **Wie-

[12]) Nie ma tego przysłówka w pierwotnym dokumencie. — [13]) Tamże następuje opuszczone tu „propria“. — [14]) W pierwotnym Jana Kazimirza dyplomie następują opuszczone tu wyrazy „et libertationes tum potissimum exemptionem“. — [15]) W tym dyplomie stoi mylnie „alys“. — [16]) W tym dyplomie mylnie „soluonis ac“. — [17]) Zamiast mylnego „collatis“ położyłem właściwe.

et concessa, datas et | concessas [18]), iustas [19]) et leg(iti)mas, tam in genere quàm in specie, ita ut generalitas speciali|tati et specialitas generalitati non deroget, in omnibus eorum earumque [20]) Articulis, | Punctis, Clausulis, Conditionibus, acsi hic de verbo ad verbum inserta essent, auth(oritat)e | N(ost)ra Regia approban(dum) et confirman(dum) esse duximus, prout approbamus et confirma|mus praesentibus L(ite)ris N(ost)ris, decernentes easdem in quantum Juris est et usus ea|rum habetur, vim et robur debitae firmitatis obtinere debere. In quorum fidem | praesentes, manu N(ost)ra subscr(ipt)as, Sigillo Regni muniri iussimus. Datum **Craco|uiae** in Comitys Regni G(e)n(er)alibus Felicis Corona(ti)onis N(ost)rae, Die Sexta February | Anno Domini **Millesimo, Sexcentesimo, Quadragesimo, Nono.** Regnorum Nostro|rum Poloniae et Sueciae Anno Primo. Praesentibus Reuerendissimis, Reuerendis, | Magnificis, G(e)n(er)osis Senatorys, Officialibus et Aulicis, tùm etiam Nunc|tys Terrarum Regni et M(agni) D(ucatus) Lith(uaniae) ad praesentia Comitia congregatis, in orig(ina)li Priui|legio expressis et specificatis **Joannes Casimirus** Rex. Locus Sigilli Cancel|lariae Regni Majoris. Thomas Vieyski R(e)g(i)ae M(ajes)t(a)tis S(e)cr(etar)ius mppa.

Nos itaque | **Michael** Rex præfatæ Supplica(ti)oni benignè annuentes, eadem Priuilegia in omni|bus eorundem Punctis, Articulis, Conditionibus, Nexibus et Ligamentis, approbanda et | confirmanda et ratificanda esse duximus, uti quidem de suprema p(otes)t(a)te N(ost)ra Regia | (in quantum Juris est) approbamus et confirmamus, harum Literarum munimine | decernentes easdem vim et robur perpetuæ firmitatis obtinere debere. In quorum omni|um fidem et euidentius Testimonium, præsentibus manu N(ost)ra subscr(ipt)is Sigillum Regni | subappensum. Datum **Varsauiae** die XXVIII. Mensis Nouembris, Anno Domini | **MDCLXX**, Regni uerò Nostri Anno Secundo. **Michael** Rex. Sigillum appen|sum Regni Minoris Cancellariæ. Joannes Wołowski, Varmiensis et Culmensis | Can(oni)cus S(e)c(reta)rius R(e)g(i)æ M(ajesta)tis.

Nos itaq(ue) **Joannes III.** etiamsi in hoc felici Coro|na(ti)onis N(ost)ræ Conuentu g(e)n(er)ali omnia Jura, Priuilegia, Libertates et p(ræ)rogatiuas | Vniuersis Regni N(ost)ri Ordinibus, Ciuitatibus et Oppidis ac Subditis N(ost)ris generaliter | omnibus, Literis N(ost)ris abunde approbauimus, tamen Supplica(ti)oni suprascr(ipt)orum Ciuiu(m) | **Vielic**ien(sium), præsertim Nobilis Joannis Gładysz Militis N(ost)ri Ueterani fauentes meritis, cui | in hac Ciuitate **Vielic**ien(si), bellica arma deponere, sudoresq(ue) martios detergere, et ad de|cursum vitæ suæ annorum sic fatis disponentibus complacuit, libenter Supplicationi | huic detulimus, omniaq(ue) Jura et Priuilegia, hic inserta, in omnibus Punctis, Clausulis et | Conditionibus Auth(oritat)e N(ost)ra Regiâ renouanda, conseruanda, ratificanda, confirmanda | roboranda et approbanda esse duximus, prout renouamus, conseruamus, ratificamus, con|firmamus roboramus et approbamus, Inquantum Juris est, et vsus earum habetur, De|cernentes easdem, vim et robur debitæ firmitatis semper obtinere debere perpetuis | temporibus. In Cuius rei fidem præsentes manu N(ost)ra subscr(ipt)as Sigillo Regni commu|niri iussimus. Datum **Cracouiae** in Comitys G(e)n(er)alibus Felicis Corona(ti)onis N(ost)ræ, Die | xxx Mensis Aprilis, Anno Domini **MDCLXXVI.** Regni N(ost)ri II. Anno. **Jo|annes** Rex. Locus Sigilli, Cancellariæ Minoris Regni. Melchior Gurowski | Sacræ R(e)g(i)æ M(ajesta)tis Secretarius.

liczce *dane i udzielone a słuszne i prawowite, nie tylko w ogólności ale i w szczególności, tak iżby ogólność szczególności a szczególność ogólności nie ujmowała, we wszystkich rozdziałach, orzeczeniach, okresach i warunkach, jakby tu dosłownie zamieszczone były, władzą Naszą królewską uznać i zatwierdzić, jakoż uznajemy i zatwierdzamy niniejszym listem Naszym z tem postanowieniem, iżby w należytej mocy i wadze były, o ile w używaniu są i słuszność na to dozwala. W dowód czego niniejsze ręką swoją podpisawszy pieczęcią koronną ztwierdzić poleciliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *na Sejmie walnym szczęśliwej koronacyi Naszej dnia szóstego lutego roku Pańskiego* ***Tysiącznego Sześćsetnego Czterdziestego Dziewiątego*** *a w pierwszym królowania Naszego polskiego i szwedzkiego, w przytomności Najprzewielebniejszych, Przewielebnych, Wielmożnych, Rodowitych Senatorów, Dostojników, Urzędników i Dworzan, tudzież Posłów z ziem koronnych i Wielkiego Księztwa litewskiego na teraźniejszy Sejm przybyłych, w pierwotnym dyplomie wyrażonych i wyszczególnionych.* ***Jan Kazimirz*** *Król. Miejsce pieczęci wielkiej Kancelaryi koronnej. Tomasz Ujejski Jego Królewskiej Mości Sekretarz ręką swoją.*

Przeto My ***Michał*** *Król, przychylając się łaskawie do wspomnionej prośby postanowiliśmy one przywileje we wszystkich szczegółach, rozdziałach, określeniach, spójniach i składniach uznać, wzmocnić i zatwierdzić; jakoż z najwyższej władzy Naszej królewskiej, o ile słuszność dozwala, uznajemy, wzmacniamy i zatwierdzamy mocą tego dyplomu rozporządzając, aby w trwałej mocy i wadze wieczystej utrzymane były. Dla wiarygodności czego wszystkiego i ku oczywistszemu świadectwu pieczęć koronna zawieszona u niniejszego podpisem ręki Naszej opatrzonego. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 28go miesiąca listopada roku Pańskiego* ***1670go*** *a w drugim Naszego panowania.* ***Michał*** *Król. Wisząca pieczęć koronna Kancellaryi mniejszej. Jan Wołowski, warmieński i chełmieński Kanonik, Sekretarz Jego Królewskiej Mości.*

My więc ***Jan III.*** *aczkolwiekeśmy na tym walnym Sejmie szczęśliwej koronacyi Naszej wszystkie prawa, przywileje, swobody i wyjątkowości wszystkim Królestwa Naszego Stanom, tudzież Miastom, Miasteczkom i Poddanym Naszym w powszechności dostatecznie potwierdzili, przychylając się atoli chętnie do prośby pomienionych Mieszczan* ***wielick****ich a zwłaszcza przez wzgląd na zasługi Szlachetnego Jana Gładysza, starego Wojskowego Naszego, któremu się upodobało w temże Mieście* ***Wielicze*** *oręż wojny odłożyć, znój marsowy obetrzeć, i do ostatnich dni żywota swojego za wolą Bożą przebywać, postanowiliśmy wszystkie prawa i przywileje tu przytoczone, we wszystkich szczegółach, określeniach i przepisach powagą Naszą królewską ponowić, zachować, uznać, pochwalić, umocnić i zatwierdzić, jakoż ponawiamy, zachowujemy, uznajemy, pochwalamy, umacniamy i zatwierdzamy o ile słuszne i w używaniu są, chcąc to mieć, aby w należytej mocy i wadze utrzymane były po wieczne czasy. Dla wiarygodności czego dokument niniejszy ręką swoją podpisawszy, w pieczęć koronną opatrzyć poleciliśmy. Dano w* ***Krakowie*** *na Sejmie walnym szczęśliwej koronacyi Naszej dnia 30. miesiąca kwietnia roku Pańskiego* ***1676go,*** *a w drugim Naszego panowania.* ***Jan*** *Król. Miejsce pieczęci Kancellaryi mniejszej koronnej. Melchior Gurowski Jego Królewskiej Mości Sekretarz.*

[18]) Pominięte „iusta et legitima“. — [19]) Pominięty spójnik „que“. — [20]) Zamiast mylnego „corumque“ tu położone.

Nos itaq(ue) **Avgvstvs** Rex Supplica(ti)oni prae|fatorum Ciuium **Vielic**iensium, uti iustae benignè annuentes. Quemadmodum circà feli|cem Corona(ti)onem N(ost)ram, omnia in vniuersum Jura, Priuilegia, Decr(et)a L(ite)ras Immunitates pu|blicas et priuatas, Omnium Regni et Dominiorum N(ost)rorum Incolarum Statûs Conditionis et dignitatis cuiusuis Ordinis hominum, à Serenissimis Antecessoribus N(ost)ris, ritè concessa | et collata, Jureiurando approbauimus et confimauimus, ita et nunc praefatos Ciues N(ost)ros **Vie**|**lic**ienses, circa ea inuiolabiliter conseruare et manutenere cupientes, Auth(oritat)e et de plenitudine | P(o)t(esta)tis N(ost)rae Regiae, omnia et singula eorundem Jura, Priuilegia, Decr(et)a, Immunitates, Libertates, | Praerogatiuas, Literas, Exemptiones, ac Liberta(ti)onem vigore Constitu(ti)onum Regni publicarum, | ab omnibus Stationibus et Exactionibus Militum, omnesq(ue) alias Consuetudines laudabiles, nec|non Depositoria, Concessiones, Plebiscita, Senatûs Consulta, Inscri(pti)ones, Cessiones, Artificum | et Contuberniorum Fraternitates eorumq(ue) Priuilegia. Et praecipuè Priuilegium supra|scr(ipt)um Serenis(si)mi Antecessoris N(ost)ri Joannis III. Necnon Priuilegia Ser(enissi)morum Sigis|mundi de Data Cracouiae F(e)r(i)a Sexta ante Dominicam Ramis Palmarum Anno D(omi)ni Mille simo Quingentesimo Septimo, et Sigismundi Augusti, de Data Varsauiae in Conuentu Re|gni G(e)n(er)ali Die Septima Mensis July Anno Millesimo, Quingentesimo, Septuagesimo, Item Eiusd(em) | de Data Vars(avi)ae Die Trigesima May, Anno Millesimo Quingentesimo Septuag(esi)mo Primo. It(em)| Joannis III. Vars(avi)ae, Die Decima Septima Aprilis, Millesimo, Sexcentesimo, Octuagesimo Tertio | quibus omnja Jura, Priuilegia, Praerogatiuae, Libertates Ciuitati huic collata et concessa, con|firmata et approbata sunt, Impensae uero superfluae G(e)n(er)oso Succam(era)rio et eius Judici seu | Deputato abrogatae, et nonnisi semel in Anno descendenti viginti duo Fertones assignati | tùm et Auoca(ti)ones causarum ex crudis Cita(ti)onibus, Incarcera(ti)o Consulum, Ciuium et Inco|larum **Vielic**iensium prohibita, et Appella(ti)ones à Judicio Succam(e)r(aria)li, recta ad Judicia N(ost)ra | deuolui assignatae, Prouentusq(ue) Ciuitatis ipsis Ciuibus competere, Necnon Prouentûs Succa|merariales iniusti sublati, Consules uerò ex Quindecim, nonnisi Sex eligendi, Processus breui|or instituendus, ac alia ad bonum Regimen et Conserua(ti)onem Ciuitatis ordinata et constitu|ta sunt. I(tem) Serenissimi Sigismundi Augusti de data Varsauiae Die Quinta Octobris Anno | Millesimo Quingentesimo Septuagesimo Primo, Reser(ipt)um ad G(e)n(er)osum Succam(era)rium, ne Consu||les ab Offitys degradentur et mancipentur, sub paenis Mille Aureorum Hungaricalium. It(em) Eius|dem Ser(enissi)mi Sigismundi Augusti de Data Lublini in Conuentu Regni G(e)n(er)ali F(e)r(i)a Sexta ante | Festum S(ancti) Joannis Baptistæ, Anno Millesimo Quingentesimo, Sexagesimo Sexto. Ne Extranei | homines atq(ue) Judæi in Ciuitate morentur et mercimonys præcipuè Sale mercentur, soli dum|taxat Ciues **Vielic**ien(ses) tàm ditioris quàm tenuioris fortunæ quibus concessum est singu|lis septimanis Octodecem Bancos Salis in Zuppis **Vielic**ien(sibus) emere, duobus insimul et tri|bus, siue etiam quatuor pecuniam componentibus. Et Ser(enissi)mi Casimiri de Anno Millesimo, | Quadringentesimo Quinquagesimo Primo. Quo Ciuibus **Vielic**iensibus, plenaria facultas di|uendendi Sal bancatum Cracouiæ conceditur. It(em) Ser(enissi)m(o)rum Sigismundi III. Vars(aui)ae Die Duodeci|mâ May Millesimo Sexcentesimo Trigesimo Primo, Vladislai Quarti, Die Decimâ Octauâ Marty | Millesimo, Sexcentesimo Trigesimo Tertio, Tum Eiusdem Die Trigesima 8bris, Mille(si)mo Sex(cen)t(e)-

My więc **August** *Król, przychylając się łaskawie do wspomnionych Mieszczan* **wielick***ich prośby jako słusznej, aczkolwiek przy szczęśliwej koronacyi Naszej w powszechności wszystkie prawa, przywileje, wyroki, dokumenty, swobody pospólne i osobiste wszystkich Królestwa i Państw Naszych Mieszkańców wszelkiego stanu, powołania i godności ludzi, od Najjaśniejszych Poprzedników Naszych należycie udzielone i nadane przysięgą uważniliśmy i zatwierdzili, pragnąc wszakże i teraz przerzeczonych Mieszczan Naszych* **wielick***ich przy nich nienaruszenie zachować i utrzymać, z powagi i zupełnej władzy Naszej królewskiej wszystkie i pojedyncze ich prawa, przywileje, wyroki, swobody, wolności, odszczególnienia, listy, wyjątkowości i uwolnienie na mocy pospólnych ustaw koronnych od wszelkich stanowisk i poborów wojskowych, tudzież wszystkie insze zwyczaje chwalebne, składy, nadania, uchwały ludowe i radne, zapisy, ustępstwa, rzemieślnicze i cechowe stowarzyszenia i przywileje ich, a osobliwie przytoczony wyżej przywilej Najjaśniejszego Poprzednika Naszego Jana III. dalej przywileje Najjaśniejszych Zygmunta dany w Krakowie w piątek przed niedzielą kwietnią roku Pańskiego Tysiącznego Pięćsetnego Siódmego, i Zygmunta Augusta dany w Warszawie na Sejmie walnym koronnym dnia 7go miesiąca lipca roku Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego: tudzież tegoż Króla dany w Warszawie dnia 30go maja roku Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Pierwszego, i Jana III. w Warszawie dnia 7go kwietnia roku Tysiącznego Sześćsetnego Ośmdziesiątego Trzeciego dany, któremi wszystkie prawa, przywiteje, pierwszeństwa, wolności temuż Miastu udzielone i nadane zostały uznane i zatwierdzone, zaś wydatki zbyteczne na Rodowitego Podkomorzego i jego sędzię albo zesłannika wzbronione i raz tylko w rok zjeżdżającemu dwadzieścia dwa wiardunki naznaczone, przytem wytaczanie spraw wskutek prostych pozwów, więzienie Radźców, Mieszczan i Mieszkańców* **wielick***ich zabronione, przesełanie odzwów od sądu podkomorskiego wprost do Sądów nadwornych poruczone, dochody miejskie samym Mieszczanom zastrzeżone, zarazem niesprawiedliwe dochody podkomorskie zniesione, liczba Radźców wybieralnych z piętnastu na sześciu zmniejszona, krótsze postępowanie ustanowione, i insze rozporządzenia w celu utrzymania Miasta i porządku w niem wydane; tudzież Najjaśniejszego Zygmunta Augusta w Warszawie dnia 5go października roku Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Pierwszego wydany reskrypt do Rodowitego Podkomorzego aby Radźców od urzędowania nie usuwał i nie imał pod karą tysiąca czerwonych złotych węgierskich; dalej tegoż Najjaśniejszego Zygmunta Augusta w Lublinie na sejmie walnym koronnym w piątek przed świętem świętego Jana Chrzciciela roku Tysiącznego Pięćsetnego Sześćdziesiątego Szóstego wydany zakaz, aby ludzie postronni i żydzi w Mieście nie przebywali a zwłaszcza solą nie kupczyli tylko sami Mieszczanie* **wieliczc***y tak zamożniejsi jako też mniej zamożni, którzy mają pozwolenie kupować w żupie* **wielick***iej co tydzień po ośmnaście bałwanów soli, składając się na kupno po dwóch, trzech a nawet i czterech: i Najjaśniejszego Kazimirza z roku Tysiącznego Czterechsetnego Pięćdziesiątego Pierwszego, którym dana jest Mieszczanom* **wielick***im zupełna wolność sól bałwaniastą w Krakowie przedawać; dalej Najjaśniejszego Zygmunta III. w Warszawie dnia 12go maja roku Tysiącznego Sześćsetnego Trzydziestego Pierwszego, Władysława IV. dnia 18go marca roku Tysiącznego Sześćsetnego Trzydziestego Trzeciego, tudzież tegoż Króla dnia 30go października roku Tysiączne-*

s(i)mo | Trig(esi)mo Sexto, Joannis Casimiri Die Vndecima July Millesimo Sexcentesimo, Quinquag(esi)-
mo, Jo|annis III. Die Decima Octaua Febr(uary) Milles(i)mo Sexc(en)t(esi)mo Octuag(esi)mo Quarto. Quibus
Incolae in Fun|dis Ciuitatis per nonnullos Contractus Zuppae
annexis, manentes, victum in eadem Ci|uitate **Vielic**ien(si) quaeritantes, Jus Ciuitatis non habentes, Artifices non contu-
bernales, liquo|res mercimoniaq(ue) uaria propinantes, mercan-
tes et exercentes, Jurisdictioni Civili nemine | excepto sunt incorporati et subjecti et ad omnia onera Ciuilia sufferenda, sub
paenis ibidem | expressis adstricti. It(em) Decr(et)a Ser(enissi)m(o)rum Stephani, An(ni) Millesimi Quingentesimi Octuagesimi Noni | et Vladislai IV. Millesimi Sexcentesimi Trigesimi Septimi. Quibus Forum Consulibus **Vielic**ien(sibus) | resp(ect)u grauaminum ex Off(ici)o illatorum, non coram Judicio Succam(e)ra(ria)li, sed coram Judicys N(ost)ris,| resp(ect)u uerò debiti Successionis, Contractus uel alicuius priuatae iniuriae, coram Judicio | Ciuili ad respondendum est assignatum. It(em) Sigismundi III. Decretum de Anno Mill(esi)mo| Sexcent(esi)mo Quarto, quo Consules **Vielic**ien(ses) circa Pensionem Salinariam ex Zuppis percipi|endam, vigore Priuilegiorum conseruantur, [19]) qua pensione | non aliter | ipsos gaudere | uolum(us) nisi | ut reparatio|ni viarum | per Ciui(ta)tem in|clusiue in|cumbant [20]). It(em) Ser(enissi)morum Casimiri Anni Mill(esi)mi Quadrin|gent(esi)mi Octuag(esi)mi Noni, et Sigismundi Augusti, Millesimi Quing(entesi)mi Sexag(esi)mi Sexti, Qui|bus Ciues **Vielic**ien(ses) in perpetuo vsu quietaq(ue) poss(essi)one Depository Oswiecimensis perma|nere debent, absque ulla mollesta(ti)one. It(em) Priuilegia Sigismundi Augusti Anni Mill(esi)mi | Quing(entesi)mi Quinquag(esi)mi Quarti, et Joannis Casimiri Ann(i) Mille-
(si)mi Sexcent(esi)mi Quinquag(esi)mi Quarti | Fraternitatem Tragariorum in omnibus articulis approbantia. It(em) Priuilegium Ser(enissi)mi Ste|phani de Anno Millesimo Quing(entesi(mo Septuag(esi)mo Nono, quo a quolibet curru cuiuscunq(ue) g(e)n(e)ris et | speciei rerum uendendarum et [21]) emendarum Foraliorum [22]) solutio medy grossi ussualis, ex|ceptis Nobilibus et Sp(iritua)l(i)bus Personis, sub confisca(ti)one est concessa, et pecunia haec in repara|tionem Ciuitatis assignata, Et Ser(enissi)mi Joannis III. de A(nn)o Mill(esi)mo Sexc(en)-
t(esi)mo Septuag(esi)mo Sexto, Quo | Ciuitati **Vielic**ien(si) confertur et incorporatur Vectigal, a boue gro(ssi) quatoru, a juuenco gro(ssi) tres, | a vitulo gro(ssi) duo, a porco gro(ssi) tres, ab ariete gro(ssi) duo, a pedestri h(omi)ne res aliquas consumptibi|les ad uendendum ferente grossus unus, a curru panibus impleto gros(si) sex, per hebdomadas | et annos sequentes exigendum, Necnon Exactio antiqua *Łopatkowe* | *Niepołomickie* nuncupata. It(em) Priuilegium eiusdem Ser(enissi)mi Joannis III. de Anno Milles(i)mo Sexcent(esi)mo Octua|gesimo Septimo, quo Hybernae in florenos Mille extenden(dae) ad florenos duntaxat Quingentos mo|derantur et reducuntur, Contenta(ti)o uerò ad florenos Trecentos Triginta Tres ascendens ab|rogatur, cum expressa adiecta clausula, ut [23]) auulsae per G(enerosum) [24]) Capitaneu(m) Kowalensem Ro|znowa et [25]) per G(enerosum) Krasucki [26]) Grabowka Villae hacten(us) ad Ciuitatem **Vielic**i|ensem spectantes et quoq(ue) [27]) prope [28]) adiacentes, Fundi Roznowey Campi, Lednica || Mierzącka et aliquot Domunculae in fu(n)do [29]) Zuppensi, in vico tamen Ciuitatis et | Laneis

go Sześćsetnego Trzydziestego Szóstego, Jana Kazimierza dnia 11go lipca roku Tysiącznego Sześćsetnego Pięćdziesiątego, Jana III. dnia 18go lutego roku Tysiącznego Sześćsetnego Ośmdziesiątego Czwartego wydane, któremi mieszkańcy na gruntach miejskich, pewnemi ugodami do żupy przyłączonych, osiadli, w temże mieście **Wieliczce** *utrzymania szukający, prawa miejskiego niemający, rzemieślnicy niecechowi, przedający lub wyrabiający napitki i różne towary lub niemi kupczący, wszyscy bez wyjątku pod zwierzchność miejską są poddani, i do ponoszenia wszystkich ciężarów miejskich pod karami tamże wyrażonemi podciągnięci; następnie wyroki Najjaśniejszego Stefana z roku Tysiącznego Pięćsetnego Ośmdziesiątego Dziewiątego i Władysława IV. z roku Tysiącznego Sześćsetnego Trzydziestego Siódmego, któremi Mieszczanom* **wielick***im względem uciążliwości urzędownie im uczynionych, nie przed sądem podkomorskim lecz przed sądami Naszemi, a względem długu, spadku, ugody albo jakiej niesłuszności osobistej przed sądem miejskim miejsce do rozprawy naznaczone; dalej Zygmunta III. wyrok z roku Tysiącznego Sześćsetnego Czwartego, którym Radźcom* **wielick***im płaca solą, z żup pobierać się mająca, na podstawie przywilejów zachowana, którą płacę w tym tylko celu im wydawaną mieć chcemy, aby się zajmowali naprawą dróg w obrębie Miasta; tudzież Najjaśniejszych Kazimierza z roka Tysiącznego Czterechsetnego Ośmdziesiątego Dziewiątego i Zygmunta Augusta z roku Tysiącznego Pięćsetnego Sześćdziesiątego Szóstego, według których Mieszczanie* **wieliccy** *w ciągłem używaniu i spokojnem posiadaniu składu oświęcimskiego pozostać mają bez niepokojenia; także przywileje Zygmunta Augusta z roku Tysiącznego Pięćsetnego Pięćdziesiątego Czwartego i Jana Kazimierza z roku Tysiącznego Sześćsetnego Pięćdziesiątego Czwartego, zatwierdzające we wszystkich rozdziałach stowarzyszenie Wozaków; dalej przywilej Najjaśniejszego Stefana z roku Tysiącznego Pięćsetnego Siedmdziesiątego Dziewiątego, którym od każdego wozu z przedażnemi lub kupnemi rzeczami jakiegokolwiek rodzaju i gatunku opłata targowa w ilości półgroszka zwyczajnego, wyjąwszy szlachtę i osoby duchowne, pod karą zabrania, pozwolona, i pieniądze te na naprawę Miasta przeznaczone: tudzież Najjaśniejszego Jana III. z roku Tysiącznego Sześćsetnego Siedmdziesiątego Szóstego, którym na rzecz Miasta* **Wieliczki** *ustanowiony i zaprowadzony pobór myta: od wołu po cztery grosze, od stadnika po trzy grosze, od cielaka po dwa grosze, od wiepra po trzy grosze, od barana po dwa grosze, od człowieka pieszego płody spożywcze na przedaż niosącego po groszu, od wozu chlebem napełnionego po groszy sześć każdego tygodnia w latach następnych, tudzież pobór dawny Łopatkowe niepołomickie zwany; następnie przywilej tegoż Najjaśniejszego Jana III. z roku Tysiącznego Sześćsetnego Ośmdziesiątego Siódmego, którym podatek na zimowe leże wojska do tysiąca złotych zwiększyć się mający zniża się na pięćset złotych, wynagrodzenie zaś do złotych trzysta trzydzieście trzy podniesione znosi się z dodaniem wyraznego zastrzeżenia, iżby wsie Rożnowa przez Rodowitego Starostę kowalskiego i Grabówka przez Rodowitego Krasuckiego oderwane, dotąd do Miasta* **Wieliczki** *należące a blisko też położone grunty, pola rożnowskie, Lednica, Mierzaczka i domki na grun-*

[19]) i [20]) Ustęp między temi dwoma odselaczami mieszczący się, przypisany na marginesie odmienną ręką wdziewięciu wierszykach. — [21]) „Et“ zamiast przekreślonych wyrazów „tum Foraliorum“ położone. — [22]) Nad wierszem dopisane. — [23]) i [27]) Wyrazy między temi liczbami tu zamieszczone, przypisane są w dokumencie pod 246. wierszem na spodnim marginesie w półtrzecia wierszykach. — [24]) Wskazuje miejsce, gdzie przekreślone nazwisko „Krasucki.“ — [25]) i [26]) Trzy wyrazy nad drugim wierszykiem dopisane. — [28]) Następujące pierwsze dwie litery „ad“ dopisane nad wierszem. — [29]) Wyrazy „in fu(n)do“ przypisane nad wierszem zamiast przekreślonych „sub praetextu.“

Ciuitatensibus consistentes, ad[30]) omnes Reipu|blicae Contributio|nes proportiona|te cum scilicet | consensu Admi|nistratoris N(ost)ri | uel uices suas | in directione | Zupparu(m) ge|rentis ne per | id jurisdi|ctioni propriae | deroget(ur) com|portent et | [31])
249 contribuant, aliaq(ue) omnia Jura, | Priuilegia, Decr(et)a, tàm pargamenea quàm papirea, et in Libro Codicis[32]) Donati Dicto[33])
250 in Archiuo Ciuitatis | **Vielic**iensis extante, continentia, etsi hic
251 non inserta et non specificata, pro insertis tamen | et specificatis censenda, cum omnibus earum Contentis, punctis, Clausulis, arti-
252 culis, nexibus, | acsi de uerbo ad uerbum hic inscripta essent,[34]) prout | Juris sunt | et vsus | earum ha|betur,[35]) Auth(oritat)e
253 et de plenitudine p(otesta)tis N(ost)rae Regiae, ap|probanda, roboranda, innouanda, confirmanda, ratificanda et manutenenda esse
254 duximus, | uti quidem approbamus, roboramus, innouamus, confir-
255 mamus, ratificamus et manutenem(us) | decernentes ea omnia et singula vim et robur perpetuae firmitatis obtinere debere, nec
256 in|uiolata a quopiam semper manere. Ac insuper[36]) inhaerendo legibus et constitutionibus Regni publicis de Bonis mensae N(ost)rae Regiae sancitis | singulariter Constitutioni Regni generali anni 1633 folio 46 titulo *Libertacia Miasta* **Wieliczki** *od sta|cyi zolnierskich*, et Constitutioni 1635 fol(io) 40 titulo *Wolność od stanowisk zolnierskich* tum | et Const(itutioni) 1658 fol(io) 40 titulo *Miasta Nasze Bochnia* **Wieliczka** nec non Constit(ution)i 1673 fo(lio) | 23 titulo *Oeconomie* et Const(ituţioni) 1676 simili titulo *Oeconomie* fol(io) 44, adextremu(m) 1678 fol(io) | 6 titulo *Ochrona dobr Naszych ockonomicznych* hanc eandem Ciuitatem **Vielic**ien(sem) iuxta praealle|gatas Constitutiones ab omnibus et singulis oneribus militaribus Hybernae consistentiae Militiae Portionibus | Dationibus extorsionibus pensionibus exactionibus quoqunq(ue) nomine nocitatis tam Nostri Exercitus | quam Regni et M(agni) D(ucatus) Lithuaniae liberamus eximimus et in contrauenientes aliquod grauamen | huic Ciuitati **Vielic**ien(si) illiusq(ue) incolis inferre praesumentes paenaru(m) rigorem in Legibus Regni et | militaribus articulis descriptu(m)
257 interponimus Quod ad notitiam omniu(m) quorum interest[37]) |
258 praecipue G(e)n(er)osi Succamera|ry Crac(oviensis) eiusq(ue) Vicesgerentis nencon Officy[38]) Castrensis Cap(ita)nealis Cra-
259 couien(sis) et Zupparialis | **Vielic**ien(sis) nunc et pro tempore existentium deducendo ipsis serio mandamus[39]) Vt eosdem Ciues
260 **Vielic**ien(ses), circa | Jura suprarecensita et praesentem Ap-
261 proba(ti)onem N(ost)ram, in omnibus et per omnia, | non obstantibus quibusuis in contrarium Oppositionibus, Priuilegys et Re-
262 scr(ipt)is, conseruent | et manuteneant, conseruarique et manu-
263 teneri ab omnibus curent. Pro Gratia N(ost)ra | et sub paenis in Violatores et Conuulsores Priuilegiorum N(ost)rorum Legibus
264 Regni sancit(is). | In quorum fidem praesentes manu N(ost)ra
265 subscr(ipt)as Sigillo Regni communiri iussimus. | Datum . . . .
couiae[40]) Die [41]) Mensis [42]) Anno Domini [43]) |
Regni uero N(ost)ri Anno [44])

Augustus Rex

cie żupnym wprawdzie ale we wiosce miejskiej i na łanach miejskich znajdujące się, przyczyniały się i przypłacały stosunkowo do wszystkich Rzeczypospolitej danin, z przyzwoleniem wszakże Rządzcy Naszego lub zastępcy jego w zarządzie żup, aby przez to własna zwierzchność ujmy nie doznawała; nareście wszystkie insze prawa, przywileje, wyroki, tak pergaminowe jako też papierowe i w księdze kodeksem dąrowanym zwanej, w archiwie Miasta **Wieliczki** *znajdującej się zawarte, chociaż tu niezamieszczone i niewyszczególnione jednak za zamieszczone i za wyszczególnione uważać się mające, ze wszystkiemi w nich wyrażonemi szczegółami, okresami, rozdziałami, warunkami, jakby dosłownie tu wypisane były, o ile na prawie się zasadzają i w używaniu są, umyśliliśmy sobie powagą i z zupełności władzy Naszej królewskiej pochwalić, wzmocnić, ponowić, zatwierdzić i w mocy utrzymać, jakoż pochwalamy, wzmacniamy, ponawiamy, zatwierdzamy i w mocy utrzymujemy, postanawiając, iż to wszystko razem i w szczególności w należytej wadze i trwałej mocy zostać ma i przez nikogo naruszone bydź nie powinno. Nadto odnosząc się do pospólnych praw i ustaw koronnych o dobrach Naszego stołu królewskiego zatwierdzonych a zwłaszcza do powszechnej ustawy koronnej z roku 1633go na stronicy 46tej pod napisem: „Libertacya Miasta* **Wieliczki** *od stacyj żołnierskich" — do ustawy z r. 1635 na str. 40 pod napisem: „Wolność od stanowisk żołnierskich" — dalej do ustawy z r. 1658 na str. 40 pod napisem: „Miasta Nasze Bochnia i Wieliczka" — tudzież do ustawy z r. 1673 na str. 23 pod napisem: „Ekonomije" i do ustawy z r. 1676 pod takim samym napisem „Ekonomije" na str. 44, nareście doustawy z r. 1678 na str. 6 pod napisem: „Ochrona dóbr Naszych ekonomicznych" uwalniamy i wyłączamy wspomnione Miasto* **Wieliczkę** *stosownie do wyżej przytoczonych ustaw od wszystkich w ogóle i w szczególności ciężarów chleba zimowego i stanowisk w czasie wypraw wojskowych, od dostarczania żywności, zaopatrywań, wydzierstw, żołdu, poborów jakąkolwiek nazwą oznaczonych wojska tak Naszego jako też koronnego i litewskiego, a przestępcom, ważącym się Miastu* **Wieliczce** *albo jego Mieszkańcom jaką krzywdę wyrządzić, surowością kar w prawach koronnych i artykułach wojskowych opisanych zagrażamy. O czem wszystkich, których się to tyczy, a osobliwie Rodowitego Podkomorzego krakowskiego i jego Zastępcę tudzież Urzęd starości w grodzie krakowskim i żupn* **wielicki**, *teraz i potem będących, zawiadamiając surowo im nakazujemy, aby bez względu na wszelkie przeciwne przedstawienia, przywileje i rozporządzenia, przerzeczonych Mieszczan* **wielick***ich przy prawach wyżej wyrażonych i przy niniejszem zatwierdzeniu nie tylko sami zupełnie i całkowicie utrzymali i zachowali, ale także nad dopełnieniem tego nakazu ze strony drugich czuwali dla łaski Naszej pod karami na gwałcicieli przywilejów Naszych prawami koronnemi ustanowionemi. W dowód czego niniejszy Dyplom ręką Naszą podpisany w pieczęć koronną opatrzyć poleciliśmy. Dano w* **kowie**[40]) *dnia* [41]) *miesiąca* [42]) *roku Pańskiego* [43]) *a panowania Naszego w roku* [44])

August *Krol.*

Treść u samego dołu na 7mej stronie:

Confirmatio Jurium et Priuilegiorum Ciuitati Vielicien(si) a Ser(enissi)mis Diuae Memoriae Regibus Poloniae collat(orum).

Potwierdzenie praw i przywilejow nadanych Miastu Wieliczce przez Najjaśniejszych świętej pamięci Królów polskich.

Z oryginału pergaminowego o czterech kartach po 405 milimetrów wysokości a 282 wysokości mierzących, pierwotnie na grzbiecie zeszytych sznurkiem, na którego końcach odcisk pieczęci był zawieszony.

---

[30]) Tu przekreślone „eadem Hyberna" a przypisany koment, odsełający do uzupełnienia znajdującego się na prawej krawędzi w 14 wierszykach a tu od liczby [30]) do [31]) się ciągnącego. — [32]) i [33]) „Codicis" i „dicto" przypisane nad wierszym. — [34]) W tem miejscu koment odnoszący się do przypisku, tu między liczbą [34]) i [35]) objętego a w dokumencie po lewej stronie na krawędzi dodanego. — [36]) Koment przed wykreślonemi w 256tym i 257mym wierszu słowy: „mandamus serio omnibus et singulis, | tam Officys et Judicys quam alys quibuscunq(ue) Personis, et" odsełający do znacznego uzupełnienia, dopisanego poniż podpisu królewskiego w 11 wierszach przez całą szerokość 7mej stronnicy. Wspomnione uzupełnienie oznaczone tu liczbami [36]) i [37]). — [38]) i [39]) Słowa „Officy" i dalsze „deducendo ipsis serio mandamus" dodane nad wierszami. — [40]) Początkowe litery wyskrobane. — [41]) Odstęp próżny na 18 milimetrów. — [42]) Odstęp na 30 milimetrów. — [43]) Odstęp na 50 milimetrów. — [44]) Miejsce próżne.

Rok 1386, 1393, 1395, 1403, 1413, 1421, 1569, 1597, 1750.

Wypis z metryk koronnych aktu komisyjnego, obejmującego oddanie wójtowi wielickiemu Janowi Szczerbiczowi niektórych gruntów i dochodów w używanie, tudzież dochodzenie względem dziedzictwa Goret.

Augustus Tertius Dei Gratia Rex Poloniæ, | Magnus Dux Lithvaniæ, Russiae, Prussiæ, Ma|soviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, Podoliæ, Po|dlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czernie-|choviæq(ue), nec non Hæreditarius Dux Saxoniæ, et | Princeps Electortor.| Significamus præsentibus Literis Nostris quorum | interest Universis et Singulis Reperiri in Actis Me|trices Regni Actum Commissionisseu Inquisitionis in|frascriptum tenoris sequentis.

Sigismundus Tertius | etc. Significamus etc. Oblatum esse Nobis, nomine No|bilis Joannis Szczerbicz Advocati **Wielic**ien(sis) G(e)n(er)osi Pauli | Szczerbicz Secretary N(ost)ri Fily, Actum Co(m)missionis seu Inqui|sitions ex Decreto Nostro non ita pridem celebrat(æ) et expe|dit(æ), manibus infrascriptorum Co(m)missariorum Nostroru(m) | subscript(um), et sigillis munitum, integrum, nullamq(ue) suspi|tionem in se haben(tem), de quo quamvis Decretum N(ost)rum | approbatorium intercessit, tamen propter casum ali|quem fortuitum supplicat(um) Nobis est, ut eum in Acta Can|cellariæ N(ost)ræ referri, ejusb(ue) Rescriptum Authenticum ex tradi mandare dignaremur. Cujus quidem Actus tenor | de verbo ad verbum talis erat.

Actum in **Wieliczka** in | domo Nobilis Stanislai Rzekiecki in fundo advoca|tiali **Wielic**ien(si) consisten(te) coram M(agni)f(i)cis et G(e)n(ero)sis D(omi)nis, Stanislao | Czykowski Succamerario Terræ Cracovien(sis), Stanislao Kuczkowskj | Zupparario **Wielic**ien(sis), Martino Dobrzyszowski Zupparario Ilcusien(si),| et Joanne Waczowski Zupparum **Wielic**ien(sium) Superinten-den)te), | Co(m)missarys ad Actum infrascriptum per Decretum Sacræ Re|giæ M(ajes)t(a)tis dat(is) et deputat(is), Die Decima Septima Mensis Ju|ny, Anno Domini, **Millesimo, Quingentesimo, Nonagesi|mo Septimo.** Præsentibus, Nobili Christophoro Cizowski | et Honesto Blasio Kołek Ministerialibus Regni Generali|bus, et alys Testibus fide dignis.

***August Trzeci** z Bożéj łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa, Dziedziczny Książę Saksonii i Książę Elektor. Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszem wobec i każdemu z osobna, komu na tem zależy, iż w aktach Metryk koronnych znajduje się Akt komisyi czyli dochodzenia niżej zamieszczony osnowy następującej:*

***Zygmunt Trzeci** itd. Oznajmiamy itd. że imieniem Szlachetnego Jana Szczerbicza, Wójta **wielick**iego a syna Rodowitego Pawła Szczerbicza Sekretarza Naszego, przedłożony Nam Akt dochodzenia czyli komisyi w skutek wyroku Naszego niedawno odbytej i przeprowadzonej, podpisami i pieczęciami Komissarzów Naszych niżej wyrażonych opatrzony, całkowity i bynajmniej nie podejrzany, i że aczkolwiek w skutek niego zapadł Nasz wyrok zatwierdzający, jedna z powodu szczególnego jakiegoś przypadku byliśmy proszeni, abyśmy polecić raczyli, iżby był w Akta kancelaryi Naszej wciągnięty, i z niego wiarygodny odpis wydany. Którego to Aktu osnowa dosłowna była taka:*

*Działo się we **Wieliczce** w domostwie Szlachetnego Stanisława Rzekieckiego, na gruncie wójtowskim **wielick**im będącem, przed Wielmożnymi i Rodowitymi Panami: Stanisławem Cikowskim Podkomorzym ziemi krakowskiej, Stanisławem Kuczkowskim **wielick**im, Marcinem Dobrzyszowskim Żupnikiem olkuskim i Janem Waczowskim żup **wielick**ich Dozorcą, Komisarzami do Aktu niżej wypisanego wyrokiem Jego Królewskiej Mości wyznaczonymi i zesłanymi, na dniu siedmnastym miesiąca czerwca roku Pańskiego **Tysiącznego Pięćsetnego Dziewięćdziesiątego Siódmego,** w obecności Szlachetnego Krzysztofa Cyżowskiego i Uczciwego Błażeja Kołka, Woźnych generalnych koronnych, i innych świadków wiarygodnych.*

*Przed Ich M(ość)iami Panami | Kommissarzami wyżej mianowanymi postawiwszy się obli|cznie Urodzony Paweł Szczerbicz Sekretarz K(róla) J(ego) M(ości), imieniem y ia|ko opiekun przyrodzony Urodzonego Jana Szczerbicza Woyta **Wie|lickiego** syna swego, pokazał Dekret K(róla) J(ego) M(ości) czasu przeszłe|go, to jest* Feria Quarta ante Festum Ascensionis Domini pro|xima, Anno præsenti, Millesimo Quingentesimo, Nonagesi|mo, Septimo,[1]) *w Warszawie między przerzeczonem Synem Je|go, a Sławetnemi Burmistrzem, Raycami, y wszystkim | Pospolstwem Miasta **Wielickiego** uczyniony, ktorym Krol | J(ego) M(ość) Ich M(ość)iom rozkazywać raczy, aby naprzod cztery Łany | gruntu przerzeczonemu Janowi Szczerbiczowi wymierzyli.| Potym aby Inkwizycyą o groncie **Goreth** rzeczonym na fun-|dusu Woytostwa **Wielick**iego opisanym uczynili, ktemu aby | pewną Ulicę* Advocatia minor[2]) *rzeczoną* in possessionem[3]) *A|ktorowi podali, na ostatek aby szosty grosz czynszu z gruntu | mieyskiego, albo z domów w Mieście leżących porachowa|wszy Aktorowi, za odłożeniem z niego summy podali. Za|czym Aktor przerzeczony prosił, aby Ich M(ość) PP. Kommis|sarze Jurisdykcyą swoię kommissarską fundowali, y onę | obwołać rozkazali. Ich M(ość) tedy Panowie Kommissarze czy|niąc dosyć woli y Dekretowi J(ego) K(rólewskiej) M(ości) Jurisdykcyą swoię | kommissarską fundowali, y onę Szlachetnemu Christopho|wi Czyżowskiemu Generałowi obwołać rozkazali, ktory ią | tamże znacznym głosem obwołał y publikował. Potym A|ktor przerzeczony pokazał Innotescencyą Ich M(ość) PP. Kommis|sarzow* tenoris infrasequentis. [4])

---

[1]) We środę przed świętem Wniebowstąpienia Pańskiego najbliższą roku teraźniejszego Tysiącznego Pięćsetnego Dziewięćdziesiątego Siódmego. — [2]) Wójtostwem mniejszem. — [3]) W posiadanie. — [4]) Osnowy niżej następującej.

Stanislaus Czykowski Suc|camerarius Terræ Cracovien(sis), Stanislaus Kuczkowski | Zupparius Regni, Martinus Dobrzyszowski, Burgrabius | Castri Cracovien(sis) Zupparius Ilcusiensis, et Joannes Wa|czowski Zupparum **Wielic**ien(sium) Superintendens, Co(m)missa|ry a Sacra Regia M(ajes)t(a)te ad negotium infrascriptum da|ti et deputati. Vobis Famatis, ProConsuli, Consulibus, Sca|binis, totiq(ue) Co(m)munit(a)ti Civitatis **Wielic**ien(sis) innotescimus, | exhibit(um) Nobis esse Decretum S(acr)æ R(egi)æ M(ajes)t(a)tis non ita pridem | inter Nobilem Joannem Sczerbicz Advocatum **Wielic**ien(sem) | et Vos lat(um), quo Sacra R(egia) M(ajes)tas Nobis mandare dignata | est, ut Eidem Joanni Sczerbicz quatuor mansos magnos | terræ emensuraremus, atq(ue) inquisitionem de situ et quan titate hæreditat(is) **Goreth** perficeremus. Cui Decreto Nos ut | par est, obsequentes vigore Regio, et Nostra qua in hac par|te fungimur authoritate Vobis mandamus, ut coram No|bis in Civit(a)te **Wielic**ien(si), vel in agris, ad Advocatiam **Wie|lic**ien(sem) spectan(tibus) peremptorie compareat(is), idq(ue) in duabus se|ptimanis à pr(æse)ntis Cit(a)t(i)onis positione. Ad instantiam p(ræ)|fati Joannis Sczerbicz ad satisfacien(dum) Decreto præfato || v(idelic(e)t ad viden(dum) et attenden(dum) per Nos eosdem quatuor man|sos Actori emensurari, et inquisitio(ne)m fundi, et hæreditat(is) | **Goreth** facien(dum) nec non ad traden(dum) in possessionem pacificam | Actori eosdem quatuor mansos, simul cum vico Advocatiæ | minoris, et cum sexto denario census, alysq(ue) rebus eodem | Decreto S(acr)æ R(egi)æ M(ajes)t(a)tis Actori adjudicatis, atq(ue) ad satisfacien(dum) | in toto Decreto prædicto S(acræ) R(egiæ) M(ajestatis), sitis itaq(ue) parituri præ|misssa attentaturi, et eis satisfacturi. Datum **Cracouiae**, Die | Trigesima Mensis May, Anno Domini, **Millesimo Quin|gentesimo, Nonagesimo, Septimo.**

Stanisław Cikowski *Podkomorzy ziemi krakowskiej, Stanisław Kuczkowski Żupnik koronny, Marcin Dobrzyszowski Burgrabia zamku krakowskiego Żupnik olkuski, i Jan Waczowski żup* ***wielick****ich Dozorca, Komisarze do czynności niżej wyrażonej wysadzeni i wysłani od Jego Królewskiej Mości, uwiadamiamy Was Sławetnych Burmistrza, Radźców, Ławników i wszystko Pospólstwo Miasta* **Wieliczki,** *iż nam przedłożony został wyrok Jego Królewskiej Mości niedawnoco w sprawie między Szlachetnym Janem Szczerbiczem Wójtem* ***wielick****im i Wami wydany, którym Jego Królewska Mość zlecić nam raczył, abyśmy temuż Janowi Szczerbiczowi cztery wielkie łany ziemi odmierzyli i dochodzenie tak o położeniu jako też o wielkości dziedzictwa* **Goretu** *uskutecznili. Powolni, jako się godzi, temu wyrokowi, wzywamy Was z mocy królewskiej i władzy nam w tej sprawie przysługującej, abyście przed nami w Mieście* **Wieliczce** *albo na polach ornych do Wójtostwa* ***wielick****iego należących niezawodnie stawili się za dwa tygodnie od położenia niniejszego pozwu, na żądanie wspomnionego Jana Szczerbicza w celu wykonania wyroku przerzeczonego, mianowicie abyście patrzyli i baczyli na przedsiębrane przez nas odmierzanie czterech łanów dla Powoda, dochodzenie względem gruntu i dziedzictwa* **Goretu,** *tudzież oddawanie Powodowi w spokojne posiadanie owych czterech łanów wraz z osadą mniejszego Wójtostwa, z szóstym denarem czynszu i z inszemi należytościami tymże wyrokiem Jego Królewskiej Mości Powodowi przysądzonemi, słowem na zadośćczynienie we wszystkiem wspomnionemu wyrokowi Króla Jego Mości. Macie się przeto stawić, przy przerzeczonych czynnościach bydź obecnymi i onych dopełnić. Dano w* **Krakowie** *dnia 30go miesiąca maja roku Pańskiego* ***Tysiącznego Pięćsetnego Dziewięćdziesiątego Siódmego.***

Stawił potym Wozne|go, Opatrznego Błażeia Kołka z Sircze, który zeznał, iż we Wto|rek przed Swiętem Bożego Ciała blisko przeszły, to jest dzis dwie | niedzieli takową innotescencyą położył. Zaczym prosił Tenże | Aktor aby Ich M(ościowie) naprzód do wymiaru przeopisanych czterech | łanów, a potym do drugich rzeczy w Dekrecie K(róla) J(ego) M(ości) opisanych | postąpili. Do czego pokazał Rescriptum authenticum [5]) *z Xiąg | Skarbowych podpisany rękami Ich M(ość) PP. Podskarbich, tak | Koronnego, iako y Nadwornego, wedle którego prosił, aby się | Ich M(ość) zachować raczyli. Przeciwko temu, Sławetni Burmistrz | Woyciech Gortacki, y Rayce, Woyciech Skąpski, y Walenty Skal|ski, Stephan Skarmirski, Franciszek Szczygłowski, Woy|ciech Kocieła, Tomas Kozłowski, swym, y wszytkiego pospol|stwa imieniem, opowiedzieli się, że iestesmy gotowi czy|nic dosyć Dekretowi K(róla) J(ego) M(ości) o wymierzaniu czterech łanów | iako Dekret Krola J(ego) M(ości) opiewa. Tylko że baczemy do wy|mierzania łanów pomiar nie wedle polskich mensur, a|le raczey do włok litewskich, albo ruskich (Skarbu Koron|nego przez P(ana) Donataryusza pokazany) przynależący, y podo||bno na inszy sposob* ex Regestro Thesauri Regni juxta infor|mationem Decreti S(acræ) R(egiæ) M(ajestatis) [6]) *miał bydz wypisany* Polon(iæ) Minor(is) | Advocatys [7]) *do pomiaru służący, a tak* cum Protestatione [8]) *na | takowy pomiar nie pozwalaią. Na co Aktor powiedział, że to | iuż raz* decisum [9]), *tę miarę Krolowi J(ego) M(ości) ukazowano, wedle | tey K(ról) J(ego) M(ość) mierzyć kazał, tę Aktor* authenticè [10]) *pokazuie. — | Ich M(ość) PP. Kommissarze przysłuchawszy się kontrowersyi | obudwu stron bacząc to, że K(ról) J(ego) M(ość) miarę, którą łany A|ktorowi wymierzane bydz maią, w Dekrecie swoim speci|fikowac raczył, y Aktor ią* authentice [10]) *z Regestrow Skarbo|wych pokazuie,* in vim executionis rei judicatæ [11]) *skazali, | że miara przerzeczonych czterech łanów ma bydz czyniona | wedle tego Reskryptu, ktory Aktor z Regestrow Skarbowych | pokazuie, którą to miarę pewnym osobom, tak z strony swey | iako y od obudwu Stron deputowanym zleciwszy, rozkazali, | aby* interea [12]) *Strony Inkwizycyą o* **Goreth** *wedle Dekretu K(róla) J(ego) M(ości) | odprawowali, do ktorey się Ich M(ość) gotowemi bydz ofiarowali. | Gdy się tedy miara roli, y ulic obudwu woytowskich odpra|wiła, a znalazło się tego dwa łany bez puł-dziesiąta morgow, | prosił Aktor aby mu ostatek z rol, y gruntow mieyskich | wedle Dekretu K(róla) J(ego) M(ości) przymierzono było. Na co Pozwani | tak powiedzieli. Po wymierzeniu pułtrzeciu łanu, y domy | y z zagrodami na wielkiey y małey ulicy Woytostwa, że się tyl|ko z wymiaru pokazały dwa przez puldziesiątu mor|gow (dla tak długiego w rozciągnieniu sznuru) aby się do|mierzało, co nie dostawa, pokazali Mieszczanie grontu miey|skiego (za mieysce roli szpytalney do Woytostwo należącey, kto|rą Dekretem Krol J(ego) M(ość) Szpitalowi* intact(e) [13]) *zachować raczył* [14]) *Wszakże | Mieszczanie* de censu antiquitus [15]) *z tey roli, iako Woytostwu na|leżącey,* juxta antiquum Regestrum Florenos duos, grossos | decem octo [16]), *że go Miastu powinno płacic, y tu przed Sądem | WMMPP. Kommissarzow przy-*

[5]) Wypis wiarogodny. — [6]) Z rejestru Skarbu koronnego stosownie do wskazówek w wyroku Króla Jego Mości. — [7]) Wójtostwom w Małej Polsce. — [8]) Z oświadczeniem się przeciw. — [9]) Rozstrzygnięte. — [10]) Wierzytelnie. — [11]) W moc wykonania rzeczy sądzonej. — [12]) Tymczasem. — [13]) Nienaruszenie. — [14]) Następuje okres niejasny. — [15]) Co się tyczy czynszu zdawna. — [16]) Według dawnego regestru złotych dwa, groszy ośmnaście.

powiadaią się dwie partykule, | iednę przy szpitalnych ro-
lach, a drugą circa patibula Ciuitatis.[17]) | *A iż ieszcze na*
tych do odmiaru czterech łanow dosyc nie | stało się, po-
kazali cum protestatione[18]), *że iako te gronty nie | były* a fun-
datione Civit(a)tis[19]) *Miastu nadane, ale przez Mie|szczany*
jure acquisit(o)[20]) *za pieniądze kupnem od pułtoru set lat |*
albo daley dostane, a iż one na domierzanie z Dekretu
K(róla) J(ego) M(ości) | ex civilibus Bonis[21]) *podaią,*
aby tedy quo ad jus hæreditario|rum fundorum justa pecunia
de Bonis ter(rest)ribus[22]) *Miastu* | acquisit(orum)[23]), *co nie*
szkodziło opowiedaią się. Ukazali y drugi | grunt, który
kupiony także za Krola Władysława ku wsi **Mar|cinkowiczom** *przynależący*[24]), *a miedzy gronty wsi Krzyszko-|*
wicz, y Boguczicz leżącey[25]), *aby z tego iesliby się* de
supertra|ditis[26]) *domierzyć nie mogło, domierzono było.*
Gdy tedy Ich | Mość miarę kończyć od rol szpitalnych ex-
clusive[27]) *wedle De|kretu K(róla) J(ego) M(ości) rozka-*
zali, a interea[28]) *do inkwizycyi stronom | przystąpić rozka-*
zali, Aktor do inkwizycyi z strony **Go|rethu** *przystępu-*
jąc zaiazd swoy tak odprawował; naprzod | postawił PP.
Kommissarze na łące **Turowcze** *przy goscincu | Krakow-*
skim. Tam czytał przed Ich M(ościami) Przywiley Fun-|
dationis Advocatiæ **Wielic***ien(sis)*[29]), *którym dano y na-*
znaczo|no Woytowi quatuor mansos magnos pro pascuis, et
hæ|reditatem **Goreth** Civitati contiguam cum pratis pro |
agricultura[30]). *Zaczym ukazował, że mieysca inszego |*
przy Mieście pro agricultura[31]) *nie masz* cum pratis[32]) || *nad*
to ktore tu Aktor pokazuie, ktore iż zawsze przy dyspozy-
cyach | Woytowskich bywało, probował tego tym samym
kupnem L(ite)ris | Andreæ Czarnusza Advocati Juris supremi[33]),
Za ktorym Miesz|czanie puł Woytostwa u nieiakiego Mi-
chała Langa Mieszcza|nina Krakowskiego kupione, do tego
czasu dzierżeli, w ktorym | kupnie expresse[34]) *mianują*
Allodium dict(um) **Tur** sit(um) ante **Wieli|czka** eundo de
Cracovia **Wieliczkam** ex hac parte Salis cum qua|tour hor-
tulanis, et agro ad eosd(em) spectan(te) cum gaio di|cto **Gra-**
bowski[35]), *ktore to role od goscinca Krakowskiego po-*
czowszy | idą wszerz aż do kopcow Wsi J(ego) K(ró-
lewskiej) M(ości) Małogoskiego Sircze, a | wzdłuż aż do
granic Wsi przyległych. Co wszytko wywodził, że | siedzi
na groncie zdawna nazwanym **Goreth.** *Ukazował też | że*
Grabowki *Rayce przed kilkunascie dopiero lat miedzy*
Mie|szczany podzielili. Prosił zatem aby Mu te wszystkie
gron|ty, ktorekolwiek w tym polu nad miarę czterech łanow
so|staią, za **Goreth** *przysądzone były. Przeciwko temu*
Mieszcza|nie **Wielicc***y Pozwani tak powiedzieli, na pro-*
pozycyą P. Do|notaryusza **Wielicz***anie* cum Prot(esta)-
t(i)one ante responsionem su|am[36]) *powiedzieli*[37]), *Że iako*
My in omnibus instantys[38]) *przed Są|dem K(róla) J(ego)*
M(ości) justyfikuiąc się, K(rólowi) J. M. ani słyszeć ani
wi|dzieć, gdzie by był ten **Goreth**, *ani go kupowali, ani*
go też | w Kazimierza Krola Przywileiu żadney wzmianki
uczynio|no, bo iesli ogrody, y mnieysze Dobra w tym Przy-
wileiu spe|cyfikowano, daleko więcej taką hæredit(a)tem[39])
Goreth *opisano by | było* suo vocabulo[40]), *iako drugie*
pertinen(s) Advocatiæ[41]), *w swo|ich obronach wywodzili, y*
Prawem tego poprawic, si de | iure adinventum fueirit[42]), *do-*
mawiali się, tak y teraz przy | tym stoią firmiter[43]). *A tak*
na te wywody P. Donataryusszo|we, to co in controversia[44])
przed Sądem K(róla) J(ego) M(ości) ante Decre||tum[45])
dowodzili, że tu na tym mieyscu nigdy **Gorethem** *ale*
Tu|rowką *łąką* ad Allodium[46]) *Folwarku* **Tur** *y roli*
do niego, także | **Tur** *nazywający mianowano ani pisano,*
czego y teraz Li|sty dowodzą. Naprzod że Allodium[47])
Tur in anno Domini | Millesimo Trecentesimo Octua-
gesimo Sexto, Joannes Pau|linus consorti suæ Catharinæ, ra-
tione dotality[48]) *był zapi|sał* coram Judice Supremi Judicy
Castri Cracovien(sis) sub | sigillo ejusdem Judicy[49]). *Drugi List,*
iako tenże **Tur** Allodium | cum hortis Vladislaus Rex ex Jure
Polonico ad Jus Theuto|nicum Maideburgen(se)[50]) *transfero-*
wał in Anno D(omi)ni Mille|simo Qudringentesimo
Tertio, sub sigillo ejusdem | Regiæ M(ajes)t(a)tis[51]). *Trzeci*
List, kiedy kupili tenże Folwark **Tur** | in Suburbio ejus-
(dem) Civit(a)tis **Wieliczka** ab isto latere eundo de Craco|via
in **Wieliczkam**[52]), *którego tamże* sit(um) loci[53]) *zagrod*
przy teyże | łące **Turowcze** *leżącą* ex Registris antiquis
sub Anno Domi|ni Millesimo Quadringentesimo Vice-
simo Primo[54]) *po|kazowali*, apud verò Nobilem Michaelem
Langum de | Cyrla Civem Cracovien(sem) mediæ partis Advocatiæ
Ad|vocatum nominat(um) respectu v(ideli)c(e)t reditus seu pro-
ventus | annui Marcarum quinquaginta duarum ex Zuppis | **Wie-**
licien(sibus) provenien(tis) et Balnei, Hæred(em) vero prædicti |
Allody **Tur**, nec non agri et Gay **Grabowka**, ac quatuor
hor|torum ad Advocatiam non pretinen(tium)[55]). *A co się tycze |*
żeby ta rola, która leży przy **Turowcze** *łące, aby też*
mia|ła należeć ad hæreditatem **Goreth**[56]), *na tę rolą po-*
kazali | dwa Listy, ieden że do **Marklowki** *pola należy,*
ktora | **Marklowka** *była* Jasioni de Czulicze Hæeredi pro
Taber na Rospąd alias **Marczynkowicz**(e) in vim Co(m)-
mutationis[57]) || *od Radziecz* **Wielick***ich y za Pięćdziesiąt*
Grzywien Pruskich[58]) | *przedana* coram Judice et Subjudice
Ter(rest)ri Cracovien(si) in An|no Millesimo Trecentesimo
Nonagesimo Tertio sub | sigillo eorundem Judicum[59]). *Drugi*
list, iako zasie tegoż | pola **Marklowki** *roli* Nobilis He-
lena relicta Joannis de | Czulice Hæredis cum Filys suis[60]) *prze-*
dali Mieszczanom | **Wielick***im* coram Judice Castri Craco-
vien(sis) in Anno Domi|ni Millesimo Trecentesimo Nona-
gesimo Quinto[61]); | *A także za takowym słusznym au-*

---

[17]) Przy szubienicach miejskich. — [18]) Z zastrzeżeniem się. — [19]) Przy założeniu Miasta — [20]) Prawem nabywczem. — [21]) Z posiadłości miejskich. — [22]) Pod względem prawa gruntów dziedzicznych za słuszne pieniądze z posiadłości ziemskich — [23]) Nabytych. — [24] i [25]) Powinnoby stać: „przynależący“ i „leżący“. — [26]) Z naddanych. — [27]) Wyłącznie. — [28]) Tymczasem — [29]) Na założenie Wojtostwa wielickiego. — [30]) Cztery wielkie łany na pastwisko i dziedziczną posiadłość Goret z łąkami pod uprawę. — [31]) Pod uprawę. — [32]) Z łąkami. — [33]) Listem Andrzeja Czarnuszy, wójta sądu najwyższego. — [34]) Wyraźnie. — [35]) Folwark zwany Tur, leżący przed Wieliczką idąc z Krakowa do Wieliczki z tej strony soli, ze czterma zagrodnikami, z rolą do nich należącą, z gajem zwanym Grabowski — [36]) Z zastrzeżeniem się przed odpowiedzią swoją. — [37]) Powtarza się w dokumencie. — [38]) We wszystkich instancyach. — [39]) Dziedziczność — [40]) Po swojem nazwisku — [41]) Przynależność wójtowstwa. — [42]) Jeżeli z prawa wypadnie. — [43]) Stanowczo. — [44]) W rozprawie. — [45]) Przed wyrokiem. — [46]) Do Folwarku. — [47]) Folwarek. — [48]) W roku Tysiącznym Trzechsetnym Ośmdziesiątym Szóstym Jan Pawlin żonie swej Katarzynie z powodu wiana. — [49]) Przed Sędzią najwyższego Sądu w grodzie krakowskim pod pieczęcią tegoż Sądu. — [50]) Folwark z ogrodami Władysław Król z prawa polskiego na niemieckie magdeburskie — [51]) W roku Tysiącznym Czterechsetnym Trzecim pod pieczęcią tegoż Króla Jego Mości. — [52]) Na przedmieściu z tej strony Miasta Wieliczki idąc z Krakowa do Wieliczki. — [53]) Położenie miejscowe. — [54]) Z rejestrów dawnych z roku Tysiącznego Czterechsetnego Dwudziestego Pierwszego. — [55]) Zaś u Szlachetnego Michała Langa, obywatela krakowskiego, zwanego Wójtem połowy wójtowstwa z powodu rocznego dochodu w ilości pięćdziesięciu dwóch grzywien, ze żup wielickich idącego, i łaźni, a właściciela wspomnionego folwarku Tur, tudzież roli i gaju Grabówki i czterech ogrodów do wójtostwa nienależących. — [56]) Do dziedzicznej posiadłości Goretu. — [57]) Jasiowi dziedzicowi z Czulic za karczmę Rozpąd czyli Marcinkowice sposobem zamiennym. — [58]) Właściwie prazkich. — [59]) Przed sędzią i podsędkiem ziemi krakowskiej w roku Tysiącznym Trzechsetnym Dziewięćdziesiątym Trzecim pod pieczęcią tychże sędziów. — [60]) Szlachetna Helena, wdowa po Janie dziedzicu z Czulic ze synami swoimi. — [61]) Przed sędzią ziemi krakowskiej roku Pańskiego Tysiącznego Trzechsetnego Dziewięćdziesiątego Piątego.

thentycznym dowo|dem, nic może tu na tym miejscu pokazać P. Donata|riusz contiguitatem hæreditat(is) **Goreth** [62]) *od tak wielkiey da|wności na mieyscu* **Turu** Allody [63]) *dowiedzionego, ale Mie|szczanie na innym mieyscu* contiguum agris Advo|catialibus ex ra(ti)onibus certis [64]) *chcą pokazać, że tam ra|dni* [65]) ta hæreditas **Goreth** [66]) *może być rozumiana, nizli tu na | Turze, do ktorego mieysca gdy byli doprowadzeni Ich M(ość) | PP. Kommissarze przy granicy zwłaszcza y na końcu rol od | Wsi Zabawy, y od grontu Krolewskiego nazwanego Mierzą|czka, ktory przez drogę leży, iakoby końcami przeczno ku ro|li Woytostwa na dwoie albo daley staian, y tamże na dru|giey roli pobudowano domow kilka, y szyby do gor solnych | Bużenin, y laziż* [67]) *y dwor przy Zagrodach Mieyskich do tey | Mierzączki należące, powiedaiąc* non autem affirmati|vè [68]), *żeby ta tu* hæreditas **Goreth** [69]) *radniei się mogła* [70]) | concontiguitate [71]) *do Woytostwa, na tym* vocabulum [72]) **Mierzą|czka** *nizliby na* **Turze.** *Pierwsza racya, że był nieiaki Szla|chcic Wilam rzeczony, ktory miał dwor przy Zagrodach | Mieyskich, y karczmę tamże, y rolę z łąkami; po smierci || iego te* Bona ad fiscum Regium caduco jure [73]) *przypadły, | odzierżał one Nieboszczyk P. Ocieski Kanclerz koronny, y za | dzierżeniem* [74]) *Pana Kanclerza* **Mierzączką** [75]) *nazwano, że była | na przeszkodzie Miastu. Pan Kanclerz do Miasta przywła|szczył tę* **Mierzączkę,** *za zamianę lasu Mieyskiego, ktory był | przyległy do Wsi Pana Kanclerza Miethniow nazwany, y trzy|mali tę* **Mierzączkę** *podzieliwszy się Rayce* **Wieliczcy** in parti|cul(as) [76]) *kilka lat. Akta ich swiadczą. Potym kiedy była Inkwi|zycya na Seymie koronnym, że nie pokazali Mieszcza|nie Prawa iakie miał mieć Pan Kanclerz na tę* **Mie|rzączkę** *od Rad Koronnych, ani od Krola J(ego) M(ości),* ex Decreto [77]) *| podpadła* in Executionem ad fiscum Regiæ M(ajes)t(a)tis [78]), *mogła | tedy* (ex ipsa contiguitate apparet [79]) *za czasu Wilama o|nego* ta hæreditas **Goreth** ad Advocatiam [80]) *bydź* pertinens [81]), *| a przeto iey* in Privilegys Casimiri [82]) *nie* exprimowano, *że | one temu Wilamowi było albo przedano albo darowano. | Druga racya że dziesięcina z tej roli* **Mierzączkiey** *do Szpi|tala S. Ducha Konwentu do Krakowa, iako y z rol Woyto|stwa* **Wielickiego** *przypisana iest, y tam ią y teraz oddawa|ią. Trzecia racya, że Mieszczanie pokazali Prawo* circu(m) | circa [83]) **Wieliczki** *gruntów, iako dostawali Ziemstwa od Szla|chcicow na* **Klossow** *polc pod południe nad Miastem — | gorą, także na Wieś spustoszoną* **Marczynkowice** *nazwa|ną o d za chodu słońca nad Miastem, także (z) Ziemstwa | kupioną, co y Sam P. Donataryusz widział, y przyznał. | Pokazali też Prawo na* **Tur** *rolą y gay przy granicy w tey | Wsi pola y lasu* **Marczynkowicz.** *Pokazali też grontu sztu|kę co byli nadali Xiążęta Miastu* ante Fundatione(m) || de Bonis Advocatiæ adscript(is) [84]), *między któremi gronty, tak | od Ziemstwa kupnemi, iak* [85]) *Mieyskiemi, trudno by się poka-| zać miała ta* hæreditas **Goreth** contiguitate Civitatis, de qua-| litate et quantitate ad meridiem, occidentem et septem|trionem [86]) (*iako role* Advocatiæ [87]) *leżą*), *tylko by tu* in orien-| tem [88]), *gdzie te* Bona regalia [89]) *są, czego Mieszczanie, ani | affirmuią, ani neguią, tylko że* de contiguitate [90]) *tego* **Go-| retu** *to mieysce bydź słuszniejsze y podobnieysze na* **Mie-| rzączkę** *pokazuje się, nizli P. Donatariusz na* **Tur** *poka|zał, na ktory Mieszczanie authentyczne Listy od dwu-| set lat y iedynaście pokazali. A tak proszą bydź wolnemi | pronunciowani przez Dekret WMMPP. Kommissarzow |* ab impetitione Actoris [91]), *o takowe dziedzictwo* **Goreth,** *gdyż | go oni nie wiedzą, gdzieby go pokazać w swoich gronciech | mieli, czego* si de jure venerit [92]), *prawem poprawić* circa | deductionem [93]) *powinni będą, przy tychże Listow prawie | y przy regestrach starych, że to zawsze* **Tur** *a nie* **Go-| reth.** *Co się tknie* **Grabowek** *ukazowali Mieszczanie, że | te* **Grabowki,** *ktoremi się dzielili, na Woytostwie bydź | nie mogą, gdy ie przeszedł gront Wsi* **Marczin-ko|wicz,** *do ktorego ta gora* **Grabowki** *zdawna należała. Przeciwko temu Aktor powiedział, że z tych sa|mych dyspozycyi przez pozwane ukazanych, iasnie | się pokazuie, że to wszytko własne Woytostwo iest. | Bo co się tknie* **Turu,** *naprzod Aktor ukazał Mie|szczan* **Wielickich** *waryacyą. Bo gdy on Roku prze|szłego na tymże miejscu Rewizyą wywodził, y* **Tur** *tu || ukazował, tedy Mieszczanie* **Turu** *na tym mieyscu | nie przyznawali, czego aktem* Revisionis [94]) *dowodził, a te|raz go Sami tu ukazuią, ale gdziekolwiek ten* **Tur** *le|ży, Woytostwem zawsze był, bo na* **Goreczie** *zasiadł. — | Co się tknie* Deductiones [95]) *Strony pozwan(e)y* [96]), *a naprzod | Dyspozycyi* Joannis Paulini Anni Millesimi Trecen|tesimi Octuagesimi Sexti [97]), *może to bydź, y tak po|dobno było, że ten* Paulinus ten **Tur** *z Woytostwem kupił, | ale by y nie z Woytostwem, tedy z tey samey Dyspozycyi |* constat [98]), *że to do Woytostwa przykupiono, bo się tenże* Pau|linus *Woytem* **Wielickim** *pisze, y kiedy by ten gront był | Ziemstwem, szedł by był czynić reformacyą żenie do | xiąg Ziemkich, kiedy by był Mieyskim, szedłby był do | Sądu Mieyskiego, ale iż nie był ani Ziemskim gron|tem ani Mieyskim, a krom tego nie mogł bydź inszym | iedno Woytostwem, przeto też nie szedł do Ziemstwa | ani do Miasta, ale szedł* ad Advocatum Provincialem [99]), *| przed którym na on czas wszytkie Woytostwa Wojewo|dztwa Krakowskiego zapisowane były, czego są pełne | Akta wyższego Prawa. Nadto potym w kilkadzie|siąt lat, kiedy Woytostwo* **Wielickie** Gallicas [100]) *Wierzynko|wi przed Krolem Kazimierzem przedawał, tedy Krol | przyznawa, że samo Woytostwo przedano za iedena|ście set grzywien,* emptio autem arearum, domorum, | hortorum, agrorum, et structuræ domus lapideæ constat | ad minus Mille Ducentis Marcis [101]). *Zkąd znać, że cokol|wiek przed onym czasem przykupiono, do Woytostwa | inkorporowano, w czym się y* Prædium **Tur** [102]) *samy||ka, który ten* Paulinus *był przykupił. Aczkolwiek by się | to podobno pokazało, że ten* Paulinus, **Tur** *ten też u Woy|ta był kupił, Inkorporacya też do Maideburskiego Prawa | co inszego daie znać. Jedno że to Woytostwo Woyt trzy|mał, y Woy-*

---

[62]) Bliskości dziedzictwa Goretu. — [63]) Folwarku. — [64]) Blizkie ról wójtowskich z przyczyn pewnych. — [65]) Zamiast „radniej“ czyli „raczej“. — [66]) Dziedziczna posiadłość Goret — [67]) Coby ten wyraz oznaczał, niewiadomo. — [68]) Ale nie z pewnością. — [69]) Posiadłość dziedziczna Goret. — [70]) Coś opuszczone. — [71]) Bliskością — [72]) Nazwisku — [73]) Dobra na skarb królewski prawem kaduka. — [74]) Zamiast „za dzierżenia. — [75]) Właściwie: Mierziączką. — [76]) Na części czyli działki. — [77]) Z wyroku. — [78]) Pod zabór na skarb Króla Jego Mości. — [79]) Ze samej bliskości pokazuje się. — [80]) Posiadłość Goret do wójtostwa. — [81]) Należącą. — [82]) W przywilejach Kazimierza. — [83]) Dokoła. — [84]) Przed założeniem z posiadłości do wójtostwa zadzielonych. — [85]) W dokumencie mylnie „tak“ po raz drugi. — [86]) Posiadłość dziedziczna Goret blizkością Miasta z wielkości i jakości pod południe, zachód i północ. — [87]) Wójcie. — [88]) Na wschód. — [89]) Dobra królewskie. — [90]) Z bliskości. — [91]) Od nagabywań powódcy. — [92]) Jeżeli z prawa wypadnie. — [93]) Przy zbijaniu dowodów. — [94]) Rewizyi. — [95]) Zarzutów. — [96]) W dokumencie „pozwany“ bez znaku skrócenia. — [97]) Jana Pawlina z roku Tysiącznego Trzechsetnego Ośmdziesiątego Szóstego. — [98]) Widoczna. — [99]) Do wójta krajowego. — [100]) Właściwie „Gallicus“. Obacz dokument z r. 1432. — [101]) Kupno zaś placów, domostw, ogrodów i budowli kamienicy kosztuje przynajmniej tysiąc dwieście grzywień. — [102]) Folwark Tur.

towski gront eximowano ex Jure terrestri | ad Jus Maideburgense [103]), *dla tego iż nie był Ziemstwem; | Co się tknie kupna Mieszczan* **Wielickich** *u Michała Lan|ga, iż teraz znowu Mieszczanie* **Wieliccy** *twierdzą, że | to Dziedzictwo nie Woytostwo kupowali, tedy Aktor |* contrarium [104]) *iako przed K(rólem) J(ego) M(ością) dowodził, tak y teraz,| naprzod dwiema Dekretami Krola J(ego) M(ości), ktorych | pozwani tego właśnie listu* Andreæ Czarnusza [105]) *przeciw|ko niemu, iako kupna połowicę Woytostwa używali | tymi słowy.* Item Literas Andreæ Czarnusza super | emptionem mediæ partis Advocatiæ [106]), *y potym kie|dy Krol J(ego) M(ość)* de Summis [107]) *kognicyą czynić raczył, teyże | Summy od niego chcieli. Co samemi Dekretami K(rola) | J(ego) M(ości) weryfikował. Nadto dowodził Lustracyą koronną |* Anno Millesimo Quingentesimo Sexagesimo No|no [108]) *odprawowaną, że y na ten czas przed Lustratormi | Mieszczanie* **Wieliczcy** *tenże List ukazowali* super ven|ditionem mediæ partis Advocatiæ **Wielic**ien(sis) [109]). *A iż | napisano tam,* że Bonorum infrascriptorum hæres [110]), *| to niedziw, bo na ten czas Woytostwa wszytkie dzie|dziczne były, Ale tenże* Michael Lang *przedaie* prout | solus tenuit [111]) *za kupnem, także od Bochnara też | Woyta, ktorego przedanie w to Langowe przedanie || iest inserowane. Także gdzie iedno tkną, wszędzie Woyt Woy|towi przedawał, y nigdzie insi* [112]), *iedno na wyższym Prawie. Co | się tknie inszych racyi Strony pozwaney, zwłaszcza że mówią | iż o* **Gorecie** *nie wiedzą, to ich wymówić nie może, bo choć i|mie zatłumili, iednak gront zginąc nie mogł. A iakoż go | iasnie* [113]) *dochodzić, gdzie leżał, iako po łąkach y po tych Dys|pozycyach, ktore się wyżey ukazały. A iż też mówią, że go | w Przywileiu Kazimierzowym nie mianuią, nietrzeba te|go było, bo tam puszczono Woytostwo* cum omnibus fun|dis antiquitus spectan(tibus) sine diminutione [114]), *toć tu y* **Go|ret** *mianowano. Co się tknie* **Marklowki,** *na którą też | tu dyspozycye ukazuią, dziwna rzecz że się nie wstydzą | twierdzić, że tu* **Marklowka** *leży, ukazuią, iako iey dostali |* in Anno Millesimo Trecentesimo Nonagesimo Quin|to [115]), *a nie ukazuią, że ią zasie przedali. Bo Aktor* posteriori|bus dispositionibus [116]), *zwłaszcza* L(ite)ris Andreæ Czarnussa | Anno Millesimo Quadringentesimo Tredecimo [117]) *do|wodzi, że oni tę* **Marklowkę** *dali w przydatek za puł Woy|tostwa, z ktorym* Allodium **Tur** [118]), *cztery zagrody, y* **Gra|bowki** *u Langa kupili. Jesli ią tedy Langowi dali za Woy|tostwo, iakoż się teraz iey upominać nie wstydzą. Ta | też Karczma gdzie była,* non constat [119]), *mogła bydź gdzie | na Przedmieściu. A iż też wspomnieli że ta rola | szpitalna miała by do Woytostwa należec, widziwić | się temu Aktor nie może,* qua fronte [120])? *czy* [121]) *Ludzie będąc |* Privilegiati Provisores hospitalis [122]) *smieią gołemi słowy ||* sine ulla probationis nota [123]), *to tak udawać, chcąc rolą szpi|talną zatkać, aby się gronty Woytowskie przy nich zostały,— | czego im czasu swego przy liczbie szpitalney nie zamil|czy ten komu to będzie należało. Co się tknie Regestrow | mieyskich, temi y słowem iednym nie dowodzą nic, co | by* ad causam [124]) *służyło. Co się tknie* **Marczynkowicz,** *aby | ie mieli u Szlachcica kupic* hoc negatur, verba nuda |sunt [125]) *y owszem ie od Krola maią za pewnym czyn|szem,* nec minus negatur [126]) *y to, aby te* **Marczynkowi|ce,** *tu gdzie ie oni —* absq(ue) ulla possibilitate [127]) *ukazuią — | leżeć miały, albo żeby łanow co mieć miały, gdyż y | znaku żadnego Wsi iakiey na tym mieyscu nie masz, | y owszem y teraz* **Marcinkowice** *Wioska aże za* **Gra|bowkami** *siedzi, y nie ukażą tego, aby kiedy z tych* **Mar|cinkowic** *albo Poradlne albo Pobor aby z iednego ła|nika płacić mieli. Co się tknie* **Mierzączki,** *ukazał to A|ktor na oko, że tu* possibilitatem [128]) *żadnej do* **Goretu** *nie | masz, bo* **Goreth** *ma być* agricultura cum pratis [129]), a | *tu ani* agriculturam [130]) *nie masz ani* prata [131]), *tylko gołe | zagrody. Nad to, a to oni sami przy Lustracyi uka|zowali* originem [132]) **Mierzączki,** *że po Wilamie kadukiem | na Krola przyszła, toć nie z Woytostwem. A co się tknie | Dziesięciny, ta* nullam probationem inducit [133]), *bo też Po|zwani* verbis nudis asserunt [134]), *a też* non sequitur [135]), *że Xiądz | Dziesięcinę z* **Mierzączki** *bierze, aby to iuż Woytostwo bydź || miało, gdyż ten gront chodzi Prawem Krola J(ego) M(ości) w dożywociu. | A iż powiedaią, że się tu między ich dyspozycyami* **Goreth** *nie ma | gdzie wziąć,* hoc constanter negatur [136]), *gdyż Mieszczanie że|dnych dyspozycyi inszych na wszytkie te gronty od Kra|kowa nie ukazują iedno Woytowskie, iako się wyżey uka|zało, oprocz* **Marczynkowicz,** *ktore precz za* **Grabowkami** *| y teraz siedzą, y ktore nigdy łanow żadnych nie miały, | iż tedy Oni Sami nic* affirmativè [137]) *nie mowią, y sami się | deklaruią, że tego nie śmieią twierdzić, a Aktor tak wiel|kiemi dyspozycyami położenie* **Gorethu** *ukazał, prosi ut | supra etc.* [138]). *— Ich M(ość) PP. Kommissarze przesłuchawszy Stron | Obudwu,* re oculis subjecta [139]), *przepatrzywszy się grontom | y one obiachawszy, naprzod co się tknie wymierzenia | Czterech Łanow Aktorowi przysądzonych, Dekret K(róla) J(ego) M(ości) | do Exekucyi skuteczney przywodzac, skazali, iż za te czte|ry łany Aktor ma się kontentować nad gronty przed | tym za pułtrzecia łana Aktorowi w possessyą podane, | rolą wszytką Mieyską, ktora się poczyna od roli Szpi|talnej w szerz, aże do Gościńca Oswiecimskiego, y z łą|ką* **Turowką,** *wszytkę* **Turowkę** *Aktorowi przysądzając, | a wzdłuż aż do granic Karczmy Grzybowey, y Wsi Sle|dziowic, y Boguczyc wszędzie po samy gosciniec Oświę|cimski. Do tego grontem, na ktorym* utraq(ue) Advoca|tia¦ Major et Minor [140]) *siedzi, co wszytko się ma w te | cztery łany rachowac, ktorą to rolą, y gronty, iuż* exnu(n)c [141]) || *Ich M(ość)* in possessionem Actoris [142]) *przez Woźnego Szlachetne|go Christopha Czyżowskiego podali* nemine contradicen|te [143]). *Co się tknie* **Gorethu,** *o ktorym K(ról) J(ego) M(ość) inkwizycyą u|czynić rozkazał, uczyniwszy dostateczną inkwizycyą,* tam | ex Privilegys Fundationis Advoc(ati)ae, quam et alys dispo|sitio- nibus, tum ex fundorum possibilitate, et locorum | positione [144]), *przypatrzywszy się słuszności wywodów Akto|rowych, także dispozycyom starym przez Aktora pokaza|nym, bacząc to*

[103]) Wyjęto z pod prawa polskiego pod prawo magdeburskie. — [104]) Przeciwnie. — [105]) Andrzeja Czarnuszy. — [106]) Dalej dokument Andrzeja Czarnuszy na kupno połowy wójtostwa. — [107]) O sumie wzmiankę. — [108]) W roku Tysiącznym Pięćsetnym Sześćdziesiątym Dziewiątym. — [109]) Na kupno połowy wójtostwa wielickiego. — [110]) Posiadłości niżej wyrażonych dziedzic — [111]) Jako sam posiadał — [112]) Odpowiedniejszym byłby wyraz „indziej“. — [113]) Raczej stać powinno „jaśniej“. — [114]) Ze wszystkiemi gruntami zdawna należącemi bez ujmy. — [115]) W roku Tysiącznym Trzechsetnym Dziewięćdziesiątym Piątym. — [116]) Późniejszemi dowodami. — [117]) Dokumentem Andrzeja Czarnuszy z roku Tysiącznego Czterechsetnego Trzynastego. — [118]) Folwark Tur. — [119]) Niewiadomo. — [120]) Jakiem czołem? — [121]) Zamiast „czi“ lub „ci“ według teraźniejszej pisowni. — [122]) Uprzywilejowanymi opiekunami szpitalu. — [123]) Bez dowodu pisemnego. — [124]) Ku sprawie. — [125]) To się zaprzecza, są to gołe słowa. — [126]) Nie mniej zaprzecza się. — [127]) Bez wszelkiego podobieństwa. — [128]) Możliwości. — [129]) Rola do uprawy z łąkami. — [130]) Roli do uprawy. — [131]) Łąk. — [132]) Początek. — [133]) Żadnego dowodu nie stanowi. — [134]) Gołemi słowy twierdzą. — [135]) Nie idzie za tem. — [136]) To się statecznie zaprzecza. — [137]) Twierdząco. — [138]) Jak wyżej itd. — [139]) Wziąwszy przedmiot na oko. — [140]) Obydwa wójtostwa, większe i mniejsze. — [141]) Od tego czasu. — [142]) W posiadanie Powódcy. — [143]) Bez niczyjego sprzeciwiania się. — [144]) Tak z przywilejów na założenie wójtostwa, jako też z inszych wywodów, tudzież z możliwości gruntów i położenia miejscowości. —

iż zaiazd Pozwanych nie ma żadney | possibilitatem [145]) *do ukazania tego grontu* **Gorethu,** *przeto to* | *znaleźli, iż* demonstratio Actoris [146]) *lepsza iest*, verisimilior | atq(ue) rationabilior, et Privilegio Fundationis magis cor|respondens [147]), *niż Pozwanych, zaczym skazali, że* **Goreth** | *ktory* ex ipsa Fundatione [148]) *iest Woytowi naznaczon, ma* | *się rozumieć, począwszy od goscińca Oswiecimskiego w* | *szerz ku Siercey, aże do rowu starodawnego teraz przez* | *Ich M(ość), mieyszy* [149]) *ponowionego, do ktorego iest od gościń|ca Oswiecimskiego łokci Krakowskich ośmset y siedm,* | *a wzdłuż poczowszy od płotu zagrody, w ktor(e)y teraz Wie|trzychowski mieszka, aże od granic Wsi Krzyszkowicz* | *rowem wyżey opisanym, ktory się poczyna od płotu* | *zagrody Wietrzychowskiego na Woytostwie leżac(e)y, a koń|cem przychodzi do ściany Krzyszkowskiey, zostawuiąc* | *wszytkę stronę od Siercey Miastu do* **Marczynkowicz** | *a drugą stronę ku gościńcowi na Woytostwo, tak aby* || *row przerzeczony był granicą między Woytostwem a gron|tem Wsi mieyskiey* **Marczynkowicz.** *Co się tknie czte|rech Zagrod, ktore leżą pod Siercą, na ktorych teraz sie|dzą* | *zagrody Zagorzyńskiego, Wietrzychowskiego Potom|kow, Ada|ma Bednarza, y insze niektore, Na te iż Aktor dyspo|zycyami pokazał, że są Miastu z Woytostwem prze|dane,* | *iakoż też przy Intromissyi są Aktorowi* cum Prote|statione [150]), | *żeby na nich Miasto czynsz iakiś mieć miało, podane, prze|to ie* pleno jure [151]) *Ich M(ość) Aktorowi przy|sądzili, tak żeby się z* | *nich Miasto czynszu ani powinności żadney nie upomina|ło. Względem ktorego wszytkiego grontu, ktory* **Goretem** *być* | *Ich Mosć znalezli, między goscińcem Krakowskim a ro|wem wyżey mianowanym leżącego, Ich M(ość) znalezli, że ten gront ktory* | *teraz* **Grabowkami** *zowią, nie iest ten ani ma bydź za* | *ten rozumiany, ktory dyspozycye Aktorowe wspomina|ią, przeto o takowy gront* **Grabowki** *Ich M(ość) Stronę po|zwaną na wieczne czasy wolnemi uczynili, y one na* | *groncie Wsi* **Marczynko-wicz** *bydź uznali. Co się tknie szo|stego grosza Czyn-szow Mieyskich, ponieważ się* || *pokazało, żeby nie przyszło więcey iedno Złotych Cztery, y gro|szy Siedmnaście, dekla-rował się Aktor przed Ich M(oś)ciami* | *że go odstępuie, y wykupować niechce. Zaczym Ich Mość* | *pozwane od tego wolnemi uczynili. Ktorego to Dekretu* | *obie Stronie nieprzyieły, ale od niego do K(róla) J(ego) M(ości) appel-lowa|li. Aktor od miary, y w tym że* [153]) **Grabowek** *iest odsądzon,* | *a Pozwani, że ich od grontu* **Turu,** *na ktory oni Prawo dzie|dziczne* prætendunt [154]), *odsądzono, ktorych Appellacyi Ich* | *Mość dopuścili, y Rok* ad prose-quendas eas [155]) *złożyli za sześć* | *niedziel* ab actu præsen-ti [156]), *gdziekolwiek na ten czas Krol* | *J(ego) M(ość) z Dworem Swym będzie.* Et ibidem in instanti [157]) | *Aktor przerzeczony, czyniąc dosyć Dekretowi Krola J(ego) M(ości) po|łożył na dopłacenie czterech Łanow przerzeczonych grzy-|wien Polskich Sześćdziesiąt, ktore tamże będąc* præsen-tes [158]) *Sławetni Woyciech Gortacki Burmistrz, Woyciech* | *Skompski, Stephan Skarmirski, Walenty Skalski, Woy-|ciech Kocieła, Franciszek Sczygłowski Rayce imie|niem inszych Kollegów Swych, y wszytkiego Pospol|stwa podnieśli, y z nich Aktora na wieczne czasy kwito|wali. Czego dla lepszey wiary Ich M(ość) Panowie Kom|misarze ten Akt rękoma swemi podpisali, y Pieczęcia|mi utwierdzili* [159]). Actum et Datum, Anno, loco et die | quibus supra etc. [160]) **Stanisław Czykowski** *Podkomorzy* | *Ziemi Krakow-skiey Kommissarz do Aktu tego nazna|czony. Stanisław Kuczkowski Żupnik Krakowski,* || *Marcin Dobrzyssowski Burgrabia Zamku Krakowskiego,* | *y Żupnik Olkuski, Jan Waczowski Superintendent Ręką* | *swą* s(ub)s(cripserun)t [161]).

Nos itaq(ue) Supplicationi præfatæ benignè an|nuen(tes), Actum prædictum, ita prout in se sonat, Actis | Nostris inseri, eiusq(ue) exemplum authenticum Parti | postulanti extradi man-davimus. In cujus rei fidem etc. | Datum **Varsaviae,** Die Septima Men(sis) Octobris, Anno D(omi)ni | **Millesimo Quin-gentesimo Nonagesimo Septimo,** Regno|rum N(o-st)rorum, Poloniæ Decimo, Svetiæ vero Quarto. **Joannes** | **Tarnowski** Nominat(us) E(pisco)pus Posnan(iensis) et R(eg)ni Poloniæ Vice-Cancel|larius. Relatio R(evere)ndi in Christo Patris Joannis Tarnowski Epi|scopi Nominati Posnanien(sis), et R(eg)ni Poloniæ ViceCancellary.

Quem | ejusmodi Actum Co(m)missionis suprascript(um) [prout in Actis | Metrices R(eg)ni continetur] Nos ex ysdem fideli-ter describi, et Par|ti postulan(ti) authentice extradi permisimus. In Quorum | fidem Sigillum Regni est appressum. Actum **Var-saviae** Feria | Quinta post Festum S(ancti) Laurenty Mar-tyris, Die sc(i)l(ice)t Decima Ter|tia Men(sis) Augusti, Anno D(omi)ni **Millesimo Septingentesimo** | **Quinquage-simo,** R(eg)ni N(ost)ri XVII. Anno.

Michael Wodzicki
Pro|Cancellarius Regni mp.
(L. S.)

Przychylając się więc łaskawie do wspomnionej prośby, poleciliśmy Akt wyżej przytoczony w wiernej osnowie do Aktów Naszych wciągnąć a odpis wierzytelny Stronie żądającej wydać. W dowód czego itd. Dano w **Warszawie** *dnia siódmego miesiąca października Roku Pańskiego* **Tysiącznego Pięć-setnego Dziewięćdziesiątego Siódmego** *a panowa-nia Naszego w Polsce w 10tym, w Szwecyi w 4tym roku. —* **Jan Tarnowski,** *mianowany Biskup poznański i Królestwa polskiego Podkanclerzy. Referat Przewielebnego w Chrystusie Księdza Jana Tarnowskiego Nominata poznańskiego i Podkan-clerzego koronnego.*

Którego-to Aktu komisyjnego wyżej umieszczonego wierny wypis z Metryk koronnych, w których się znajduje, poleciliśmy uskutecznić, i stronie żądającej wierzytelnie wydać. W dowód czego pieczęć koronna jest wyciśnięta. Działo się w **War-szawie** *we czwartek po święcie świętego Wawrzyńca Męczen-nika to jest dnia trzynastego miesiąca sierpnia roku Pańskie-go* **Tysiącznego Siedmsetnego Pięćdziesiątego** *a w siedmnastym Naszego panowania.*

Michał Wodzicki
Podkanclerzy koronny r. s.
(M. P.)

---

[145]) Możliwości. — [146]) Wskazówka Powódcy. — [147]) Do prawdy podobniejsza, z rozsądkiem zgodniejsza i przywilejowi fundacyjnemu bardziej odpowiadająca. [148]) Z założenia. — [149]) Wyraz podobnoś przekręcony. — [150]) Z zastrzeżeniem się. — [151]) Zupełnem prawem. — [152]) Gaj Grabówki. — [153]) Opuszczo-ne „od". — [154]) Sobie zakładają. — [155]) Do prowadzenia ich. — [156]) Od uskutecznienia aktu niniejszego. — [157]) I tamże zaraz. — [158]) Obecni. — [159]) W dokumencie mylnie „utwierdziła". — [160]) Działo się i dano roku, w miejscu i na dniu wyżej wyrażonym itd. — [161]) Podpisali.

Relatio Ill(ustrissi)mi Excell(entissi)mi et | R(evere)nd(issi)mi D(omi)ni Michaelis Co|mitis de Granow Wodzi|cki Decani Cath(ed)r(a)lis Craco|vien(sis) Abbatis Wąchocen(sis) | et Czerven(sis) Pro-Can|cellary Regni.

Ignatius Ludovicus Nowicki

S(acræ) R(egi)æ M(ajes)t(a)tis Secretarius mp.

Ex Act(is) A(nn)i 1597.

Insertio Actûs Co(m)missionis, seu Inquisitionis, ratione Ad-| vocatiæ Wieliciensis.

Referat Jaśnie Oświeconego Wielmożnego i Najprzewielebniejszego Księdza Michała Hrabi z Granowa Wodzickiego, Dziekana katedralnego krakowskiego, Opata wąchockiego i czerwieńskiego, Podkanclerzego koronnego.

Ignacy Ludwik Nowicki

Jego Królewskiej Mości Sekretorz r. s.

Z Aktów z roku 1597.

Wpis Aktu komissyi czyli dochodzenia względem Wojtostwa wielickiego.

Napis na ostatniej stronicy:

Nr. 30. | Rzecz idzie o granice grón|tow — 1o. Wojtostwa, 2o. Tur | czyli Turowki, 3o. Marcinkowic | i Grabowek, gróntu zwanego Goret.

Oryginał składa się ze sześciu arkuszy wielkości na wysokość 333 a na szerokość przez połowę 207 milimetrów, zeszyty na zgięciu podwójną nitką jedwabną koloru niebieskiego, której końce zachodzą pod pieczęć, wyciśnięta na 10ej stronicy na czworokątnym odcinku papierowym w podlepionym wosku czerwonym. W 1ym, 2im, 3im, 5ym, 7ym i 9ym półarkuszku znak wodny wyobraża literę W pod mitrą u wierzchu z krzyżykiem. Jedynasty półarkusz całkiem próżny, na ostatnim t. j. 12ym znajdują się tylko napisy, z których najważniejszy wyżej zamieszczony. Na marginesach koło osnowy pododawane to piórem to ołówkiem przypiski na domysł, gdzie w niepamięć popadłe miejscowości Goret, Marcinkowice, Marklówka i Rozpad leżeć mogły.

Rok 1731, 1746.

Król August II. Krokowskiego Jana Cześnikiem owruckim mianuje.

Augustus Secundus Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus Dux Lithvaniæ. Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijo'viæ. Volhyniæ, Podoliæ. Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæq(ue), Nec non Hæreditarius Dux Saxoniæ, | et Princeps Elector. | Significamus præsentibus Literis Nostris, qvorum interest universis et singulis. Quia Nos habito respectu | meritorum Generosi Joannis Krokowski Nobis et Reipublicæ varys in occasionibus præstitorum faciendum | esse duximus ut eidem Pincernatum **Ovruc**ensem post fata Generosi Ignaty Kitnowski vacantem et ad dis|positionem Nostram devolutum daremus et conferremus, uti quidem cum omnibus Juribus, præ|rogativis et obventionibus huic muneri de lege vel antiqua consvetudine servientibus damus | et conferrimus præsentibus Literis Nostris ad extrema vitæ Ipsius tempora vel majoris alicujus | dignitatis assecutionem. Qvod omnibus qvorum interest notum esse volentes mandamus, ut præ|nominatum Generosum Joannem Krokowski abhinc pro vero et legitimo Pincerna **Ovruc**ensi | habeant et agnoscant, Eiq(ue) de loco, Juribus, prærogativis et obventionibus huic muneri de Lege | vel antiqua consvetudine respondeant, et ab alys responderi curent, pro Gratia Nostra. In qv|orum fidem præsentes manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Dat(um) w ***War|szawie*** Die III. Mensis Marty Anno Domini **MDCCXXXI.** Regni vero Nostri XXXIV. Anno. |

Augustus Rex.

Odcisk pieczęci

Pincernatus Ovrucensis post | fata Generosi Ignaty Kitnowski | G(e)n(er)oso Joanni Krokowski confert(ur).

Joseph(us) a Lipe Lipski V. B. Regens C(ancellariæ) M(inoris) Regni.

Napis zewnątrz dokumentu:

In C(ast)ro Crac(oviensi) | F(eria) 4. p(os)t D(ominica)m Lætare p(ro)x(im)a A(nn)o D(omini) 1746. | Literæ intro contentæ S(acræ) R(egiæ) M(aje)st(a)tis sup(er) Pin|cernatum Ovrucen(sem) p(er) Ean(dem) S(acram) R(egiam) M(ajes)t(a)tem G(eneroso) Joanni Krokowski datæ ejdemq(ue) servien(tes) | sub Actu suprascr(ipt)o p(er) Oblatam porrect(æ) | suscept(æ) et induct(æ). |

August Wtóry *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa, a dziedziczny Książę Saksonii i Książę Elektor. Oznajmiamy niniejszem pismem Naszem wszystkim i każdemu z osobna, komu na tem zależy: Mając wzgląd na zasługi Rodowitego Jana Krokowskiego koło Nas i Rzeczypospolitej przy różnych sposobnościach pokładane, powzięliśmy postanowienie, nadać mu Cześnictwo* ***owruc****kie, po śmierci Rodowitego Ignacego Kitnowskiego wakujące i do rozrządzenia Naszego przypadłe, jakoż ze wszystkiemi prawami, zaszczytami i dochodami z tym urzędem z prawa lub dawnego zwyczaju połączonemi, nadajemy i oddajemy niniejszem pismem Naszem po kres jego życia lub do czasu osiągnięcia wyższej jakiej godności. O czem wszystkich, którzy o tem wiedzieć mają, zawiadamiając rozkazujemy, aby odtąd wspomnionego Rodowitego Jana Krokowskiego za rzeczywistego Cześnika* ***owruc****kiego mieli i uważali, tudzież pod względem stopnia, praw, zaszczytów i dochodów, do tego urzędu prawem lub dawnym zwyczajem przywiązanych, nie tylko sami zadość czynili, ale też zadość czynienia ze strony innych przestrzegali dla łaski Naszej. W dowód czego niniejsze pismo, ręką Naszą podpisawszy, w pieczęć koronną opatrzyć rozkazaliśmy. Dano w* ***Warszawie*** *dnia 3go miesiąca Marca roku Pańskiego* ***1731****go a w 34tym Naszego panowania.*

August *Król.*

Cześnictwo owruckie po śmierci Rodowitego Ignacego Kitnowskiego nadane Rodowitemu Janowi Krokowskiemu.

Józef z Lipia Lipski, Rejent mniejszej Kancelaryi koronnej.

W Grodzie krakowskim we środę po niedzieli środopostnej najbliższą roku Pańskiego 1746go, list Jego Królewskiej Mości wewnątz wypisany, przez Jego Królewską Mość na Cześnictwo owruckie Rodowitemu Janowi Krokowskiemu wydany i onemu przysługujący, na dniu wyżej wyrażonym podany, przyjęty i wpisany.

Oryginał papierowy, własność Miasta Wieliczki. Wysokość półarkusza 347, szerokość 207. Osnowa wypisana wpodłuż na wierzchnim półarkuszu, na którym też odcisk małej pieczęci we wosku czerwonym, podłożonym między obydwoma półarkuszkami. Znak wodny, o ile rozeznać można, przedstawia pancerz pod koroną.

Rok 1667, 1669, 1727, 1737.

Wyrok delegowanego przez Stolicę apostolską Sędziego Jana Lukiniego w sprawie między szpitalem i cechem rzeźniczym wielickim o zaległy czynsz wykupny od sumy na jatkach zapewnionej.

Anno D(omi)ni **Millesimo Septingentesimo Trigesimo Septimo.** | Die Mercury Tertia Mensis July. | Coram Perillustri et R(evere)nd(issi)mo D(omi)no M. Joanne Lukini, [1]) V(triusque) J(uris) Doctore et Pro|fessore, Ecclesiarum Cathedralis Cracouien(sis) Canonico, Collegiatarum Visliciensis | Primicerio, [2]) S(anctorum) O(mnium) Cracou(iensis) Cancellario, in Sławkow Præposito, à Summo Domino N(ost)ro | D(omi)no Clemente Diuina Prouidentia Papa Ejus Nominis XII. feliciter moderno | Ipsiusq(ue) S(ancta) Sede Apostolica Causæ et Partibus infrascriptis specialiter datô et depu|tato Commissario ac Judice Delegato, in Ejus audientia Comparentes p(er)sonaliter No|biles ac Spectabiles Josephus Nowogurski et Joannes Szachowicz, Consules **Vielic**(ienses) | et simul Hospitalis in ibidem Prouisores, Suis et Admodum R(evere)ndi Martini Jaro|szowicz Præpositi ejusdem Hospitalis Nominibus, in termino hodierno ex Actis et Con|seruatione illius sub die Lunæ Tertia Mensis Juny Anno currenti fact(is) et connotat(is) | prouenienti, Decretum seu [3]) Sententiam definitiuam in Causa inter Se Actores ex vna, | et Citatos infrascriptos occasione nonsolutionis Census annui reemptionalis, seu pro|ut fusius in Processu hujusmodi Causæ descriptum, partibus ex altera, Jam alias | in Termino anteriori latum siue latam publicari postularunt. [4]) In præsentia Famato|rum Joannis Kuchta Senioris et Stanislai Kwiczalowicz Notary Suis Totiusq(ue) Con|tuberny sui Nominibus, Saluis beneficys Juris Sibi suoque contubernio in toto reser|uatis, in publicationem Decreti siue Sententiæ quatenus pro parte sua fauorabilis con|sentientium, Perillustris et Rever(en)d(issi)mus Dominus Judex Delegatus Apostolicus | Supramemoratus Sententiam definitiuam ea in Causa, inchoato Ipsius initio, publi|cauit, mihiq(ue) Notario infrascripto clara et intelligibili voce tradidit promulganda(m) | tenoris sequentis:

Concludimus Christi Nomine inuocato pro Tribunali sedentes, So|lum Deum Ejusq(ue) Sanctam Justitiam præ oculis habentes, in causa et causis, quæ | inter Adm(odum) R(evere)ndum Martinum Jaroszowicz Hospitalis **Vielic**ie(nsis) sub Titulo S. Spiri|tus Præpositum, tum Nobiles ac Spectabiles Josephum Nowogurski et Joannem | Szachowicz, Consules **Vielic**ien(ses) et simul ejusdem Hospitalis Prouisores, Principales | Actores appellantes ex una, et Famatos Andream Chorek, Joannem Kuchta Senio|res totumq(ue) Contubernium Lanionum **Vielic**iensium de et super reprobatione vel Con|firmatione binorum Decretorum seu Sententiarum biformium primæ Judicy Consi|story Generalis Cracouiensis, alterius Sacri Tribunalis Nuntiaturæ Apostolicæ oc|casione nonsolutionis census annui reemptionalis pro summa capitali Mille | Florenorum polonicalium, in et super macellis Contuberny Lanionum **Vielic**ien(sium) | prouenien(tis), dictum Hospitale **Vielic**ien(se) concernen(tis), pro annis immedia|te præteritis alias ab vltima quietatione retenti, prout fusius et latius in proces|su siue processibus hujusmodi causæ continet(ur), Citatos Appellatos Partibus ex al|tera, coram Nobis Judicioq(ue) Nostro Delegato Apostolico in tertia seu alia veri|ori versæ fuerunt et vertunt(ur) Instantia, ex his quæ in hujusmodi causa vidimus, | legimus, et perspeximus, signanter tamen visis ac lectis dictis et depositioni|bus Testium juratorum ea in Causa in Judicio primæ Instantiæ tam ex parte || Actorum A(p)pellantium quam Citatorum A(p)pellatorum inductorum et examinatoru(m) | expeditis,

Roku Pańskiego ***Tysiącznego Siedmsetnego Trzydziestego Siódmego*** *we środę czyli dnia 3go miesiąca lipca. Przed Jaśnie Oświeconym i Przewielebnym Księdzem M. Janem Lukiniem,* [1]) *obojga praw Doktorem i Profesorem, kościołów katedralnego krakowskiego Kanonikiem, kolegiackich wiślickiego Prymicerem* [2]) *a krakowskiego Wszystkich Świętych Kanclerzem i sławkowskim Plebanem, od Najwyższego Zwierzchnika Naszego Najświątobliwszego Ojca Klemensa z Opatrzności Boskiej Papieża tego imienia XII. szczęśliwie władającego, i od Jego świętej Stolicy apostolskiej do tej sprawy tudzież dla stron niżej wyrażonych szczególnie wyznaczonym Komisarzem i wyprawionym Sędzią, na posłu.hanie stawiwszy się obliczenie Szlachetni i Zacni Józef Nowogórski i Jan Szachowicz, Radzcy* ***wielic****cy a zarazem Zawiadowcy tamtejszego szpitala, żądali swojem i Wielebnego Marcina Jaroszowicza, Plebana przytymże szpitalu imieniem, aby na roku dzisiejszym, wypadającym z aktów spisanych i naznaczenia uczynionego w roku bieżącym na dniu poniedziałkowym czyli trzecim miesiąca czerwca, ogłoszony był wyrok czyli ostatnie orzeczenie, zapadłe już na poprzednim roku w sprawie między nimi Powódcami z jednej a wyrażonymi niżej Pozwanymi z drugiej strony z powodu niepłacenia czynszu rocznego skupnego lub jako w przeprowadzeniu tejże sprawy szerzej jest opisane. W przytomności Sławetnych Jana Kuchty Starszego i Stanisława Kwiczalowicza Pisarza, zgadzających się swojem i całego ich Cechu imieniem na ogłoszenie wyroku czyli orzeczenia dla nich korzystnego, po zupełnem zastrzeżeniu sobie i dla Cechu swego dobrodziejstw prawa, wymieniony wyżej Jaśnie Oświecony i Przewielebny Ksiądz i delegowany Sędzia apostolski, ogłosił, zacząwszy od początku, i mnie niżej wyrażonemu pisarzowi donośnym i zrozumiałym głosem do obwieszczenia podał ostateczny w tej sprawie wyrok osnowy następującej:*

„Zająwszy po wezwaniu Imienia Chrystusowego krzesło trybunalskie, a Boga tylko i świętą Jego sprawiedliwość przed oczyma mając, w sprawie i sprawach, które przed Nami i Sądem Naszym delegacyjnym apostolskim w trzeciej czy też innej istotniejszej instancyi toczyły się i toczą między Wielebnym Marcinem Jaroszowiczem, Przełożonym nad szpitalem ***wielic****kim pod wezwaniem ś. Ducha, tudzież Szlachetnymi i Zacnymi Józefem Nowogórskim i Janem Szachowiczem, Radzcami* ***wielic****kimi a zarazem tegoż szpitalu Zawiadowcami, głównymi Powódcami odzownymi z jednej, zaś Sławetnymi Andrzejem Chorkiem, Janem Kuchtą Starszymi i całym Cechem Rzeźników* ***wielic****kich z powodu odrzucenia i zatwierdzenia dwóch wyroków czyli orzeczeń odmiennie wydanych, jednego przez generalny Sąd konsystorski krakowski, a drugiego przez święty Trybunał Nuncyatury apostolskiej, względem niepłacenia rocznego czynszu wykupnego od iściany tysiąca złotych polskich, z jatek Rzeźników* ***wielic****kich pochodzącego, należącego się wspomnionemu szpitalowi* ***wielic****kiemu, a za lata właśnie minione czyli od ostatniego pokwitowania — o czem w przeprowadzeniu lub przeprowadzeniach tej sprawy szerzej i dokładniej — zalegającego, jako odzownymi Pozwanymi z drugiej strony, z tego cośmy w tej sprawie widzieli, wyczytali i przenikli, przejrzawszy i przeczytawszy opowiadania i zeznania świadków przysięgłych, podczas toku tej sprawy w Sądzie pierwszej instancyi wprowadzonych tak ze strony odzownych Powódców jako też Pozwanych, i wy-*

[1]) Ksiądz Ludwik Łętowski w Katalogu Biskupów, Pralatów i Kanoników krakowskich T. III. str. 322 pisze, że Lukini Jan umarł r. 1735 odkazując jedenaście tysięcy złotych na bursę ubogich. — [2]) „Primicerius“ pierwszy w chórze. — [3]) W akcie stoi mylnie „Sui“. — [4]) W tem miejscu w akcie nie ma właściwie żadnego znaku pisarskiego.

tum Partium Ambarum Controuersys, disceptationibus, allegatio-
nibus | illationibus, responsionibus, et replicationibus, verbo et in
scriptis hinc inde factis | exauditis, meritisq(ue) Causæ præsen-
tis bene perpensis et trutinatis matureq(ue) di|scussis, alysq(ue)
visis videndis et consideratis considerandis dicimus decernimus |
et declaramus. Quando quidem ex præmissis Inquisitionibus tum
ex documen|tis literatorys luculenter deducitur, Summam contro-
uersam Mille Florenorum | polonicalium testamento per Specta-
bilem olim Petrum Grochot Consulem **Vielic**ie(nsem) | Hospi-
tali Pauperum **Vielic**ien(sium) legatam fuisse, quam Summam
Famatus olim Mar|tinus Czyzowski dicti Petri Grochot Testamenti
Executor ad se recepisset, et eandem | in censum reemptiona-
lem in aliquibus Bonis mundis locare et inscribere negle|xisset.
Tandem Reuerendus Præpositus et Prouisores Hospitalis **Vieli-**
cien(sis) post fata | dicti Czyzowski a Successoribus ejusdem
prætactam Summam Mille Florenorum | Jure uindicarunt et De-
cretum Intromissionis in Bona morte illius derelicta vide|licet
Prædium Czyzowskie dictum **Vielic**ys situm in Judicys succa-
merarialibus | Feria quinta post Dominicam Exaudi p(ro)xima Anno
D(omi)ni 1667mo obtinuerunt illudq(ue) | possederunt, successiuè
tandem præfata Bona scilicet Prædium Czyzowskie alias Suc|ces-
sio ejusdem Prædy per officiosas transactiones a R(evere)ndo
Præposito et Prouisoribus | Hospitalis factas cum onere solutionis
census annui reemptionalis quinquaginta Flo|renorum Polonicalium
pro Summa capitali Mille Florenorum similium Hospitali | **Vie-**
licie(nsi) super eodem inscripto Prædio ad varios Hæredes per-
uenit et deuoluta fue|rit, deniq(ue) postquam Magnificus olim
Franciscus de Brzezie Lanckoronski Suc|camerarius Palatinatus
Cracouiensis Hæreditatem prædicti Prædy Czyzowskie | nuncu-
pati a Successoribus Honoratæ Przedborska Jure hæreditario ac-
quisiuis|set, controuersam adp(ræ)sens Summam Mille Florenо-
rum Polonicalium de eodem | Prædio leuauit, deportauit, et ad
manus R(evere)ndi Præpositi et Prouisorum Hospi|talis **Vielic**-
cie(nsis) consignauit, quam Summam Mille Florenorum totam et
integram | Contubernium Lanionum **Vielic**ie(nsium), Citati Ap-
pellati, à dictis R(evere)ndo Præposito et Pro|uisoribus Hospi-
talis receperunt, eandemq(ue) in fundo seu macellis suis laniarys
in | censum annuum reemptionalem coram Actis Consularibus
Vielicie(nsibus) ut infallibili ter præsupponitur inscripserunt.
Et enim clare hoc testimonys juratis scientifi corum testium eli-
ditur, primi Nobilium Stanislai Ostrowski, 4ti Martini Szymko|wski
Consulum et 5ti Nobilis ac Spectabilis Francisci Dobrzanski Pro-
consulis | **Vielic**ie(nsium): ad interrogatorium Hospitalis pri-
mum videlicet Nobilis Dobrzanski | bene recordat(ur), quod Ma-
gnificus olim Lanckoronski Succamerarius Cracouie(nsis) | con-
trouersam Summam Hospitalem Mille Florenorum Polonicalium de
supradi|cto Prædio Czyzowskie transportauerit et in macellis la-
niarys Citatorum A(p)pel|latorum ex censu reemptionali locauerit,
atq(ue) ille testis Stanislaus Ostrowski | prout ad 1mum ita et
ad 4tum Hospitalis interrogatorium majorem facit | pro Hospitali
præsumptionem Inscriptionis ejusdem Summæ dicendo, quod | pro-
tunc Consul et præsens fuit, quando in publica Magistratus ses-
sione No|bilis olim Przedborski Posse(s)sor Prædy Czyzoviani de
intentione Magnifici | Succamerary Cracouie(nsis) transportandi
Summam controuersam et super fundo | seu macellis laniarys
Vielicie(nsibus) locandi Magistratui denuntiauit. Inde | pro
certa re et documento haberi sumitur. Magnificum olim Succa-
me||rarium Cracouiensem circa deportationem hujusmodi Summæ
de Prædio | suo Czyzowskie nuncupato, et circa locationem super
macellis Citatorum, inscrip|tionemq(ue) ejus officiosam omnem
aduertentiam pro securitate sua adhibuisse | eidemq(ue) defacto
attendisse, alioquin hancce Summam de jisdem Bonis suis, | calens
Jura jurisdictionemq(ue) plenam Oppidi **Wieliczka** habens
non deporta|uisset, si pro locatione ejusdem Summæ juxta dispo-

badanych; wysłuchawszy sporów, utarczek, dowodzeń, zarzutów, odpowiedzi i odporów czynionych przez obydwie Strony ustnie tudzież w pismach z tego powodu zdziałanych; rozpoznawszy, zbadawszy należycie i roztrząsnąwszy ściśle właściwości tej sprawy; dostrzegłszy wreście wszystko co dostrzedz i wziawszy co na uwagę brać należało — wnosimy, oświadczamy, orzekamy i wyrokujemy: Ponieważ ze wspomnionych badań i dokumentów pisemnych zbyt liczne dowody wynikają, że suma sporna tyciąc złotych polskich testamentem przez Zacnego ś. p. Piotra Grochota Radźcę **wielick***iego na* **wielicki** *szpital ubogich odkazaną została: że tę sumę Sławetny ś. p. Marcin Czyżowski, wykonawca testamentu wspomnionego Piotra Grochota, do siebie był wziął, i na czynsz wykupny na jakich posiadłościach czystych umieścić i zapisać zaniedbał: że następnie Wielebny Pleban z Zawiadowcami szpitala* **wielick***iego po śmierci przerzeczonego Czyżowskiego od jego spadkobierców ową sumę tysiąc złotych polskich w drodze prawa odebrał, w posiadłości po tegoż śmierci pozostałe mianowicie we folwarek Czyżowskie zwany, we* **Wieliczce** *położony, na Sądach podkomorskich we czwartek po niedzieli 6tej po wielkiejnocy następujący roku Pańskiego 1667go wwiązanie, uzyskali i tenże posiadali: że potem wspomniona posiadłość to jest folwarek Czyżowskie czyli dziedzictwo onego folwarku w skutek układów ze strony Wielebnego Plebana i Zawiadowców szpitala urzędownie robionych pod obowiązkiem płacenia na rzecz szpitala* **wielick***iego pięćdziesiąt złotych polskich rocznego czynszu wykupnego od iścizny tysiąca takich samych złotych na tymże folwarku zapisanym, przechodziło koleją i przelewane bywało na różnych posiadaczy, aż Wielmożny ś. p. Franciszek z Brzezia Lanckoroński Podkomorzy województwa krakowskiego wspomniony folwarek Czyżowskie od spadkobierców Honoraty Przedborskiej prawem dziedzicznem nabywszy, sporną obecnie sumę tysiąc złotych polskich z niego podniósł, zdjął i do rąk Wielebnego Plebana i Zawiadowców szpitala* **wielick***iego wyliczył: że nareście ową sumę tysiąc złotych całkowicie i zupełnie od Wielebnego Plebana i Zawiadowców szpitala otrzymawszy Pozwani odzowni to jest Cech rzeźnicki* **wielicki** *na posiadłości swojej czyli jatkach rzeźnickich na roczny czynsz wykupny w aktach radzieckich* **wielick***ich zapisał, jako się nieomylnie przypuszcza; albowiem jasno to wypływa ze zaprzysiężonych świadectw świadomych rzeczy świadków, mianowicie 1go i 4go Szlachetnych Radźców Stanisława Ostrowskiego i Marcina Szymkowskiego, tudzież 5go Szlachetnego i Zacnego Franciszka Dobrzańskiego Burmistrza* **wielick***iego: i tak do pierwszego wywodu szpitala podał Szlachetny Dobrzański, jako dobrze pamięta, że Wielmożny ś. p. Lanckoroński Podkomorzy krakowski sporną sumę szpitalną tysiąc złotych polskich z pomienionego folwarku czyżowskiego na jatki rzeźnicze Pozwanych odzownych z czynszem przeniósł; a ów świadek Stanisław Ostrowski tak do 1go jako też do 4go szpitala wywodu bardziej jeszcze stwierdza na korzyść szpitala domniemanie co do zapisu tej sumy, mówiąc: iż radźcą wówczas i obecnym był, gdy na otwartem Urzędu miejskiego posiedzeniu Szlachetny ś. p. Przedborski, posiadacz folwarku czyżowskiego o zamiarze Wielmożnego Podkomorzego krakowskiego względem przeniesienia sumy spornej na posiadłość czyli jatki rzeźnicze* **wielick***ie Urząd miejski zawiadomił: dla tego więc przyjmuje się za rzecz pewną i dowód, że Wielmożny ś. p. Podkomorzy krakowski przy przenoszeniu owej sumy ze swojego folwarku Czyżowskie zwanego na jatki Pozwanych, tudzież przy urzędowem onej zapisywaniu wszelkiej użył ostrożności i tę rzeczywiście zachował, inaczej bowiem nie byłby onej sumy z posiadłości swoich, przestrzegając praw i dzierżąc całą jurysdykcyę Miasteczka* **Wieliczki,** *przeniósł, gdyby dla umieszczenia nie był miał bezpieczeństwa stosownego do wymagań*

sitionem Juris securi|tatem non habuisset. Quæ quidem hujusmodi Summæ inscriptio etiam | pro perpetua rei memoria in Actis Contuberny Citatorum A(p)pellatorum fue|rit connotata, quam connotationem tertius testis Famatus Stanislaus Kwi|czalowicz legit in libro Conclusionum seu Sessionum Contuberny Lanionum | **Vielic**ie(nsium) existens Notarius ejusdem Contuberny Semiduorum Annorum, in su|a depositione ad interrogatorium Hospitalis Quartum sic inquiens: scio, quia | legi in libro Conclusionum siue Sessionum Contuberny Lanionum, ubi conno|tatio reperit(ur) manu olim D(omi)ni Pokucki Notary ejusdem Contuberny Lanio|num, respectu hujusmodi Summæ Hospitalis Mille Florenorum. Insuper et | primus Testis Famatus Jacobus Felix immediatus Senior Contuberny Lanionum, | ex parte Citatorum A(p)pellatorum inductus et per Partem A(p)pellantem excepta|tus, ad Interrogatorium Hospitalis quartum testat(ur), hancce Summam inscrip|tam esse in Regestris Contubernalibus, visis itaq(ue) et reuisis hujusmodi Con|tuberny Actis ex qua reuisione constat chartas tres in ysdem Actis elaceratas | esse idq(ue) sub Anno 1699 ubi memorata Inscriptio seu mentio de eadem Sum ma Hospitali Mille Florenorum fuerat, prout dictus Stanislaus Kwiczalowicz | scientifice et oculate in sua depositione testat(ur). Ad extremum eo attento q(uo)d | continuo ab Anno 1699 Citati A(p)pellati pro Summa Capitali Mille Floreno|rum polonicalium super macellis sui Contuberny inscripta sex a centum | (prout quietationes plenissime edocent) usq(ue) ad Annum 1727 exclusiuè | sine omni tergiversatione et reclamatione Censum reemptionalem Hospita|li persoluerint, nec eodem Anno ratione retenti Census ad Judicium Consu|lare **Vielic**ie(nse) adcitati Inscriptionem negarunt, sed solum ob calamitatem | temporum minorationem census petierunt, seq(ue) etiam Summam Capitale(m) | Mille Florenorum deportaturos declararunt, Nec obstat quod Inscriptio hu|jusmodi Summæ controuersæ nunc non producat(ur), si quidem plenissime ex | Inquisitione deducit(ur), quod Acta Prætory **Vielic**iensis tam tempore hostili|tatis Sueticæ quam etiam subsecuti incendy in Oppido **Wieliczka** multa | deperierunt, defectusq(ue) aliquot sexternionum in ysdem Actis reperit(ur), cum | Acta illius Officy Prætoriani **Vielic**ie(nsis) non fuerint, nec ad præsens adhuc in | volumen sint compacta. Propterea inhærendo præmissis rationibus, pro|bationibus et motiuis adductis, Christi Nomine repetito, per hanc nostram | Sententiam definitiuam, aquam matura intra nos deliberatione præhabita | his in scriptis ferimus, modernos Citatos A(p)pellatos originaliter Actores, post | rem judicatam et acceptationem binorum Derectorum Judicy sibi com|petentis Consularis **Vielic**ie(nsis), Admodum R(evere)ndum Præpositum et Nobi|les Prouisores Hospitalis **Vielic**ie(nsis) modernos Actores A(p)pellantes ad Judi||cium Consistoriale Generale Cracouiense prætendendo extenuationem Sum|mæ controversæ persolutionem [5]), quamuis super macellis suis laniarys ea|dem Summa ut præmissum est inscripta, dignoscat(ur) indebite conuenisse | ac incompetenter egisse, exindeq(ue) eosdem Actores A(p)pellantes per Senten|tiam primæ Instantiæ in detruncatione 180 Florenorum polonicalium | à Summa capitali Mille Florenorum similium grauari fecisse, damna | multa Pauperibus Hospitalis per inutiles litis expensas temere cau|sasse [6]) declaramus, prætensa [7]) Decreta siue Sententias primam Judicy | Consistory generalis Cracouiensis, secundam Tribunalis Nuntiaturæ Apostolicæ cas|samus, retractamus, et reprobamus bene per Actores modernos ab ysdem Sententys | a(p)pellatum male verò judicatum pronuntiamus, Summam capitalem Mille Flore|norum polonicalium Actoribus seu uerius Hospitali **Vielicz**ensi adjudicatam [8]) ean|demq(ue) super macellis suis laniarys hærere debere, ipsosque Citatos ad solutionem | censuum teneri adinuenimus et declaramus. Ne autem

[5]) Niejasność. — [6]) Wyraz wątpliwy. — [7]) Wyraz podobnoś przekręcony.

prawnych; zapis też onej sumy był ku wiecznej rzeczy pamięci w akta Cechu Pozwanych odzownych zaciągnięty, który zaciąg w księdze uchwał czyli posiedzeń Cechu rzeźniczego ***wielickiego*** *czytał trzeci świadek Stanisław Kwiczałowicz, będąc przez półtora roku pisarzem tegoż Cechu, co w zeznaniu swem do czwartego wywodu szpitala tak wypowiada: Wiem, bom czytał w księdze uchwał czyli posiedzeń Cechu rzeźnickiego, gdzie się znajduje zaciąg o tej samie szpitalnej tysiąca złotych ręką ś. p. Pana Pokuckiego pisarza tegoż Cechu rzeźnickiego uskuteczniony; nadto pierwszy świadek Sławetny Jakób Feliks, bezpośrednio następujący senior Cechu rzeźniczego, wprowadzony przez Pozwanych odzownych a przez Stronę odzewającą się przyjęty, świadczy do czwartego wywodu szpitala, że owa suma zapisana była w rejestrach cechowych; zaś z oględzin i przeglądzin aktów cechowych okazało się, że trzy karty z nich wydarte i to pod rokiem 1699ym, gdzie wspomniony zapis czyli wzmianka o tej sumie szpitalnej tysiąca złotych się znajdowała, jak to przerzeczony Stanisław Kwiczałowicz w swojem zeznaniu świadomie i oczywiście świadczy, — zważywszy nareście i to, że od roku 1699go Pozwani odzowni za iścisznę tysiąca złotych polskich, na ich jatkach zabezpieczoną, czynszu wykupnego po sześć od sta (czego kwity najdokładniejszym są dowodem) aż wyłącznie do roku 1727go bez zwłoki i wszelkiego oporu szpitalowi płacili, i tegoż roku będąc pozwani przed Sąd radziecki* ***wielicki*** *o zalegający czynsz, zapisu nie przeczyli, ale tylko ze względu na klęski umniejszenia onego żądali, a nawet z chęcią złożenia sumy głównej się oświadczyli; zważywszy także, że to nie stanowi przeszkody, iż zapis owej sumy spornej teraz nie przedłożony, ponieważ śledztwo najdowodniej wykazuje, jako wiele aktów ratuszowych* ***wielick****ich w czasie nietylko najścia szwedzkiego ale i następnego pożaru w Miasteczku* ***Wieliczce*** *zatraciło się, i że w tych Aktach niedostaje kilku zeszytów, ponieważ Akta* ***wielick****iego Urzędu zwierzchniczego nie były i dotąd nie są w księgę oprawione. Opierając się przeto na powyższych przyczynach, dowodach i uzasadnieniach przytoczonych, po powtórnem wezwaniu imienia Chrystusowego, tym ostatecznym wyrokiem naszym, który ze wszechstronną rozwagą spisujemy, oświadczamy: że teraźniejsi Pozwani odzowni a pierwotni Powódcy, pociągając Wielebnego Plebana i Szlachetnych Zawiadowców szpitala* ***wielick****iego, teraźniejszych Powódców odzownych, po odsądzeniu sprawy i przyjęciu dwukrotnych wyroków przynależnego Sądu radzieckiego* ***wielick****iego, przed generalny Sąd konsystorski krakowski w zamiarze zmniejszenia i spłacenia spornej sumy, aczkolwiek na ich jatkach rzeźnickich jako się wyżej wyraziło zapisanej, niesprawiedliwie się ugodzili i niestósownie postąpili, albowiem tymże Powódcom odzownym przez odtrącenie 180 złotych polskich ze sumy głównej tysiąca takichże złotych za wyrokiem pierwszej instancyi krzywdę wyrządzili, na ubogich szpitalnych liczne straty i niepotrzebne koszta sporu nierozsądnie ściągnęli; orzeczenia czyli wyroki, jeden Sądu generalnego Konsystorza krakowskiego, drugi Trybunału Nuncyatury apostolskiej, znosimy, odwołujemy i unieważniamy, uznając i oświadczając, że teraźniejsi Powódcy słusznie od tych wyroków się odwołali, i że niesprawiedliwie sądzono, że suma główna tysiąc złotych polskich Powódcom a raczej szpitalowi* ***wielick****iemu przysądzona bydź i na ich jatkach rzeźnickich zostać powinna, tudzież że Pozwani obowiązani są czynsze płacić. Aby zaś w przyszłości dwuznaczność lub sprzeczka jaka względem tej sumy tysiąc złotych nie powstała, postanawiamy i polecamy, aby ją Pozwani odzowni przed* ***wielick****iemi Aktami radzieckiemi na wykupny czynsz rocznie po pięć złotych od sta (ponieważ udowodnione, że tak pierwotnie zapisana była) szpitalowi* ***wielick****iemu zapisali czyli*

143 in posterum aliqua am|biguitas et controuersia de eadem Summa
144 Mille Florenorum exoriat(ur), quatenus Ci|tati A(p)pellati coram
Actis Consularibus **Vielic**iensibus eandem in vim census annui |
145 reemptionalis Hospitali **Vielic**ie(nsi) per florenos quinq(ue) à
146 centum (quoniam sic orgi|naliter inscriptam fuisse deductum)
147 inscribant, seu alias Inscriptionem innouent, | decernimus, injun-
148 gimus, et ad eum effectum mandatum executiuum cum termino| sex
dierum relaxamus, alias pro meliori executione hujusmodi puncti
149 ad Judicium | Consulare **Vielic**iense in quo Judicio eadem
150 causa jam perprius mota et decisa fuit | remittimus. Quo verò
151 ad census per decem annos alias à tempore motæ litis re|ten-
tos, licetsi Citati eosdem soluere deberent, nihilomunis habito
152 respectu moderna|rum calamitatum Regni de benignitate Judicy
153 Nostri nonnisi pro annis tribus im|mediate præteritis Partibus
154 inter se componere mandamus. Damna et litis ex|pensas etiam
de benignitate Citatis condonamus, et ab ysdem absoluimus, dum-
155 mo|do huic nostræ Sententiæ acqiescant, alioquim reclamamus
156 et ysdem condemnam(us) | quarum taxam nobis vel cui de
157 Jure [9]) reseruamus. Et ita dicimus, decernimus, | definimus, et
definitiue sententiamus, non solum præmisso sed et omni alio
158 meli|ori modo.

Ita pronuntiavi Ego **M. Joannes Lukini** V(triusque) Ju-
159 ris Doctor Cano|nicus Cathedralis Cracouiensis uti et | tanquam
160 Rescripti Romani Judex et Executor mpp. Præsente me Fran-
161 cisco Ziębinski Publico Sacra Authoritate | Apostolica et Causæ
præmissæ Notario. |

162 Ex Actis Actorum Notariatus mei infrascripti extractum et Si-
163 gillo meo | solito communitum. | Franciscus Ziębinski Publicus
164 165 S(acr)a Auth(orita)te | Apostolica et Causæ p(ræ)missæ No-
166 167 tarius | mpp. | LS.

raczej zapis ponowili, w tym celu rozporządzenie wykonawcze z terminem sześciodniowym wydajemy, odsełając dla skuteczniejszego wykonania szczegółu tego do **wielick***iego Sądu radzieckiego, w którym sprawa ta dawniej toczyła się i rozstrzygniętą była. Co się zaś tycze czynszów zalegających od lat dziesięciu czyli od czasu prowadzenia sporu, mimo iżby je Pozwani zapłacić powinni, ze względu jednak na terazniejsze klęski dotykające Królestwo rozkazujemy z łaskawości Sądu naszego, aby o trzy tylko lata właśnie minione Strony między sobą się ułożyły. Straty i koszta sporu również z łaskawości Pozwanym darujemy i odpuszczamy, jeżeli poprzestaną na tym wyroku naszym, inaczej wymagamy onych i zasądzamy ich na nie, zastrzegając wymiar sobie lub komu z prawa wypada. Tak orzekamy, postanawiamy, określamy i ostatecznie wyrokujemy nie tylko w powyższy ale i we wszelki inny sposob.*

Takem ogłosił Ja ***M. Jan Lukini,*** *Doktor obojga praw, Kanonik katedralny krakowski jako Sędzia na mocy rzymskiego reskryptu i wykonawca onego r. s. W przytomności mojej Franciszka Ziębińskiego, z powagi apostolskiej publicznego i sprawy tej Notaryusza.*

Z moich Aktów notaryalnych wydano i moją zwyczajną pieczęcią ztwierdzono. Franciszek Ziębiński publiczny i sprawy powyższej Notaryusz ze świętej powagi apostolskiej r. s.

Z kopii zdziałanej na papierze bez znaku wodnego mierzącym na półarkuszu 333 milimetrów wysokości a 208 szerokości.

[8]) W akcie stoi „adjudicatas.“ — [9])Opuszczony wyras „debebit“ lub inny odpowiedni.

Rok 1726.

Król August II. Januszowi Wiśniowieckiemu Wojewodzie poleca ochronę Wieliczki od czopowego i szelężnego na sejmiku województwa krakowskiego.

1 ***August Wtory*** *z Bozej Łaski Król Polskj, Wielki*
2 *Xiąze Li|tewskj, Ruskj, Pruskj, Mazowieckj, Zmudzkj,*
3 *Kijowskj, Woł|hynskj, Podolskj, Podlaskj, Inflantskj, Smo-*
4 *lenskj, Siewierskj, y | Czerniechowskj, a Dziedziczny Xiąze*
5 *Saskj y Elektor. | Wielmozny Uprzeymie Nam Miły. Ja-*
6 *kosmy się nigdy nie | zawiedli na doznaney w tak wielu*
7 *okolicznosciach przyiazni, | y przychylnosci Uprzeymosci*
8 *Waszey, ku Interessom Naszym, | tak tym bespieczniey*
9 *zanosiemy Instancyą Naszę na Seymik | następuiący Gospo-*
10 *darskj Przezacnego Woiewodztwa Krakowskiego | do Uprzey-*
11 *mosci Waszey, abys w tak cięszkiey ruinie y upad|ku Mia-*
12 *steczka Naszego* ***Wieliczkj*** *przez nieznosną præag|gra-*
vacyą Podatku Czopowego y Szelęznego Powagą y wiel-
13 *kim | Kredytem swoim* succurrere [1]) *raczył. Wszakze wia-*
14 *doma | Uprzeymosci Waszey* immunitas [2]) *Dobr Naszych*
15 *Stołowych* No|vella Lege [3]) *dosyc* per expressum [4]) *obwaro-*
16 *wana, aby* per privata | Lauda et Arbitrium [5]) *Woiewodztw*
17 *do nieproporcyonalnych Poda|tkow tez Dobra Nasze pocią-*
gane nie były, a przecież hoc non | attento [6]) *Miasteczko* 18
Nasze pomienione ***Wieliczka*** tot calamita|tibus [7]) *wyniszczo-* 19
ne, y do tych czas z ruin swoich nieuwolnione | juz to drugi 20
rok wypłacac musi przez cięszkie exekucye, quo|tannis [8]) 21
Czopowego Trzy Tysiące. Szelęznego Dwa Tysiąca złotych |
polskich oprocz innych extorsyi, do ktorych przez Sukkol- 22
le|ktorow y Straznikow na to subordinowanych przymuszone 23
bywa. | Składamy tedy tę niesprawiedliwosc, y krzywdę 24
ubogich ludzi Na|szych na delikatnym y sprawiedliwym Ser- 25
cu Uprzeymosci Waszey, | et à dignissimo Sensu [9]) *Jego* 26
Sacrosanctè [10]) *zawsze utrzymuiacego* San|cita Novellæ Le- 27
gis [11]) *pomyslney* hoc in passu [12]) *czekac będziemy re|solucyi.* 28
Dobrego przytym Vprzeymosci Waszey od Pana Boga życze-|
my zdrowia. Dan w ***Warszawie*** *dnia XXIII. M(iesią)ca* 29
Sierpnia | Roku Panskie(g)o ***MDCCXXVI.*** *Panowania* 30
N(asze)go ***XXX*** *| Roku.* 31

Augustus Rex.

Napis na pierwszej stronie pod osnową u dołu:

Do Wielmożnego Xiązęcia Woiewody Krakowskiego.

Na czwartej stronie odcisk pieczęci pokojowej we wosku czerwonym i napis:

Wielmoznemu Xiązęciu | Januszowi Wisniowie|ckiemu, Woiewodzie kra|kowskiemu, vprzeymie | Nam miłemu.

Z listu pisanego na papierze mierzącym w półarkuszu 338 milimetrów wysokości a 206 szerokości. Znak wodny przedstawia w owalu, trójkątnemi i na przemian zakrzywionemi zębami otoczonym, jakąś postać czy też grupę osób.

[1]) Pomódz. — [2]) Wolność. — [3]) Swieża ustawa. — [4]) Wyraźnie. — [5]) Uchwałami ludzi prywatnych i samowolą. — [6]) Bez względu na to. — [7]) Tylą klęskami. — [8]) Corocznie. — [9]) A od wielce godnego umysłu. — [10]) Święcie. — [11]) Zatwierdzenie nowej ustawy. — [12]) W tym kroku.

Rok 1676, 1739.

Król August III. Miastu Wieliczce do jarmarków dawniejszemi czasy zaprowadzonych cztery nowe przydaje.

Augustus III. | Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus dux Lithvaniæ, Russiæ, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Vol|hyniæ, Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæq(ue), nec n(on) Hæreditarius Dux Saxoniæ, | Princeps et Elector. | Significamus præsentibus Literis Nostris quorum interest, universis et singulis. Quod cum Serenissimus olim Joannes Tertius Antecessor Noster, per speciale Privilegium su|um, de data Cracoviæ, in Comitys Regni Generalibus, felicis suæ Coronationis, die vigesima quinta mensis Marty, Anno Millesimo Sexcentesimo Septuagesimo Sexto, in Ci|vitate Nostra Oeconomica **Vielic**iensi, nundinas octo quolibet anno, tribus continuò diebus celebrandas, in eodem suo Privilegio expressas, constituisset. Ita quoquè Nos ad sup|plicationem certorum Consiliariorum Lateri Nostro assidentium, nomine et pro parte Spectabilis Magistratus, et totius Communitatis, Civitatis Nostræ **Vielic**iensis Nobis | factam, rationes et utilitates dictæ Civitatis, majoraq(ue) ejus incrementa facere cupientes, faciendum esse duximus, ut præfatæ Civitati Nostræ **Vielic**iensi, nun|dinas adhuc quatuor quolibet anno, superaddere dignaremur. Quorum supplicationi uti justæ, benignè annuentes, easdem quatuor nundinas quolibet anno su|peraddendas esse duximus, prout præsentibus Literis Nostris, scilicet ultra nundinas in anteriori privilegio, sive privilegys constitutas, nundinas, in die Dominica post | Festum Purificationis Beatissimæ Mariæ Virginis; item in die dominica post | Festum Annuntiationis Beatissimæ Mariæ Virginis, necnon in die dominica ante Festum | S(ancti) Jacobi Apostoli, atq(ue) ultimas, in die dominica ante Festum Sanctorum Simonis et Judæ Apostolorum (extra tamen aliarum vicinarum Civitatum et Oppidorum præjudi|cium) superaddimus et constituimus. Pro quibus nundinis liberum et licitum volumus omnibus Mercatoribus, Artificibus, ac cujuscunq(ue) status et conditionis Ho|minibus, cum mercibus ac rebus suis, nec non equis, bobus, alysq(ue) pecudibus venire, ibidem negotiari, emere, vendere, res pro rebus commutare, et alia ejus generis in pu|blicis Civitatum Regni Nostri mercantys, et nundinis fieri solita negotia licita, et honesta expedire, ac demum sine cujusvis impedimento redire, modo tales sint, quibus | bonum consortium non est denegandum. Excessivos verò et sediciosos, ac tumultus excitantes, pro qualitate delicti, exnunc puniendos, Magistratui Nostro Civili **Vielic**iensi | seriò injungimus. In cujus rei fidem præsentes manu Nostra subscriptas sigillo Regni communiri jussimus. Datum **Varsaviae** Die V. Mensis Aprilis | Anno D(omi)ni **MDCCXXXIX.** Regni vero Nostri Anno VI.

Augustus Rex

Superadditio quatuor nundi|narum Civitati Vieliciensi.

Theodorus de Hovel Scholast(icus) Cathed(ralis) Livoniæ | Can(oni)cus Pult(oviensis) S(acr)æ R(egi)æ M(ajesta)tis et Sigilli Major(is) Regni | Secretarius mp.

August III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa, dziedziczny Książę Saksonii i Książę Elektor. Oznajmiamy niniejszym listem Naszym wszystkim i każdemu w szczególności, komu o tem wiedzieć należy: Najjaśniejszy świętej pamięci Jan III., Poprzednik Nasz, osobnym dokumentem wydanym w Krakowie na sejmie walnym koronnym szczęśliwej koronacy i Swojej dnia 25go miesiąca marca roku Tysiącznego Sześćsetnego Siedmdziesiątego Szóstego ustanowił był w Mieście Naszem ekonomicznem* **Wieliczce** *ośm jarmarków, każdego roku przez trzy dni ciągiem odbywać się mających a we wspomnionym dokumencie wyrażonych. I My też na przyczynę przez niektórych Rad, przy boku Naszym zasiadających, imieniem i na korzyść Zacnego Urzędu tudzież całej Gminy Miasta Naszego* **Wieliczki** *do Nas wniesionej, ze względu na potrzebę i pożytek a w celu podniesienia onego powzięliśmy zamiar przychylić się do tej ich słusznej prośby, jakoż do jarmarków poprzednim przywilejem lub przywilejami ustanowionych jeszcze cztery jarmarki w temże mieście* **Wieliczce** *każdego roku a mianowicie w niedzielę po święcie Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny, dalej w niedzielę po święcie Zwiastowania Najświętszej Maryi Panny, tudzież w niedzielę przed świętem świętego Jakóba Apostoła, a ostatni w niedzielę przed świętem świętych Szymona i Judy Apostołów wszakże bez szkody inszych Miast i Miasteczek poblizkich odbywać się mające dodajemy i ustanawiamy. Na które jarmarki wszytkim kupcom, rzemieślnikom i ludziom każdego stanu i powołania wolno bydź ma z towarami i rzeczami swojemi także z końmi, wołami i wszelakim dobytkiem przybywać, tamże ugadzać się, kupować, przedawać, rzeczy za rzeczy zamieniać, i insze tym podobne a na otwartych w Miastach Królestwa Naszego targowiskach i jarmarkach zwyczajne załatwienia dozwolone i uczciwe sprawować, potem zaś bez przeszkody z czyjejkolwiek strony powracać, chybaby tacy się znaleźli, którym obcowania z dobrymi odmawiać należy. A urzędowi Miasta Naszego* **Wieliczki** *z zaostrzeniem polecamy, przestępców uwodzicieli i zgiełki wszczynających stosownie do przewinienia natychmiast karać. W dowód czego niniejsze ręką Naszą podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzić poleciliśmy. ano w* **Warszawie** *dnia 5go miesiąca kwietnia roku Pańskiego* **1739***go a w 10tym Naszego panowania.*

August *Król.*

Przydanie czterech jarmarków Miastu Wieliczce.

Teodor Howel Scholastyk katedralny inflantski Kanonik pułtuski, Jego Królewskiej Mości i większej pieczęci koronnej Sekretarz r. s.

Z dokumentu pergaminowego, mającego 405 milimetrów wysokości a 590 szerokości. Zagiętki u niego niema i pierwotnie zdaje się nie było. Pieczęć poszła w zatratę, wisiała na sznureczku przeciągniętym przez dwie dziurki, jedne pod osnową a drugą blisko dolnej krawędzi.

Rok 1717, 1740.

Pozew królewski do Zuchalskiego Józefa, Sierakowskiego Romana i Chwaliboga Teodora przed sąd sejmowy w sprawie Wieliczan o czopowe.

Augustus III. Dei Gratia Rex Poloniæ Magnus Dux Lithvaniæ Russiae Prussiæ, Masoviæ Samogitiæ Kijovi|æ Volhyniæ Podoliæ Podlachiæ Livoniæ Smolensiæ Severiæ Czernichoviæq(ue) nec no(n) Hæreditarius Dux Saxo|niae Princeps et Elector | Vobis G(ene)roso Josepho Zuchalski Instigatori Off(ic)ij Cast(ren)sis Cap(itanea)lis Crac(oviensis) uti M(a)g(nifi)ci Romani a Bogusławice Siera|kowski Capitanei N(ost)ri Olszanen(sis) Notarij Castren(sis) Crac(oviensis) Mandatario atq(ue) Tibimet Ipsi Mag(nifi)co Romano Sierakowski Capi|taneo N(ost)ro Olszanen(si) nec non M(a)g(nifi)co Theodoro Chwalibog Burgrabio Arcis N(ost)rae Crac(oviensis) p(er) Laud(um) Palatinat(us) Crac(oviensis) in Conve(n)|tu particulari Prosovicen(si) post fata olim G(enero)si Francisci a Potok Potocki Capitanei N(ost)ri Electo Marschalco de per|sonis bonisq(ue) V(est)ris g(enerali)t(e)r o(mni)bus ac causa infr(ascrip)ta mandam(us), ut coram Nobis Senatorib(us)q(ue) R(eg)ni et Magni Ducatus Lithva|niae tum Nuncyus Terrestribus ad judicandas causas comitiales deputatis in futuris Deo dante Comitys R(eg)ni Ge|neralib(us) Varsa, vice aut Grodnae celebran(dis), sexta die ab inhoatione eorunde(m) Comitior(um) prima tamen exclusa | et n(on) computata seu t(um) d(um) et qvando ca(us)a p(rae)sens ex registro comitiali vocandar(um) causar(um) publice ad judi|cand(um) inciderit acclamataq(ue) fuerit p(ersona)lit(e)r l(egi)time peremtorieq(ue) compareatis. Idq(ue) ad instanti(am) G(ene)rosi Instiga|toris Regni ejusqu(ae) Delator(um) Sp(ectabi)lium Proconsulis Consulum Ad(voca)ti Scab(i)nor(um) totiusq(ue) Communitatis Civitatis N(ost)rae | **Vielic**ien(sium) Actorum. Qvi qvidem Actores citant Vos seu potius revificando causam et actionem fatis olim | G(ene)rosi Francisci a Potok Potocki Capitanei N(ost)ri [1]) praeteriti per laudum Palatinatus Crac(oviensis) in Conventu parti|culari Prosovicen(si) electi Mareschalci interruptam revificatorialiter adcitant, idq(ue) pro eo: qvod licet | Vos optime sciveritis de præscripto Legum Regni publicarum, Cives et Incolas in quibusvis cau|sis coram suo Magistratu, Magistratu m vero coram Nobis ac Judicys Nostris assesorialibus | respondere debere, in convulsionem tamen ejusmodi Legum Regni procedendo ac poenas exinde | non formidando, Delatores ex instantia unius Vestri nempe Generosi Zuchalski ad Officium Ca|strense Capitaneale Cracoviense ratione contributionis ducillaris Tibi M(a)g(nifi)co Sierakowski solvendae | adcitari, taliterq,ue) Delatores soli Magistratui et jurisdictioni N(ost)rae Regiae subjecta extra For(um) compe|tens evocari, tu(m) ipsammet contributione(m) eande(m) ducillare(m) contra obloqventia(m) jurium ac privilegior(um) | a Serenissimis Antecessorib(us) N(ost)ris et Nobismet Ipsis collatorum nec n(on) publicar(um) Leg(um) Regni et po|tissimu(m) Anni 1717 nulliter inter Vos assignari et p(rae)tendi atq(ue) privilegia et constitutiones con|velli fecistis, ac paenas Legibus Regni sancitas exinde demeruistis. Citamini igitur ad vi|dend(u m) et audiend(um), ejusmodi paenas super Vobis extendi qvod Civitas Nostra **Vielic**iensis uti | de bonis Nostris oecono micis n(o)n subsit solutioni contributionis ducillaris declarari, eande(m)ve | Civitatem Nostram **Vielic**ien(sem) circa jura sua [2]) privilegia etiam recenter obtenta nec n(on) publi|cas Regni Constitutione s conservari, Vosq(ue) in damnis et litis expensis condemnari. | Pro qvo termino uti peremptorio sitis modo suprascripto comparituri eundem at|tentaturi, et ab attentanda in Castro Cracoviens i

August III. *z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czernichowa, dziedziczny Książę Saksonii i Książę Elektor. Wam Rodowitemu Józefowi Zuchalskiemu, Oskarzycielowi przy Urzędzie grodzkim starościńskim krakowskim jako Umocowanemu Wielmożnego Romana na Bogusławicach Sierakowskiego, Starosty Naszego olszańskiego Rejenta grodeckiego krakowskiego, tudzież Tobie samemu Wielmożnemu Romanowi Sierakowskiemu Staroście Naszemu olszańskiemu i Wielmożnemu Teodorowi Chwalibogowi Burgrabi Zamku Naszego krakowskiego, uchwałą województwa krakowskiego na sejmiku gospodarskim w Proszowicach po śmierci nieboszczyka Rodowitego Franciszka na Potoku Potockiego Starosty Naszego wybranemu Marszałkowi, co do osób i wszystkich posiadłości Waszych jako też co do sprawy niżej wyrażonej polecamy, abyście przed Nami, Senatorami koronnymi i litewskimi i Posłami ziemskimi, do sądzenia spraw sejmowych przeznaczonymi, na przyszłym da Bóg sejmie walnym koronnym we Warszawie lub w Grodnie odbyć się mającym szóstego dnia po zaczęciu się tegoż sejmu, wyłączywczy jednak i nie licząc dnia pierwszego, czyli wtenczas gdy i kiedy sprawa niniejsza z rejestru sejmowego spraw do sądzenia otwarcie przywoływać się mających przypadnie i przyzwana zostanie stawili się osobiście, prawowicie i niezawodnie, a to na żądanie Rodowitego Instygatora koronnego i oskarzycieli Zacnych Burmistrza, Radźców, Wójta, Ławników i całej Gminy Miasta Naszego* **Wieliczki** *jako Powódców. Którzy Powódcy Was pozywają, a raczej wznawiając sprawę i tok przerwane przez śmierć świętej pamięci Rodowitego Franciszka na Potoku Potockiego ostatniego Starosty Naszego [1]) uchwałą Województwa krakowskiego na proszowickim sejmiku gospodarskim na Marszałka wybranego, ponownie pozywają za to: że aczkolwiek bardzo dobrze wiedzieliście o tem z określeń pospólnych praw koronnych, iż Mieszczanie i Mieszkańcy we wszelakich sprawach przed Urzędem miejskim, Urząd miejski zaś przed Nami i Sądami Naszemi asessorskimi sprawiać się mają, jednak z naruszeniem tychże praw koronnych i nie obawiając się z tego powodu kar, na żądanie jednego z Was, mianowicie Rodowitego Zuchalskiego, przypozwaliście Oskarzycieli przed Urząd grodzki Starostwa krakowskiego o zapłacenie Tobie Wielmożnemu Sierakowskiemu podatku czopowego, i tym sposobem pociągnęliście Oskarzycieli, Urzędowi miejskiemu i jurysdykcyi Naszej królewskiej tylko podlegających, poza Sąd przynależny; żeście wbrew orzeczeniom praw i przywilejów, przez Najjaśniejszych Poprzedników Naszych i Nas Samych im danych, tudzież wbrew pospólnym Ustawom koronnym a szczególniej onej z roku 1717go ów podatek czopowy między sobą oznaczyli i onego żądali: zaczem zasłużyliście na kary, ustawami koronnemi ustanowione. Pozywamy Was przeto, abyście widzieli i słyszeli, jak te kary na Was rozciągnione zostaną; jak Miasto Nasze* **Wieliczka** *z powodu należenia do dóbr Naszych ekonomicznych od płacenia podatku czopowego wolnem uznane albo przy prawach swoich i przywilejach nawet świeżo nabytych zachowane będzie; jak na utratę i koszta sporu zasądzeni zostaniecie. Macie więc na tym roku jako zawitym stosownie do powyższego określenia stanąć, onego przestrzegać i powstrzymać od parcia sprawy*

[1]) Opuszczony „Cracoviensis“ t. j. kra kowskiego. — [2]) Opuszczone „et“.

causa sibi Actoribus instituta, tum | aqvavis impetione Civitatis Nostrae [3]) ac in ea Civium et Incolarum respectu prae|tensae contributionis ducillaris, qvod omnino fieri volumus, et sub paenis contra | convulsores literarum Nostrarum sat severe legibus sancitis observari deman|damus ad decisionem causae in Judicys comitialibus Regni generalibus omni|no supersessuri. Datum in Cancellaria Regni feria tertia ante festum Exaltatio|nis Sanctae Crucis proxima Anno Domini **Millesimo Septingesimo Quadrage|simo**.

w Grodzie krakowskim Powódcom wytoczonej, tudzież od wszelkiego nagabywania Miasta Naszego **Wieliczki**, *Mieszczan i Mieszkańców tamtejszych względem żądanego podatku czopowego. Do tego abyście się ściśle zastosowali, wolą Naszą jest, i polecamy Wam pod surowemi karami, w ustawach przeciw rozporządzenia Nasze przekraczającym przewidzianemi, a to aż do rozstrzygnięcia sprawy w Sądach walnego Sejmu koronnego. Dano w kancellaryi koronnej we wtorek po święcie Podniesienia świętego Krzyża najbliższy roku Pańskiego* **Tysiąc Siedmset Czterdziestego.**

Pieczęci mierzącej 69 milimetrów w przekroju, odcisk w cieniuchno na akcie nałożonym wos u czerwonym, snać papierowa nakrywka odpadła i zginęła. Obok z prawej strony podpis:

(Podpis nieczytelny.)

S(acrae) R(egiae) M(ajestatis) S(igilli) R(egnis) S(ecretarius). | *Jego Królewskiej Mości Pieczęci koronnej Sekretarz.*

Pułarkusz, na którego jednej stronie mieści się powyższy pozew, ma 346 milimetrow wysokości a 214 szerokości. Znak wodny przedstawia w kole dwa razy określonym głowę podobnoś starca, a pod niem literę **W.**

[3]) Opuszczone „Vieliciensis“.

Rok 1743.

Król August III. wysądza komisyę do uśmierzenia niesnasków między przełożeństwem i mieszczaństwem we Wieliczce powstałych.

Augustus Tertius Dei Gratia Rex Poloniæ, Magnus | Dux Lithvaniæ, Russiae, Prussiæ, Masoviæ, Samogitiæ, Kijoviæ, Volhyniæ, | Podoliæ, Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ, Severiæ, Czerniechoviæq(ue), | necnon Hæreditarius Dux Saxoniæ, et Princeps Elector. | Generosis Bartholomæo Skrzetuski, Venatori Chełmensi, | ViceZuppario Salisfodinarum Nostrarum **Vielic**iensium, Stanislao | Antonio Jaszewski ViceColonello Leyb Guardiæ Nostræ Equestris, | et Christophoro Rudnicki Subdelegato Castrensi Cracoviensi, tùm N(o)b(i)li | Joanni Choroszowicz Notario Actorum Judicy Magnæ Procuratio|nis Nostræ Cracovien(sis) (quem Nos etiam præsentis Nostræ expedien|dæ Commissionis pro Notario Decretorum designamus) Commissa|rys Nostris, fideliter Nobis Dilectis, Gratiam N(ost)ram Regiam. Generosi Fide|liter Nobis Dilecti. Intelleximus tam ex Relatione certorum Consiliariorum | N(ost)rorum Lateri N(ost)ro assidentium, quam ex supplici libello ab Oppidanis | N(ost)ris **Vielic**ien(sibus) Nobis porrecto, multa odia, contentiones, et dissensiones in|ter Personas in Magistratibus ejusdem Oppidi exortas esse, proinde | ne hocce Oppidum ac Incolæ ejusd(em) ad ultimam vergantur ruinam, Nos | Potestate N(ost)râ Regiâ in virtuteq(ue) Directi N(ost)ri in omnes Civitates et Oppi|da Regni N(ost)ri Dominy, Fidelitates V(est)ras (de quarum integritate consci|entiæ, prudentia, et in rebus agendis dexteritate optimè persvasi sumus) | requirendas esse censuimus, requirimusq(ue) præsentibus Literis N(ost)ris, ac Iisd(em) man|damus, quantenùs constitutô inter se certô tempore, extraditisq(ue) (juxta praxim Juris) | literis suis innotescentialibus, in fundum ejusd(em) Oppidi **Wieliczka** condescen|dant, ibidemq(ue) in Prætorio, sive alio loco commodiori sibi bene viso, jurisdictione | suâ commissoriali fundata, ac per Ministerialem R(eg)ni G(e)n(er)alem publicata, tàm | toti Magistratui, quam Communitatibus coram Judicio suo commissoriali com|parere demandent, ac imprimis de electione constitutarum in Magistratu Per|sonarum, ac earum capacitate, qualitatibus, bonaq(ue) fama, ac probis et honestis | earum moribus, tùm utrum ritè et legitimè ead(em) electio peracta sit inqui|rant, et utrum præfatæ personæ in Magistratibus ritè ac legitime collocatae | cognoscant, ac pro ratione juris, aequitatis, et privilegiorum eid(em) Oppido servien(tium) | resolvant, abusus quosvis in ea-

***August Trzeci** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Prus, Mazowsza, Żmójdzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Łotwy, Smoleńska, Siewierza i Czerniechowa a dziedziczny Książę Saksonii i Książę Elektor. Rodowitym: Bartłomiejowi Skrzetuskiemu Łowczemu chełmskiemu a Podżupkowi Naszych kopalń solnych* **wielick**ich, *Stanisławowi Antoniemu Jaszewskiemu Podpółkownikowi Naszej przybocznej gwardyi konnej, i Krzysztofowi Rudnickiemu Poddelegatowi grodzkiemu krakowskiemu, tudzież Szlachetnemu Janowi Choroszowiczowi Rejentowi Aktów sądowych w Wielkorządztwie Naszem krakowskiem, (którego także Pisarzem wyroków przy Komissyi teraz wyprawić się mającej mianujemy) Komissarzom Naszym, wiernie Nam miłym, łaskę Naszą królewską. Rodowici, wiernie Nam mili! Ze sprawozdania niektórych Rad Naszych, przy boku Naszym zasiadających, jako też z prośby, która Nam Mieszczanie Nasi* **wieliccy** *podali, powzięliśmy wiadomość, iż między osobami na urzędach tegoż Miasteczka będących zaszły obrazy, zwady i nieporozumienia. Aby więc zabieżeć ostatecznemu upadkowi tego Miasteczka i jego Mieszkańców, uważaliśmy bydź rzeczą konieczną, z władzy Naszej królewskiej i w troskliwości o dobro Miast i Miasteczek krolestwa i państwa Naszego, po Wiernościach Waszych, o których nieskazitelności sumienia, o roztropności i o zręczności w załatwianiu spraw jak najlepiej jesteśmy przeświadczeni, żądać tego, jakoż niniejszym reskryptem żądamy rozkazując, abyście porozumiawszy się między sobą co do czasu, wydawszy stosownie do zwyczaju w prawnictwie używanego listy zawiadamiające, zjechali na miejsce do Miasteczka* **Wieliczki,** *i tam na ratuszu albo na inszem według zdania Waszego odpowiedniejszem miejscu urzędowanie komissarskie ustanowiwszy, i przez generalnego Woźnego koronnego ogłosiwszy, nie tylko całemu Urzędowi miejskiemu ale też całej Gminie przed Waszym Sądem komissarskim stanąć rozkazali, a najprzód o wyborze osób na urząd powołanych, o ich zdolnościach, przymiotach, wziętości, o poczciwości i zacnych obyczajach, tudzież czy według przepisów i prawowicie ów wybór się odbył, wiadomości zasięgnęli. Następnie rozpoznacie, czyli wspomnione osoby należycie i prawowicie na urzędy wprowadzone, i rozstrzygniecie według prawa,*

d(em) electione commissos tollant, et in posterum com|mittendos interdicant, contractus arendatorios Advocatiae **Vielic**ien(sis) et Villae **Grabowki** | quibuscunq(ue) personis datos trutinent, cognoscant, rescindant, eum verò contractum qui || cum majori emolumento ejusd(em) Oppidi, ac boni illius publici conscriptus apparuerit | approbent, internum et externum regimen Magistratûs introspiciant, calculum de | proventibus publicis ac privatis necnon à N(o)b(i)li Georgio Schultz ex tenuta bono|rum **Grabowki** ac alys Civitaten(sibus) (non obstantibus quibusvis decretis vel transactio|nibus hoc in negotio subsecutis) perceptis excipiant, et si in usus privatorum conver|si fuerint, restitutionem injungant, injurias particulares inter quasvis personas | ejusd(em) Oppidi (causas succesionum ac fundi nihil quidquam tangendo) necdum in | Judicys finaliter decisas disjudicent, publicis ac privatis contributionibus, vel alys da|tionibus et angarisationibus, utrum aliquis Civium vel Suburbanorum præaggra|vatus fuerit, eademq(ue) contributiones, utrum in tanta solummodò quantitate, qualem | necessitas poposcerat exigebantur, seriò investigent indagent, etiam inquisitiones, si | opus fuerit expediant, et quidquid justitia et æquitas svaserint decernant, tùm ea | omnia quæ ex orbita boni regiminis, jurium et privilegiorum totius Oppidi, quam | cujuscunq(ue) personæ civilis exciderint, id omne ad debitum redigant ordinem, fisca|lem ad præsens commissionem necessarium constituant, G(e)n(er)osum Josephum | Kepski Judicem succamerarialem Cracovie(nsem) per Nos ad ulteriorem N(ost)ram dispositio|nem constitutum, ad Judicium suum adcitare demandent, vel literis suis in|notescentialibus ad comparendum obdestinent, decreta ipsius ac factas tam | in publicis quam privatis ejusd(em) Civitatis negotys dispositiones cognoscant, | resolvant, nihilq(ue) intactum relinquendo omnia similiter disjudicent, ac præ|cisâ appellatione decidant, satisfactionemq(ue) cui à quo competierit deman|dent. Facturæ sunt præmissa omnia Fidelitates V(est)ræ pro gratia Nostra et | officiorum suorum debito. Datum **Dresdae** di XIII mensis Aprilis Anno | Domini **MDCCXLIII** Regni verò Nostri X Anno.

Augustus Rex.

(Odcisk pieczęci).

Joannes Wolski Subdapifer Distri(ctus) | Chencinensis, S(acr)æ R(egi)æ M(ajes)t(a)tis Sigilli | Regni Secretarius mp.

Comisio ad Oppidum Wieliczka pro disjudicatione controversiarum inter Cives | ejusd(em) Oppidi subsecutarum data.

Oblat(æ) ei induct(ae) ad Acta Officy Consularis | Vielicien(sis) Feria 5ta post Dominicam Misericordiae | proxima die 2da mensis May A(nno) D(omini) 1743.

słuszności i przywilejów Miasteczku przysługujących; wszelkie nadużycia, których się przy tym wyborze dopuszczono, zniesiecie i na przyszłość zabronicie; ugody dzierzawne o wójtostwo **wielickie** *i o wieś* **Grabówki** *z jakimikolwiek osobami zawarte roztrząśnięcie rozpoznacie i zniesiecie, zatwierdzicie zaś tylko tę ugodę, która z większą korzyścią i z pospólnem dobrem Miasteczka bydź się okaże; przypatrzycie się wewnętrznemu i zewnętrznemu rządowi Urzędu; z dochodów pospólnych i prowatnych, a od Szlachetnego Jerzego Szulca z dzierzawy dóbr* **Grabówek,** *tudzież z inszych poborów miejskich, bez względu na jakiekolwiek wyroki i układy w tym przedmiocie zaszłe, liczbę odbierzecie, jeżeli zaś na pożytek prywatny obrócone zostały, zarządzicie zwrot; orzeczecie o pojedynczych niesłusznościach, dotąd w Sądach ostatecznie nierozstrzygniętych między jakiemikolwiek osobami tegoż Miasteczka, nie dotykając atoli w niczem spraw spadkowych i o grunty; badać też i dochodzić będziecie ściśle, czyli który Mieszczanin lub Przedmieszczanin podatkami, daninami i powinnościami nie był przeciążony, i czyli te powinności w takiej tylko wysokości były nakładane, jakiej konieczność wymagała; w razie potrzeby przeprowadzicie także śledztwo i postanowicie co sprawiedliwość i słuszność doradzi; dalej wprowadzicie wszystko, co z trybu dobrego rządu, z określeń praw i przywilejów tak całego Miasteczka jako też któregokolwiek obywatela wypadnie, w należyty ład; potrzebną teraz komissyę skarbową ustanowicie; Rodowitego Józefa Kępskiego, Sędziego krakowskiego, zostawionego przez Nas do dalszych rozporządzeń Naszych, przed Sąd Wasz pozwać polecicie lub listami zawiadowczemi do stawienia się spowodujecie, wyroki jego i rozporządzenia tak w sprawach pospólnych jako też prywatnych tegoż Miasteczka rozpoznawszy rozwiążecie, a nie pomijając niczego wszystko również rozsądzicie, i krótkim odezwem rozstrzygnięcie; zadośćuczynienie kto go żądać będzie, odkażecie. Wszystko to Wierności Wasze mają wykonać dla łaski Naszej i obowiązku urzędu swojego. Dano w* **Dreznie** *dnia 13go miesiąca kwietnia roku Pańskiego* **1743go** *a w 10tym Naszego panowania.*

August *Król.*

Jan Wolski, Podstoli powiatu chęcińskiego, Jego Królewskiej Mości pieczęci koronnej Sekretarz r. s.

Komisya wyznaczona do Miasteczka Wieliczki w celu rozsądzenia sporów między Obywatelami tegoż Miasteczka powstałych.

Akt papierowy o czterech stronnicach Osnowa z podpisami i treścią zajmuje dwie stronnice; trzecia próżna, na czwartej znajduje się jedyny napis:

Wniesione i wciągnięte do Aktów radzieckiego Urzędu wielickiego we czwartek po 2. niedzieli po wielkiejnocy najbliższy dnia 2go miesiąca maja roku Pańskiego 1743go.

Znamiona pieczęci wyciśnięte na 2giej stronnicy na papierowym wycinku okrągłym o ośmiu potrójnych ząbkach. Znak wodny w spodnim półarkuszku przedstawia pod otwartą koroną w tarczy róg myśliwski wiszący na taśmie w ósemkę przekręconej; pod tarczą zaś napis: **C I HONIG.**

Rok 1702.

Uniwersał Augusta II.

August Wtóry z Bożey łaski król Polski, Wielki Xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kiiowski, Wołynski, Podolski, Podlaski, Inflantski, Siewierski, Czerniechowski a dziedziczny Xiążę Saski i Elektor. Wszem wobec y każdemu z osobna komu o tém wiedzieć należy, a mianowicie Wielmożnym y Urodzonym Regimentarzom, Pułkownikom, Obersterom, Oberszteleytnantom, Rotmistrzom, Maiorom, Kapitanom, Kapitenleytnantom, Porucznikom, Chorążym y ich Namiestnikom. Także wszystkim w usłudze naszey y Rzeczypospolitey będącym iezdnego i pieszego tak Polskiego iako y Cudzoziemskiego Narodu ludziom wiadomo czyniemy. Iż lubo to prawa y Constitutie Annorum 1531. 1658. 1659 i insze poslednieysze dosyć surowemi obostrzone winami i animadversią chcą mieć, aby ludzie w woysku zostaiący, żadnych przeszkod i oppressyi gornikom i kopaczom w Miastach naszych Bochni, Wieliczce y Olkuszu nie czynili. Jednak znayduią się takowi ktorzy nie dbaiąc na ostrość prawa pospolitego y win, bynamniey się nie obawiaiąc, roznemi iako miasto same tak y kopaczow solnych aagrawuią ciężarami. Przetoż że nąm doniesiona iest przez PP. Rady nasze supplika wszystkich in genere gornikow solnych Wielickich, żeby pomienioni robotnicy z ciezkiey rąk swoich dziennev y nocney prace żyiący, a na ustawiczney prowentow stołu naszego robocie zostaiący, mimo wszelaką słuszność od woyskowych ludzi, pod czas przechodow, popasow, noclegow, stanowisk y exacty chlebów zimowych częstokroć z omieszkaniem robot naszych ponoszą impetitie i oppressye, dla których iuż na ten czas ciężką biedą Rzemieślnik y Robotnik tamże zostawać może y wygoda Skarbowi naszemu być nie musi. Dla większego bezpieczeństwa umysliliśmy pomienionych Kopaczów i Robotników Wielickich od wszystkich in genere et specie Ciężarów Żołnierskich, Chlebów zimowych, Łanowych wydawania stacyi mimochodami y stanowisk w domach y mieszkaniach ich, popasow, noclegow, podwod y iakimkolwiek imieniem nazwanych exactyi uwolnic. Iakoż ninieyszym uniwersałem naszym uwalniamy wieczemi czasy. Co do wiadomosci wszystkich donosząc rozkazuiemy aby przerzeczonych Kopaczow y Robotników przy ninieyszey libertycyey naszey cale y nienaruszenie zachowali, y żadnych exactyi y żołnierskich stacyi tak Chorągwiami iako y znaczkami pod surowością Artikułów Wszystkich, które na sprzeciwiaiących się woli naszey wykonać i poczynione krzywdy z zołdu żołnierskiego zasłużonego nagrodzić rozkazuiemy. Na co dla lepszey wiary przy podpisie ręki naszey Pieczęć Koronną przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Krakowie dnia XII miesiąca Lipca Roku Pańskiego M.DCCII Panowania Naszego VI Roku.

Uniwersał, którym Górnicy Wieliccy są wolni od Żołnierskich przewodów y Stacyi.

Augustus Rex.

Michał Waleryan Kicinski
Pieczęci Pokoyowej Iego Król. Mci Sekretarz.

Z oryginału.

Rok 1717.

Excerpt Commissionis Anni 1717 o płacenie podatków do miasta z Zuppnych gruntów.

Dyfferencye Abusus et Praejudicia Miasta Wieliczki y Bochnie.

Uspakaiaiąc Dyfferencye względem Podatkowania między Miastami Wieliczką y Bochnią a Gruntami Zuppnemi y wszelkiemi osobami Mieyskie gunta trzymaiącemi Zachodzące, tedy co się tyczy Gruntow Zuppnych w Miescie Wieliczce y wszelkich Obywatelów na nich mieszkaiących tych wszystkich przy Comissyey Anni 1661 zachowuiemy. Z tą iednak kondycyą, aby Podatki Rzeczypospolitey, to jest czopowe, szelęzne y inne na Seymie Uchwalone Podatki, (wyiąwszy te do których Solucyi vigore osobney Taryfy należeć powinny) Spolnie z Miastem płacili. A respektem tego Zatrzymanego Podatku Czopowego y Szelęznego z gruntow Zuppnych kalkulacyą y pomiarkowanie Zwierzchności Zuppney committetur. W miescie zaś w Pochni aby się według Dekretu Sądu Assesorskiego IKr. Mci w Roku 1696 ferowanego y Commissyey Zuppney Anni 1683 zachowali postanawiąmy. Co się tyczy inszych gruntow od dawna do Miasta należących y iakimkolwiek sposobem przez kogokolwiek nabytych, osobliwie przy miescie Wieliczce Grabowek, Irlansokiego, Roznowej innych Folwarkow, Dworow, Dworkow, Domow, Wiosek, Początkow, Roli także Placow, Ogrodow, Łąk et quocunque titulo nazwanych Possesyj, tak w Miastach iako y około Miast Wieliczki y Bochnie będących przez Osoby Duchowne i Swieckie quovis iure vel praetextu osiadłych, te wszystkie iako e corpore Miast pomienionych pochodzące y do Taryff Podatkowych należące do płacenia wszelkich Podatków tak Publicznych iako y Prywatnych na Miasta włożonych, nemine excepto non obstantibus quibusvis Rescriptis, Libertationibus et Impetratis, któremi się zaszczycaią iako przeciwko Prawu y Szłusznosci optentis vel optinendis obliguięmy iuxta Iura Civitatis Originalia ac in eum casum Zuppną Assystencyą przydaiemy.

W czym gdyby byli Renitentes, tedy tych wszystkich cuiuscunque Status, Conditionis et Dignitatis sint, jako Dobra Mieyskie trzymaiących pro exemptione vel Contributionem Solutione iuxta Iuris exigentiam do Sądów Assesorskich ad instantiam Instigatoris Regni przypozwać rozkazuiemy. Particulariter zaś o przywłaszczone y gwałtem zabrane przez kogokolwiek Dobra i Grunta Mieyskie któreby y Skarbowi IKMci aliquando praeiudicare mogły vindicationem indilatam tymże Miastom ad instantiam Instigatoris Regni cum Assistentia Administratorum Zupensium w Sądach assesorskich IKMci nakazuiemy. A o extorsye czopowego y Szelęznego contra Legem novellam y owszem ex arbitraria Impositione przebieranie y Exekucyi zsyłanie Exaktorami y Sukkolektorami salvum recursum do Trybunału głownego Radomskiego zachowuiemy.

W tychże Miastach ubudwu wszelkiey kondycyey ludzi Szynki y Handle prowadzących do płacenia Podatków sine ulla distinctione należących bydź uznajemy. A respektem Browarow y Karczm postronnych Miasto Wieliczkę przy Ich Prawach y Przywigileiach zupełnie zachowuiemy. W Przedawaniu zaś Chleba y z różnych Mieysc nanoszęniu pierwszych bydź Mieszczanow Wielickich y Bocheńskich, którzy tey wygodzie pospolitey uczynic chcą deklaruiemy. Ażeby sprawiedliwość w przedawaniu tak Chleba iako y innych Victualium zachowaną była, Magistratibus et Iurisdictioni do tego należącem Dozor i Taxę według Ceny zboza Sub confiscatione zalecamy Tychże Mieszczanow Wielickich, którzy do Frochtu Solnego Capaces za uznaniem zuppy reperientur praeferibiles nad inszych iako Kazmierzanow deklaruiemy. A że nie małą ponoszą krzywdę, tych Obudwu Miast Obywatele, kiedy przez różne osoby omisso Foro ipsis competenti, częścią do Grodów, Częścią do Trybunału koronnego, częścią do sądu Duchownego evocantur litibus et expensis exhauriuntur, tedy y w tym chcąc im succurrere implorabimus auxilium u I. Kr. Mosci y Rzeczypospolitey aby przy prawach Swoich zachowani byli.

Żydzi Faktorowie Zuppni, tak w Wieliczce iako y w Bochni dla wygody Zuppney, osobliwie w oddawaniu materyałow potrzebnych zostaiący, powinni się zachować intra Suam conditionem sine praeiudicio Civium.

Mierząckа Przedmieście Wielickie, circa Iura usum immediatum w Iurysdykcyey y Podatkowaniu, a Miasto Bochnia, circa usum Mostowego conservantur.

Z excerptu przedrukowane.

Rok 1728.

Wyrok Augusta Wtórego w sprawie Mierząccan i Ledniczan.

Augustus Secundus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae Samogitiae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernichoviaeque; nec non Haereditarius Dux Saxoniae, et Princeps Elector. — Significamus praesentibus literis Nostris, quorum interest universis et singulis: Adcitatos fuisse ad **Nos**, Judicumque Nostrum Literis adcitationum nostrarum Prosecutorialium Officium Castrense Capitaneale Cracoviense de officio, nec non Generosam Mariannam Lewandowska primarum olim Generosi Biedrzycki, Secundarum adpraesens Nuptiarum Generosi Josephi Kosminski Consortem legitimam, originaliter actricem, tum quoque Generosos praefati olim Generosi Biedrzycki Successores protunc et originaliter ad Causam praesentem sese indicentes, uti quidem Officii Castrensis Capitanealis partem adhaerentem, de causa infrascripta Bonisque eorum generaliter omnibus; ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni, ejusque Delatorum Generosorum Gaspari Ernesti Liberi Baronis de Blumental, Zupparum Wieliciensium et Bochnensium, Camerarum Salinarum Masoviticarum, ac Oeconomiarum Samboriensium et Niepołomicensium Generalis Nostri Inspectoris, ac Joannis Beniamini Steinhauser Vice Zupparii Nostri Vieliciensis, originaliter citatorum, modernarum vero Prosecutionum Nostrarum actorum, idque ad prosequendam Jureque continuandam appellationem suam a sententiis infrascriptis Officii Castrensis Capitanealis Cracoviensis signanter Fori adinventi et Juramenta Generosae Kosminska iniuncti, ad Nos Judiciaque Nostra interpositam, et non admissam, ilque in Causa et actione per praedictam Generosam Kosminska et successores Biedrzycianos iisdem Generosis de Blumental et Steinhauser totique Communitati Mierzącensi ac Lednicensi ad praefatum officium Castrense Capitaneale Cracoviense instituta pro eo, quatenus illi Laboriosos ac Honestum Georgium Dobrzański Advocatum Hyacynthum Antonium Czeczugowicz, Woytowicz, Valentianum Krzyczak, aliosque Subditos in Citatione expressos, et Inhabitatores ad Jurisdictionem illorum spectantes, totumque Communitatem Mierzącensem ac Lednicensem Statuant, ad sumendas de ipsis Legum Regni paenas pro non

August Wtóry *z Bożéj łaski król Polski, Wielki Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Wołynski, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, Czernichowski, Dziedziczny Xiąże Saski i Xiąże Elektor. Oznajmujemy niniejszém pismem naszém komu na tem zależy wszystkim i każdemu z osobna; że przyzwani zostali przed* ***Nas*** *i sąd nasz, listem cytacyjnym, starostwo grodzkie krakowskie z urzędu, oraz Urodzona Maryanna Lewandowska niegdyś za Urodzonym Biedrzyckim, teraz Urodzonego Józefa Kozminskiego małżonka, osobiście występująca, następnie także przerzeczonego niegdyś Urodzonego Biedrzyckiego Urodzeni sukcessorowie dotąd osobiście występujący w sprawie, o ile przed starostwo grodzkie należała, teraz strony niżéj opisanej wraz z dobrami wszystkiemi; na przedstawienie Urodzonego Instygatora koronnego i jego oskarżonych Urodzonego Gaspara Ernesta barona Blumentala, żup Wielickich i Bocheńskich wraz salin Mazowieckich i ekonomij Samborskiéj i Niepołomickiéj generalnego Inspektora Naszego i Jana Benjamina Steinhausera Podzupka naszego Wielickiego, osobiście wezwanych, w dalszém sprawy przeprowadzeniu naszém powodów, mianowicie ku przeprowadzeniu według prawa appellacyi od poniżéj zapisanych wyroków Starostwa Grodzkiego Krakowskiego z przyłączeniem przysięgi Urodzonéj Koźmińskiej, do Nas i Sądu naszego uczynionéj a nie dopuszczonéj, a to w sprawie przez przerzeczoną Urodzoną Koźmiańską i sukcessorów Biedrzyckiego onym Urodzonym Blumentalowi i Steinhauserowi wraz całéj gminie Mierząccańskiéj i Ledniccańskiéj przed wspomnianém Starostwem Grodzkiém Krakowskiém wytoczonéj o to, że oni upracowanych, uczciwego Jerzego Dobrzańskiego adwokata, Jacka Antoniego Czeczugowicza, Woytowicza, Walentyniana Krzyżaka i inszych podwładnych w cytacyi wymienionych, i mieszkańców pod jurysdykcyą ich należących, i całą gminę Mierząccańską i Ledniccańską skazali na karę za niedotrzymanie obietnicy a to znów w tém, że z konieczności twardéj, ponieważ w r. 1702 nie zdołali wojsku szwedzkiemu wypłacić kontrybucyi dóbr Lednicy i Mierząccan, aby ochronić przed surowością szwedzką obie te gminy, pożyczyli 1500 tynfów u ś. p.*

servata Fide Bona per ipsos Succubitas, idque ex eo: quia illi licet in ardua sui necessitate pro non Satisfactione exercitui Suetico in Anno Millesimo Septingentesimo Secundo, ex Bonis Villae Lednica ac oppido Mierzącensi utrasquas easdem Communitates a Rigore Suetico executionis evicendo, Summam Mille Quingentorum Tymphorum apud olim Generosum olim Nicolaum Biedrzycki actricis priorem Waritum contraxerunt, eandemque Summam scripto manuali assecurarunt, ac brevi tempore Fide bona unius ad alium sese non referendo soluturos. et realiter enumeraturos se obstrinxerunt; Nihilo minus praefato scripto manuali suo ac Fidei bonae in eodum scripto interpositae contravene runt, Summam praefatem una cum provisione assecuratam non exolverunt, nec reddiderunt, in hucusque non reddunt, nec exolvere curant, imo negligunt, per idque fidem bonam non servarunt, paenasque legum in se traxerunt, et Succubuerunt **In qua Causa** idem officium Castrense Capitaneale Cracoviense post nonnulla accessoria, admissamque Juditionem Successorum Biedrzyccianorum ad officium suum factam, foro officii sui competenti adinvento, modernis prosecuti actoribus in causa praefata coram suo officio procedere mandaverat, et appelationem per eosdem Prosecutionum actores a tali Sententia ad Nos Judiciaque nostra interpositam, non admiserat, imo non obstante Protestatione in Judicium suum per modernos actores de non admissa prosequenda interposita, sed potius facta Reprotestatione, procedere ulterius patribus suo coram officio mandaverat, In procendo vero idem officium Castrense Capitaneale Cracoviense coattento: Quoniam Famatus Jacobus Dobrzański Advocatus, Josephus Sielski Oppidanus Mierzącensis intercendo praenominatos Citatos in eodem termino sese sisterent; ideo eisdem tam pro oppido Mierzącka, quam pro Lednica dolna suo coram Officio respondere iniunxerat, et appelationem a tali Sententia memoratis oppidanis ad nos Judiciaque Nostra interpositam, non admiserat imo iterum suo coram Officio directe respondere mandaverat, a qua sententia iterum appellationem eisdem oppidanis ad nos Judiciaque Nostra interpositam non admiserat, ast potius in Directa Responsione hocce officium Castrense Capitaneale Cracoviense suspensa congnitione competentis actionis Patribus Dilationem Inquisitionis super circumstantiis scripti formati et subscripti concesserat, et terminum post expeditam vel non eadem Inquisitionem eisdem utrisque patribus coram suo officio comparendi conservaverat, et pro eodem termino statuitionem eorundem Oppidanorum post eductam Inquisitionem demandaverat, appellationemque a tali sententia per memoratos Oppidanos ad Nos Judiciaque nostra interpositam, eisdem oppidanis non admiserat, et causam eandem ad certum tempus reiecerat In quo termino ex eadem Reiectione provenienti, hocce praefatum officium castrense Capitaneale Cracoviense eo attento: Quoniam Famati Jacobus Dobrzański Advocatus, et Josephus Sielski Oppidanus Mierzącensis tum quoque Casimirus Przybicki incola Lednicensis intercedendo modernos Prosecutionum Actores, in eodem Termino suo et aliorum Nomine comparerent; Ideo Suspensa decisione eiusdem Causae cum iisdem modernis actoribus originaliter citatis, contra comparentes actores patri originaliter causam prosequi coram suo Officio iniunxerat, In prosequendo illud idem officium Castrense Capitaneale Cracoviense, propriorem praenominatam originaliter actricem ad evasionem juratoriam in eam juramenti rotham: prout olim Generosus Biedrzycki non pro Interesse sui. sed pro Interesse Oppidi Mierzącka et villae Lednica, Summam Mille Quingentorum Tymphorum expendit, nec eam Summam etiam in Parte ab iisdem recepit, praestandam adinvenerat, et appellationem Oppidanis Mierzącensis et Incolis Ville Lednica ad Judiciaque Nostra intterpositam, non admiserat, quas tamen praefatas appellationes tam Generosi Blumental et Steinhauser, quam oppidani Mierzącenses et Incolae Villae Lednica, extraditis citationibus prosecutorialibus parti eo judicio, prosecuti sunt, processu causae huius

Urodzonego Mikołaja Biedrzyckiego pierwszego męża występującéj osobiście w téj sprawie, i wystawili własnoręczny oblig obowiązując się w krótkim czasie spłacić, mimo to jednak nie dotrzymali przyrzeczenia, summy powyższej nie oddali, i do tych czas nie oddają ani się o to starają ale owszem zupełnie zaniedbują, przeto zobowiązania nie dotrzymują i karę według statutu na siebie ściągnęli. W tej tedy sprawie Starostwo Grodzkie Krakowskie, po rozważeniu szczegółów, po przypuszczeniu sukcessorów Biedrzyckiego, którzy się byli zgłosili, uznawszy się kompetentném, powodom przed trybunałem swoim stanąć rozkazało, przez onych rekursu od wyroku swego do Nas i naszego sądu zrobionego nie dozwoliło ale owszem poleciło przed swoim trybunałem dalszą reprotestacyą uczynić. — Zaś w tém dalszém sprawy przeprowadzeniu toż Starostwo Grodzkie Krakowskie, zważywszy, że sławetny Jakób Dobrzański Adwokat, Józef Sielski mieszczanin Mierzącki, składając swoje wotum, na terminie wymienionych cytowanych stanęli, przeto przyzwoliło onym za miasto Mieczącką i również za Lednicę dolną przed swoim sądem odpowiadać zaś appellacyi od wyroku swego do nas i naszego sądu wniesionéj wspomnianym mieszczanom niedozwoliło tylko poleciło znowu przed sobą rzecz daléj prowadzić i od tego powtórnego wyroku również appellacyi do Nas i naszego sądu wniesionej niedopuściło; atoli toż Starostwo Grodzkie Krakowskie dozwoliło stronom według okoliczności zwłokę a zachowało sobie aby one strony po upłynionym terminie znów przed trybunałem stanęły i poleciło ustanowienie terminu onym mieszczanom i znów appellacyi od wyroku swego przez wspomnianych mieszczan wniesionej do Nas i naszego sądu, nie przypuściło i rzecz onę do niejakiego czasu odrzuciło. W tym czasie, który z powodu odrzucenia powstał, toż Starostwo Grodzkie Krakowskie zważywszy: Że sławetni Jakób Dobrzański Adwokat, i Józef Sielski mieszczanin Mierząccański wraz i Kazimierz Przybicki mieszkaniec Lednicki jako nowe strony na tym terminie stanęli w swém i w imieniu innych, przeto zawiesiwszy zawyrokowanie w téj sprawie z temi nowemi stronami osobiście wezwaniem, dalej rzecz przeprowadzało, dołączywszy ją do poprzedniéj sprawy a w przeprowadzeniu oném dalszém toż Starostwo Grodzkie Krakowskie przystąpiło do nowéj przysięgi dla powyżéj nazwanéj strony osobiście działającéj mianowicie w téj formie: Że niegdyś Urodzony Biedrzycki nie dla swojego interessu, ale na rzecz mieszczan Mierząckzi i Lednicy wypłacił sumę tysiąca pięciuset tymfów i że téj summy nawet w części nie odebrał od onych; — przy czém znów appellacyi przez Mierząccan i Ledniczan wniesionej do Nas i naszego sądu nie dozwoliło. Przecież przeprowadzili onę appellacyą pomienioną Urodzeni Blumental i Steinhauser wraz z Mierząccanami i Ledniczanami. ***Na dzisiejszym tedy terminie*** *prawnie według cytacyi przypadającym, jako dalszym ciągu onych dawniejszych, skoro przed nami i sądem naszym powyżéj nazwane strony Urodzony Blumental i Steinhauser wraz z gminami Mierząccan i Ledniczan reprezentowanemi przez ich pełnomocnika Urodzonego Michała Plagrodskiego, stanęły, pilnując terminu, a Urodzona Biedrzycka po pierwszym mężu, Koźmiańska po drugim wraz z sukcessorami Biedrzyckiego mimo trzechkrotnego, nawet wbrew zwyczajowi prawnemu czterokrotnego wezwania przez generalnego woźnego korronnego Urodzonego Kazimierza Skaradzińskiego ani osobiście ani przez jakiegokolwiek prawnego pełnomocnika nie stawiła się, zatem kontumacyi się poddała,* ***My wraz z rajcami naszymi i prawnikami,*** *wysłuchawszy onego woźnego relacyą o akklamacyi wezwanéj strony przed Nas i sąd nasz i o nieobecności onéj wezwanéj strony, zezwoliliśmy aby ją zaocznie osądzić a przez Urodzonych powodów nowych w téj sprawie i Mierząccan i Ledniczan wniesioną appellacyę od wyroku Starostwa Grodzkiego Krakowskiego do Nas i sądu naszego wraz z przysięgą Koźmińskiéj, lecz nieprzypuszczoną, uznawszy że*

in eodem officio castrensi capitaneali Cracoviensi ventitato, citationibusque procecutorialibus in se latius praemissa enarrantibus. **In termino itaque hodierno** ex iisdem citationibus Prosecutorialibus legitime ad praesens provenienti, et hucusque continuato. patribus praenominatis, actorea prosecutionum Generosis Blumental et Steinhauser, nec non Communitate Oppidi Mierzącensis et Incolis Lednicensibus per nobilem Michaelem Plagrodzki Plenipotentem suum, coram Nobis indicioque nostro comparentibus, eundemque terminum attentantibus, citata vero prosecutionum, Generosa Biedrzycka primarum ad praesens secundarum nuptiarum Kozminska, tum successoribus Biedrzyccianis voce ministerialis Terraram regni Generalis Nobilis Casimiri Skara dynski ter, et ultra solitam juris formam, quater, ad nos judiciaque nostra acclamatis non tamen per se, nec per suum quemvis Legitimum Plenipotentem comparentibus, imo se contumaces praebentibus **Nos cum Consiliariis et jurisperitis Nostris, attenta praefati Ministerialis relatione** de acclamatione citatae prosecutionum partis ad Nos indiciumque nostrum facta, ad legitimam eamque iuridicam actoreae prosecutionum partis Instantiam et Affectationem, eadem citatam prosecutionum partem non comparentem, contumacem in lucro causae huius condemnari permissimus et in vim lucri super eadem citata prosecutionum partem obtenti: Appellatione a Sententiis officii castrensis capitanealis cracoviensis, signanter fori adinventi et iuramenti generosae Kosminska iniuncti, ad nos Judiciaque Nostra per Generosos Actores Modernarum prosecutionum, et oppidanos Mierzącenses et Incolas Lednicenses interposita, et non admissa, admissibili et prosequibili adinventa, memoratam Prosecutionum citatam partem rursus ad experimentum super legalitate nec ne earundem sententiarum acclamare mandavimus. In experimento cum eadem citata prosecutionum pars rursus ad nos Judiciaque anostra acclamata fuerit, et se contumacem praebuerit; **Nos cum iisdem Consiliariis et Jurisperitis Nostris,** eandem Citatam Prosecutionum Partem in lucro ulteriori causae huius condemnari permissimus, Et in vim lucri ulterioris, quoniam Generosi actores Prosecutionum modernarum ex Officio Nostro Zuppariali et Oeconomico pro Statuitione Oppidanorum et Incolarum Bonorum Nostrorum Mierzącensium et Lednicensium ad Zuppas Nostras Vielicienses spectantium. prout et ipsimet subditi Nostri praefatorum Bonorum Nostrorum oeconomicorum, ex re et occasione Thesauri Nostri et Bonorum Nostrorum Oeconomicorum per Generosam Kozminska, et Successores Biedrzycianos ad officium Castrense Capitaneale Cracoviense nullo modo citari et evocari potuerant; idemque officium Castrense Capitaneale Cracoviense cum parte adhaerente legem publicam Anni Millesimi Septingentesimi Decimi septimi, de non evocandis officialibus et subditis nostris Oeconomicis specialiter sancitam et judicata Nostra in Similibus Causis de anno Millesimo Septingentesimo Vigesimo Sexto ex Partium controversiis lata convulsit; et per adinventum forum violavit, subsequentesque sententiae Responsionis, directae Responsionis, Dilationis, et iniuncti juramenti ex defectu jurisdictionis sunt ipso facto nullae; idcirco cassata eadem Sententia fori adinventi: et subsequentibus sententiis totoque Processu evocatorio dicti Officii Castrensis Capitanealis Cracoviensis pro nullis declaratis eosdem Generosos Actores modernos et oppidanos Mierzącenses ac incolas Lednicenses ab observatione quidem judicii et onere praefati Processus evocatorii, liberamus, et absolvimus, imo paenas Legum evocationis partem adhaerentem Succubuisse declaramus, et quantenus in vim earundem paenarum marcas quingentas, nec non damna et expensas litis simplici assertione sine juramento liquidanda in instanti circa acta cancellariae decretorum nostrorum parti actoreae Modernae exolvant, et enumerent demandamus parcendo vero sumptibus earundem partium et abbreviando lites, negotiumque ipsum principale decidendo ac eo attento: quoniam Generosus olim Nicolaus

może być przypuszczoną i przeprowadzoną, poleciliśmy przerzeczoną stronę raz jeszcze zawezwać. Ponieważ atoli znowu, acz wezwaną została przed Nas i sąd nasz, strona Kontumacyi się poddała, ***My przeto z Rajcami naszymi i Prawnikami,*** *onę stronę wezwaną zaocznie zezwoliliśmy aby była osądzoną. Z powodu zaś nadużycia, gdyż Urodzeni, co jako strony w dalszym ciągu téj sprawy występują z urzędu naszego zupnego i okonomij naszych dla postanowienia mieszczan i mieszkańców dóbr naszych Mierząccczan i Ledniczan do zup naszych Wielickich należących, jako też i sami poddani nasi z przerzeczonych dóbr naszych ekonomij, w sprawie skarbu naszego i ekonomij naszych przez Urodzoną Koźmińską i sukcessorów Biedrzyckiego przed Starostwo Grodzkie Krakowskie żadnym sposobem cytowanymi i przyzwanymi być nie mogli; gdyż następnie to Starostwo Grodzkie Krakowskie wraz z stroną przynależną ustawę publiczną r. 1717 o nienaruszalności urzędników i poddanych naszych ekonomij osobno uchwaloną i wyrok nasz w podobnych sprawach r. 1726 wydany obaliło i ustanowionym trybunałem obraziło; przeto wyroki onego następnie, odpowiedzi, bezpośrednie pertraktacye, dylacye, inkwyzycye i przysięgi z przyczyny niekompetencyi upadają; zatem skassowawszy wyroki one ustanowionego trybunału i odkazawszy całą sprawę przeprowadzoną przez toż Starostwo Grodzkie Krakowskie, nie tylko uwalniamy tém samém Urodzonych, którzy jako strony występują wraz z Mierząccczanami i Ledniczanami od poddania się onym wyrokom ale nadto zasądzamy część przynależną jako karze ustawy o nienaruszalności podpadłych i dla tego na karę 500 grzywien skazujemy a prócz tego na spłacanie stronom szkód i wydatków processu i to zaraz, sprawę zaś samą rozstrzygamy w ten sposób: Zważywszy, że Urodzony niegdyś Mikołaj Biedrzycki w czasie napadu Szwedów, nie w przerzeczonych dobrach do zup Wielickich należących, ale w Kamionce, posiadłości swojéj będącéj pod jurysdykcyą cywilną Krakowską i gdzie urzędnik od wagi zup Wielickich do niewoli się dostał, zatem summa 1500 tymfów żądana przez stronę wezwaną a z powodu nacisku Szwedzkiego zapłacona, do osoby onego należy, zaś Mierząccczanie nasi i Ledniczanie nie byli zmuszeni przez Szwedów do żadnéj z tego powodu kontrybucyi pieniężnéj jedynie chyba do dawania zwykłych prowiantów i za on czas r. 1702 zobowiązani byli względem takiéj pretensyi niejako sumieniem a przerzeczony Urodzony niegdyś Biedrzycki tak u przerzeczonych poddanych naszych, jak również u skarbu naszego pod czas generalnéj kommissyi od Rzeczypospolitéj wysadzonéj, wcale upominać się zaniedbał, i przez cały czas życia tak on jak jego żona, dzisiejsza Koźmińska, i sukcessorowie jego aż po rok 1726 włącznie przez 24 lat milczeli, więc że ona Urodzona Koźmińska, jak sama w piśmie swojém wyznała, względem czynu męża swego, jako nieświadoma przysięgać nie mogła, ani onéj summy dowodzić nie może; — więc z tego powodu osądziwszy Mierząccczan i Ledniczan poddanych ekonomij naszych jako pierwszeństwo do przysięgi mających przypuściliśmy dwóch starszych z obu gmin przerzeczonych dóbr naszych do następującéj przysięgi: Iże summy 1500 tymfów (o którą rzecz) Urodzonemu niegdy Mikołajowi Biedrzyckiemu Antecessorowi originaliter powodów nie są winni, ani oną ich, ale osobę i fortunę swoię Szwedom opłacał, oni zaś na on czas prowianty same, a nie pieniędze wydawali i do solucyi tejże summy nie należą w obec sądu Naszéj Wielkiéj Prokuratoryi Grodu Naszego Krakowskiego, w czém kontumacya strony przeciwnéj wezwanéj nie może być przeszkodą. Po téj przysiędze uwalniamy ich jako strony obżałowane od pretensyi onéj strony drugiéj również cytowanéj i nakazujemy wieczyste milczenie. A żeby już więcéj czy to w oném Starostwie Grodzkiém Krakowskiém, czy w koronnym trybunale generalnym Lubelskim pod jakim kolwiek pretextem strony obżałowane i naszych ekonomij poddanych nie poważono się turbować i niepokoić, zabra-*

Biedrzycki sub tempus Hostilitatis ac incursionis Sveticae non in Bonis praefatis ad Zuppas Nostras Welicienses spectantibus, verum in Lapidea possesionis suae sub jurisdictione civili Cracoviensi consistesti, et qua officialis ponderator Zupparum Vieliciensium Captivatus fuerat per consequens Summa Mille Quingentorum Tymphorum per adcitatam partem praetensa, ac si in vim Litri Svetici soluta ad personam illius regulari censetur, oppidani Nosti Mierzącenses et Incolae Lednicenses ad nullam pecuniariam Contributionem, solum modo ad extradendas annonas dictas Prowianty a Suecis cogebantur, et pro illo tempore in Anno Millesimo Septingentesimo Secundo coacti sunt respectu ejusmodi praetensionis suae tanquam mentalis, et personam illius ex Communi Calamitate afficientis, supramemoratus Generosus olim Biedrzycki tam ad praefatos subditos Nostros, quam ad Thesaurum Nostrum sub tempus Commisionum Generalium ex mente Reipublicae expenditarum, nullam diligentiam fecit, et toto vitae tempore prout et Generosa Kozminska consors ipsius, ac Successores illius Biedrzycciani, usque ad annum Millesimum Septingentesimum Vigesimum Sextum inclusive per viginti quatuor annos silendo praesenpserunt. eandemque Generosam Kosminska super facto Mariti sui prioris, uti eiusdem facti ut ipsa in literis suis fassa est, ignara jurare, et summam praefatam comprobare nullatenus potuit, et potest; ea propter eosdem oppidanos Mierzącenses et Incolas Lednicenses, subditos nostros Oeconomicos priores esse ad evasionem juratoriam adinvenimus, et quatenus duo Seniores Scientifici ex qualibet Communitate praefatorum Bonorum nostrorum deligendi, in eam iuramenta Rotham: Iże Summy Tysiąca Pięcset Tynfów (o którą rzecz) Urodzonemu Niegdy Mikołajowi Biedrzyckiemu Antecessorowi oryginaliter powodow nie są winni, ani oną ich, ale osobę y fortunę Swoię Szwedom opłacał, oni zaś na on czas Prowianty Same, a nie pieniądze wydawali y do Solucyi teyże Sumy nie należą, in facie judicii Nostri Magnae Procurationis arcis Nostrae Cracoviensis corporale juramentum non obstante Contumacia Partis Originaliter actoreae et prosecutae citatae praestent, demandamus, post quod praestitum, ipsos ab originali actione vexatoria prout et Generosos Actores Modernos a statuitione illorum, et quavis adcitatae partis Impetitione liberamus, silentiumque perpetuum imponimus. Et ne amplius sive in eodem officio Castrensi Cracoviensi. sive tribunali Regni Generali Lublinensi sub quocunque praetextu et colore, etiam praetensi gravaminis, geneuerosos actores modernos et eosdem subditos Nostros Oeconomicos turbare, et inquietare, ac evocatorie aggravare audeant, sub paenis Convulsionis decretorum Nostrorum, et Salvi conductus Nostri inhibemus, et interdicimus. Facturi sunt praemissa omnia adcitati moderni sub paena Bannitionis perpetuae, quam ex nunc super ipsis decernimus Ministerialem Quemvis Regni Generalem ad Publicandam in instanti addimus. Qui Ministerialis Terrarum Regni Generalis Nobilis Casimirus Skaradynski ad praemissa additus; Siquidem e loco Publicationis suae rediens. coram actis Cancellariae Decretorum Nostrorum recognovit, se praefatam paenam Bannitionis perpetuae ob Contraventionem Decreto Nostro. et non exolutionem Quingentarum Marcarum, nec non damnorum litisque expensarum super Generosa Kosminska et Successoribus Biedrzyciannis obtentam, ante Stubam judiciorum Nostrorum adstante Plurima Nobilitate variique Status et conditionis hominibus ad iudicia Nostra Congregatis, publica sua et sonsora voce (prout juris et moris est) publicasse et proclamasse; Ideo post eam publicam, partes ad officia Castrensia Capitanealia Neocorcinense, Biecense, Sandecense, Osviecimense, et aliud quodvis vicinius quod facilius pars actorea moderna conducere poterit, tum et suprascriptum Judicium Nostrum Magnae Procurationis arcis Nostrae Cracoviensis remittimus eisdemque officiis, quatenus unum ad aliud se non referendo per se sive juratos Burgrabios, et vicesgerentes, ac subdelegatos suos, ad primam Partis acto-

niamy pod karą wynikającą z nieuszanowania i obalenia naszych dekretów i listów żelaznych. Którzyby się jednak poważyli, rzucamy nań teraz już wyrok bannicyi wieczystéj i polecamy aby to przez woźnego naszego koronnego generalnego publikowaném było. Któryto woźny koronny Urodzony Kazimierz Skaradynski przydany do powyższego wyroku wykonania, skoro wróci z miejsca publikowania przed kancelaryą dekretalną naszą, ma powyższą karę bannicyi z powodu nieposłuszeństwa wyrokowi naszemu a nie wypłatę 500 grzywien ani kosztów i szkód processu Urodzonéj Koźmińskiej i sukcessorom Biedrzyckiego, przed izbą trybunału naszego w obec mnogiéj szlachty obecnéj różnego stopnia i stanu zgromadzonéj przed sądem naszym głosem donośnym (jako prawo i zwyczaj wymaga) ogłosić, a następnie odsyłamy strony do Starostw Grodzkich Korczyńskiego. Bieckiego, Sandeckiego, Oświęcimskiego, i innego, który najbliższy w sąsiedztwie oraz do Grodu prokuratoryi naszéj generalnéj Krakowskiego a tym Starostwom, aby nie dopuszczać ani wprost ani przez burgrabiów, ani wicerejentów ani subdelegatów rekwizycyi pierwotnéj ani zwrotu kosztów i szkód z powodu processu osądzonéj już strony a Naszéj prokuratoryi Grodzkiéj Krakowskiéj, aby wyrok bez wszelkich przeszkód przysięgi exekwowany został zleciliśmy i rozkazujemy, mocą niniejszego dekretu, dla którego większéj wiarogodności wyciśnięta pieczęć koronna. Działo się w Warszawie, w dzień sobotni w wigilią niedzieli: Reminiscere dnia 21 miesiąca lutego roku Pańskiego 1728 panowania naszego roku 31.

reae modernae requisitionem, decretique praesentis Nostri exhibitionem illud quo ad damna, marcas et expensas litis ex Bonis jurevictae partis judicium vero Magnae Procurationis arcis Nostrae Cracoviensis, quo ad iuramentum praevia adcitatio ne Partis praestandum non attentis quibusvis Inpugnationibus et Contumacia Partis exequentur, committimus, et demandamus, Decreti praesentis vigore in cuius rei fidem, praesentibus Sigillum Regni est appressum. Actum Varsaviae, Sabatho pridie Dominicae Reminiscere Quadragesimalis, die vigesima prima Mensis februari Anno Domini Millesimo Septingentesimo Vigesimo Octavo, Regni vero Nostri Trigesimo Primo Anno.

Joannes Szembek
Regni Cancellarius

Relatio Illustrissimi et Excellentissimi Domini Joannis de Słupow Szembek Supremi Caceellarii Regni, Łomzensis etc Capitanei.

Sebastianus Rybczynski
Decretorum Curiae Regni Notarius

Correxit Minassowicz

Nr. 12. In Contumaciam

Inter Generosos Blumental et Steinhauser tum Oppidanos Mierzączenses et Incolas Lednicenses prosecutos actores atque Generosam Kosminska et Successores Biedrzycienses.

Z oryginału.

Jan Szembek
Kanclerz koronny.

Relacya Jaśnie oświeconego i Jego Excellencyi P. Jana ze Słupowa Szembeka, Wielkiego Kancl. kor. Lomżskiego etc. starosty.

Sebastyan Rybczyński
kancelaryi dekretalnéj koronnéj Notaryusz.

Poprawił Minassowicz.

Nr. 12 Kontumacya

Między Urodzonymi Blumental i Steinhauser wraz z mieszczanami Mierzącczanami i Lednickiemi mieszkańcami a Urodzoną Koźmińską i Sukcessorami Biedrzyckiego.

Rok 1753.

Augusta III. Transumpt Dekretu w sprawie Miasta Wieliczki z Barbarą Swincerową.

Augustus Tertius. Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithvaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kijoviae, Volhynyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czerniechovieque nec non haereditarius Dux Saxoniae Princeps et Elector Significamus praesentibus Literis Nostris quorum interest Universis et singulis, Reperiri in Actis Metrices Regni Decretum inter Civitatem Vieliciensem et Nobilem Barbaram Swincerowa infrascriptum tenoris sequentis. **Casimirus** Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithvaniae, Russiae, Prussiaeque Dominus et haeres Significamus tenore praesentium quibus expedit Universis praesentibus et futuris Quomodo orta inter Provides Consules totamque Communitatem Civitatis Nostrae Vieliciensis tanquam Actores ex una et inter Nobiles Terrigenas Nostros videlicet Barbaram Swincerowa de Boguszycze, Johannem de Raczyborzany, Margaretham relictam, olim Zawiszy de Lednicza, Petrum Blandowski, Joannem Tuszynski, et Nicolaum de Szarcza ab altera partibus, pro et super Tabernis circam circa Nostram Civitatem Vieliciensem in praeiudicium eiusdem ac destructionem per ipsos Nobiles locatis, constructis et erectis Materia quaestionis. Qua tandem ex Commissione Nostra et Mandato speciali coram judice et subjudice Cracoviensibus Generalibus infrascriptis judicialiter vertente per eosdem juxta juris formam et exigentiam discussa extitit, et sententiata prout hoc in litera judiciali judicis et subjudicis eorundem clarius dinoscitur contineri. Cuius literae tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis. **Nos Johannes Rokosz de Coszczycze judex, et Nicolaus de Czarnoczyn Subjudex Terrae Cracoviensis Generalis.** Notum facimus quibus expedit universis praesentium notitiam habituris. Quod cum in curia Serenissimi Principis, et Domini Domini Casimiri Dei Gratia Regis Poloniae etc. Pro tribunali judicialiter sedebamus, tunc coram Nobis ac Assessoribus Nostris Nobis cum protunc judicialiter praesidentibus inter Famosos Consules, ac totam Communitatem Civitatis Vieliciensis tanquam Actores ex una, et Nobiles Terrigenas, videlicet Barbaram Szwinczarowa de Boguszycze, Johannem de Raciborzany, Margaretham Relictam Zawiszy de Lednicza cum Petro Blandowski, Joanne Tyszynski, et Nicolao Szyrski ab altera partibus, pro de et super Tabernis juxta Mandatum Regiae Majestatis Materia Quaestionis iudicialiter vertebatur. Tandem Serenissimus Princeps et Dominus Dominus Casimirus Dei Gratia Rex Poloniae etc. Cum Consiliariis suis tolitater adiuvenerunt, inter eosdem Consules, seu Communitatem eiusdem Civitatis Vieliciensis et eosdem Nobiles. Et similiter judicium decrevit. Quia tabernae, quae sunt inter septiones seu viccos alias Opłotki, quae eaedem civitati sunt nocivae, debent destrui et totaliter annihilari, circumquaque eandem Civitatem iacentes, et nunquam debent, et debebunt ultra locali in contemptum seu destructionem eiusdem civitatis Vieliciensis, sed aliae tabernae, quae sunt ex antiquo locatae, eorundem Nobilium haeredum debent stare, ut in forma in villis ipsorum. In cuius rei testimonium sigilla Nostra praesentibus sunt appensa. Actum et Datum Cracoviae in Curia eiusdem Serenissimi Principis et Regis Sabbatho proximo post Dominicam Misericordiae, Anno Domini, Millesimo Quadringentesimo Quinquagesimo Sexto. Praesentibus his, Magnifico et Nobilibus, Johanne de Czyszow Castellano et Capitaneo Cracoviensi, Dobeslao

***August Trzeci** z Bożéj łaski Król Polski, Wielki Xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Podlaski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, Czernichowski, oraz dziedziczny Xiążę Saski, Xiążę Elektor. Oznajmujemy niniejszém pismem naszém komu na tém zależy Wszystkim i Każdemu z osobna, że znachodzimy w aktach metryki Koronnéj dekret w sprawie między miastem Wieliczką a Urodzoną Barbarą Swincerową następującej osnowy: **Kazimierz** z Bożej łaski Król Polski, Wielki Xiążę Litewski, Ruski, Pruski, pan dziedziczny oznajmujemy osnową niniejszego pisma komu na tém zależy, Wszystkim obecnym i przyszłym, skoro powstał spór między troskliwymi rajcami i całém miastem naszém Wieliczką jako stronami z jednéj, a między Urodzonymi miejscowymi naszymi mianowicie Barbarą Swincerową z Boguszyc, Janem z Raczyborzan, Małgorzatą wdową po Zawiszy z Lednicy, Piotrem Blandowskim, Janem Tuszyńskim i Mikołajem z Szarczy z drugiéj strony, o kramy w pobliżu Wieliczki ze szkodą miasta naszego, o zniszczenie onych i postawienie, zatem wyrok kommissyi naszéj na osobny rozkaz nasz w obec sędziego i podsędka, Krakowskich generalnych, według prawa w następującym akcie sądowym sędziego i podsędka dobitnie wyrażony został. Tegoż aktu osnowa dosłownie jest następująca: My Jan Rokosz z Kościc sędzia i Mikołaj z Czarnoczyna podsędek ziemi krakowskiej generalni oznajmujemy, komu na tém zależy wszystkim obecnym i przyszłym, którzy to czytać będą, że gdy w kancellaryi Najjaśniejszego Xięcia a Pana, Pana Kazimierza z Bożéj łaski Króla Polskiego etc. na trybunale zasiedliśmy, przed nami i naszymi assesorami wraz z nami wtedy zasiadającymi, między sławetnymi rajcami i całém miastem Wieliczką z jednej, a Urodzonymi tamtejszymi Barbarą Swincerową z Boguszyc, Janem z Raciborzan, Małgorzatą wdową po Zawiszy z Lednicy, z Piotrem Blandowskim, Janem Tyszyńskim i Mikołajem Szyrskim z drugiej strony względem kramów, według polecenia Jego Królewskiéj Mości, rzecz się toczyła, w końcu Najjaśniejszy Xiążę i Pan, Pan Kazimierz z Bożéj łaski Król Polski etc. z rajcami swoimi zawyrokowali w sprawie między onymi rajcami czyli gminą miasta Wieliczki, a onymi Urodzonymi w następujący sposób: ponieważ kramy, które stoją w zagrodach, opłotkami zwanych, a miastu szkodę przynoszących, winny być zburzone i zupełnie zniesione i nigdy nie mają być stawiane, jako na niekorzyść i szkodę miasta Wieliczki; atoli inne kramy, które już od dawna są postawione, onych urodzonych spadkobierców, mogą pozostać. Na świadectwo tego przywieszone są pieczęcie do niniejszego pisma. Działo się i dane w Krakowie w kancellaryi tegoż Najjaśniejszego Xięcia i Króla w dzień sobotni najbliższy po niedzieli Misericordia, roku Pańskiego 1456. Przy świadkach: Wielmożnym i Urodzonym Janie z Czyszowa, kasztelanie i staroście krakowskim, Dobiesławie Kmicie z Wisznicza, Janie z Kowalowa, Mikołaju z Wizdzic, Mikołaju z Gamanicz i Janie z Barczkowa i innych wielu bardzo licznych świadkach wiary godnych. **My tedy z naszymi Rajcami** zważywszy to dostatecznie, tak wyrok przerzeczony, przerzeczonych sędziego i podsędka krakowskich według naszéj kommissyi naszego polecenia, prawnie publikowany jak i konfirmacyę naszego Rodzica Najdroższego, którą inny przywilej poprze-*

Kmitha de Wisnicze, Johanne de Kowalow, Nicolao de Wizdzicze, Nicolao de Gamanicze, et Johanne de Barczkow ac aliis quam pluribus testibus fide dignis. **Nos igitur cum Consiliariis Nostris** super ea re sufficienter deliberati, tum sententiae Memoratae praefatorum judicis et subiudicis Cracoviensium ex Commissione et Mandato Nostris promulgatae iudicialiter, tum etiam literis confirmatoriis, Progenitoris Nostri Charissimi, quibus alia litera Regis Casimiri Praedecessoris Nostri Divae Memoriae desuper concessa confirmatur, et demum Nostris ipsis paulo ante datis et concessis innitendo decrevimus, et praesentibus decernimus memoratas tebernas prout praemittitur, locatas et erectas, destruendas, et funditus evellendas, et nunquam easdem denuo amplius constituendas, vel locandas, iuxta Continentiam huiusce literae, quae praesentibus est inserta. Quo circa Tibi Generoso Petro de Pieschowa Skała Moderno, seu aliis pro tempore existentibus succamerariis Cracoviensibus mandamus seriose committendo. Quatenus vigore Nostrae Auctoritatis, quam Tibi praesentibus concedimus, huiusmodi tabernas, sicut praemissum est circum circa Civitatem Vieliciensem constructas et erectas, funditus evellas, destruendo nec eas denuo constrúi aut aedificari permittas. Pro Gratia Nostra. Harum quibus Sigillum Nostrum appensum est testimonio literarum. Datum Cracoviae Sabbatho proximo post Dominicam Misericordiae Anno Domini Millesimo Quadragentesimo Quinquagesimo Sexto. Praesentibus Reverendo in Christo patre Domino Thoma Episcopo, Johanne de Czyzow Castellano et Capitaneo, Johanne de Tenczyn Cracoviensi, Johanne de Oleschnica Sandomiriensi, Derslao de Rytwany Siradiensi, Andrea Odrowans Leopoliensi Palatinis, Predborio de Koniec Pole Sandomiriensi Lupicza de Rogow Siradiensi et Regni Poloniae Vice Thesaurario, Krzeslao de Kuroszwanki Lublinensi Castellanis aliisque pluribus ad praemissa. Relatio Venerabilis Johannis Luthek de Brzeze Utriusque juris doctoris, Archidiaconi Gnesnensis, Sacri Apostolici Causarum Auditoris Palatii et Regni Poloniae Vicecancelarii. **Quod eiusmodi decretum** suprascriptum prout in Actis Metrices Regni continetur, **Nos** ex iisdem fideliter describi et Parti postulanti Authentice extradi **permisimus** In quorum fidem sigillum Regni est appressum. Actum Varsaviae Feria Sexta in Crastino Festi Conversionis Sancti Pauli, Die scilicet vigesima Sexta Mensis Januarii, Anno Domini Millesimo, Septingentesimo, Quinquagesimo Tertio, Regni vero Nostri XX. Anno.

Joannes Małachowski
Supremus Regni Cancellarius, m. p.

Relatio Illustrissimi et Excellentissimi Domini Johannis Comitis in Konskie et Białaczew a Małachowice Małachowski Supremi Regni Cancellarii Opocnensis et Ostrolocensis Capitanei.

Ignatius Bukowius Plowicki
Suae Regiae Majestatis Secretarius.

Ex Actis A. 1456.

Decretum inter Civitatem Vieliciensem, et Nobilem Barbaram Swincerowa.

Z oryginału.

dnika naszego Kazimierza nadany został potwierdzony i naszym przywilejem niedawno danym z powodami postanowiliśmy i postanawiamy w tém naszém piśmie niniejszém, aby one kramy, o ile wskazane były, znieść i nigdy ich więcej nie stawiać, według osnowy dokumentu, który tu umieszczono. Dla tego Tobie Urodzonemu Piotrowi z Pieskowéj Skały i innym po przyszłe czasy podkorzym krakowskim polecamy surowe wykonanie tego. Na mocy przeto naszej powagi, którą Ci niniejszém dajemy, masz tego rodzaju kramy w pobliżu miasta Wieliczki, jak tu powiedzianém jest, zburzyć, znieść i nie dozwolić, aby znów były postawione. Na czego świadectwo przydana pieczęć do pisma niniejszego. Dan w Krakowie w najbliższéj sobocie po niedzieli Misericordiae roku Pańskiego 1456. W obecności Wielebnego ojca w Chrystusie Tomasza biskupa, Jana z Czyżowa kasztelana i starosty, Jana z Tęczyna, Wojewody krakowskich, Jana z Oleśnicy Sandomirskiego, Dersława z Rytwian Sieradzkiego, Jędrzeja Odrowąża Lwowskiego, Wojewodów, Przedbora z Koniecpola Sandomirskiego, Lupicza z Rogowa Sieradzkiego i podskarbiego koronnego, Krzesława z Kurozwęk Lubelskiego, i wielu innych. Relacya Wielebnego Jana Luthek z Brzezia obojga praw doktora, archidyakona Gnieznieńskiego, świętéj stolicy apostolskiej Audytora i Podkanclerzego Koronnego. Ten powyższy akt powyżéj umieszczony, tak, jako się w aktach metryki koronnéj znachodzi, wiernie kazaliśmy przepisać i stronie żądającéj wydać. Na świadectwo tego naszą pieczęć wytłoczono. Działo się w Warszawie nazajutrz po święcie Nawrócenia Świętego Pawła, dnia 26. miesiąca Stycznia r. Pańskiego 1753, Panowania naszego r. XX.

Jan Małachowski
Kanclerz Wielki Koronny m. p.

Relacya Jaśnie Oświeconego Jego Excellencyi Jana hrabiego na Końsku i Białaczewic z Małachowic Małachowskiego, Kanclerza Wielkiego Koronnego, Starosty Opoczny i Ostrołęki.

Ignacy Bukowius Prowicki
Jego Królewskiéj Mości Sekretarz.

Z aktów Nr. 1456.

Dekret w sprawie między miastem Wieliczką, a Urodzoną Barbarą Swincerową.

Rok 1763.

Augusta III. Konfirmacya przywileju Altarysty od ś. Katarzyny w Wieliczce.

Augustus Tercius Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kioviae, Volhyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czernichoviaeque nec non Hereditarius Dux Saxoniae et Princeps Elector. — Significamus praesentibus litteris Nostris, quorum interest Universis et Singulis: Expositas coram Nobis esse literae papyraceas continentes in se Decretum Venerabilis Judicii Consistorialis Generalis Cracoviensis super certa approbatione transactionis occasione pensionis ex Thesauro Zupparum Nostrarum Vieliciensium ex commutatione Fundi Altaristae tituli S. Catharinae in Ecclesia Vielicens dotalis solvendae inter partes in eadem Transactione specificatas, inita die 15. Decembris anno immediate elapso prolatum, ex protocollo Actorum eiusdem Consistorii Cracoviensis Generalis extractum, sigilloque eiusdem Consistorii communitum ac manupropria Actuarii subscriptum, sanas salvas et illaesas, nullique suspicionis notae subiectas, supplicatumque Nobis est nomine Generosorum Officialium Zupparum Nostrarum Vieliciensium ut eandem Transactionem commutationis supra nominati fundi eodem Decreto alte memorato approbatum et Nos autoritate Nostra Regni confirmaremus, ratificaremus et approbaremus, cuius Decreti et Transactionis intro contentae tenor de verbo ad verbum sequitur estque talis: Anno Domini **Millesimo Septingentesimo, Sexagesimo, Secundo,** Die Mercurii decima quinta Mensis Decembris. Coram Illustrissimo, Reverendissimo Domino Francisco de Pothkana Potkanski Dei et Apostolicae Sedis Gratia Episcopo Patarensi, suffraganeo, Canonico, Vicario in spiritualibus et Officiali Generali Cracoviensi, comparens personaliter in publica causarum audientia Nobilis **Adalbertus Banaczkowski**, Magnifici Stanislai Skrzetuski, Thesauri Suae Regiae Majestatis Zupparum Vieliciensium Vicezupparii, Actoris Procurator, in termino hodierno ex citatione literali debite executa provenienti, contumaciam Nobilis Stephani Czekayski, Oppidi Suae Regiae Majestatis Wieliczka Syndici et Honestae Barbarae olim Honesti Michaelis Oles incolae Vieliciensis consortis, viduae relictae, pro die et termino hodierno citatorum et non comparentium, accussavit, et in eorum contumaciam, Transactionem subinsertam occasione assignatae Pensionis ex Thesauro Zupparum Vieliciensium infrascripto citato quotannis praestandae, idque pro fundo dotali Altaris tituli S. Catharinae V. M. in Ecclesia Parochiali Vieliciensi fundati possessionis eiusdem citati, in necessitatem dicti Thesauri Zupparum Vieliciensium accepti, aliarumque rerum in eadem Transactione descriptorum, inhaerendo revisioni et descriptioni infrascriptae eiusdem fundi **Bąklowskie** vocitati per Commissarios ab officio praesenti deputatos in loco loci die decima nona Octobris anno currenti expeditae, in evidentem utilitatem eiusdem altaris S. Catharinae, ipsiusque altaristae pro tempore existentis, inter partes in eadem transactione specificatas factam, autoritate ordinaria approbari, confirmari, ratificari, literasque approbationis et alias necessarias decerni et in forma solita extradi, mandari postulavit. Praesente Nobili Adalberto Mysłowski, Cancellariae officii praesentis Regente, Reverendi Georgii Bąkowski in ecclesia parochiali Vieliciensi tituli S. Catharinae V. M. Altaristae citati procuratore, in approbationem praemissae transactionis consentiente. Illustrissimus Reverendissimus Dominus Officialis Ge-

***August Trzeci** z Bożej łaski król Polski, Wielki. Xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Zmudzki, Kijowski, Wołyński, Podolski, Inflantski, Smoleński, Siewierski, Czernichowski, oraz dziedziczny Xiąże Saski i Xiąże Elektor. — Oznajmujemy niniejszém pismem naszém komu na tém zależy Wszystkim i każdemu z osobna: przedłożono nam dokument papierowy zawiérający w sobie dekret Szanownego Sądu Konsystoryalnego generalnego krakowskiego względem approbaty kontraktu co do pensyi ze skarbu Zup naszych Wielickich z powodu zamiany domu Altarysty od Swiętej Katarzyny w Kościele Wielickim wypłacać się mającej stronom w tymże kontrakcie wymienionym, na dniu 15 grudnia roku zeszłego wydany, z protokołu aktów tegoż konsystorza generalnego krakowskiego wyjęty, oraz pieczęcią tego konsystorza opatrzony i własnoręcznie przez Aktuaryusza podpisany, cały, nieuszkodzony i żadnemu podejrzeniu nie ulegający, przyczém proszono nas w imieniu Urodzonych urzędników Zup Naszych Wielickich, abyśmy ów kontrakt zamiany tyczący się pomienionego domu onym dekretem potwierdzony i My naszą powagą królewską zatwierdzili. Osnowa Dekretu i kontraktu w nim zawartego jest dosłownie następujący: Roku Pańskiego 1762 na dniu Merkurego 15. grudnia. Przed Najjaśniejszym Najprzewielebniejszym Panem Franciszkiem z Potkanki Potkańskim z Bożéj i Stolicy apostolskiéj łaski biskupem Patareńskim, suffraganem, kanonikiem Wikaryuszem Spirytualnym i Generalnym Oficyałem Krakowskim, stanąwszy osobiście na publicznéj audyencyi Urodzony **Wojciech Banaczkowski**, Wielmożnego Stanisława Skrzetuskiego, w Skarbie Jego Królewskiéj Mości Zup Wielickich Podzupka, prokurator, na terminie dzisiejszym wedle pisemnéj cytacyi przypadającym, wniósł kontumacyą na Urodzonego Szczepana Czekayskiego, Syndyka miasta Jego Królewskiéj Mości Wieliczki i na Szanowną Barbarę niegdyś Szanownego Michała Olesia, mieszkańca Wielickiego żonę, dziś wdowę pozostałą, jako cytowanych na termin dzisiejszy a nieprzybyłych i zażądał aby kontrakt niżej podany co do assygnowanéj pensyi ze skarbu Zup Wielickich corocznie mającéj być wypłacanéj, a to za dom jako uposażenie ołtarza Swiętéj Katarzyny Panny Męczenniczki, w kościele farnym Wielickim fundowanego, a włożonego na skarb Zup Wielickich i inne rzeczy w tymże kontrakcie opisane, opierając się na rewizyi i opisaniu poniżéj podaném, onego domu **Bąklowskie** zwanego przez komisarzy wyznaczonych z urzędu, na miejscu 19. października bieżącego roku dokonaném, na oczywistą korzyść tegoż ołtarza Swiętej Katarzyny i Altarysty każdoczesnego, między stronami w transakcyi wymienionemi uczyniony, był aprobowany, konfirmowany i zratyfikowany i aby dokument approbacyjny i inne potrzebne rzeczy były uchwalone i w zwykłej formie wydane; w obecności Urodzonego Wojciecha Mysłowskiego, Rejenta, Wielebnego Jerzego Bąkowskiego w kościele farnym Wielickim Swiętej Katarzyny P. M. Altarysty cytowanego, prokuratora zgadzającego się na powyższą approbatę kontraktu. Jaśnie oświecony Najprzewielebniejszy Oficyał Generalny krakowski, zważywszy kontrakt co do domu **Bąklowskie** zwanego, uposażenia ołtarza Swiętej Katarzyny w kościele Wielickim, zatwierdzony 25. czerwca roku 1741. i odczytawszy wcieloną tam transakcyę między przerzeczonemi stronami, co do assygnowanej pensyi altaryście*

neralis Cracoviensis, viso Contractu emphyteutico super fundo **Bąklowskie** dicto, altaris S Catharinae Ecclesiae Vieliciensis dotali, autoritate ordinaria die lunae vigesima quinta Iunii Anno Millesimo septingentesimo Quadragesimo Primo approbato, lectaque subinserta Transactione seu contractu inter suprascriptas partes, occasione assignatae pensionis altaristae tituli S. Catharinae pro fundo dotali eiusdem Altaristae anno currenti millesimo septingentesimo sexagesimo secundo facto, lectaque revisione huiusmodi fundi **Bąklowski** dicti per Commissarios ab officio praesenti deputatos die decima nona Octobris anno currenti, de loco, situ, positione, latitudine et longitudine sufficienter descripti, considerata loci pii pro tempore emergenti maiori utilitate, pro Altarista facienti huiusmodi contractum seu Transactionem in omnibus punctis approbavit, confirmavit, ratificavit robur autoritatis ordinariae et perpetuae firmitatis, pariter et Decretum desuper apposuit. Literasque approbationis, confirmationis et ratificationis extradendas decrevit. Praesentibus Illustribus Clarissimis Admodum Reverendis M. M. Jacobo Marci-zowski Collegiate S. S. O. O. Cracoviae Primicerio in Koniusza, Andrea Lipiewicz U. J. Doctoribus, Collegiatarum S. Michaelis in Arce Cracoviensi Decano, dictae S. S. O. O. Cancellario. in Igołomia Curatis et me Francisco Ziębi ski U. J. Doctore dictae Collegiatae SS. OO. Decano, Andreisviensi Praeposito, Conistorii Generalis Cracoviensis Actuario Contractus emphyteutici series huiusmodi Anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo primo die lunae vigesima quinta Mensis Junii Coram Perillustri et Reverendissimo Domino Stanislao a Krzęsko Krzęski Ecclesiae Cathedralis Cracoviensis Primicerio judice surrogato in publica causarum audientia comparens personaliter Nobilis Adalbertus Bonaczkowski Famatorum Michaelis Oles Incolae Vieliciensis et Barbarae Coniugum, Principalium Actorum Procurator, in termino hodierno ex actis et conservatione illius, his in actis iudicialiter facta et connotata provenient producta revisione fundi et domus **Bąklowskie** dicti in platea Krzyszkowska Vieliciae sitae Altaris S. Catharinae in Ecclesia parochiali Vieliciensi dotalis, sibi Actoribus emphyteutico Contractu per Admodum Reverendum Adamum Gaydzinski, Vicarium Vielicensem, dicti Altaris S. Catharinae modernum possessorem dimissi, per Dominos Commissarios a iudicio praesenti specialiter deputatos, in loco loci expeditae, ex qua quoniam patet praefatam domum notabili reparationie et sumptu indigere, ideo huiusmodi Contractum in omnibus et singulis illius punctis, clausulis, articulis, nexibus, ligamentis et conditionibus universis approbari, ratificari, confirmari, robur autoritatis ordinariae, pariter et decretum apponi. Literasque approbationis, confirmationis et alias desuper necessarias decerni et informa solita extradi mandavit accusata contumacia quorumvis Interessatorum postulavit. Perillustris et Reverendissimus Dominus Iudex surrogatus supra memoratus, visa revisione per Dominos Commissarios expedita et attenta necessitate sumtuum pro nova domo ac aliis necessitatibus faciendorum, praenominatum, emphiteuticum Contractum approbavit, nihilominus quatenus admodum Reverendus Altarista intra mensem, signa limitum pro futuro tempore ad dignoscendum praedictum fundum servientia cum testibus, ipsorumque subscriptionibus conscribere et describere procuret, et taliter descripta penes ecclesiam conservari faciat, mandavit, utiquidem aprobat et mandat. Decreto praesenti mediante Praesente me Adalberto Ceypler utriusque Juris Doctore, Kielcensi et SS OO. Cracoviae Decano, Consistorii Generalis Cracoviensis Actuario. Cuius quidem Contractus tenor sequitur estque talis:

S. Katarzyny za dom tegoż altarysty w r. 1762 uczynioną oraz odczytawszy rewizyą tegoż domu ***Bąklowskie*** *zwanego przez kommisarzy wyznaczonych zrobioną 19. października roku bieżącego na miejscu, co do miejsca, położenia, szerokości i długości, a zważywszy większą na przyszłość korzyść miejsca świętego, zatwierdził kontrakt we wszystkiém i zawarował oraz przyłączył dekret. Polecił wraz aby konfirmacyą wydano. W obecności Oświeconych i Najprzewielebniejszych Jakóba Marciszewskiego przełożonego Kollegiaty Wszystkich Swiętych w Krakowie, Jędrzeja Lipiewicza Doktora praw, kollegiaty S. Michała na zamku krakowskim dziekana, kanclerza kollegiaty Wszystkich Świętych, w Igołomii Kuratora i w obecności mojéj Franciszka Ziembińskiego praw doktora, kollegiaty Wszystkich Swiętych Dziekana, Andrzejowskieyo Przełożonego, Aktuaryusza Generalnego konsystorza krakowskiego, Kontraktu onego osnowa jest następująca: Roku Pańskiego 1741. dnia 25. Czerwca w obec Jaśnie Oświeconego a Najprzewielebniejszego Stanisława z Kręsk Kręskiego Katedralnego kościoła Krakowskiego przełożonego a jako sędziego na publiczną spraw audyencyą wysadzonego osobiście stanąwszy Urodzony Wojciech Bonaczkowski prokurator Sławetnych mieszkańców Wielickich Michała Olesia i Barbary jego żony, głównych powodów, na terminie dzisiejszym, przypadającym wedle aktów i konserwacyi onego w tych aktach zapisanej, i przedłożywszy rewizyą domu* ***Bąklowskie*** *zwanego na ulicy Krzykowskiéj w Wieliczce do Altaryi S. Katarzyny farnego kościoła Wielickiego należącego, puszczonego stronom kontraktu przez Przewielebnego Adama Gaydzinskiego, Wikaryusza Wielickiego, teraźniejszego possesora przerzeczonego ołtarza S. Katarzyny, dokonaną na miejscu przez wysadzonych z urzędu kommisarzy, a ponieważ się z niéj okazuje że przerzeczony dom znacznéj reparacyi i kosztu wymaga, żąda aby ów kontrakt we wszystkich punktach, artykułach i zobowiązaniach oraz warunkach aprobowanym, zratyfikowanym i zatwierdzonym był oraz aby go zawarowano i przyłączono doń dekret nadto aby dokument konfirmacyi i cokolwiek potrzebném uchwaloném było i wydaném w formie zwykłéj, a kontumacya Interesantów wniesiona. Jaśnieoświecony i Najprzewielebniejszy przerzeczony sędzia wysadzony, przeglądnąwszy rewizyą przez panów kommissarzy dokonaną i zważywszy konieczność kosztów na nowy dom i na inne potrzeby, aprobował kontrakt przerzeczony niemniej polecił aby Przewielebny Altarysta w przeciągu miesiąca, granice onego domu dla rozeznania na przyszłość przy świadkach opisał, podpisami świadków opatrzył i przy kościele opis ten zachował, tak jak approbuje i poleca, na podstawie niniejszego dekretu. W obecności mojéj Wojciecha Ceyplera doktora praw, Kieleckiego i od Wszystkich Swiętych krakowskiego Dziekana, Aktuaryusza generalnego konsystorza krakowskiego, którego to dekretu osnowa jest następująca:*

Między Imcią Księdzem Adamem Gaydzinskim kościoła Farnego Wielickiego Wikarym y Kommendarzem, oraz Altaristą Swiętey Katarzyny w tymże Kościele Farnym Wielickim z iedney, a PP. Michałem Oles y Barbarą Olesiową Małżonkami z drugiey stanął pewny i w niczem nieodmienny kontrakt y postanowienie w ten niżey opisany sposob. Iż pomieniony Imc Xiądz Gaydzinski iako Altarysta S. Katarzyny przerzeczonego Kościoła Wielickiego maiąc Dom **Bąklowski** nazwany na ulicy Krzyżkowskiey w Wieliczce do Altaryi S. Katarzyny Kościoła Wie-

lickiego należący, także do tegoż domku ogrod y Sad fruktyfikujący. ktory to Dom zdezolowany teraz zadnego pozytku Imci Xiędzu Altaryscie nie czyni, gdyż znacznym sumptem we wszystkiem petrzebuie reparacyi. Pomienioni zaś PP. Olesiowie Malzonkowie reparować czyli de novo wystawić ten dom y z tak wystawionego corocznie pensionem infrascriptam ad idem altare S. Katarzyny podeymuią się placic: dla czego Imc Xiąd Gaydzinski Altarysta S. Katarzyny w Wieliczce, tenże dom z sadem y ogrodem, ponieważ zadnego pozytku z niego nie bierze, PP. Olesiom y ich legitimis successoribus ex recta linea descendentibus ad tertiam inclusive generationem w possessyą in emphyteusin puszcza, z takową obligacyą aby PP. Olesiowie cum suis successoribus in recognitionem proprietatis praefatae Domus, horti et pomarii Altaristae S. Catharinae Vieliciensi competentis, pensyi czyli czynszu ziemnego Złotych polskich trzydziesci dwa, dico 32 Imci Xiędzu Gaydzinskiemu et ipsius succedaneis pro tempore existentibus Altaristis corocznie non obstante quavis calamitate et hostilitate in Regno placieli; który to czynsz Złotych polskich trzydzieści dwa ciż PP. Olesiowie Malzonkowie sobie y swoich Sukcessorow, mediante manuali Altaristae supradicti quietatione płacić teraznieyszym kontraktem continuis annis a data praesenti obowiązują się. Ten zaś Dom z ogrodem swoim y sadem do Jurysdekcyi mieyskiey nie należy, ani należeć ma, zadnym podatkom oprocz pogłownego, ktore personas tylko afficit, niepodlega, chybaby ciż PP. Olesiowie mieyskie przyjąc mieli, albo Szynk prowadzic chcieli, lub solą przekupowali, kupiectwem się iakim bawili na ten czas de personis suis obligowani będą do miasta takowe podeymowac podatki, co fundum ecclesiasticum respicere nie powinno. A ieżeliby miasto Wieliczka w iakie exackcye z tego domu cum adiacenti fundo PP. Olesiow vel ipsorum successores wciągac miało, nalezyc będzie do Imci Xiędza Altarysty, od takowych Kontrybucyi bronić, et eosdem liberos conservare, exceptis iednak revolutionibus in Regno, ktorym wszyscy ob commune malum podiegać muszą, y na ten czas ile będzie mogł Imc Xiąz Altarysta pro tempore existens zabraniac obliguie się. PP. zaś Olesiowie czyli ich Sukcessorowie, ieżeliby wypłacić niechcieli, tedy po dwoch rokach zatrzymanych pensyi in poenam wolno będzie Imci Xiędzu Altaryscie S. Catharinae Vieliciae uti Domino directo, in possessionem suam praefatum domum cum horto et pomario odebrać. Pomienioni PP. Olesiowie sive eorum successores sine omni lite in praefato casu non solutionis ustąpić powinni, in possessione zaś nigdy Emphyteutoris Contrahentes y ich Sukcessorow praetextuosa aliqua ratione praepedire Imc Xiądz Altarista nie ma y do tego się strony ab utrinque obliguią Aprobacyą niniejszego kontraktu w konzystorzu generalnym Krakowskim PP. Olesiowie starać się y one otrzymac powinni. Chce zas miec ten kontrakt in suo valore Imc Xiądz Gaydzinski post tertiam generationem PP. Olesiow, ieżeli ad officium dictum Consistoriale generale Craco-viense pro obtinenda prorogatione approbationis recursum uczynią y innego kontraktu inter succedaneos Altaristas S. Catharinae Vieliciensis de lineoque contrahentium successores czynić niepowinni ani potrzebowac będą hoc eodemque praesente Contractu Emphyteutico extunc semper suo in robore manente: Ktory to kontrakt titulo Emphyteusis pusczonego domu y gruntu Imc Xiądz Gaydzinski siebie una cum succedaneis Altaristis wzwyz pomienionym PP. Olesiom inviolabiliter nexibus et conditionibus omnibus manuteneri obiedwie się wzaiemnie PP. Olesiowie in onere et conditionibus supra expressis Possessores afficientibus ten kontrakt zyscie wypełnić, siebie y swoich sukcessorów obliguią się, y dla lepszey wiary y wagi strony obiedwie rękami własnemi podpisuią się: w Wieliczce przy uproszonych ab utrinque przyiacielach nizey podpisanych. Anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo, die vigesima Octobris: Adamus Gaydzinski Vicarius Mansionarius et Altarista S. Catharinae manu propria. Ex parte Admodum Reverendi Domini Altaristae ut supra Blasius Dębowski V. M. B. manu propria. Ex parte PP. Olesiow uproszony Szymon Pacewicz Podrachmistrz Wieliczki manu propria. Michał Oles iako nie umieiący pisac kładzie trzy krzyżyki †††. Barbara Olesiowa nieumieiąca pisac kładzie trzy krzyżyki †††. Transactionis Tenor sequitur estque talis: Między Wielebnym Imcią Xiędzem Ierzym Bąbkowskim tituli S. Catharinae in ecclesia parochiali Vieliciensi Altarystą fundi Bąklowskie ad altare Sanctae Catharinae in dicta ecclesia Vieliciensi fundati spectantis, vigore iurium suorum Possessorem z iedney a skarbem IKMci Zupp Wielickich tudzież Wielmoznym Imcią Panem Stanisławem Skrzetuskim iako tychże Zupp Wielickich IKMci Podzupkiem o zamianę gruntu Bąklowskie nazwanego za kosciolem Szpitalnym S. Ducha w Wieliczce przy drodze Krakowskiey ex opposito Dworka Imci Pana Adamskiego Pisarza komory Wielickiey y Sławetnego I Pana Kazimierza Zwolinskiego Wojta Wielickiego leżacym y z swoim tam domkiem wystawionym znayduiącym się stało się pewne i wniczym nieodmienne postanowienie albo raczey permutationis kontrakt. Iz namieniony Imc Xiądz Bąbkowski tegoz Gruntu Bąklowskie rzeczonego a suis antecedeneis Altaristis S. Catharinae Possessor lubo został tenże grunt z domkiem in arendam kontraktu emphiteutico Uczciwemu Michałowi Oles i Barbarze Małżonkom die vigesima Octobris Anno Domini millesimo septigentesimo quadragesimo spisanym ac decreto Consistorii Generalis Cracowiensis die Lunae vigesima quinta Mensis Iunii, Anno Domini Millesimo septingentesimo quadragesimo primo ad tertiam inclusive generationem approbowanym in liberam possessionem et usum tymże Olesiom Małzonkom iako tez y ich Sukcessorom pusczonym y podług tego kontraktu tak Imc Xiądz Bąbkowski iako tez y iego Antecessorowie Altaristae Sanctae Catharinae kwotę umowioną w kontrakcie emfiteutycznym wyrazoną in vim census annui pro recognitionc proprietatis dicti fundi Bąbklowskie nominati ad idem Altare spectantis odbierali i odbierał. Gdy z woli Pana Boga nastąpił przypadek, ktorym gruntu y wybudowania roznego do Zupp IKMci Wielickich należącego nie dawnemi czasy a niespodzianie zapadnienie y zwalenie się przytrafiło, na które zapadnienie y zawaliny zarzucenia zawalin ziemią czyli gruntem potrzeba ile z poblizszego micysca wyciągala nieodwloczna a to dla uniknienia publiczney do Skarbu zupp IKMci przychodzących y przyiezdzaiących potrzeby Imc Xiądz Bąbkowski będąc o ustąpienie albo raczey zamiane tegoz gruntu dla Zupp Wielickich na wspomiony interess rekwirowany nie wprzod do tego przystąpił pokądby nie wyszlo pozwolenie na wzamianę tego to gruntu od urzędu duchownego. Ze zas attenta hac praementi necessitate communi summe necessaria interveniente, ex officio consistoriali Generali Cracoviensi tegoz to Gruntu Bąklowskie in suis metis, limitibus, latitudine, longitudine et circumferentia przez WW. Ich Mciow deputowanych kommissya, rewizya y opisanie nastąpiło, więc in fundamento huius expeditae Commissionis z Skarbem IKMci Zupp Wielickich y Wielmożnym Imcią Panem Stanisławem Skrzetuskim iako Podzupkiem tychże Zupp IKMci Wielickich — Imc Xiądz Bąbkowski swoim y Sukcessorow swoich Altarystow S. Katarzyny imieniem umowił się w ten sposob. **Primo**. Zupp Wielickich IKMci gdzie indziey się nie referuiąc Imc Xiądz Bąbkowski y iego Sukcessorowie Altaristae Sanctae Catharinae nulla obstante calamitate etiam publica corocznie odbierać będą powinni Złotych polskich osimdziesiąt, per quatuor temporum rathas; to iest pro Festo Sanctae Luciae Złotych dwadziescia, pro Festo Sancti Mathiae Złotych dwadziescia pro Festo Sanctissimae Trinitatis Złotych dwadzieścia pro Festo Sancti Mathiae Apostoli cuius libet anni reliquos Złotych dwadzieścia a to za ręcznym kwitem przez Ichmciow Xięży Altaristow S. Catharinae Vieliciensis, maiącym bydz danym y podpisanym, a Festo seu Quartuali Sanctae Luciae anno currenti millesimo septingentesimo sexagesimo secundo, takowe zaczynaiąc odbieranie. **Secundo.** Gdy Imc Xiądz Bąbkowski Kontraktu emfiteutycznego iako dekretem ut praemissum est approbowanego sam przez siebie odmienić et autoritate privata odstąpić

nie może y niepowinien; więc Skarb IKMci Zupp Wielickich z uczciwą Barbarą Oleską niegdys Uczciwego Michała Olesia Małżonką wdową pozostałą za tenze kontrakt empfiteutyczny z Barbarą Oleską umowiwszy się teyże Barbarze Olesce z Skarbu co tydzien po Złotemu iednemu immutabiliter ex Regestro miserabilium quoad vixerit wypłacac deklarował y mieszkanie w Domku in fundo commutato wystawionym wraz z krewnemi swoiemi namienioney Barbarze Olesce attento infra scripto contractu emphyteutico dobrowolnie pozwolił y przyrzekł. **Tertio.** Co do kontrybucyi z tegoz to grunta Bąklowskie, y na nim wystawionego Domku corocznie Miastu IKMci Wieliczka exolvendae quotannis pro Festo S. Michaelis Archangeli po Złotych 11 gr. 29 Skarb Zupp IKMci Wielickich wraz z W. Imcią Panem Podzupkiem teraz y na potym będącym, onus na siebie zabiera. Y tak zwazywszy praedictam necessitatem Skarbu Zupp Wielickich IKMci gruntu wyrazonego z domkiem na nim wystawionym pod kondycyami wypisanemi Skarb Zupp IKMci swoim y wszystkich inszych Altarystow S. Katarzyny w kościele Wielickim fundowanych imieniem Imc Xiądz Bąbkowski Skarbowi Zupp IKMci Wielickich in perpetuum ustępuie. Iako też y Skarb Zupp IKMci Wielickich wraz z Wielmożnym Imcią Panem Stanisławem Skrzetuskim tychze Zupp Wielickich swoim y inszych wszystkich Ichmciow P. Podzupkow pro tempore będących lub też ich mieysce trzymaiących imieniem tez same kondycye tak co do wypłacenia Złotych osimdziesiąt Altarystom, iako też do wypłacenia Uczciwej Barbarze Oleskowey umowionego Quantum, iako tez y do wypłacenia kontrybucyi Wieliczka miastu zobopulnie idque sub nullitate praesentis contractus deklarowali się i deklaruią. In casum contraventionis praesenti contractui in quocunque puncto forum sądu duchownego sobie rezerwując, salua nihilo minus contractus praesentis per decretum iudicii spiritualis approbatione subsequenti, y na to się własnemi rękami podpisuią w Wieliczce dnia dwudziestego czwartego Października Roku Pańskiego tysiącznego siedmsetnego szescdziesiątego drugiego, Xiądz Ierzy Bąbkowski Altarista Sanctae Catharinae manu propria Stanisław Skrzetuski Zupp IKMci Krakowskich Podzupek manu propria. Barbara Oleska nie umieiąca pisac kładę znak krzyża świętego †††. Stefan Czekayski Syndyk Miasta Wieliczki manu propria.

Revisionis tenor talis. Actum in residentia praepositurali Vieliciensi Anno Domini millesimo septingentesimo sexagesimo secundo, die Martis decima nona Mensis Octobris. Coram Nobis infra scriptis specialiter delegatis et deputatis Commissariis comparens personaliter Admodum Reverendus Georgius Bąbkowski tituli Sanctae Catharinae in ecclesia Parochiali Vieliciensi Altarista, nec non Honesta Barbara Oleska fundi Bąklowskie Vieliciis siti, ad dictum Altare Sanctae Catharinae pertinentis Emphyteutrix in diem hodiernam incidenti, viso instrumento Illustrissimi et Reverendissimi Domini Delegantis in Personas nostras emanato; occasione alienationis praefati fundi memorati Altaristae Sanctae Catharinae dotalis per Magnificos Officiales Zupparum Vieliciensium Suae Regiae Maiestatis in fundationem jurisdictionis nostrae commissorialis consenserunt. Nos Commissarii infrascripti viso instrumento Illustrissimi et Reverendissimi Delegantis in Personas nostras de Datum Cracoviae die secunda Octobris Anno Domini millesimo septingentesimo sexagesimo secundo, emanato attenta cadentia termini in diem hodiernam incidentis, tum consensu citatarum partium jurisdictionem nostram Commissorialem in DEI nomine fundavimus Nos judices competentis causae et partibus pronuntiavimus, et ad ulteriora procedere mandavimus. Tandem Admodum Reverendus Georgius Bąbkowski Altarista tituli Sanctae Catharinae in ecclesia Parochiali Vieliciensi, dicti fundi Bąklowskie possessor, verbo intulit. Quoniam Magnifici Officiales Zupparum Vieliciensium Sacrae Regiae Majestatis ad succurrendum praeingenti ruinae Vieliciis ad praesens cum magno periculo totius ferme civitatis subsecutae dicti fundi suprafati Altaristae dotalis urgentem necessitatem habeant, ideo ne aliqua elienatio per se Altaristam ecclesiae fiat et Illustrissimum officium Delegans plene informare posset, ante omnia revisionem et descriptionem longitudinis ac latitudinis saepe fati fundi tum usus fructus ex illo provenientis per nos Commissarios infrascriptos expediendam petiit. In praesentia Barbarae Oleska dicti fundi ad praesens Emphytentricis, petitioni Admodum Reverendi Altaristae tituli Sanctae Catharinae adhaerentis. Nos Commissarii infrascripti annuendo petitis Admodum Reverendi Altaristae, tum et Honestae Barbarae Oleska Emphyteutricis, ad descriptionem dicti fundi, dimensurationem illius quantitatis tum adinvestigationem usus fructus ex eodem fundo provenientis, condescensuros Nos obtulimus, prout et condescendimus. Cuius quidem descriptionis et dimensurationis tenor sequitur talis.

Rewizyi osnowa następująca. Działo się w rezydencyi przełożonego Wielickiego roku Pańskiego 1762, na dniu Marsa 19. miesiąca października. W obec nas niżéj podpisanych osobno do tego delegowanych i deputowanych komissarzy stanąwszy osobiście Przewielebny Jerzy Bąklowski od S. Katarzyny w kościele farnym Wielickim Altarysta, oraz Uczciwa Barbara Olesiowa Kontraktem związana co do domu Bąklowskie w Wieliczce położonego a do przerzeczonego ołtarza S. Katarzyny należącego, na dniu dzisiejszym, po przeglądnięciu instrumentu Jaśnie Oświéconego i Najwielebniejszego pana deleganta dla nas wystosowanego, z powodu alienacyi przerzeczonego domu jako uposażenia wspomnianego Altarysty S. Katarzyny, zrobionéj przez Wielmożnych Jego Królewskiéj Mości urzędników zupnych Wielickich jako podstawy jurysdykcyi naszéj kommissaryalnéj, zgodzili się nań. My kommissarze tedy niżéj podpisani, rozważywszy instrument Jaśnie Oświeconego i Najwielebniejszego deleganta naszego dany w Krakowie dnia 2. października roku Pańskiego 1762 i stanąwszy na terminie dnia dzisiejszego przypadającym, za zgodą cytowanych stron w Imię Boże ustanowiliśmy. My sędziowie w dotyczącéj sprawie i oznajmieliśmy stronom i poleciliśmy do dalszych przystąpić kroków. Wreszcie Przewielebny Jerzy Bąklowski Altarysta od S. Katarzyny w kościele farnym Wielickim, przerzeczonego domu Bąklowskie possessor zaczął. Ponieważ Wielmożni urzędnicy Jego Królewskiéj Mości Zup Wielickich naglącą mają konieczność zapobieżenia bardzo wielkiéj ruinie w Wieliczce do chwili wraz z wielkiém całego niemal miasta Wieliczki niebezpieczeństwem a mianowicie przerzeczonego domu jako uposażenia Altarysty, zatem aby nie stała się mimo Altarysty jaka alienacya i pókiby nie zdołał Jaśnie Oświeconego deleganta dostatecznie informować, prosił przedewszystkiém o rewizyą i opisanie długości i szérokości często wspomnianego domu wraz z pożytkami zeń wynikającemi aby były dokonane przez nas kommissarzy, w obecności Barbary Olesiowéj kontraktem względem przerzeczonego do chwili związanéj, a wchodzącéj w zakres petycyi przewielebnego Altarysty od S. Katarzyny. My więc niżéj podpisani kommissarze przychylając się do prośby Przewielebnego Altarysty i Uczciwej Barbary Olesiowéj, kontrachentki, oświadczyliśmy gotowość do opisania przerzeczonego domu, do wymiaru onego i do obliczenia korzyści z tego domu wypływającéj i wraz przystąpiliśmy do wykonania tego. Tegoż tedy opisu i wymiaru osnowa następuje i jest taką.

Za kościołem Szpitalnym S. Ducha w Wieliczce przy drodze Krakowskiey ex opposito Dworka Imci Pana Adamowskiego pisarza komory Wielickiey y Kazimierza Zwolinskiego Woyta Wielickiego iest domostwo z gruntem rzeczonym Bąklowskie Altaristy Oltarza S. Katarzyny w kościele

Farnym Wielickim będącego dotalne Domostwo: tego długość iest na łokci Krakowskich dziewiętnaście, szerokości na łokci siedmnaście: to Domostwo iest słomą poszyte o iedney izbie z komorą złe, reparacyi potrzebuiące, zatym domostwem na przerzeczonym gruncie iest sad z drzewami częścią rodzaynemi, częścią wyschłemi, ktore długosc od drugiego węgla Domostwa koło drogi idącey ku gorze Danielowiec nazwaney iest za łokci sto dwadzieścia, szerokość zaś u gurze koło budynkw Iozepha Wiarowskiego iest na łokci sto dziewietnaście, gługość znowu z drugiey strony, koło brogow Skarbowych przy ławkach iest na łokci sto dwadzieścia siedm, a szerokość koło drogi Krakowskiey od tych ław, aż do węgła Domostwa iest na łokci sześćdziesiąt ośm.

Qua expedita dimensuratione longitudinis et latitudinis praefati fundi tum domus in eodem constructae ad investigationem usus fructus ex eodem fundo provenientis descendimus: et imprimis Admodum Reverendus Altarista modernus Georgius Bąbkowski retulit se ad Contractum emphyteuticum per suum antecessorem Altaristam videlicet Admodum Reverendum Adamum Gaydzinski Honesto Michaeli Oles et Barbarae coniugibus Anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo die vigesima Octobris datum et cum eo initam, ac per Illustrissimum Officium Consistorii Generalis Cracoviensis Anno Domini millesimo septingentesimo quadragesimo primo die Lunae vigesima quinta Mensis Junii approbatum. Quem prout et alios contractus similes partim annuales partim triennales in acta Commissionis praesentis Honesta Barbara Oleska produxit. Ex quo Contractu liquet Reverendum Altaristam tituli S. Catharinae percepisse et percipere censum Annuum per florenos polonicales triginta duos, licet ex aliis contractibus anterioribus constet dictum Reverendum Altaristam partim per florenos quinquaginta ut ex contractu anni millesimi septingentesimi vigesimi tertii et anni millesimi septingentesimi trigesimi sexti et millesimi septingentesimi trigesimi septimi patet annuatim percepisse praefatum censum. Tandem ad maiorem et evidentiorem investigationem usufructus ex dicto fundo provenientis adhibuimus homines fide dignos ad id consulte vocatos cives Vielicienses utpote Honestos Josephum Wiarowski fundi praefati vicinum et Adalbertum Sieprawski, qui secundum conscientiam suam deposuerant ex dicto fundo maiorem usum fructum Reverendum Altaristam non posse percipere, quam florenos polonicales sexaginta septem videlicet pro foeno ex eodem pomario et horto colligi solito florenos viginti, pro fructibus variis ex arboribus fructiferis pariter colligi solidis triginta duos: verum ad praesens idem pomarium et hortus quinque annos nihil fructificavit ob siccitatem sterilitatem tum antiquitatem arborum praecipue prunoram. Jam vero ex mansione dictae domus in eodem fundo sitae possunt dari floreni quindecim anuuatim, sed si restaurata et reparata foret posset locari maiori censu. Onera civitatensia, quae ad preasens moderna Emphyteutrix (excepta capitali contributione) soluit et contribuit sunt ista: pro contributione civitatis vulgo Symple dicta annuatim solvit florenos sex grossos viginti, pro milite iuxta Commissionem dat florenos quatuor, pro censu terragio et quartualibus florenum unum grossos novem. In summa onera civitatensia per emphytentricem solvi solita ascendunt ad florenos undecim grossos viginti novem. Ac demum admodum Reverendus Altarista Modernus produxit inscriptionem seu verius donationem istius fundi Bąklowskie vocitati perpetuis temporalibus pro Altarista tituli S. Catharinae in ecclesia parochiali factam, ex qua adinvenimus praefatum Altaristam pro tempore existentem, vigore istius fundi Altaristae cessi et donati obligatum fore omni septimana per annum ad unum Missae sacrificium pro defunctis. Quam quidem Commissionem una cum descriptione, demensuratione fundi dicti Bąklowskie Altaristae tituli Sanctae Catharinae in Ecclesia Parochiali Vieliciensi dotalis ac investigatione de usu fructu ex eodem fundo provenienti per Nos Commissarios infrascriptos factam et expeditum in ocluso rotulo cum ea, qua par est reverentia ad Illustrissimum Dominum Judicem Delegantem remissimus prout et remittimus. Datum in Residentia Praepositurali Vieliciensi, anno, die quibus supra

Dokonawszy pomiaru długości i szerokości przerzeczonego domu przeszliśmy do obliczenia pożytku z tego domu wynikającego i nasamprzód odniósł się Przewielebny Altarysta dzisiejszy Jerzy Bąklowski do kontraktu zawartego przez poprzedniego Altarystę mianowicie Przewielebnego Adama Gaydzinskiego z Uczciwym Michałem Olesiem i Barbarą żoną jego roku Pańskiego 1740 dnia 20. Października a przez Jaśnie oświecony urząd generalny konsystorialny krakowski roku Pańskiego 1741 dnia 25 Czerwca potwierdzonego. Który to kontrakt jak nie mniéj i inne podobne częścią roczne, częścią na trzy lata zawarte kontrakty przed niniejszą kommissyą złożyła Uczciwa Barbara Olesiowa. Z tego kontraktu okazuje się, że Wielebny Altarysta Ś. Katarzyny otrzymywał i otrzymuje roczny dochód 32 florenów polskich, z innych znów kontraktów poprzednich okazuje się że przerzeczony Altarysta częścią 50 florenów, jak wedle kontraktu z r. 1718, częścią 60 florenów, jak wedle kontraktów z lat 1723 i 1736 i 1737, się okazuje rocznie pobiérał jako przerzeczony dochód. Wreszcie dla lepszego i widoczniejszego obliczenia pożytku z przerzeczonego domu wynikającego przydaliśmy ludzi wiarygodnych do tego umyślnie wołanych, obywateli Wielickich, mianowicie Uczciwych Józefa Wiarowskiego sąsiada przerzeczonego domu i Wojciecha Sieprawskiego którzy według sumienia swego zeznali że Wielebny Altarysta z przerzeczonego domu nie może mieć większego pożytku nad 67 florenów polskich, mianowicie z sadu i ogrodu florenów 20, za rozmaite owoce z drzew owocowych solidów 32 ale do chwili sad i ogród od lat 5 nic nie przynosiły dla posuchy i nieurodzajności i dla starości drzew, szczególnie śliw. Zaś z mieszkania przerzeczonego domu tamże postawionego może być dochodu 15 florenów, lecz gdy będzie zrestaurowany, większy może przynosić pożytek. Ciężary znów miejskie, które kontrachentka (wyjąwszy głównéj kontrybucyi) opłaca i dostawia, są takie: za kontrybucyę zwaną Sympla, płaci rocznie florenów 6 groszy 20, dla wojska, według kommissyi, daje florenów 4, jako podatek i kwarty florena jednego groszy 9. W ogóle ciężary miejskie opłacane przez kontrachentkę dochodzą do sumy 11 florenów groszy 29. Przewielebny znów Altarysta dzisiejszy przedłożył inskrypcyą raczéj donacyą tegoż domu Bąklowskie zwanego uczynioną na wieczne czasy dla Altarysty od Ś. Katarzyny w kościele farnym, z któréj wyrozumieliśmy że przerzeczony Altarysta każdoczesny, mocą téjże obowiązanym jest każdego tygodnia mszę świętą za umarłych odprawiać. Tę tedy kowmissyę wraz z opisaniem, wymiarem domu zwanego Bąklowskie jako uposażenia Altarysty S. Katarzyny w kościele farnym Wielickim i wraz z obliczeniem pożytku zeń wynikającego przez nas niżéj podpisanych kommissarzy dokonaném odesłaliśmy i odsyłamy do Jaśnie Oświéconego Sędziego Deleganta naszego. Dan w Rezydencyi przełożonego Wielickiego, roku i dnia jak powyżéj. M. Jędrzej Lipiewicz obojga praw Licencyatus a do powyższéj sprawy deputowany kommissarz własnoręcznie. Antoni Kosinski Dziekan Foraneus Wielicki, Kurator Gdowski, do powyższéj sprawy deputowany kommissarz własnoręcznie. Jan kanty Latkiewicz Wiceprzełożony Wielicki do powyższéj sprawy deputowany kommissarz własnoręcznie. Z protokołu Aktów przerzeczonego Jaśnie Oświéconego Przewielebnego Officiała generalnego Krakowskiego wyjęto i pieczęcią onegoż opatrzone. L. S. Konsystorz Generalny Krakowski. Franciszek Ziębiński obojga

M. Andreas Lipiewicz U. J. Licentiatus ad praemissa deputatus Commissarius manu propria. Antonius Kosinski Decanus Foraneus Vieliciensis Curatus Gdoviensis ad praemissa Commissarius manu propria. Joannes Canticus Latkiewicz Vicepraepositus Vieliciensis ad praemissa deputatus Commissarius manu propria. Ex protocollo Actorum supra memorati Illustrissimi Reverendissimi Domini Officialis Generalis Cracoviensis extractum et Sigillo eiusdem communitum L. S. Consistorii Generalis Cracoviensis. Franciscus Ziębinski U. J. Doctor Consul Generalis Cracoviensis Actuarius manu propria. Collationatum per me Bartholomaeum Majewski Publicum Sancta Autoritate Apostolica Notarium.

Nos itaque Augustus Tertius Rex Poloniarum supplicationi eiusdem uti iustae benigniter annuendo eandem Transactionem in eodem Decreto contentam, in omnibus eius punctis, clausulis, conditionibus ac ligamentis contentis confirmandum, ratificandum et approbandum esse duximus, prout praesentibus litteris Nostris confirmamus, ratificamus et approbamus, decernentes vim et robur debitae firmitatis in perpetuum obtinere debere. In cuius rei fidem praesentes Manu Nostra subscriptas Sigillo Regni communiri iussimus. Datum Varsaviae die XXV. Mensis Aprilis Anno Domini M. D. CC. L. X. III. Regni vero Nostri XXX. Anno.

Augustus Rex.

Antonius Wyszyński, Premisliensis, Varsaviensis Canonicus Suae Regiae Majestatis et Sigilli Regni Secretarius. m. p.

Confirmatio Transactionis occasione pensionis ex Thesauro Zupparum Vieliciensium pro commutatione certi Fundi Altaristae tituli Sanctae Catharinae in ecclesia Vieliciensi dotalis solvendae, Decreto judicii Consistorii Generalis Cracoviensis approbatae.

Z oryginału.

praw doktor, Rajca, generalny Krakowski Aktuaryusz własnoręcznie. Kollacyonowane przezemnie Bartłomieja Majewskiego publicznego Notaryusza z poruczenia świętéj apostoskiéj stolicy.

My tedy August Trzeci król Polski przychylając się łaskawie do prośby onego jako do sprawiedliwéj, ów kontrakt w tym dekrecie zawarty, we wszystkich jego punktach, klausulach, kondycyach i zobowiązaniach konfirmujemu, ratyfikujemy, i approbujemy, co niniejszém pismem naszem czynimy oświadczając, że to moc obowiązującą po wieczne czasy mieć winno. Na świadectwo tego i wiarygodność poleciliśmy niniejsze pismo nasze, własnoręcznie podpisane jeszcze i pieczęcią koronną umocnić. Dan w Warszawie 25 Kwietnia roku Pańskiego 1763 królowania naszego roku 30.

August Król.

Antoni Wyszyński *Przemyski Warszawski Kanonik, Jego Królewskiéj Mośei i Pieczęci Koronnje sekretarz własnoręcznie.*

Konfirmacya Kontraktu względem pensyi ze Skarbu zup Wiclickich za dom Altarysty od S. Katarzyny w kościele farnym, dekretem sądu konsystorza generalnego Krakowskiego aprobowanego.

Rok 1765.

Stanisława Augusta Konfirmacya przywilejów Wielickich.

Stanislaus Augustus Dei Gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Kiioviae, Volhiniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae etc. etc. Significamus praesentibus literis Nostris harum notitiam habituris modo et in posterum existentibus: Quemadmodum coram Nobis Spectabiles **Adalbertus Piątkowski** Consul et **Stephanus Czekayski** Syndicus civitatis Nostrae Regaliorum quoad Mensalia **Vieliczka** Plenipotentes produxerunt Jura, Privilegia, Rescripta, Decreta per Antecessores Nostros eidem Civitati ab ipsa Erectione gratiose impertita et usque ad Nostra Felicis Regiminis tempora ab omnibus confirmata, partim in Originalibus, partim in libro, cui titulus: Codex Jurium, Privilegiis approbato collecta et conscripta. Singularius autem originalia: primum nempe Privilegium **Serenissimi Sigismundi Augusti,** hoc est constitutionem boni in Civitate ordinis, Jursdictionibus tam Magistratuali Civitatis primae quam succamerariali intermediae modum **Vieliciis** procedendi disponentem, Varsaviae tempore Comitiorum Generalium die septima mensis Julii Anno 1570 praestitam. Alterum privilegium **Serenissimi Augusti Secundi** Varsaviae die nona mensis Martii Anno 1715 Continens alia quatuor Privilegia. I. **Serenissimi Sigismundi Tertii** perennem civitati Visliciensi advocatiae ut pote praedii urbani adnexionem incorporationemque vigore constitutionis Regni eodem anno sancitae complectens Varsaviae tempore Comitioram die vigesima quarta Februarii Anno 1609 donatum. II. **Serenissimi Joannis Casimiri** Cracoviae in comitiis coronationis die sexta Februarii Anno 1649 datum. III. **Serenissimi Michaelis** Varsaviae die Vigesima octava Novembris anno 1670 obtentum. IV. **Serenissimi Joannis Tertii** Cracoviae tempore Comitiorum Coronationis die trigesima Aprilis anno 1674 collatum, omnia haec quatuor privilegia de verbo ad verbum privilegio **Serenissimi Augusti Secundi** sunt inserta. Secundum et Tertium Originale **Serenissimi Augusti Tertii** eodem die quinto mensis Aprilis anno 1739 unum approbans leges, alterum autem concedens nundinas, omnia in pergamino latino Idiomate exarata, sigillum Sigismundi in cera, tria horum in pixidibus lamineis, sigillum majus Regni pensile habentia, sana, illaesa, incorrupta nec minimae suspitionis notae subjacentia, Jura, Privilegia, Rescripta, decreta **Antecessorum Nostrorum** per constitutionem Regni roborata confirmantia; Cessiones, Inscriptiones, donationes, exemptiones a Judiciis Castrensibus et Tribunalibus, Immunitates a Stationibus, Pernoctationibus, pabulationibus, pabuli portionibus, aliisque militaribus tam Regni, quam Magni Ducatus Lithuaniae exercitus exactionibus stabilientia, Jurisdictionem Succamerarialem ne adversus leges Judiciis Instantiae Primae Vieliciensis Magistratualibus se immisceat, cohibentia, Regulas directionis ambabus Jurisdictionibus absque oppressione debilioris a potentiore observandas praescribentia, sumptus et expensas civitatis pro usu Succamerarii aut eius vices agentis imminuentia, penes revenditionem salis duri ex prima manu ab aerario empti vulgo **Prasałstwo** dictam, ipsos solummodo Cives Vielicienses conservantia, ne ab ullo in hocce negotio praepediantur, atque ut habeant liberum Cracoviae ad revendendum salem depositorium inhibentia, Confraternitatum seu Contuberniorum Jura, Privilegia, consuetudines omnes generaliter appro-

Stanisław August *z Bożéj łaski Król Polski, Wielki Książę Litwy, Rusi, Pruss, Mazowsza, Żmudzi, Kijowa, Wołynia, Podola, Podlasia, Litwy ect. ect. oznajmujemy niniejszém pismem naszém, kto je czytać będzie teraz i w przyszłości: Że przedłożyli nam Szonwni* ***Wojciech Piątkowski*** *Rajca i* ***Szczepan Czekayski*** *Syndyk miasta naszego Wieliczki pełnomocnicy: prawa, przywileje, reskrypta, dekreta przez Poprzedników Naszych onemuż miastu od samego założenia łaskawie nadane i aż do czasu naszych rządów szczęśliwych przez wszystkich potwierdzane, częścią w oryginale, częścią w księdze, której napis Kodex praw, także potwierdzonéj, zebrane i spisane. Poszczególowie zaś oryginał pierwszy, mianowicie, Najjaśniejszego* ***Zygmunta Augusta****, rozporządzający ustanowienie dobrego w mieście Wieliczce porządku i sposób postępowania tak w magistratualnéj Jurysdkcyi jakoteż w subkameralnéj wydany w Warszawie podczas Sejmu Walnego dnia 7. lipca r. 1570. — drugi zaś przywilej Najjaśniejszego* ***Augusta Wtórego*** *wydany w Warszawie 9. marca r. 1715 a zawiérający w sobie cztery przywileje: I. Najjaśniejszego* ***Zygmunta III.*** *orzekający przyłączenie po wieczne czasy adwokacyi do miasta Wieliczki, jako jéj własność mocą konstytucyi tego samego roku uchwalonéj, dany w Warszawie podczas Sejmu 24. lutego r. 1609, II. przywilej Najjaśniejszego* ***Jana Kazimiérza*** *w Krakowie podczas Sejmu koronacyjnego 6 lutego 1649 dany. III. Najjaśniejszego* ***Michała*** *w Warszawie 28 listopada 1670 dany, IV. Najjaśniejszego* ***Jana Trzeciego*** *w Krakowie podczas Sejmu koronacyjnego 30 kwietnia roku 1674 dany — wszystkie te cztéry przywileje dosłownie powtórzone są w przywileju Najjaśniejszego* ***Augusta Wtórego.*** *Drugi i trzeci oryginał Najjaśniejszego Augusta Trzeciego, oba z tego samego dnia 5 kwietnia r. 1739, jeden potwierdzający ustawy, drugi zaś pozwalający targi, wszystko na pargaminie w języku łacińskim wyrażone, pieczęć Zyymunta na wosku, innych zaś na żywicy w puszkach blaszanych, większą pieczęć korony mające wiszącą, całe, nienaruszone, niezepsute, ani najmniejszemu nie podlegające podejrzeniu, prawa, przywileje, reskrypta, dekreta Poprzedników Naszych przez konstytucye warowane potwierdzające, cessye, zapisy, nadania, swobody przez sądy grodzkie i trybunalskie, uwolnienia od stacyi wojskowych, noclegów, od dostarczania żywności i od innych względem wojsk Korony i Litwy obowiązków ustalające, wzbraniające jurysdykcyi podkomorskiéj, by nie mieszała się do sądów pierwszej instancyi Wielickich wbrew ich ustawom, przepisujące reguły postępowania obu jurysdykcyom, aby były zachowane bez ujmy słabszego na korzyść potężniejszego, zmniejszające koszta i wydatki na rzecz podkomorzych lub onych urząd sprawujących, względem sprzedaży soli kupionéj z pierwszéj ręki od skarbu,* ***Prasałstwo*** *zwanéj, utrzymujące w tém prawie jedynie obywateli Wielickich i wzbraniające, by w tém nie byli naruszeni, oraz dozwalającę im jedynie mieć w Krakowie wolne od opłat składy soli, potwierdzające bractw i towarzystw prawa, przywileje i wszystkie ogółem zwyczaje, zabraniające żydom mieszkać w témże mieście i zchodzić się rozmaitym zawłókom, w ogóle, jakich tylko to miasto od erekcy swojéj z łaski Najjaśniejszych poprzedni-*

bantia, Iudaeis mansionem, et accursum vagabundum in hacce civitate prohibentia, summarie, quibus tantum haec Civitas a primitiva Erectione de Gratiis **Serenissimorum Antecessorum Nostrorum** Privilegiis, Rescriptis, Decretis, Exemptionibus, libertatibus gaudere potuit et gaudet repetendo quodlibet seorsive secundum illius diem et annum superius fatis Privilegiis clare corroborarunt, confirmarunt, et ad observandum, exequendumque, cuius interest, commisserunt. Quae Privilegia in suis originalibus Nobis monstrata, etiamsi praesenti Privilegio longioris spatiorisque circumscriptionis causa de verbo ad verbum non sint inserta, attamen quasi ad ultimum verbum inscripta essent, sic habere volumus et habemus. Praesentarunt quoque Originalem Declarationis Extractum per Commissionem Comitialem Anno 1717 in Civitate Nostra Vieliciensi, agitatam factae ac demum Jure Publico eo ipso anno per Constitutionem confirmatae plenariam Juris potestatem habentis, sub titulo de Depositoriis Salinariis, vulgo Prasałach. Cujus Extractus sensus sequitur de verbo ad verbum, et est talis: Declaratio de Depositoriis Salinariis, et Negotiatioribus vulgo Prasłach: Produxerunt coram nobis commissariis cives Vielicienses, Casimirienses et Clepardienses eorum jura, privilegia antiqua et recentiora super Depositoria et Revenditionem alias Prasałstwo dictam servientia supplicandi: ut eos penes haecce Privilegia conservaremus. Igitur justae petitioni illorum annuentes ex perlectis juribus et privilegiis horum omnium supplicantium informati id est: Cives Vielicienses, Clepardienses penes Revenditionem salis antiquitus, alias Prasałstwie dictam, Cracovienses vero et Casimirienses, hosce quoque Clepardienses penes Depositoria secundum jura ac privilegia illis servientia, exclusis vigore Decreti ex seriis partium controversiis sub anno 1617 lati Blonensibus incolis et aliis Jurisdictionibus dispositioni Regiae non subjacentibus conservamus hac tamen expressa cum declaratione nostra: ne audeant hi Revenditores, vulgo Prasali et Depositarii Salis alium ullum salem duntaxat Vieliciis apud cives Vielicienses emptum (quorum jura in hocce puncto salva esse volumus) nec in aliis quibuscunque locis, solummodo qui eorum Privilegiis designati sunt id est in fundis Regalibus et proprie civilibus ab olim usurpatis deponere et divendere sub poena confiscationis in contraventionis casu. Ex actis Commissionis Suae Regiae Majestatis et Reipublicae in Zuppis Vieliciensibus diebus Julii et Augusti anno 1717, expeditae extraditum, **Franciscus Stanislaus Hankiewicz** Vice Procurator Arcis Cracoviensis, Judex Vieliciensis et Bochensis, Commissionis eiusdem Notarius mp. L. S. Subinde etiam Declarationem Commissionis nostrae Aerarialis die 15. Septembris Anno 1750 Varsaviae factam. Ultimo originale totius actus Comissionis unacum Decreto Judiciorum Nostrorum Assessorialium Varsaviae feria secunda ante Festum Decollationis Sancti Joannis Baptistae die Vigesima sexta mensis Augusti anno 1754 ex Controversiis inter Generosos Palatinatus Cracoviensis Terrigenas de impedimentis et propinationibus in Civitatem Vieliczka introductis nec non possesionum ibidem patricipatione, tum quoque de prohibita juribus Judaeorum in Civitate locatione lato, Vieliciis feria quinta post festa Pentecostes Anno 1755 coeptae et succedente tempore expeditae, subscriptionibus Commissariorum et seorsiva cuiuslibet sigilli proprii appensione roboratum. Supplicibus per Dominos Consiliarios nostros suprafatis Plenipotentibus nomine Consulatus, Communitatis, civium totiusque Civitatis Nostrae Vieliczka, ut illis recensita privilegia et Jura specifice, tum et etiam illa, quae propter abbreviationem commemorata non sunt generice ratificare, confirmare, et quae aliqualiter successu temporis per quemcunque depressa, refracta debilitata, aut ab executione debita suspensa sunt erigere, renovare, roborare et ab injuriis defendere Authoritate Nostra Regia dignaremur:

ków naszych używała przywilejów, reskryptów, dekretów, swobód i wolności, powtórzone według porządku w dniu i roku powyżej oznaczonych przywilejami dobitnie zawarowali, potwierdzili i zlecili, komu należało, zachowanie i wykonanie. Które to przywileje w oryginałach Nam przedłożone, lubo ich w niniejszym przywileju z powodu przydługich i obszernych określań nie powtórzono dosłownie, jednak jako takie uważać chcemy i uważamy. Przedłożyli nam również oryginał deklaracyi, przez kommissyą sejmową r. 1717 w mieście naszém Wieliczce zrobionéj i później prawem publiczném tego samego roku w konstytucyi zatwierdzonéj, zupełną prawa moc mającéj pod tytułem o Depozytach Salinarnych zwanych Prasałach. Onéj osnowa następuje dosłowna i jest następująca: Deklaracya względem depozytów Salinarnych zwykle Prasałach zwanych. Przedłożyli przed nami kommissarzami obywatele Wieliccy, Kazimiérscy i Kleparscy swoje prawa, dawne i nowsze przywileje względem depozytów i odsprzedaży, Prasałstwem zwanych, prosząc abyśmy onych zachowali przy ich prawach. Tedy do słusznéj przychylając się prośby, odczytawszy prawa i przywileje ich wszystkich proszących, zachowujemy obywateli Wielickich, Kleparskich przy odsprzedaży soli, t. j. przy prasałstwie, Krakowskich zaś i Kazimirskich wraz z Kleparskimi przy depozytach według ich praw i przywilejów, kassując kontrowersye dekretu r. 1617 wydanego Błonéńskim obywatelom i innym do Naszéj Królewskiéj nic należącym jurysdykcyi z tą jednak dodaną deklaracyą naszą: aby nic ważyli ciż przekupnie zwani Prasałami i w depozycie sól mający, innéj mieć soli, prócz kupionéj od obywateli Wielickich (w czém właśnie onych prawa chcemy mieć zachowane) ani na inném jakiém miejscu, jeno na wskazanych przywilejami, mianowicie w Królewszczyznach i w dobrach obywateli mają składać i sprzedawać, a to pod karą konfiskaty. Z aktów Kommissyi Jego król. Mości i Rzeczypospolitéj w Zupach Wielickich w dniach lipca i sierpnia r. 1717. wydane. ***Franciszek Stanisław Hankiewicz*** *Wiceprokurator Grodu krakowskiego, sędzia Wielicki i Bocheński, téjże kommissyi notaryusz własnoręcznie L. S. Potem deklaracyą naszéj kommisyi eraryalnéj dnia 15 września r. 1750 w Warszawie zrobioną. Wreszcie Oryginał całego aktu komisyi wraz z dekretem Sądów Naszych Assessoryalnych w Warszawie feryi drugiéj przed ścięciem Swiętego Jana Chrzcicicla dnia 26 sierpnia r. 1754 względem kontrowersyi między Schlachetnymi Województwa Krakowskiego obywatelami o przeszkodach i propinacyi wprowadzonych do miasta Wieliczki oraz o uczestnicwo onych własności, następnie o wzbronieniu żydom tamże się lokować, wydanym, w Wieliczce feryi 5 po Zielonych Swiątkach r. 1755 zaczętego i w następnym czasie dokonanego a podpisami kommissarzy i każdego z nich pieczęcią warowanego. Prośbom tedy uczynionym przez panów konsyliarzy naszych, przerzeczonych plenipotentów imieniem rady, gminy i obywatelów całego miasta naszego Wieliczki, odpowiadając, tak podane ich przywileje oraz te które tylko wspomniane są, raczyliśmy ratyfikować, konfirmować, a według okoliczności erygować, odnowić, zawarować i przed ujmą królewską powagą Naszą ochronić.*

My Stanisław August król, *zważywszy chwalebne Najjaśniejszych Przodków naszych, co przed nami królowali, dzieła, którzy szczególną wiedzeni chęcią, onych ludzi, obywateli i mieszczan Wielickich, pod których stopami ziemię ustawicznie kopią i wydobywają sól niesko ńczonéj wartości, a bardziéj dla tego że codziennie na wielkie wystawieni są niebezpieczeństwa, nadto ponieważ przez wielkich ciężarów wywozy sprawiane trzęsienie ziemi, tak że mogą zapaść się i doznać ogromnych i nagłych strat wielkich, wreszcie ponieważ nie są położeni przy żadném z miejsc celniejszych, gdzieby mogli kupować żywność ani też mogą próbować bawić się handlem, przeto tę korzyść blizki ciągnie z nich Kraków, zatem widoczną jest, że należy się prze-*

Nos Stanislaus Augustus Rex respicientes laudabilia Serenissimorum Antecessorum nostrorum prae nobis Sceptra Regni tenentium opera, qui singulari quodam desuper intuitu: Illos homines, cives, et incolas Vielicienses, sub quorum habitaculis incessanter terra eruitur, infinitique pretii suffoditur sal, ob ea itaque magis, magisque perinde evacuata loca, puteos, et cavernas quotidiano expositos esse terrori vitaeque periculo; Insuper quod tam per gravia saepius e civitate Vieliczka evehi solita Salis onera tremulu, quam etiam ipsi molis gravitate cedens inobservatae et ad evacuata intus loca tendens tellus non parva in possessionibus eorum damna, ruinas horrendaque praecipitia illos experiri faciat. Finaliter quia ad portus, tractus viarum, aut fora celebria, unde ad instar aliarum civitatum media alimentationis capiant, siti non sunt, nec mercatura nec negotiis modum vivendi tentare possunt, cum de his adiacens Residentialis Civitas Cracovia lucrum samat; Imo evidens est illos memoratos cives civitatis nostrae Vieliczka laborarios nostros, nec non personas officii aerarialis popularitate, aedificiisque suis providere, conservare, et fovere, ipsi quoque Salinarum aerario decori, profectui, et cuidam emolumento esse, qua propter eis utpote penes aerarium locatis et permanentibus beneficia aerarialia, tentandumque vivendi modum, nullo perinde viso aerarii detrimento praestiterunt, juribus, privilegiis, exemptionibus, libertatibus, praerogativis, immunitatibus large donarunt et ut jure Regni, ac Constitutionibus essent fundati, operam dederunt. Nos quoque pia **Serenissimorum Antecessorum Nostrorum** exempla sequentes, supplicationemque submisse Nobis factam tanquam dignam et justam acceptantes, quamvis jam sub Felici Coronationis Nostrae acta omnia generaliter totius Regni Nostri Provinciarum que adiacentium cuiusvis status dignitatis et conditionis Incolis jura, privilegia et praerogativas confirmavimus, conservationemque praemisso iureiurando assecuravimus, nihilominus specialiter huic civitati Oeconomiae nostrae Vieliciensi, ejusque indigenis, civibus et incolis praesenti singulari privilegio omnia jura, privilegia, rescripta, decreta, libertates et immunitates, quibus ab ipsa fundatione hucusque per **Serenissimos Praedecessores Nostros** impertitis et confirmatis gaudere poterant et possunt, approbare, lapsa, neglecta, aut male usurpata, seu per quemcunque impedita erigere, renovare, roborare et ut debitae executioni mandata essent, ratificare studuimus, et reipsa quidem privilegia, rescripta, decreta, **Serenissimorum Praedecessorum Nostrorum: Sigismundi Augusti Stephani, Sigismundi Tertii, Vladislai Quarti, Joannis Casimiri, Michaelis, Joannis Tertii, Augusti Secundi,** et **Augusti Tertii** superius commemorata cum omnibus in illis universis et singulis contentis clausalis, ac punctis. Tam quoque libros duos: unum sub titulo **Donatus** alterum **Codex jurium** vocatos, privilegia, rescripta, decreta collecta generaliter comprehendentes; Praeterea quaecunque Civitas Vieliczka in Depositorio Civitatis alias archivo habet jura, privilegia, exemplaria, protocolla; nec non seorsive immunitates, quibus contubernia, seu Fraternitates in hacce Civitate residentes gaudent una cum eorum articulis et circumscriptis consuetudinibus. Etiam omnes Inscriptiones, Cessiones, donationes, emptiones, et alia quaeque in genere, nec non quodlibet Sigillatim in specie approbamus, renovamus, confirmamus, et ut singulares in eiusmodi privilegiis, rescriptis, et decretis literis definita observationem executionemque habeat, praesenti privilegio, atque Authoritate nostra Regia demandamus. In quibusdam vero subsequentibus, civitatis huius praecipius necessitatibus (quae singulariorem requirunt deliberationem et antiquis funduntur juribus) Regiam voluntatem nostram, ut cuilibet nota esset, praesentibus literis expressam, claram fieri consensimus. Hoc est: Bonus ordo. Cum sit fundamentum et anima cuiusvis status et Conditionis hominum, tum etiam constitutio ejusdem in hacce Civitate jam per **Praedecessorem Nostrum Sigismundum Augustum,**

rzeczonych pracowitych obywateli Wielickich zaopatrzyć i nimi się opiekować oraz dla samegoż skarbu Saliniarnego chluby i pożytku, i dla każdego korzyści, przeto dla nich, jako w skarbie ulokowanych i pozostających a żadnego sposobu utrzymania nie mających, obficie według praw koronnych i konstytucyj starań dołożyli. ***My*** *także świetne* ***Najjaśniejszych Przodków Naszych*** *naśladując przykłady, uniżoną prośbę nam uczynioną przyjąwszy jako słuszną, chociażeśmy już podczas szczęśliwéj koronacyi naszéj wszystkie całego Królewstwa Naszego i wszystkich prowincyj generalnie zatwierdzili przywileje i prerogatywy i zachowanie onych przysięgą zawarowali, przecież poszczególnie temu miastu Ekonomii naszéj Wielickiéj, onegoż mieszkańcom i obywatelom niniejszym szczegółowym przywilejem wszystkie prawa, przywileje, reskrypta, dekreta, wolności i swobody, jakiekolwiek od samego założenia aż po dziśdzień od* ***Najjaśniejszych Przodków Naszych*** *udzielone otrzymali, postaraliśmy się aprobować, zepsute erygować, odnowić, zawarować i aby wykonane były, ratyfikować, naturalnie więc przywileje, reskrypta, dekreta,* ***Najjaśniejszych Przodków Naszych: Zygmunta Augusta, Stefana, Zygmunta III., Władysława IV. Jana Kazimierza, Michała, Jana III. Augusta II., i Augusta III.*** *powyżéj wspomniane wraz ze wszystkiemi w nich wszystkich zawartemi punktami i szczegółami: następnie także dwie księgi: jednę pod tytułem* ***Donatus****, drugą* ***Codex jurium*** *zwaną, obejmujące w ogóle przywileje, reskrypta, dekreta: prócz tego wszystkie jakiekolwiek miasto Wieliczka w archiwum swojém posiada prawa, przywileje, protokoły, również swobody jakich zażywają bractwa w témże mieście będące wraz z artykułami i opisanemi zwyczajami. Także wszystkie zapisy, cessye, donacye, kupna, w ogóle wszystko pieczęcią approbujemy, odnawiamy, zatwierdzamy i aby wszystko poszczególne w tych przywilejach, reskryptach, dekretach określone zachowaném było i wykonaném, niniejszym przywilejem i powagą naszą królewską przykazujemy. W niektórych zaś szczegółach następnych, onego miasta szczególnych potrzebach (które osobnego wymagają określenia a które na dawnych opiérają się prawach) objawiamy naszą wolę królewską, aby wszystkim była wiadomą, niniejszém pismem. Mianowicie: Ponieważ konstytucya fundamentem jest i życiem każdego położenia i kondycyi ludzi, więc i w temże mieście, dana przez* ***Poprzednika Naszego Zygmunta Augusta****, według przywileju z r. 1570, który nam pokazano. Ten przeto przywilej czyli ordynacyą (nie znalazłszy w nim nic szkodliwego, owszem widząc że przez 200 lat to miasto według niego postępuje i go zachowuje) postanowiliśmy, gdyż bardzo jest słusznym, zatwierdzić i zatwierdzamy nie tylko we wszystkich punktach i kategoryach oraz przyłączamy eksekwowanie wszystkiego, co tam wyrażono, nadto odnawiamy i tak mieć chcemy, aby jedna jurysdykcya drugiéj nie przeszkadzała ale owszem każda według przepisów postępowała. Urząd zaś podkomorski teraz i w przyszłości, prócz piérwszéj cywilnéj instancyi, aby nie podejmował spraw żadnych ani nie brał strony w sprawach spornych (póki nie będzie nadużycia). Atoli wprzódy musi każda sprawa przejść przez urząd miejski, następnie mają być appellacye do naszych sądów assessorskich przypuszczane, (pod żadnym jednak pretextem exekucyi dekretów miejskiego urzędu, jeżeliby appellacyi nie było żadnéj). Nadużyciom z urzędu należeć się będzie zapobiegać. Nie przysługuje wcale podkomorskim sądom rajców lub jakąkolwiek osobę z ich urzędów wprost przed się cytować, ale według wspomnianéj ordynacyi i dekretów naszych assessorgalnych, mianowicie z czasów* ***Najjaśniejszego Stefana*** *z r. 1580 i z czasów* ***Władysława IV.*** *z r. 1637, według których mają rajcowie być cytowani wprost przed sądy nasze assessoryalne, prywatni zaś przed pierwszą instancyę miasta. Również*

uti nobis Privilegium anni 1570 in originali monstratum est. Hoc itaque privilegium seu ordinationem (cum nihil juri adversarium in eadem reperiamus, imo ipsam Civitatem ducentos prope annos juxta eius methodum in ordine conservari videamus) in usum eiusdem civitatis approbare, decentissimum esse duximus, ducimusque atque non solum in omnibus punctis, categoriis et terminis approbamus, executionemque universi, quidquid ibi definitum reperitur injungimus, innovandoque tradimus, verum etiam ita habere volumus (ut jurisdictio jurisdictioni non adversetur, imo potius unaquaeque juxta sibi praescriptam methodum quasi in orbita procedat. Officium succamerariale nunc et in futurum existens nullas praetermissa civili instantia prima ad judicia sua suscipiat causas, nec de differendis in Accessorio justitiae Decretis cum partibus consentiat (nisi forte evidenter perrimens esset accessorium). Sed quaelibet causa prius in officio Civitatis per decretum finale expediatur; subinde ipsas solummodo causas appellantium iudicare, eosque cum decreto aggravante ad judicia nostra Assessorialia admittere, sub nullo vero praetextu executionem decretorum officii Civitatis (si subsecuta non fuerit appellatio) impedire, officiose debebit. Non oportet hocce succamerariale officium Consulares, aut aliam quamque de civitate personam ex officiis illorum crude ad judicia sua citare, sed juxta memoratam ordinationem, judiciorumque nostrorum Assessorialium decreta, unum nempe sub Regimine **Serenissimi Stephani** anno 1580 alterum sub Regimine **Vladislai Quarti** anno 1637 ex controversiis lata, personas consulares directe ad judicia Nostra Assessorialia, privatas autem ad instantiam primam Civitatis referre. Non potest quoque personam consularem ex arbitrio suo amovere ab officio, nisi prius agnitio culpae et testificatio judicio nostro innotuerit. Pro electione consulatus, Senioratusque Fossorum, nec non judiciis Generosus Succamerarius, aut eius judex semel in anno tantum juxta statutum die Nativitatis Sancti Joannis Babtistae pluribus autem vicibus, si ab omnibus statibus civitatis postulatus fuerit (non vero sponte sua, aut ad requisitionem privatae personae) Vieliciis comparere, et citra praetensionem magni sumptus civitatis assignate per decreta judiciorum nostrorum solutione contentus esse debet; nec electioni personarum civitatis officialium, ipsius quoque praefecti, et Assessorum, quae ex jure et consuetudine soli Magistratui competit, se implicare, nec proventibus civilibus adversus leges disponere potest, multo magis tenore ordinationis per privilegium a nobis plenarie confirmatae et innovatae ille modo et in futurum existens procedat, demandamus. Altera Necessitas: Quoniam illi subditi nostri cives Vielicienses ab olim jam ad hodiernam diem usque concessis sibi quo ad emptionem Salis dury directe ad aerario absque detrimento illius utuntur beneficiis, revendendoque emptum salem vitam sustentant; Ideo et **Nos** prout ipsosmet solumodo Cives Vielicienses penes possessionem huius beneficii et usum invenimus, absque immutatione conservamus, multo magis ab impedimentis aliarum civitatum ipsissimam directe ab aerario emptionem Salis praetendentium juxta declarationem commissionis comitialis Anni 1717 superius de verbo ad verbum insertam authoritate nostra Regia praeservamus, et pro semper tutos habere volumus habemusque. Ad hoc quoque ipsos Cives Vielicienses primos et proximos ad negotium defluitationis, id est ad devehendum Vistula salem in depositoria inferiora, quicunque aptus fuerit et voluerit, vigore plenariae potestatis nostrae creamus, et idipsam ex nunc generosis officii nostri Salinarum dispositoribus observandum committimus. Tertia Necessitas: Judaeis radicatis, ac sub tutela circacircum civitatem Vieliczka multiplicatis, subditis nostris per dolosas ambages suas in quaestu obstacula, et ruinam causantibus, cum jam sint per decreta coram Nobis producta tam judiciorum nostrorum Assessorialia, quam exequens commissariale sub acta (ut supra expressum) pro semper e civitate Vieliczka (sicut quondam ex civitate Bochnia) relegati, accur-

nie ma być nikt usuniętym z rajectwa, nim nie będzie wina udowodnioną i nam wiadomą. Na wybory rady i starszych w kopalniach, równie i na sądy, ma szlachetny Podkomorzy, albo jego sędzia raz do roku, i to według statutu w dzień św. Jana Chrzciciela, więcéj zaś razy, jeżeli tego wszyscy obywatele zażądają (ale nie z własnéj woli, tylko na wezwanie) stanąć w Wieliczce i ma się zadowolnić z wynagrodzeniem przez dekreta sądów naszych wyznaczoném. Wzbronione mu wtrącać się do wyboru osób na urzędy miejskie, który jedynie do magistratu z prawa i zwyczaju należy; ani nie może dysponować dochodami miejskiemi wbrew ustawom. Owszem rozkazujemy, aby postępował według osnowy ordynacyi przez nas zupełnie potwierdzonéj. Druga potrzeba miasta. Ponieważ ciż poddani nasi, obywatele Wieliccy od dawna aż do dnia dzisiejszego zażywali koncessyi kupna soli wprost od skarbu i ze sprzedaży się utrzymywać: Przeto My, jakośmy onych obywateli Wielickich przy tém prawie zastali, zachowujemy ich bez najmniejszéj zmiany i bez współzawodnictwa innych miast przy prawie bezpośredniego kupna od skarbu według deklaracyi kommissyi sejmowéj z r. 1717, jako powyżéj dosłownie się powtórzyło, powagą naszą królewską zatrzymujemy, i jako takich na zawsze mieć chcemy, i mamy. Nadto oddajemy tymże Wielickim obywatelom pierwszeństwo do spławiania Wisłą soli, którzy do tego zdolni będą i to robić zechcą, a to mocą zupełnéj powagi naszéj. Wraz zlecamy zachowanie tego wszystkim salin naszych dyspozytorom. Trzecia potrzeba. Żydom, mnożącym się w okolicy miasta Wieliczki, szkodzącym poddanym naszym i będącym przyczyną ich ruiny, tak jak to już w dekretach, które nam przedłożono, sądów naszych assessoryalnych (jako powyżéj wyrażono) ma być nazawsze w Wieliczce (jako niegdyś w Bochni) pobyt wzbroniony, a dalsze przybywanie onych (pod jakimkolwiek pretextem konfiskatą rzeczy i koni karane. To prawo rozkazujemy zachowywać po wieczne czasy, aby żaden żyd nie przebywał w mieście. Gdyby przeto jaki żyd kupczył lub z propinacyą jaką do miasta zjechał, podpada konfiskacyi wraz z osobą swoją podług osnowy wspomnianych dekretów. Tych zaś, którzy przeciw temu wykroczą, albo z żydami będą w porozumieniu czy to potajemnie czy jawnie i od nich trunki kupować będą, rozkazujemy przykładnie ukarać. A ponieważ i szlachta przyczyną szkód niektórych miasta, mianowicie którzy kupiwszy domy w mieście z dóbr swoich sprzedają przywiezione trunki, a częściéj jeszcze przez żydów w swojém imieniu takowe zwożą, one w zwykłych miarach sprzedają, zaś cła, jako w mieście mieszkający opłacać nie chcą, w tym przypadku powyższe prawa miasta Wieliczki, oraz dekreta dawniejsze sądów naszych assessorskich względem tych szkód wraz z dekretem komissyi r. 1755 jak i z najnowszą konstytucyą tego roku aprobujemy, i polecamy, aby nie tylko od podobnego rodzaju propinacyi szlachta w mieście Wieliczce zupełnie się wstrzymała, ale nawet aby w pobliżu miasta tego żadnych nie stawiali na szkodę miastu szynków, co osnową tychże praw i dekretów wzbronione uważamy i naszych poddanych, przed krzywdami broniąc, przy ich przywilejach zachowujemy. W końcu pozwalamy, aby miasto Wieliczka brało udział rocznie w dwóch tak zwanych Błotnikach z naszych kopalni, jako w rekompensacyą podatku z kopalni salinarnych przez miasto nabytych, wagi w układzie wyrażonéj a według rocznéj pensyi 500 florenów na reparacye r. 1726 ugodzonéj. W ogóle zaś wszystkie i każde z osobna w niniejszym przywileju wyrażone, wszystkim komu na tém zależy, specyalnie zaś Urodzonemu Podkomorzemu krakowskiemu, jego sędziemu, starostwu grodzkiemu krakowskiemu, nie mniéj Urodzonym kopalni naszych wielickich Administratorom, prefektom i podprefektom terazniejszym i na przyszłość będącym polecamy, aby tę naszą praw, przywilejów, reskryptów, dekretów miastu Wieliczce, do królewszczyzn i do dóbr solnych należącemu przysługujących konfirmacyą, innowacyą i utwierdzenie, bez wyjątku i objekcyj, zachowywali,

susque ulterior (cuiuscunque ille fuerit praetextus et fictionis) sub libera personarum, rerum, et equorum confiscatione sit prohibitus, conservando id jus et decreta perpetuis temporibus, ut nullus in hac civitate existat judaeus demandamus. Imo quodsi quis judaeorum venale quid merces et singulariter haustus uti: cremata, mulsa, Cerevisias, aut vina alicui ex civibus propinationis suae causa in civitatem advehere praesumeret, id genus merciam, et haustuum unacum persona, vectura et jugo liberam confiscationem memoratorum decretorum tenore co^{ncedi}mus. Personas vero huic contrarias, aut illos, qui cum judaeis consensum habentes clam aut palam ab eis haustus emerent, ad exemplum punire officiis jubemus. Et quoniam etiam personae status nobilis eidem Civitati sunt impedimento, qui acquisitis vario modo in civitate domibus per habitatores in illis locatos haustus suos ex dominiis advectos, cremata nempe cerevisias saepeque mulsa et vina propinant, saepius quoque per judaeos conductos sub praetextu et nomine suo publice advehi curant, talesque haustus mensuris usitatis non illi ipsi quidem, sed illorum sub ordinati divendunt, tributa solvere recusant habitantes in hisce possessionibus jurisdictioni civili repugnant, eidem non subjacentes; in hoc puncto jura praefata civitatis Vieliciensis, nec non decreta antiquiora judiciorum nostrorum Assessorialium de iisdem impedimentis una cum decreto commissionis anni 1755 lata tanquam recente constitutione anni moderni fulta approbamus et non solum ut ab eiusmodi propinationibus status nobilis totaliter Vieliciis abstineat, sed etiam ne prope civitatem hanc tabernas propinatorias ad civium detrimentum ob haustam exstruat ex tenore eorum jurium et decretorum rem competentem fore arbitramus, hocque injustum tanquam civium subditorum Nostrorum injuriam abrogando, plenarie illos penes privilegia eis accomodata conservamus. In fine permittimus huic Civitati Vieliciensi annuatim participationem duorum Frustorum salis vulgo Błotnikow ex fodinis nostris in recompensationem tributi ex fundis Salinariis a civitate aquisitis, ponderis in compositione expressi, nec non penes pensionem annalem florenorum Quingentorum pro reparandis ponticulis Anno 1726 complanatam immutabiliter retinemus. Generaliter vero universa et singula in praesenti privilegio exarata omnibus, quorum interest, specialiter vero, Generoso Succamerario Cracoviensi eius judici, officio capitaneali castrensi Cracoviensi, nec non Generosis Fodinarum nostrarum Vieliciensiam Administratoribus, Praefectis et Vice-Praefectis praesentibus et futuris notificando recommandamus ut hanc nostram jurium privilegiorum, rescriptorum, decretorum civitati Regaliorum quoad mensalia nostrae Vieliczka inservientium confirmationem, innovationem et roborationem; nullas apprehendentes objectiones et impeditiones, conservare, adjuvare, nec non defensionem in casu necessitatis ad exequendum id universum praestare satagant, pro gratia Nostra Regia et officiorum suorum debito. Quod privilegium majoris vis, valorisque causa manu nostra subscribendo sigillo Regni communiri jussimus. Datum Varsaviae die vigessima quarta mensis aprilis anno Domini Millesimo, Septingentesimo, sexagesimo quinto. Regiminis nostri Anno primo.

Stanislaus Augustus Rex.

wspiérali oraz w razie potrzeby onéj bronili pod niełaski naszéj karą. Dla większéj mocy i dla większego waloru podpisujemy własnoręcznie ten przywilej oraz przydać rozkazaliśmy pieczęć koronną. Dan w Warszawie 24 Kwietnia roku Pańskiego 1765, Królowania naszego roku 1go.

Stanisław August Król

Actum in Castro Cracoviensi feria sexta post dominicam Exaudi proxima Anno Domini 1765.

Działo się w grodzie krakowskim feryi 6 po niedzieliExaudi najbliższéj roku Pańskiego 1765.

Litera superius exaratae S. R. Majestatis privilegii confirmationis privilegiorum civitati Vieliciensi collatorum sub acta suprascripto per oblatam porrectae susceptae et inductae.

Adamus Cieciszewski Thesaurarius Terrae Livensis sigilli majoris Regni pro tunc secretarius.

Pismo przerzeczonéj J. Kr. Mości konfirmacyi przywilejów Miastu Wieliczce nadanych pod akt wyżéj zapisany przez oblatę wstawiony i przyjęty.

Adam Cieciszewki
Ziemi Liwskiéj Podskarbi Większéj pieczęci koronnéj pod ten czas sekretarz.

Z kopii.

Rejester chronologiczny dokumentów.

Rok 1290 Przemysław II. przewilej Henryka Książęcia na założenie miasta Wielkiéj Soli Jeskowi i Hysinbaldowi potwierdzając, wyznacza im sól z żupy i przydaje posiadłość Goret, mieszkańców uwalnia od ceł, a górników poddaje pod sądownictwo miejskie . . . . . str. 1

Rok 1346 Wierzynek Mikołaj za posiadłość w Wieliczce i za siedemdziesiąt grzywien nabywa od Zajączka Piotra część Kunic, a Król Kazimierz W. tę ugodę zatwierdza . . . . . str. 3

Rok 1363 Król Kazimierz W. majętności Floryana z Druszkowa z prawa polskiego na prawo średzkie przenosi . . . str. 4

Rok 1377 Rada wielicka Marcinowi Floryanowemu za nabytą posiadłość Udębę i Gieraszów przed najwyższym sądem magdeburskim należytość składa . . . . . str. 5

Rok 1379 Wyrok sądu ziemskiego Krakowskiego w sporze między miastem Wieliczką a Janem bratem Marcina i Kachną wdową po Janie o Udębę . . . . . str. 6

Rok 1381 Przed sądem ziemskim Krakowskiem Tomsik, dziedzic z Lednicy, miastu Wieliczce dwa ogrody z polami przedaje . str. 7

Rok 1381 Hanko z Zakliczyna kupuje od Mikołaja Giski dwóch otroków z prawem górnictwa, a król Ludwik tę ugodę zatwierdza str. 8

Rok 1384 Ratołd z Kostczy z synami Mikołajem i Jakuszem przedają miastu Wieliczce część Lednicy za sto czterdzieści grzywien groszy prazkich i za domostwo w Wieliczce . . . . . str. 9

Rok 1386 Przed najwyższym sądem magdeburskim, Jan wójt wielicki żonie Katarzynie za posag folwark Tur w wianie daje . str. 10

Rok 1389 Stanisław Tomsiczyk z Lednicy wszystkie pola swoje i siedm ogrodów za siedmdziesiąt grzywien grzoszy praskich i za pięcioro pól miastu Wieliczce przedaje . . . . . str. 11

Rok 1389 Miasto Wieliczka od Rudyców gurę Homuh, pole, karczmę, i ośm ogrodów za sto grzywien z dodatkiem innych posiadkości kupuje w ziemstwie krakowskiem . . . . . str. 12

Rok 1393 Miasto Wieliczka karczmę Rozpąd w zamian za niwę Merklówkę od Jesia z Marcinkowic pod warunkami nabywa . str. 13

Rok 1393 Jaśko z Czulic karczmę Rozpąd z dziewięcią stajami pola w Marcinkowicach za 50 grzywien z dodatkiem niwy marklowskiéj i za uwolnieniem od czynszu z niéj przedaje Wieliczce . . . . . str. 14

Rok 1398 Król Władysław Jagiełło nabywa wieś Marcinkowice za pięćset grzywien dla miasta Wieliczki . . . . str. 14

Rok 1398 Król Władysław Jagiełło nadając Wieliczce wieś Marcinkowice, wciela ją do miasta i przenosi na prawo miejskie a oznaczając wysokość czynszu z niej płacić się mającego, uwalnia zarazem od uiszczeń jednorocznych . , . str. 15

Rok 1399 Miasto Wielickę przedawcy z wypłaconéj sobie za wieś Marcinkowice ceny kupna kwitują w grodzie krakowskim . str. 17

Rok 1409 Wyrok ziemski w sporze o ostrzystwo między dorotą Czacz krakowianką i Radą wielicką . . . . str. 18

Rok 1429 Wyrok ziemstwa nowomiejskiego utrzymujący Radźców wielickich przeciw wójtowi przy wolnym targu na mięso . str. 18

Rok 1432 (1336) Odpis grodzki przywileju, którym Kazimierz W. Mikołajowi Wierżynkowi kupno wójtostwa wielickiego zatwierdził, przychody dawne zapewnił i powiększyć dozwolił, należytość sądownictwa miejskiego zawarował, obowiązki określił i wyrok Władysława Łokietka wójtostwo Gierlakowi odejmujący ponowił . . . . . str. 19

Rok 1447 Kazimierz IV. Jagiellończyk ustanawia w Wieliczce wolnicę czyli wolną rozprzedaż mięsa . . . . . str. 22

Rok 1447 Kazimierz IV. Jagiellończyk oznacza odnośnie do dokumentów przez poprzedników swoich wydanych, wszystkie karczmy na półmilowéj przestrzeni wkoło Wieliczki się znajdujące Staroście krakowskiemu znieść rozkazuje i szynkowac tam zabrania str. 24

Rok 1451 Kazimierz Jagiellończyk rozstrzygając spór między Krakowianami i Wieliczczanami, orzeka, w które dnie i czasy ci w składzie krakowskim sól bałwaniastą przedawać mogą . . . . . str. 25

Rok 1463 (1443, 1454.) Rozprawa sądowa między Antonim Kuśnierzem i Urszulą Banklową o domostwo . . . . str. 26

Rok 1464 Kazimierz IV. Jagiellończyk potwierdzając Koronie przywileje na dobra i swobody przez poprzedników wydane potwierdza je miastu Wieliczce . . . . . str. 31

Rok 1466 (1465) List pozewny, zakazowy i wydawniczy w sprawie między miastem Wieliczką a Plebanem tamecznym względem szkół i rejenctwa, na odezw miast od wyroku kapituły krakowskiej przez kapitułę gnieźnieńską wydany . . str. 35

Rok 1467 Przed sądem ławniczym wielickim, Katarzyna Paulweglowa i Katarzyna Sokołowa przedają ostrzystwo dwudziestu otroków Janowi Białkowskiemu za siedmdziesiąt grzywien . . . . . str. 37

Rok 1473 Król Kazimierz Jagiellończyk pogorzałą Wieliczkę od podwód do lat dwóch, a od czynszów i wszelkich innych powinności do lat dziesięciu uwalnia . . . . . str. 38

Rok 1475 Król Kazimierz Jagiellończyk, miastu Wieliczce, wolność od podwód dawniéj daną, po ponownym pożarze o jeden rok przedłuża . . . . . str. 39

Rok 1489 Król Kazimierz Jagiellończyk orzeka w sporze między Oświęcimem a Wieliczką o przedaż i skład soli . . str. 39

Rok 1496 Król Jan Olbracht, z powodu sporu ponownie między Oświęcimem a Wieliczką o przedaż w Oświęcimiu soli powstałego, Wieliczkę przy wyroku Króla Kazimierza IV. w tym względzie poprzednio wydanym zachowuje . . . . . str. 41
Rok 1505 (1447) Król Alexander Jagiellończyk, potwierdzając dokument króla Kazimierza Jagiellończyka, Wieliczanom względem podwód wydany, przykazuje ich przy nim zachować . . . . . str. 42
Rok 1511 Król Zygmund I. orzeka w sporze między wójtem a miastem Wieliczką o niektóre dochody i zagrody . . str. 44
Rok 1512 Zygmunt I. pozwala miastu Wieliczce wykupić trzecią część wójtostwa, zastrzegając wszystkie jatki rzeźnickie dla skarbu królewskiego po sześciu latach . . . . . str. 45
Rok 1512 Zygmunt I. daje miastu Wieliczce pozwolenie na zastawienie dóbr i dochodów miejskich, w celu kupna trzeciej części wójtostwa, a jatki rzeźnickie skarbowi zastrzega po sześciu latach . . . . . str. 46
Rok 1512 Przed najwyższym sądem prawa magdeburskiego, Piotr Wapowski przedaje miastu Wieliczce trzecią część wójtostwa str. 48
Rok 1515 (1290, 1512) Król Zygmunt I. ponawia przywilej na założenie Wieliczki i wójtostwa r. 1290 wydany, tudzież ustęp z dokumentu z r. 1512 jatek rzeźnickich się tyczący; potwierdza wykupno trzeciéj części wójtostwa; zapisuje miastu na téjże części 1800 zł. unieważnia dokumenta przy wykupnie nie okazane . . . . . str. 50
Rok 1524 Król Zygmunt I. zatwierdza wyrok Rajców krakowskich, którzy mając sobie zlecone rozstrzygnięcie sporu między miastem Wieliczką a Stanisławem Morsztynem o czynsz, na stronę Miasta orzekli . . . . . str. 54
Rok 1545 Przed królem Zygmuntem I. na sejmie w Krakowie, Jadwiga Moszyńska, imieniem dzieci swoich Hieronima i Anny czwartą część wójtostwa wielkiego miastu Wieliczce za sześćset złotych przedaje . . . . . str. 55
Rok 1549 (1550) Miasto Wieliczka za szesnaścieset grzywien czynszu corocznego nabywa od kanclerza koronnego Jana Ocieskiego majętność Mierzącką, któréj-to ugody potwierdzenie Król Zygmunt August z aktów kancelaryi król. w wypisie wydaje str. 57
Rok 1552 Król Zygmunt August Wieliczanom od mostu we wsi Włosiennicy myto pobierać pozwala . . . . . str. 60
Rok 1551 i 1552 Król Zygmut August zatwierdza uchwalone przez Radę i Gminę Wielicką artykuły o spuściznach i testamentach objaśniając uchwałę . . . . . str. 62
Rok 1555 Wyrok zadworny Króla Zygmunta Augusta w sporze między Oświęcimianami i Wielicanami o sklad i przedawanie soli wszczętym . . . . . str. 68
Rok 1468 Jan Białkowski od Jana i Doroty Klobów za 20 grzywien grzywnę czynszu na dwóch realnościach w Wieliczce nabywa, i czynsz ów na ołtarz Bożego Ciała zapisuje . . . . . str. 70
Rok 1566 Krol Zygmunt August w nagrodę za gorliwość w dostarczaniu żywności do żup, zamiast centnara ośmnaście bałwanów soli tygodniowo Wieliczanom za pieniądze składkowym sposobem zbiérane na przedaż kupować pozwala . . str. 72
Rok 1570 Podkomorzy krakowski rozpoznaje i ponawia rozgraniczenie między wsiami Marcinkowicami, do Wieliczki należącemi i Podstolicami, a to z powodu Gołkowic . . . . . str. 74
Rok 1574 Król Henryk na Sejmie Koronacyjnym, wszystkie dokumenta Wieliczce służące, zatwierdza . . . . str. 78
Rok 1577 Król Stefan wszystkie przez poprzedników swoich Wieliczce uznane lub wydane dokumenta zatwierdza . . . str. 81
Rok 1578 Król Stefan miasto Wieliczkę i górników do udziału w komissyi do żupy tamtejszéj wysadzonéj, powołuje . . str. 82
Rok 1579 Król Stefan zachowuje Wieliczce targowe, przeznaczając je na naprawę Miasta . . . . . str. 82
Rok 1582 Wyrok sądu grodzkiego oświęcimskiego w sprawie między Wieliczanami i Oświęcimianami o skład soli . . str. 83
Rok 1588 Król Zygmunt III na sejmie koronacyjnym wszystkie przywileje miastu Wieliczce przez poprzedników swoich wydane, tudzież uchwały gminy i rady wielickiéj ogółem zatwierdza . . . . . str. 87
Rok 1595 Król Zygmunt III. pozwala Wojciechowi Krzuckiemu skupić posiadaczy wójtostwa wielickiego . . . . str. 89
Rok 1607 Pozew królewski na miasto Wieliczkę w sprawie Szczerbicza o dochody wójcie . . . . . str. 90
Rok 1609 Król Zygmunt III. wojtóstwa drugą połowę, od Jana Szczerbicza przez Wieliczan nabytą, wciela do miasta Wieliczki str. 91
Rok 1610 Król powołuje przełożeństwo miejskie przed kommisyę do rewidowania żup wysadzoną . . . . . str. 94
Rok 1619 Rozkaz królewski do wydania rzeczy spornych, urzędowi wielickiemu za rękę danych . . . . str. 94
Rok 1619 (1609) Akademii krakowskiéj za sumę 3000 zł. p. miasto Wieliczka 180 zł. p. czynszu rocznego na wójtostwie i innych posiadłościach swoich zapisuje . . . . . str. 95
Rok 1631 Król Zygmunt III. znosi bannicyę, ogłoszoną wyrokiem sądowym na urząd miejski wielicki za mniemane niezapłacenie ofiary . . . . . str. 100
Rok 1633 (1588) Król Władysław IV. potwierdzenie praw miastu Wieliczce przez Zygmuta III. króla uczynione, ponawia na sejmie koronacyjnym . . . . . str. 101
Rok 1633 Władysław IV. zatwierdza rozporządzenie Zygmunta Augusta, ustanawiające porządek w użytkowaniu z dochodów miejskich wielickich przez rajców . . . . . str. 103
Rok 1649 Król Jan Kazimierz na sejmie koronacyjnym wszystkie prawa Wieliczce zatwierdza a przedewszystkiem wolność od stanowisk wojskowych i podwyższenie płacy górnikom . . . . . str. 104
Rok 1655 Rozkaz królewski do urzędu miejskiego wielickiego względem wykonania wyroków w sprawie o pobory w Trybunale piotrkowskim wydanych . . . . . str. 106
Rok 1655 (1633, 1649, 1650, 1653) Akt obejmujący odpisy: najprzód rozporządzenia Władysława IV. króla, a następnie wypisów z ksiąg podkomorskich górniczych punktów komissyjnych i wykazu podatków, z gruntów żupnych miąstu Wieliczce przypadających . . . . . str. 107
Rok 1669 (1367, 1641, 1666) Ugodę między miastem Wieliczką i Janem Mollerem względem posiadłości Dolna Góra zwanéj zawartą a przez królów Władysława IV. i Jana Kazimierza już potwierdzoną, król Michał na prośbę Jakuba Kosowskiego ponownie zatwierdza . . . . . str. 109

Rok 1681 Reskrypt króla Jana III. przepisujący liczbę i tryb wybierania urzędników miejskich we Wieliczce, oznaczający należytości dla podkomorzego i upraszczający wymiar sprawiedliwości . . . . . str. 112
Rok 1684 (1574, 1577, 1640) Ustawy cechowe, już przez królów Henryka, Stefana i Władysława IV. zatwierdzone, Jan III. ponownie zatwierdza . . . . . str. 113
Rok 1676 (1609, 1633, 1646, 1649, 1670) Król Jan III. ponawia dokument króla Michała obejmujący wcielenie wójtostwa do Wieliczki przez Zygmunta III. i zatwierdzenie przywilejów przez Jana Kazimierza . . . . . str. 119
Rok 1670 (1668) Król Michał Korybut potwierdza trzech aktów z ksiąg radzieckich wypisy, odnoszące się do dania w zastaw jatki miejskiej piekarską zwanéj . . . . . str. 124
Rok 1697 Król August II. z lat 1451, 1489, 1507, 1554, 1566, 1570, 1571, 1579, 1589, 1604, 1609, 1631, 1633, 1635, 1636, 1637, 1638, 1646, 1649, 1650, 1654, 1670, 1673, 1676, 1678, 1683, 1684, 1687, dyplomy, dokumenta, reskrypta, wyroki, ustawy, miasta Wieliczki się tyczące dosłownie ponawia lub ogółowo zatwierdza . . . . . str. 127
Rok 1750 Wypis z metryk koronnych aktu kommissyjnego, obejmującego oddanie wójtowi Wielickiemu Janowi Szczerbiczowi niektórych gruntów i dochodów w używyniu, tudzież dochodzenie względem dziedzictwa Goret . . . . . str. 135
Rok 1731 Król August II. mianuje Jana Krokowskiego Cześnikiem owruckim . . . . . str. 141
Rok 1737 (1667, 1669, 1727) Wyrok delegowanego przez Stolicę Apostolską Sędziego Jana Lukiniego w sprawie między szpitalem i cechem rzeźnickim wielickim o zaległy czynsz wykupny od sumy na jatkach zapewnionéj . . . . . str. 142
Rok 1726 Król August II. poleca Januszowi Wiśniowieckiemu Wojewodzie ochronę Wieliczki od czopowego i szelężnego na sejmiku województwa krakowskiego . . . . . str. 145
Rok 1739 (1676) Król August III. przydaje Miastu Wieliczce do jarmarków dawniejszych cztéry nowe . . . . . str. 146
Rok 1749 (1717) Pozew królewski do Józefa Zuchalskiego, Sierakowskiego Romana i Teodora Chwaliboga przed sąd sejmowy w sprawie Wieliczan o czopowe . . . . . str. 147
Rok 1743 Król August III. wysadza komisyę do uśmierzenia niesnasków między przełożeństwem w Wieliczce powstałych . str. 148
Rok 1702 Uniwersał Augusta II. . . . . str. 150
Rok 1717 Excerpt Commissionis Anni 1717 o płacenie podatków do miasta z zupnych gruntów . . . . . str. 150
Rok 1728 Wyrok Augusta Wtórego w sprawie Mierzącczan i Ledniczan . . . . . str. 151
Rok 1753 Augusta III. Transumt Dekretu w sprawie Miasta Wieliczki z Barbarą Swincerową . . . . . str. 156
Rok 1763 Augusta III. Konfirmacya przywileju Altarysty od ś. Katarzyny w Wieliczce , ... str. 158
Rok 1765 Stanisława Augusta Konfirmacya przywilejów wielickich . . . . . str. 164

REJESTR

OSÓB I MIEJSC WSPOMINANYCH

alfabetyczny.

(Liczby bez nawiasów oznaczają lata, zaś liczby w nawiasach odnoszą się do stronic.)

A.

Agnes Consors Jacobi Kałuza 1655. (106.)
Albertus Comes, advocatus Cracoviensis 1290. (2)
Albertus de Modrzevye 1465 (35.)
Albertus praesbyter et lector missarum ad Sanctam Mariam in Cracovia 1466 (35.)
Albertus a Lasko, palatinus Siradiensis 1588. (87.)
Alexander Rex Poloniae 1505. (42)
Andreas castellanus Radomiensis 1336. (21)
Andreas castelanus Wisliciensis 1346. (3.)
Andreas palatinus Cracoviensis 1363. (4)
Andreas subiudex Cracoviensis 1363. 1379. (4. 6. 7. 9.)
Andreas camerarius 1381. (7.)
Andreas de Mocrsko 1381. (7.)
Andreas de Rambesczicz burgrabius castri Cracoviensis 1389. (11. 12.)
Andreas Oleschny Consul Viliciensis 1393. (13.)
Andreas dictus Bankel consul de Wyelyczka 1409. (18.)
Andreas archiepiscopus Gneznensis, primas Regni 1505. (43.)
Andreas Comes a Gorka, castellanus Miedzirzecensis 1574 (80.)
Anthonius pellifex, civis Vieliciensis 1463 (26)
Augustus II. Rex Poloniae 1697. 1702. 1726. 1728. 1731. (127. 141. 145. 150. 151.)
Augustus III. Rex Poloniae 1739. 1740. 1743. 1750. 1753. 1763. (135. 146. 147. 148. 156. 158.)

B.

Banaczkowski Adalbertus 1763. (158.)
Bankel Andreas consul de Wyelyczka 1409. (18.)
Baranek Andreas incola Vieliciensis 1653. 1655. (106. 108)
Baranowski Albertus, Przemisliensis episcopus et Regni vicecancellarius 1588. (87.) Archiepiscopus Gneznensis, legatus natus et Regni primas 1609. (92.)
Barczkow Johannes de 1753. (157.)
Barsi Michael 1512. (48.)
Bartholomaeus Sł..nka civis Vieliciensis 1549. (57.)
Barycki Andreas proconsul Vieliciensis 1668. (126.)
Bąklowskie, Bąbklowskie, fundus Altaristae S. Catharinae Vieliciensis dotalis (158.)
Beleczki Johannes consul antiquus de Wyelyczka 1409. (18.)
Bernardinus archiepiscopus Leopoliensis 1505. (43.)
Biecz Martinus, magister totius almae Academiae Cracoviensis 1570 (74.)
Bielski Casparus, Consul Vieliciensis 1609 (95.)
Bierunski Adamus, Scabinus Vielicinsis 1668. (126.)
Bilina Nicolaus, psalterista in Castro Cracoviensi 1465. (36.)
Blandowski Petrus 1753. (156)
Blumental Gasparus Ernestus Liber Baro de —, Zupparum Inspector generalis 1728. (151.)
Bobola Andreas 1609. (93.)
Bochnya, Bochnia, (23. 42.)
Bochotniczki Joannes de Olesnycza, Visliciensis castellanus 1515. (53.)
Boczkowski Joannes 1570. (74.)
Bodzatha procurator Cracoviensis 1363. 1381. (4. 7.)
Borco de Csczenecz (Tsczenecz) burgrabius Castri Cracoviensis 1389. 1398. (11. 12. 15.)
Borowyecz Swanthoslaus 1468. (70.)
Borukowski Joannes, Lanciciensis praepositus 1574. (80.) Regni Vicecancellarius 1582 (83.)
Brzeszczianski Nicolaus, consiliarius Vieliciensis 1574. (78.)
Brzeziny, Burchardus de.
Burchardus de Brzezini 1384. (9.)
Buczenski Hieronymus Zupparum praefectus 1566. (72.) Thesaurarius Regni Zupparius 1574. (80)
Byalkowszky Johannes 1467. 1468. (37. 70.)
Bykowski Stanislaus, Konariensis castellanus 1588. (88.)
Bzowski Zbigneus, ministerialis terrestris 1570. (74.)

C.

Casimirus rex Poloniae 1336. 1346. 1363. (3. 4. 19.)
Casimirus (Cazimirus) rex Poloniae 1447. 1451. 1464. 1473. 1475. 1489. (22. 23. 24. 25. 31. 38. 39.)
Catharina de Raciborsco, filia Johannis et Kachnae de Raciborsco. 1379. (6. 7.)
Catharina consors Johannis, advocati de Wyelyczka 1386. (10.)
Catharina soror germana Imrami iunioris de Czulice 1398. 1399. (14. 17.)
Catharina Szokolova, coniux Stanislai Szokol de Wyelyczka 1467. (37.)
Catharina Paulvegel de Cracovia 1467. (37.)
Catharina Kosowska 1669. (111.)
Ceypler Adalbertus Kielcensis Decanus 1763. (159.)
Chodecz Stanislaus de — Marschalcus Regni 1505. (43.)
Chodkiewicz Joannes, Comes in Sklow, Capitaneus generalis Terrarum Samogitiae et M. D. L. Supremus Marschalcus 1574. (79.)
Chorek Andreas 1737. (142.)
Choroszowicz Joannes, Notarius Cracoviensis 1743. (148.)
Choynski Petrus, castellanus Santocensis 1609. (92.)

Christoporski Joannes 1574. (80.)
Chwalibog Nicolaus, Consul Vieliciensis 1454. (27.)
Chwalibog Theodorus Burgrabius Arcis Cracoviensis 1740. (147.)
Cielecki Matthias, Regis secretarius 1649. (105.)
Clemens de Chotlicz 1381. (7.)
Clemens de Curow 1389. 1393. (11. 12. 14.)
Clemens de Moscorzow Vicecancellarius Regni Poloniae 1398. (15.)
Clemens Castellanus Zarnoviensis 1398. (15.)
Clemens de Lappanow 1398. (15.)
Clemens de Rosprza (17.)
Closchova via, Kłosowska droga (11.)
Closzko Johannes, scabinus Vieliciensis 1443. (27.)
Clyoba Dorothea 1468. (70.)
Clyoba Joannes 1468. (70.)
Conarski Georgius, castellanus Miedzirzecensis 1552. (61. 66.)
Constantinowicz Constantinus de Ostrow, palatinus Kioviensis 1574 (79.)
Constantinus dux in Ostrog 1583. (88.)
Conyuch (Conuch) scabinus de Wyelyczka 1467. 1468. (37. 70.)
Corczyn Novacivitas (19.)
Cosarz Petrus, scultetus de Slomnik 1377. (5.)
Costcza haereditas (9.)
Cracovia (2 — 5. 7 — 12. 14 — 18. 21. 25. 32. 35. 37. 40. 43. 44. 45. 47. 53. 54. 59. 79, 82. 87. 89. 90. 95. 96. 97. 99. 102. 105. 107. 111. 112. 117. 118. 123. 134. 135. 136. 157. 161.)
Creslaus, Episcopus Wladislaviensis 1496. (41.)
Cristinus de Ostrow, castellanus Sandomiriensis 1398. (16.)
Cristinus palatinus Sandomiriensis 1409. (18.)
Cristoforus alias Crzistan sartor, scabinus Wyelyczensis 1463. (26.)
Cromer Martinus, Canonicus Cracoviensis 1552. (61. 66.)
Cunicz, Kunice wieś w powiecie wielickim (3.)
Cwyerty vulgariter dictae magnae partes carnium (22.)
Czarnkowski Petrus castellanus Calissiensis 1552. (61. 66.) castellanus Posnaniensis, Maioris Poloniae Generalis 1574 (80.)
Czarnkowski Stanislaus Vladislaviensis episcopus 1574. (79.)
Czarnkowski Stanislaus, capitaneus Drahniensis 1574. (80.)
Czarnoczyn, Nicolaus de — Subiudex Terrae Cracoviensis generalis 1753. (156.)
Czarthco Johannes 1386. (10.)
Czayka Nicolaus, Scabinus Vieliciensis 1443. (27.)
Czacz Georgius de Cracovia 1409. (18.)
Czeczugowicz Hyacynthus Antonius 1728. (151.)
Czekayski Stephanus Syndyk Wielicki 1763. (158. 161.)
Czema Achacius, Pomeraniae palatinus 1574. (80.)
Czema Fabianus, Moriemburgensis palatinus 1574. (80.)
Czerski Felix 1588. (88.)
Czikowski Nicolauss Zarnoviensis castellanus 1566. (73.)
Czikowski Stanislaus de Woislanicze Succamerarius terrae Cracoviensis generalis 1570. 1588. (74. 88.)
Czyszow, (Czyzow) Johannes de — Castellanus et Capitaneus Cracoviensis 1753. (156. 157.)
Czyzowski Stanislaus, Proconsul Vieliciensis 1655. (108.)
Czyzowski Martinus 1737. (143.)

D.

Dab, heraditas ante Vyelyczka 1379. (6.)
Dąbyensky Valentinus de Dembiany, Regni supremus Cancellarius 1566. 1574. (73. 80.)
Dambienski, Chenczinensis capitaneus 1566. (73.)
Daniłowicz Jonnes Nicolaus de Zurow Regni Thesaurarius 1633. 1649. (102. 105.)
Darmobil Albertus, civis Vieliciensis 1549. (57.)
Debylasz Johannes, altarista de Wyelyczka 1465. (36.)
Dembienski Valentinus, castellanus Biecensis 1552. (61. 66.)
Dembowski Andreas, castellanus Siradiensis 1574. (80.)
Dębel Blasius, Scabinus Vieliciensis 1668. (124)
Dębinski Franciszek z Dębian, Podkomorzy Krakowski 1649. (108.)
Dirsko dapifer Cracoviensis 1336. (21.)
Dirslaus praepositus Wysliciensis 1381. (8.)
Dlugosch Johannes, scabinus provincialis castri Cracoviensis 1512. (48.)
Dobeslaus de Lawszow 1363. (1.)
Dobeslaus palatinus Cracoviensis 1379. (7.)
Dobeslaus castellanus Cracoviensis 1381. (8.)
Dobeslaus subiudex terrae Cracoviensis generalis 1398. (14.)
Dobeslaus de Coschczice suiudex terrae Cracoviensis generalis 1409. (18.)
Dobeslaus Woyniczensis Castellanus 1429 (19.)
Dobrogostius Decanus Cracoviensis 1381. (7. 8.)
Dobrzański Georgius 1728. (151.)
Dobrzański Jacobus 1728. (152.)
Dobrzański Franciscus proconsul Vieliciensis 1737. (143.)
Dolna gora, fundus in platea Swiętokrzyska ad suburbium Vieliciense iacens (109.)
Dołęgowski Albertus, scabinus Vieliciensis 1668. (124.)
Donhoff Magnus Ernestus 1633. (102.)
Dorohostayski Christophorus Monvidus M. D. L. Marsalcus 1609. (92.)
Dorothea consors Georgii dicti Czacz de Cracovia 1409. (18.)
Drapacz Johannes, scabinus de Wyelyczka 1463. 1467. 1468. (26. 37. 70.)
Dresda (149.)
Drogomirus iudex generalis terrae Cracoviensis 1379. (6. 7. 9. 11. 12. 13.)
Drohoiow Joannes Thomas a —, Premisliensis capitaneus 1588. (88.)
Drohoiowski Kilianus a Drohoiow 1588. (88.)
Droiewski Joannes, Episcopus Wladislaviensis 1552. (60. 66.)
Drusszow hereditas in terra Sandecensi (4.)
Drzewicki Mathias episcopus Premisliensis et Regni Vicecancellarius 1505. (43.) Cancellarius 1511. (44.)
Dubasz Albertus, scabinus de Wyelyczka 1463. 1467. 1468. (26. 37. 70.)
Dulski Joannes, castellanus Culmensis 1574. 1588. 80. 87.)
Dynko civis Cracoviensis 1377. 1386. (5. 10.)
Dziaduski Joannes, Premisliensis episcopus 1552. (60.)
Dzialin Joannes a —, palatinus Culmensis 1574. (80.)
Działynski Stanislaus, cestellanus Elbigensis 1609. (92.)
Dzierzgowski Nicolaus, Archiepiscopus Gneznensis, Legatus natus ac Primas 1552. (60. 66.)
Dzierzgowski Joannes, palatinus Masoviae 1552. (61. 66.)
Dzurisius de Preczslavicz 1393. (14.)
Dzyeczinarovycze Simon de —, plebanus in Zabarthovo 1465. (35.)

E.

Eindesten Reynoldus 1609. (93.)
Erasmus de Krethkow Gneznensis castellanus. 1552. (61. 66.)

F.

Falencki Adamus, Rector Academiae Cracoviensis 1609. (96.)
Felix de Tharnow Beczensis Castellanus 1464. (32.)
Felix advocatus de Wyelyczka 1463. 1467. 1468. (26. 37. 70.)
Fiolek Nicolaus, scabinus Vieliciensis 1443. (27.)
Firley Joannes de Dambrowicza, palatinus Lublinensis, Regni Marsalcus 1566. (73.) Palatinus et capitaneus generalis Cracoviensis ac supremus Regni Marschalcus 1574. (79.)
Firley Nicolaus de Dąmbrowicza, Ravensis castellanus 1588. (87.)
Firley Nicolaus de Dąbrowicza Biecensis castellanus, Referendarius Curiae Regni 1588. (87.)
Firley Andreas de Dambrowicza, Radomensis castellanus 1609 (92.)
Firley Petrus de Dambrowicza, Zawichostiensis castellanus 1609. (92.)
Firley Henricus de Dambrowicza 1609 (93.)
Firley Henricus, episcopus Premisliensis 1633. (102.)
Florianus Lanciciensis Cancellarius 1363. (4.)
Florianus Nobilis, heres de Drusszow 1363. (4.)
Florianus viceprocurator de Nepolomicz 1379. (6.)
Florianus scabinus provincialis Castri Cracoviensis 1512. (48.)
Fredro Jacobus Maximilianus 1633. (102.)
Fridericus filius Casimiri Regis Poloniae, electus confirmatus Cracoviensis 1489. (40.)

G.

Gadomski Albertus, Magister totius Almae Academiae Cracoviensis 1570. (74.)
Gaiewski Joannes 1588. (88.)
Galczynski Joannes, Canonicus Cracoviensis 1588. (88.)
Gallicus Stephanus 1377. (5.)
Gallicus Nicolaus, civis Cracoviensis 1336. (19.)
Gamanicze Nicolaus de – . 1753. (157.)
Ganszwyna hortus in Wyelyczka (70.)
Garwaski Stanislaus, castellanus Plocensis 1609. (92.)
Gavęcki (Gawęcki) Simon Consul Vieliciensis 1649. (104. 122.)
Gawęcki 1653. (108.)
Gawronski Petrus, castellauus Wielunensis 1609. (92.)
Gaydzinski Adam, Wikary Wielicki, Altarysta od S. Katarzyny 1763. (159.)
Gąsior Piotr 1582. (83.)
Gedroicz Melchior, episcopus Samogitiae 1588. (87.)
Gembicki (Gębicki) Laurentius, episcopus Culmensis, Regni Cancellarius supremus 1609. (92. 99.)
Gembicki Petrus, Cracoviensis episcopus 1649. (105.)
Gerasius civis Cracoviensis 1290. (2.)
Geraschaw (Geraszowo) – obacz Udamba (4. 5.)
Gerlacus de Culpen 1336. (21.)
Gieranow (95.)
Gislerus Notarius Cracoviensis 1290. (2.)
Gladisow Anna, — Barbara,—Catherina,—Dorothea,—Zophia, — Bartholomaeus, — Martinus, — Nicolaus, — Paulus, — heredes de Janowicze 1570. (74.)
Gładysz Joannes, Consul Vieliciensis 1677. (119.)
Gnezno (35.)
Gniewosz Nicolaus ab Olexow, episcopus Vladislaviensis 1649. (105.)
Golikowicze villa (75.)
Goray Joannes, Scabinus provincialis castri Cracoviensis. 1512. (48.)
Goreczky Stanislaus, Calissiensis praepositus et canonicus Gneznensis et Posnaniensis 1515. (53.)
Goreth fundus, grunt na funduszu wójtostwa Wielickiego, (2. 135.)
Gorka Andreas Comes a — Miedzirzecensis castellanus 1574. (80.)
Gortacki Hieronymus, consul Vieliciensis 1609. (95.)
Gosliczky Laurentius, episcopus Camenecensis 1588 (87.)
Gostomski Anzelmus, palatinus Ravensis 1574. (80.)
Gostomski Stanislaus de Lezenice, Sochaceviensis castellanus 1588. (88.)
Grabia Nicolaus, Castellanus Chelmensis, Regni Vicecancellarius 1549. (59.)
Grabowek, gaj. (140.)
Grabowki villa (149.)
Gran Clemens, scabinus de Wyelyczka 1468. (70.)
Granicies (6.)
Gregorius Carnifex, scabinus de Wyelyczka 1463. (26.)
Gregorius Pistor, scabinus de Wyelyczka 1467. 1468. (37. 70.)
Gregoryus de Ludbrancz, Regni Vicecancellarius Skarbimiriensis et Sti Floriani in Cleparz praepositus 1489. (40.)
Grochot Petrus, Consul Vieliciensis 1737. (143.)
Grodek Stanislaus Notarius 1465. (36.)
Grodna (147.)
Grodzicz Mathias 1465. (36.)
Grodzinski Stephanus, castellanus Naklensis 1588. (88.)
Gryff Andreas, civis Vieliciensis 1549. (57.)
Grzybek Nicolaus, Scabinus Vieliciensis 1549. (57.)
Grzymułtowski Janussius, cestellanus Bydgostiensis 1609. (92.)
Gurowski Melchior, secretarius Regis 1676. (124.)
Gwaro alias satisdacio (26.)
Gwiazdowski Jacobus, iuris prudentiae doctor 1570. (74.)
Gysko Nicolaus, civis de Wyelyczka 1381. (8.)

H.

Hanco haeres de Zakliczyn 1381. (8.)
Hanca soror germana Imrami iunioris heres de Czulice 1398. (14. 17.)
Handzlowic Urbanus, Consul Vieliciensis 1668. (124.)
Hedvig relicta olim Mathiae Mossynski, quartae sortis advocatiae in Vieliczka possessor 1545. (55.)
Helena mater Imrami iunioris et Johannis fratrum, haeredum de Czulice 1398. 1399. (15. 17.)
Henricus dux Zlesiae, (Wratislaviae), Cracoviae et Sandomiriae 1290. (1.)
Henricus subcamerarius Sandomiriensis 1346. (3.)
Henricus rex Poloniae 1574. (78. 114.)
Herborth Valentinus Premisliensis episcopus 1566. (73.)
Herborth Stanislaus de Fulstin, Castellanus Leopoliensis 1574. (80.)
Homuh mons ante Wyelyczka 1389. (12.)
Hovel Theodorus, Scholasticus Cathedralis Livoniae, Regis Secretarius 1739. (146.)
Hysinboldus 1290. (1. 2)

J.

Jacobus Notarius Curiae regalis 1363. (4.)
Jacobus civis Cracoviensis 1386. (10.)
Jacobus palatinus Siradiensis 1409. (18.)
Jacobus de Dambno Thesaurarius Regni 1464. (38.)
Jacobus de Dambno Regni Cancellarius, Cracoviensis, Sandecensis et Beczensis capitaneus 1473. (38.) Castellanus et Capitaneus Cracoviensis 1489, (40.)

Jacussius de Czichava 1381. (7.)
Jacussius filius Ratholdi heres de Costiza 1384. (9.)
Jacussius alias Kobilusch, consul antiquus de Wyelyczka 1409. (18.)
Jacussius Subiudex Cracoviensis 1429. (19)
Jagerdorf Johannes, civis Cracoviensis 1377. (5.)
Janowicze villa (74.)
Janowski Stanislaus, nobilis 1570. (74.)
Janowski Adamus, nobilis 1570. (74)
Janussius Cancellarius Cracoviensis 1363. (4)
Janussius advocatns de Wolwramow 1386. (10.)
Janussius dux Ostrogiae, Castellanus Cracoviensis 1609. (92.)
Jaroczki Stanislaus Marschalcus Curiae 1505. (43)
Jaroszowicz praepositus Hospitalis Vieliciensis 1737. (142.)
Jarund Nicolaus de Brudzewo, Lanciniensis palatinus 1552. (61 66.)
Jascho Cautor Cracoviensis 1381. (8.)
Jascho Castellanus Czechoviensis 1429. (19.)
Jasco heres de Czulicz 1393. (13.)
Jastrzębski 1655. (108.)
Jaszewski Stanislaus Antonius, Vice Colonellus Leyb Guardiae Regis equestris 1743. (148.)
Jaworski 1653. (108.)
Jazlonieczki Georgius de Buczaczi, Palatinus Russsiae 1574. (79.)
Jenco cognus, Consul Wyelyczyensis 1393. (13.)
Jescho 1290. (1, 2.)
Jescho heres de Marczincowicze 1393. (13.)
Jesko dictus Jura, Succamerarius Cracoviensis 1336. (21.)
Jlowski Andreas, Castellanus Visnensis 1574. (80.)
Jmramus de Rogow 1384. (9.)
Jmramus iunior, nobilis, heres de Czulice 1398 1399. (14. 17.)
Johannes castellanus Radomiensis 1346. (3)
Johannes heres de Raciborsco natus Floriani, frater germanus Martini 1379. (6.)
Johannes Castellanus Cracoviensis 1379. (7)
Johannes Palatinus Lanciciensis 1381. (7.)
Johannes Paulini mediae partis advocatiae Vieliciensis advocatus 1386. (10.)
Johannes Caconicus Cracoviensis, Plebanus Woynicensis filius Domini Rudicae, succamerarii Plocensis, heresdique de Skrzidlna 1389. (12.)
Johannes de Czulicz, frater Imrami iunioris, heres 1389. 1398 1399. (11. 12. 14. 17.)
Johannes de Thanczin, Castellanus Cracoviensis 1398. 1399 (16. 17.)
Johannes de Tharnow, palatinus Sandomiriensis 1398. (16.)
Johannes Liganza, palatinus lanciciensis 1398. (16.)
Johannes de Vinari 1399. (17.)
Johannes de Oleschnicza iudex terrae Cracoviensis generalis 1409. (18.)
Johannes Castellanus Cracoviensis 1409. (18.)
Johannes Sartor, consul de Wyelyczka 1409. (18.)
Johannes Palatinus Lanciciensis 1409. (18.)
Johannes de Sprowa, iudex terrae Sandomiriensis generalis 1429 (18,)
Johannes de Cizow, Castellanus et capitaneus Cracoviensis 1447, (24.)
Johannes de Conyeczpole, Regni Cancellarius 1451, (25.)
Johannes episcopus Cracoviensis, Cancellarius Regni 1464. (32.)
Johannes de Pylcza, Palatinus Cracoviensis 1464. (32.)
Johannes de Cosczelcze, Palatinus Junivladislaviensis 1464 (32.)
Johannes de Rithwyani, Marschalcus Regni 1464. (32.)
Johannes de Tharnow, Woyniciensis castellanus 1464. (32,)
Johannes altarista beatorum Petri et Pauli apostolorum in Wyelyczka, baccalarius arciam 1456. (36.) publicus imperiali autoritate notarius (36,)
Johannes archiepiscopus Gneznensis, primas, ac Regni Cancellarius 1466. (33.)
Johannes Andreae de Borzycze, clericus Poznaniensis dioecesis publicus imperiali auctoritate Notarius 1466 (35.)
Johannes Albertus Rex Poloniae 1496. (41.)
Johannes episcopus Cracoviensis 1505. 1515. (43. 53.)
Johannes episcopus Poznaniensis 1505. (43.)
Johannes de Tharnow Cracoviensis Palatinus 1505. (43.)
Johannes de Tharnow, Palatinus Russiae 1505. (43.)
Johannes de Tharnow Comes, Castellanus Cracoviensis 1552. 60. 66,)
Johannes de Sluzewo, Palatinus Brestensis 1566. 1574. (73.79.)
Johannes Christophorus Comes de Tharnow Woyniciensis Castellanus 1566. (73)
Johannes de Tomicze Gneznensis Castellanus 1578. (80.)
Johannes Comes de Ostrorog, Posnaniensis Castellanus 1609. (92.)
Johannes Casimirus, Rex Poloniae 1649. 1655. 1666. (104.106. 109. 119.)
Johannes Tertius, Rex Poloniae 1676. 1681. 1684. (112. 113) 119.)
Jordan Johannes de Zacliczin, Castellanus Byecensis 1505. (43.)
Jordan Nicolaus de Zacliczyn, castellanus Voyniciensis. 1515. (53.)

K.

Kachna relicta Johannis heredis de Racziborsco 1379. (6. 7.)
Kałuza Jacobus, incola Vieliciensis 1655. (106.)
Kamocki Franciscus, Regis secretarius 1684. (118.)
Kanthy in terra Sandecensi (4)
Karnkowski Johannes, praepositus Skarbimiriensis et canonicus Cracoviensis 1515. (53.)
Karnkowski Stanislaus, Regni Referendarius 1566. (73.)
Karnkowski Stanislaus, archiepiscopus Gnesnensis Legatus natus Regni 1588. (87.)
Karziński Stanislaus 1588. (88.)
Kasimirus obacz Casimirus.
Katherina obacz Catharina.
Kazimirski Christophorus, episcopus Kiioviensis 1609. (92.)
Kepski Josephus, iudex succamerialis Cracoviensis 1743. (149.)
Kędzierski Albertus, Sartorum Contubernii Senior 1668. (124, 125.)
Kiciński Michał Waleryan, Pieczęci Pokojowej sekretarz 1702. (150.)
Kielczewski Venceslaus, castellanus Biechoviensis 1609. (92.)
Kiska Nicolaus Palatinus Podlassiae 1574. (80.)
Kiszka Joannes de Cziechanowiec, Capitaneus Samogitiae 1588. (87.)
Kliety (72.)
Kłoszow (95.)
Kmytha Petrus, Castellanus Lublinensis 1398. (16.)
Kmytha de Wysznycze, Castellanus Luvlinensis 1464. (32.)
Kmytha Petrus de Wysznycze, Capitaneus Scepusiensis 1489. (40.)
Kmytha Stanislaus de Wyschnycze, palatinus Belzensis 1505. (43.)

Kmytha Petrus, Comes in Wisznicze, palatinus Cracoviensis, Regni supremus Marschalcus 1552. (60. 66.)
Kmytha Dobeslaus de Wisnicze 1753, (157.)
Komorowsky Christopherus, castellanus Oswiecimensis 1588. (86.)
Konarski Adamus, episcopus Posnaniensis 1574. (79.)
Konarski Joannes, castellanus Calissiensis 1574 (80.)
Konarski Nicolaus, castellanus Calissiensis 1588. (87.)
Konieczpole (Conyeczpole) Johannes de —, Regni Cancellarius 1451. (25.)
Koniecpolski (Konieczpolski) Alexander Vielunensis capitaneus 1588. (88.)
Koniecpolski Stanislaus a Koniecpole, castellanus Cracoviensis 1633. (102.)
Konopacki Matthias, palatinus Culmensis 1609. (92.)
Kopernak Stanislaus, sutor 1668. (126)
Kordecki Simon, scabinus Vieliciensis 1670. (119.)
Korybut Hieremias Wisniowiecki, Russiae palatinus 1649. (105.)
Koryciński Stephan z Pilce, starosta Oświęcimski 1649. (108.)
Korczyn nova civitas (39. 97.)
Kosczielieczki Joannes, palatinus Brzestensis 1552. (60. 66.)
Kosczieleczki Joannes, Międzirzecenis Castellanus 1588. (87.)
Kosinski Antonius, Decanus Wieliciensis, 1763. (163.)
Kosobucki Adamus, castellanus Wysogradensis 1609. (92.)
Kosowski Jacobus, possessor fundi Dolna góra 1669. (111.)
Kosowski Jacobus, consul Vieliciensis 1676. (119.)
Kostka de Stemberg, Gedanensis Castellanus 1574. (80.)
Kostka Georgius, Mariaeburgensis palatinus 1609. (92.)
Kotecki Sigismundus, Consul Vieliciensis 1668. (126.)
Kowalow Johannes de —, 1753. (157.)
Kowalowski Nicolaus, Consul Vieliciensis 1668. (128.)
Koziarowski 1653. (108.)
Krasiński (Kraszinski) Franciscus, episcopus Cracoviensis, Regni vicecancellarius 1574. (79.)
Krasinski Stanislaus, castellanus Ciehanoviensis 1588. (88.)
Krasinski Stanislaus, palatinus Plocensis 1609. (92.)
Krethkow Erasmus de —, castellanus Gneznensis 1552. (61. 66.)
Kręski Stanislaus a Kręski, ecclesiae cathedralis Cracoviensis primicerius 1763. (159.)
Krokowski Joannes, pincerna Ovrucensis 1731. (141.)
Krotowski Johannes de Barczin, Inovladislaviensis palatinus 1574. (79.)
Kryski Felix de Drohnin, Vicecancellarius Regni 1609. (92.)
Krzesslaus subiudex Cracoviensis generalis 1389. (11. 12.)
Krzeslaus de Kuroszwanky, castellanus Lublinensis 1753. (157.)
Krzucki Albertus, Notarius Cancellariae Regni 1595. (89.)
Krzyczak Valentinus 1728. (151.)
Krzyworzecki Christopherus, scabinus Vieliciensis 1609. (95.)
Kuchta Joannes 1737. (142.)
Kwiczalowicz Stanislaus 1737. (142. 144.)

L.

Lanckoronski Stanislaus de Brzezie 1588. (88.)
Laski Johannes de Lassko, Cancellarius Regni 1505. (43.)
Laski Nicolaus, Incisor mensae Regiae 1566. (73.)
Laski Albertus a Lasko, Siradiensis palatinus 1574. 1588. (79. 87.)
Lasoczki Jacobus, Lancicensis castellanus 1574. (80.)
Latalski (Lathalski) Joannes, Gneznensis, Cracoviensis et Lanciciensis praepositus 1515. (53.)
Latalski Janussius, palatinus Posnaniensis 1552. (60. 66.)
Latkiewicz Johannes Canticus, Vicepraepositus Vieliciensis 1763 (163.)
Laurencius Baccalarius in Wyelyczka 1465. (36.)
Lawski Stanislaus a Strzegoczin, Vicesgerens, palatinus Masoviae 1574. (80.)
Lednica (Lednicza) hereditas (7. 9. 11. 12. 152.)
Lekawski Martinus, consiliarius Vieliciensis 1574. (78.)
Leonardus filius Catherinae Szokolovae 1467. (37)
Lesnouolski Martinus de Obori, castellanus Podlasiensis 1588. (87.)
Leszczyński Andreas a Leszno, episcopus Culmensis, Vicecancellarius 1549. (105.)
Lewandowska Marianna, primarum nuptiarum Generosi Biedrzycki, secundarum Josephi Kosminski consors 1728. (151.)
Lękinski Nicodemus, Naklensis Castellanus 1574. (80.)
Liganza Johannes, palatinus Lanciciensis 1398. (16.)
Ligęza Nicolaus de Bobrek, Zawichostiensis castellanus 1574. (86.) Wisliciensis castellanus 1588. (87.)
Lipiewicz Andreas Decanus 1763. (159)
Lipnicki (Lipniczki) Stanislaus nobilis 1570. (74.)
Lipnicki Olbrachtus, Canonicus Cracoviensis 1633. (107.)
Lipski Andreas 1609. (93.)
Lipski Johannes Refendarius Regni 1633. (102.)
Lithwosz Stanislaus 1465. (36.)
Lode Christophorus, Secretarius Regni 1633. (102. 104.)
Lodwicus (Lodwigus) Rex Ungariae et Poloniae 1377. 1381. (5. 8.)
Lososinski (Łososiński) Georgius, Consul Vieliciensis 1549 (57.)
Longus Michael, advocatus de Wyelyczka 1429. (18.)
Lubenieczki Simon, proconsul Vieliciensis 1574. (78.)
Lubienski (Lubiński) Matthias 1609. (93.)
Lubienski Matthias, episcopus Vladislaviensis 1633. (102.) Lubienski Matthias, Archiepiscopus Gneznensis 1649. (105.)
Lubienski Stanislaus, episcopus Plocensis 1633. (102.)
Lublin (73.)
Lubomierski Sebastianus, capitaneus Dobcicensis 1588. (88.)
Lubomirski Stanislaus, Russiae Palatinus 1633. (102.)
Ludbrancz Gregorius, Regni Vicecancellarius 1489. (40.)
Lukini M. Joannes, Utriusque juris doctor et professor: ecclesiarum Cathedralis Cracoviensis Canonicus 1737. (142.)
Lupicza de Rogow, castellanus Siradiensis 1753. (157.)
Luthek Johannes de Brzeze, Archidiaconus Gnesnensis 1753. (157.)
Lutomierski Joannes, Brzezinensis castellanus, Thesaurarius Curiae et Zupparum Viliciensium administrator 1552. (61.)

M.

Macieiowski (Maczieiowski) Stanislaus, castellanus Voiniciensis 1552. (61. 66.)
Macieiowski Samuel, episcopus plocensit, Regni Vicecancellarius 1545. (56.)
Macieiowski (Maczieiowski) Nicolaus de Macieiowicze, lublinensis palatinus 1574. (80.)
Magnum Sal, civitas quae vulgariter Weliczka nuncupatur (1. 3. 13. 78. 82.)
Maikowicz 1653. (108.)
Majewski Bartholomaeus, Notarius publicus S. Authoritate apostolica 1763. (163.)
Maldrzik Benedictus, scabinus de Weliczka 1443. (27.)

Małachowski Johannes, Comes in Konskie et Białczew a Małachowice, Supremus Regni Cancellarius 1753. 157.)
Marcinkowice (Marcincowice, Marczincouicze) villa in terra Cracoviensi sita prope Wyelyczkam (13. 14. 15. 16. 46. 74. 95.)
Marciszowski Jacobus, Collegiatae SS. OO. Cracoviae primicerius 1763. (159.)
Margaretha relicta olim Zawiszy de Lednicza 1753. (156.)
Mariemburg (81. 118.)
Marklowca, Marklosca niwa sic dicta prope Wyelyczkam (13. 14.)
Marschalek Stanislaus, Consul Vieliciensis 1545. 1549. (55 57.)
Martinus Floriani 1377. (5.)
Martinus scultetus de Lubecza 1377. (5.)
Martinus natus olim Floriani, viceprocuratoris de Nepolomicz 1379. (6.)
Marussowicz Nicolaus 1574. (80.)
Masznyk Matthias tutor Ursulae Bankel 1463. (26.)
Mathias Dobrinensis Cancellarius 1363 (4.)
Mathias Sartor, scabinus de Wyelyczka 1443. (27.)
Mathias de Blandow, Canonicus Cracoviensis, et Plebanus in Wyelyczka 1464. (33.)
Mathiaskowie 1653. (108.)
Merklofa, Merclowa niwa prope Wyelyczkam (13)
Męzik Joannes, nobilis 1574. (74.)
Michael heres de Raciborsko, filius Johannis de Raciborsco et Kachnae 1379. (6. 7.)
Michael camerarius 1381. (7.)
Michael subiudex terrae Cracoviensis generalis 1393. (13.) iudex terrae Cracoviensis 1393 (14)
Michael castellanus Lublinensis 1409. (18.)
Michael filius Catherinae Szokolovae 1467. (37.)
Michael Comes a Tharnov, castellanus Woynicensis 1649. (105.)
Michael Rex Poloniae 1669. 1670. (109. 119. 123. 124.)
Miczco dictus Strzala 1381. (8.)
Mielieczki Sebastianus, castellanus Visliciensis 1552. (61. 66.)
Mielieczki Sebastianus a Mieliecz, Palatinus Podoliae 1574. (79. 80.)
Mielieczki Hieronymus, capitaneus Brzestensis 1588. (88.)
Mielonski Hieronymus, Administrator Zupparum Vieliciensium 1633. (107.)
Mieszącka, (Mierząckа). bona hereditaria Joannis Ocieski, in suburbio Wieliciensi sic dicta (57. 152.)
Miklasowicz Geszy 1582. (83.)
Minassowicz Corrector 1728. (155.)
Miroslaus scultetus de Czubonicz 1386. (10.)
Mirucki Martinus 1609. (93.)
Miszkowski Petrus, (Myschkowski) de Myrow Lanciciensis Palatinus 1505. (43.)
Miszkowski Nicolaus de Mirow, Radomiensis castellanus 1552. (61).
Miszkowski Petrus Vicecancellarius 1566. (73.)
Miszkowski Stanislaus de Mirow, palatinus Cracoviensis 1566. (73)
Miszkowski Petrus, episcopus Plocensis 1574. (79.)
Miszkowski Petrus, episcopus Cracoviensis 1588. (87.)
Miszkowski Johannes, castellanus Zarnoviensis 1588. (88.)
Miszkowski Petrus, capitaneus Osviecimensis 1588. (88.)
Mlodeczki G. 1610. (94.)
Mlodzieiowicze Stanislaus de —, Castellanus Radomiensis 1505. (43.)
Mniszek Georgius de Magna Kunczyce Radomiensis castellanus 1588. (87.)
Mniszewski Adamus, castellanus Cerscensis 1609. (92)
Mocrsko Andras de — 1381. (7.)
Modrzevye Albertus de — 1465. (35.)
Moler Johannes, Nobilis, Civis Cracoviensis 1641. (109.)
Mollerowskie sic nuncupata Dolna Góra. (111.)
Morstyn Stanislaus, Bergkmagister Vieliciensis 1524. (54.)
Mortang Ludovicus a —, palatinus Pomeraniae 1609. (92.)
Mossynska Anna, 1545. (55.)
Mossynski Hieronymus 1545. (55.)
Mossynski Hieronymus de Bnyn, palatinides Posnaniensis 1545.
Mrukowic Nicolaus, Consul Vieliciensis 1668. (124)
Msczugius subcamerarius Cracoviensis 1381. (7.)
Mstigneus Cracoviensis Palatinus 1336 (21.)
Mstowski Johannes, Stipendiarius Sacrae Regiae Majestatis 1570. (74.)
Mylosz Michael 1467. (37)

N.

Naraz exactio juris polonici (2.)
Neovza Petrus tribunus Cracoviensis 1346. (3)
Nepolomicz (6.)
Nicolaus Comes, palatinus Cracoviensis 1290. (2.)
Nicolaus heres de Raciborsko, filius Johannis de Raciborsco et Kachnae 1379. (6. 7.)
Nicolaus dictus Gysko, civis de Wyelyczka 1381. (8.)
Nicolaus filius Ratholdi, heres de Costcza 1384. (9.)
Nicolaus notarius generalis terrae Cracoviensis 1384. (9.)
Nicolaus de Cossoczicz 1384. (9)
Nicolaus de Czaowicz scultetus 1386. (10.)
Nicolaus sartor, consul Wyelyczensis 1393 (13)
Nicolaus Episcopus Posnaniensis 1398. (16.)
Nicolaus de Michalow Castellanus et Capitaneus Cracoviensis 1432. (19.)
Nicolaus de Zakrzow, Castellanus Visliciensis 1447. (23. 42.)
Nicolaus rotifex, scabinus de Wyelyczka 1443. 1467. 1468. (27. 37. 70)
Nicolaus de Curozwanki, palatinus Lublinensis 1505. (43)
Nicolaus de Szieniawa Russiae palatinus 1566. (73)
Niwi campi alias niwi nuncupati (11.)
Noskowski Andreas, episcopus Plocensis 1552. (60 66.)
Nossalsky (Noszalsky) Nicolaus, Scabinus de Wyelyczka 1467. 1468. (37. 70)
Nova civitas, (Nowa civitas) Korczyn (25. 39.)
Nowakowicz Martinus, Notarius 1653. (108.)
Nowicki Ignatius Ludovicus, Secretarius Regis 1750. (141.)
Nowodworski Adamus, Posnaniensis episcopus 1633 (102.)
Nowogurski Josephus, Consul Vieliciensis 1737. (142.)
Nurka Matthias, Consul Vieliciensis 1512. (49.)
Nywa (Niva) campus (13.)

O.

Ocieski Joannes, Castellanus Biecensis, Bonae, Reginae, Curiae Magister, Succamerarius Burgrabius Cracoviensis et Capitaneus Sądecensis, 1549. (57.) Johannes de Oczieszyno Oczyesky Regni Vicecancellarius, succamerarius et burgrabius Craco-

viensis, Sandecensis Capitaneus 1550. (59) Cancellarius 1552. (61. 66. 67.) 1555. (70.)
Ocieski Joachimus Olstinensis capitaneus 1588. (88.)
Odrowans Andreas, palatinus Leopoliensis 1753. (157.)
Oles Barbara 1763 (158.)
Oles Michael 1763. (158.)
Oleschini Andreas, consul antiquus de Wyelyczka 1409. (18.)
Oleschny Andreas, consul Wyelyczensis 1393. (13.)
Oleschnycza Johannes de — iudex terrae Cracoviensis generalis 1409. (18.)
Oleschnycza Johannes de — Bochotniczki, Castellanus Visliciensis.
Oleschnycza (Olesnicza) Johannes de — palatinus Sandomriensis 1753. (157.)
Olesnicki Nicolaus, castellanus Małogostiensis 1609. (92.)
Opalenski Petrus de Bnin, capitaneus Naclensis 1588. (88.)
Opalinski Andreas de Bnin, supremus Regni Marsalcus 1588. (88.)
Opalinski Andreas episcopus posnaniensis 1609. (92.)
Opalinski Lucas de Bnin, supremus Regni Marschalcus 1633. (102.)
Opole exactio iuris polonici (2.)
Oraczynski 1653. 108.)
Oraczynski Johannes, Nobilis, ponderator Zuppensis 1655 (106.)
Orzech Albertus, scabinus Vieliciensis 1 09. (95.)
Orzelski Suicroslaus 1588. (88.)
Oskrziesthvo oskrzestwo (9.)
Osowski Joannes, castellanus Polanecensis 1588. (88.)
Ossolinski Hieronymus, cestellanus Sandomiriensis 1574. (80.)
Ossolinski Georgius a Tęczyn, Regni Canncellarius 1619 (105.)
Ostrog, Constantinus dux in Ostrog. Magni Ducatus Lith. incisor. 1588. (88:)
Ostrorog Johannes Comes de Ostrorog, castellanus Posnaniensis 1609. (92.)
Ostrowski Stanislaus, scabinus Vieliciensis 1549. (57.)
Ostrowski Stanislaus 1737. (143.)
Ostrziszstwo officium fabrile (18.)
Oswięcim (Oszwyanczym) (39. 40. 41. 68. 83. 84. 85. 86.)
Oszowski Stanislaus, Referendarius Curiae 1574. (80.)
Otroki famuli vulgariter Otroki dicti (8.)

P.

Pac Sthephanus 1633. (102.)
Padniewski Philippus, cautor, 1552. (61. 66.) Cracoviensis episcopus 1566. (73.)
Paulus iudex Cracoviensis 1429. (19.)
Paulus pistor viceadvocatus de Wyelyczka 1443 (27.)
Paulus pensator, Consul Vieliciensis 1454. (27.)
Pecz Andreas dictus Pecz, antiquus consul de Wyelyczka 1409. (18.)
Peregrinus de Broda. burgravius castri Cracoviensis 1399 (17.)
Petrus castellanus Sandomiriensis 1336. (21.)
Petrus castellanus Malogostiensis 1381. (8.)
Petrus de Janowicze 1348. (9.)
Petrus de Xauz, Nobilis, burgravius castri Cracoviensis 1399 (17.)
Petrus palatinus Cracoviensis 1409. (18.)
Petrus de Sczekociny, Regni Viececancellarius 1447. (23. 43.)
Petrus Pyeczymucha scabinus de Wyelyczka 1463. (26.)
Petrus de Pnyewy, Sedis Apostolicae subdiaconus, praepositus Wladislaviensis Canonicus et Vicarius Primatis 1466. (33.)
Petrus de Curozwanky, Thesaurarius Regni 1489. (40.)
Petrus de Dambrowicza, palatinus terraram Russiae 1552. (61. 66.)
Petrus a Zborow, palatinus Sandomiriensis 1574 (79.)
Petrus de Pieschowa Skała 1753. (157.)
Pękoslawski Stanislaus, Sandomiriensis capitaneus 1588. (88.)
Pęzłowic Johannes, proconsul Vieliciensis 1668. (124.)
Piasecki Paulus, Camenecensis episcopus 1633 (102.)
Piasecki Paulus, Premisliensis episcopus 1649. (105.)
Piekarska jatka w Wieliczce (124)
Pieschowa Skała, Petrus de — 1753. (157.)
Piotrassowsky podstarości oświecimski sędzią spraw zamku oswiecimskiego 1582. (86.)
Piotrowski Johannes, Decanus Posnaniensis 1588. (88.)
Pistorek Stanislaus, rector Scolarum et Notarius oppidi Wyelyczka 1464 (33.)
Piszdri Nicolaus de — 1465. (36.)
Plagrodzki Michael, plenipotens Lednicensium 1728. (153.)
Plichta Constantinus, castellanus Sochacoviensis 1609 (92)
Pnyewy Petrus de — 1466. (33)
Podliodowski praepositus Sandomiriensis et Canonicus Cracoviensis, Curiae Referendarius 1552. (61. 66)
Podoski Lucas, Gnesnensis praepositus 1574. (80)
Podoski Joannes, castellanus Ciechanoviensis 1609. (92.)
Podstholicze villa, Academiae Cracoviensis hereditaria (74.)
Poduoroue exactio juris polonici (2.)
Pokuta Martinus 1668. (125.)
Polom in terra Sandecensi 1363. (4.)
Ponedzalek taberna in civitate Wyelyczka 1389. (12.)
Poniatowski Matthias, Canonicus Cracoviensis 1655 (106.)
Potkanski Franciscus de Potkanka Episcopus Partensis 1763. (158.)
Potocki Franciscus a Potok (147.)
Potocki Andreas, Camenecensis castellanus 1609. (92)
Powoz exactio juris polonici (2)
Pozew z inhibitią (36.)
Prandotha de Neprzeschna 1389. (11 12) de Nepresna 1393. (14) de Neprzesna 1398. (15.) de Przelank 1398. (15)
Preczslaus de Opatkovicz 1393. (14)
Predborius de Koniecpole, castellanus Sandomiriensis 1753. (157.)
Premisl Secundus, Poloniae et Cracoviae dux 1290. (1. 50.)
Pretficz Jacobus de Gawrony, Podoliae palatinus 1609 (92)
Preuod exactio juris polonici (2.)
Pribislaus Notarius regis 1346. (3.)
Prowicki Ignatius Bucovius, Regis Secretarius 1753. (157.)
Przedborski Franciscus, scabinus Vieliciensis 1670. (119.)
Przedborski Johannes, consul Vieliciensis 1668. (126) 1670. (124)
Przekoszowycz domus in Wyelyczka (27.)
Przelenczki Joannes de Przelenk, Nobilis 1570. (74.)
Przemisl secundus obacz Premisl
Przerempski Johannes, praepositus Cracoviensis, Regni Vicecancellarius 1552. (61. 66.)
Prziiemski Stanislaus, Kuninensis, capitaneus 1588. (88.)
Przybicki Casimirus 1728. (152.)
Przyjemski Andreas, Castellanus Gneznensis 1609. (92.)
Pstrokonski Matthias, Kujaviensis episcopus 1609. (92.)
Pstrokonski Stanislaus, Chelmensis episcopus 1649. (105.)
Pyeczymucha Petrus, scabinus de Wyelyczka 1463. (26.)
Pyenyazek Stanislaus de Vithovicze, Capitaneus Sanocensis 1489. (40.)
Pyotrkow civitas (22. 23. 24. 41. 42. 60. 66. 67.)
Pywnyczny Albertus, Consul Wyelyczensis 1512. (49.)

R.

Raczyborzany Johannes de — 1753. (186)
Radomicki Hieronymus, palatinus Jnovladislaviensis 1633. (102.)
Radoszowski Georgius Boxa 1588. (88.)
Radwański Alexius, nobilis 1570. (74.)
Radzieiewski Stanislaus, palatinus Lęciciciensis 1633. (102.)
Radziwil Nicolaus, palatinus Vilnensis, M. D. L. cancellarius 1574. (79.)
Radziwil Nicolaus, M. D. L. Curiae Marschalcus 1574. (80.)
Radziwil Christophorus, dux in Ołyka et Nieśwież, palatinus, Vilnensis 1609. (92.)
Radziwil Adalbertus Stanislass 1633. (102.)
Rambesczicz Andreas de —, burgrabius castri Cracoviensis 1389. (12.)
Raphael de Leszno, capitaneus Lanciciensis 1489. (40.)
Raphael de Jaroslaw, Castellanus et Capitaneus Sandomiriensis Regni Marschalcus 1489. (40.)
Ratholdus heres de Costcza 1384. (9.)
Batholdi pratum (12.)
Rokosz Johannes de Coszczycze, judex terrae Cracoviensis generalis 1753. (156.)
Rospaud taberna in Marcincovicze (13.)
Rospaude taberna prope Wyelyczkam in Merklowka (13.)
Rozdrazewski Hieronimus, episcopus Vladislaviensis 1588. (87.)
Rudica succamerarius Plocensis, heres de Skrzydlna 1389. (12.)
Rudnicki Simon Varmiensis episcopus 1609. (92.)
Rudnicki Christophorus, subdelegatus Castrensis 1743. (148.)
Rybczynski Sebastianus Notarius Decretorum Curiae regalis 1728. (155.)
Rytwyany Derslaus, palatinus Siradiensis 1753. (157.)

S.

Sandzywogius palatinus Kalissiensis 1398. (16.)
Sandivogius Albertus a Czarnkow, castellanus Santocensis 1566. (73.)
Sandivogius Adamus a Czarnkow, Łencicensis palatinus 1609. (92.)
Sanocki Stanislaus, proconsul Vieliciensis 1545. 1549. (55. 57.)
Sanoczki Stanislaus, Nobilis, 1570. (74.)
Sapieha Nicolaus, palatinus Minscensis 1588. (87.)
Sapieha Leo, M. D. L. Cancellarius 1609. (92.)
Saponarius Matthias, scabinus provincialis Castri Cracoviensis 1512. (48.)
Sbigneus Cancellarius et praepositus Cracoviensis 1336. (21.)
Sbigneus Cancellarius Cracoviensis 1346. (3.)
Sbigneus de Mironicz 1393. (14)
Sbigneus Episcopus Wladislawiensis, Regni Vice-Cancellarius.
Sborowski palatinus Calissiensis 1552. (60. 66.)
Schaffranecz obacz Szafraniec
Schydlowyecz obacz Szydłowiec
Scholdra obacz Szołdra
Schultz Georgius 1743. (149.)
Schwab Matthias scabinus Cracoviensis Castri. 1512. (48.)
Szawinski Paulus Brzezinensis 1574. (86.)
Szczekociny Petrus de —, Regni Vicecancellarius 1447. (23.)
Sczerbic obacz Szczerbic
Sczuka Albertus (124.)
Sczuka Regina, vidna 1670. (124.)
Sczynthnyczka Dorothea 1463. (26.)
Sczynthnyczki Nicolaus 1443. (27.)
Seczigniewski episcopus Camenecensis 1574. (79.)
Sepszelynk hoc est: memoriale. (29.)
Seraphin Nicolaus, Zupparius utriusque Salis 1454. (27. 28) gladifer Cracoviensis, ac utriusque Salis Zupparius 1463. (26.)
Siecinski Stanislaus 1609. (93.)
Sielski Josephus 1728. (152.)
Sieniawa (Szieniawa) Nicolaus de —, Russiae palatinus 1566. (73.)
Sieniawski Hieronimus, castellanus Camenecensis 1574. (80.)
Sieniawski Johannes, castellanus Zarnowiensis 1574. (80.)
Sieprski Andreas de Golczewo, Rawensis palatinus 1552. (61. 66.)
Sierakowski (Sirakowski) Johannes Curiae Referendarius 1552. (66.) palatinus Lanciciensis 1574. (79.)
Sierakowski Romanus a Bogusławice, Capitaneus Olszanensis 1740 (147)
Sigismundus Rex Poloniae 1511. 1512. 1515. 1524. 1545 (44. 45. 46. 48. 50. 54. 55.)
Sigismundus Augustus Rex Poloniae 1549. 1550. 1552. 1555. 1566. (57. 59. 60. 62. 68. 72.)
Sigismundus Tertius Rex Poloniae 1588. 1595. 1607. 1609. 1610. 1619. 1631. (87. 89. 90. 91. 94. 95. 100. 101. 119.)
Skalka Johannes, notarius 1465. (36.)
Skalski Paulus, Consul Vieliciensis 1649. 1655. 1668. (104. 108. 122. 124.)
Skampski Adamus 1619. (94.)
Skampski Albertus civis Vieliciensis 1619. (94.)
Skąmpski Woiciech 1582. (83.)
Skaradynski Casimirus, ministerialis Terraram Regni generalis 1728. (153.)
Skarzewski Stanislaus, Capitaneus Stęzycensis, Regens Cancellariae 1649. (105.)
Skarmirski Stephanus, Consiliarius Vieliciensis 1574. (78.)
Skrzetuski Brrtholomaeus, Venator Chełmensis, Vice Zupparius Vieliciensis 1743. (148.)
Skrzetuski Stanislaus 1763 (158.)
Sławkowic Balthasarus Consul Vieliciensis 1668. (126)
Smolensk (94.)
Snopek Paulus, consul Vieliciensis 1454. (27.)
Sobek Stanislaus a Suleiow, castellanus Sandecensis, Regni Thesaurarius 1566. (73.)
Sobieraj Stanislaus, scabinus Vieliciensis 1549. (57.)
Sokolowski Nicolaus de Bieszi¢kieri, palatinus Lanciciensis 1566. (73.)
Soltisz Matthias, scabinus de Wyelyczka 1443. (27.)
Sowinski area sic vulgo dicta pertinens ąd fundum Dolna gora (109.)
Spitimirus Comes, castellanus Cracoviensis 1336. (21.)
Spitko (Spithco, Spytko) de Sedlecz 1399 (17.)
Spitko (Spithko) Jordan de Zakliczin, castellanus Sandecensis, Regni Thesaurarius 1552. (61. 66.)
Spitko (Spithko) de Tarnow, palatinus Siradiensis 1552. (60. 66.)
Spitko (Spitco) Jordan de Zakliczin et in Melstin heres, Castellanus Cracoviensis 1566. (73.)
Spitko (Spytko) Nicolaus de Bobrek Ligęza, Cechoviensis castellanus 1609. (92.)
Splawski Joannes de Targova gorka, Junicoladislaviensis palatinus 1588. (87.)
Sredense ius theutonicum (4.)
Sremski Sebastianus, consul Wieliciensis 1609. (95.)

Srzenski Foelix de Sokolowo, palatinus Plocensis 1552. (61. 66.)
Stadnicki Adamus de Zmigrod, castellanus Callisiensis 1609. (92.)
Stadnicki Stanislaus castellanus premisliensis 1609. (92.)
Stanislaus scultetus de Glogoczow 1377. (5.)
Stanislaus haeres de Raciborsco, filius Johannis de Raciborsco et Kachnae 1379. (6. 7.)
Stanislaus de Glogoczow scultetus 1386. (10.)
Stanislaus Thomsicanis, nobilis de Ledniczа 1389 (11.)
Stanislaus Brzezinensis castellanus 1429. (19.)
Stanislaus Polaniczyensis castellanus 1429. (19.)
Stanislaus Pistor, scabinus de Wyelyczka 1463. (26.)
Stanislaus Johannis de Kazanow, clericus Gneznensis 1464. (33.)
Stanislaus de Swiradzicze, Canonicus et Officialis Cracoviensis generalis 1464. 1465. (33. 36.)
Stanislaus Pistorek Rector Scolae et Notarius Vieliciensis 1465. (36.)
Stanislaus de Mogilany, plebanus 1465. (26.)
Stanislaus Pistor 1468. (70.)
Stanislaus a Tharnow, Zawichostiensis castellanus 1552. (61.)
Stanislaus de Tharow, Czehoviensis castellanus 1574. (80.)
Stanislaus Comes de Tharnow Sendomiriensis castellanus 1588. (83.)
Stanislaus Paris Livensis castellanus 1609 (92.)
Stanislaus Augustus Rex Poloniae 1765. (164.)
Stanisławski Baltasarus, Sanocensis castellanus 1588. 1609 (88. 92)
Starczewski Martinus Referendarius Regni 1649. (105.)
Starozrzebski Albertus, Chelmensis episcopus 1566. (73.)
Starzechowski Albertus, episcopus Chelmensis 1574. (79.)
Stawinoga z Kosowskiego 1653. (108)
Steinhauser Joannes Beniaminus Vicesupparius Viliciensis 1728 (151.)
Stephanus scultetus de Grabschaw 1377 (5)
Stephanus Gallieus, Civis Cracoviensis, scultetus de Bronowicze 1377. (5.)
Stephanus Johannis Czartkonis, civis Cracoviensis, iudex provincialis in Castro Cracoviensi 1386. (10.)
Stephanus Rex Poloniae 1577. 1578. 1582. (81. 82. 83. 113)
Stigar (Stigarius) Matthias, scabinus de Wyelyczka 1463. 1467. 1468. (26. 37. 70)
Stigarek Joannes, consul Vielicensis 1545. (55.)
Stogneus Comes, venator Calisiensis 1290. (2.)
Strogmanska Regina, consors Adami Skampski 1619 (94.)
Stroza exactio iuris polonici (2)
Strzala Petrus 1588. (88.)
Sudo Petrus, Vice Zupparius Vieliciensis 1665 (108.)
Sulco iudex castri Cracoviensis 1389. (11. 12.)
Sulcowski, Kałuza z Sulcowskiego 1653. (108.)
Surovicza, mons Salis vulgariter dictus Surovicza 1381. (8)
Swanko scultetus de Paczoltowicz 1386. (10.)
Swaszek tutor Antonii Pellificis 1463. (26.)
Swiatkowski area sic vulgo dicta, pertinens ad fundum Dolna góra (109.)
Swiętokrzyska platea ad suburbium Vieliciense.
Swiętosławski Joannes 1609. (93.)
Swincerowa Barbara de Boguszycze 1753. (156)
Syeliczki Jacobus Castellanus Woynicensis 1505. (43.)
Syrzacky Nicolaus, Mansionarius in ecclesia gneznensi 1465. (35.)
Szachowicz Consul Vieliciensis 1737. (142.)
Szafraniec Petrus, Subcamerarius Cracoviensis 1409. (18.)
Szafraniec Petrus Succamerarius 1446. (75)
Szafraniec Stanislaus de Pyesskowa Skala Succamerarius Curiae 1505. (43.)
Szafraniec Petrus de Pyeschkowa Skala Visliciensis castellanus 1505. (43.)
Szafraniec Stanislaus de Pieskowa Skala 1574. (80.) Capitaneus lelowiensis 1588. (88.)
Szarcza Nicolaus de —, 1753. (156)
Szczawinski Jacobus, palatinus brzestensis 1633. (102.)
Szczawinski Simon, palatinus brzestensis 1649. (105.)
Szczerbicz Joannes Aulicus Regis et Advocatus Vieliciensis 1607. 1609. (90 91. 95 120.)
Szembek Johannes de Słupow, supremus Regni cancellarius 1728. (155.)
Szlomowski Stanislaus, archiepiscopus Leopoliensis 1566. (73.)
Szmarzowicze Petrus de — 1465. (36.)
Szołdra (Schołdra) allodium Inussii (11.)
Szołdra Petrus, Consul Vieliciensis 1668. (124.)
Szołdrski Andreas, episcopus Posnaniensis 1649. (105.)
Szwyavenye: notificatio seu manifestatio. (28.)
Szydlowiecz Jacobus de — Thesaurarius Regni 1005. (43.)
Szydłowiec Christoforus de — Castellanus Sandomiriensis, Regni Vicecancellarius 1512. (45. 47.) palatinus et capitaneus Cracoviensis et Regni Cancellarius 1515. 1524. (53. 54.)
Szydłowiec Nicolaus de — Sandomiriensis castellanus et Regni thesaurarius 1515. (53.)
Szymkowski Martinus, Consul Vieliciensis 1737. (143.)
Szyszkowski Martinus, Episcopus Plocensis 1609. (92.)

T.

Tałnos Nicolaus castellanus Samogitiae 1588. (87.)
Tarlo Joannes de Sczekorzowicze, Castellanus Radomiensis 1574 (80.)
Tarnawski Joannes, Referendarius Curiae Régni 1588. (88)
Tarnow obacz Tharnow.
Tarnowski Joannes Regni Vice cancellarius 1750. (140.)
Teczyn obacz Thanczyn.
Tencin obacz Thanczyn
Tenczin obacz Thanczyn.
Tenczyn obacz Thanczyn.
Tęczyn obacz Thanczyn.
Tęczynski obacz Thanczyn.
Tęnczyn obacz Thanczyn.
Thanczyn Johannes de — Castellanus Cracoviensis 1398. 1399. (16. 17.)
Thanczyn Johannes de — Castellanus Cracoviensis 1464. (32.)
Thanczyn Andreas de — palatinus Lublinensis 1515. (53.)
Thanczyn Andreas Comes de — palatinus Lublinensis 1552. (61. 66.)
Thanczyn Stanislaus Comes a — Leopoliensis castellanus 1552. (61 66.)
Thanczyn (Thenczyn) Johannes a — Lublinensis capitaneus 1566. 1574. (73. 80.)
Thanczyn Andreas comes a — Belzensis castellanus 1574. (80.) Wojewoda Bełski 1582. (83.) Cracoviensis palatinus 1588. (87.)
Thanczyn Andreas Comes a — castellanus Visliciensis 1609. (92.)
Thanczyn Johannes a — Tęczynski Palatinus Cracoviensis 1633. (102)
Thanczyn Georgius a (Tęczyn) Ossolinski, Regni Cancellarius 1649. (105.)

Thanczyn Johannes de — Palatinus Cracoviensis 1753. (157.)
Tharnow Johannes de — palatinus Sandomiriensis 1398. (16.)
Tharnow Michael de — Castellanus Woyniciensis 1649. 1664. (32. 105.)
Tharnow Johannes de — Cracoviensis Palatinus 1505. (43.)
Tharnow Johannes de — Palatinus Russiae 1505. (43.)
Tharnow Johannes Comes de — Castellanus Cracoviensis 1552. (60. 66)
Tharnow Spithko de — Siradiensis Palatinus 1552. (60. 66)
Tharnow Stanislaus a — Zawichostiensis castellanus 1552. (61.)
Tharnow Johannes Comes de — Castellanus Voynicensis 1566. (73.)
Tharnow Stanislaus de — castellanus Czechoviensis 1574. (80)
Tharnow Stanislaus Comes de — castellanus Sendomiriensis 1588 (83.)
Theczin obacz Thanczyn.
Thenczin obacz Thanczyn.
Theodricus de Paulicouicz 1384. (9.)
Thomas de Luczicz 1381. (7.)
Thomas Episcopus Cracoviensis 1753. (157.)
Thomiczki Petrus, Episcopus Premisliensis et Regni Vicecancellarius 1515. (53.)
Thomsik heres de Lednicza 1381. (7.)
Thur allodium ante Vyelyczka (10.)
Thyruka de Raczyborzany, Capitaneus Osswanczymiensis 1496. (41.)
Tomicze Johannes de — castellanus Gneznensis 1574. (80.)
Trzebicki Andreas, Elector Episcopus Premisliensis, Regni Vicecancellarius 1655. (106.)
Turowcze łąka przy gościeńcu krakowskim pod Wieliczką (137.)
Tuszynski Johannes 1753. (156)
Tylicki (Tyliczki) Secretarius major Regni, Canonicus Cracoviensis 1588. (88.)
Tylicki Petrus, Refendarius 1595. (89.) Episcopus Cracoviensis 1609. (92.)
Tyoraschcouis area ante Lednicza (12.)

U.

Uchanski Jacobus, Chelmensis episcopus 1552. (60. 66.) Archiepiscopus Gneznensis, Legatus et Primas 1566. (73.) 1574. (79.)
Uchanski Arnolphus, palatinus Plocensis 1566. (73.)
Uchanski Paulus de Sluzewo, Drohobicensis capitaneus 1588. (88.)
Udęba (Vdęba, Udamba) sive Gerasszowo ante Wyelyczkam in terra Cracoviensi (4. 5. 95.)
Ujejski Thomas de Rupniow, Custos Gneznensis 1649. (105.)
Ulmanus Consul Wyelycensis 1393. (13.)
Ursula relicta vidua Johannis Bankel 1463. (26.)

V.

Vansz Nicolaus 1468. (70)
Vapowski Petrus decanus Cathedralis Cracoviensis 1511. 1512. 1515. (44. 45. 46. 48. 50.)
Varsavia (83. 92. 94. 99. 100. 104. 106. 110. 112. 118. 123. 140. 157.)
Vieliczka (Vyelyczka, Wyelyczka) (4. — 27. 32 33. 37. — 42. 44. 45. 46. 48. 50. 54. 55. 57. 60. 62. 66. 67. 68. 70. 72. 74. 81. 82. 83. 89. 90. 91. 94. — 96. 100. 102. 104. 106. 107. 109 112. 119. 124. 133. 134. 144 — 148.)
Vielkiemlini (Wielkiemłyny) (55.)
Virsing Nicolaus, civis cracoviensis 1336, (19.) obacz Werzing.
Vladislaus Rex Poloniae 1386. (10.) 1398. (14 15.)
Vladislaus IV, Rex Poloniae 1633. 1640. 1641. (101. 103. 107. 109. 115.)
Voda Nicolaus, consul Vieliciensis 1454. (27.)
Volowicz Eustachius, Castellanus Trocensis et M. D. L. Vicecancellarius 1574. (79)
Volski Sigismundus de Podhaicze Czernensis Castellanus 1574. (80.)
Voyczyk Stanislaus, consul Vyelyciensis 1545. 1549. (55. 57.)
Voytaschek Andreas, Consul Vieliciensis 1545. 1549. (55. 57)
Vronieczki Venceslaus 1588. (88)
Vyszogroczka de Cracovia 1467. (37.)

W.

Wangrovyecz Andreas, Mansionarius in ecclesia Gneznensi 1465. (35)
Wantrobka Stanislaus de Strzelcze 1464. (32.) Sandecensis Castellanus 1464. (32.)
Warszawa (145.)
Warszycki Stanislaus, castellanus Varsoviensis 1609. (92.)
Waygel scabinus provincialis, Castri Cracoviensis 1512. (48)
Wąsowic sutor 1668. (126.)
Wenceslaus scultetus de Istebnik 1377. (5.)
Wenceslaus Sartor, Consul Wyelyciensis 1393. (13)
Werzing Nicolaus civis Cracoviensis 1336. (19.) dapifer Sandomiriensis 1346. (3) obacz Virsing.
Węzyk Joannes, Archiepiscopus Gneznensis 1633. (102.)
Wieruski Vincentius de Wierussicze, nobilis 1570. (74.)
Wilczko subdapifer Sandomiriensis 1346. (3.)
Wirchoslaus de Sedlicz 1393. (14.)
Wirzbantha Consul de Weliczka 1409. (18.)
Wirzchouicze hereditas (4.)
Wisniowiecki Hieremias Korybut, Russiae Palatinus 1649 (105.)
Wiśniowiecki Xże Janusz, Wojewoda Krakowski 1726. (145.)
Witowski Stanislaus, Castellanus Sandomiriensis 1649. (105.)
Wizdzicze Nicolaus de — 1753. (157.)
Wladislaus obacz Vladislaus.
Wlosiennicza villa super fluvio Wlosienica (60).
Wloston Comes 1290. (2.)
Wodzicki Michael, Procancellarius Regni 1750. (140.)
Wolffowicz Jozeff 1653. (108.)
Wolowicz Eustachius 1609. (93.)
Wolowicz Hyeronymus, Thesaurarius M. D. L. 1609. (93.)
Wolski Stanislaus, Sandomiriensis Castellanus 1566. (73.)
Wolski Nicolaus, episcopus Wladislaviensis 1566. (73)
Wolski Nicolaus de Podhayce, Regni Curiae Marsalcus 1609. (92.)
Wolski Johannes Subdapifer Chencinensis Regis Secretarius 1743. (149.)
Wolucki Petrus, Luceoriensis episcopus 1609. (92.)
Wołczynski Maciej, Sekretarz króla 1649. (108.)
Wołczynski Matthias, Zupparius Vielicensis.
Wołowski Johannes, Varmiensis et Culmensis Canonicus, Secretarius Regis 1670 (123.)
Woyacovavola in terra Sandecensi (4.)

Woyna Benedictus, episcopus Wilnensis 1609. (92.)
Woyneczky Szczęsny, Grodu Oświecimskiego pisarz 1582. (86.)
Woytowicz 1728. (151.)
Wyszyński Antonius, Premisliensis Canonicus, Regis Secretarius 1763. (163).

Z.

Zabawski Stanislaus 1446. (75.)
Zabawski Johannes 1570. (74.)
Zabloczky Albertus, scabinus de Vyelyczka 1467. (37.)
Zaborowski Johannes, praepositus Sandomiriensis 1574. (80.)
Zadzik Jacobus, episcopus Culmensis 1631. 1633. (100. 102.)
Zagoni stadia agroram (13.)
Zagorzinski Albertus, consiliarius Vieliciensis 1574. (78.)
Zakliczyn, (Zacliczin) Johannes Jordan de — castellanus Byecensis 1505. (43.)
Zakliczyn Nicolaus Jordan de—Voynicensis castellanus 1515. (53.)
Zakliczyn Spithko Jordan de — Sandecensis castellanus, Regni Thesaurarius 1552. (61. 66.)
Zakliczyn Spithko Jordan de — et heres in Melstyn Castellanus Cracoviensis 1566. (73.)
Zakrzów Nicolaus de — Castellanus Visliciensis 1447. (42.)
Zaleski Remigius 1619. (94.)
Zamoysky Joannes, supremus Regni cancellarius et Generalis exercituum 1588. (88.)
Zamoysky Georgius, Chelmensis episcopus 1609. (92.)
Zamoysky Johannes, Archiepiscopus Leopoliensis 1609. (92.)
Zamoysky Thomas, de Zamoscie 1633. (102.)
Zaporski Theodor, Kautor Wrocławski 1649. (108.)
Zarzecki Laurencius, Consul Vieliciensis 1668. (126.)
Zasławski Janussius, Palatinus Wolhyniae 1609. (92.)
Zauissius de Oleschicza subiudex Sandomiriensis 1429. (18.)
Zawez Nicolaus, advocatus Cracoviensis 1512. (48.)
Zayączek Petrus, heres de Wirzchowicze 1346. (3.)
Zborowski (Sborowski) Calissiensis Palatinus 1552. (60. 66.)
Zborowski Petrus, Biecensis Castellanus 1566. (73.)
Zebrzidowski Andreas, episcopus Cracoviensis 1552. (60. 66.)
Zebrzidowski Florianus, castellanus Oswiecimensis 1552. (61.)
Zebrzidowski Casparus Calissiensis Palatinus 1574. (79.)
Zebrzidowski Nicolaus, capitaneus Cracoviensis 1588. (88.)
Zebrzydowski Nicolaus palatinus Cracoviensis 1609. (92.)
Zemboczki Joannes, Nobilis 1570. (74.)
Zeronski Petrus de Zeronice 1633. (102.)
Zielęnski 1653. (108.)
Zięb iński Franciscus, praepositus Andreioviensis 1763. (159.)
Zolkiewski Stanislaus, Kiioviensis palatinus 1609. (92.) Regni Cancellarius 1619. (99.)
Zuchalski Josephus, Instigator Officii Castrensis Capitanealis Cracoviensis 1740 (147.)
Zuntak Johannes, Scabinus provincialis Castri Cracoviensis 1512. (48.)

Woyna Benedictus, episcopus Wilnensis 1609. (92.)
Woynoczky Szczęsny, Grodu Oświecimskiego pisarz 1582. (86.)
Woytowicz 1728. (151.)
Wyszyński Antonius, Premisliensis Canonicus, Regis Secretarius 1763. (163.)

Z.

Zabawski Stanislaus 1446. (75.)
Zabawski Johannes 1570. (74.)
Zabłoczky Albertus, scabinus de Vyelyczka 1487. (37.)
Zaborowski Johannes, praepositus Sandomiriensis 1574. (80.)
Zadzik Jacobus, episcopus Culmensis 1631, 1633. (100, 102.)
Zagoni stadia agrorum (13.)
Zagorzinski Albertus, consiliarius Vieliciensis 1574. (78.)
Zakliczyn, (Zaclicziu) Johannes Jordan de — castellanus Byecensis 1505. (43.)
Zakliczyn Nicolaus Jordan de — Voynicensis castellanus 1515. (53.)
Zakliczyn Spithko Jordan de — Sandecensis castellanus, Regni Thesaurarius 1552. (61, 66.)
Zakliczyn Spithko Jordan de — et heres in Melstyn Castellanus Cracoviensis 1566. (73.)
Zakrzów Nicolaus de — Castellanus Vieliciensis 1447. (42.)
Zaleski Remigius 1619. (94.)
Zamoysky Joannes, supremus Regni cancellarius et Generalis exercituum 1588. (88.)
Zamoysky Georgius, Chelmensis episcopus 1609. (92.)
Zamoysky Johannes, Archiepiscopus Leopoliensis 1609. (92.)
Zamoysky Thomas, de Zamoscie 1633. (102.)
Zaporski Theodor, Kantor Wroclawski 1649. (108.)
Zarzecki Laurencius, Consul Vieliciensis 1668. (126.)
Zaslawski Janussius, Palatinus Wolhyniae 1609. (92.)
Zauissius de Oleschicza subludex Sandomiriensis 1429. (18.)
Zawez Nicolaus, advocatus Cracoviensis 1512. (48.)
Zaygczek Petrus, heres de Wirzchowicze 1346. (3.)
Zborowski (Sborowski) Calissiensis Palatinus 1552. (60, 66.)
Zborowski Petrus, Biecensis Castellanus 1566. (73.)
Zebrzidowski Andreas, episcopus Cracoviensis 1552. (66, 66.)
Zebrzidowski Florianus, castellanus Oswiecimensis 1552. (61.)
Zebrzidowski Casparus Calissiensis Palatinus 1574. (79.)
Zebrzidowski Nicolaus, capitaneus Cracoviensis 1588. (88.)
Zebrzydowski Nicolaus palatinus Cracoviensis 1609. (92.)
Zembocki Joannes, Nobilis 1570. (74.)
Zeronski Petrus de Zeronice 1633. (102.)
Zielenski 1653. (108.)
Zigoiński Franciscus, praepositus Andreioviensis 1763. (159.)
Zolkiewski Stanislaus, Kiioviensis palatinus 1609. (92.) Regni Cancellarius 1619. (99.)
Zuchalski Josephus, Instigator Officii Castrensis Capitanealis Cracoviensis 1740. (147.)
Zuntak Johannes, Scabinus provincialis Castri Cracoviensis 1512. (48.)

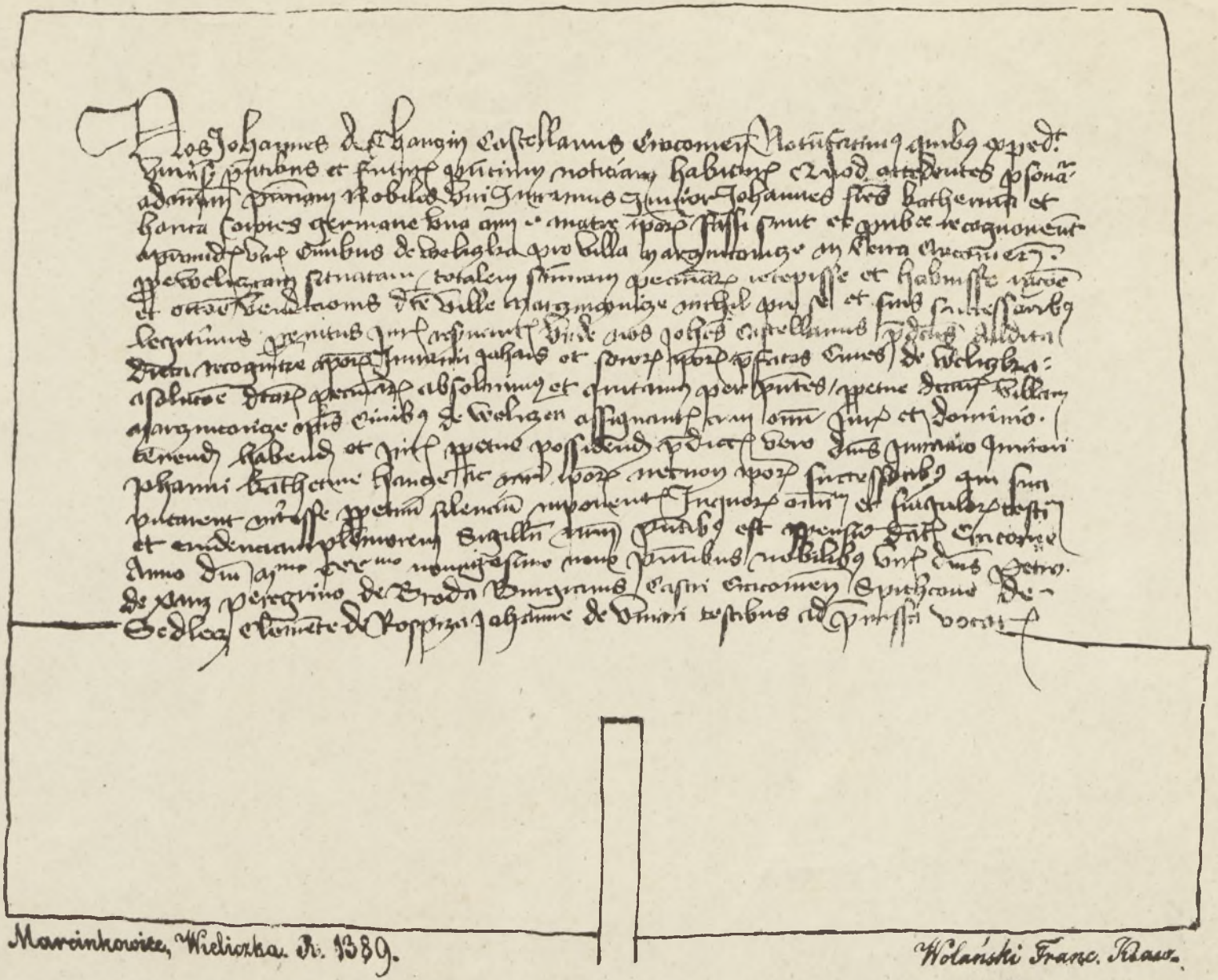

Nos Johannes de Changin Castellanus Cracoviensis Notum facimus quibus expedit
universis presentibus et futuris presentium notitiam habituris Quod attendentes personarum
ad omnium presentiam nobilis viri Juramus Junior Johannes fratres Katherina et
Hanna sorores germane una cum matre ipsorum fassi sunt et publice recognoverunt
apud nos viris civibus de Weliczka pro villa Marcinkowice in Terra Cracoviensi
pro Weliczkam situatam totalem summam pecuniarum recepisse et habuisse ratione
et occasione venditionis dicte ville Marcinkowice nichil pro se et suis successoribus
legitimis pertinentibus juris reservantes Unde nos Johannes Castellanus predictus audita
dicta recognitione apud Juramum Johannis et sororum ipsorum prefatos cives de Weliczka
a solutione dictarum pecuniarum absolvimus et quitamus per presentes perpetue dictam villam
Marcinkowice opus civibus de Weliczka assignantes cum omni jure et dominio
tenendum habendum et jure perpetue possidendum predictis vero dominis Juramo Juniori
Johanni Katherine Hanne ac eorum ipsorum necnon ipsorum successoribus qui sua
putarent interesse perpetuum silentium imponentes Inquorum omnium et singulorum testium
et evidentiam plenioremque sigillum nostrum presentibus est appensio Datum Cracovie
Anno Domini millesimo CCCLXXXIX nonagesimo nono presentibus nobilibus viris dominis Petro
de Xanz Peregrino de Broda Burgrabio Castri Cracoviensis Spichcone de
Sedlecz Clemente de Rospiza Johanne de Vinari testibus ad premissa vocatis

Marcinkowice, Wieliczka. R. 1389.

Wolański Franc. Kraw.

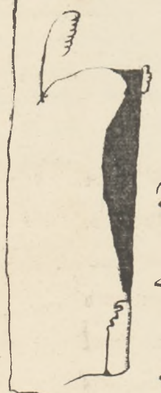

In nomine domini amen. Quoniam humana labilia et cuncta mortalium memoria nisi scripture testimonio fuerit roborata facile elabitur et in oblivionis tenebras relabitur ideo nos Boleslaus secundus Primus Dei gra Dux Polonie et Cracovie Dux Russorum Facimus omnibus tam presentibus quam futuris Presentem paginam inspecturis quod Jescho et Hyssimboldus Comites intra nostros fines nostrique Baronum presentia nobis super locatione Civitatis Dei Magni Sale Jure Principis fratris nostri Leszki Dei gra quondam Ducis Cracovie et Sandomirie Privilegium ostenderunt ubi Nos imago Henrici Dei gracia Dux Slesie Comitis et Sandomirie Principis Privilegium quod Jescho et Hyssimboldo fratribus dedimus Civitatem nostram Magni Sale Jure Francorum collocandam Domos ipsis tunc locationis ibidem Quatuor Mansos magnos liberos Propascuis Pecoris prefati Fundum Civitatis omnia Macella Carnium Scampna Panum et Sutorie Stubas quoque Balneatores quotcunque providum Civium voluerint potuerint edificare [illegible] Civium de Judicio et Sextam Curiam in Civitate Camificum etiam sive curiam Juxta Pecora macellabuntur Hec [illegible] cum suis posteris imperpetuum liberi possidebunt Adicientes ipsis [illegible] quicquid et cumulatius dictum fuit sive status qui infra spacium medii Oddiari inveniuntur distantes a dicta Civitate suas locare volunt nullas jure theutonico quod Dicti Jescho et Hyssimboldus nunc sive locationis tempore bonis debeant optinere Insuper damus eisdem Jeschoni et Hyssimboldo ut nullus Macella Carnium Scampna Panum ut Sutorie sive stubas balneatores edificare debeat Civitate imprecta abbatie Predicte Jeschonis et Hyssimboldi voluntate pia et assensu Et quia ad dampna nostra Civitatem advenas homines Fluvium Admanedum Dam et Gedim ubi commorantibus abominabiles solucionibus exactionibus et suetis adata prelevarium quas annone plena et omnimodam libertatem Volentes nichilominus et dicta Civitas Cracovie incole abominabiles ungaros et pangaros Jurisdictionem delicti amaras diproos diprevod diproduosue diserca abopole abouc duacra et decima tractate ut quocunque nocte censeantur immunes pmaneant imperpetuum et exempti Nos igitur statuta fratris nostri pie memorie Lesconis reformare cupientes Dotem donacionem et locationem Jeschonis et Hyssimboldo et eorum successoribus iure hereditario imperpetuum confirmamus Et ut predicti fratres Jescho et Hyssimboldus etiam pro aliqua lucri solenitate pensantes eorum fidelia gratuita et eorum peticionem circa predictam Civitatem nimirum reformare cupientes adicimus eis de gratia nostra spiritu et eorum posteris pretio omni septimana bancum Salis de suppa liberum sive vendendi seu etiam quocunque libet deducendi Et hereditatem Boreth Volgraue nuncupatam prefate Civitati Jugum pascuatura cum pratis et omnibus pertinenciis ipsis et eorum successoribus sit omni exactione et cunctis Jurisdictionibus imperpetuum libere possidendam Ac etiam volumus ut incole predicte Civitatis pacis et treuge Comitis et Sandomirie civitatem transeuntes abominabiles exactiones theolonea penitus sint exempti Insuper volumus ut sectores sales et coctores predicti loci coram Judicibus plenarie respondeant Civitatis Et ut nostra confirmatio pariter et donatio pretio immobilis pfatis presentem paginam nostri sigilli munimine duximus confirmandam Presentibus his testibus Comite Sycolao Palatino Cracovien Comite Wlostone Comite Zbigneo Venatore Lublinen Comite Alberto aduocato Cracovien Gerasio Cive Cracovien et alijs quam plurimis fide dignis Datum Cracovie anno Dni M CC Nonagesimo primo Gisleri Sexti Cracovien Judicis beati Jacobi apti

Wieliczka. Nr. 1280.

Wolański Franciss. Rawscy.

In nomine dñi amen. Ne res gestas coram Regum magnificencia abolear possit tpm. opportunum est vt eas roboret solempnis tradicio tradi. Ego nos Kazimirus dei gracia Rex Polonie. Iuxta fratrum Cracovie. Sandomirie. Syradie. Lancicie Cuyauie pomoranieq; dux et heres. Universorum notam. tam presencium quam futurorum publice profitemur declaramus. Quod accedens ad nostram. et Baronum nostrorum presencia discretus. vir. Petrus dictus Zapotek. heres de Winchowitze. fidelis meus et corpe existens non expulsus. nec coactus nec aliquo meru aut dolo circumventus. sed de bona et matura deliberacione sua animi. totam suam partem qua habuit in Cunicz. cum omnib; et singulis pertinenciis. vsibus. fructibus. redditibus censibus. pratis. pascuis et omnibus quibuslibet aliis ad eandem partem spectantibus. que in suis metis et finibus eadem pars tocius possessionis extenditur. est distincta et limitata. cum toto iure et dominio. in perpetuum pro se et suis amicis et quibuscunq; quibuslibet reseruando. duo nobili viro Nicolao dicto Sandomiry de Wezina. ac duabus Cracovien. pro area cum domo et orto eidem adiacenti in magno sale. Ciuitate. que Welyczka volgariter nuncupatur. et pro septuaginta marcis grossorum Pragensium. quod signum Otto grossi. pro marca qualibet computatis. vendidit libere coram nobis a se. et a suis omnib; fratribus et amicis resignauit. eidem duo Nicolao. et per eum suis veris heredibz. et successoribus legitimis. hereditarie in perpetuum tenendam. habendam. donandam. vendendam. ymmutandam ac possidendam. pro sua et suorum posterorum voluntate quemlibet. Pro quo nobis preces multimodas. cruraq; pars obtulerunt vt eandem vendicionem. emptionem et resignacionem inter ipsos rite factam. dignaremur confirmare. Nos itaq; ipsorum precibus iustis et digne fauorabilibus inclinati. Vendicionem predictam. et emptionem ratam et gratam habentes. ipsam ad metimus. et de mera. ac solita nostre Regie maiestatis benignitate. approbamus. ratificamus. et gratanter confirmamus. dantes prefato domino Nicolao. et suis progenitis presentem literam. nro Regio sigillo munitam. in robur et testimonium perpetue firmitatis. Actum apud Oracouam. in Crastino beati Martini Epi et confess. Anno domini millesimo Trecentesimo Quadragesimo Sexto. Presentibus hijs testibus viris fidelibus. videlicet Ebingneo Cancellario Cracovien. Andrea Custode. Johanne Castellano. Henrico Sub Camerario Wolfkone et Subdapifero Sandomiriensibus. Petro Nadzia Cracovien. ac aliis multis fidedignis. Datum per manus dicti Ebingnei Cancellarij prenotati. Pro sigillum autem nre Notarius hoc priuilegium scripsit.

Kurnice, Wielicka. A. 1346.

Wolański Franc. Kawecz.

Cracovie Sandomirie Cyradie Lancicie Cuyauie Pomoranie Russieq dns z heres Rotaci bnlisq cum pdcm quam plenius pmisq declaramus Quod gsiderans
z inspectis fidelib⁹ nris nob⁹ per nobilem bnm plonam hedem de Drussebo etc Sandecq exhibitis fidē z impsq dare dno exhibendis hoz ytē manu
cu gnuc hoīdū spūs ytē hoīs hospitale Gangetes infrascriptas vidz Wyszobarwka Polony z Kanchy in cta Sandecq pdcā z Bambia sine Gonyssolo auce lē-
gitam in cta Cracouie sitatas de Jure polonico alias inibi obtinuo in Jus thowtū q Sredey duce trussenno ytē ibidem dinatq. Remouentes ibidem oīa
iura polonicalia modos z gsuetudines bnisas que ytē Jus theutonicū sepissime pbac exsecuort Eximimus insup absoluimus z ytē liberamus Scolares z oīes
Jncolas hedificū ptēq ab omib⁹ inib⁹ iudicib⁹ ciuilib⁹ pcib⁹ z penis omiū palatinoz Castellanoz Judicum Subiudicum regni nri z mīsterialiū eozdem
cta. Ad coram ytis vel coz aliquo pro qlibet causa ante magnis z parvis ptea siue pagines hominū mediū mebroz mutilationis z alijs qlibet causis minus
videre aut aliquas penas solue tenebunt nisi Jncole dilect ptēq coram Scolecis ytis. Scolis vero coram dno ytē aut coram nob⁹ vel iudice nro gnali
Ducatus per totū ei⁹ Regnū nro muniant circa fluuiū cui de se quemlibet sno michomio nre Ordeq ende sine assit Jncausis aut similib⁹ z capitā
libus sigillū exhibeas Scolecis dilectis ytēq z sabinus ad hoc deputatis z locatis finiendi iudicandi punicdi z dempt⁹ plenariā potestatē z omnodam gadmq facultatem pre
ytis Jus theutonicū in suis finibus pactis z articulis posuimus z reqrimus In cuius rei testimoniū Sigillū nrū presentib⁹ est appensum Datum Cracouie in crastino ba stanislai
martiris Anno dni millesimo trecentesimo sexagesimo tercio. Presentib⁹ Andrea palatino Andrea Subiudice duce Floriano Camerario Gallicia. Sobimoy Cancellario Bodzanta pincerna
gnali Dobeslao de Lanczbolo z alijs multis fidedignis. Date per manus hoīs bur dni Janussij Cancellarij nri dilect. Sanctū aut per Jacobū notariū Curie nre.

Sieradzkie albo Udalya, Kraty, Potom, Wojakowawola. R. 1363.

Woluński Franc. Xawery.

In Nos Stephanus Gallicus Civis Cracoviensis necnon Scultetus de Brunowice Polonicali prout Judex seu
advocatus supremi Judicii Juris Theutonici in Castro Cracoviensi per magnificum Principem dominum Lodwigum dei gratia Regem
Poloniae Ungariaeque Illustrem ad hoc specialiter deputatus una cum Scabinis eiusdem Judicii infra scriptis
Notum facimus per presentes quibus expedit universis Quod cum feria sexta ipso die beati Marcelli martyris gloriosi Judicium
per Nos fuisset bannitum et more solito ritus celebratum coram quo Judicio constitutus providus vir
Martinus Floriani fassus est et publice recognovit per Consules de Weliczka pecuniam quam sibi tenebantur
pro hereditate dicta et Gerawdamba et Gerashaw nuncupata sita ante eandem civitatem Weliczka et lo
cata sibi fore persolutam de [illegible] denarios usque ad ultimum integraliter et complete cuiusquidem pecunie ratione idem
Martinus Floriani [illegible] cum tota universitate de ibidem tunc coram nobis restituit liberos et solu
tos publice et expresse resignans et assignans totalem possessionem in dicta hereditate cum Jure omni et domino
prenotatis Consulibus et eorum successoribus prout solus tenuit et possidebat hereditarie perpetuis temporibus
duraturis Nos vero considerantes per ipsos Consules dicte pecunie solutionem et satisfactionem Martino
premisso per ipsumque Martinum prefate hereditatis dictis Consulibus resignationem ratas et gratas habentes pre
tibi nostri Judicii confirmamus ratificamus et approbamus In cuius rei testimonium excellens Sigillum Illustrissimi domini
Regis predicti quo utimur specialiter ex demandato ipsius presentibus est appensum Actum et datum Cracovie in
Castro die quo supra Sub anno domini millesimo CCCCmo Septuagesimo Septimo presentibus
his famosis viris Stephano de Crabshaw Martino de Lubecza Stanislao de Glogozow Petro de
Cosarz de Slomnik Wenceslao de Istebnik Scultetis Dynkowe et Johanne Jagerdorf Civibus
Cracoviensibus ac omnibus Juratis et aliis multis fidedignis

Geraszów, Udaba, Wieliczka. R. 1377.

Wolański Franc. Ksawery

Nos Dirgomir[us] mudo et Andreas subiudex g[e]rales hui[us] civ[itat]is Notum facim[us] om[n]ib[us] et singlis quib[us] expedit p[rese]ntes inspecturis Quod[a]m proc[es]
huiusmodi sedebam[us] pro tribunali in castro quo g[e]rali decretis admittim[us] nuncios assessor[is] p[ri]uatim prouid[i] viri ayarteh mat[ei] alias Floriani burgauarii
de Nicolomicz sanam mente pud[i]c[i]a et corpore existens non ductus nec coactus sed mera sua ac spontanea uoluntate p[ro]uide[n]s suam p[re]dictam
hereditat[em] suam tam in ciuitate Velicze quam dab[ilem] sic inquantum sibi expirat nacione ytmgnicay put ipsa p[re]dicta hereditat[em] p[re]fata in suis limitib[us]
et g[e]niciis antiquitus est distincta et limitata prout ipse solus uidit et habuit omnibus prout se suis legatariis dominis ibidem uel
uando cum omnib[us] censib[us] qui ibidem sunt et imposterum possint adinueniri tam in domib[us] fori quam curtibus edificiis orreor[um]
fossat[is] et aliis omnib[us] et singlis quib[us]cunq[ue] nominib[us] censeant[ur] prouidis ac famosis viris .. Consulib[us] et tote communitati ciuili ibidem de ve
licza pro centum quadringenta marc[is] grossor[um] in regno polonie decurrentium unum polonicale quadringinta octo grossos fraccati nec ac mao-
nabiliter vendidit et titulo hereditar[io] p[er]petue resignauit et michilom[us] honestus vir Nicolaus heres de Praborsco mat[ei] Flor[ian]i p[re]fati sicut
g[e]nuam eiusdem ayarti vendicionem et emcionem eandem uolens impedire aliquam p[re]dictam hereditat[em] p[re]fatam se proximiorem esse
racione asserebat ipsos prudes uiros ac honestos .. consules et ciues de Velicza coram pro eadem p[re]dicta hereditat[e] procurant
quo ipse et termino predicte mat[ei] ipsum Nicolaum .. Consules ac ciues p[re]fatos ipse Nicolaus quod dilhoc secto duo quinquagena diem
mutauit in sempiternum et demum honesta ac generosa dna dna Katrina relicta eiusdem Nicolai cum armis suis seu quib[us] Nicolaus
eiusdem vz Nicolaus Stanislaus michaele et Katherina heredib[us] de Praborsco coram eandem prosequi uolentes ipsos .. consules et ciues
de Velicza pro eadem p[re]dicta hereditat[e] p[re]fata iudiciali conuenire prouocauerunt quo termino ipsi positio et assigno exquestione mo
ta per ipsos ipsi eidem honesti ac famosi viri .. Consules et ciues intercommuni petentium eandem vz. et emcionis nomine
grossos quos pretexit hereditat[is] dederunt quarundam ipsis reddi et exsolui a heredib[us] p[re]fati p[re]dicti et michilom[i] ipsa dna p[re]fata
dna Katrina cum filiis suis p[re]nominat[is] fori factum et contractum mat[ei] eiusdem ayarti et ipsos famosos ac honestos viros ..
consules et ciues sepefatos pub[lic]e et manifeste et petitum eandem recepisse recognouit Nos vero de earum[dem] consensu eas-
dem denariorum grossor[um] p[re]fatos per ipsam ayartum receptas eisdem prudib[us] viris .. Consulib[us] a cunct[is] p[re]fati qui pro tunc
fuerunt in p[re]sen[ti] diem et annum p[re]sentem a date exsolucionis eorum ostensis quib[us] exsoluit eadem predicta habeant possint[et] alias solucionis p[re]dictas
easdem minime habuerint coram ipsis .. consulib[us] et cunct[is] p[re]fati p[re]dicti hereditat[em] eandem dominio cum toto et cum hereditatis
ac pertinenciis adiudicam[us] tenendam habendam extirpandam p. ipsos .. consules et ciues p[re]fatos prout ipsis et suis successoribus
consulibus et ciuibus p[re]dictis libere uoluntat[e] fuerit contendum ipsis dnis Katrine nicolao Stanislao michaeli et katherine
p[re]fat[is] de questione finis pretium sitientium in pacientes Quam vero testimonium eius sigilli quod[am] fuit appensum Datum et actum fuit
in castro sancti Ladislai anno dni ab incarnacione millesimo trecentesimo nono quinquagesimo dnico . Valente castello dobrensi palatio dobrogostensi .
Decano assignante subcamerario Bodzanta procuratore emcionis Valente palatio Lancicensi et aliis fidedignis ..)

Udeba, Wieliczka. R. 1379.

Wolański Franc. Xsaw.

In nomine domini amen. Anno eiusdem millesimo trecentesimo nonagesimo primo. Cum humanarum rerum cursus gestorum quasi instabilitatem patiatur nisi certis literarum apicibus [illegible]
testimonio cum fidedigno [illegible] Nos Ladislaus dei gracia Rex Hungarie [illegible] Dalmacie Croacie [illegible] Ad universorum et singulorum
[illegible] et [illegible] notitiam volumus devenire. Et accedens ad nras [illegible] baronum et nobilium [illegible] Nicolaus dictus Gyss
kra. civis de Wyelyczka, sanus mente et corpore existens, non compulsus non coactus, nec aliquo [illegible] fraudis circumventus, sed animo deliberato, habito
consilio amicorum suorum maturo, Nobili viro Duo Hanconi heredi de Zalhizino, vendidit duos famulos vulgariter otrolii ibidem in Wyelyczka
cum agrestero [illegible] in quorum talis vulgariter dicitur Obrumicza. et jure hereditali, sibi et suis legitimis successoribus. cum omni libertate jure et domi
nio. quemadmodum [illegible] et sui predecessores legitimi tenuerunt et possederunt. medietatem ipse et suis successoribus. jure autem dominii in predictis duobus
famulis vulgariter otrolii resignando, pro octuaginta marcis grossorum pragen. nunc polonicalis. quadraginta octo grossos pro qualibet marca
computando. ipse predictus dominus Hanco [illegible] jure hereditario. ac titulo vendicionis. prout resignant, ac eadem renunciant cum omnibus utilibus
valentibus. fructibus. redditibus. proventibus. et obvencionibus quibuscunque que nunc sunt. seu imposterum possint quomodolibet. videndos. tenendos. dimittendos. alienan
dos legitimos, prout melius tempibus dictos duos famulos alias otrolii vendendos. habendos. possidendos. regendos. tenendos. dimittendos. alienan
dos. et quolibet pro libito sue. et suorum successorum legitimorum voluntatis. commutandos. Quam quidem. emptionem. vendicionem et resignacionem
[illegible] Nicolaum dicti Gyssko. et Hanconem de Zalhizino. sic habitam. et factam. de solita mea clemencia regie magestatis. gratam. gratam
habentes atque firmam. approbamus. declaramus. ratificamus. gratificamus. ac tenore presencium confirmamus. Harum quibus sigillum no
strum est appensum testimonio literarum. Datum Cracovie. anno domini millesimo trecentesimo nonagesimo primo. Presentibus gloriosis domino domino Wenceslao
Boyssiacy. Petro castellano Wyalogostacen. Anizone de Strzala. et aliis multis nostris fidelibus fidedignis. Datum per manus venerabilis pa
ter Johannis Radliche Cancellarii supremi Regni nri [illegible] predicti.

Wolański Franc. Kraw.

Wielicz. R. 1381.

+

Nos Drogomirus Judex et Andreas Subiudex generalis terre Cracoviensis notum facimus quibus expedit universis
presentem literam inspecturis quod cum pro tribunali sedebamus Accedens ad nostram nostrorumque assessorum presentiam
nobilis vir Thomsik heres de Lednicza non compulsus nec coactus neque aliquo dolo circumventus sed
sanus mente pariter et corpore existens duos ortos cum agris ex a tergo eis adiunctis cum omni
iure seu dominio ac aliis omnibus pertinentiis ad eosdem spectantibus quibuscumque nominibus censeantur
sitos circa civitatem Veliczcam honestis viris consulibus totique communitati in civitate Weliczca pro
triginta marcis grossorum pragensium mundi polonicalis qualibus marca per quadraginta octo grossos
computando rite et rationabiliter vendidit et coram nobis voluntarie et nostre hereditario perpetuo resignavit
nos vero eandem vendicionem et resignacionem ratam habentes atque firmam roboramus ratificamus sigillorum
que nostrorum appensione presentem literam munientes Actum et datum Cracovie feria tercia proxima post diem beati
Jacobi apostoli anno domini millesimo trecentesimo octuagesimo primo presentibus hiis testibus Andrea de
Moorsko Clemente de Chotlicz Jacussio de Czichana Thoma de Lenczicz heredibus Michaele Andrea
camerariis nostris et aliis multis personis fidedignis

1381. nobilis Tomsik heres [de] Lednica civitati Wieliczka vendit duos hortos
pro 30 marc. grossorum
marca = 48 gross.

Lednica, Wieliczka. R. 1381.

Wolański Franc. Kraw.

Lednica, Wieliczka. A. 1384.

Wolański Franc. Kraw.

Nos Stephanus Johannis Czarthconis Civis Cracomen. prout Judex seu Advocatus
provincialis supremi Judicii Juris Theutonici in Castro Cracomen. Per magnificum principem dnm Wola-
dysslaum Regem Polonie Illustrem ad id specialiter deputatus. Una cum stabinis eiusdem Judicii infrascriptis
notum facimus universis presentibus quibus expedit protestantes. Quod cum feria quinta post festum beati Jacobi apostoli Judicium
per nos fuisset vacantem et more consueto contestatum, coram quo Judicio accedens personaliter famosus vir Johannes
paulini medie partis advocatus Advocatus in Civitate Welizen. non compulsus non coactus neque aliquo
dolo circumventus sed sanus mente et corpore ex certa animi sui deliberacione famose dne Katherine
consorti sue legitime racione dotalicii. Allodium Thur sic nuncupatum ante Veliczcam situatum quem nuper
suis pecuniis veris ac iustis comparavit, legavit, donavit et prout melius potuit deputavit et resignavit
per ipsam tenendum habendum regendum perpetuis temporibus possidendum necnon in usus proprios convertendum.
Incuius rei testimonium Sigillum regale quo in Judicio predicto ex consuetudine utimur presentibus
est appensum. Actum et datum in Castro Cracomen. die quo supra Sub anno domini millesimo trecen-
tesimo octuagesimo sexto presentibus hiis testibus ac Juratis Dynkone et Jacobo Civibus Cracomensibus
Janussio advocato de Wolwranowo, Stanislao de Glogoczow, Miroslao de Czubrowicz, Nicolao de Czao-
wicz et Swankone de Paczoltowicz Scultetis et aliis multis fidedignis ac honestis.

Turówka, Wieliczka. R. 1386.

Wolański Franc. Kraw.

Lednica, Wieliczka. R. 1389.

Wolański Franc. Kraw.

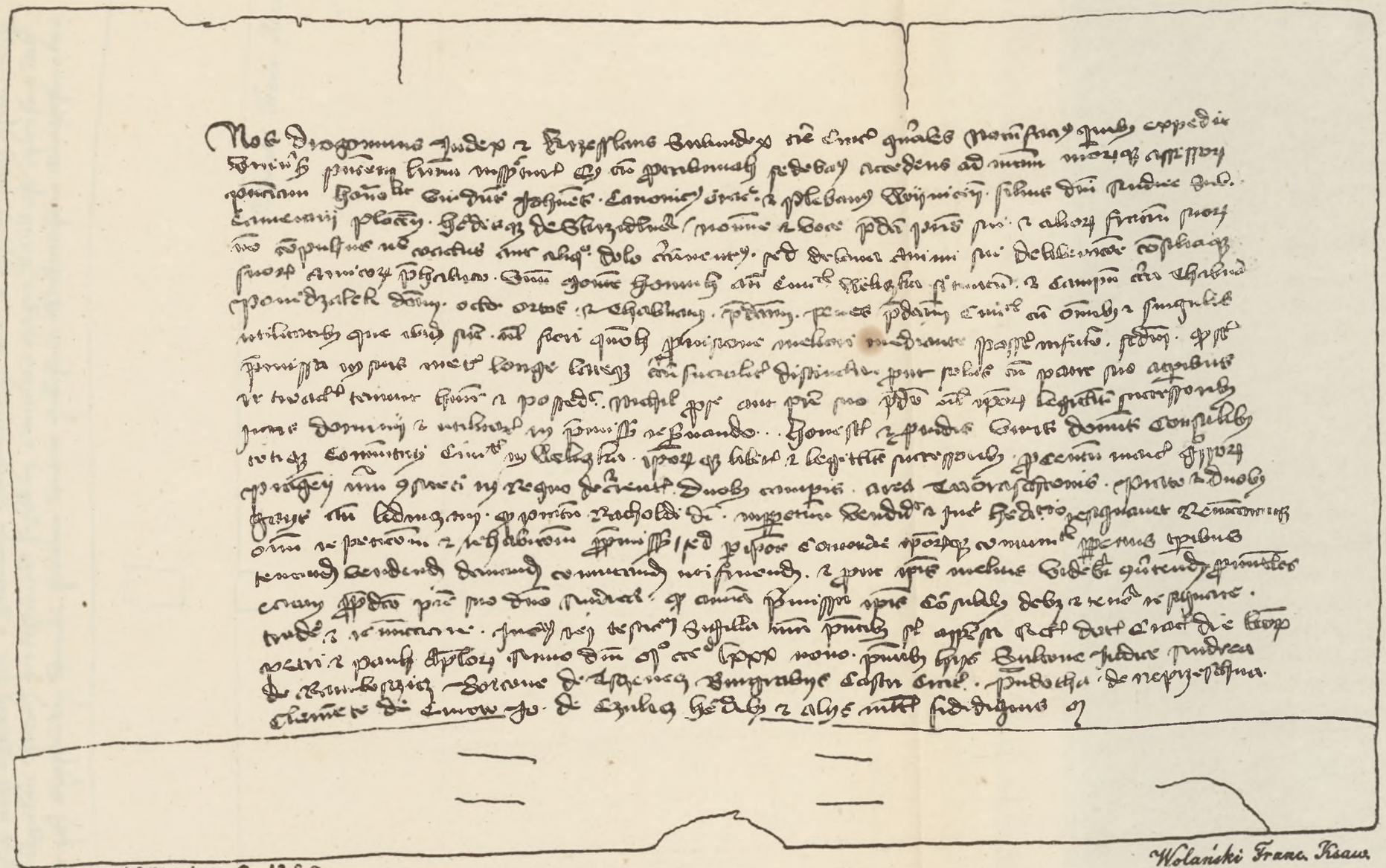

Wolański Franc. Kraw.

Zadnica, Wieliczka. R. 1389.

Nos Consules Weliczien. vz. Vlmanus. Nicolaus Sartor. Jenco Coquus. Andreas Oleschny et Sartor Wences
slaus vnatu Communitati totius Ciuitatis predicte Weliczie. Recognoscimus vniuersis presentibus et futuris horum noticiam habi
turis. Quod fecimus cambium seu commutacionem cum dno Jeschone herede de Marcinkowicze. Itaque quod nos dedimus prefato
dno Jeschoni vnam Nywam dictam Merklowcam prope Weliczam situatam cum omni iure sicuti nos vero tenuimus per quandam tha
bernam Rospandie dicta. Etiam nos promittimus de eadem Merklosa aduocato Weliczien. censum vnius fertonis ad decimo
annis solvere et expiare. Tali igitur conditione interposita quod sepe dictus dnus Jescho cum successoribus suis legitimis
non habet tabernam in dicta Merklosca neque in gadibus seu in granicis Marcinkowicze nunc et in eiusdem ullam construere neque
edificare neque sui successores legitimi. Intuitus vero testimonium sigillum Ciuitatis Magni Salis est apensum datum
et actum proxima feria quarta post Epyfaniam domini sub anno domini millesimo Trecentesimo Nonagesimo tercio

Marcinkowice, Wieliczka. R. 1393.

Wolański Franc. Ksaw.

Marcinkowice, Wieliczka. Rok 1393.

Wolański Franc. Ksawery.

Marcinkowice, Wieliczka. R. 1398.

Wolański Franc. Kraw.

In nomine domini Amen Wladislaus dei gracia Rex Polonie necnon Cracouie Sandomirie Cuiavie Lithuanie Princeps Supremus Pomeranie Russiq; Dux et heres etc. Ad perpetuam rei memoriam Significamus tam presentibus quam futuris quibus expedit premissis presentium notitiam habituris Quod ob complacencias et grata seruitiorum merita fidelium nostrorum Ciuium Incolarumq; Ciuitatis nre Belicen quibus ydem maiestati nre prompta solicitudine plurimum complacere meruerunt et adhuc continuato fidelitatis studio nitis sustulis munificentie nre se beneplacita poterunt continuo reddere promptiores Quorum intuitu aspirantes eosdem Ciues specialium graciarum prerogatiuis fauoribus Volentesq; dicte Ciuitatis nre Belicen conditionem et ampliacionem ereccionem melioremq; de temporibus felicis nre regiminis felicia crescat incrementa Unde Ciuitati nre Belicen Villam nram Marcinkowice pre eadem Ciuitatem Belicen Sitam quam nuper ab heredibus de Cralice emimus cum omnibus eiusdem Ville habitatibus prouentibus redditibus fructibus Agris Pratis Campis pascuis Siluis Nemoribus riuulis Gagys Quercetis Virgultis Rubetis Venationibus Aucupationibus Aquis et earum decursibus Piscinis piscaturis Molendinis emolimentis Stagnis paludibus Vallibus et agrorum ac cumbusius aliis obuencionibus prouentibus et appendiciis ac iuribus pertinentibus et dominijs premissis adiacens Villam Marcinkowice quomodolibet respectantibus quibuscunq; nominibus appellentur nichil penitus excludendo prout eandem Villam ipsius Ciuitatis nre Belicen habuit hactenus et possedit quam eciam memoratam Villam in suis metis Granicijs et Gadibus ab antiquo longe late et diffusiue aliter est distincta et clarius limitata Damus donamus assignamus ascribimus mutuamus damus conferimus et donamus donacione perpetua et irrecuocabili pretextu temporibus renouentibus in eadem Villa omnes modos et consuetudines premissas Ciuitatibus nris Ciuitatis Belicen obtinentibus quemq; Villam ad presentem et ydemptitatem iuris Ciuitatis pertinentes adiacentes per Ciues et incolas premissos respective Ciuitatis Belicen tenendam habendam disponendam et pacifice perpetuo possidendam ita tamen qd ipi Ciues Belicen in eadem Villa Marcinkowice Agros Mansos seu laneos mensis agri Burgen dinoscit debent ipsa quoq; Villa Marcinkowice eodem iure gaudere debet et ea subiacere quo Ciuitas Belicen pera nos gaudet et potest. Ceterum decernimus qd memorati Ciues tam Belicen de quolibet Manso seu laneo Agrorum date Ville Marcinkowice per duas Marcas pro Censu in quos festo Beati Martini Confessoris omnibus et singulis Annis nobis et successoribus nris solui pertinus temporibus tenebuntur Racione ius fundacionis Ville Marcinkowice predicte pretactus Ciuibus Belicen ab omnibus Censibus quos nobis in festo bti Martini de Lanes et Agris de Ville Marcinkowice de Anno presenti solui debent ad spacium duorum Annorum integrorum duodecim a festo bti Martini Confessoris prime nunc venturo usq; ad aliud festum eiusdem bti Martini Anni futuri plenarie damus et concedimus facultatem Harum quibus sigillum nrum est appensum testimonio litterarum Date Cracouie Sabbato proximo post diem Assumpcionis Beate Marie Virginis gloriose Anno Domini Millesimo Trecentesimo Nonagesimo Octauo Ruibus hijs Johanne de Thangyr Castellano Cracouien Johanne de Tharnow Sandomirien Sandiuogio Kalissien Johanne Leganza Lanciden palatinis Cristino de Ostrow Sandomirien et Petro Kmythe Lublinien Castellanis aliisq; fidelibus fidedignis Datum per manus Nicolai Elect Poznanien nobis fauet dilecti

adhuc eidem Burggrauio Castellano

Wolański fec. Kraków.

Marcinkowice, Wieliczka. R. 1398.

Nos Johannes de Oleschnicza Judex et Sobeslaus de Coschczice Subiudex Terre Cracoviensis generalis/
Significamus quibus expedit universis presentibus et futuris presencium noticiam habituris/ Quod cum
honesta Dorothea consors Georgii dicti Czacz de Cracovia prudentes Jacussium alias Kabrusch
Andream dictum Pecz. Andream Oleschni Johannem Belczski consules antiquos. Casperum
Wirzbancham/ Andream dictum Bankel et Johannem Sartorem consules anni presentis pro quibusdam
redditibus novem cum medio grossorum racione cuiusdam officii fabrilis vulgariter Ostrzyszewo ad
judicium ultimum citatos traxisset in causam/ causaque ipsa in multos et varios terminos judiciales
voluebatur/ Tandem ultimo peremptorie termino et finali predicti consules antiqui et anni
presentis de Weliczka sepefatam Dorotheam pro dictis redditibus novem cum medio grossorum superius
expressorum probantes rem judicatam per litteram Strenui militis domini Petri Szaffranecz Sub Camerarii
Cracoviensis a septem annis prout querulatum est temporibus perpetuis evasisse nostra diffinitiva sententia
mediante/ [illegible] quibus sigilla nostra appensa sunt testimonio littarum actum et datum
Cracovie post dominicam letare feria secunda tempore domini Regis sub anno incarnacionis domini millesimo
Quadringentesimo nono/ presentibus his dominis Johanne Castellano Cracoviensi Petro Cracoviensi Cristino
Sandomiriensi Johanne Lancicensi Jacobo Siradiensi Pallatinis Michaele Lublinensi Castellanis et aliis fidedignis

Wieliczka. R. 1409.

Wolański Franc. Ksaw.

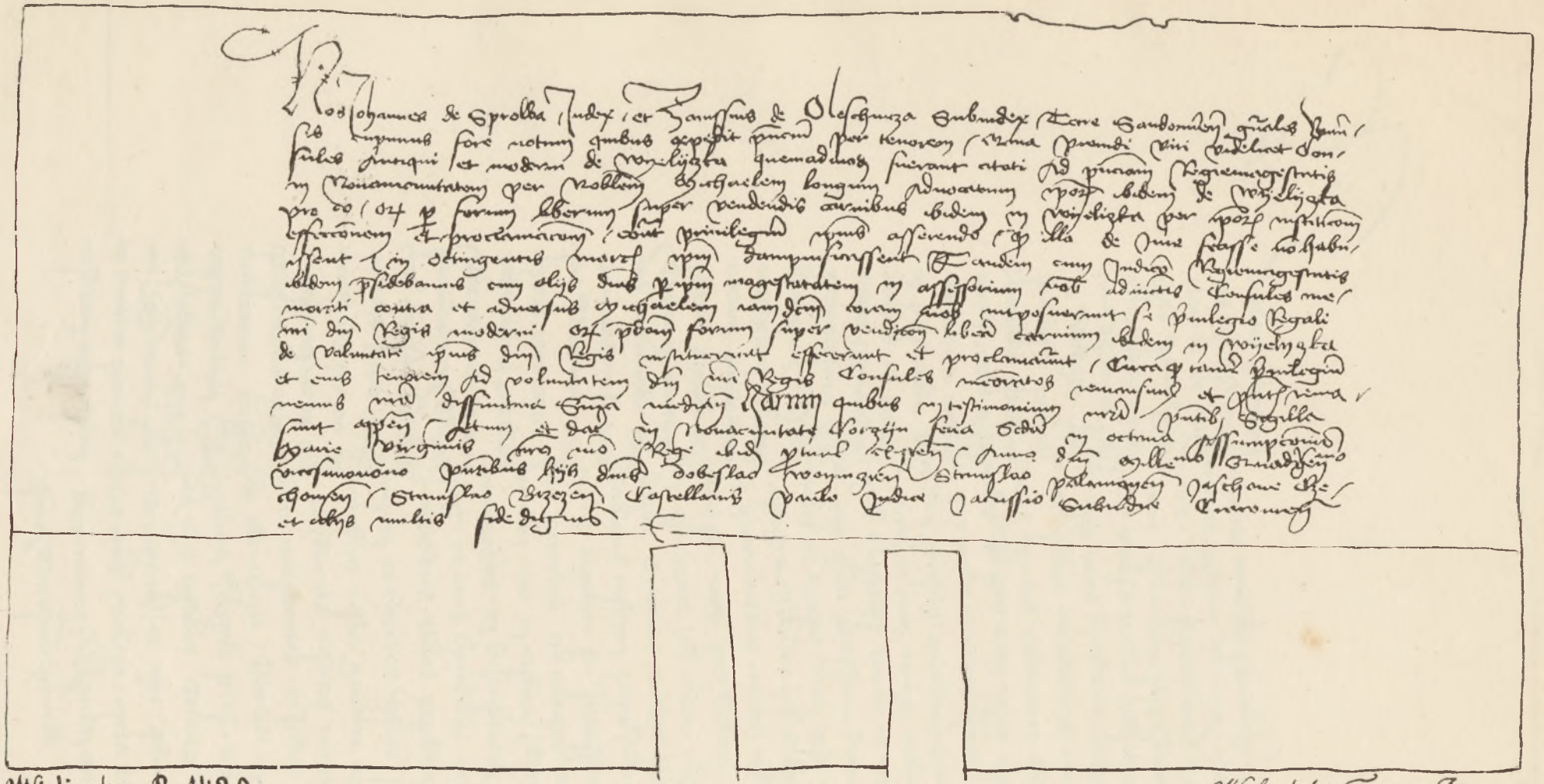

Wieliczka. R. 1429.

Wolański Franc. Kraus.

Nicolaus de Wrschalow castellanus et capitaneus Cracovien. Significamus tenore presencium quibus expedit universis presentes litteras nostras inspecturis et audituris quod constituti coram nobis Michael Wichary allegantes quod ipsorum emues et incole scepus et scepus ad predia nostri per Russiam prenominata situata et vocantur contra libertates suas et privilegia quibus a fundatione dignitatis ipsorum utuntur pro quo cautum et inolarum exemptionis nomata privilegia et alia diplomata periculosum esse ad judicia per nicolaus quoslibet exercendos ad jus ipsorum ita scepe deportare rogabis supplicaverunt quatenus ipsis privilegium ipsorum originale transsumere mandaremus cuius quidem privilegii originalis tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis In nomine dei amen Quoniam scepe scepius ducentium perit memoria factorum nisi scripto autentico et testimonio fidedigno fuerint roborata Propterea nos Kazimirus dei gracia rex Polonie Notum facimus quibus expedit universis publice litteras inspecturis quod constitutus coram nobis vir discretus fidelis et honestus nomine Nicolaus dictus Gorsing civis Cracovien. civis a prefato nobis Nicolao Gallico dicto nuncupato quod Cracovien. civitatis tenuit ab eodem vero heredibus Advocaciam in Wolczla seu in magno Sale cum pertinentiis ipsius Advocatie vidiabus juribus et pertinentiis universis mallonj proventibus pro se et heredibus suis retinendo prout ipsam Advocatiam dictus emerat filiabus nepotibus ante genitore suo justo pretio persolvit tenendam habendam magnorum grossorum Pragensium coram nobis emit et comparavit nobis consentientibus sibi et suis legitimis heredibus pacifice valiturum. Quicunque Nicolaus Gallicus cum suis liberis recepta predicta pecunia integre et complete Jurisdictam Advocatiam sive Dimensionem cum singulis juribus et pertinentiis eidem Nicolao et per eum ipsius heredibus coram nobis resignavit non coactus sed sua et suorum liberorum bona voluntate presentibus litteris hoc etiam testamur quod preter emptionem Advocatie tandicte pro mille centum marcas ut perhibetur Structura molendini empcio orcium et area macellum agrorum et structura domus hereditate emptione et consecutione consistant ad minus mille Dalatas istreas Nicolaum dictum Gorsing antedictum volentes et in presentibus Decernentes quod predictus Nicolaus Gorsing et sui heredes predictam Advocatiam cum valitatibus et omnibus pertinentiis non tantum qui nunc sunt verum etiam et cum omnibus utilitatibus redditibus et proventibus quos facere et exercere poterit in videlicet construendo plura Textorum et Sutorum macella plura Carnificum et fartorum quod buffulhof dicitur in relquis Carneis Panificiorum Caricidis Institoribus Stubenhaus vel Stubeneales Ortos Agros Areas solendinal et possessiones cum vicino denario Census terzio vero inducati et una marca Grossum denariorum Pragensium quolibet die Sabbati vel singulis septimanis que debet ratione boni Dani Solis qui bonus Danus dicitur valet exigere Privilegiorum primebat Advocatie antedicte ab antiquo idem ipse Nicolaus Gorsing antedictus et ipsius heredibus tenereatur Volentes itaq. et ymmo precipimus Zuppanus in Wolczla qui Zuppam nostrum ibidem emerit convenerit aut in commisso excessu nostram temerarit ipsi Nicolao Gorsing antedicto et ipsius heredibus antedictum meam singulis septimanis solvere teneatur Ceterum volumus in presentibus statuentes quod ipse Nicolaus heredes sui et omnes quos de Wolczla de se querelantibus coram nostro Castellanicum et quicunque nostrorum Judicum teneantur respondere recti coram eisdem compare Verum tamen Nicolaus supradictus Advocatus et heredes sui dicti per literas nichil nisi secreto sigillo consignatum coram nobis tenebuntur stare aut compare querelamurus de se nisi alio jure quam Theutonico scilicet Wolmisorcey quo civitas eadem est locata ad objecta respondere Volumus eciam in premissis statuentes quod in omnibus et singulis causis criminalibus membrorum mutilationibus et omnibus alterius magnis sive parvis quos presentis civitatis nullus debeat judicare nisi tantummodo Nicolaus Gorsing Advocatus eiusdem civitatis et ipsius legitimi successores Nec volumus nec jubemus ne aliquis se trahat ad curiam seu tribunal nostrum extra judicium ipsius civitatis nisi tunc ipsi scabini et ipsorum Sentencia de minuta Durante judicio arguantur Item volumus quibus decernentes quod expeditus Nicolaus Advocatus et legitimi sui successores de dicta sua Advocacia et ipsius Advocacie redditibus a quolibet servitio tirannone et quavis alia pensante sint liberi et penitus absoluti quemadmodum in hac Advocacia primitus ab antiquo cuius non extat memoria extitit observatum Duxerat hoc excepto quod civitas in Cracovia nostra et Sandomirie tantummodo debeat esse Theoloneum generale aut in eadem Cracovia nostra municionem vallarii congregari per fortes inimicos extunc dictus Nicolaus Advocatus et sui heredes Duos Cimerios in platea cum aliis armis ad hoc spectantibus in defensionem candidatarum Cracovien. et municionem earundem Nobis et nostris successoribus pro admittere minime tenebuntur Insuper damus et concedimus supradicto Nicolao Gorsing et eius heredibus omnimodam facultatem Advocatiam hanc antedictam vendendi commutandi donandi et ad usus suos et heredum eius quomodolibet convertendi Prout sibi et suis heredibus videbitur cuilibus expedire communiter vel divisim Et ut firmitatis firmiorem obtineant Nos ipsam per presentem Et quemadmodum piemorie Genitor noster Rex Casimirus Regni Polonie olim de civibus et heredes ipsius supradicta Advocatia Sancte Crucis Duos annos primum exhibuno sententialiter sicut Nobilium maturo consilio habito et misto Tamdetam Cracovien. secundatam generosi nostre antedicti transeuntes exhibuis sententialiter coram nobis Verbo Dominos et heredes Cracovien. in exterminium nostrum indicendo exhibitos et quos ius puniveris nostros condendo spoliando et Cracovien. nostros concremando Nos et milites nostros in eadem Cracovia combuerendo Ne et nunc nostri Baronii

Kazimirus dei gratia Rex Polonie et Magnus Dux lithwanie Russie etc. Significamus presentibus universis
Quomodo cupientes Civitatis nostre Wyeliczka condicionem facere meliorem et pro meliori ac ampliori
eiusdem comodo ad humiles et instantes peticiones Civium et incolarum ipsius in eadem Civitate
Wyeliczka ubi Zuppe Salis nostri existunt vendicionem liberam sive bancos carnium liberos singulis
diebus sabbatinis in qualibet septimana habendam statuimus indulgemusque et admittimus presencium
per tenorem. Dantes et concedentes plenam et omnimodam facultatem omnibus hominibus circum
sedentibus cuiuscumque status aut condicionis fuerint quod singulis diebus sabbatis ibidem ad Wyeliczkam
cum carnibus venalibus venire poterint et eas in huiusmodi macellis seu bancis carnium liberis vulgariter
Shechacztin vendere libere pro ipsorum beneplacito voluntatis non tamen secare in minutas sed in
partes magnas vulgariter Cwyercy debent ad nostre dumtaxat beneplacitum voluntatis. Vobis igitur
Capitaneo Procuratoris Eorumque vicesgerentibus Cracoviensi Mecnensi Zuppano Advocato consulibus et toti
Communitati Civitatis Wyeliczensis presentibus requirendis et qui pro tempore fuerint nostris fidelibus regalibus
damus in mandatis Quatinus huiusmodi macella seu bancos carnium liberos ibidem in Wyeliczka
singulis diebus sabbatis ut premittitur habendis prohibere et impedire nulla presumatis ratione
omnes homines easdem vendere diebus prefatis volentes admittentes. Sub gracia nostra harum quibus
sigillum nostrum est appensum testimonio litterarum. Datum in Piotrkow feria secunda post festum
Sancti Bartholomei proxima Anno domini millesimo quadringentesimo xlviii°

Ex Magnifici Petri de
Szczekocin R. P. Vicecancellarii

Wieliczka. R. 1448.

Wolański Franc. Kraw.

Kazimirus dei gra Rex Polonie et Magnus Dux Lithwanie Russie etc. Significamus tenore p̄sencium quibus ex pte vniuersi[tatis] Vestre nob[is] noticia deducta fuit quod Vos nomine Vestro et Vestrorum heredum Wyelicz[ensium] exhibitis literis Jacen[tis]simorum principum olim Bolezlai Wenceslai et Fridrici necnon ratificacionibus celebribus memorie pdecessorum nr[orum] super libertate Vestrorum bodwodezmy condonacionis ipis concessas nobis humiliter supplicastis vt ipsa gratiose confirmare dignaremur videlicet quod in Wyelicz[ka] constituere minime possitis aliquem tempore pro[gressus] regnum rex tantum et Equos bodwodezmy more tempore regis Casimiri pacifici et obseruato salt[em] membente aliqua notabili et ingenua indigencia seu necessitate, dum videlicet hostes vastarent terras nras quod deus auertat vel aliqua alia communis bonum regni nostri necessitate seu opportunitate exigente, ita q[uo]d sine ea forsan nos possetis easdem dare debent et tenent tales et non aliomodo. Quam querelam fecistis q[uo]d crebris et grauibus equorum ad podwodas diuersis agnar[um] ita ut vos nullum habere possetis equos ad equitandum valentes maxime autem per hoc asserunt se gravari quia procuratores nostri Tracones diuersis bodwodis illas bodwodas quas debent mittere in Bochnya put ab antiquo tenebatur diuertunt super Wyeliczkam Cracouiam quam Wyeliczka tractat extra viam Bochnyensem pro dicto equo bodwodezmy extra ad quos possint et quos contingit, vnde nos attendentes tam ad humiles supplicum vestrum quibuslibet petitis regnicolis habere volentes inimicum et mandamus districte p̄dictos Vestros nobis Wyeliczenses pro equis bodwodezmy vestra premissa videlicet per ardua et pignantes regni nostri necessitates fore hostium motus aut pregnantes opportunitates totum exercitum erigentes nulla p̄tenus debeatis inquietare racione Vestri vero Procuratores Tracones de Wyeliczka Castellane Wyslicien[ses] ac alii procuratores nri bodwodas quales pro tempore existentes equos Wyeliczka tacet extra viam Bochnyensem non debeatis nec debeat bodwodas diuertere super eam, sed debitis et assuetis more solito et vobis statuto diuertere in Bochnya. Et ita et non aliter fiat. In cuius rei testimonium litteras nras fieri fecimus et Sigillum nrum presentibus est appensum. Testibus Nobilibus viris Stanislao de Gezetzcom Castellano Cracouiensi

Dat[um] in Pyotrkow anno domini Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo feria Secunda post festum Sancti Bartholomei proxima.

Wieliczka. R. 1447.

Wolowski Franciszek Kwavery

Kazimirus dei gra Rex Polonie et magnus Dux lithuanie Russie &c
Significamus pribus universis Tenore attendentes nostram et
Civitatis nre Wyelyczky quibus dicimur per Tabernas ipd
et Quamen dicte Civitatis nostre locatas destruantur et depauperentur prout hor ex expositione dicte Civitatis Consulum quorundam
Maiestate regia Planscz et Baronibus nostris deductum auditum / intellectuscz Serenissimorum principum olim Sudemi Kazimiri et
Memoriis nrorum Illustrissimorum celebris memorie predecessorum Subditorum ne in spacio unius medy
in quibus Taberna brachagium aut pomarium in Judicium dicte nre Civitati locatarium et locate omnes destruentur et deserte
reedificari non admitterentur pribus Civitati et Civibus eiusdem concessas coram maiestate dicti Regis et Baronibus meis exhibi
tas videmus unde nos dictis locatis visis et auditis consistentes ipsas in destructionem et annullacionem ipsius nre Civitatis locatas ex gestis
Antecessorum Regum et Baronum nostrorum et iuxta boreum ipsorum nostrum predecessorum decretum et voluntatem Iuniendo literis
et Decreti gestis dictas Tabernas omnes et singulas Brunswagk ipsam Civitatem nram Wyelyczky in spacio unius medy miliaris
ac proximius locatas et destructas pristinarum et Decimus ac decernimus penitus esse fundus excellendas diruendas et destruendas
demum pro et in possessionem sore suos reedificandas nec construendas nostre poterunt dictorum Regum predecessorum locatis
statutionibus et tenoribus Quorum vbi Magnifico Johanni de Rizow Castellano et Capitaneo nro Kruswicensi aliisque viris
Capitaneis pro tempore existentibus et pribus requirendis Committimus et Mandamus omnino habere volentes Tenatenus huius omnes et
singulas Tabernas Brunswagk dictam Civitatem in Spacio gestis recentes et locatas Nemini vero ut et tamen Rapido nostro
iusto pcessui decretum destruas fundus locas in ipsos amplius et imposterum Permittam brachare aut pomare nec
admittas quo nec aliquem alium potest pomare aut vicissim eadem reedificare pomaria facere hoc exigente fine dilacionis
quibuscumq Et vltra Inhibendo ut sub pena una regali et pfactione omnium bonorum Cuilibet in eisdem Tabernis talibus
destructis amplius Brusiam vel alium potum brasset et pomet Ne autem de huius nro decreto aliquis Imposterum pretendat
Ignorantiam se habere aliqualem publice diebus fori in ipa Civitate Wyelyczky proclamare Ministeriales facias qd auditus in
eisdem Tenoribus nec aliquis alius potus pomatur aut brasetur sub pena gesta Et ita et Non aliter fieri fac pro gra nostra
Harum quibus sigillum meum est appensum testimonio literarum Dat in Pyotrkow feria secunda post festum Sancti
Bartholomei pma Anno Domini Millesimo Quadringentesimo Quadragesimo Septimo

Ad Mandatum magistri Petri de
Szczekocin Custodis Vicecancellarii

Wieliczka. R. 1447.

Wolański Franciszek Drawerym

Sklad soli w Krakowie Wieliczanom

Kazimirus Dei gratia Rex Polonie Magnus Dux Lithuanie Russie heres et Dominus Sigismundus tenore presencium quibus
expedit universis presentibus et futuris Qualiter discordiam et litem dudum inter Consules Cives et Salicidas nostros Civitatis Cra-
coviensis ab una et Cives seu Opidanos nostros de Wyeliczka partibus ab altera super vendicione et exposicione salis in deposi-
torio Cracoviensi ventilatam, que in hanc diem nulla limitacione erat extincta, tali declaracione nostra et decisione habito super
hiis prelatorum et baronum consilio, ac deliberacione matura diffinivimus determinavimus et presentibus diffinimus et determi-
namus Ex Cives seu Opidani nostri de Wyeliczka in Cracoviensi salis depositorio Quatuor scampna que vocantur
lawn libera habeant In quibus feria tercia per diem integram, feria vero Quinta a vesperorum hora et feria sexta per totam
diem duntaxat singulis septimanis Sal bancatum proprium exponant et vendant In annalibus vero foris sal predictum
quolibet die quadam ipsum annale forum continuatum fuerit in prefatis scampnis liberam et plenam habeant exponendi et
vendendi potestatem, qualibet contradiccione Consulum et Salicidarum Cracoviensium non obstante perpetuis temporibus dura-
turum In aliis vero diebus seu temporibus vendicionem salis ipsis Opidanis de Wyeliczka in salis Cracoviensi depositorio
nullam licenciam aut Amotoritatem extendi sed ipsam presenti nostro decreto interdicimus et prohibemus harum quibus si-
gillum nostrum est appensum testimonio litterarum Actum et datum in Nonacantate feria Quinta ipso die
beate Marie Magdalene Anno domini Millesimo Quadringentesimo Quinquagesimo Primo

Ad Magnifica Johannis de Conyecz-
polye Regni Polonie Cancellarii

Wieliczka. R. 1451.

Wolański Franc. Kraw.

In nomine domini Amen

Ad perpetuam rei memoriam. Prouida mortalium solercia considerata rerum humanarum labilitate, et diligencius renolucione qd illa que fiunt hijs temporibus facilius et vsuum fluxu temporis euanescunt et e memoria hominum depereunt consueuerunt ea literarum presidio et testium annotacione perhennare prouide Nos alexander dei gra rex polonie, Magnus dux lithuanie Necnon terrarum Cracouie Sandomirie Syradie Lancicie Cuyauie Russie prussieq; ac Culmen Elbingen et pomeranie dnus et hered &c. Significamus tenore presencium quibus expedit vniuersis et singulis presentes literas inspecturis quod nos ad nri et Consilia nostrorum vxorum, tunc nobiscum existencium pacem Consules Opidi nri Wyelyczka exhibuerint coram nobis recens quorum premilegium tenoris infrascripti Supplicauerunt nobis vt illud de gra et munificencia nra Regali confirmare Ratificare et approbare dignaremur. Cuius quidem premilegii tenor de verbo ad verbum sequitur et est talis. Kazimirus dei gra rex polonie et Magnus dux lithuanie Russie &c. Significamus tenore presencium quibus expedit vniuersis quod Cines nri Wyelyczcen exhibitis hijs Serenissimor principum olim progenitorum Benitoris et tuis nouis caruscuue celebris memorie predecessor. super libertate dacionis podnodor conditionali ipsi contessa nobis humiliter supplicarunt de inserta continencia clausulas et conditiones in ipis hijs expressas eos dem confirmare dignaremur. Nouit dum ibi in Wyelyczka constituerentur in persona nra tunc pro communa nra tantum curruus et equos podnodorum more tempore regni Kazimiri predicti tento et obtenuto antememinente aligna notabili et pregnanti indigencia seu necessitate dum sept Gothici vastarent Terras nras ad deus iuerat vt aligna alia communi bonum Regni nri necessitate seu opportunitate vrgente nra qd sme est fieri non posset. eadē daze debent et tenentur taliter et non aliomodo eciam querelati sunt et frequenter se granari quia proonres nri Cracouien ocasionibus podnodis illas podnodas quas debent mittere in bochnia prout ab antiquo tenebatur diuertunt super Wyelyczkam cum sint Wyelyczkam ka iacent extra viam bochnen et sic nobis dampnosum duplices solidi proinde pro debiti equi podnodorum qui ad vnum possint precium communi. Unde nos attendentes tam ad hu mile supplicacionem vrgt et querelam eorum. Nobis omnibus et singulis tam procuribus generalibus Cracouien quicunq; Militibus Nobilibus et Nunctijs nris quibuslibet publicis regi zen habere volentes munimus et Mandamus vtrius predictos Cines nros Wyelyczen pro equis podnodorum vltra premissa sept preter aradnas et pregnantes Regni nri necessitatis sicut Gotorum incursus aut pregnantes opportunitates totius regnum contingentes nulla prorsus debeatis negz debetis podnodas diuertere super eam sed debeat et appreciari more ac alij procuratores nri Cracouien generales pro tempore existen. Ex quo Wyelyczka iacet extra viam Bochnien non debeatis negz debetis podnodas diuertere super eam sed debeat et appreciari more consueto et vobis statuto directe in Bochnia et stabit non aliter faciatis pro gra nra Harum quibus Sigillum nrum pendens est appressum. Testimonio Czazi Dat in Pyotrkow Feria tercia proxima festum Sancti Bartholomei proxima Anno dom Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo Ro Magnifico Petro de Szczekocini & Drzecanow Cumulsdem supplicacionibus tangim nullis benigniter annuentes. Privilegium prescriptum in omnibus suis punctis condicionibus et articulis approbauimus ratificauimus et confirmauimus tenore presencium nouiter Decernentes ipm robur perpetue firmitatis obtinere et proptera omnibus quorum interest et signanter Magnis procuribus Castri Cracouien et Wyelyczen Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum ceu Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum conductus et vobis statuto directe in Bochnia et stabit non aliter faciatis pro gra nra Harum quibus Sigillum nrum pendens est appressum. Testimonio Czazi Dat in Pyotrkow Feria tercia proxima festum Sancti Bartholomei proxima Anno dom Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo Ro Magnifico Petro de Szczekocini & Drzecanow Cumulsdem supplicacionibus tangim nullis benigniter annuentes. Privilegium prescriptum in omnibus suis punctis condicionibus et articulis approbauimus ratificauimus et confirmauimus tenore presencium nouiter Decernentes ipm robur perpetue firmitatis obtinere et proptera omnibus quorum interest et signanter Magnis procuribus Castri Cracouien et Wyelyczen Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum conductus et vobis statuto directe in Bochnia et stabit non aliter faciatis pro gra nra Harum quibus Sigillum nrum pendens est appressum. Testimonio Czazi Dat in Pyotrkow Feria tercia proxima festum Sancti Bartholomei proxima Anno dom Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo Ro Magnifico Petro de Szczekocini & Drzecanow Cumulsdem supplicacionibus tangim nullis benigniter annuentes. Privilegium prescriptum in omnibus suis punctis condicionibus et articulis approbauimus ratificauimus et confirmauimus tenore presencium nouiter Decernentes ipm robur perpetue firmitatis obtinere et proptera omnibus quorum interest et signanter Magnis procuribus Castri Cracouien et Wyelyczen Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum ceu Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum conductus et vobis statuto directe in Bochnia et stabit non aliter faciatis pro gra nra Harum quibus Sigillum nrum pendens est appressum. Testimonio Czazi Dat in Pyotrkow Feria tercia proxima festum Sancti Bartholomei proxima Anno dom Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo Ro Magnifico Petro de Szczekocini & Drzecanow Cumulsdem supplicacionibus tangim nullis benigniter annuentes. Privilegium prescriptum in omnibus suis punctis condicionibus et articulis approbauimus ratificauimus et confirmauimus tenore presencium nouiter Decernentes ipm robur perpetue firmitatis obtinere et proptera omnibus quorum interest et signanter Magnis procuribus Castri Cracouien et Wyelyczen Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum conductus et vobis statuto directe in Bochnia et stabit non aliter faciatis pro gra nra Harum quibus Sigillum nrum pendens est appressum. Testimonio Czazi Dat in Pyotrkow Feria tercia proxima festum Sancti Bartholomei proxima Anno dom Millesimo quadringentesimo quadragesimo septimo Ro Magnifico Petro de Szczekocini & Drzecanow Cumulsdem supplicacionibus tangim nullis benigniter annuentes. Privilegium prescriptum in omnibus suis punctis condicionibus et articulis approbauimus ratificauimus et confirmauimus tenore presencium nouiter Decernentes ipm robur perpetue firmitatis obtinere et proptera omnibus quorum interest et signanter Magnis procuribus Castri Cracouien et Wyelyczen Bochnien Zupar Zupanys nris et pro tempore existentibus Ceteris Militibus Nobilibus et Nunctijs tras quibuslibet publicis regnicolis Mandamus stricius districtius precipiendo vt nullus eorum ceu

In nomine domini amen

Ad perpetuam rei memoriam Nos Kazimirus dei gratia Rex Polonie Necnon Cracovie Sandomirie
Cuiadie Lanciciae Cuyavie Magnusdux Lithwanie Russie Prussie et Necnon Culmen Elbingen Konigsbergen et Pomeranie terrarum heres et dominus Significamus tenore presentium quibus expedit universis presentibus
et futuris harum notitiam habituris Quomodo recensentes et in animo revolventes quanta puritatis affectione et fidei integre constantia Prelati Comites Barones milites proceres Nobiles Burgenses ceteri quoque Subditi et
incole Regni nostri Polonie Spirituales et Seculares personam nostram venerati sunt atque dilexerunt ut tandem felicis memorie Serenissimis principibus domini Wladislao genitore et Wladislao germano Regibus et predecessoribus
nostris carissimis Decedentibus Nos tanquam verum heredem et legitimum Successorem ipsis in Regem et dominum voluntatibus concordibus assumpserunt Sacro quoque Regni dyademate insignierunt Cum igitur altissimo dirigente votis
eorundem incolarum Regni nostri in nostram Maiestatem deliberate concurrentibus paternum huius sacri Regni Polonie nacti sumus solium Dignum ea propter duximus in ipsos incolas oculos pietatis nostre appetere et eis hanc quam
actu et opere veluti athlete fideles in nobis exhibuerunt sinceritatis constantiam gratitudine uti decet compensare Unde ex certa nostra scientia prehabita sufficientissima deliberatione animo benivolo et voluntate nostra ultronea ipsis
prelatis Comitibus Baronibus militibus proceribus Nobilibus Burgensibus ceteris quoque Subditis et incolis Regni nostri cuiuscumque Status existant spiritualis vel Secularis et presertim Civitatis nostre Wyeliczka in Terra Cracoviensi
site quoque ipsius Iura libertates et emunitates litteras ac privilegia Ecclesiastica et Secularia que a dulce memorie prelibatis genitore ac germano aliisque Regibus principibus ducibus et dominis predecessoribus nostris Regni Polonie
veris et legitimis heredibus super quibuscumque bonis et libertatibus habere dinoscuntur et habent sub quibuscumque dotis in vita ipsorum rite et iuste emanatas libertates et emunitates Spirituales et Seculares in se continentes et quas hic
volumus habere pro insertis in omnibus eorum punctis positionibus articulis et clausulis universis ratificamus innovamus gratificamus approbamus et presentis scripti patrocinio communiamus decernentes ipsa robur obtinere perpetue firmitatis
promittimus insuper in verbo nostro Regio presentibus et spondemus eorundem Civium et incolarum de Wyeliczka ipsorum huiusmodi Iura libertates emunitates litteras et privilegia per omnia rata atque grata habere et inconcussa iugiter et
inviolabiliter observare perpetue ac eis satisfacere cum effectu Harum quibus Sigillum nostrum presentibus est subappensum testimonio litterarum Actum Cracovie feria quinta ante festa penthecostensis Anno domini Millesimo quadringentesimo
sexagesimo quarto presentibus Reverendo in Christo patre domino Johanne Episcopo Cracoviensi Regni Polonie Cancellario Necnon Magnificis et Generosis Johanne de Thanczin Castellano Cracoviensi Johanne de Pylza Cracoviensi Johanne
de Toszelez Iurawladislaviensi palatinis Dobeslao Smytha de Wyszniczce Castellano Lublinensi Johanne de Ruthwyam Marschalco Jacobo de Dambno Thezaurario Regni Polonie Johanne de Tharnow Woyniciensi Felice de eadem
Tharnow Beczensi Stanislao Iwantrobla de Strzelcze Sandecensi Castellanis et aliis quamplurimis fidedignis ad premissa Datum per manus prelibati Reverendi in Christo patris domini Johannis Episcopi Cracoviensis Regni Polonie Cancellarii
nobis sincere dilecti

Relatio eiusdem Reverendi in Christo patris domini Johannis
Episcopi Cracoviensis Regni Polonie Cancellarii

Wieliczka. R. 1464.

Wolański Franc. Ksawery

Biblioteka WSP Kielce
0329986